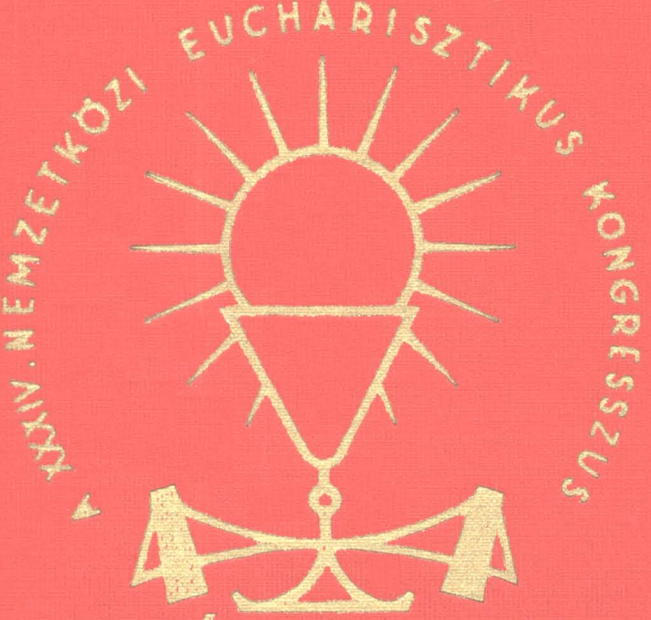

EMLÉKKÖNYVE

A XXXIV. NEMZETKÖZI EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUS

EMLÉKKÖNYVE

KÖZREBOCSÁTJA

A KONGRESSZUS ELŐKÉSZITŐ FŐBIZOTTSÁGA

A SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT KIADÁSA
BUDAPEST, 1938

Nr. 3397. Imprimatur. Strigonii, die 10. Augusti 1938. Justinianus Card. Serédi, princeps-primas, aeppus.
Stephaneum nyomda és könyvkiadó r. t. Budapest. — A nyomdáért felelős: ifj. Kohl Ferenc.

Bevezető.

Ez a könyv első szent királyunk és apostolunk megdicsőülésének kilencszázadik évében a magyar fővárosban tartott csodálatos szépségű XXXIV. Eucharisztikus Világkongresszus emlékét kívánja írásban és képekben megörökíteni, hogy szüntelen figyelmeztessen minket, magyar katolikusokat, arra az üdvös lelki megújulásra, amely az előkészítő szentév folyamán a magyar világi és szerzetes papságnak világviszonylatban is páratlan lelkipásztori munkája nyomán az eucharisztikus Jézus különös kegyelméből bennünk végbement.

De figyelmeztetni kíván bennünket ez a könyv arra is, hogy, ha azt a sok kegyelmet, amelynek az eucharisztikus kongresszus évében lelki megújulásunkat köszönjük, egyházunk és hazánk javára, valamint saját lelkünk üdvére használjuk fel: akkor sem katolikus hibánk, sem magyarságunk miatt nem kell szégyenkeznünk; akkor befelé és kifelé bátran és büszkén vallhatjuk magunkat katolikusoknak és magyaroknak, mert a budapesti eucharisztikus világkongresszus sikeres megrendezése és a vele kapcsolatos lelki megújulás címén megmarad a becsületünk Isten és emberek előtt.

Esztergom, 1938. augusztus 15.

Serédi Jusztinián
bíboros hercegprímás.

AZ UTOLSÓ VACSORA TERMÉTŐL A BUDAPESTI EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUSIG

AMI BUDAPESTEN 1938 MÁJUSÁNAK utolsó hetében történt, az tulajdonképen az Utolsó vacsora teréből indult el Nagycsütörtök titokzatos éjtszakáján, amikor egy csomó megilletődött és megfélemledett egyszerű ember között először hangzott el az «ez az én testem és ez az én vérem» ígérete. Körülöttük a nemrég még ünneplő, de most már hideggé és ellenségessé uszított Jeruzsálem, sikátoraiban ismeretlen veszélyek, a város hatalmasságai — a papi fejedelmek, a hatóságok, a közhangulat — ellenük fordultak! S miután megmosta a lábakat, amelyeknek Napkelettől Napnyugatig kell vándorolniok, hogy őt dícsérjék, Mesterük megtörte a kenyeret és bort:

EZ AZ ÉN TESTEM
ÉS EZ AZ ÉN VÉREM,
AZ ÚJ SZÖVETSÉG VÉRE,
AMELY SOKAKÉRT ONTATIK,
A BŰNÖK BOCSÁNATÁRA.

Hányszor ismétlődött ez a jelenet, hasonló körülmények között, egy ellenséges világ közepén, az Utolsó Vacsora termétől Budapestig! Talán annak is, hogy a Budapesten tartott eucharisztikus világkongresszust annyi akadály ostromolta, talán ennek is abból kellett fakadnia, hogy a közöttünk Testével és Vérével s személyes jelenlétével maradó Krisztus: mindig egy ellenséges világ közepette gyüjtötte maga köré híveit, hogy oltalmuk legyen és erősségük.

Bizonyos értelemben az Egyház története sem egyéb, mint az Eucharisztia küzdelmei és diadalai; az Ő sugárzása fonja át azóta a századokat.

Körülötte gyűltek össze az első keresztények a katakombákban, míg a föld felett a véres üldözés dühöngött. Ő volt a láthatatlan ellenfél, aki megjelent a római birodalom minden városában és minden falujában s elsápadt hatalma mellett a hadsereg és a közigazgatás minden hatalmassága.

Ő győzött, amikor megszüntek az üldözések. És amikor összeomlott a Római Birodalom: Őt vitték magukkal az őserdőkké vadult Európa barbár népei közé neves és névtelen hősök és szerzetesek; fából ácsolt kicsiny kápolnákban az Ő fehérsége gyüjtött maga köré elméket, szíveket és akaratokat. Neki és Érette épülnek a középkori századok csodálatos templomai. S mikor az Iránta való áhítat kihűl, e lelki kihűltség idején indult el a protestantizmus.

Talán nemcsak a katolikus hit kérdéseivel foglalkozókat és szakértőket érdekli, hanem másokat is: amikor megtörténik a nagy egyházi reform és az Egyház újra összeszedi belső erőit, az ellenség most az Egyházon *belül* igyekszik újra támadni és pedig éppen az Eucharisztia által. A féleretnek janzenisták, akik nyiltan sohasem szakadtak el az Egyháztól, az Eucharisztiának szinte túlságos tiszteletébe kezdtek, azt hirdetve, hogy olyan fönséges és megrendítő titok Istennek köztünk való jelenléte, hogy közelébe lépni mi emberek tulajdonképen nem is vagyunk méltóak. Csak egészen távolról szabad tisztelnünk. Nem szabad vennünk magunkhoz gyakran csak nagy ritkán: kétszer-háromszor egész életünk alatt! Ez az Eucharisztia ellen áhítatba öltözködött mozgalom egyik legnagyobb veszélye volt az Egyháznak; ki tudja mi történt volna, ha Róma nem vigyáz és engedi túlhatalmasodni. A janzenizmus ellen az egyik legsúlyosabb és legfájdalmasabb belső harcát kellett az Egyháznak megvívnia, nemcsak úgy, hogy állításaikat megcáfolja, hanem úgy is, hogy élővé kellett tennie az eucharisztikus áhítatot az egész Egyházban. Ez magyarázza meg azt a tudatos buzgalmat, amellyel az Egyház az egész világon mindenütt jelentkező eucharisztikus törekvéseket pontosan megvizsgálta és ha helyesek, támogatta.

Eucharisztikus felújulás a XIX. században.

AZ EGYHÁZ TÖRTÉNETÉNEK ALIG VAN nagyobb csodája, mint éppen az elmult század alatt jelentkező eucharisztikus felújulás. Ugyanakkor, amikor az anyagelvűség útjaira tért tudomány még azt is kétségbevonta, hogy Jézus Krisztus valamikor is élt, kétségbevonta Isten létezését, tagadta a túlvilágot, ugyanakkor, amikor a marxizmus az új társadalmi osztályt, az egész munkásságot elszakította az Egyháztól, ugyanakkor, amikor a művelt osztályok is majdnem teljesen a hitetlen tudományosság és még hitetlenebb irodalom befolyása alá kerültek: ugyanakkor a rejtett életű szentek egész sorában és a kicsinyek és a szegények közt gyúl lángra az eucharisztikus áhítat. Egymásután keletkeznek a legméltóságosabb Oltáriszentség gyakori tiszteletét célzó egyesületek, körök, törekvések, elindul a gyakori szentáldozásért buzgólkodó mozgalom, — és ekkor indul el az a mozgalom, amely végül is az Eucharisztikus Világkongresszusok megrendezéséhez vezet. Végigvizsgálva ezeket a kezdeményezéseket és végigvizsgálva magának az Eucharisztikus Világkongresszusoknak első elindítását: majdnem megrendítő látvány tárul elénk. A század második felében, amikor kialakul a háborúelőtti Európa, kialakulnak a nagy gyarmatbirodalmak, a kapitalizmus, a liberalizmus, a marxizmus, amikor megszületnek azok az ellentétek, amelyek a világháborúban és utána ellenfeleket állítanak ellenfelekkel, társadalmi osztályokat társadalmi osztályokkal szembe, amikor az Istent és a felebaráti szeretetet sorra tagadják meg a tudósok, államférfiak, politikusok, a diplomaták, a hadvezérek, a hatalmasok: ugyanakkor a kicsinyek és a szegények közül néhányan az Isten szeretetének legnagyobb cselekedete, a köztünk személyesen tovább élő Krisztus felé fordítják pillantásukat, a maguk alázatos hódolatával és forró szeretetével kívánják őt megengesztelni, s az egész emberiség figyelmét kívánják feléje fordítani.

Tamisier Emília

AZ EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUSOK voltaképeni kezdeményezője egy francia kisasszony, *Tamisier Emilia*. A délfranciaországi Toursban született, 1834-ben; házuknál gyakran megfordult egy bizonyos Dupont abbé, egyszerű, finom, fehérhajú pap, aki szerfölött serénykedett az Oltáriszentség imádásának terjesztésében és 1849-ben sikerült is bevezetnie Tours-ban az éjtszakai szentségimádásokat, hogy az európai testvérharcok és politikai forradalmak évtizedeiben megengesztelje az elfeledett, sokaktól magára hagyott Megváltót. Igy Tamisier Emília már kora gyermekségétől fogva körül volt véve az Oltáriszentség áhítatának légkörével. Első áldozása olyan volt, mint a korabeli francia kisleányoké. Semmi különösebb nem történt vele egész életén át: mintha Isten ma nem annyira misztikusokkal, mint inkább átlagemberekkel akarná véghezvitetni világraszóló terveit. Tamisier Emiliát is meglepte a zárdábavonulás vágya, mint annyi ezer meg ezer leányt; zárdaiskolai nevelése is elősegítette ezt, de mégsem lett a Szent Szív apácája. Húszéves volt, amikor a később boldoggá avatott Eymard Péter Julián lelki vezetése alá került, aki a Szentségimádópapok Társulata (a sakramentáriusok) mellé egy szentségimádó női kongregációt is akart szervezni. Nagy szerepet szánt ebben Tamisier Emiliának, de két év után is meddő maradt minden kísérlete. Az Úr mást akart vele.

(Foto Felici, Roma)

Őszentsége XI. Pius pápa

Búcsúzáskor Tamisier ennyit vitt magával Eymard-tól: «Bárhogy lesz, ne feledje, hogy az Oltáriszentségnek fel kell ragyognia az egész világon!» Később a rongyos francia koldusok és útszéli csavargók apostola, Chevrier abbé, szentéletű lyoni pap lett Tamisier lelki vezetője. Ő szőtte tovább Eymard hatását Tamisier Emiliánál, midőn kereken irányt szabott neki e szavakkal: «Az az Ön hivatása, hogy eszméje érdekében járjon és utazzék, hisz Ön nem más, mint az Oltáriszentség vándor koldusa». Ilyen lelki mult után és ilyen lelki környezetből indult útjára Tamisier Emilia.

Franciaországot ekkor járta át a Harmadik Köztársaság születési láza. Párizsra éhinség, a kommunisták rémuralma és a barrikádharcok izgalma borult. Itáliában Garibaldi elfoglalta az egyházi állam sáncait és a szabadkőművesség ekkor ült diadaltort a megdöntöttnek hitt pápaság fölött. A spanyol félszigeten forradalom forradalmat ért, a távoli orosz földön bombamerényletek sorával támadtak a nihilisták. Északamerikában a négerek és a katolikusok üldözésére akkor alakult meg a harcias titkos társaság, a Ku-Klux-Klan. Ugyanakkor az olasz Torinóban egy örökké beteges és örökké mosolygó pap, Bosco szent János körül toborzódik új sereg, kinek rendjét épp a legnagyobb politikai zűrzavarok idején, 1876-ban hagyja jóvá a pápa. Németországban Ketteler és Kolping dolgoznak s Franciaországban fáradhatatlanul gyóntat s tisztít emberlelkeket Vianney szent János. Az egyik bretagnei városkában pedig éppen akkor tanul imádkozni a kis Martin Terézia, hogy majdan, mint Lisieuxi szent Teréz, rózsaesővel hullassa tele a földet. Nálunk Zichy Nándor és köre próbálja ébreszteni a liberalizmussal fertőzött magyar közvéleményt. A kalocsai jezsuitáknál mint kisdiák tanul még Prohászka Ottokár.

Nagyjából ez volt az a világ, amelynek útjain elindult az ismeretlen és kicsiny francia lány, Tamisier Emilia, hogy az Eucharisztiával mégis diadalt üljön köztünk Jézus. Rendkívüli hatással volt rá az az ünnepség, amellyel 1873 nyarán az üldözött, összetaposott, meggyötört francia katolicizmusnak Jézus Szívét tisztelő körei 1873-ban, Paray-le-Monialban 60 francia képviselőnek és a hivők ezernyi tömegének jelenlétében ünnepélyesen felajánlották Franciaországot az isteni Szívnek. Ekkor vetődött fel lelkében a gondolat, hogy az Oltáriszentségben személyesen jelenlévő Krisztust valóban mint a társadalom királyát kellene elismertetni. Hogyan kellene ezt tenni, még nem tudta, de mint eszmény ott lebegett előtte Lüttichi szent Julianna, aki az Úrnapért esztendőkön át fáradozott, s Alacoque szent Margit, akinek műve szintén csak másfélszáz év mulva hajtott ki igazi virágokat.

Eleinte eucharisztikus zarándoklatokat szervezett; Avignont találta erre legalkalmasabbnak, egyrészt, mert hajdan a pápák lakóhelye volt, másrészt, mert az egyik kápolnában egy árvízveszedelem óta örökimádásra volt kitéve az Oltáriszentség. Mindenfelé szervez, ír és lelkesít, röpiratban is terjeszti eszméjét: «A társadalom megmentése az Oltáriszentség által» címmel. A szervezkedés eredményeként meg is indult egy elég népes zarándoklat több megyéből és 1874 júliusában nagy hivősereg gyűlt össze Avignonban. Ugyanez év augusztusában új zarándoklat indult Arsba, hogy Vianney szent János halálának évfordulóján eucharisztikus kegyelettel hódoljon a Szentnek. Az egymással kapcsolatokat alig tartó eucharisztikus zarándoklatokat Tamisier Emilia közös rendszer szerint akarja irányítani és számukra országos központi bizottságot szerveztetni. Mermillod, a száműzött genfi püspök az, aki ezzel kapcsolatban továbbmegy és «eucharisztikus kongresszus» gondolatával próbál foglalkozni.

Az első francia kongresszus üldözések között.

A KÖVETKEZŐ ÉVNEK 1875-NEK MÁJUSÁban már ilyen kongresszusnak nevezhető az az eucharisztikus zarándoklat, amely Douaiban öt püspök elnöklésével s 50 ezer hivővel sereglett össze. Ezen elhatározták, hogy minden évben nemzeti eucharisztikus zarándoklatokat szerveznek s azt külön kongresszussal zárják majd be, s ezen főleg Jézus szociális királyságával akarnak foglalkozni. Ám a következő években a Harmadik Köztársaság egyházüldöző vezetősége nyiltan ellenáll annak a nagy katolikus föllendülésnek, amely az eucharisztikus zarándoklatok nyomában kelt. Tamisier azonban nem nyugodott, ötszáz neves francia férfivel kérőívet iratott alá, Dubois püspökkel áldást és beleegyezést eszközölt ki XIII. Leó pápától, majd művének keresztülvitelére szerzetescsaládokat akart megnyerni. Ám kérését három szerzetesrend is elhárította, hiszen közelgett a szerzetesüldözés kitörése, mely tízezer francia szerzetest tett földönfutóvá. Tengernyi nehézség, ráadásul Tamisier betegsége, ellenére mégis összeült a francia katolikusság első nemzeti eucharisztikus kongresszusa épp ezekben a legsötétebb napokban, 1875 szeptemberében Faverney-ben, ahol minden templom zsúfolásig megtelt zarándokokkal s a kongresszust a város melletti nagyréten kellett megtartani.

Országról-országra eredmény nélkül.

A MINDJOBBAN KIÉLEZŐDŐ EGYHÁZüldözés — mely nemcsak a papságot, hanem a vallásos tisztviselőket is sujtotta — és az a silány

szabadkőműves irodalmi légkör, amely ekkor egész Franciaország felett uralkodott, Tamisier Emilia figyelmét arra az országra terelte, ahol az Úrnap született, Belgiumra. Az eucharisztikus kongresszusok fáradhatatlan szervezőjével, a szentéletű párizsi püspökkel, Ségurrel mindent elintézett Tamisier Emilia s már-már a pápához került az ügy, amikor a belga választási és iskolaharcok miatt kútbaesett az egész terv. Tamisiert ekkor Hollandiába küldték tervével. A hivatalos tényezők egyelőre ott is kivihetetlennek tartották az egész ügyet, visszaküldték Tamisier iratait Ségurnek, s az lemondóan és a sok kellemetlenségtől megtörten adta vissza a terveket Tamisiernek azzal, hogy ez a «mi vágyunk csupán a mi élő hitünk és égő szeretetünk egyszerű kívánsága», de megvalósíthatatlan abban a világban, amelyben «megnövekszik a gonoszság és sokakból kihűl a szeretet». (Máté 24, 12.) Tamisier csakugyan az Oltáriszentség vándor koldusa lett: három országot is bejárt és tervével mégis magára maradt.

A forduló: Lille.

MIKOR MÁR MINDEN REMÉNYBŐL KIfosztottan állt a mozgalom, akkor volt legközelebb az isteni segítség. Tamisier párizsi munkatársai: a bankár De Benque és De Nicolay gróf az északfrancia iparvárosnak, Lillenek akkor már igen élénk és ismert eucharisztikus életére hívták fel Tamisier figyelmét és mindjárt kérték is a két szentéletű lillei gyárosnak, Vrau Filibertnek és Féron-Vrau Kamillnak közreműködését. Ezek kapva-kaptak a gyönyörű eszmén és Duquesnay cambraii érsekkel megalakították az első szervező bizottságot, elkészítették a programmot és az egész világ katolikusainak részvételét megszervezni elindultak Rómába. XIII. Leó pápa nemcsak örömmel fogadta őket s áldását adta tervükre, hanem külön brévével is buzdította őket s megbízta Alimonda bíborost, hogy a helyszínen tanulmányozza a nemzetközi kongresszust. Ezt a a serkentő pápai buzdításnak alapján 1881 július 28-án Lilleben rendezték meg. Résztvettek rajta Nyugat- és Középeurópa valamennyi államának, sőt Mexikónak és Csilének kiküldöttei is, 4 bíboros, 5 érsek és 24 püspök vezetésével. A szentéletű Ségur püspök nem érte meg e diadalnapot; még felolvashatták neki a pápai brévét, de három héttel a lillei napok előtt meghalt.

Az első eucharisztikus világkongresszus természetesen nem lehetett még oly nagyarányú, mint a mai világkongresszusok, hiszen mindössze kezdet volt s nem is álltak rendelkezésére a modern technika és propaganda eszközei. De mégis gazdag volt komoly, lelki eredményekben: síkra szólította az önkéntes világi hitoktatók intézményét, amely az akkori laikus iskolatörvények idején a francia ifjúság hitét mentette meg. Itt szervezték meg az eucharisztikus világkongresszusok állandó nemzetközi előkészítő bizottságát és itt hódolt először — a főleg ipari munkásságból álló — nemzetközi hivősereg Krisztusnak, mint a társadalom örök királyának.

A lillei eucharisztikus kongresszus lefolyása nagyjában ugyanaz volt, mint az azóta megtartott kongresszusoké. Körmenet csak a befejező napon volt, négyezer férfi vett rajta részt, de csak a templomban, mert utcai körmenet tilos volt.

Tamisier Emilia, mihelyt tervei teljesülését biztosítva látta, egyszerre szerényen háttérbe vonult. Még huszonegy kongresszuson vett részt (1910 június 12-én halt meg), mindegyiken ott volt, de sohasem szerepelt többé, csak az ájtatos és hódoló tömegben húzódott meg és onnan imádta az Urat, akinek a modern világ rengetegében utat készített a társadalmi diadalra. Az eucharisztikus világkongresszusoknak általában, de különösen a lillei első kongresszusnak el nem vitatható dicsősége egyrészt az, hogy szinte kizárólag világi hívek hozták életre, azok is fáradoztak körülötte, toborozták össze és vitték közéleti diadalra az Eucharisztiát. Másrészt pedig az az üldözés és az a sok szenvedés, amely élesen sötétlő háttért vetett az első eucharisztikus világkongresszusnak, szinte máig is állandó velejáró maradt, mintha a Királyok Királya mellett ma is állandóan ott settenkednék e világ Fejedelme, de viszont mintha a «mysterium odii», a mai krisztusgyűlölet mellett állandóan ott imádkoznék a «mysterium amoris» is: az örök krisztusszeretet porbahulló hódolata.

Az első kongresszusok.

A LILLEI NAGY NAPOK SIKERE UTÁN A nemzetközi kongresszusok természetszerűleg jobbadán Franciaországban gyűltek össze. Igy a 2-ik kongresszus most már Avignont tisztelte meg 1882-ben. A rákövetkező 1883-as évben az Úrnap szülőföldjét, a belgiumi Lüttichet keresték föl a nemzetközi zarándoktömegek.

A 4-ik nemzetközi kongresszus a svájci Freiburgban gyűlt össze 1885-ben, hogy bátorítsa a sokat szenvedett svájci katolikusokat, akik annyi vészen-bajon keresztül hívek maradtak a Szentséghez. Ez a kongresszus tagadhatatlanul erős lökést adott annak a mozgalomnak, amely Freiburgban négy év mulva megvalósította a híres szentdomonkosrendi egyetemet. A kongresszus ezúttal is francia nyelvterületen maradt ugyan, de már kilépett Franciaország határain.

vitéz
nagybányai
Horthy
Miklós
Magyar=
ország
kormányzója

Hoffmann Géza
festménye
(M. F. I. felv.)

vitéz
nagybányai
Horthy
Miklósné,
a XXXIV.
Nemzetközi
Eucharisztikus
Kongresszus
fővédnöke

(Foto Angelo)

Az 5=ik kongresszus a délfranciaországi Toulouseban folyt le 1886=ban.

A 6=ik kongresszus, 1888=ban Párizsban ült össze. Párizsban ekkor kezdenek kirajzolódni a mai köztársaság hitetlenségének végleges körvonalai s a városban, ahol egykor az istentagadó rémuralom dühöngött, éppen gyülekezni készülnek a II. internacionálét szervező kommunisták (1889).

Ily körülmények közt tisztelte meg a 7=ik kongresszus nemzetközi tömege a belgiumi Antwerpent 1890=ben, emlékezetére annak a szentségi diadalnak, amelyet közel 800 évvel ezelőtt Szent Norbert és az ősi premontreiek vívtak ki a szentségtipró és Máriagyalázó Tanchelm s követőinek vallásellenes tobzódása fölött.

Jeruzsálem, Reims, Paray-le-Monial, Brüsszel, Lourdes.

AMIKOR PEDIG A MINDJOBBAN HÓDÍTÓ cárság, mint a keleti szakadárság védője, szemet vetett a Szentföldre is, a 8=ik nemzetközi eucharisztikus kongresszus elvitte a nyugati kereszténység nagy áldásait oda is, és Jeruzsálemben három évi előkészület után 1893=ban, többnapos hódolást végzett azon a földön s abban a városban, ahol 1900 évvel ezelőtt először hozta közénk Jézus a világboldogító Eucharisztiát. Ez a világkongresszus egyrészt arra akarta ráirányítani a figyelmet, hogy a jeruzsálemi szenthelyekre a katolikus világ jogos igényt tart a közvetlen származás és a kereszteshadjáratok tengernyi véráldozata folytán, sokkal inkább, mint az Eucharisztiát aggályosan rejtegető pravoszlávia. Másrészt az ott élő kevésszámú katolikusban a nagy katolikus sorsközösség érzetét akarta felizzítani s jelezni, hogy nincsenek egyedül a szentségi Jézus imádó hitével. Ez a kongresszus azért is nevezetes állomás volt az eucharisztikus kongresszusok történetében, mert ez volt az első, melyet Európán kívül tartottak, s mert ezen vett részt először a pápa külön követe, Langenieux, reimsi bíborosérsek személyében. Érthető tehát, hogy a következő évben, 1894=ben épp e bíborosérsek szorgalmazására Reimsben talált középpontra az ekkor már rendkívül széles körökben gyűrűző eucharisztikus mozgalom.

Az ezután következő kongresszusok inkább a belső tartalom kiépítésén dolgoznak. Igy mindjárt a 10=ik kongresszus, amely a továbbiakra is rányomta a maga bélyegét. Ezt a kongresszust a Jézus Szíve=tisztelet középpontjában, Paray=le=Monialban tartották 1897=ben.

A következő (11=ik) kongresszust Brüsszelben tartották meg 1898=ban, majd a 12=ik kongresszust az akkor már világhírűvé vált Lourdes=ban 1899=ben. Nemcsak azért, hogy a forradalmak és az istentagadás évszázadát Eucharisztia=imádással és Mária=tiszteléssel zárják le s nyissák meg ennek jegyében a XX. századot, hanem azért is, mert a lourdesi csodás gyógyulások ekkor már negyven éve szakadatlanul bámulatba ejtették a hivő s hitetlen világot s e gyógyulások általában szentségi áldás keretében következtek be.

1900-tól 1910-ig.

A XX=IK SZÁZAD KEZDETÉN ÖSSZEÜLT 1900=ban Angersben a 13=ik kongresszus. Ekkor dühöngött Kínában a keresztényüldözés, a véres boxerlázadás. A 14=ik kongresszus a belgiumi Namurban 1902=ben, a 15=ik az ősi francia városban, Angouleme=ben ült össze 1904=ben. Mindezek sem keret, sem jelentőség szempontjából nem mutattak nagyobb fejlődést. Jelentősebb fordulat és eddig legkiemelkedőbb volt a 16=ik nemzetközi kongresszus, amely Rómában ült össze 1905=ben s amelyen elsőízben vett rész maga a Szentatya is, az eucharisztikus mozgalmak lelkes élesztője, X. Pius pápa. Rómában ekkor élte végvonaglását a szabadkőműves uralom. A római kongresszuson határozta el X. Pius, hogy ezentúl minden eucharisztikus világkongresszusra bíboroskövetet küld, hogy ezzel is növelje a kongresszusok jelentőségét.

A szokott gondos előkészítés és programm szerint gyűlt össze a következő 17=ik világkongresszus a belga Tournaiben, majd 1907=ben Lotharingia fővárosában, Szent Arnulf és Chrodegang székhelyén, Metzben. Az 1908=ban Londonban egybegyűlt 19=ik világkongresszus pedig a katolikus világ figyelmét azokra a maroknyi katolikus tömegekre akarta irányítani, amelyek az évszázados és tervszerű katolikusüldözések alatt is oly bámulatos hitbeli erőt tanusítottak.

A 20=ik világkongresszus Nagy Szent Albert városában, Kölnben gyűlt össze, ahol valamikor Aquinói szent Tamás is tanult. Ennél jelentősebb volt a 21=ik világkongresszus, amely elsőízben kelt át az Atlanti=Óceánon és Észak=Amerikában, a kanadai Montreálban ülésezett 1910=ben.

Az egész földkerekség...

AZ EUCHARISZTIKUS VILÁGKONGRESZszusok ezzel kezdték meg világhódító körútjukat, — egyelőre még mindig francia nyelvterületre szorítkozva —, de már jelezve az ezután következő programmot: Krisztus királysága az egész földkerekség.

A 22=ik, madridi világkongresszus 1911=ben elsőízben gyüjtötte össze ibér földön a mindjobban kiterebélyesedő eucharisztikus világot. Rikító és fényes díszek, a vérmes spanyol lelkesedés, az úrnapi színjátékok és a világhódító szentek földje

mutatta be itt a hódolatát, az Eucharisztia előtt, melyhez ezen a földrészen jellemző színt kevertek a barcelóniai szocialisták mozgolódása, a riffkabill háború és a portugál királygyilkosság után fellépő zavargások, valamint a köztársaság kikiáltása Lisszabonban épp a kongresszus napjaiban.

Az 1912-i bécsi «misztikus napok»: a 23-ik világkongresszus I. Ferenc József uralkodásának idején roppant fénnyel folyt le még a szakadatlanul zuhogó eső ellenére is. A magyarság ekkor került először életközelségbe a nemzetközi eucharisztikus kongresszusokkal, hogy azóta is örökkön vágyódjék utána és 25 év multán, napjainkban nyerje meg ajándékul s ösztönzésül.

Az 1913-i, kolostori hangulatú máltai, majd a 25-ik, lourdesi kongresszus az, amely még a béke Istenének engesztelésével akarta elhárítani a nagy világégést, melynek szikrái már parázslottak az események kohójában. A második lourdesi világkongresszus már a mai hatalmas méretekkel állt elő: 10 bíboros, 31 érsek és 150 püspök vett részt azon (tőlünk is öten) s a hívek százezrei. Van abban valami megdöbbentő, hogy a lourdesi világkongresszus szónokai már mintegy megérezték a közelgő világégést. A kongresszus egyetlen német szónoka, a gladbachi Müller-Holberg, a kongresszus befejező záróakkordjaként a nemzetközi béke egyetlen biztosítékát az Eucharisztiában hirdette; ekkor már egy hónapja halott volt Ferenc Ferdinánd és mindenfelől hadseregmozgósítások katonazajától volt szikrázó a levegő.

A világháború után.

A VILÁGHÁBORÚ TERMÉSZETESEN MEGszakította az eucharisztikus kongresszusok sorát is. Sőt a világháború utáni zavaros időkben is sokáig hiányzott a megfelelő lelki háttér a kongresszusok megtartására; az eucharisztikus világkongresszusokkal kapcsolatban ekkor kezdenek jelentkezni először a világpolitikai nehézségek. Éppen azért hatott úgy az Amsterdamban rendezett világkongresszus, mint az Egyház diadalünnepe, a szeretet és béke híre Európa felett.

1932-ben, Szent Ágoston halálának ezerötszáz-éves évfordulóján Karthagóban van a kongresszus. Az Egyház diadalmas fönségben jelenik meg a Moloch hajdani dombján, ahol valamikor embereket áldoztak a véres pún bálványoknak és ahol később Északafrika oly viruló keresztény életének egyik középpontja volt, de a donatista eretnekség, majd a vandál, majd az arab hódítás szinte teljesen kiirtották a kereszténységet s ahonnét most Lavigerie bíborosnak, Afrika nagy apostolának kezdeményezésére a Fehér Atyákkal újra elindult a keresztény hódítás a sivatag felé. Ez a kongresszus a missziós gondolatnak, különösen Afrika megtérítésének egyik legnagyobbszabású demonstrációja lett. Ugyancsak az Egyház egy hősies hívő csoportjának, az ausztráliai katolikusoknak adott ajándék volt a sidneyi kongresszus is; az Eucharisztia Királya előtt akkor hódolt ünnepélyesen a legutoljára felfedezett földrész.

Az Egyház legtöbbet szenvedett gyermekeinek, az íreknek adott kitüntetés volt a dublini, Amerikának a chikagói kongresszus. Megható és gyönyörű volt, hogy a fiatal Amerika milyen energiával igyekezett tömegeivel, technikai felkészültséggel, elektromos lángoknak, egy többmilliós várost tündérsugárzásba borító izzásával, másfél óráig hömpölygő autós-körmenettel mutatni meg Amerika fiatalságát és nagyságát. A délamerikai katolicizmus grandiózus multja és még grandiózusabb feladatai kaptak hangot a buenosairesi kongresszuson. Kelet népeinek találkozója volt a manilai kongresszus. «Jöjjetek Kelet népei!» — volt a kongresszus jelszava s e jelszó zászlaja alatt valóban Kelet különböző színű népeinek tömegei özönlöttek hódolni az eucharisztikus Krisztus békés és szerető imperializmusának. Éppen Ázsia ama tájain, ahol fehér és sárga, angol, kínai, japán, amerikai és francia fegyveres imperializmusok készülnek egyszer majd összecsapni.

Ez 1937 februárjában volt. XI. Pius pápa azonban már 1936 novemberében beleegyezett, hogy az 1938. évi eucharisztikus világkongresszust Budapesten rendezteti meg, s erről 1936 nov. 30-án, Szent András ünnepén megjelentek Magyarország bíboros-hercegprímásának az egész magyar nemzethez szóló plakátjai.

MAGYARORSZÁG AZ EUCHARISZTIA TÜZÉBEN

A MAGYAR KATOLICIZMUS SZÁMÁRA AZ Eucharisztikus Világkongresszus negyven év hősies erőfeszítéseinek diadalmas koronája volt s a kongresszusi ünnepélyek tűzfénye egy új korszak hajnalának tűzből és aranyból való derengése. A katolikus Magyarország mint jutalmat és kötelességet kapta az Egyháztól, hogy a kongresszusra való előkészület másfél éve alatt mint valami láthatatlan lánggal itatódjon át az eucharisztikus Krisztussal.

Negyven hősies év eredményét szentelte meg ezzel az Oltáriszentségben jelenlévő Jézus Krisztus.

A budapesti Eucharisztikus Világkongresszus diadala el sem képzelhető ama munka nélkül, amely negyven évvel ezelőtt indult meg a katolikus gondolat diadaláért.

Pacelli Jenő bíboros, Őszentsége legátusa
a XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszuson

(Foto Felici Roma

Foto Brunhuber, Budapest)

Dr. Serédi Jusztinián bíboros=érsek,
Magyarország hercegprímása

A mult: a magyar katolikusság szabadságharcától a Katolikus Akcióig.

NEGYVENHÁROM ÉVE, HOGY A KATOlikus gondolat először mert megszólalni a politikában és az egyházpolitikai harcok tanulságaiból létre tudott hozni egy magát katolikusnak valló parlamenti pártot, egy katolikus közéleti mozgalmat, majd a századforduló körül megindította a harcot a katolikus intelligencia visszahódításáért, a katolicizmus igazságainak a tudományban való elismertetéséért, a magyar falvak katolikus hitének megtartásáért és a katolikus mozgalmak köré való bekapcsolásáért, újjászervezte és óriási méretűekké fejlesztette a hitbuzgalmi szervezeteket, újjáformálta a katolikus öntudatot egész rétegekben, katolikus sajtószervezet megvalósítására tört, páratlan önérzettel harcolt az ellenséges sajtó s politikai közfelfogással szemben s nagygyűléseket és körmeneteket mert tartani egy hitetlen világváros útvonalain.

A tömegek, amelyek hozzákapcsolódtak ehhez a felújuláshoz, nem is sejtették és talán máig sem sejtik, hogy az egyháztörténelmi szempontból mennyire fényes és mennyire páratlan. Mert míg azelőtt az Egyház egy-egy válságos időszakában majdnem mindig egy újabb szerzetesrend keletkezése s szellemi és mozgalmi szervezőmunkája az indító erő, most Magyarországon épúgy, mint az egész világon: magából a katolikus társadalomból, annak hitéletileg épen maradt rétegeiből indul el a világi és szerzetespapság vezetése alatt a katolikus gondolat szabadságharca, magára a társadalom erőire támaszkodva. Ez a szervezőmunka majdnem minden országban egy-egy grandiózus egyesületrendszer megalkotását eredményezi, s ez az egyesületrendszer válik a katolikus élet mozgalmainak és erőinek fordulópontjává. A társadalom erőinek, magának a társadalomnak aktív részvétele a katolicizmusnak ebben a szabadságharcában: tulajdonképen a Katolikus Akció előképe, sőt lényegében a Katolikus Akciónak előzetes megvalósulása. Dicsőségesen uralkodó Szentséges Atyánknak, XI. Pius pápának érdeme, hogy a maga szinte túlvilágiasan éles és okos pillantásával felismerte és intézménnyé tette a katolikus társadalmi erőknek az Egyház életében való tevékeny részvételét.

A Világkongresszus: a Katolikus Akció lelki szervezőmunkájának koronája.

A KATOLIKUS AKCIÓ MAGYARORSZÁG számára is a már meglévő diadalmasan kibontakozott és a társadalom nagyrészét átjárt katolikus erők összefogását jelentette. Ezen a ponton a szervezni és kormányozni tudás római tanulságaival hazatérő hercegprímásé az érdem, hogy a magyar Katolikus Akció számára megtalálta a Katolikus Akció magyar viszonyoknak megfelelő formáját, s a Katolikus Akció hordozójává az egyházközségi mozgalmat, egységévé az egyházközségeket tette, anélkül, hogy hozzányúlt volna a magyar katolikus életet tudatosan átfonó egyesületrendszer életerejéhez és eddigi centralizációihoz, sőt megőrizte és a Katolikus Akció számára adott munkatervvel egységbe szervezte és felfokozta tevékenységüket.

A XXXIV. Eucharisztikus Világkongresszusról nem lehet megemlékezni a magyar Katolikus Akcióról való megemlékezés nélkül. Mindenekelőtt azért, mert a Világkongresszus megrendezését tulajdonképen a magyar Katolikus Akció szervezeti hálózata és emberei hajtották végre. Azonkívül: a Katolikus Akció előző három évének munkaterve már lebonyolított egy grandiózus programmot, amelynek mélyén a magyar katolicizmus teljes lelki átformálása áll. Ez a munkaterv három nagy gondolat köré fonódott. Ezek: Krisztus és a gyermek, Krisztus és a család, Krisztus és a magyar falu.

Az első kettő az emberi élet Istentől rendelt közvetlen keretének és a társadalom és állam alapsejtjének, a családnak Krisztussal és az Egyházzal való kapcsolatát igyekezett tisztázni és helyreállítani, a harmadik pedig az egész magyar társadalom szerkezeti újjászervezése felé tört, amikor egy egészen társadalmi problémát vett fel, vizsgált át és készült minden területen megoldani.

E célkitűzés mögött távolabbi összefüggések is sorakoztak: Krisztus és a munkás, Krisztus és az ifjú, Krisztus és az értelmiség kapcsolatainak tisztázása, rendszerezése és elmélyítése. Ezen a ponton mi sem volt szükségesebb, mint az, hogy e munka előtt, mely különböző parcellákra osztva akarta végigmunkálni az egész magyar társadalmat: az egész magyar katolikusság tisztuljon meg, égjen át, készüljön fel előre a kegyelemnek és az áhítatnak abban a tűztengerében, amelyet csak az Eucharisztikus Krisztus-Király tud számára biztosítani.

Az Eucharisztikus Világkongresszusnak itt van Magyarországra nézve a maga óriási jelentősége. Ezen az édes és újjáteremtő és újjáalkotó tűztengeren kellett áthatolnia a magyar katolicizmusnak további útjai előtt és újjá olvadnia benne.

A Szent Király emlékezetéért.

HOGY EZT A VILÁGÜNNEPSÉGET, amelyért minden ország epekedik, éppen ez a kis és szegény Magyarország kapta meg, az kettős oknak az eredménye. Az egyik ok: Szent István király centenáriuma, a másik pedig a magyar hercegprímás tekintélye és munkája.

1938-ban van 900 éve, hogy a magyar király-

(Foto Jean Lemaire, Namur)

Heylen Tamás namuri püspök (Belgium),
a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusok
Állandó Bizottságának elnöke

ság megalapítója, kereszténységünk apostola: Szent István király meghalt. Bár ez az évforduló egymagában is jelentős, mégis helyi érdekű ünnepség maradt volna, ha XI. Pius pápa meg nem tetézi elődeinek jóságát azzal, hogy az Eucharisztikus Kongresszus megrendezését Magyarországra bízza.

Az Eucharisztikus Világkongresszusok ügyét egy nemzetközi bizottság intézi, amelynek Heylen namuri püspök az elnöke s jeles világiakból s papokból áll. Serédi hercegprímás e tagok egy részével személyesen is beszélt. Törekvéseit siker is koronázta. Az Előkészítő Bizottság 1936 november 17-én Heylen püspök elnöklete alatt a tervbevett városok közül egyhangúan Budapestnek ítélte oda a Kongresszust, amiről Serédi bíboros-hercegprímás még aznap értesítést nyert.

A végső szó azonban ezen a téren a pápáé. Heylen püspök Párizsból Rómába utazott és 1936 november 22-én kihallgatáson jelent meg XI. Pius pápa előtt. Őszentsége — aki már előzőleg helyeselte a budapesti tervet — azonnal jóváhagyta a párizsi határozatot. Serédi prímás Heylen püspök levelét, amelyben a Bizottság egyhangú határozatáról és Őszentsége hozzájárulásáról értesítette, már november 24-én kézhez kapta, de ezt Magyarország kormányzójának küszöbön álló római utazásáig és pápai kihallgatásáig nem hozta nyilvánosságra.

Heylen püspök levelével Magyarország hercegprímásának sokéves fáradozásai kaptak teljes sikert. Magyarország bíboros főpásztora már 1930 óta állandóan igyekezett Magyarországnak szerezni meg a minden nemzetnek páratlan kitüntetést jelentő megbizatást; már 1930-ban kérte az Állandó Bizottságot, hogy a kongresszus megrendezésére számítók sorában tartsák előtérben Magyarországot is. Később — nagyjából ugyanazokkal a jogigényekkel, amelyekkel Magyarország — kérte a megbizatást Lengyelország is. Amikor ezt a magyar prímás megtudta, arra kérte a lengyel püspöki kart, hogy álljanak el ettől a kéréstől. Az el is állott, amiről Serédi prímást Hlond lengyel prímás értesítette is. Igy kapta meg a páratlan kitüntetést Magyarország s igy mutatkozott meg már a kongresszus előtt a maga megvalósulásában a kongresszus jelszava az Eucharisztiáról: Vinculum caritatis, a szeretet köteléke.

vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója és felesége a pápai kihallgatás után, amelyen értesültek arról, hogy Őszentsége Magyarországra bízta a XXXIV. Eucharisztikus Világkongresszus megrendezését. (Balról-jobbra: Vértessy Sándor a kormányzói kabinetiroda főnöke, Rotta Angelo c. érsek, budapesti apostoli nuncius, Luttor Ferenc apostoli protonotárius, a vatikáni magyar követség kánonjogi tanácsosa, Pacelli Jenő bíboros-államtitkár, Rossignani Pius a pápai államtitkár magántitkára, Horthy Miklósné Ő Főméltósága, Gerlóczy Gábor a kormányzó szárnysegéde, Keresztes-Fischer Lajos tábornok, a kormányzói katonai iroda főnöke, Horthy Miklós kormányzó Ő Főméltósága, Koós Miklós alezredes, a kormányzó első szárnysegéde, Darányi Kálmán miniszterelnök, Chigi-Albani della Rovere Lajos herceg, a szuverén máltai lovagrend nagymestere)

(Foto Felici, Roma)

Az eucharisztikus szent év kihirdetése s a püspöki kar közös pásztorlevelének felolvasása a Bazilikában, 1937 május 24-én

A SZENT ESZTENDŐ

EZERKILENCSZÁZHARMINCHÉT MÁJUS 24-én Szentháromság vasárnapján kezdődött meg Magyarország *Szent Esztendeje*, erre rendelte el a magyar püspöki kar és az Előkészítő Eucharisztikus Bizottság Magyarország számára az előkészítő szentév kihirdetését. Ennek a napnak kezdetén, a breviáriumnak a hajnali órákra előírt részeiben ott ragyog Izaiás próféta rettenetes víziója, amint látja Istent trónusán ülni, körülötte táborozó szeráfjai között — «Mindegyiknek hat szárnya van, kettővel eltakarják arcukat, kettővel eltakarják lábukat és a másik kettőn lebegnek». És így kiált egyik a másiknak: «Szent, szent, szent a seregek Ura és Istene, az egész föld telve van az ő dicsőségével.» A Szentírásnak ez az első helye, ahol a Sanctus, Sanctus, Sanctus először felmerül; innen vonult be a miseszövegbe és a breviáriumba, hogy századokon át az egész egyház, és most a lebegő szeráfokkal együtt az egész magyar nemzet kiáltsa. Izaiás látomása valóban a legszebb jelképe volt a magyar eucharisztikus előkészület évének; a látomás során felragyog a látvány: az egyik szeráf odaröppen a prófétához, és tüzes kővel érinti meg ajkát, «*Érintse íme, ajkaidat ez, törölje el bűneidet ez, és eltörli a bűneidet ez!*»

Ime: ez volt a programm; ugyanígy érintse az eucharisztia az emberiség minden lelki életet élni tudó tagjának ajkait!

Fölséges tovább ez a vízió! Azt mondja Isten a tűzzel megtisztított ajkú prófétának: «Menj és mondd meg a népnek, hogy hallott, de nem értett meg, látott és nem látott meg, megvakítom ennek a népnek szívét, bedugom füleit és bezárom füleit, míg csak meg nem érti azt, ami meggyógyítja őt.» S én megkérdeztem: «Meddig, én Uram?» Ő pedig így szólt: «Mindaddig, míg néptelenek nem lesznek a városok, lakatlanok a házak és sivataggá a földek . . .» A világtörténelem suhog a fenyegető szavakban, a fenyegető büntetés azok felett a nemzetek felett, akik nem vették ajkaikra a kegyelem élő és sugárzó tüzét. A breviáriumban fel is hangzik utána az egyház könyörgése:

«*Áldjon meg bennünket az Isten, a mi Istenünk, áldjon meg bennünket az Isten. Könyörüljön meg rajtunk és áldjon meg bennünket!*»

A Paradicsom X. énekében leírja Dante, hogy zendül fel a breviárium a hajnalban felkelő egyház ajkán «miként az óra, csengve-bongva tarkán» s «felelget hangra hang, oly édesen, hogy nem sejtheti senki». Igy olvasta Izaiás látomását az eucharisztikus évet kezdő nap hajnalán Magyarországgal együtt az egész egyház és az egyházzal együtt Magyarország.

VESPERÁS A BAZILIKÁBAN

E NAPON AZ EGÉSZ ORSZÁG SZÁMÁRA A Szent István-bazilikában ünnepélyes vesperás keretében tartották meg a Szentév megnyitását, ennek azonban meg kellett ismétlődnie az ország minden plébániatemplomában. Mintha jelezte volna azokat a megpróbáltatásokat, amelyeknek a kongresszus ki lesz téve: ezen a napon valóságos felhőszakadás mosta szét a legnagyobb részét annak a külső demonstrációnak, mellyel a katolikus Budapest szervezetei a Szent István-bazilika környékén felvonulni készültek. De ezen a napon mégis plébániatemplomainak főoltára előtt szorongott egész Magyarország, szinte az ő nevében szólt vesperás öt zsoltára, a 109.: «Mondá az Úr az én Uramnak, ülj jobbkezem felől»; a 110.: «Vallok neked, Uram, teljes szívemből»; 111.: «Boldog az, aki féli az Urat»; 112.: «Ti gyermekek dícsérjétek Urunkat»; és a 113.: «Mikor Izrael kivonult Egyiptomból». Gyönyörű és felemelő liturgikus első ütemei az eucharisztikus esztendőnek!

S utánuk: a Magnificat himnusza, egy egész nemzet alázata és elragadtatása a rá váró feladatok előtt.

Mészáros János budapesti általános érseki helytartó olvasta fel a magyar püspöki karnak 1937 március 17-i kelettel kibocsátott körlevelét, a budapesti Eucharisztikus Kongresszusnak a hívők számára való meghirdetését.

Körlevél a Titkok Titkáról.

«KRISZTUSBAN KEDVES HÍVEINK! MÉLYséges öröm és hála érzete töltött el mindnyájunkat, amikor arról értesültünk, hogy a nemzetközi eucharisztikus kongresszusok állandó bizottságának egyhangú állásfoglalása alapján Őszentsége XI. Pius pápa Magyarország fővárosát, Budapestet jelölte ki a legközelebbi Eucharisztikus Világkongresszus színhelyéül. Mindnyájan átérezzük a magas kitüntetést, amely ebben a megbízásban megnyilatkozik, hiszen a pápa s a katolikus világ ezáltal mintegy a mi kezünkbe tette le a legközelebbi eucharisztikus kongresszus sikerét;

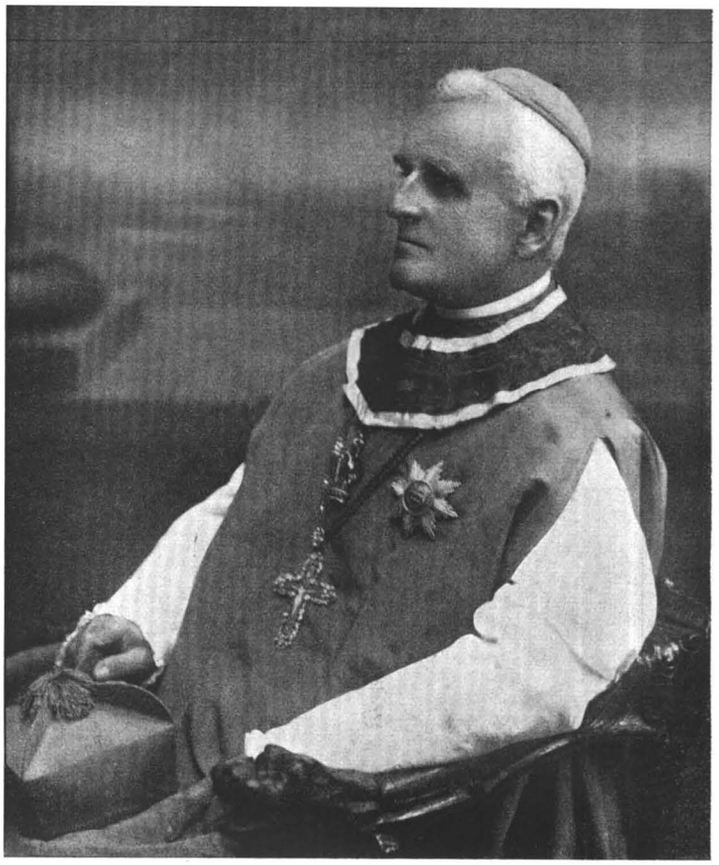

Szmrecsányi Lajos pápai trónálló, egri érsek

Papp Antal érsek, miskolci apostoli adminisztrátor

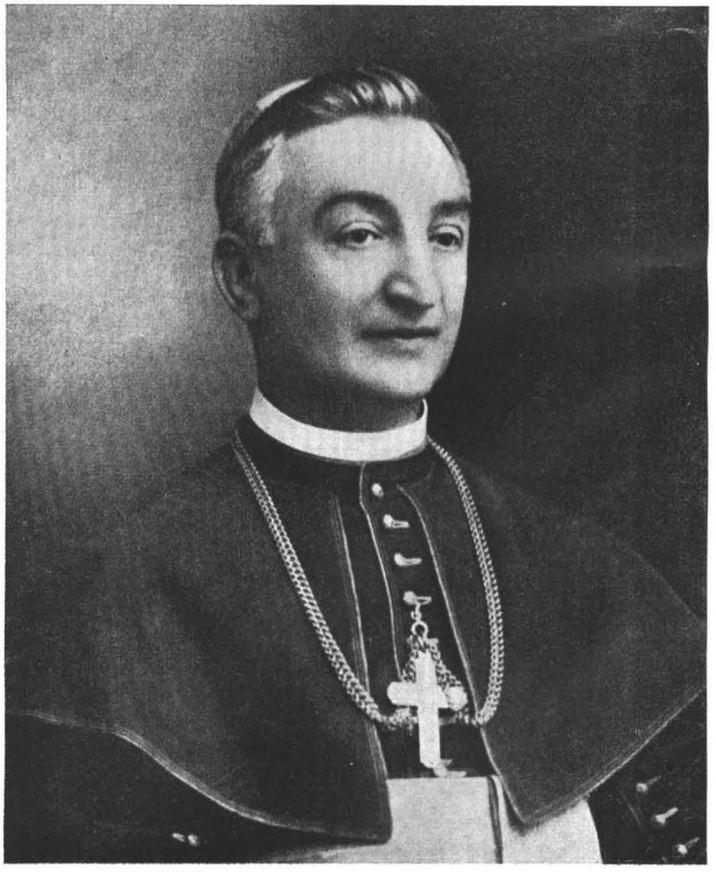

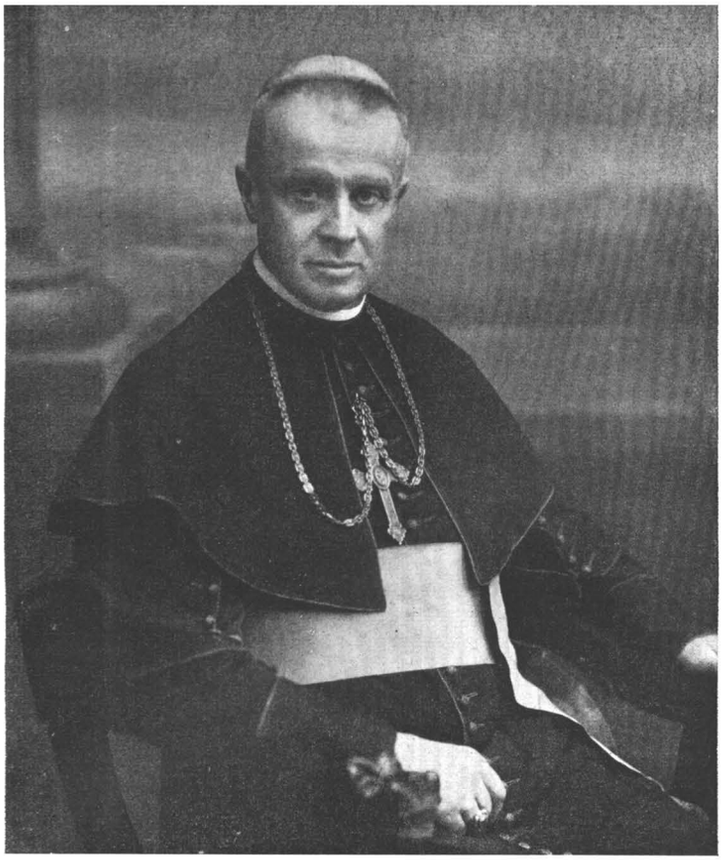

Gróf Zichy Gyula pápai trónálló, kalocsai érsek

Glattfelder Gyula csanádi püspök

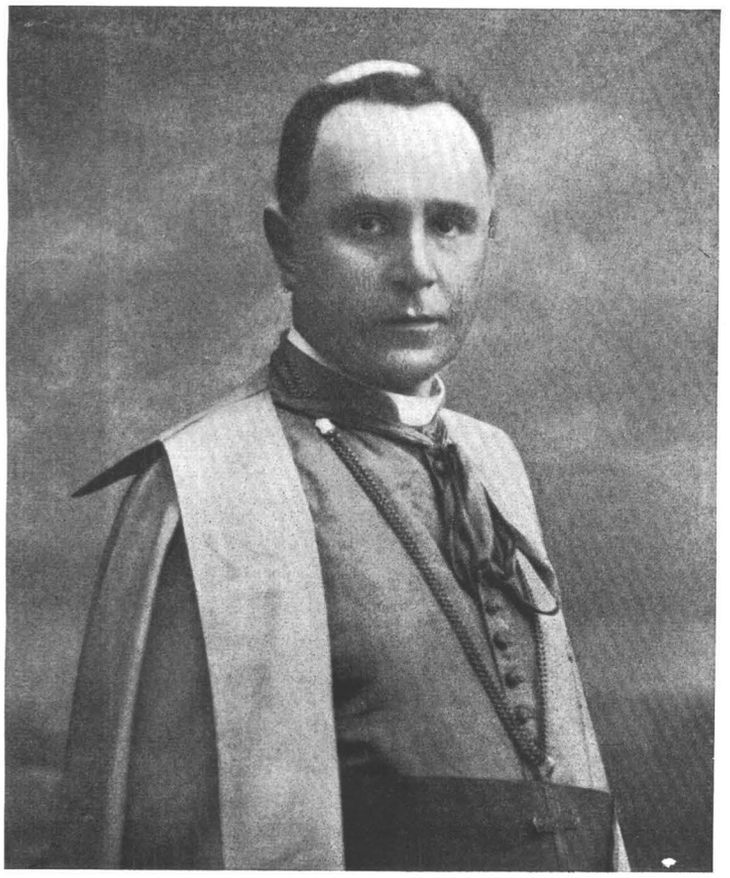

minket tett meg az Oltáriszentség nemzetközi diadalmenetének zászlóvivőivé s ránk ruházta a feladatot, hogy a nemzetek hódolatát az Oltáriszentség előtt méltó keretek közé foglaljuk. Öt világrész katolikusainak figyelme irányul most reánk s várja tőlünk e szent és felséges megbizatás megfelelő betöltését.

Annál inkább jól esett szívünknek Őszentsége elhatározása, mert hiszen ebben az elhatározásban része volt annak a megfontolásnak, hogy az 1938. évben üljük nemzetünk első királya, az országszervező Szent István halálának 900 éves fordulóját. Amint 1930-ban Szent Ágoston halálának másfélezer éves évfordulója alkalmával Karthagó, majd 1932-ben Szent Patriknak, Irország megtérítőjének ugyancsak másfélezer éves halálévfordulója alkalmával Dublin lett az eucharisztikus világkongresszus színhelye, úgy most Szent István megdicsőülésének 900-ik fordulóján Magyarország kapja ezt a magas kitüntetést.

A budapesti Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszust e kitüntető megbizatás alapján 1938 május 26-tól áldozócsütörtöktől 29-ig, vasárnapig bezárólag fogjuk megtartani. Hétfőn, május 30-án pedig csatlakozólag megnyitjuk a Szent István jubileumi év ünnepségeit.

Minden kitüntetés természetszerűleg kötelességekkel jár s ha egyszer elvállaltuk, hogy ezt a nemzetközi eucharisztikus kongresszust megrendezzük, akkor valamennyiünknek becsületbeli, nemzeti és katolikus kötelessége, hogy annak sikere érdekében minden lehetőt el is kövessünk. Sikeren elsősorban nem külső fényt és ünneplést értve, hanem miként ez itt a dolog természetéből következik, legfőkép a lelki hatások minél magasabb fokát; vagyis azt, hogy az Oltáriszentségnek ez a ritka jelentőségű nemzetközi ünnepe necsak külső lefolyásában legyen pompás és lélekemelő, hanem erkölcsi és vallási kihatásaiban is teremje meg száz meg százezerszer lélekben itthon és az egész világon a hit és a Krisztuszeretet legszebb gyümölcseit. Hiszen az eucharisztikus világkongresszusok igazi és legfőbb célja nem a külső ünnepségek káprázata, hanem az, hogy a külső megnyilatkozáson keresztül az eucharisztikus Krisztus Király tartsa diadalmenetét újból és újból a lelkekben. Maga az állam és a főváros, a szellemi és társadalmi élet különböző közületei is felismerve az alkalomnak nemcsak nemzeti, hanem erkölcsi jelentőségét, ugyancsak kötelességüknek ismerik a kongresszus támogatását: mennyivel inkább kötelességünk ez nekünk, a papságnak és a katolikus hivőknek és az egész katolikus társadalomnak.

Mert hát mi is nekünk az Oltáriszentség ? Jézus maga felel meg erre a kérdésre, amikor így

szól: «Én vagyok az élet kenyere; aki hozzám jön, nem fog éhezni». (Ján. 6, 38.) «Én vagyok az élet kenyere . . . És a kenyér, melyet majd én adok, az én testem a világ életéért . . . Aki eszik engem, az is él énáltalam.» (Ján. 6, 35, 52, 58.) Vagyis: az Oltáriszentség maga az örök élet s halhatatlanság, az Oltáriszentség maga az üdvösség. Hogyne örülnénk neki, hogyne ragaszkodnánk hozzá, hogyne hálálkodnánk érte! Szent Ágoston írja: «Aki élni akar, van honnan éljen, csak jöjjön ide, higyjen, egyesüljön Krisztussal és keljen életre általa . . . Alakuljanak át a hívek Krisztus testévé, ha élni akarnak Krisztus lelkéből . . . Ha tehát te is élni akarsz Krisztus lelkéből, válj egy testté Krisztussal!» (In Joan. tract. 26.)

AZ OLTÁRISZENTSÉG A MI LELKÜNK élete, mert Jézussal egyesít s mert általa Jézus közvetlenül hinti szét lelkünkben a természetfölötti élet magvait. Az ősegyház hitének egyik kiváló szóvivője, Alexandriai Szent Cirill írja: «Amikor Krisztus nálunk van, lecsendesíti testünk lángolását a lélek törvénye ellen, feléleszti bennünk az istenfélelmet, lecsillapítja bennünk a lélek viharait, meggyógyítja betegségeit, behegeszti sebeit s mint a jó pásztor, aki életét adja juhaiért, minden bukásunkból felemel bennünket.» (In Joan. IV. 17.)

Ugyanakkor azonban az Oltáriszentség a felebaráti szeretet kiváló iskolája is, hiszen csodálatosan egyesít mindnyájunkat, akik Krisztus gyermekei vagyunk s ugyanazzal a szent eledellel táplálkozunk. Ahol ketten egyesülnek egy harmadikkal, ott egymásközt is egyek. A katolikus hívek az Oltáriszentség vétele által Jézussal egyesülnek s így egyesülnek egymásközt is. Igaz testvérek, a szó szoros értelmében vérrokonok lesznek Jézus azonos teste s vére által. Szent Pál apostol maga utal az Oltáriszentség csodálatos egybefűző erejére s a testvériségre, amely belőle fakad, amikor így ír: «Az áldás kelyhe, melyet megáldunk, nemde Krisztus vérében való részesülés-e? És a kenyér, melyet megtörünk, nemde az Úr testében való részesülés-e? Mert egy kenyér, egy test vagyunk sokan, mindnyájan, kik egy kenyérben részesülünk.» (1 Kor. 10, 16, 17.) Joggal kiált fel ezért Szent Ágoston is az Oltáriszentségről szólva: «Ó, kegyesség szentsége! Ó egység jelképe! Ó szeretet köteléke!» (In Joan. tract. 26.)

A nagy egyházatyának azt az utolsó szavát: Vinculum caritatis — az Oltáriszentség a szeretet köteléke — választotta budapesti Eucharisztikus Kongresszusunk is jelmondatának. Az Oltáriszentségnek ezt az egységesítő és testvériesítő erejét különösen időszerűnek kell éreznünk ma, amikor az emberiséget annyi ellenséges táborba tépi s oly boldogtalanná teszi a harc, az irígység és a

Mikes János gróf püspök

Rott Nándor veszprémi püspök

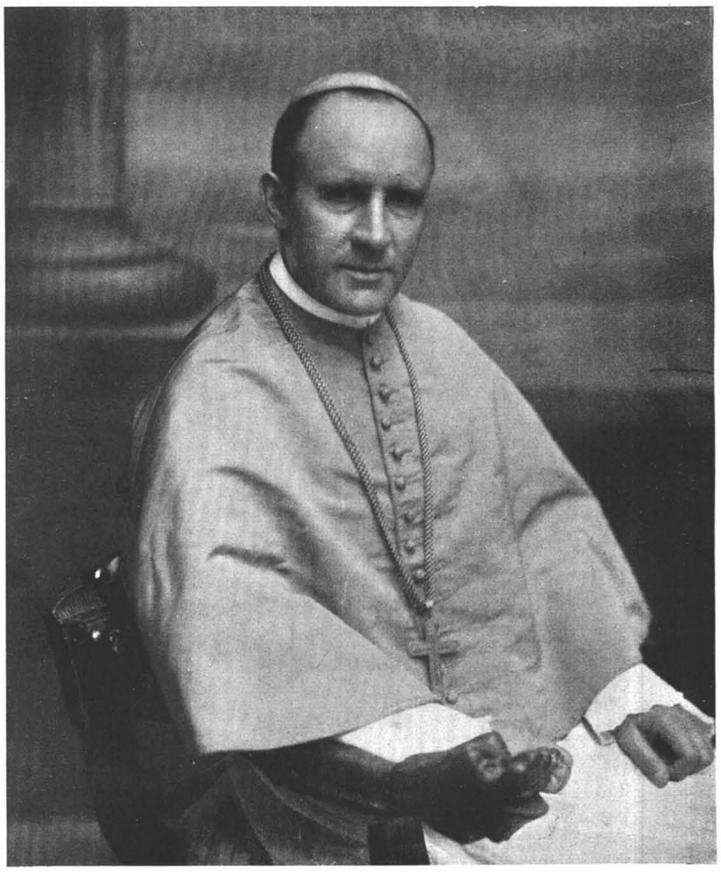

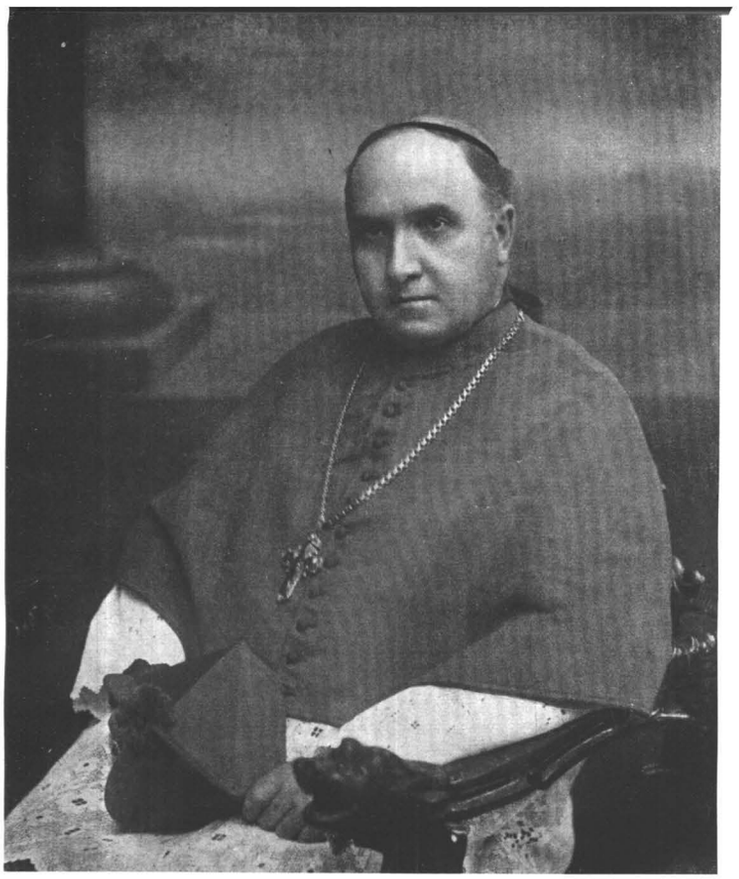

Hanauer A. István váci püspök

Virág Ferenc pécsi püspök

gyűlölet. Mert hiszen mi okozza a háborúkat, a társadalmi igazságtalanságokat és feszültségeket, a versengéseket és viszályokat, ha nem az önzés, a kapzsiság, az irígység, a bosszúvágy és a gyűlölködés? A vallástalan életfelfogás, azt mondhatnók, valósággal társadalmi alapelvként szervezte meg a gyűlölet rendszerét a társadalmi együttélésben s az embereket osztály, foglalkozás, nyelv, műveltségi fok és vagyoni helyzet szerint valósággal gyűlölködésre tanította egymással szemben. Maga az a gazdasági rend, amelyet ma a világ követ, s amelyet a kereszténytelen szellem létesített s amelyet Szentséges Atyánk a «Quadragesimo anno» körlevélben mint igazságtalant s a békétlenség forrását rótt meg, szintén a féktelen önzésből és szeretetlenségből fakad és tobzódó gyűlölködésre, elkeseredésre és forradalmakra vezet. Az önzés és szeretetlenség szelleme magában a családi szentélyben is, ahol a szeretetnek legfőkép kellene virágoznia, elvetette az egyenetlenség csíráját és eskűszegő válásokra, a családi élet felbomlására és a gyermeknevelés elhanyagolására vezet; hiszen sok tízezer gyermek már kora ifjúságában a gyűlölet példáit látja ott, ahonnan a szeretetet kellene tanulnia. Valóban mennyire szükségünk van tehát az Oltáriszentség szeretetet lehellő, testvériségére tanító és egységesítő hatásaira! A véres harcok közt, a gyűlölet tengerének háborgásai közepett mennyire szükség lenne ismét arra emlékeznünk, hogy valamennyiünket ugyanannak az Istenembernek vére váltott meg s fűzött egybe szent testvériségbe, a szentek boldog egységébe!

Az Eucharisztikus Világkongresszus csakugyan kiváló alkalom arra, hogy szent hitünket a lelkekben megszilárdítsa. Hiszen az Oltáriszentség egész hitünknek és hitéletünknek középpontja, eleven s éltető forrása. Krisztus csodálatos jelenléte az Oltáriszentségben, a szentmisében meg-megújuló vérontásnélküli áldozat s a lelkünket tápláló szentáldozás tana a gyakorlati katolikus hitéletnek kezdettől fogva legbensőbb kincseihez tartozik. Mélységes hittitok ugyan az Oltáriszentség, amelynek valóságát csak Isten szavára hihetjük el, de bármennyire ész- és természetfölötti, mégsem ész- vagy természetellenes, mihelyt meggondoljuk, hogy az apostol tanítása szerint «Isten a szeretet». (1. Jn. 4, 8.) A szeretet csodálatosan közlékeny és leleményes, s mert az Úr Jézus végtelenül szeretett minket, ezt a bámulatos módot gondolta ki arra, hogy egészen különleges úton igazán, valóban és lényegileg velünk maradjon, istenségével és emberségével, testével és vérével együtt. Joggal alkalmazhatjuk erre a nagy hippói püspök, Szent Ágoston felkiáltását: «Bátran kimondom, hogy Isten, bárha mindenható, ennél többet már maga sem adhatott; bárha legbölcsebb, ennél többet

adni nem tudott s bárha leggazdagabb, ennél többet nem volt mit adnia». (In Joan. tract. 48.)

AZ OLTÁRISZENTSÉG A TITKOK TITKA, mert nemcsak a legfőbb hittitkokat: a megtestesülés, a megváltás, a megszentelés, a kegyelem s az örök élet tanát foglalja magában, hanem azt is, aki e hittitkokat nekünk legfényesebben kinyilatkoztatta. Az Oltáriszentség a szentségek szentsége, mert nemcsak Krisztus által rendelt kegyelemeszközlő jel, hanem magát Krisztust tartalmazza, a szentségek és az üdvösség szerzőjét, lelkünk legfőbb pásztorát és püspökét. Az Oltáriszentség a katolikus Anyaszentegyház legfőbb kincse és legszebb dísze, mert általa teljesül az Anyaszentegyházon a próféta szava: «Nincs is más ilyen nemzet, melyhez istenei olyan közel lennének, mint amilyen közel mihozzánk van a mi Istenünk, valahányszor kérjük». (5. Móz. 4, 7.)

A hivő térdrehull, mikor a templomba lépve az oltárszekrényt megpillantja, az Úrfelmutatás pillanatában mellét verve hódol a megtestesült Üdvözítőnek s lelkes hitvallással követve a szentségi Jézus diadalmenetét az úrnapi, feltámadási vagy Jézus Szíve körmenetben, mint ahogy Jézus első hívei örvendezve követték őt virágvasárnapon s pálmát lengettek és hozsannát zengedeztek előtte. Szent megrendülés és boldog örömérzet hullámzik át a hivő lelkén, amikor arra gondol, hogy a mindenség Ura és Alkotója oly közel száll le hozzá és oly szoros egyesülésre óhajt lépni vele e szentségben. Ha arra gondol, hogy akit ő itt a kenyér és bor színe alatt hódolva imád, az ugyanaz a Jézus, aki egykor a betlehemi istállóban született s akinek jövetelét a pásztoroknak angyalének hirdette, ugyanaz a Jézus, aki egykor Judea és Galilea útjain és terein, falvaiban és városaiban az üdvösség igéit hirdette és pazar kézzel szórta szét vigasztaló ajándékait. Ugyanaz, mint aki egykor betegeket gyógyított, bűnösöket megkönnyített, szomorúakat vigasztalt s a szegényeknek hirdette az evangéliumot; aki Lázárt feltámasztotta, a naimi ifjút anyjának visszaadta s a római százados szolgáját meggyógyította. Ugyanaz, aki az éhező tömegnek kenyeret szegett a pusztában s az éhező lelkeknek az örök élet kenyerét törte meg, aki szánakozott a tömegen s az örök élet forrásait nyitotta meg előtte. Ugyanaz a Jézus van itt jelen, aki egykor megbocsátott Magdolnának, a bűnbánó latornak és Péternek s aki az ártatlan kisdedeket szeretettel ölelte magához. Ugyanaz a Jézus, aki a kínszenvedés óráiban értünk vért izzadott, megostoroztatott, tövissel koronáztatott, megfeszíttetett, meghalt és eltemettetett; aki aztán feltámadott a sírból és dicsőségesen felszállt a mennybe, miután távozása előtt megalapította Anyaszentegyházát s

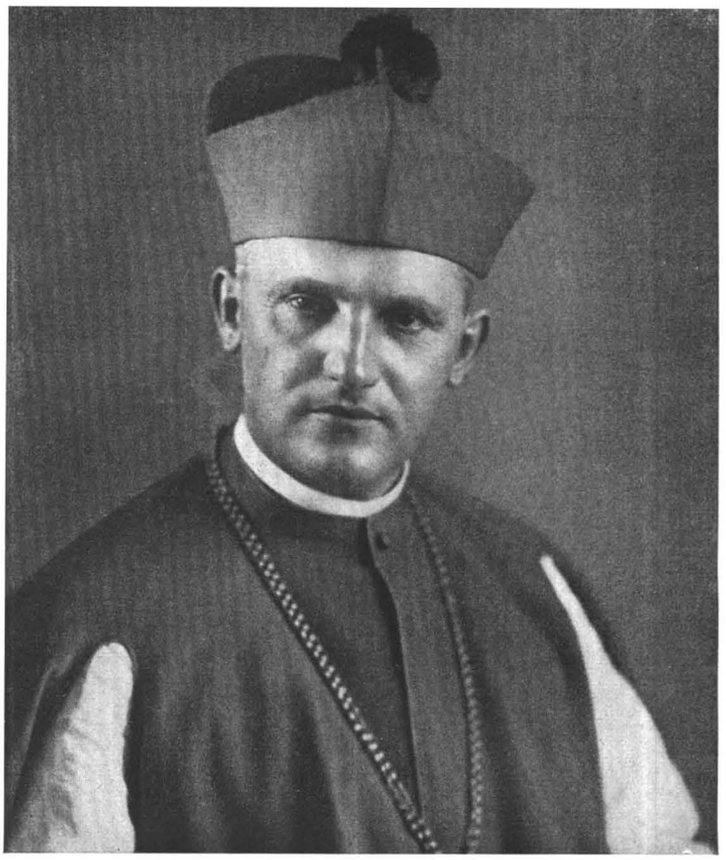

Shvoy Lajos székesfehérvári püspök

Breyer István győri püspök

Grősz József püspök, szombathelyi apostoli administrator

Hász István tábori püspök

benne állandó központul s melegítő tűzhelyül az Oltáriszentséget; csodálatosan teljesítvén azt, amit az utolsó vacsorán búcsúzóul mondott: «Nem hagylak árván benneteket». (Ján. 14, 18.)

«Ó csodálatos és bámulatra méltó szeretet! — kiált fel e hittitoknál Justinianus szent Lőrinc — ki ne rendülne meg lélekben előtte! Ki ne hódolna neki s ujjongana miatta örömében! Soha az ember magától nem mert volna ilyen kenyeret kérni az Istentől, soha még csak kieszelni sem mert volna ilyesmit; hiszen az isteni irgalomnak ez a csodatette minden emberi elképzelést messze felülmul!» (De Eucharistia.)

NEM CSODA, HA MAGA AZ EGYHÁZ szinte nem ismer határt hálás örömének kifejezésében, amikor az Oltáriszentségről van szó. Vannak, akik nem értik és túlzottnak tartják a mi istentiszteleti életünknek fényét és színpompás változatosságát, szertartásaink dúsan patakzó szépségeit, a keleti és nyugati liturgiák bámulatos gazdagságát. Nem értik meg, miért öntötte ki a katolikus lelkesedés a századok folyamán a művészetnek minden kincsét az Oltáriszentség elé, az építészeti, szobrászati, festészeti, ötvösművészet, ének és zene minden szent versengését. Nem értik meg, miért ujjong és énekel a katolikus nép vallásos lelkesedése az Oltáriszentség ünneplésében, miért csordul ki szinte áhítata az utcákra körmeneteinkben, nemzeti és nemzetközi eucharisztikus kongresszusainkban; miért szoronganak tömegek vasárnapokon a kora hajnali óráktól a déli órákig a szentmiséken; miért tesznek meg sokan, főleg faluhelyeken, több órás utat is, sokszor hóban és rossz utakon, csakhogy szentmisén jelen lehessenek. Nem értik miért tolong a hivő nép a gyóntatószékek és áldoztató korlát előtt, hogy az Oltáriszentséget magához vehesse; miért legfőbb ünnepe a gyermekkornak az első szentáldozás s a haldoklónak miért legfőbb vigasza az utolsó szentáldozás. Pedig mindezeken csak az csodálkozhatik, aki nem érti meg az Oltáriszentség titkát s aki nem tudja vagy nem tartja szem előtt, ki az, akinek mindez az ünneplés, szeretet és hála szól s milyen adományok és áldások patakzanak ebből az áldott, imádandó és boldogító Szentségből.

Természetes azonban, hogy az Oltáriszentségnek ez áldásos gyümölcseit csak akkor élvezhetjük igazában, ha lelkünket őszintén és maradéktalanul fel is tárjuk az eucharisztikus Király tanításai és áldásai előtt. Ha csakugyan mindnyájan eucharisztikus lelkek vagyunk és eucharisztikus, oltáriszentséges életet élünk. Ha az Oltáriszentségben életünk legfőbb kincsét és örömét, a szentmisében s a szentáldozásban az erő és vigasz nélkülözhetetlen forrását ismerjük fel. Ha szívesen be-

lépünk a templomba rövid szentséglátogatásra, az eucharisztikus Király üdvözlésére. Ha híven teljesítjük Anyaszentegyházunk parancsát és útmutatásait, amelyekkel minket az Oltáriszentség buzgó és lehetőleg gyakori élvezetére sarkall. Ha komoly ok nélkül vasárnap és ünnepnap soha szentmisét nem mulasztunk s legalább húsvét táján, de lehetőleg évközben többször is, a szentáldozáshoz járulunk. Nagyon meggyengült hitre vall, ha valakit még nógatni, sőt az Isten büntetéseivel fenyegetni kell, hogy ne vonakodjék az Üdvözítő legszentebb ajándékait elfogadni, amelyeket e Szentség által kínál nekünk. És valóban érdemtelenek volnánk mi magyar katolikusok az Eucharisztikus Világkongresszusra, ha nem készülnénk fel reá elsősorban a saját lelki életünk általános megjavításával s főleg az Oltáriszentség iránt való kötelességeink buzgó teljesítésével. Ne legyen az országban katolikus, aki még ebben a szentévben sem járul az Oltáriszentséghez! Ne legyen, aki még ebben a szentévben is könnyelműen elmulasztja a kötelező szentmisét! Csak ha mindnyájan egybevetett lelkesedéssel teljesítjük eucharisztikus kötelességeinket s az előkészületi évben mindenekelőtt befelé megkettőzzük buzgóságunkat az Oltáriszentség iránt, csak úgy remélhetjük, hogy Isten kegyelmével a budapesti Eucharisztikus Világkongresszus mindnyájunk örömére és lelki hasznára, az ország és a magyar katolikusság becsületére, Szentséges Atyánk örömére teljesül, világraszóló s világot megörvendeztető sikert fog elérni.

Ezt a célt szolgálják majd azok az ünnepségek, előadások és ájtatosságok, melyeket az egyházi főhatóságok utasításai alapján az országos Katolikus Akció irányítása mellett egy teljes előkészületi éven át az ország valamennyi egyházközségében tartani kívánunk.

Ennek az előkészületi évnek feladata lesz, hogy az Oltáriszentség iránt való hitet és szeretetet az ellanyhult lelkekben is újra felébressze s a tőle eltévelyedett lelkeket a szentségi Jézushoz és az oltáriszentségi életnek gyakorlásához ismét visszavezesse. Ezzel az előkészületi évvel egyúttal engesztelést és elégtételt kívánunk nyujtani a szentségi Jézusnak azokért a borzalmas vallás- és egyházüldözésekért, templomégetésekért, oltárpusztításokért, papok, szerzetesek, szerzetesnők és hívek lemészárlásáért, amelyekkel az elvakult és megtévelyedett emberek egész országokban dühöngenek a szeretet vallása s a Szeretet Szentsége ellen. Legyen a mi fokozott, forró áhítatunk csendes és méltóságteljes tiltakozása a Krisztus Urunkon és az ő országán és hívein elkövetett igazságtalanságok és bűnök ellen, s legyen engesztelés és jóvátétel az Ő irgalmas szent Szívének! Amen.

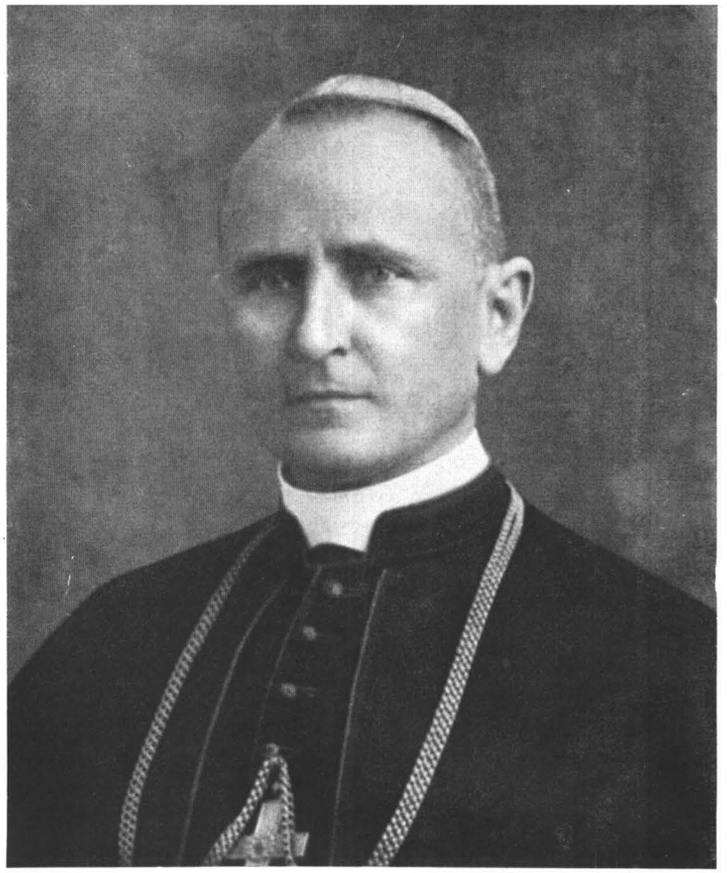

Horváth Győző kalocsai segédpüspök

Uzdóczy-Zadrawecz István püspök

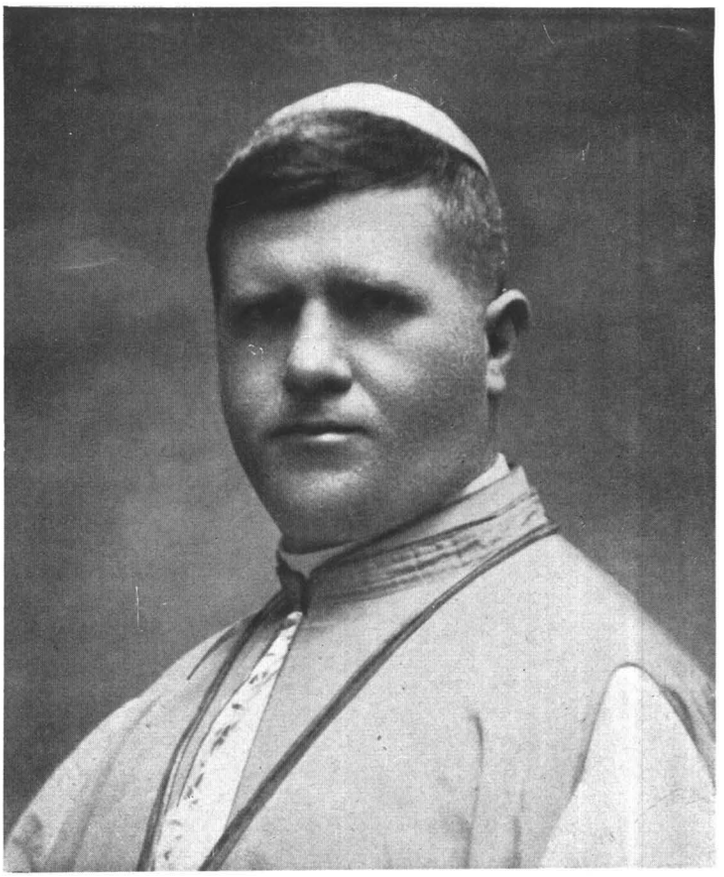

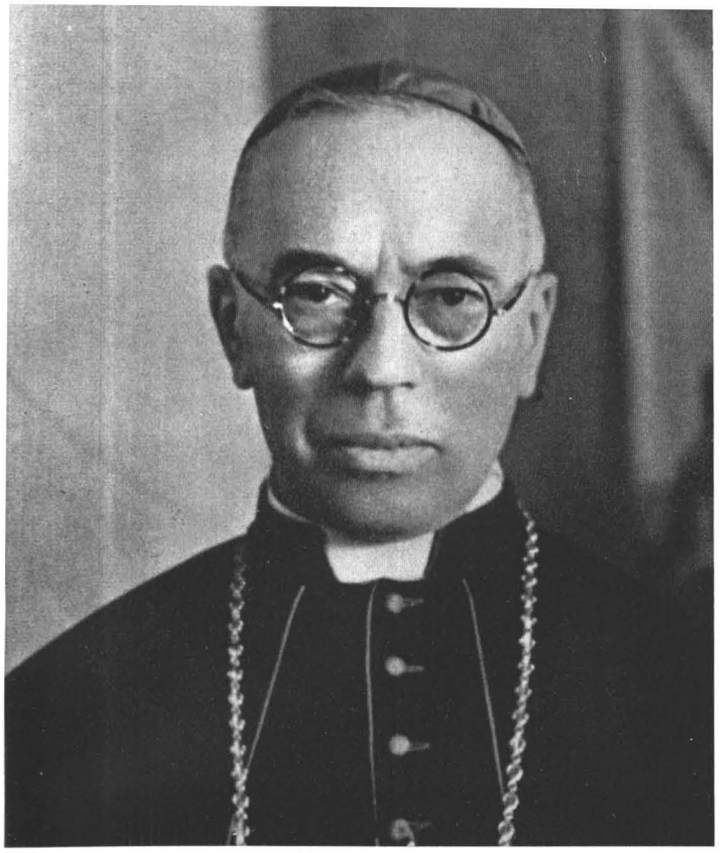

Kriston Endre egri segédpüspök

Meszlényi Zoltán esztergomi segédpüspök

ODAKÜNN A FELHŐSZAKADÁS SÚLYOSAN zuhogó áradata, a Bazilika belsejében szorongók felett pedig a püspöki kar körlevelének hatalmas és méltóságos szárnyalása, amellyel az Evangélium=ból magát Krisztust idézi — «Én vagyok az élet kenyere» — s Szent János evangéliumának e helyén elragadtatva felkiáltó Szent Ágostont, aki a római világbirodalom félelmetes alkonya=tának idején az Eucharisztiában pillantotta meg azt a titokzatos erőt, amely szeretetben fogja egyesíteni a népeket és nemzeteket. Ezt a jelszót most Magyarország hirdethette az egész világnak. Nincsen ujjongóbb öröm, mint amit a Magnificat fejez ki egyebek között ennek a Szentháromság vasárnapjának vesperásában is; és ettől kezdve egy éven át nem szűntek meg zengeni és suhogni Magyarország felett ennek az örömnek szárnyai.

DÍSZGYŰLÉS A VIGADÓBAN

A BAZILIKAI SZERTARTÁS UTÁN A Vigadó nagytermében *díszgyűlés* kezdődött, ame=lyen megjelent nagybányai vitéz Horthy Miklósné, a kormányzó felesége, az Eucharisztikus Kon=gresszus legfőbb védnöke is. Az elnöki emelvény fölött sárga neoncsövekből készült több mint négy méter magas szentségmutató világított bele a zsúfolásig megtelt terembe s a hosszában kifeszí=tett zászlótartó kötelékről a világ valamennyi országának zászlaja függött alá. A díszgyűlést Serédi Jusztinián bíboros=hercegprímás nyitotta meg.

A bíboros-hercegprímás:
Szentévünket a teljes Szentháromság nevében megnyitom.

ELSŐ SZENT KIRÁLYUNK ÉS APOSTO=lunk megdicsőülésének 900. évfordulóján, 1938=ban, az Eucharisztikus Világkongresszus útján olyan megtiszteltetésben részesül hazánk, amilyennel a régi Nagy=Magyarország sem dicsekedhetett. A budapesti eucharisztikus világkongresszus nap=jain a mi hazánkat jelenlétével szenteli meg és soha nem látott dicsőséggel tölti be az Úr. És *megindít minden népet hazánk felé, mert akkor a szeretet szentségében különösen is minálunk lako=zik; itt osztogatja áldását és kegyelmeit*, nemcsak minekünk, hanem a világ minden nemzetének; és — mint vinculum caritatis — összekapcsolja majd az embert Istennel, az embert az emberrel, a különböző társadalmi osztályokat egymással, a nemzeteket a nemzetekkel.

— Hogy azonban eucharisztikus világkon=gresszusunknak ez az összekapcsoló hatása való=ban meglegyen, tiszta szívvel kell résztvennünk rajta. Ezért a nagyméltóságú püspöki karral együtt

nekem is az a leghőbb kívánságom, hogy necsak a főváros, hanem az egész ország katolikus hívei *egy teljes eucharisztikus szentévvel készüljenek elő a világkongresszus nagy napjaira*, valamint első szent királyunk jubileumára, hogy lelkünkben megtisztulva, minden vonatkozásban biztosabban leesdhessék az Eucharisztia áldását önmagukra, családjaikra, hazánkra, egyházunkra és az egész emberiségre.

— Kimondhatatlanul örülök, hogy *a budapesti eucharisztikus világkongresszusnak ezt az óriási jelentőségét nemcsak katolikus híveink, hanem székesfővárosunk és országunk legfőbb irányítói és az egész nemzet kezdettől fogva megértették* és annak előkészítői munkálatait minden vonatkozásban a legnagyobb lelkesedéssel támogatják: eucharisztikus előkészületi szentévünket a mai ünnepen a teljes Szentháromság egy Isten nevében megnyitom.

Hóman Bálint miniszter:
A magyarság ezer év viszontagságai között is ragaszkodik az Apostoli Szentszékhez.

A megnyitó ünnepi szavak után Hóman Bálint kultuszminiszter emelkedett most szólásra, hogy a kormány nevében üdvözölje a magyar katolikusokat a szentév megnyitása alkalmából.

— NEKÜNK, KATOLIKUS MAGYAROKNAK — mondotta — és a szellemi erőtényezők irányító szerepét valló minden más magyarnak is különösen *nagy megtiszteltetés*, hogy a nemzetközi eucharisztikus bizottság és Őszentsége bizalma a 34. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus színhelyéül Magyarország fővárosát jelölte ki, s hogy ez az Eucharisztikus Szentév a magyar nemzet jubiláris Szent István-évével esik egybe.

— A megtiszteltetés elsősorban a magyar katolikus egyháznak és a magyar katolikus hivőknek szól, *akik ezer év viszontagságai közepette is megőrizték hitüket és áhítatukat és ma is hűségesen ragaszkodnak az Apostoli Szentszékhez*, amelynek áldásával és biztatásával indult egykor első szent királyunk a keresztény állam megszervezésére. Maroknyi népnek szól ez a megtiszteltetés, amelynek első fejedelmi háza oly sok és dicső szentet ajándékozott az egyetemes egyháznak. De szól valláskülönbség nélkül minden magyarnak, az egész magyar nemzetnek, amely Szent István nyomdokain haladva, évszázadok óta védelmezi és terjeszti a keresztény kultúrát.

— *A magyar királyi kormány teljes tudatában e kongresszus valláserkölcsi és anyagi támogatásával szíves-örömest mozdítja elő annak sikerét.* Nemcsak óhajtjuk, hanem előmozdítani kívánjuk, hogy

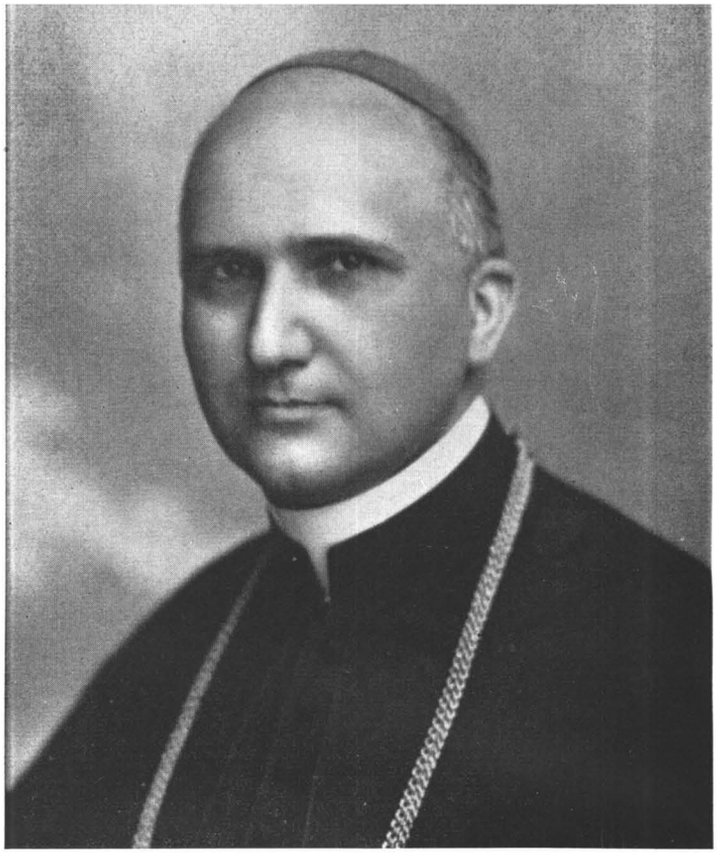

Tóth Tihamér veszprémi koadjutor püspök

Kelemen Krizosztom pannonhalmi főapát

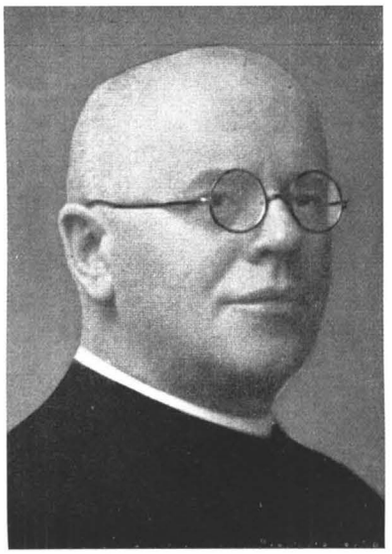

Lindenberger János debreceni apostoli administrator

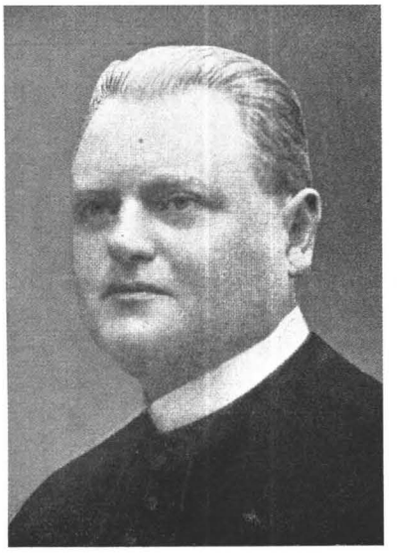

Székely Gyula mérki apostoli administrator

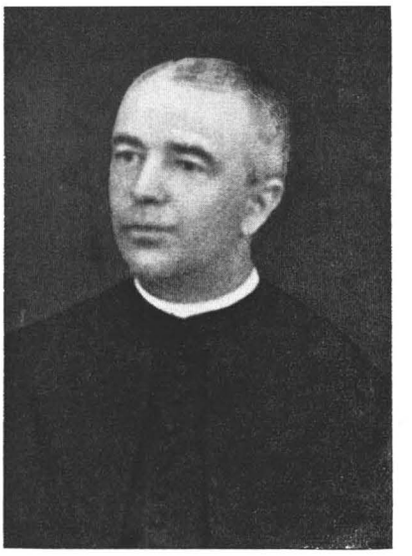

Bányay Jenő hajdudorogi káptalani helynök

a külföldi katolikus közvélemény hazánk és fővárosunk külső szépségei, magas kultúránk és népműveltségünk értékei, a magyar lovagiasság és vendégszeretet mellett és ezeken felül a magyar nép lelkének gazdag kincseit: ősi keresztény hitét, évezredes áhítatát, és egyéni jellemét megismerje.

— A magyar királyi kormány nevében köszöntöm a magyar katolikus egyházat és a magyar katolikus hivőket az Eucharisztikus Szentév megnyitása alkalmával. Legyen ez a mi nemzeti jubiláris évünkkel ölelkező szentév bizonyságtétel Szent István nemzetpolitikai koncepciója: az európai műveltségű keresztény magyar nemzetállam mellett.

Szendy Károly polgármester:
«...maradandó belső fény az emberiség lelkében».

Dr. Szendy Károly polgármester emelkedett most szólásra.

— A SZENT ISTVÁN-ÉV MAI ÜNNEPÉLYES megnyitását — mondotta — olyan dátumnak érzem, amely áldásos és tevékeny napok sorozatát nyitja meg a magyar nemzet számára.

Lelkünk egész készségével és odaadásával állunk a nagy cél szolgálatába. Tudjuk, hogy nemzetünk történelmében még nem volt ilyen eset, ilyen fényes alkalom, mikor az egész világ katolikusait, a különböző nemzetek kiküldöttjeit üdvözölhetjük majd ősi falaink között. Mi ebből az alkalomból nem az idegenforgalom érdekét tartjuk a legfontosabbnak, hanem azt az értéket becsüljük a legtöbbre, amit a szellemi kultúrával lehet megmérni. *Minden szempontot alárendelünk az eszményi célnak.* A vendéglátó felkészülődést, az idegenforgalmi szervezettséget azért fokozzuk, hogy a lelkek megnyugvásának ügyét szolgáljuk vele. A kongresszus sikeres lebonyolításával, a vendégszeretet erejével az emberiség hitbeli és lelki kiegyensúlyozottságát és ezzel a nemzetek békéjét akarjuk előmozdítani.

— A Szent István-évben megtartott Eucharisztikus Világkongresszus ne legyen néhány napig tartó külső ragyogás, hanem *maradandó belső fény az emberiség lelkében.* A Szent István által nemzeti eszménynek kiválasztott Krisztusi zászlót olyan magasra emeljük, hogy az egész világ a magyarság győzhetetlen diadaljelének lássa.

A magyar katolicizmus egész szervezete, a magyar állam és szervei s a főváros: így fogtak össze a kongresszusért!

AZ EUCHARISZTIKUS SZENTÉV MEGNYItása nemcsak Budapesten, hanem az ország minden részében nagy ünnepségek keretében folyt le. Az egyházmegyei székhelyeken maguk a főpásztorok — vagy amennyiben bérmakörúton voltak, általános helytartóik — hirdették meg a Szentévet és olvastatták fel a püspöki kar közös pásztorlevelét. Ez különben minden egyes plébániatemplomban megtörtént. Az érseki és püspöki székhelyeken és nagyobb városokban, de igen sok faluban is, még gyűléseket is rendezett az Actio Catholica, amelyeken ismertették a Szentév jelentőségét és feladatait.

AZ ORSZÁG FELÉ ÁRADÓ HATÁS CSAK egyik fele volt a kongresszusi előkészületeknek. Az előkészületek egy pillanatra sem veszítették el az egész katolikus világ, az Egyház, a földgömb felé nyíló távlataikat.

Pedig ebben a világban: «Éppen ma, annyifelé támadnak az emberek az Isten ellen, üzennek neki hadat s üldözik a hivőit kegyetlenül. Azért tehát az Eucharisztia Kongresszusán *ajáljunk fel elégtételt és engesztelést Istennek és kérjük őt, hogy fordítsa meg ellenségeinek szívét, gyujtsa lángra a hivők szívét és mindnyájukat az Eucharisztia, mint a szeretet köteléke árán vezesse vissza Istennek és felebarátaiknak szeretetéhez!*» Ezt írta 1937 május 26-án a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszuson Állandó Bizottságának elnöke, Heylen namuri püspök, abban

a levélben, amelyet a világ összes püspökei megkaptak. A levél személyesen kért meg minden püspököt, hogy látogassanak el a Kongresszusra, szólítsanak fel minél több hivőt, csatlakozzék a magyar nemzet Eucharisztikus Szentévéhez, imádkozzék együtt azzal, tartsanak szentségimádásokat, szentáldozásokat és szentmiséket, imádkozzék a Kongresszus sikeréért, a Kongresszus idején pedig az egész világ minden hivői lélekben és szívben csatlakozzanak a Kongresszushoz imádságokkal és egyházi ünnepségekkel, különösen közös szentáldozásokkal és körmenetekkel.

Ugyanakkor ment szét ugyancsak a világ összes püspökeihez Serédi Jusztinián bíborosérsek levele, amely Magyarország részéről adja meg a Kongresszusról szóló értesítést, meghívást, a Szent István Évről szóló értesítést: «mivel ugyanabban az évben, noha magától az Eucharisztikus Kongresszustól függetlenül, Szent István megdicsőülésének 900-ik évfordulóját is ünnepeljük». — «Azért tehát az örömtől áradozva várjuk *a közelgő májust, amelynek napjai megszentelten tündökölnek majd felettünk.*

S testvéri szívvel kérjük a világ minden nemzeteit, ahányan csak vannak, jöjjetek városunkba hozzánk, és velünk együttesen imádjátok Istent, hogy az Eucharisztikus Kongresszus által világosodjék meg a föld s jusson uralomra felette az igazságosság és az élet. Ugyancsak éppen eme Eucharisztikus Kongresszus révén induljon el az egész föld kerekségén Isten imádásának és engeszteléséének áradása és a Jézus Krisztus Egyháza iránt való hűség érzése, mert, amint ezt fájdalommal látjuk, annyi keresztény nemzetet ráznak, s mintegy szaggatnak szét hadakozások!»

Magyarország hercegprímása is arra kérte az egész katolikus világot, hogy Magyarországgal együtt merüljenek áhítatba az Oltáriszentség imádásában és ő is meghívta a világ minden püspökét a Magyarországra való zarándoklásra és a hivőknek Magyarországgal együtt való ünneplésére. Gyönyörű és fenséges pillanat volt, ez talán még soha sem történt meg, hogy Magyarország ilyen kapcsolatba került volna az egész világgal: az európai nemzetek püspökségeitől kezdve egészen a legtávolibb kontinensek missziós püspökségeiig.

Nemsokára megindult a válaszok sorának Magyarország felé való áradása, a püspökök gratulációi Magyarországnak a Kongresszus elnyeréséhez; mindegyik válasz megígérte azt, hogy hiveikkel együtt fognak imádkozni a Kongresszus sikeréért és a Kongresszusra való utasok gyüjtését megindítják, s amikor Krisztus Király átvonul Magyarország fővárosán, ők is körmenetet tartanak és náluk is szólnak a harangok.

AMINT A HELYZET KÉPE A VÁLASZOKból kibontakozott, amint egyre érkeztek a válaszok és az értesítések, a híradások, egyre jobban látszott, hogy a budapesti Eucharisztikus Világkongresszus nemcsak egy imádkozó és engesztelő Magyarországnak, hanem egy imádkozó és engesztelő Európának, sőt egy imádkozó és engesztelő glóbusznak is lesz a középpontja a kongresszusi előkészület éve alatt és magának a Kongresszusnak napjaiban.

A Kongresszus történetének egyik legfinomabb vonását már itt is meg kell említenünk: belekapcsolódott a Kongresszusba az egész világ gyermekserege. Különösen gyönyörűen megszervezett olasz, belga, holland és francia gyermekmozgalom kapcsolódott bele a Világkongresszussal való imádságának és áhítatának és az eucharisztikus életnek forró hullámaiba. Levélkéik, apró erénygyakorlatos cédulácskáiknak tízezrei és tízezrei a Kongresszus legszebb dokumentumai és ezek sokkal többek nemcsak múló papirosnál, hanem bármiféle nemes ércnél és drágakőnél is: el nem múlóan sugároznak az Eucharisztia és a Szentháromság előtt minden időkön át az örökkévalóságban. — Később, amikor annyi ellenséges erő támadt fel a Kongresszus ellen, sőt a Kongresszust megelőző napokban éjjel-nappal szakadt a jéghideg eső és a legszebb ünnepségek valóságos szétmosásával fenyegette a Kongresszust: akadt vélemény, amely a gyermekek imádságának tulajdonította, hogy a megnyitóünnepségek előtt szétszakadtak a felhők s lágyan és édesen, mint valami gyermekszem, mégis csak felmosolygott Budapest felett a májusi ég!

A KIHIRDETÉS NAPJA CSAK KEZDETE volt az egész országot átjáró hatalmas lelki áradásnak, amely ettől kezdve méretekben eddig sohasem látott hitéleti megnyilvánulásokat és jeleneteket hozott Magyarország számára. Magyarország katolikus élete ettől a mozzanattól fogva teljesen az Eucharisztia sugárzása alá került.

Az eucharisztikus előkészítő évnek Magyarország felé való előkészületének legfőbb célja az volt, hogy ennek a munkálatai segítségével egész Magyarország megújuljon Krisztusból és áthatva az Eucharisztia nagyobb szeretetétől, méltó legyen Krisztus Király fogadására. Az eucharisztikus előkészítő év idejére éppen ezért Magyarország összes katolikus szervezetei valóságos eucharisztikus hálózattá alakultak át; mindenekelőtt maga az Actio Catholica. Az A. C. egyházmegyei szervezetének keretén belül minden püspöki székhelyen azonnal megalakult az Eucharisztikus Világkongresszus egyházmegyei bizottsága, az egyházközségen belül pedig a helyi bizottság. Ez az eucharisztikus szervezet-hálózat a püspöki

kar rendelkezése és az Előkészítő Főbizottság Hitbuzgalmi Bizottságának irányítása szerint részletes tervezet alapján kellett, hogy áthassa az egész országot az Eucharisztiával.

Az eucharisztikus lelki munka, a hitéletnek éppen középpontja, a közöttünk jelenlévő Krisztus felé való irányításával úgy gyúlt fel most az egész ország felett, mint valami lángoló tűzvonal. Úgyszólván minden héten az ország 40—50 különböző helyén tartottak eucharisztikus missziókat, vagy lelkigyakorlatokat, vagy triduumokat. Gyönyörű példával járt elöl Budapest: megrendezte az «örök triduumot»: a triduumok tartása templomról templomra ment.

Az ország ez alámerítése a krisztusi jelenlét csodáiba oly lelki eredménnyel járt, melyen elcsodálkoztak maguk az egyháziak is. Az Eucharisztikus Világkongresszus rendkívüli áldása előre jelentkezett. A magyar papságot szent hevület ragadta meg s eddig még sohasem látott buzgalommal és leleményességgel úgy vezette a missziók és triduumok hadjáratát, hogy édes gyümölcseit megérleltette ez élet legmostohább rétegeiben is. Számos helyen kora 4 órakor még cigányok hegedűjének húrjain is felcsendült az ének: «Előtted Jézusom leborulok».

AZ EGYHÁZI JELLEGŰ MEGMOZDULÁSOKON kívül a templomon kívüli megmozdulások egész sora hatotta át széles az országot. Míg az egyházi megmozdulások az eucharisztikus életbe akarták bevezetni a hivőket, a kegyelmi élettel való áthatásra irányultak, addig a világi megmozdulások az eucharisztikus Krisztus előtt való hódolatot akarták kifejezésre juttatni, a legtágabb és legnemesebb értelemben kívánták szolgálni a szentségi Krisztus Király nagystílű és előkelő propagandáját. Díszes keretek között tartott gyűléseken szólaltak meg egyházközségenkint, esperesi kerületenkint, egyházmegyénkint, sokszor nagyobb centrumokban egyházi előkelőségek mellett a társadalmi, vagy közéleti szereplés vezető világi egyéniségei is.

Az egyházmegyei és nagyobb vidéki központok gyűlései országra szóló hatásúak voltak.

Néhányat felsorolva közülük, sokáig lesz feledhetetlen a jelentős gödöllői megnyilatkozás; méretekben, megrendezésben szinte grandiózus volt a felajánló ünnepséggel végződő győri, mely tízezer hivő gyertyás körmenetének lángfolyamával hömpölyögtette körül a reflektorok sugárzásába állított Oltáriszentséget; a magyar katolicizmus legfényesebb korszakait mutató áhítattal és egyházi és világi vezetőinek részvételével hódolt az Oltáriszentség előtt Veszprém; 3 napon át tartó események és demonstrációk sorával Kalocsa; kétnapos eucharisztikus ünnepségekkel Szombathely; egyházmegyei eucharisztikus nappal Pécs, ahol a Dóm-teret zsúfolásig megtöltő tizenötezer főnyi tömeg elé a szabadba vitték ki az Oltáriszentséget és úgy mondta el előtte a tömeg a felajánló imát; Szolnokon az eucharisztia jegyében volt országra szóló méretű Credo-kongresszus; Balassagyarmaton katolikus nagygyűlés, melyen maga a bíboros-hercegprímás is résztvett; Székesfehérvárt, a férfiak hűségnyilatkozata hangzott el; Péliföldszentkereszten, a Szűzanya kegyhelyén, napi járóföldről szekereken gyűltek fel a résztvevők és az ősi idők hangulatát idéző valóságos szekértáborokká változtatták a gyűlések színhelyét. Salgótarjánban, a bányászok kivilágított és lobogókban úszó városában a hercegprímás vezetésével az iparvállalatok vezéregyéniségei s miniszterek tettek vallomást a nagy Szentség mellett a bányászok egyszerűségében megragadó szavai után. Szegeden, a dóm remek terén a gyermekek közös áldozásától a befejező esti ájtatosságig, amikor az Egyetemtől és a Szemináriumtól lezárt hatalmas teret az égő gyertyák lángtengere töltötte be, megtaláljuk mindazt, ami később káprázatos méretekben és színekben jelent meg a Világkongresszuson. Az egri egyházmegye a maga nagy méreteinek s dicső multjának megfelelő nagy és szép ünnepséggel nyitotta meg a szentévet, az ősi székhelyen. S mindenütt felcsendült már a kongresszus diadalmas hymnusa:

Lelkesen. Dallama *Koudela Gézától.*

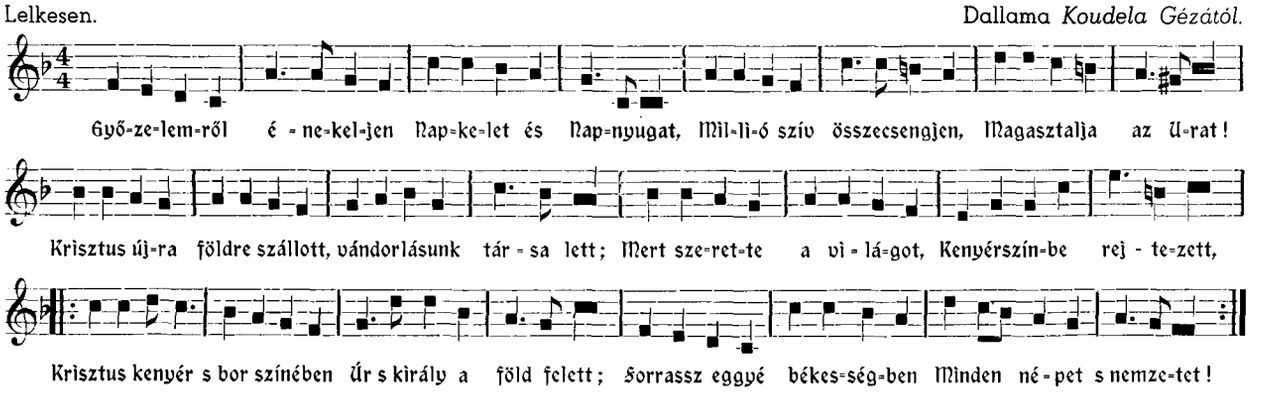

KATOLIKUS MAGYAR TESTVÉREK!

A Gondviselés iránt érzett mélységes hálával és túláradó örömmel hozom tudomástokra, hogy dicsőségesen uralkodó Szentséges Atyánk Budapestet jelölte ki az 1938-i XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus színhelyéül, tekintettel azon körülményre, hogy édes hazánk ebben az évben ünnepli Szent István első királyunk megdicsőült halálának 900 éves fordulóját.

A pápa Őszentségének döntése töltse el lelkesedéssel minden katolikus szivét, sőt minden magyar testvérünkét is, felekezeti különbség nélkül, hiszen ez nemzetünk rendkívüli megbecsülését jelenti.

E páratlanul nagyszerű, nemzeti életünkben talán soha többé vissza nem térő alkalom azonban azt a kötelességet rója vállainkra, hogy ezt a kettős szentévet az öt világrész közel 400 millió katolikusának feszült figyelme mellett a lehető legnagyobb odaadással és készséggel szolgáljuk és segítsük teljes diadaláig.

Szeretettel kérem azért a katolikus hívek, az egész társadalom és valamennyi magyar tényező egyöntetű támogatását, hogy ebben az Isten ellen pártot ütő korban mi mutassuk meg minél méltóbban Európa hódolatát a köztünk valósággal jelenlevő Krisztus iránt, aki az Út, Igazság és az Élet.

Esztergom, 1936. Szent András apostol ünnepén

DR. SERÉDI JUSZTINIÁN

bíbornok, hercegprímás.

A bíboros=hercegprímás kiáltványa az ország népéhez

Dr. Serédi Jusztinián bíboros=hercegprímás meglátogatja a kongresszusi irodát
(Balról jobbra: Zsembery István, Bangha Béla S. J., Huszár Károly, v. Farkas Ferenc, Serédi Jusztinián bíboros=hercegprímás és Mihalovics Zsigmond.)

A SZERVEZÉS MUNKÁJA

A MAGYAR PÜSPÖKI KAR MÁR 1936. ÉVI tanácskozásán úgy döntött, hogy a Szent István jubileumi év előkészítését és megrendezését az A. C. országos elnökségére bízza. Ugyanennek az évnek őszi konferenciáján pedig azt határozta el a püspöki kar, hogy a Szent István=ünnepségek alkalmával *nemzeti* eucharisztikus kongresszust tart és hogy ennek keretébe foglalt Szent István=jubileumra a világkongresszus megrendezésének elnyerésétől vagy el nem nyerésétől függetlenül: eucharisz= tikus évvel kell előkészíteni Magyarországot. A püspöki kar megbízásából az A. C.=nak s a ter= vezett jubileumi, valamint eucharisztikus eszten= dőnek vezetősége *azzal a hallgatólagos reménység= gel kezdte meg az előkészületeket, hogy a kedvező döntés után az apparátust átállítja az Euchariszi= tikus Világkongresszus vágányára,* — gondosan ügyelve arra, hogy a Szent István jubileumi év előkészületei elkülönítést nyerjenek az Euchariszi= tikus Világkongresszus előkészületeitől.

Ezért már 1936 nyarán megtörtént a központi iroda felállítása, berendezése, munkaerőkkel való ellátása, az előkészítő eucharisztikus esztendő elő= készítése és a kongresszusi ünnepségek elkép= zelésének vázlata, a vezérlő szempontok leszöge= zése, a szükséges bizottságok elvi kijelölése, munka= területüknek egymástól való elhatárolása, a bizott= ság vezetőinek, a belső munkatársaknak kiválasz= tása és azoknak a bíboros=hercegprímás által való kineveztetése.

Igy történt, hogy mikor 1936 november hó 17=én megérkezett a kitüntető és boldoggá tevő hír, hogy a Szentséges Atya az Állandó Bizottság javaslatára Budapestet jelölte ki a XXXIV. Nem= zetközi Eucharisztikus Kongresszus színhelyéül: a bíboros=hercegprímás palotájában már nov. 18=án értekezletre hívta össze a kinevezett bizott= sági elnököket és ezzel az előkészületek késedelem nélkül megkezdődtek. Ez az első értekezlet felosztotta a bizottságok között a munkát, kijelölte a kongresszus jelszavát: «Vinculum Caritatis», megállapodott abban, hogy a püspöki kartól az eucharisztikus esztendő tartását kérel= mezi.

Az első értekezlet után, november 30=án, Szent András apostol napján, megjelentek az egész országban a bíboros=hercegprímás kiáltványát tartalmazó plakátok, amelyeknek sorai emelkedett hangon jelentették be a kitüntetést és hívták fel a nemzetet a nagy ügy támogatására. Az euchariszi=

tikus év elnöksége azonnal érintkezésbe lépett a világkongresszusok Állandó Bizottságával és annak útmutatásai nyomán vitte előre az eddig megalapozott munkálatokat. A kongresszus ügyeinek előmozdítása érdekében többször tettek látogatást Magyarországon az Eucharisztikus Világkongresszusok Állandó Bizottságának vezetői, *Heylen Tamás* namuri püspök és gróf *Yanville Henrik*.

Ugyanekkor lázas munkával megindult az egész magyar társadalomnak a nagy ügy érdekében való megszervezése.

A KONGRESSZUS FŐVÉDNÖKSÉGÉT VITÉZ nagybányai Horthy Miklósné vállalta el, Magyarország kormányzójának felesége. Ő a kongresszusi előkészületek egyik legmagasabbrangú, de legfontosabb egyénisége is a legszebb és legfinomabb szerepet vitte: nemcsak cím szerint, hanem valóban is fővédnöke volt a kongresszust előkészítő munkálatoknak, azzal a tartózkodóan háttérbe vonuló és készségesen segíteni kívánó magatartásával, amely annyira az övé. Az Eucharisztikus Kongresszusok történetében nem ritkaság, hogy nemcsak a katolikus társadalom, de maga a hivatalos állam is kitüntetésnek érzi, ha az ország Eucharisztikus Kongresszusok színterévé lesz. De az még talán sohasem történt meg, hogy *olyan* szolgálatkészséggel tette volna ügyévé maga a hivatalos állam a Kongresszus ügyét, mint éppen Magyarországon. Ez az ő finom, tartózkodó, előkelő szerepének köszönhető elsősorban.

A HATALMAS ÜTEMBEN MEGINDULÓ szervezési munkálatok feladata mindenekelőtt a magyar katolicizmusnak az eucharisztikus élettel való áthatása volt, azután a Kongresszus külső eseményeiben részvételre való buzdítás, a Kongresszus nagyszabású külső ünnepségeinek sokágú megrendezése, a hirdetett eszmék propagandája, az ünnepségek színtereinek kiválasztása, építmények emelése, az ünnepségek lehetőségeinek kellő időben való előkészítése, az ottani eseményeknek az állami és városi közhatóságokkal való letárgyalása, a zarándokok számának hozzávetőleges kiszámítása, az elszállásokról és étkezésekről való gondoskodás, a belföldiek utazásának lehetővé tétele, kapcsolatbalépés az egész katolikus világgal, hogy a Budapesten rendezett nagy eucharisztikus hódolaton legalább is lélekben legyenek velünk, minél több zarándok számára lehetővé tenni azok utazását, elszállásolását.

A magyar katolicizmus egyetlen eseménye sem állította még a magyar katolicizmus szervezeteit olyan feladatok elé, mint az Eucharisztikus Világkongresszus, s ezt valóban: a Katolikus Akció eddigi évei alatt szerzett munkagyakorlat nélkül meg sem lehetett volna oldani. Egyszerre és ugyanazon vonatkozásokban volt szó hitéleti szervező munkáról, lelki propagandáról, utazási, építkezési, világítási, közlekedési, elszállásolási, élelmezési, forgalmi kérdések bonyolult lehetőségeiről, az egész világot elborító levelezésről s a tömegek közt való propagandamunkáról, utazási ügyek megszervezéséről, idegen államok külpolitikai hivatalaival és világutazási szervezetek irodáival való tárgyalásról. Nem volt tehát semmi különös abban, hogy a bonyolult munkára bizottságok egész sorát kellett felállapítani.

Az előkészítő bizottságnál a központi iroda felállításával kapcsolatban azonnal megindult a munka. Itt senki sem akadt, aki önmaga iránt kíméletlenül ne állt volna azonnal bele a neki kiosztott munkába, noha ez — az utolsó hetekben óriásivá növekedett — apparátus a saját ambícióin és munkakészségén túl bizodalmát elsősorban az Eucharisztikus Király emberfeletti segítségébe vetette s továbbá abba az imádságba, amely világszerte, a dómokban épúgy, mint a falusi templomokban, a határokon és a tengereken túl épúgy, mint Európában, Brazíliában, Ausztráliában épúgy, mint Tanganyika és Ceylon és Kína és Japán missziós templomaiban hangzott fel a Kongresszusért. Szerénytelenség és igazságtalan dolog volna a Kongresszus sikerének tényezői közül elhagyni ezeket a túlvilági régiókba nyúló távlatokat. A történelem Ura a kongresszusban lelkileg résztvevő hívők imádságai, a kongresszus szervezőinél pedig — emberi gyengéiket és hiányaikat elnézve — éppen az előkészületekbe fektetett jóakaratot nem hagyhatta áldás nélkül. A központi iroda, egyre jobban átjárva a mérhetetlen feladatok egyre félelmetesebben száguldó közelségétől s a felelősség óriási súlyától, Istenbe vetett tekintettel vállalta a központi vezetés minden kényelmetlenségét. Ezeken az alapvonalakon bontakozott ki az egyes bizottságok munkaterve, amely nem egyszer ágazódott bele különböző szakértő albizottságok szakvéleményező és végrehajtó munkásságába.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy a magyar püspöki karnak, a hivatalos magyar állam egész apparátusának, az Előkészítő Főbizottság Elnökségeinek és Bizottságainak s a Kongresszusi Irodának munkáján túl: az egész ország dolgozott a Kongresszusért.

Ez a munka eleve át volt hatva az Eucharisztia lehelletétől. Mérnöki tudomány épúgy kezet nyujtottak benne egymásnak, mint ének vagy zene, az eredmények a gyermekek szívéig épúgy el akartak hatolni, mint a börtönökig, s ennek a munkának főjellegzetessége talán éppen az volt, hogy áramában személytelenné olvadtak összesrésztvevői!

A XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus Előkészítő Főbizottságának Elnöksége:

Fővédő: *vitéz nagybányai Horthy Miklósné.*

Elnök: *Dr. Serédi Jusztinián*, bíboros=herceg=primás és *verseghi dr. Nagy Elek*, ny. rk. követ és meghat. miniszter.

Elnöki tanács: *Dr. Bangha Béla* S. J., *dr. Czapik Gyula* pápai prelátus, *Huszár Károly* v. miniszterelnök, *Mihalovics Zsigmond* tb. kanonok, ügyvezető=igazgató, *dr. Zsembery István* MABI=elnök.

A XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus Előkészítő Főbizottságának Bizottságai:

1. Szellemi előkészítő bizottság:

Elnök: *Dr. P. Bangha Béla* S. J.

Alelnök: *Dr. Kühár Flóris* O. S. B., c. rk. egyetemi tanár.

2. Belföldi propagandabizottság:

Elnök: *Huszár Károly* v. miniszterelnök.

3. Külföldi propagandabizottság:

az elnökség közvetlen vezetése alatt.

«Comité d'honneur» albizottság.

Elnöke: *vitéz Schönner Odiló* ny. altábornagy.

4. Női propagandabizottság:

Elnök: *Gróf Apponyi Albertné.*

Ügyvezető=elnök: *Gróf Hunyady Józsefné.*

Alelnök: *Gróf Zichy Rafaelné.*

5. Hitbuzgalmi bizottság:

Elnök: *Dr. Breyer István* győri püspök.

Alelnök: *Dr. Czapik Gyula* pápai prelátus.

a) Csoportbizottság:

Elnök: *vitéz József Ferenc* királyi herceg.

Ügyvezető: *Dr. Forster Gyula*, ny. államtitkár.

b) Keleti albizottság:

Elnök: *Dr. Szánthay=Szémán István* pápai prelátus.

Alelnök: *Dr. Krajnyák Gábor* tb. kanonok.

6. Műszaki bizottság:

Elnök: *Petrovácz Gyula* országgyűlési képv.

a) Világítási albizottság:

Elnöke: *Vigh Bertalan* tanügyi főtanácsos.

b) Hangszóró albizottság:

Elnöke: *Kauser János* ipariskolai igazgató.

7. Közlekedési, elszállásolási és élelmezési bizottság:

Elnök: *vitéz Kárpáthy Kamilló* gyalogsági tábornok.

8. Központi Vendéggondozó Hivatal:

Elnök: *Vitéz Szegheő Béla* ny. tábornok.
Vitéz Farkas Ferenc vk. ezredes.

9. Postaügyi bizottság:

Elnök: *Dr. Kuzmich Gábor* postafőigazgató.

10. Ünnepségrendező bizottság:

Elnök: *Dr. Zsembery István* MABI=elnök.

Alelnök: *Fekete Márton* m. kir. kormánytanácsos.

11. Egészségügyi bizottság:

Elnök: *Dr. Johan Béla* államtitkár.

Alelnök: *Dr. Szukováthy Imre* főiskolai igazgató.

Egészségügyi főnök: *Dr. Brana János* egyetemi tanár.

12. Művészeti bizottság:

Elnök: *Dr. Glattfelder Gyula* csanádi püspök.

Zeneművészeti albizottság:

Dr. Harmath Artúr főiskolai tanár.

13. Pénzügyi bizottság:

Elnök: *Esterházy Móric gróf* v. miniszterelnök.

Helyettes elnök: *Dr. Kállay Tibor* ny. pénzügy=miniszter.

Előadó: *Dr. Jakabffy Károly* miniszteri osztály=főnök.

14. Főiskolai bizottság:

Elnök: *Dr. Pataky Arnold* rektor magnificus.

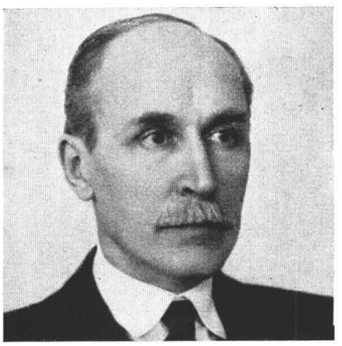

verseghi dr. Nagy Elek

Dr. Zsembery István

Gróf Zichy Rafaelné

Dr. P. Bangha Béla S. J.

Dr. Kühár Flóris

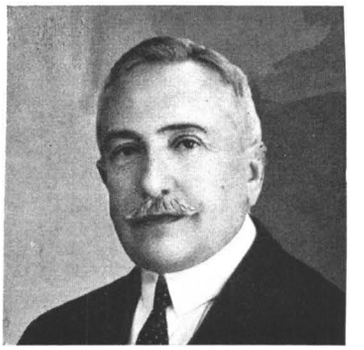

Dr. Forster Gyula

Dr. Czapik Gyula

vitéz Schőnner Odillo

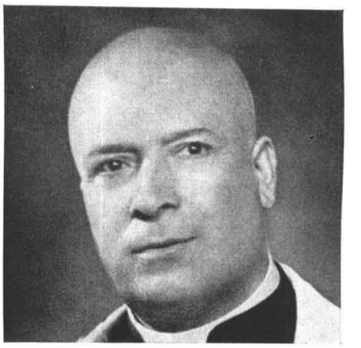

Dr. Szánthay=Szémán István

Huszár Károly

Gróf Apponyi Albertné

Dr. Krajnyák Gábor

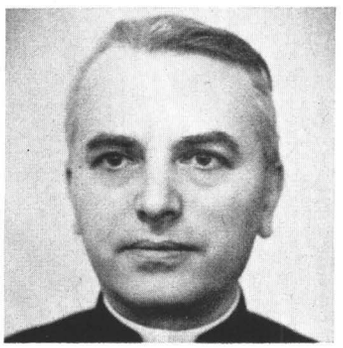

Mihalovics Zsigmond

Gróf Hunyady Józsefné

Petrovácz Gyula

Vígh Bertalan

Dr. Kuzmich Gábor

Dr. Harmath Artur

Kauser János

Fekete Márton

Gróf Esterházy Móric

vitéz Kárpáthy Kamilló

Dr. Johan Béla

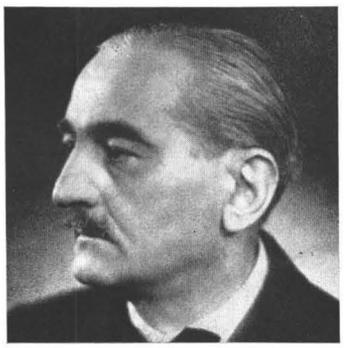

Dr. Kállay Tibor

vitéz Szegheő Béla

Dr. Szukováthy Imre

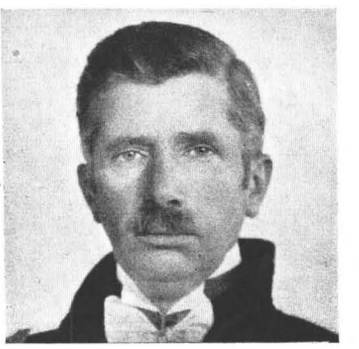

Dr. Jakabffy Károly

vitéz Farkas Ferenc

Dr. Brana János

Dr. Pataky Arnold

A Szellemi Előkészítő Bizottság.

A SZELLEMI ELŐKÉSZITŐ BIZOTTSÁG megbízása volt tisztázni a kongresszus eszmei céljait és azok összefüggéseit.

Az első cél mindenesetre az ájtatossági vagy hitbuzgalmi volt, amelyet a csoportbizottsági rendszernek Budapesten s a vidéken való kiépítése révén valóságos országos missziói céllá kívánt kibővíteni. Az ezután következő további cél: az engesztelő és tiltakozó megnyilatkozás Magyarországon és az egész világon, ennek megnyilvánulásai a közös áldozások és ájtatosságok e célra való felajánlása Budapesten, az országban s lehetőleg az egész világon is, valamint tiltakozások bejelentése az egyházüldözés, szentségtörések és istentagadó mozgalmak ellen.

Ez utóbbi gondolat programmjába vette azt is, hogy a mozgalomnak a kongresszus után is folytatása lehessen (nemzetközi atheizmus elleni mozgalom, vagy abba való bekapcsolódás).

A Szellemi Előkészítő Bizottság kívánta továbbá a sajtó és rádió bel- és külföldi propagandavonalai számára összeállítani röviden az anyagot, amelynek a szétterjesztése már a Kül- és Belföldi Propaganda Bizottság, a Hitbuzgalmi Bizottság és a Sajtóiroda és Női Bizottság feladata volt. Vállalta továbbá a szónokok felkérését és tárgyaik szétosztását, az ünnepi ujság, továbbá az Emlékalbum szerkesztési elveinek megállapítását, az ünnepségek alatti speaker-szolgálat belső programmját, az ú. n. «háromperces felszólalások» összegyüjtését, továbbá a világ nagy katolikus szellemeitől eucharisztikus nyilatkozatok gyüjtését.

A Belföldi Propaganda Bizottság.

MUNKÁLKODÁSÁT AZ A. C. MÁR KIÉPÍtett szervezeti hálózatára építette. Az A. C. egyházmegyei szervezetének keretén belül minden püspöki székhelyen megalakította az Eucharisztikus Világkongresszus egyházmegyei bizottságát, az egyházközségeken belül pedig helyi bizottságokat. A szükséges tudnivalókat az A. C. hivatalos lapjában közölte velük állandóan.

A belföldi propaganda legfőbb célja az volt, hogy a hitbuzgalmi és a szellemi előkészítő bizottságok tervei alapján kimunkálja az ország megújulását Krisztusban. E célt szolgálták százezres példányban megjelenő röpiratai. Megrendezte országszerte az eucharisztikus év ünnepélyes megnyitását és az egész országban szakadatlanul eucharisztikus megnyilatkozásokat szervezett: a plébániákon eucharisztikus díszgyűléseket, a megyei székhelyeken és nagyobb városokban nagyobb méretű eucharisztikus helyi kongresszusokat.

A bizottság a rádiót is bekapcsolta a propagandába. Havonta egyszer a belföld, egyszer a külföld felé lehetett szólni a kongresszusról.

Ugyancsak a propagandabizottság készíttetett színes levelezőlap-sorozatokat; felkérte a postát, hogy eucharisztikus bélyegsorozatot készíttessen.

Felvetette és továbbszőtte a főváros és az ország feldíszítésének gondolatát, még arra is gondolt, hogy a külföldiek útvonala országúton és vasúton díszítve legyen.

Külföldi Propaganda Bizottság

A KÜLFÖLDI PROPAGANDA BIZOTTSÁG főfeladata volt megszervezni a kongresszusnak az egész világot behálózó külföldi kapcsolatait.

Minden egyházmegyében, vagy legalábbis országban kérelmezte egy kongresszusi bizottság megalakítását. Ezeket a bizottságokat arra kérte, hogy

a) szervezzék meg egyházmegyéikben és országukban az imahadjáratot a kongresszusért;

b) a kongresszus jelmondata, az «Eucharistia vinculum Caritatis» jelszó szerint úgy egyesítsék a világ népeit a budapesti kongresszussal, hogy az istengyűlölet féktelenségének korában ez a kongresszus az istenszeretet fényes demonstrációja lehessen;

c) végül vegyék kezükbe a budapesti zarándoklás ügyét.

A bizottság óriási munkával a zarándokok részére vízumkedvezményeket eszközölt ki, megkönnyítette számukra a határok átlépését s a lehető legnagyobb utazási és egyéb kedvezményeket szerzett.

A külföldi propagandabizottság hajtotta végre a különböző utazási irodákkal való tárgyalásokat is: a kongresszust megelőző év nyarán már valamennyi utazási irodájának kirakataiban ott voltak a budapesti eucharisztikus év plakátjai és propagandairatai.

Az összes európai nyelveken százezerszámra készítette a prospektusokat, a Magyarországra érkező idegenek számára hat nyelven utaskalauzt adott ki. Valamennyi magyarországi szerzetesrend egy-egy kiküldöttjével külügyi albizottságot alapított, hogy a szerzetesrendek világhálózatán keresztül is szolgálja a kongresszus ügyét. Ugyancsak a külügyi bizottság munkája volt a Nemzeti Bizottságokkal való állandó érintkezés, a külföldi egyéni meghívók szétküldése, újabb és újabb tájékoztatók elkészítése, az utazási igazolványok elküldése, a Magyarországra érkező zarándokcsoportok számára fogadóbizottságok felállítása, a Commité d'Honneur szervezet kiépítése és előkészítő munkálatainak elvégzése.

A Női Bizottság.

HOGY A BUDAPESTI EUCHARISZTIKUS világkongresszus előkészületei milyen finom lélektani mélységig hatoltak, arra mi sem jellemzőbb

Tanácskozás a kongresszusi irodában

minthogy igénybe vette egyes munkacsoportokban a speciális női alkatnak gondosságát és finomságát; s Magyarország női társadalma, a magyar női lélek ezeken a női bizottságokon át szolgálta a kongresszus nagy ügyét.

Általuk jelképesen mintegy a magyar női világ készített szállást a püspököknek és a külföldi előkelőségeknek, ezek számára ők intézték kezdettől fogva a lakásszerzés munkáját és gondoskodtak kényelmükről ittlétük alatt. Ők intézték a zárdai elszállásolások ügyét, a népművészeti árusítást, az önkéntes tolmácsok szerzését és a kongresszus alatt szükséges nagyszámú kelyhek beszerzését.

Főiskolai Bizottság.

A FŐISKOLAI BIZOTTSÁG CÉLJA AZ VOLT, hogy a különböző katolikus egyetemi és főiskolai egyesületek világhálózatán át meghívja a világ nagy tudományos szellemeinek képviselőit, az egyetemi tanárokat, mindenekelőtt magát az egyetemi és főiskolás diákságot, és őket a katolikus és egyetemi szolidaritás melegségével és bajtársi szeretetével lássa el, és így álljon egész ittlétük alatt rendelkezésükre.

A főiskolai bizottság valóban hatalmas hálózatot mozgatott meg és vendégeit az állomáson való várakozástól kezdve az elhelyezésig s itteni vezetőségéig a legnagyobb szeretettel kezelte és gondozta.

Hitbuzgalmi Bizottság.

A HITBUZGALMI BIZOTTSÁG FELADATA az ország lelki előkészítésének megszervezése volt.

A Bizottság mindenekelőtt megszervezte az ország imahadjáratát. Kérésére a püspöki kar elrendelte, hogy május 23-tól minden szentmise végén imádkozzanak a kongresszus sikeréért a kitett cibórium előtt. A Bizottság felkérte a szerzetesrendeket és hitbuzgalmi egyesületeket, hogy lankadatlanok legyenek az imádság fegyvereinek forgatásában, megszervezte, hogy a helyi és megyei bizottságok járjanak elő jópéldával az eucharisztikus életben, e célból a bizottsági tagok havonként egyszer közös szentáldozást ajánljanak fel a kongresszusért. Indítványára a püspöki kar elrendelte, hogy eucharisztikus missziókat tartsanak mindenütt, ahol az utolsó öt évben nem volt, mindenütt másutt pedig missziós heteket és triduumokat. A Bizottság részletesen kidolgozta az erre vonatkozó terveket. 1937 június 22-től 25-ig konferenciát tartatott lelkipásztorok részére, hogy a papokat alaposan felkészítse missziókra, eucharisztikus hetekre és triduumokra. A Bizottság részletes tervezetet készíttetett minden egyházmegye számára, hogy miképen hatolhat el az egyházmegyék legutolsó településéig is az eucharisztikus missziók áldása. Az ifjúság eucharisztikus nevelése irányában is előkészületeket tett. Különös hévvel készült az akadémikus ifjúság

Dr. Serédi Jusztinián bíboros=hercegprímás, jobbján József Ferenc királyi herceg a Székesfőváros Csoport= bizottságának ülésén

Balról jobbra: dr. Szendy Károly, Budapest székesfőváros polgármestere, vitéz dr. József Ferenc kir. herceg, dr. Serédi Jusztinián bíboros=érsek, dr. Karafiáth Jenő v. miniszter, Budapest székesfőváros főpolgármestere, dr. Schuller Dezső Budapest székesfőváros alpolgármestere; az alsó sorban középen Strecke Ernő hittanár, a Csoportbizottság főtitkára

átmisszionálására. Elindította az oltáregyletek bensőségesebb életre való lendítését.

Mivel azzal kellett számolni, hogy a kongresszus alkalmával több ezer pap misézik Budapesten, gondoskodni kellett a szentmisék megtartásának lehetőségeiről, azért a Női Bizottság és a Központi Oltáregyesület segítségével biztosította a szükséges oltárokat, egyházi szerelvényeket. A bel= és külföldi papok misézését beosztotta s tájékoztatásukra külön papi irodát állított be. Arról is gondoskodott, hogy templomokban jól kioktatott, idegen nyelven is tudó sekrestyeigazgatók és ministránsok álljanak rendelkezésre.

Az oltáregyletek révén országos gyüjtésben elkészítette a kongresszus óriási monstranciáját. Külön nagy akcióval biztosította, hogy a közös áldozásokhoz szükséges több mint 300 cibórium és paténa rendelkezésre álljon.

Különös gondot folytat keleti szertartású katolikusokra, akik Magyarország közelében sokmilliós tömegben élnek. E célra külön keleti szertartású bizottságot létesített.

Pontosan kidolgozta a nagy megnyilatkozások liturgikus rendjét, különösen a százezres közös áldozások gyors és mégis méltó lebonyolítását. Ebben a munkában del Grano pápai udvarmester is a bizottság rendelkezésére állott a legutolsó hetek folyamán.

A KONGRESSZUSI ELŐKÉSZÜLETEK LEGmélyebb és legnehezebb kérdése az volt: hogyan lehetne a távolabbjárókat az Eucharisztia új kegyelmi köreibe belekapcsolni? Hogy ne csak azokat vonjuk be az Eucharisztikus Kongresszus előkészületébe és lelki megmozdulásaiba, akik a katolikus egyesületeknek életében többé=kevésbbé eddig is résztvettek, — a távolabbiak számára hogyan lehetne a Kongresszusnak talán soha vissza nem térő kedvező légkörét hasznossá tenni?

A kérdésre a választ egy vallásos édesanya hozta meg. Felkereste a Szellemi Előkészítő Bizottság elnökét és azt javasolta: Tartsanak minden hivatalban, minisztériumban, gyárban, általában minden foglalkozási körben külön előkészítő eucharisztikus csoporttriduumot. Használjuk ki az Eu=

charisztia dicsőségére és a lelkek javára a *testületi, hivatásrendi öntudatot*. Ez volt az Eucharisztikus Kongresszus Csoportbizottságának szülő gondolata.

Ennek az akciónak végzésére a Csoportbizottság elnökéül Őeminenciája a Hercegprímás dr. vitéz József Ferenc főherceg úr őfenségét, illetőleg a női társadalom felé való munka vezetésére Anna királyi hercegasszony őfenségét kérte fel.

A Csoportbizottság munkája azonnal elindult. Az elinduló lépést maga Őeminenciája tette meg: a miniszterekhez, a parlament két háza elnökéhez, a legfőbb bíróságok elnökeihez, Budapest Székesfőváros főpolgármesteréhez és polgármesteréhez, a Legfőbb Áll. Számvevőszék, a MÁV, a BESZKÁRT elnökségéhez, illetőleg igazgatóságához, az egyetemek rektoraihoz, a Székesfővárosi Közmunkák Tanácsához, Pest megye alispánjához és főispánjához ő maga intézett leveleket s kérte fel a legfőbb hatóságok vezető funkcionáriusait ennek az akciónak támogatására. Mindenünnen meleghangú, készséges válasz érkezett. Velük, a magyar hivatalos élet és hivatalos szervezetek vezetőivel a Csoportbizottság elnöke, a Főherceg maga ismertette részint levelezés, részint személyes közlés útján a részletes feladatokat.

A Csoportbizottság működésének célja elsősorban a budapesti és budapestkörnyéki katolikus hivők (férfiak és nők) lelki előkészítésének és a Kongresszuson minél nagyobb tömegekben való részvételének hivatáscsoportonkinti megszervezése volt; a távolabbi cél: ennek az akciónak később — a lehetőség szerint — az egész országra, főként a nagyobb városokra való kiterjesztése. Az ország egész férfi és női társadalmát átjáró és megújító lelkigyakorlatok, szentáldozások megszervezése s a férfivilágnak 1938 május 28 csodálatos éjtszakájára való felvonultatása: a Csoportbizottság munkája volt.

Minisztertanácsi határozat (a 4490/M. E. I.) vette tudomásul, hogy a miniszterek ezeken a csoportkonferenciákon és a kongresszusi főbb ünnepségeken és a Szent István Jubileumi Év megnyitásán való részvételt a katolikus tisztviselők figyelmébe ajánlják. A minisztertanács hozzájárult ahhoz, hogy a katolikus tisztviselőknek ebből a célból egy-egy nap szabadság engedélyeztessék. A miniszterek a katolikus tisztviselők részvételének előkészítése céljából egy-egy tisztviselőt (rendszerint elnöki osztályuk vezetőjét) jelölték ki s ennek nevét közölték a Csoportbizottsággal.

Ugyanez az akció a női társadalom számára is elindul, 1937 január 5-én, *Anna főhercegasszony* elnöklete alatt, a Központi Női Csoportbizottság által tartott értekezleten. Erre a miniszterek, illetőleg a legfőbb állami, városi stb. funkcionáriusok feleségei kaptak meghívást. Az akciónak e

Beszámológyűlés a Vigadóban nők részére

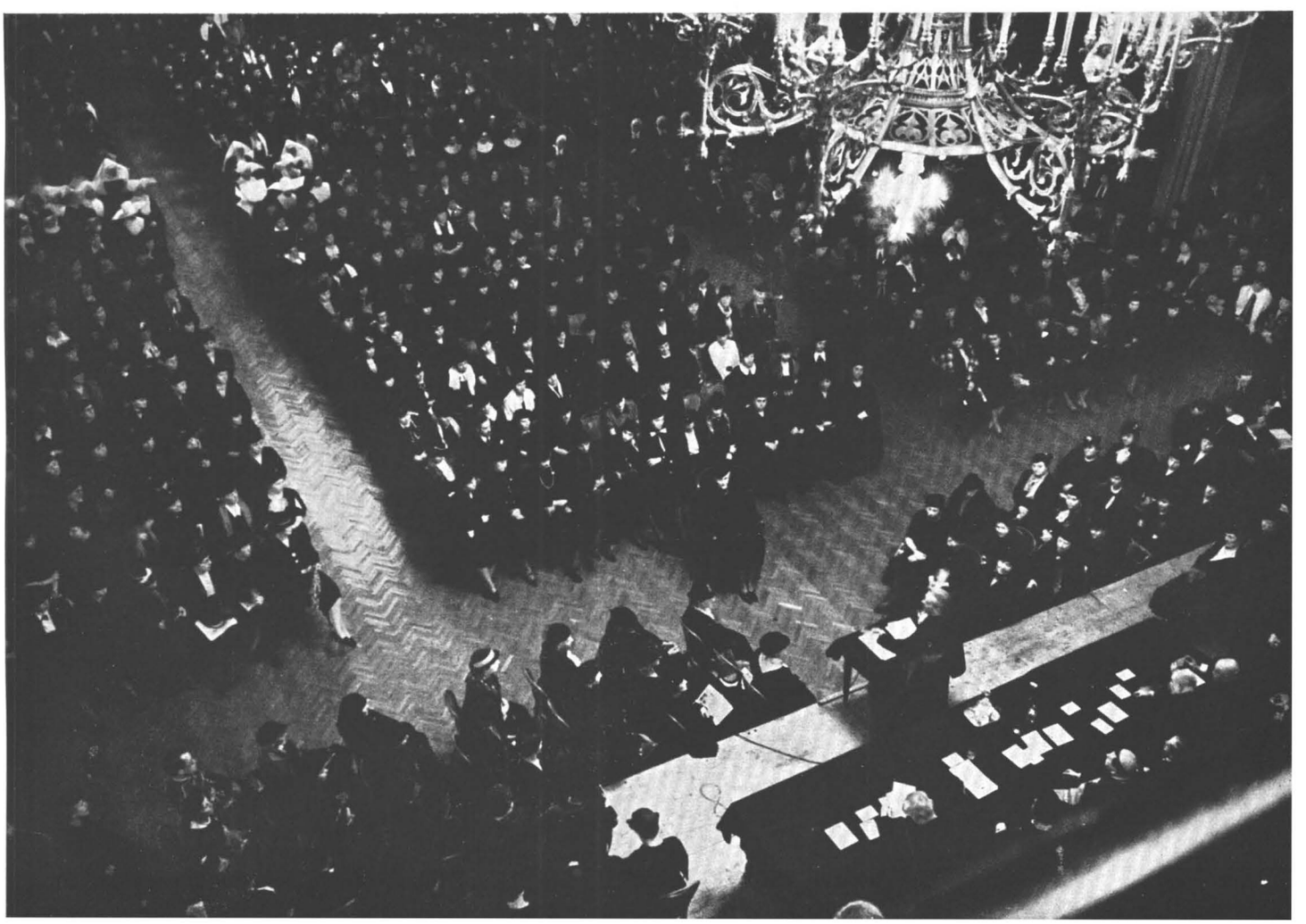

vitéz dr. József Ferenc királyi herceg

téren való megszervezése bizonyos tekintetben összetettebb volt. Itt lényegében három vonalon indult el a munka. Éspedig *a)* a hivatalok, vállalatok stb. férfialkalmazottainak feleségei, illetőleg felnőtt női családtagjai, *b)* a női alkalmazottak, *c)* a katolikus egyesületek felé, sőt egyes társadalmi egyesületek felé is.

1938 januárjában indultak meg a csoport-triduumok. Vidéken elsőnek a MÁV szervezkedett. Budapesten az első csoport-triduumot a BESZKÁRT rendezte február közepén. Minél inkább előhaladt a nagyböjti időszak, annál jobban kellett egy-egy héten a csoport-triduumokat sűríteni. Volt olyan hét, amelyen 5—10—20, sőt 27 triduum is volt egyidejűleg.

Rendkívül érdekesek, tanulságosak és épületesek voltak mind az előkészítő-értekezletek, mind pedig az a sok egyéni megbeszélés, melyet ezen akció kapcsán a Csoportbizottság végigvezetett. Az Egyházzal együttérző, eddig sok esetben rejtve maradt eucharisztikus lelkületnek megható és bátor hitvalló megnyilatkozásait lehetett tapasztalni mind az egyes hivatalok, vállalatok vezetőségénél, mind pedig a tisztviselőknél és alkalmazottaknál. Nem egy esetben saját kezdeményezésükre jöttek fel triduumot kérni egyes csoportok. Ilyen módon igen sok értékes világi apostolt sikerült találni. A megtartott triduumok listája magában foglalja mindenekelőtt az egész intelligens katolikus férfitársadalmat, a városházának, a minisztériumoknak, parlamentnek tisztviselőkarát, szerepel a BESZKÁRT egész alkalmazotti kara a vezető hivatalnokoktól az üzemi munkásokig, a művészek, az IBUSz és a MEFTER, a sportvilág, az ügyvédek, a budapesti leánytársadalom, a MÁV vas-, acél- és gépgyárak, a Nemzeti Bank, a Sertés- és Közvágóhíd munkásai, az ujságírók, a Baross Szövetségbe tömörült katolikus kereskedők és iparosok, az összes vidéki ügyvédi kamarák stb.

A Műegyetem saját aulájában rendezett csoport-konferenciájának napjaira gróf Teleki Pál rektor egyetemi szünetet rendelt el. A Műegyetem összes katolikus tanárának és minden katolikus tisztviselőjének vezetésével az egész ifjúság hallgatta az előadó konferenciabeszédeit. Egyre több és több testület jött a Csoportbizottsághoz, hogy az ő számukra is rendezzen eucharisztikus konferenciákat.

Csoporttriduumokat tartottak még a gőzmalmok, a nyugalmazott katonatisztek, a Pázmány Péter Tudományegyetem, a Magyar Ált. Kőszénbánya R.-T., a dohánygyári munkások, a pénzügyőrség, a legfőbb bíróságok, ügyészség, a művésznők, a Hoffher és Schrantz R.-T., a TÉBE, a GyOSz, a Ganz-gyár, a Weiss Manfréd-gyár, a Vöröskereszt Szeretetotthon, a kőbányai gyárak, az Engel Károly Villamossági Vállalat, a tripoliszi gyárak, a Polgári Serfőző, a Gummigyár, a Telefongyár, a takarítónők és vízművek női alkalmazottai. Nagypénteken délután 3 órakor egyperces szünet volt a gyárakban. Budapesten 56 hivatalt, 74 gyárat, összesen tehát 130 testületet szervezett meg a Kongresszusra a Csoportbizottság, 152 triduumon 62.920 résztvevővel.

KÜLÖNÖSEN ÉRDEKESEK A SZEMELVÉnyek a triduum-beszámolókból.

A legtöbb triduum szónoka jelenti, hogy nemcsak ő tartaná helyesnek, ha ezeket a triduumokat évről-évre megismételnék, hanem maguk a testületek, minisztériumok, hivatalok, gyárak határozták úgy, hogy minden évben a nagyböjt körül ezeket a csoportkonferenciákat meg akarják ismételni.

Az egyik félhivatalos óriás intézmény triduumának szónoka írja: Különösen szép volt, hogy a templomban a vezetőség tagjai nem kerestek külön helyeket, hanem elvegyültek alantasaik körében. A vezetőségi tagok minden alkalommal jelen voltak, gyóntak és áldoztak. A Legfőbb Állami Számvevőszék összes katolikus tisztviselői az elnök és felesége buzgó példájára teljes számban vett részt a triduumon s azt minden évben meg is fogja ismételni.

Egyetlen munkástriduumon 15 házasságrendezés volt! Általában az akció amilyen nehéznek ígérkezett, époly nem várt örvendetes eredményekkel járt. A szociáldemokrata szakszervezetek vezetősége is kijelentette, hogy a maga részéről nem kíván a munkások részvétele elé akadályokat gördíteni. A munkásság érdeklődése meglepő volt.

Több gyár vezetősége munkaóráknak számí-

totta a triduumban eltöltött időt, megfizette azt a munkásságnak. Egy külvárosi gyárnegyed triduumán nagy hatással volt a munkásokra a szónok Quadragesimo Anno fejtegetése. Olyan munkások is vettek részt a triduumokon, akik gyerekkoruk óta nem is voltak templomban.

Az egyik legnagyobb magyar vas- és acélgyár triduuma 2600 résztvevővel folyt le. Előkészítését elsősorban a gyár egyik főtisztviselője végezte, rendkívül nagy lelkesedéssel. 5000 példányban 3 oldalas értesítést és tervrajzot küldött szét erről a triduumról, amelyen vázrajzon volt megjelölve, hogy hogyan történik a gyülekezés, a felvonulás, az elhelyezkedés stb. A triduum befejezésekor a gyár leventéi sorfalat álltak azon az útvonalon, ahol a közös áldoztatást végző püspök elvonult. A közös szentáldoztatást befejezőleg az igazgatóság és minden egyes gyár részéről egy-egy kiküldöttből összeállított 7 személyes küldöttség köszönte meg a plébánián a megyéspüspök jóságát. A hivatalos köszönő beszéd után tartott cerclén a Ganz Villamossági gyár egyik munkása önként, a saját egyszerű, őszinte stílusában kb. ezeket mondotta: «Mi, munkások, kérjük szépen a kegyelmes püspök urat, legyen szíves valamiképpen a Szentséges Atyának megmondani, hogy mi nagyon köszönjük neki, hogy Magyarországnak adta ezt a nagy kegyet, az Eucharisztikus Kongresszust. Mi sokan vagyunk, akik összetartunk hitünkben. — Nem csak sokan! *Nagyon* sokan! Sőt nem is csak nagyon sokan! *Mindannyian* akarunk!» A vállalat igazgatósága teljes erkölcsi súlyával és nagymértékű anyagi áldozatkészségével állt az Eucharisztikus Kongresszust megelőző lelki előkészítés ügye mellé.

Az igazgatóság 15.000 villamosjegyet, 3000 énekfüzetet váltott meg a rendezés egyéb jellegű és tekintélyes összegű kiadása mellett, valamint hozzásegítette a lelkigyakorlaton résztvevőket ahhoz, hogy az ifjakkal együtt mintegy 3000 — pápai és nemzeti színekkel díszített kongresszusi — jelvényt válthassanak meg. Az igazgatóság ezt írja beszámolójában: «Sok-sok lelki tisztulást és mélyülést kaptak számosan olyanok is, akik már régen nem gyóntak, és a püspök urat köszöntő küldöttség egyik munkástagja spontán jelentette ki: szándékuk e lelkigyakorlatokat ezentúl évenkint megismételni».

Az egyik nagy gyárüzem munkásai részére tartott triduumról a következőket írja a szónok: «Nagyon vonzó volt a jó példaadás. A tulajdonos fia a hivatalnoki kar nagyrészével páronként konferenciára menő munkástömeg élén. A tulajdonos egy órai fizetett munkaidőt adott a munkásoknak, hogy egy órával előbb fejezhessék be munkájukat. Az általános benyomás kielégítő. Nem veszett el számukra és az Egyház számára a munkásság. Csak időt kell adni ahhoz, hogy a lelkiekkel is törődhessenek. A tulajdonos maga is, de maguk a munkások is odanyilatkoztak, hogy jó volna, ha minden évben megismétlődnének a boldog napok».

Egy, főként munkásnőket foglalkoztató nagyüzemben tartott eucharisztikus csoporttriduumról így ír a szónok: «Általában nagyon pontosan, és messzebbre eső lakóhelyeikről is hűségesen bejöttek. Annyira nagyjelentőségűnek tartották még a közös szentáldozást is, hogy egyesek külön kértek engedélyt arra, hogy pestvidéki lakóhelyük templomában végezhessék el azt, — elég nyomós családi körülményeik miatt. Többen külön tanácsot kértek lelki ügyekben s vegyes, illetőleg polgári házasságuk rendezésében. Némelyik ígéretet tett arra, hogy ami csak emberileg telik tőle, el fogja követni, mert nagyon vágyódik a szentgyónás és áldozás után».

A Csoportbizottsági akciónak a vidékre való kiszélesítése a Katolikus Akció vágta nyomokon haladt. Az egyházmegyei igazgatók megjelölték azokat a városokat és személyeket, ahol és akikkel ezt az akciót elindítani célszerűnek tartották. Sohasem tévesztette szem elől a Csoportbizottság a távolabbi célt, hogy az Eucharisztikus Kongreszszus előkészülete folyamán a jövendőre is alkalmas, megbízható katolikusokat találjanak az A. C. számára.

A hivatáscsoportok szerinti lelki szervezés gondolata: az annyit emlegetett rendiségi gondolat első valódi akciója, mondhatni első szívdobbanása volt Magyarországon; gyönyörű és megható, hogy az eucharisztikus Jézus előtt.

Triduumok a betegeknek.

A MAGYAR PÜSPÖKI KAR 1937 ŐSZI KONferenciáján elhatározta, hogy a lehetőség szerint minden kórházban, intézetben eucharisztikus ünnepségeket tartat a betegek lelki javára.

A mozgalom, betegek közt való különös apostolkodás gondolata, a modern pasztorációnak különleges formája, Hollandiából indult ki. Hollandia egy kis falujának plébánosa, Willenborg Lőrinc az Eucharisztiában rejlő Megváltót a legtöbbször lelkileg elhagyott közömbös betegek közkincsévé óhajtotta tenni. Azt kívánta megvalósítani, hogy a testileg is szenvedő emberiség ismerje meg, hogy betegnek lenni: a keresztény ember számára krisztusi formák kötelezettségét jelenti. A gondolat gyakorlati kivitelére legalkalmasabbnak találta a betegek eucharisztikus triduumát. Számos lelkes katolikus támogatásával meg is rendezte az elsőt Bloemendaalban 1925-ben. Utána 1926-ban tizenhat betegtriduum volt Hollandiában, sőt a németek is meghonosították Berlinben, Frankensteinben, Bremában és Kölnben. Más országokban is hatalmasan elterjedtek ezek a megható törekvések. Igy Belgiumban, Franciaor-

ságban, Angliában, Lengyelországban, sőt valamennyi németalföldi nagyvárosban a kegyelem legszebb áldásait hozták magukkal. XI. Pius pápát nagyon érdekelte a mozgalom. 1927-ben azt a ritka privilégiumot adta, hogy a betegek a szentáldozás előtt orvosságot vagy valami folyadékot magukhoz vehetnek.

Magyarországot az Eucharisztikus Világkongresszus ajándékozta meg ezzel a mozgalommal, amelyről beszéljenek a jelentések.

Egy budapesti kórház: «A beszédek, énekek és imádságok mind a négy napon minden teremben és folytonosan hallhatók voltak a mikrofon segítségével. A szentáldozáson a betegekkel együtt 6 kórházi orvos, a személyzet és a betegek sok hozzátartozója és látogatója is résztvett. A körmenetben . . . a betegek külön-külön kaptak áldást».

Egy másik budapesti kórház: «Meghatóan szép élmény volt, ahogy a betegeket tolókocsin is hozták a szép oltárokhoz . . .»

Egy harmadik: «Évenként meg kellene ismételni. Volt egy 23 éves első áldozó. Sok esetben oly mélyen megrázta a férfi betegeket a vasárnapi szentmise alatti áldoztatás az osztályokon, hogy hangosan zokogtak, úgy hogy a miséző papnak várni kellett az áldoztatással, míg kissé megnyugodtak. 21 pap végezte itt a triduumot, egyszerre indultak el az Oltáriszentséggel. Az osztályok versengtek, hogy melyiküké a szebb oltár, az orvosok kísérték néhol harmóniummal az éneket. 1700 beteg és alkalmazott részesült *külön* szentségi áldásban. 1661 beteg, 380 alkalmazott közül összesen 1431 áldoztak».

Gyógyíthatatlan betegek kórháza. Egy beteg így ír: «Most a triduum alatt új érzés költözött szívembe. Soha többé nem gondolom azt, hogy nincs célja az életemnek. Igen is megtaláltam az életem célját: Jézust».

Egy hivatalos egyesületi kórház: «. . . Épületes volt a műtő és műszerek megáldása. Szép és lélekemelő esemény volt a szentségi körmenet, melyet este tartottak kizárólag gyertyafény mellett. Az igazgatóval az élen résztvett rajta az orvosi kar jó része. Minden betegszoba előtt elhaladt az Oltáriszentség. A betegek kérik, hogy minden évben tartsunk ilyen körmenetet».

Egy vidéki kórház: «A betegek a szentségekhez a legnagyobb buzgósággal járultak és meghatódva ígértették, hogy imáikkal és szentáldozásaikkal belekapcsolódnak az Eucharisztia előtti áldozatos hódolatba».

Egy katonai kórház. «A triduum hatása még a nem katolikus betegekre is nagy volt». Egy másik katonai kórház. «Teljesen kicserélődött mindenki».

Csak néhány kalász ez az aratásból. Mindegyikből kicsendül a boldogság és hála és ahol más nincs is, csak néhány számadat, hogy hányan járultak a szentségekhez, az is a kegyelem szinte megrendítő működésének bizonyítéka. Az Eucharisztikus Kongresszus a betegek világában, a kórházakban a legteljesebb mértékben «sikerült».

Az Ünnepségrendező Bizottság.

KIDOLGOZTA A NYOLC NAPIG TARTÓ ÜNnepségek terveit, megszabta azok részletmozzanatait s lepergésüket vezette. A teljes sikert azzal biztosította, hogy az állami, városi közegekkel s a megnyilatkozásokon testületileg résztvevő egyházközségekkel, egyesületekkel stb. szinte végtelen tanácskozásokat folytatott. A százezernél több embert hömpölygető eseményeknek, nem egyszer félmilliós, sőt a Dunai Eucharisztikus Körmenetnél egymilliós tömegeknek irányításában nagyméretű rendezői gárdát állított be s azt heteken keresztül iskolázta, helyszíni próbákon begyakorolta. Végezte a nagy körültekintést igénylő meghívásokat és a helyek kijelölését. A több mint félmilliót kitevő ülőhely-jegyek, valamint belépésre jogosító igazolványok elhelyezésére külön jegyirodát állított fel, s az utolsó napokban 20 főnyi személyzettel működött.

A Művészeti Bizottság.

A MŰVÉSZETI BIZOTTSÁG GONDOSKOdott a világkongresszus jelvényéről és az együttlebegő Kehely és Híd híressé és ismertté lettek az egész világon. A művészi bizottság feladata volt őrködni a propaganda-eszközök művészi voltán; ő írta ki tehát a plakátpályázatot és választotta ki a plakátokat. Elfogadta a kongresszusi himnusz szövegét, megzenésítette — s hamarosan egész «napkelet és napnyugat» énekelte az eucharisztikus Krisztus budapesti himnuszát. Még gramofonra való felvételéről is gondoskodás történt.

A művészeti bizottságon belül külön *zenei albizottságot* kellett teremteni a dús és hatalmas zenei programm megvalósítására. A zenei albizottság gondoskodott arról, hogy az eucharisztikus himnuszt megtanulja egész Magyarország; kiválasztotta a kongresszus eseményeinél énekelt tömegénekeket, egységes énekrendről gondoskodott, intézte a gyermekek betanítását, körzeti próbákat tartatott, a legátusi misére összesítette a budapesti templomok énekkarát és ötszáz kispapból kórust szervezett. Általában a magyar katolikus egyházi énekművészetnek minden egyes tényezőjével kapcsolatba lépett és közös munkára egyesítette őket. S valóban: néha egyenesen megrázó hatásúnak bizonyult az ének hódolatának Krisztus felé való áradása a tömegek felett.

A Kongresszus zenei részének szolgálatában résztvett úgyszólván az egész «egyházzenei Ma-

gyarország», — nem akadt a magyar egyházi zenének olyan intézménye, ágazata és iránya, amely ne kapcsolódott volna a Kongresszus céljaihoz és ünnepélyeihez!

A Műszaki Bizottság.

A MŰSZAKI BIZOTTSÁG FELADATA VOLT, hogy gondoskodjék az ünnepi megnyilatkozásokhoz szükséges építményekről és technikai berendezésekről.

Elkészítette a főoltár terveit; az elgondolás számára, hogy a főoltár az ezredéves emlék félkörös oszlopsorának közepén emelkedjen, pályázatot írt ki és gondoskodott Lechner Jenő nyertes pályázatának technikai kiviteléről. Ugyancsak a Műszaki Bizottság feladata volt a kongresszus gyűlései számára alkalmassá tenni az ünnepi csarnokot, gondoskodni annak ülőhelyekkel való ellátásáról, világítással és hangszóró eszközökkel való felszereléséről. Nagyon finom és szellemes megoldás volt a díszemelvény, továbbá a szónokok ambója és a díszítés. Ugyancsak a Műszaki Bizottság feladata volt a Hősök-terének és a tónak beépítése, tribűnök, a kerítések, kapuk emelése, a dunai körmenet alkalmával az ülőhelyekről való gondoskodás.

A különleges problémák egész sorát jelentette a kongresszus eseményeinek hangszórókkal és hangerősítőkkel való felszerelése: Magyarországon még nem történt ilyen páratlan méretű demonstráció, hasonló berendezésekre ilyen méretekben idáig még sohasem volt szükség. Ezért a hangszórókkal való felszerelés kifogástalan technikai ellátására külön *hangszóró-albizottságot* kellett alakítani.

Hasonló bonyolult és nagyméretű feladatokat jelentettek a világítási kérdések. Az ünnepi eseményeknek az esti és éjszakai órákban történő részei, továbbá az ünnepi építményeknek és egész Budapestnek tervezett kivilágítása szintén bonyolult világító berendezések sorát tették szükségessé. Az e célra alakult *világítási albizottság* maga elé tűzött célja és feladata az volt, hogy fénybe mártsa Budapestet. Művésziesen világította meg a kongresszusi oltárt, s a város különböző pontjait a kongresszus fényben úszó jelvényeivel ékesítette.

A Központi Vendéggondozó Hivatal.

A KÖZPONTI VENDÉGGONDOZÓ HIVATAL foglalkozott a *lakás, élelmezés, egészségügy, vasúti szállítás és közúti forgalom lebonyolítása, gép-*

Az Elnöki Tanács a főoltár tervezési kérdéseiről tárgyal

A Központi Vendéggondozó Hivatal munkájának egy pillanata

kocsiügyek, tömegmozgatások és végül a szoros értelemben vett *vendéggondozási* kérdések megszervezésével.

A kongresszusi vendégek *elszállásolása* komoly feladat volt, mert olyan nagy tömegek elhelyezéséről volt szó, aminőre Budapesten még nem volt példa.

A szállodákban és penziókban alig 10.000 férőhely állt rendelkezésre és legalább 100.000 embert kellett elhelyezni. Százezres tömeg elhelyezése természetesen nemcsak Budapestnek komoly probléma, hanem Európa bármely nagy idegenforgalmi metropolisában is.

A kongresszusi vendégeket váró szállásmennyiséget a Hivatal csoportokba sorozta: szállodák, penziók, magánlakások s a csoportos szállások kategóriáira.

A budapesti vendéglátó ipar lehetőségei távolról sem fedezték a kongresszusi vendégek igényeit, azért a budapesti magánlakások 37.000 felajánlott férőhelyét kellett számbavenni és ezeket is mind megtekinteni, felülbírálni, kartotékolni és a szállodai elhelyezéshez hasonlóan kategóriákba sorolni.

A zarándokszállások berendezése is a Hivatal feladatai közé tartozott. Egy zarándok-férőhely szalmazsák, 2 drb. lepedő, takaró, fejvánkos, mosdótál, ivópohár felszerelésből állott. A felszerelés legnagyobb része kölcsönképen való szerzemény volt.

Az igénybevett 50.000 szalmazsákhoz 160 vagón szalma kellett és a szalmazsákok tömése három hónapig tartott.

A vendégek élelmezése, a zarándokok legnagyobb részének ellátása is a Hivatal előzetes megszervezése alapján történt.

A KVH jegyosztálya kb. 5 millió jegyszelvényből állította össze a különböző jegyfüzeteket, ami nagyon gondos, hetekig tartó éjjel-nappali munkával volt csak elérhető. A csoport 8—8 órai felváltással éjjel-nappal dolgozott.

Vendéggondozás.

A KVH FELADATA VOLT AZ IDESEREGLŐ kül- és belföldi tömegek számára a lehető legnagyobb kényelmet biztosítani. E célból cserkésztisztekből és cserkészekből minden kerületben és

pályaudvaron egy=egy *Vendéggondozó Kirendeltsé=get* szervezett.

Ezeknek a Vendéggondozó Kirendeltségeknek volt a feladatuk a vendégek tájékoztatása, útba=igazítások adása, közreműködés a szállás, élelme=zés, közlekedés és egészségügy rendjének biztos=sításában, esetleges panaszok felvétele, illetve a lehetőség szerinti elintézése. A vendéggondozó kirendeltségek voltak tehát a KVH=nak előretolt őrszemei és végrehajtó szervei, amelyek elsőnek fogták fel a fővárosba áramló zarándokok tömegeit.

5000 cserkészből megfelelő felváltással állan=dóan 1800 teljesített szolgálatot és pedig minden böző pontjain állítottak fel; a cserkészek a KISOK=pályán egy zarándok=cserkésztábort is létesítettek a bel= és külföldről jövő zarándok=cserkészek számára.

Vasút.

AZ ELLÁTÁSI ÉS VENDÉGGONDOZÁSI KÉR=dések mellett kiemelkedő helyet foglalt el a for=galmi és tömegmozgatási kérdés.

Első helyen áll itt a MÁV nagyszerű szervezési munkája.

Rövid idő alatt nagy tömegeket kellett szállí=tani. Ily hatalmas és csak ritka esetekben adódó

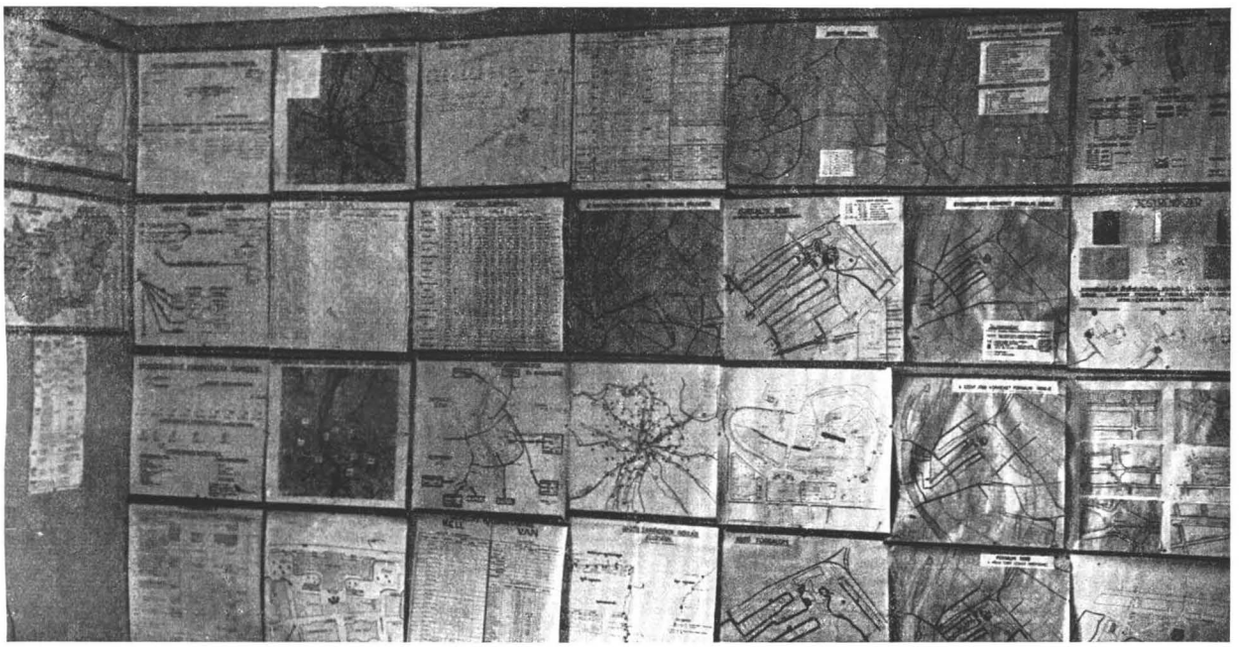

Budapest forgalmi tervei a Központi Vendéggondozó Hivatalban

ellenszolgáltatás nélkül, cserkész lelkesedéssel, vidáman és mindenki megelégedésére a legnagyobb lelkiismeretességgel. A cserkészek munkája a ren=dezés körül a legszebb mozzanatai közé tartozik a kongresszusnak; az összes zarándokok, a bel= és külföldiek egyaránt megcsodálták a mindig tapinta=tos, finom közreműködést és magatartást, amely a magyar cserkészet hódolata volt az Eucharisztia előtt.

A rendezőség munkájának támogatására 150 cserkészt, a Hősök=terén lezajló ünnepségek jegy=kezelésének és a közönség elhelyezésénél kalauzo=lási munkákra 600 cserkészt szervezett be a KVH, 1000 cserkész teljesített szolgálatot a hajós kör=menet alkalmával, s 600 cserkész dolgozott az úgynevezett üdítőállomások kötelékében.

A jól végzett cserkészmunka teljességéhez tarto=zik az a 14 cserkészbolt is, melyeket a város külön=

csúcsteljesítményre egy állam sem méretezi vas=úti személyzetét, mozdony= és kocsiparkját. A meg=oldást tehát a legcélszerűbb szállítási rendszer alkalmazásában, valamint a legapróbb részletekig kidolgozott terv végrehajtásában lehetett csak keresni. A MÁV vezetősége hosszú ideig tartó nehéz munkával e nehéz kérdést nagyszerűen oldotta meg.

Hogy minél több vidéki látogathasson Buda=pestre, a kongresszusi különvonatokkal szállítan=dókat két turnusra osztotta be. Egy turnus lét=száma átlag 80.000 fő volt. Ugyanekkor a MÁV a menetrendszerű vonatokkal 40—50.000 fő láto=gató utazását is biztosította és végül lebonyolí=totta a napi vonatokat és a külföldről érkezett mintegy 70 különvonat forgalmát is.

Már eleve bizonyos volt, hogy a kívánt csúcs=

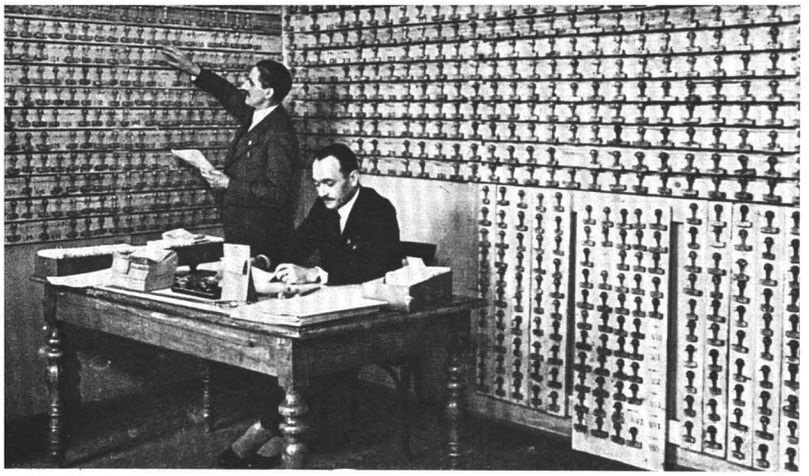

Munkában a Vendéggondozó Hivatal

teljesítmény végrehajtásához a budapesti pályaudvarok teljesítőképességét lényegesen fokozni kell; a teherpályaudvarokat ideiglenes személypályaudvarrá kell kiépíteni.

Nyolc pályaudvarra osztották el a beérkező kül- és belföldi vonatokat, mégpedig a belső nagy pályaudvarokra a külföldi vonatokat, míg a külső pályaudvarokra a belföldi zarándokvonatokat.

A hatalmas forgalom pontos lebonyolításának másik nagy követelménye a megfelelő mozdony- és kocsipark. Ennek előteremtése különösen nagy gondot okozott. A Kongresszus idején 271-gyel több mozdonyra volt szükség!

Tömegmozgatás.

A BELFORGALOM ÉS TÖMEGMOZGATÁS síma és zavartalan lebonyolítása csak úgy volt elérhető, hogy ennek megszervezése a legszorosabb kapcsolatba került az elhelyezéssel, jegyrendszerrel, magának a Hősök terének műszaki berendezésével.

Az összes lehetőségek gondos mérlegelése után sikerült olyan egyszerű elvet felállítani, amely mindezeket a kérdéseket megoldotta.

A feladatot legegyszerűbben úgy lehetett megvalósítani, hogy Budapest területét két részre, a nagy tömegeket pedig már eleve három részre osztotta a forgalmi rendezés, és így a résztvevők útja egymással nem kereszteződött sem az elhelyezésnél, sem a felvonulásoknál sem az ünnepségeken való elhelyezésnél.

A helyszínen a vendégek fogadása és megfelelő ültetése a cserkészeknek volt a feladata. 600 cserkész 15 csoportban végezte ezt a munkát, s 3 órával az ünnepség megkezdése előtt, valamint az előző napi tapasztalatok kihirdetése és megfelelő kioktatás után foglalta el ki-ki a maga helyét.

A *tömegmozgatás* egyik igen fontos segédeszköze volt a *telefonhálózat*, amelyet a Hősök-terén a m. kir. posta létesített. Még pedig:

Az oltár baloldali tornyát, ahonnét a tömegmozgatás történt, hatalmas vonalközpont kötötte össze a másik toronnyal; itt a magyar rádió ezekben a napokban végezte legnagyobb teljesítményét. A két budapesti adón kívül 10 külföldi állomás közvetített, csak a két amerikai speaker közvetítése 210 állomást jelentett! Az oltárnál még külön három állomás létesült: ez kapcsolta a harsonást, a harangot és az énekkart.

A budapesti belforgalom: villamos, autóbusz, autófelvonuló útvonalak, kapuk és kerítések, jelzések, álló-, ülő- és tribűnhelyek, jegyrendszer és telefonhálózat harmonikus és jó összeműködése, valamint az előzetes számvetések helyessége biztosította az általános rendet és fegyelmet.

Egészségügyi Bizottság.

A ZARÁNDOKOK EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSÁRA minden tömegszálláson egy-egy gyengélkedő szobát rendeztünk be, ahol a gyengélkedők állandó orvosi ellenőrzésben részesültek. 120 orvos látta el a napi orvosi vizsgálatokat és a körzeti székhelyeken az állandó orvosi szolgálatot és ambulanciát.

Esetleges kórházi megbetegedésekre számítva, a budapesti kórházakban 1200 ágy lefoglalása történt meg.

Tömegmegmozdulásoknál előforduló kisebb rosszullétekkel számolva, a mentők egyesülete a Hősök-terén és a körmenetek menetvonalain több segélyhelyet és tartalékkórházat állított fel.

Segélyhelyet létesített ezenkívül a *Vöröskereszt* a vasúti állomásokon és a műutakon minden 10 km-re, mindenütt telefonállomások közelében.

A VOME — Vármegyék és Városok Országos Mentőegyesülete — a műutakon minden 50 km-re orvosi szolgálattal és megfelelő szállítóeszközzel rendelkező mentőállomásokat létesített.

Postaügyi Bizottság.

BONYOLULT FELADATOKAT KELLETT megoldania a Postaügyi Bizottságnak. Mindenekelőtt előkészítette a Kongresszus napjai alatt az idegenek számára való levélkézbesítés rendszerét, mégpedig páratlan előzékenységgel és találékonysággal. Az idevárt és ideérkező idegenek számára bármily levélnél elég volt a néven kívül a «Budapesti Eucharisztikus Világkongresszus» címzés; a levelet a Vendéggondozó Hivatallal együttműködő külön postahivatal közelebbi címmegjelölés nélkül is pontosan kikézbesítette.

Másik jelentős feladata volt a postának a kongresszusi napok külföldre való hírszolgálatának technikai megszervezése. Ez úgy történt, hogy a posta külön hivatalt és központot állíttatott fel, ahonnét minden egyes ország külföldi hírlaptudósítói közvetlen vonalon beszélhettek országukkal.

Minthogy Magyarországon egyedül a posta rendelkezik a hangtovábbításnak kellő technikai

felszerelésével, a Kongresszus nagy szabadtéri színterének és hangközvetítésének különleges vezetékeit a posta kölcsönözte a Kongresszusnak. Egészen különleges és kedves emlékképen a magyar posta még külön bélyegsorozatot is adott ki a Kongresszus alkalmából, mégpedig a Kongresszus ostyás és kelyhes bélyegképén kívül még hat magyar szent — Szent István, Szent Imre, Szent László, Szent Erzsébet, Szent Mór és Boldog Margit — képét ábrázoló bélyegsorozatot.

A Pénzügyi Bizottság.

A SZÜKSÉGHEZ KÉPEST HAVONTA TÖBBször is tartott ülést. Az ügyész előterjesztése alapján átvizsgálta a Kongresszus anyagi vonatkozású ügyeit; minden szerződéskötést, minden koncesszió kiadását. Megszabta a Kongresszus pénzügyeinek vitelét. A havi elszámolás alapján megbírálta a vagyonkezelést és a hitelkeretek betartását. Az utalványozásokra a felmentést megadta. Az egyes bizottságoktól kívánt kiadások költségvetését átvizsgálta, és a Főbizottság elnöksége csak a pénzügyi bizottság véleménye után döntött mindezek felett.

Az iroda.

AZ ELNÖKSÉG, A FŐBIZOTTSÁG, A BIzottságok mellett, az előkészítés minden munkájának központjaként és testeként működött a Kongresszusi Iroda. A Kongresszus előkészítésének nem volt olyan mozzanata, amely nem a Kongresszusi Irodán futott volna át. Titkársága, pénzügyi osztálya, ügyészsége, irattára, expediciós osztálya, egyszerre és felváltva végezték a legbonyolultabb munkák egész sorát, összes tagjai hosszú időn át összes szellemi, sőt fizikai erőik legvégsőkig fokozott igénybevételével dolgoztak. Magán hivatalos gondosságon és szereteten kívül: az Iroda még imáival és áhítattal is igyekezett szolgálni a Kongresszus sikerét, összes tagjainak havonkinti közös szentáldozásaival.

Sajtószolgálat.

AZ EUCHARISZTIKUS VILÁGKONGRESZszus sajtószolgálatának ellátására külön sajtóiroda alakult, amelynek működése elsősorban a külföldi sajtópropagandára irányult. Ezt a Nemzetközi Katolikus Sajtószövetség magyarországi hírszolgálati szerve, a Középeurópai Katolikus Kurir bonyolította le.

A külföldi sajtópropaganda munkája már 1937 március elején megkezdődött és lankadatlanul folyt egészen a kongresszusig. Több mint egy év alatt a Középeurópai Katolikus Kurir útján hetenként hat nyelven: olaszul, franciául, angolul, németül és spanyolul — valamint a külföldi magyar sajtó számára magyarul — jelentek meg a kongresszus propagandájának közleményei, melyeket a sajtóiroda eljuttatott a világ nagy napilapjaihoz, a hetilapokhoz, a folyóiratokhoz, képesujságokhoz, valamint a nemzetközi katolikus hitbuzgalmi sajtóhoz, szerzetesrendek folyóirataihoz s általában minden olyan orgánumhoz, amely a világon katolikus ügyekkel bármilyen formában foglalkozik. Több mint háromezer címre mentek szét hetenként ezek a közlemények, amelyek minden alkalommal négyöt különböző hírt, cikket tartalmaztak a világkongresszus előkészületeiről s annak színhelyéről, Budapestről és Magyarországról. Ugyanakkor a magyar katolikus közélet kimagasló egyéniségeinek tollából is rendszeresen közölt cikkeket ez a hírszolgálat, hogy felhívja a külföld figyelmét a világkongresszus európai jelentőségre, ezzel kapcsolatban Magyarországra, a magyar nép és a magyar katolicizmus értékeire, mozgal-

Bélyegzők tengere a jegyfüzetekhez

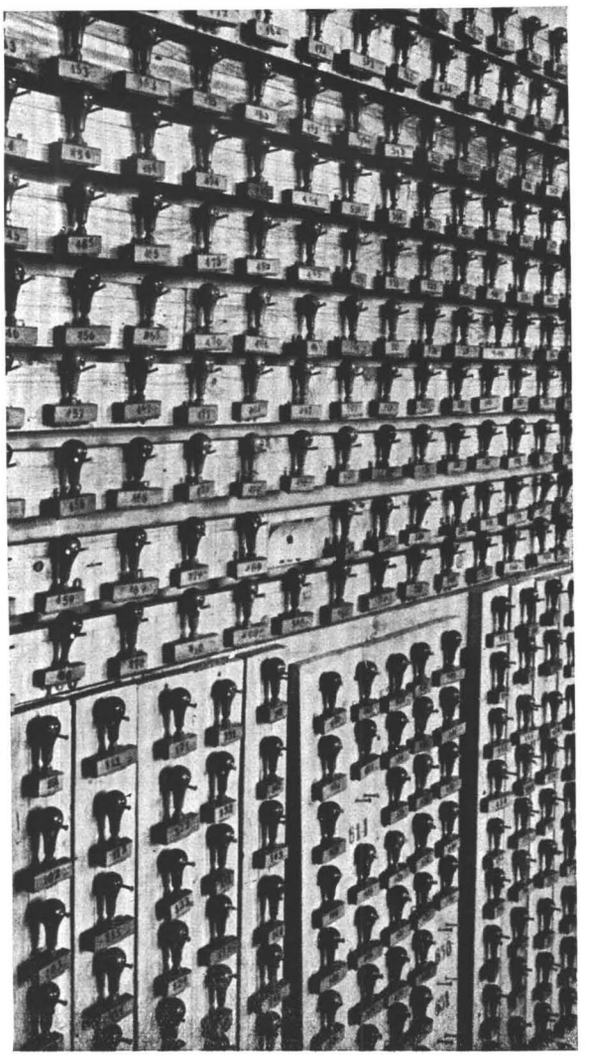

maira és általában egész történetére. Az értesülések és cikkek mellett rendszeres fényképszolgálatot is tartott fenn a sajtóiroda.

Az előkészítés ideje alatt a világ sajtójában több mint félmillió értesülés, hír, cikk, interju, tanulmány és fénykép jelent meg a kongresszusra és Magyarországra vonatkozóan. Minden nagy világorgánum kivétel nélkül rendszeresen közölte a Kongresszus híreit és előkészítő eseményeit. Ebbe a propagandamunkába bekapcsolódtak a katolikus világsajtó nagy hírszolgálati szervei, elsősorban a Nemzetközi Sajtószövetség brédai központja, amely naponként kiadott világkőnyomatosában rendszeresen közölte a Kongresszusra vonatkozó információkat. A washingtoni Welfare Conference, amely egymaga több mint kétszáz amerikai napilapot lát el naponként híranyaggal, továbbá a san-franciscói hírszolgálati iroda ugyancsak kivették részüket ebből a munkából. Rendszeresen közölték a Kongresszus híreit a M. T. I., a Havas, a Reuter, az United Press és az Associated Press is.

A Sajtóiroda munkájának másik része a Kongresszus alatt folyt, amikor 165 külföldről érkezett ujságírót és közel 130 Budapesten akkreditált külföldi tudósítót látott el a Kongresszus eseményeiről szóló tudósításokkal, minden elhangzott fontos beszédnek hatnyelvű szövegével. Ugyanekkor a belföldi sajtószolgálat ellátását a régi magyar katolikus kőnyomatos, a Magyar Kurir végezte.

Beszédes számok.

AZ ELŐKÉSZÍTŐ FŐBIZOTTSÁG EGYES osztályai a legapróbb részletekre kiterjedő jelentéssel fejezték be másfélesztendős munkájukat. Ez a kicsinyben való hűség és pontosság élénk világot vet a szervezés komolyságára és a mindent számonkérő, körültekintő vezetésre. Minden kísérő szöveg nélkül kiragadunk néhány jellemző számadatot, anélkül, hogy a teljességre távolról is igényt tartanánk . . .

«A KÖZPONTI CSOPORTBIZOTTSÁG ÁLTAL Budapesten, Budapest környékén és vidéken rendezett csoporttriduumokon résztvett 93.349 férfi, 36.376 nő. Meggyónt 56.527 férfi és 24.517 nő. A szentáldozáshoz járult 63.062 férfi, 38.718 nő. Ezekben a számokban természetesen nincsenek benne azok a tömegek, amelyek az eucharisztikus szentév során megtartott missziók, triduumok és eucharisztikus napok során járultak a szentségekhez. — Az éjtszakai szentségimádáson résztvett számbavehetőleg 141.975 férfi, 16.685 nő, összesen 158.660 ember.

Budapesten a szentáldozások száma 1937 má-

Külföldi lapok és folyóiratok a kongresszusról

Külföldi lapok és folyóiratok a kongresszusról

jus havában — csak a nagyobb, nyilvános templomokat számítva — 196.000 volt, míg az 1938-as szentév hasonló időszakában 368.000. — A Kongresszus napjaiban ezekben a templomokban naponta 2500 szentmisét mondtak, míg a nagy napokban megszámlált templomi gyóntatások száma meghaladta a 123.000-t. Vegyük hozzá a szerzetesházak kápolnáinak adatait: akkor megkapjuk a kegyelem-áradás hiteles mértékét az ország fővárosában.

AZ ELŐZETES PROPAGANDA CÉLJAIT SZOLgálta a kettős szentévre 19 nyelven készített 387.134 plakát és a 13 nyelven 894.700 példányban szétszórt ismertető füzetke (folder). — A belföldi magyarsághoz három ízben szólottunk. A «Fel a kettős szentévre!» című legelső felhívásunk 100.000, az «Állj meg, magyar!» című 200.500 és a «Nagy események előtt áll a magyar nemzet» című 400.000 példányban futott az egyházközségek útján a nép közé.

Lakásfelajánlás iránt 195.000 röpcédulát osztottunk ki. A szentségimádások elmélyítése érdekében készített imafüzetünk («Imádjuk az Urat!») 110.900 példányban terjedt el, míg a kórházi triduumok során 45.000 darab «Beteg Testvérünk» című imafüzetet osztottunk szét.

Az egységes énekrendből 400.000 példány forgott közkézen. Szentképünket — 16 nyelven — 1,873.100 darabban osztottuk szét, a rajta levő búcsúimádsággal is biztosítva a Kongresszus sikerét.

A kongresszusi himnusz diadalmas dallamát magyar, latin és német szöveggel 928.000 éneklapocskán sikerült elterjesztenünk az egész világon.

A BUDAPESTI FORGALMI RENDRŐL 150.000 darab térképes röpcédula tájékoztatta a közönséget. Tribűnök 15.123·75 m^2-nyi terjedelemben épültek, míg a síkföldön lévő ülőpadok hossza 70.264 folyómétert tett ki. A városligeti tó medrében — az eső okozta tócsák átfedésére — 4.650·80 m^2-nyi lábrács készült; a tribűnökön 14.000, a Hősök-terén és a Tómederben pedig kereken 140.000 ülőhely, kényelmes szék várta a közönséget.

A kongresszusi jelvény viselése hitvallás volt. Viselték is kicsik és nagyok, egyre növekvő öntudattal. Az egyszerű bronz-jelvény 839.565 magyar keblén csillogott. Az áttört-művű bronzjelvényből 33.925, a kék zománc-jelvényből 69.700, a férfiak és nők díszjelvényéből 2—2000 darab kelt el. Összesen majdnem egymillió; a levelezőlapokból pedig több mint egymillió!

A végleges, egészen részletes programm-füzet magyar nyelven 200.000, öt külföldi nyelven 15.500 példányban készült.

VIHARFELHŐK ALATT

EGY PILLANTÁST, CSAK EGYETLEN PILlantást a Kongresszus menetére 1938 január végén. Az a belső körlevél, amelyet az Előkészítő Főbizottság a nagy kongresszusi apparátus számára adott ki tájékoztatóul, január 25-i számában arról ír, hogy a Szellemi Előkészítő Bizottság folytatja az eucharisztikus nyilatkozatokat bekérő akciót a világ legelőkelőbb katolikus egyéniségeitől s mindjárt közli is, kiktől érkeztek be nyilatkozatok. Továbbgyüjtötte a Szellemi Előkészítő Bizottság az ú. n. «Háromperces beszédeket»; ezekkel kapcsolatban az volt a cél, hogy az Eucharisztikus Világkongresszus valóban minden nyelven megszólaljon, amit csak úgy lehetett megvalósítani, ha a Nemzetközi Díszgyűléseken egy-egy fő ünnepi beszéd után a felszólaló nemzetek képviselői legfeljebb három-három percig beszélnek.

A plakátoktól az élő orgonáig.

A BELFÖLDI PROPAGANDA BIZOTTSÁG 50.000 plakátot rendelt, megrendelte továbbá a kettős Szentév plakettjét az állami pénzverdében, tájékoztató nagygyűlést készített elő február 13-ára a Vigadóban a férfiaknak, ugyanott február 27-ére a nőknek, megindította a Budapest közvetlen forgalmi közelségében lévő környék beszervezését a Kongresszuson való részvételre. A Külföldi Propaganda Bizottság a csehszlovákiai, romániai zarándoklatokkal folytat nagyszabású tárgyalásokat; jelenti, hogy a belgák az Eucharisztikus Kongresszus ifjúsági szentáldozásának napjára 150.000 belga gyermek áldoztatását tervezik és szervezik; jelenti, hogy Etiopiából küldöttség jön a Kongresszusra. A lakásszervezés körül buzgólkodik a Női Bizottság; a nagyszerű magyar női egyesületi rendszer a maga teljes nemzetközi összeköttetés-hálózatát megmozgatja a külföldön, idehaza pedig közös frontban állítja a nőegyesületeket a Kongresszusért. A Hitbuzgalmi Bizottság végleg elintézi a keleti szertartásúak szentmiséje körül felmerült kérdéseket, szervezi a kórházakban és a fogházakban az eucharisztikus apostolkodást; a Műszaki Bizottság előre megalkotja az ünnepségek megafonszolgálatát; a Vendéggondozó Hivatal tízezerszámra foglalja le a magánlakásokat, a kongresszusi vendégseregeknek, a vendéglősökkel és a szállodásokkal tárgyal, tömegszállásokul készíti elő az iskolákat, a Gépkocsi Osztály a külföldről autókkal érkezők kényelméről gondoskodik, az Egészségügyi Osztály betegszobákat

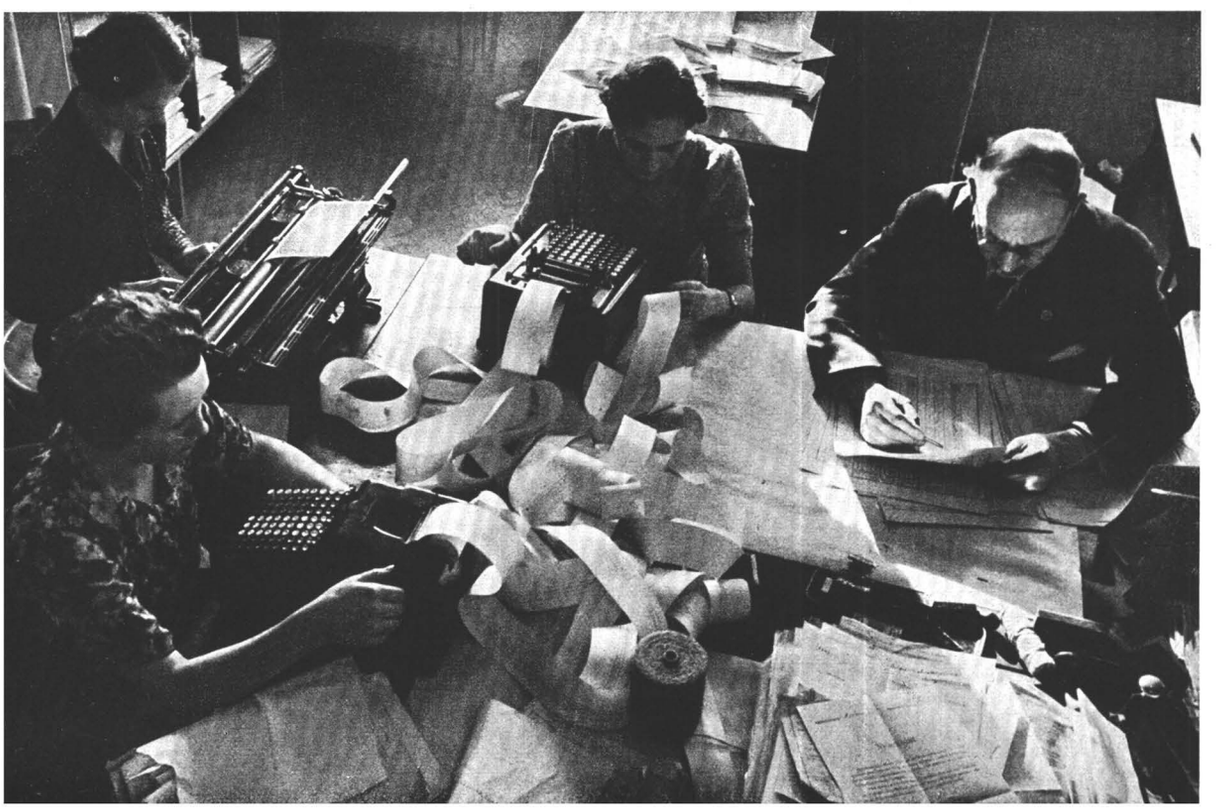

Egy pillantás a Kongresszusi Iroda munkájára a Kongresszus előtti hetekben

rendez be a tömegszállásokon, az Ünnepségrendező Bizottság már a Szent Jobb országjárását készíti elő, a Művészeti Bizottság 320.000 példányban készítteti el a Kongresszusi Himnuszt, énektanfolyamokat tarttat a hitoktatók és hittanárok részére, megszervezi a legátusi mise eleven orgonáját, a többezer főből állónak szánt énekkart. A Csoportbizottság a Székesfőváros, Pénzügyminisztérium, Postatakarék, Kerekedelmi minisztérium és a Vasutasok részére tart konferenciákat és triduumokat, a Sajtóiroda ontja a külföldnek szánt tájékoztató-, propaganda- és egyéb kiadványokat.

A VILÁGKONGRESSZUS TÖRTÉNELME suhog ezeken a lapokon, és a további jelentésekben is úgy virulnak a Kongresszus előkészületei, mint valami óriási magnoliafa virágai.

A február 1-én kelt jelentés arról számol be, hogy a Női Bizottság munkája folytán a Katolikus Női Egyesületek Nemzetközi Ligája csatlakozott az engesztelés és jóvátétel gondolatához, azt munkatervébe vette s összes tagegyesületeiben és folyóirataiban propagálja. A Hitbuzgalmi Bizottság már kész a kongresszusi ünnepélyek ifjúsági részének előzetes megszervezésével, a budapesti templomok listába szedve várják a nekik kijelölt egyes nemzetek zarándokcsoportainak megérkezését, a Műszaki Bizottság rajzlapjain már felemelkedtek a kongresszus monumentális főoltárának körvonalai, már tisztázták a Hősök-terének átrendezési kérdéseit, kijelölték még a téren és a tófeneken felállítandó 150 gyóntatószék helyét is. Már elindulóban van a tribűnök és padok készítése, tervezés alatt az Ünnepi csarnok belső berendezése, külön Világítási Albizottság alakult. A Központi Vendéggondozó Hivatal lázasan szervezi a lakásügyet, arról gondoskodik, hogy ne következhessen be Budapesten emelkedés az élelmiszerárakban a Kongresszus két hete alatt, tisztázódik a forgalmi rend, megállapítják, hogy óránkint pontosan 70.000 embert tudnak a budapesti közlekedési eszközök a Hősök-terére vinni és onnét elszállítani.

A Zenei Albizottság már kész az egész énekrenddel, az Ünnepségrendező Bizottság már a város díszítését és kivilágítását intézi. Az elintéznivalók egyre torlódnak, mint a hullámok.

A földrengés.

FEBRUÁR ELSŐ HETÉT ÍRJUK, AMIKOR Középeurópában egyszerre váratlanul minden átmenet nélkül: megrendül a föld. A földlökés már január második felének kezdete óta váratott magára, már hetek óta tart a politikai feszültség és Ausztria felől egyszerre, mint egy dörögve kilőtt óriási rakéta, felszáll a háboru veszedelme.

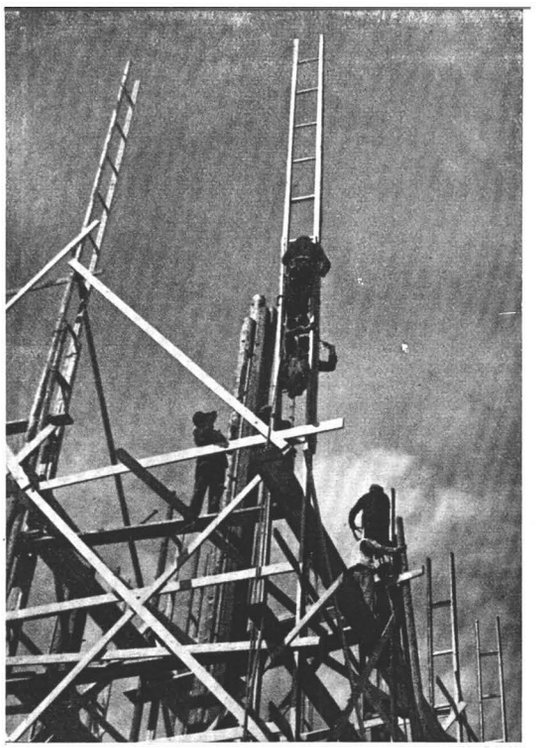

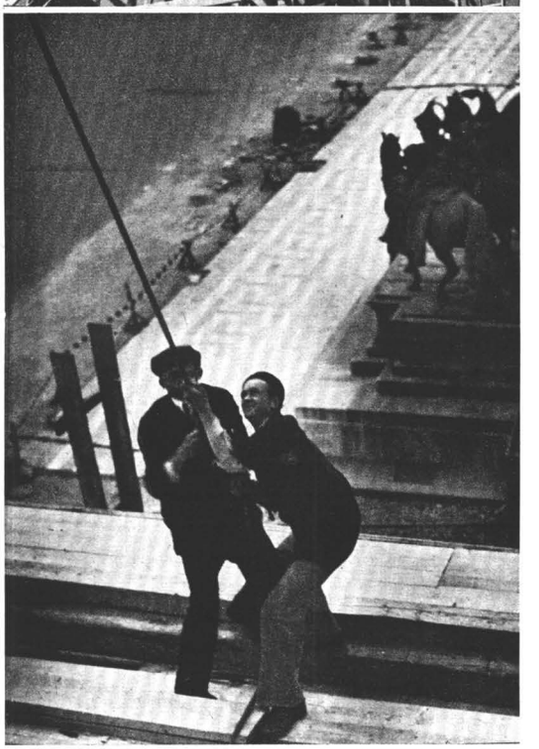

Épül a kongresszusi oltár emelvénye

Munkában a Lakás=hivatal

A VILLANÁS NYUGTALANSÁGA ELHAT A föld legtávolabbi pontjáig. Az emberiségnek arra a részére, amelyre egy európai háború esélyei érzékenyen érintenének, készül rátelepedni valami sötét és titokzatos erőnek nyomása. Az események tisztán politikaiak. Világtörténeti és morális elbírálásuk, a jó és rossz következmények levonása a későbbi korok és a történetírás feladata. De azt nem lehet eltagadni, hogy azok a következések, amelyek egyre sötétebb és sötétebb villanást vetnek a budapesti Eucharisztikus Kongresszus körül villogva kibontakozott és a föld legtávolabbi pontjaiig elhatolt fénykörökbe: ellenségesek és rettenetesek.

Fények és árnyékok.

AMI MAGYARORSZÁGON TÖRTÉNIK, AZ még a fény szigetét mutatja. Százezrek tűznek a szívük felé jelvényeket. Már ezrek és ezrek, sőt tízezrek és tízezrek, kapcsolódtak a nagy esemény organizálásához. Emberek dolgoznak azon, hogy millió és millió gyertyafénnyel ragyogjanak fel majd a kongresszusi ünnepségek körül az elektromos lángok füzérei, az ünnepély és hódolat hangjai mindenkit elérve zengjenek és harsogjanak a hangszórókba. Hogy fiatal torkok éneke szólaljon meg, mint vihar és az orkán. Szeretet, erő és szakértelem fonódik össze, hogy minden zarándoknak legyen szállása. Hogy útjaik minél könnyebbek legyenek, hogy a hír és a hívás elhatoljon a világnak minden zugába, ahol csak katolikusok élnek. Hogy az egész nemzet lássa a magyar katolikusok hódolatát Krisztus előtt, hogy Középeurópa lássa ezt, hogy Európa lássa ezt, hogy az egész világ lássa ezt! A mélyből pedig felszáll a nyugtalanság, egyre nő, egyre szorosabb és szorosabb gyűrűk közé szorítja a Kongresszus körül villogó fénykörö=ket. A messzeségből elindul a dörgés azokkal a teherautókkal, amelyeknek motorjai már készenlétben vártak arra, hogy csapatokat szállítsanak át az Alpokon, döntő változásokat idézve fel Európában. 1938 február 11=ről 12=ére virradó éjtszaka történt ez, s következményeiben akkor indult el az a rázkódtatás, amely meg nem szűnt mindaddig, amíg Istennek nem tetszett, hogy szétoszlasson a Kongresszus körül minden ingást és minden felhőt és mindebből kibontakozzék az Ő dicsősége. 1938 február közepétől március végéig eltelt három és fél hónap alatt irtózatosan nehéz volt folytatni a kongresszust szervező munkálatokat. Néha=néha már úgy tetszett, hogy mindennek fölébe kerekedik a félelem és a kishitűség. Az önmagában semleges világpolitikai változás és a dunavölgyi hatalmi eltolódás alkalmává lett a legvadabb híreszteléseknek, de ezek csak preludiumai voltak mindazoknak az ellenséges mozzanatoknak, amelyek később bekövetkeztek. Sátáni erők valóságos frontja mozdult meg a Kongresszus ellenében. Hírek, valótlanságok, rágalmak áradata, amelyek eleinte csak ezreket rendítettek meg, később tízezreket, majd százezreket. Távoli kontinensen akadtak olyan híreszteléses — nyomtatásban és rádión szerteszórva —, hogy itt a Dunavölgyben már háború van. A bizonytalanság miatt tízezer és tízezer zarándok maradt el. A Kongresszus fényei közé ekkor borultak az első felhőárnyékok.

De jegyezzük fel — s velünk együtt fel fogja jegyezni majd a történelem is —, a nemzet megmaradt abban a hűségben és fegyelemben, amely=

ben elindult. Megmaradt akkor is, amikor a legnehezebb volt az előkészület, s éppen a legnehezebb napokban bontakozott ki egyre teljesebben és teljesebben. A kongresszusi előkészület, a természetfölötti megtisztulás tovább folyt és különösen a nagyböjti időszak alatt egyre fényesebbé és fényesebbé kibontakozva zengett triduumokon, nagyurak szívében, rácsok közt őrzött rabok szívében. Szívekben, amelyek gyengék és bűnösök, de Te láttad ezeket a szíveket Uram, egy szegény, kicsiny és meggyötört nemzet szívét, láttad a legnehezebb napokban kétségek között verni a Te dicsőségedért és dicsőség Neked, hogy mégis megengedted, hogy bemutassuk Neked alázatunkat és hódolatunkat.

«LEGYEN VELÜNK AZ EUCHARISZTIKUS Krisztus ereje, hogy zavar nélkül peregjenek le a magyarság és a katolicizmus nagy napjai — írja az Előkészítő Főbizottság utolsó körlevele a Kongresszusnak mondhatni pontosan az előestéjén, május 19-én. — Munkánk a beteljesülés küszöbén áll.»

A jelentésekben: szinte már «áll» a Kongresszus. Már vendégekről emlékezik meg; így Mgr. Mostrangeli, vatikáni kanonok aranymiséjéről, amelyet Budapesten akar megtartani és a Női Bizottsághoz fordult, hogy ebben megsegítse. A kórházi triduumok teljes erővel tartanak. Újpestről hat csoporttriduumot, 5975 áldozást jelentenek. Az oltár már áll, már egy hete óta vonulnak ki hozzá a pestiek megbámulni a roppant építményt, amely az ezredévi emlék félkörének közepén áll, talapzatán a szentek gigantikusméretű aranyalakjai lebegnek, a magasban pedig Bernini csavart oszlopainak másai tartják a legátusi mise oltárának baldachinját. A magasban a szél jár, az idő borús. Még az elmúlt héten szétömlött 200.000 propagandafüzet, a tömeglakások készen állanak a zarándokoknak, a forgalom kétszeresére duzzadt a pesti utcákon, mindenfelé idegen szó hallatszik. Már felszerelték az ünnepségek elektromos berendezését és díszeit, a híd és a kehely neoncsövekből összerakott jelvénye lágyan sugárzik éjtszakánként a Lánchídon, amelynek körvonalait a Kongresszusi jelvény tette az egész világon közismertté és híressé. Már fel vannak állítva a fény-

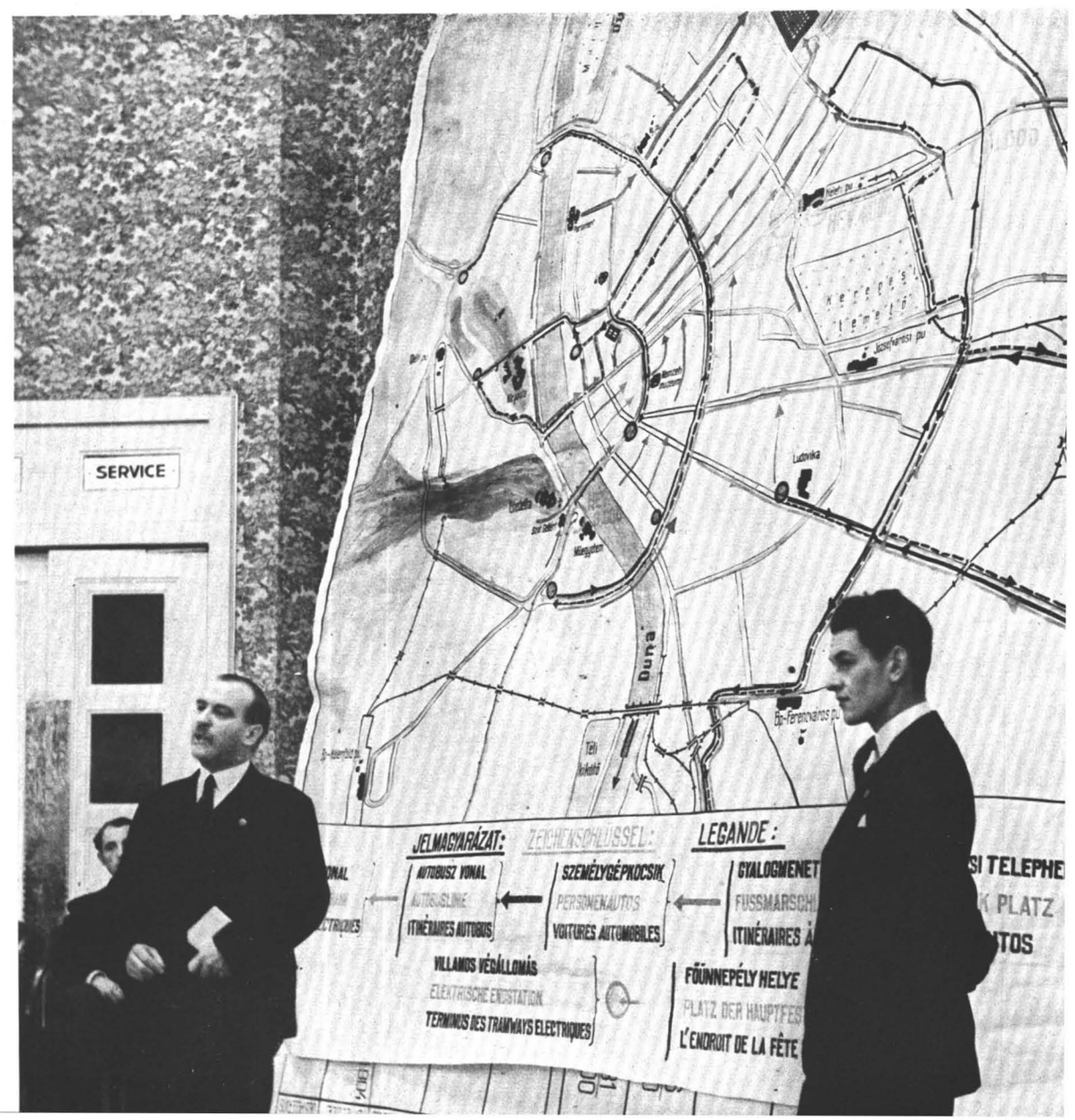

A Kongresszus budapesti forgalmának tervezetét bemutatják a külföldi kiküldöttek előtt

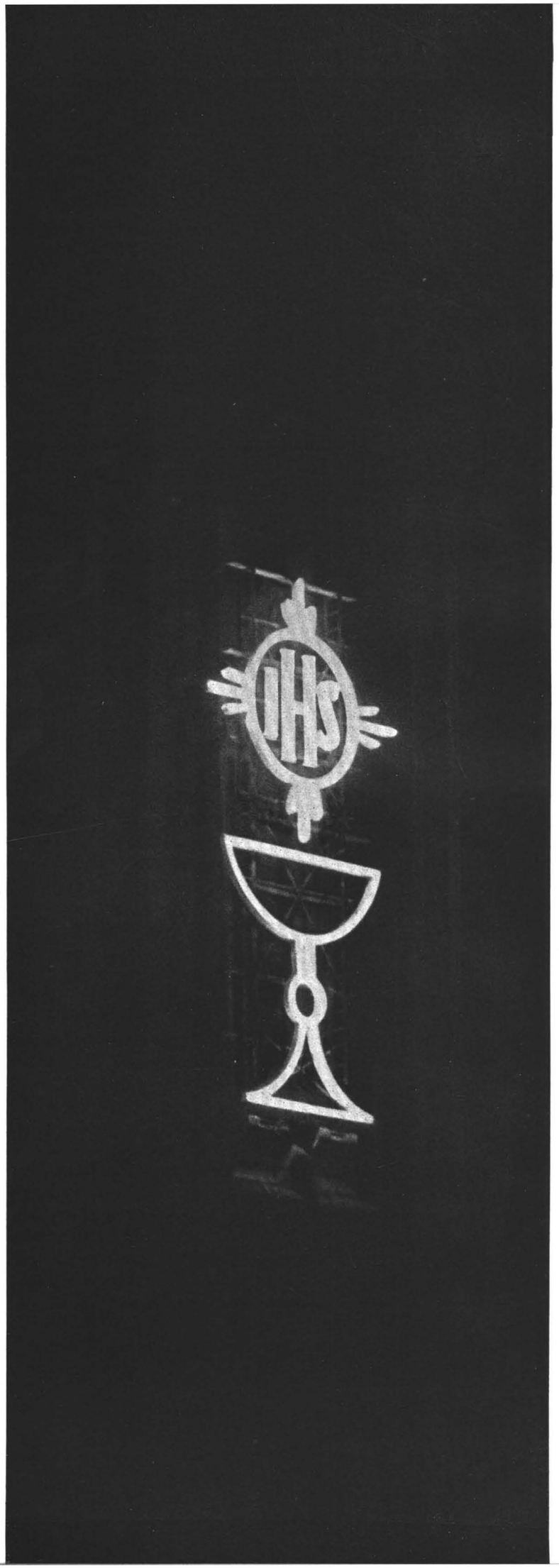

szórók, a hangszórók, a padok; fel van díszítve a kongresszusi csarnok; a Főoltár építményének tornyában már összefuttatták a telefon és rádió=berendezések kapcsolószerkezeteit, hogy onnét az ünnepségek tömegfelvonulását és hírszolgálatait lehessen, mint valami központi vezérkari helyről irányítani. A posta hangszóróhálózatához körül=belül 100 km hosszú kábelt fektettek le.

Az áramkörök.

«A HELYSZINI RÁDIÓKÖZVETÍTÉS ÁRAM=körei elő vannak készítve, a külföldi közvetítések áramkörei ki vannak jelölve . . .» Ezek az Eucha=risztikus Főbizottság utolsó sokszorosított körleve=lének utolsó szavai.

Az «áramkörök» valóban elő voltak készítve *minden* értelemben. Magyarországot a világpoli=tikai feszültségeknek és a középeurópai háborús híreknek zónája vette körül minden oldalon, az egyik szomszédos államban részleges mozgósítás volt, több helyen határzár, a nyugati államok egyikében=másikában ötödére esett a világ=kongresszusi zarándoklaton résztvevők száma. De az «áramkörök» már másutt is le voltak fektetve. Az állam katolikus része a maga lelkének minden odaadásával több mint egy éven át az Euchariszti=kus Jézus hódolatáért dolgozott és ennek kisugárzó ereje átütött a baljóslatú hírek, nyugtalanító feszült=ségek sötét gyűrűjén. Szinte szemmel lehetett látni, hogyan mérkőzik egymással a két erő, hol egyik vonul háttérbe, hol a másik. Végül : a kongresz=szusi hetet megelőző szombaton el kezdtek szivá=rogni, aztán el kezdtek ömleni először az egyen=ként érkező zarándokok, később a külföldi, pest=környéki, majd vidéki zarándoklatok. A Kon=gresszus «mégiscsak» győzött!

Magyarország a Kongresszus fuvallatában.

— A KONGRESSZUSRÓL — MONDTA EGY héttel ezelőtt a világsajtónak adott nyilatkozatában az Eucharisztikus Előkészítőbizottság ügyvezető igazgatója, Mihalovics Zsigmond kanonok — «a Kongresszusról egészen bátran mondhatom, hogy Magyarország legnagyobb ügye, legsúlyosabb és legdrágább gondja, több mint másfél év óta. Eb=ben a gondban osztozik az egész magyar katoliciz=mus, annak minden hivatalos köre és az egész magyar társadalom, sőt hitvallásra és felekezetekre való tekintet nélkül az egész magyar társadalom, a hivatalos magyar kormánykörök, sőt maga a hivatalos magyar állam is! Nem tudom eléggé érzékeltetni azt a gondoskodást, figyelmet, előzé=kenységet és szeretetet, amelyről a magyar állam a Kongresszust Előkészítő Bizottságának és magá=nak a Kongresszusnak minden dolgát saját ügyé=

A budapesti hidakon égnek már éjtszakánkint a kongresz=szusi jelvények

nek és gondjának tekintette és minden más ügye és gondja között megtartotta a legelőbbre valónak. Talán amióta Eucharisztikus Kongresszusok vannak, sem történt meg, hogy az állam és a hivatalos vezetőkörök annyi fontosságot tulajdonítottak volna annak, hogy a világ hívői nálunk gyűlnek össze hódolatukat bemutatni az Eucharisztikus Krisztus Királynak, a mi Urunknak... Egész nyugodtan kimondhatom azt is, hogy Magyarországon még a politikai élet megmozdulásaira is megnyugvást és símább tevékenységet parancsolt az az önkéntes fegyelem és figyelem, amellyel Magyarországon mindenki viseltetik a Kongresszus iránt. A Kongresszus legnagyobb lelki és misztikus megnyilvánulása Magyarországnak talán századok óta. ... Nyugodtan el merem mondani: nem hiszem, hogy akadt volna Magyarországon katolikus ember, akit az eucharisztikus áhítatra való ösztönzés sugallóhatásai el ne értek volna. Magyarország úgy fürdött meg az eucharisztikus áhítatban, mint valami fehér- és aranyszínű hó- és lángviharban. És én, aki pap vagyok, legjobban ezt szeretném kihangsúlyozni. Ezt, hogy egy nemzet vendégszeretetén túl, egész társadalmunknak és hivatalos köreinknek előzékenységén túl, gondoskodásunk szépségén túl, demonstrációnk ragyogó fényén túl, mindenekelőtt ezt fogja várni az Eucharisztikus Világkongresszus zarándoklataitól: az áhítattól átitatott lelkület ragyogását és szeretetét.

Kongresszusunknak kizárólagosan spirituális s misztikus tartalma lévén, önként adódik, hogy semmiféle más vonatkozás még csak megnyilvánulásra sem jut az eszmei anyagával és demonstrációival kapcsolatban. Nem kerül tehát kapcsolatba vele sem politika sem politikai világnézet. Tulajdonképen nem is szeretném hangsúlyozni, hogy ezt kikerültük, mert hisz nem is kellett nagyon kerülgetnünk, egyszerűen nem volt számunkra; nem kellett mást tennünk, mint megmaradnunk feladatunk pontosan megjelölt határai között. És hogy ez sikerült, azt mi sem mutatja jobban, minthogy a résztvevők legtöbbje éppen az utódállamokból került ki. Mindenki, aki ismeri az utódállamokból kikerült Európa sajátos adottságait, feszültségeit és ellentéteit: meg kell, hogy hajoljon az eredmény előtt. A világháború befejezése után egyetlen egy olyan középeurópai akció sem akadt, amely közös rendszerben és közös demonstrációban tudta volna egyesíteni a Középeurópa Dunavölgye népeit. A XXXIV. Eucharisztikus Világkongresszus az első, amely erre képes volt. De ez éppen azért sikerült, mert minden politikai szféra felett az áhítat és a misztikus élet égő fensíkján maradt vonatkozásban és eredménye megvalósulásában. Ami a Kongresszus sikereinek középeurópai távlatait illeti: azok máris a legszebb kilátásokat adják.»

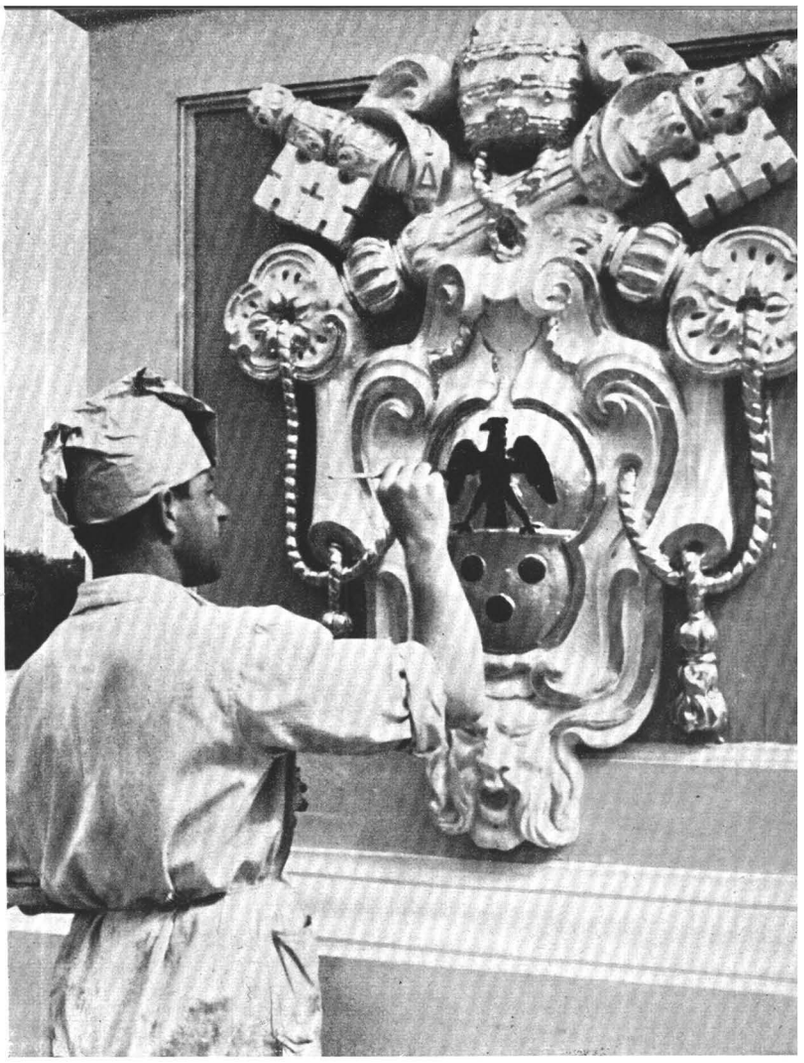

A kongresszusi oltáremelvény pillérein festik már a pápa címerét

Valóban a Kongresszus sikerének Isten kegyelme mellett ez a két titka volt: az a szilárd tudatosság, amellyel a Kongresszus minden temporális kapcsolatot kikerülve megmaradt az isteni szeretet, hódolat bemutatásának égi mezőnyén, a másik pedig az, hogy egy egész ország vitte bele az érte való munkába szívének minden dobbanását. S ez nem maradhatott hatás nélkül.

Ez volt, ami legyőzte az Európaszerte szállongó zavaros híreket, ami a nyugtalan Európán át mégis tízezrével ontotta ide a külföldi zarándokokat, háborús híreken és lezárt országhatárokon is át. Tehát: «a vezetékek mindenütt le voltak fektetve». A Kongresszus: annyi akadályon keresztül «elindult».

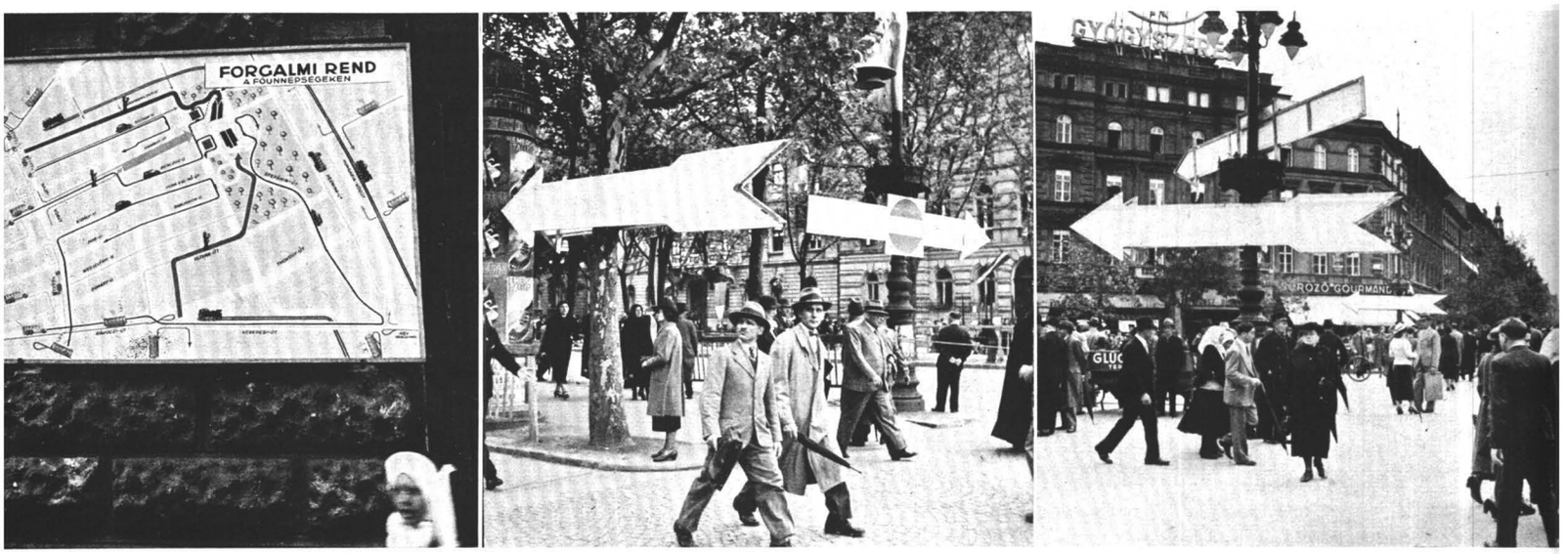

A budapesti utcák a Kongresszus napjai előtt

A KONGRESSZUS „ELINDUL"

AZ ELSŐ MOZZANAT, AMELY TULAJDONképen már a Kongresszushoz tartozik: a magyar katolikus erő új pillérének az Egyházközségi Munkásszakosztályok központi szervezetének bemutatása volt. Itt 25.000 munkás vonult fel hitet tenni Krisztus «mint szociális vezér és király» mellett, 1938 május 15-én.

A kimondottan katolikus munkásmegmozdulások sorában ez volt az első egész kivételesen nagyszabású demonstráció Magyarországon: a Quadragesimo Anno tulajdonképen itt kapott először erősdinamikájú mozgalmi visszhangot. A gyűlés meglepetés volt, mert ez a mozgalom zaj és reklám nélkül, ellenben annál szívósabb lelki erőkkel indult és készülődött és szervezett magának a legbiztosabb módon, tehát emberről-emberre menő munkával, hivőket és tömegeket.

Megmutatkozott benne, hogy Magyarországon minden katolikus mozgalom kezdete és alapja a hitéleti szervezőmunka és még a Kongresszus előtt bemutatkozott a 25.000 munkásban a kongresszusi előkészültségnek az egész társadalmat átjárt lelki megtisztulása és egyik nagy eredménye.

Munkástömegek az EMSzO gyűlésén

1938 május 22=ike, vasárnap, már a programm szerint is a Kongresszus előzetes ünnepségeihez tartozik. A lágy, borús, kissé esős nap reggelén nyolc órakor volt a magyar kir. államrendőrség szentmiséje és közös áldozása a Bazilikában. Háromezer rendőr áldozott meg ezen a szentmisén. A bíboros főpásztort vitéz Keresztes=Fischer Ferenc belügyminiszter és a legmagasabbrangú rendőr=tisztviselők fogadták. Megjelentek e szentmisén a Kongresszusra már megérkezett előkelőségek között: Tonna Ede volt szmirnai, jelenleg ga=rellai c. érsek, Naslian János örmény szer=tartású érsek, Yamamoto japán admirális, az Eucharisztikus Kongresszusok Állandó Bizott=ságának tagja. A bíboros főpásztor megérke=zése után 3000 rendőr a rendőrzenekar kíséreté=vel elénekelte a kongresszusi himnuszt. A szent=mise előtt dr. Madarász István prelátus=kanonok, min. oszt.=főnök mondott szentbeszédet, amely=ben méltatta a jelentőségét annak, hogy ezzel a közös szentáldozással és bátor hitvallással tu=lajdonképen a rendőrség nyitja meg az Eucha=risztikus Kongresszust. Ők az előőrsei annak a hatalmas seregnek, amely a világ minden részéből eljött hódolni az Oltáriszentségben jelen=lévő Istenembernek. Ha a rendőr imádkozik, — mondotta a szónok — nyugodt lehet a család, a hitves, a társadalom és a haza. Ezután megkezdő=dött a hercegprímás szentmiséje, amely alatt a rendőrök megáldoztak, majd a mise végén elé=nekelték a Himnuszt. A hercegprímás, a belügy=miniszter és a többi előkelőség azután a Bazilika lépcsőjén állva, végignézte a rendőrök feszes dísz=menetét.

Ugyanekkor volt a magyar kir. honvédség és államrendőrség görögkatolikus tagjainak szentmi=séje és áldozása a Rózsák=terén lévő görögkatolikus templomban. Ugyancsak vasárnap járultak közös szentáldozáshoz a BSZKRT=alkalmazottak is, akik a kongresszusi ünnepségek nagy forgalma miatt szintén nem vehetnek részt a közös ájtatosságokon.

A bíboros=hercegprímás s egyházi, világi és hivatalos előkelőségek a rendőráldozáson

A közös szentáldozásra vonuló rendőrcsapatok

Az Előkészítő Nagygyűlés elnöki emelvénye. Középen Serédi Jusztinián bíboros=érsek hercegprímás, jobbján Mihalovics Zsigmond kanonok és Bangha Béla S. J., az Elnöki Tanács tagjai, balján a nagygyűlés ünnepi szónokai: Huszár Károly v. miniszterelnök, Krüger Aladár országgyűlési képviselő és Czapik Gyula prelátus, apátkanonok

AZ ELŐKÉSZÍTŐ NAGYGYŰLÉS

A FELLOBOGÓZOTT ÓRIÁSI VÁROST EGÉszen elöntötte az ünnep hangulata. Délután, sőt már a déli órákban a fellobogózott Andrássy=úton végig megindult a menet áradása az Ünnepi Csarnok felé. Az óriási kiállítási csarnok zsúfolódásig megtelt úgy, hogy ugyancsak szükség volt a kintrekedtek számára felállított hangszórókra. Itt már sokan voltak a kongresszusra éppen a legtávolibb tájakról megérkezett külföldi előkelőségek közül, a Kongresszus ügyeinek minden aktív vezetője és résztvevője megjelent, és az elnöki emelvényen a Kongresszus elnöki tanácsának tagjai között a bíboros harsonahangok között foglalta el az elnöki széket.

A bíboros-hercegprímás:
«A Kongresszus elő van készítve».

A himnusz eléneklése után dr. Serédi Jusztinián bíboros=hercegprímás a következő beszéddel nyitotta meg a díszgyűlést:

TISZTELT ELŐKÉSZÍTŐ NAGYGYŰLÉS! Ezt az előkészítő nagygyűlést nem azért hívtuk össze, mintha az Eucharisztikus Világkongresszuson még most is volna előkészíteni való. Hála Istennek, hála Egyházunk, hazánk és fővárosunk minden tényezőjének és hála a kongresszusi bizottságoknak, a Kongresszus immár teljesen elő van készítve. Nagygyűlésünk célja az, hogy a nagy napok vigiliáján katolikus híveinknek és magyar testvéreinknek utolsó buzdításokat és kiváltképen gyakorlati útmutatásokat adjunk, amelyek az egész Kongresszus tartamára szólnak. Mert nem elég a jót csak elkezdeni, hanem állhatatosnak is kell benne maradni. Isten ugyanis azoknak, akik elkezdik a jót, megígéri a jutalmat, megadni azonban csak azoknak adja meg, akik a jóban állhatatosak maradnak. Ezekkel a gondolatokkal köszöntöm összes itt jelenlévő testvéreinket és illusztris szónokainkat és mai nagygyűlésünket megnyitom.

Ezután Krüger Aladár országgyűlési képviselő mondotta el beszédét.

Krüger Aladár:
Új vérszerződés a magyarság és Krisztus között.

E NAPOK ALATT SZÁZ ÉS SZÁZMILLIÓ katolikus lesz lélekben Budapesten, s a kongresszus előestéjén, amikor az egész magyar katolicizmus

A künnrekedtek tömege hallgatja hangszórókon az Ünnepi Csarnok előtt a díszgyűlés szónokait

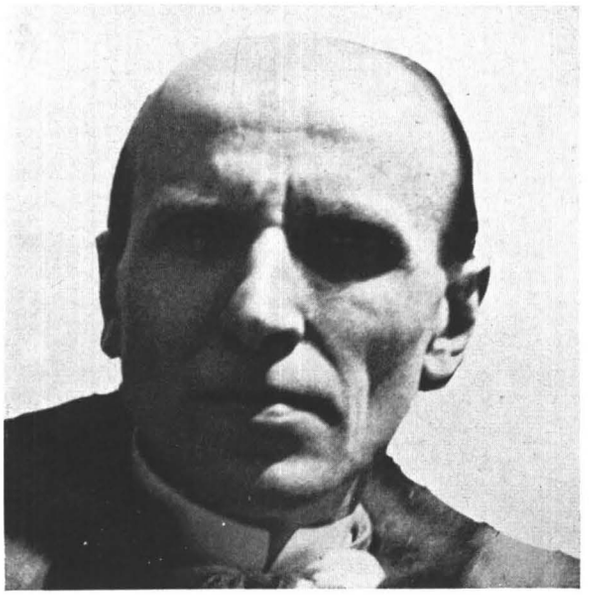

vitéz dr. Imrédy Béla miniszterelnök

kániai Kánya Kálmán külügyminiszter

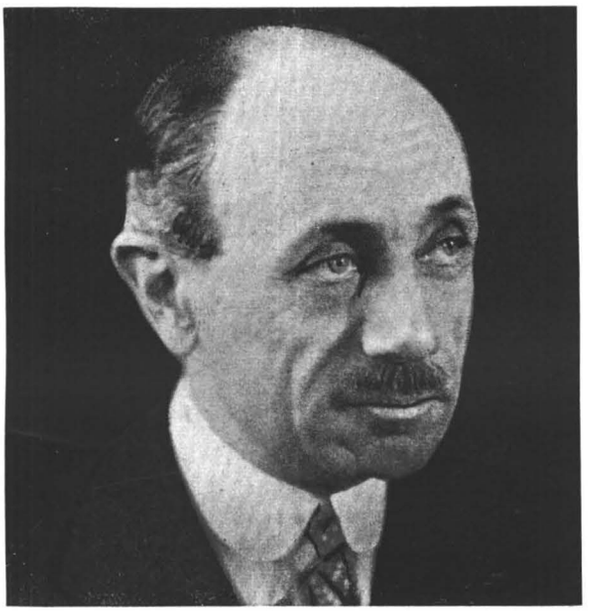

Dr. Teleki Pál gróf vallás= és közoktatásügyi miniszter

Bornemisza Géza iparügyi miniszter

fiúi hódolatát küldi Szent Péter utódjának, mint ha megváltoznék erre a nyolc napra a világ. Nem külső tömegtüntetésnek szántuk mi ezt a hetet, hanem Krisztussal együtt szállván táborba, szemeink előtt a lelkek milliói állnak, akikhez a hófehér ostya színe alatt leszáll Krisztus. Valamennyien hódolatát fogadjuk ! A megnemesedő egyénen keresztül meg akarjuk erősíteni a keresztény családot is. Azt akarjuk, hogy a XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus hozzon lelki ajándékot a magyar családoknak és jelentsen fordulópontot életükben.

A fenséges családvédelmi gondolatnak jusson első hely azoknál is, akiknek kezében van a magyar családok anyagi megélhetése. A politikusok ajkán ne legyen puszta jelszó a családvédelem. Szociális téren haladásra, fejlődésre, tervszerű, komoly alkotásokra van szükség. Szent István alatt új vérszerződést kötött a magyar nemzet, de ennek megkötésénél nem egymás vérét ontották, hanem Krisztus vérével és testével egyesült az egész nemzet. Ezekben a napokban megújítjuk Szent István vérszövetségét Krisztussal, aki él, győz és uralkodik.

Ezután Huszár Károly nyugalmazott miniszterelnök mondotta el beszédét.

Huszár Károly:
A sorsfordító és győzedelmes Kongresszus.

ÚGY NÉZEM EZT A GYŰLÉST, MINT a csata előtti imádságot. Soha nem volt nyomasztóbb légkör a világon. A sátán démonikus erőkkel dolgozott, hogy ezt a Kongresszust lehetetlenné tegye. Elmondhatjuk azonban: Lucifer, nem sikerült ! Christus vincit ! Krisztus győzött !

Első gondolatunk Szent Péter trónja felé száll.

A pápa bízik a magyar katolicizmusban, hogy Európa szívében Krisztus=hivők maradunk és semmiféle ellenállásban nem törünk meg.

Majd a hercegprímás felé fordult a szónok :

— Itt állunk előtted — mondotta — a te hűséges híveid ! Ma még csak Budapest, néhány nap mulva itt lesz az egész katolicizmus. Égünk a vágytól, a buzgóságtól, hogy parancsaidat és kívánságaidat teljesítsük. Építs reánk ! Ebben a népben lehet hinni és bízni, mert ez dolgozik és imádkozik.

— A magyar katolicizmus lelkiismerete eredményes vizsgát tett. Rájött sok mulasztásra és hiányosságra s erős fogadást tett, hogy nemcsak ünnepélyt, nemcsak parádét rendez, hanem ez a Kongresszus sorsfordulót jelent az egész magyar katolicizmus életében.

Arra kérte ezután Budapest katolikusait, ne hagyják magukat megfélemlíteni, ne féljenek Krisztus szimbolumát minél több helyen kitűzni: Krisztusnak helye van a modern életben !

Végül felszólította Budapest katolikusait, hogy a lehető legnagyobb tömegben vegyenek részt a kongresszusi manifesztációkon.

Ezután Czapik Gyula prelátus=kanonok beszélt.

Czapik Gyula :
A Kongresszus és a magyarság egysége.

AZ EUCHARISZTIKUS VILÁGKONGRESSZUS oltáránál a földkerekség negyvenegy nemzete találkozik. Érdekek, ellentétek, érzelmi taszítóerők, szinte viaskodó küzdelmek választják el a hétköznapokon egyik=másikukat, de most idegenek, az ellentétesek, sőt az ellenségek szent testvériségben nyujtanak egymásnak kezet.

— Örülünk a Kongresszusnak, mert azt is várjuk tőle, hogy majd a vallás mélyebb felfogásra vezeti a lelkeket.

Az Eucharisztikus Kongresszus nem annyira a szónoklatok egymásutánja, mint résztvevői tetteinek füzére. Amikor együtt térdel országunk első asszonya és a koldusasszony, bankárok és munkások sora, együtt áldozik a beteg és orvos, rab és bíró, együtt hódol Krisztus földi helytartója legátusával kormány és Egyház, ötéves apróság és százesztendős aggastyán: akkor a hitvalló és hitből fakadó tettek bizonykodnak szavak helyett és példát adnak széles e világnak.

— Örülünk a Kongresszusnak, mert megrendezésében mi, magyarok, eddig páratlan megértéssel egymásra találtunk. Mi, katolikusok, tudjuk és elismerjük, hogy ebben a hazában másvallású és másfelekezetű polgártársak is vannak, elismerjük, sőt kell: védjük azoknak jogait és szabadságát is. Hogy a katolikus Egyház szabadsága és más vallások joga milyen szépen összefér a gyakorlatban, bebizonyítja ez a Kongresszus. Ámde férfias határozottsággal és nyiltsággal kijelentjük azt is, hogy senki se szóljon az ellen, hogy a Kongresszus reáveti fényét az állami, városi hivatalos életre is. Ez nem mások jogának korlátozása, hanem 900 éves multunk és jelentős többségű jelenünk érthető együttjárója !

Ezután a bíboros=főpásztor mondotta el záróbeszédét. Szívet dobogtató pillanat : a roppant csarnok acéloszlopai között mindenki érzi azt a titokzatos suhintást, amit a Kongresszus közelléte és megvalósulása jelent.

A bíboros-főpásztor :
A Kongresszus hatásának nem szabad elmúlnia !

NINCSEN MIT HOZZÁTENNEM AZOKHOZ A mindnyájunkat magukkal ragadó beszédekhez és üdvös útbaigazításokhoz, amelyeket az imént hallottunk és amelyekért kiváló szónokainknak a nagygyűlés nevében szívesen köszönetet mondok. Csupán azt kívánom magam is hangsúlyozni, hogy elmúlnak a szép napok, de hatásuknak nem szabad elmúlniok soha. Nem elég tehát csak meghallgatni a világ minden országából Budapestre zarándokolt, valamint hazai kiváló szónokaink beszédét, nem elég csak most a Kongresszusra rendbehoznunk lelkünket, nem elég csak most megvallanunk szent hitünket, nem elég csak erre a néhány napra Krisztus törvényei szerint berendezni magán= és nyilvános életünket. Az eucharisztikus szentévi előkészületek és a kongresszusi grandiózus ünnepek egész életre szólnak. Éppen a mai vasárnapon sürgeti Krisztus egyháza Szent Jakab apostol szavaival: Legyetek az igének cselekvői, ne csupán hallgatói. Mert ha valaki hallgatója az igének és nem cselekvője, az ilyen hasonlít azon férfiúhoz, aki természetes ábrázatát tükörben szemléli, megnézte magát és elment és rögtön elfelejtette, hogy milyen volt. Azzal fejezem be szavaimat, hogy ne legyünk ilyen tükörbenéző katolikusok!

A NAGY ESEMÉNYT ELSŐ AKKORDKÉNT megkezdő díszgyűlés ezzel ért véget, az ünnepi hetet megelőző vasárnap alkonyatában, abban az órában, amelyben felhangzik az Egyház ajkán a Rogate=vasárnap zsolozsmája:

«Ime: jó megvallani az Urat, alleluja és himnuszt zengeni néki, alleluja, tízhúrú lanton énekelni néki . . .» a IX. Lectio után a Te Deum; ebben a pillanatban a legfőkép azok szívének Te Deuma, akik — egyháziak és világiak, magánemberek és hivatalos körök — az eucharisztia tüzében való megújulásra egy egész nemzet szívét előkészítették!

AKIT A PÁPA MAGA HELYETT KÜLDÖTT...

UGYANAZON A NAPON, UGYANABBAN AZ órában, amikor az Eucharisztikus Nagygyűlés tömegeinek hömpölygése megindult az Ünnepi Csarnok felé, már Budapest felé utazott Pacelli Eugenio bíboros, pápai államtitkár, a XXXIV. Eucharisztikus Világkongresszus pápai követe.

Magyarországnak és a Világkongresszusnak egészen különleges megtiszteltetést jelentett ez a választás, hogy Őszentsége legszorosabb munkatársát, sok tekintetben helyettesét, a katolikus Egyház második személyét küldte Budapestre, Magyarországnak pedig alkalma volt megismerni és megbámulni a korszak egyik leggrandiózusabb egyéniségét.

Termetének fejedelmi tartásán nem látszik meg 62 éve, amit vállain hordoz. Pedig munka- és hatásköre egyike a legnagyobbaknak a földön. A pápai államtitkár tulajdonképen az Egyház miniszterelnöke, a pápán kívül talán egy ember sincs, aki olyan messzire tekinthetne, mint ő. Gondjai közé tartozik minden, ami az Egyháznak és az egész emberiségnek ügye; az ő íróasztalán halmozódnak fel a világ minden részéből a sürgönyök, a kötetnyi jelentések, a kérések és panaszok. Mindazt, ami az Egyházat érinti a világ összes eseményeiben: neki kell mindenekelőtt szemmel tartania.

Ezt a hivatalt nem sokszor töltik be akkora fönséggel, méltósággal, tudással és zseniálitással, mint éppen Pacelli bíboros. Azok, akik ismerik, nem tudják megmondani, hogy mit bámuljanak meg benne jobban. A tudóst-e, vagy a főpapot, vagy a diplomatát, vagy a politikust. Mindegyiknek egyformán nagy, azonban talán mint ember, mint lenyügöző egyéniség a legnagyobb. Ahogy elfelejti méltóságát, ahogy túltesz udvariasságban a legszerényebb szerzetesen, ahogy kér és köszön s ahogy egy percre sem érezteti, ki ő: a legigazibb szentpéteri lelket mutatja.

PÁLYAFUTÁSA EGÉSZEN RENDKÍVÜLI. Tanulmányainak befejezése után, mint fiatal pap, tudományos munkálkodás között élt, majd a pápai

Pacelli Jenő bíboros, pápai államtitkár, a római Szentegyház camerlengoja, Őszentsége legátusa a XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszuson

Kúria szolgálatába került; Gasparri bíboros, az előbbi pápai államtitkár vette észre roppant talentumát és alkalmazta először diplomáciai kiküldetésekben. Igy nyílt alkalma megismernie a zaklatott és nyugtalan Európát először a világháború alatt, majd utána. Még halálos veszélyben is forgott: mikor Bajorországban kommunizmus volt, a vörösök revolvert szegeztek mellének. Ő azonban puszta méltóságával meghátrálásra kényszerítette őket. Azután szoros részt vett a pápaságnak és Olaszországnak kibékítésében, majd Gasparri utóda lett az államtitkári székben. Mint államtitkár részt vett XI. Piusnak pápaságát jelentőssé tevő enciklikáknak szellemi megtervezésében.

Bárhol jelenjék is meg: rendkívüli hatást kelt. Egy-egy látogatása világpolitikai eseménynek számít, mint például multévi látogatása Lisieuxben.

A Pápai Legátus személyén kívül előkelő kíséret is jelezte, hogy Ő Szentsége különös fontosságot tulajdonít a budapesti kongresszusnak.

A Pápai Legátus kíséretében a következők sorakoztak: *Montini Giovanni Battista*, Ő Szentsége államtitkárságának protocollfőnöke; *Luttor Ferenc*, apostoli protonotárius «ad instar»; *Naro Montoro Patrizio* őrgróf, a római Szentegyház örökös zászlóvivője, a pápai nemes testőrség tábornoka; *Massimo Lancellotti Luigi*, Prossedi hercege, római patricius; *Nassali Rocca di Corneliano Mario* gróf, Ő Szentsége szolgálattevő titkos kamarása; *Grano Carlo*, apostoli protonotarius «ad instar», pápai szertartásmester; *Del Ton Guiseppe*, számfeletti pápai titkos kamarás; *Chiassi Giovanni* gróf, Ő Szentsége szolgálattevő világi kamarása; *Galeazzi Enrico Pietro*, számfeletti pápai világi kamarás; *Pietromarchi Carlo Clemente* gróf, pápai nemes testőr; *Rossignani Pio*, szolgálattevő pápai káplán, a Pápai Legátus Úr Ő Eminenciája személyi titkára; *Rossignani Luigi*, szolgálattevő nemes; *Bianconi Enrico*, uszályvivő; *Martin Paolo Giacomo*, államtitkársági attaché; *Lolli Cesidio*, sajtóreferens.

Az, hogy Budapestre jött, nemcsak Magyarország, hanem egész Középeurópa öröme, büszkesége és ünnepi eseménye. Pacelli bíboros államtitkár 8 óra 5 perckor indult el Budapestre, a Termini pályaudvarból, ahol kocsijáig kísérték a Rómában élő magyarok. A szalonkocsi előtt összegyűlt magyarok lelkes «Éljen Pacelli» kiáltással üdvözölték az államtitkárt, aki «Éljen Krisztus Király, éljen Magyarország» kiáltással válaszolt magyarul. Elutazása előtt fogadta a magyar katolikus sajtó egyik képviselőjét és következő üzenetet küldte a magyarságnak:

«CSÖPPET SEM CSODÁLKOZOM AZON A megható buzgóságon, amellyel a nemes Magyarország ünnepelni akarja a katolikus világ színe előtt az Eucharisztikus Világkongresszusát. Jól tudom, milyen faragású emberek a magyarok és hogy multjuknak milyen dicső lapjain buzdul az ő lelkesedésük.

Ennek a lelkesedésnek a fokozásához és diadalának biztosításához ezúttal hozzájárul egy dicső küldetés tudata, mégpedig az, hogy a népek Királyának és a béke Urának lábai előtt tolmácsolni kell a marakodástól kifáradt, a jövőtől rettegő, kísérletezni nem merő emberiség sóvárgását, amely Krisztustól távolesve nélkülözi egy szilárd társadalmi épület alapkövét.

Ebben a lelkes környezetben engem az a szerencse ért, hogy azt képviselhetem, aki keserűséggel és bizakodással eltelve, mindenkinél lángolóbb szívvel sóvárog a sikerért. Ő jelen van most legátusának jelentéktelen személyében. A munka, a vágy és az imádságok csak a megingathatatlan reménység atmoszférájában érhetnek el eredményt és én hiszem, hogy e világgyűlés ünnepélyes dátuma egy derűsebb nap megjelenését is jelenti öreg Európánk boldogulásának egén».

Hétfőn reggel, kevéssel virradat után átrobogott vele Magyarország határán a vonat; talán éppen azon az útvonalon jött, amerre első elődje, aki 937 évvel ezelőtt jött ide, e hallgatag füzesek, messzenyúló mezők, titokzatos berkek közé és koronát hozott a megkeresztelt Vajknak. Annakidején — 937 évvel ezelőtt — ez a küldemény volt a magyar föld Rómával kötött szövetségének arany pecsétje. A magyar földön 937 esztendő után is ezüstfényű füzesek, hallgatag mezők, sötét berkek fogadták a Legátust. Ugyanaz a táj és ugyanaz a lélek. Ez a táj és ez a lélek az akkor kötött örök és történelmi szövetség erejénél fogva azóta bástyája lett a kereszténységnek, bástyája a nyugati kultúrának. Most, 937 évvel az első legátus érkezése után, az újonnan érkező legátus: Magyarországnak az Eucharisztia tűztengerén át való megújhodására érkezett.

Magyarország olyan fogadtatást készített neki, mint az uralkodó fejedelmeknek. Nagykanizsán, ahova hajnalban érkezett, az ősi vármegye előkelőségei fogadták vonatát, a hivatalos fogadás azonban Székesfehérvárott volt.

Nagykanizsáról indulás előtt Pacelli kardinális a következő táviratot intézte Serédi Jusztiniánhoz, Magyarország bíboros hercegprímásához:

Nagykanizsáról, Serédi bíbornoknak, Budapest.

A NEMES MAGYAR NEMZET HATÁRÁT átlépve, Téged szeretett hazádnak papjaival és híveivel együtt készséges és odaadó lélekkel

(Foto Felici, Roma)

Pacelli Jenő bíboros-legátus és kísérete a castelgandolfói pápai kastélyban, a Szentatyánál történt búcsúkihallgatás után, a Budapestre való indulás előtti napon. Balról jobbra: Chiassi János gróf, a pápa személye mellett szolgálatot teljesítő világi titkos kamarás, Nasalli-Rocca di Corneliano Mario gróf, Őszentsége szolgálattevő titkos kamarása, Lolli Cesidio sajtóreferens, Naro Montoro Patrizio őrgróf, a nemes testőrség vezérkapitánya, a «római szentegyház örökös zászlóvivője», Pietromarchi Kelemen gróf pápai nemestestőr, Montini János helyettes-államtitkár, Bianchoni Henrik uszályvivő, Pacelli Jenő bíbornok, pápai legátus, Rossignani Pius valóságos pápai káplán, a legátus személyi titkára, Luttor Ferenc apostoli protonotárius, Martin Pál államtitkársági attasé, Massimo Lancellotti Lajos herceg, Prossedi hercege, római patricius, Rossignani Lajos, a pápai legátus gentiluomoja, Galeazzi Henrik Péter számfeletti titkos pápai világi kamarás, Del Ton József számfeletti pápai titkos kamarás, államtitkársági fogalmazó

üdvözöllek és buzgó imában azt kérem Istentől, hogy a kettős szent ünnep, amelyen mint legátus részt venni kívánok, hozza meg Tinéktek és az egész földkerekségnek az üdvösség, kegyelem és béke bensőséges ajándékát. *Pacelli bíbornok.*

A pályaudvarok fölé épített diadalkapuk alatt, a vasúti töltések mellett térdelő százak között robogott a vonat Székesfehérvár felé, ahova háromnegyed kilenckor érkezett meg. A pályaudvar valamennyi lámpája égett s ötezer ember szorongott a pályaudvaron.

Cserfalombos díszszázad üdvözölte a teljes bíbornoki díszébe öltözve megjelenő pápai legátust. Gróf Teleki Pál kultuszminiszter üdvözölte latin nyelven a magas vendéget, aki egyéb üdvözlések fogadása után a kultuszminiszterhez fordulva a következőket mondotta:

A MAGYAR TENGER MELLETT, PANNONIA közepén, amely május hónapban termékeny talaján égi áldással virul, Ön Kegyelmes Miniszter Úr, nekem, mint a katolikus világ legfőbb Atyja legátusának fejezte ki mind Magyar-

ország Főmagasságú Kormányzójának, mind pedig az ország kormányának nevében az első üdvözletet.

Ön, Kegyelmes Uram, akire elsősorban a magyar értelmiség drága értékei vannak bízva, az értelmiségnek, a lelkiségnek kiváló erényeivel dicsekszik, amikor ennek az üdvözlésnek, amely nem annyira nekem, mint az Egyház legfőbb fejének szól, bizonyos szimbolikus értelmet adott ezt az üdvözlést annál szívesebben fogadjuk, mennél odaadóbb készséggel nyilvánították.

Önnek, mint a magyar nemzet szellemi öröksége leghűbb őrének eléggé ismert: a magyar nép lelkének legmélyebb szentélyében rejlik, mint éberen őrzött kincs, a keresztény hit és az őszinte törekvés, hogy ezt az örökséget sértetlenül megőrizze, amellyel az Apostoli Király a Regnum Marianum országának alapjait vetette meg.

A jelenben, amikor kezünk és szívünk a megérkezéskor az első találkozásnak kölcsönös üdvözleteit nyilvánítják, nem fejezhetem ki hódolatomat anélkül, hogy e dicsőséges multú és vendégszerető népnek emlékei lelkemben ne újuljanak föl tisztelettel meghajtom fejemet és kifejezem azt az átérzett legboldogabb reménynyemet, hogy Krisztus Király, akinek ezek a fenséges ünnepek szenteltetnek, ebben az országban, ahol most az Ő eucharisztikus trónját felállítják, megvalósítja annak a mondásnak igazságát, amelyet egykor a királyi próféta énekelt: Az Ő napjaiban az igazság és békesség fog uralkodni. (Orietur in diebus eius justitia et abundantia pacis Ps. 71, 7.)

Beszédét szószerint a következő magyar szavakkal fejezte be:

ÉLJEN AZ EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUS!...

ÉLJEN KRISZTUS KIRÁLY!...

ÉLJEN MAGYARORSZÁG!...

ÉLJEN A KATOLIKUS MAGYARORSZÁG!...

Ezután az aranydíszes pápai testőröktől kísérve leszállott a szalonkocsiról, a gyermekek közé ment és áldást osztott. Megható és felejthetetlen jelenet volt, amikor a díszszázad letérdelt és az óriási tömeg térden állva fogadta a pápa követének áldását.

Kelenföldön ismét magyarruhás gyermekek nagy tömege várta a különvonatot. Egyperces tartózkodás után már tovább is indult a vonat, pár perc mulva megérkeztek a Keleti pályaudvarra. A pályaudvaron a Pápai Legátus fogadására *vitéz nagybányai Horthy Miklós* kormányzó kíséretében megjelentek:

urai Uray István m. kir. t. t. a kormányzói kabinetiroda főnöke, *vitéz Keresztes-Fischer Lajos* altábornagy, a kormányzói katonai iroda főnöke, *vitéz békei Koós Miklós* ezredes, szárnysegéd, *vitéz csiktaplóczai Lázár Károly* testőralezredes, a testőrség parancsnoka, *vitéz alsóviszakai Gerlóczy Gábor* alezredes, szárnysegéd, *Scholtz András* folyamőrkapitány, szárnysegéd.

A fogadási csarnokban tisztelgésre megjelentek: *Serédi Jusztinián* Magyarország bíbornok-hercegprímása, m. kir. t. t. esztergomi érsek, *vitéz omoraviczai Imrédy Béla dr.* m. kir. t. t., m. kir. miniszterelnök, *sárvárfelsővidéki gróf Széchenyi Bertalan* b. t. t., a felsőház elnöke, *Kornis Gyula dr.* m. kir. t. t., a képviselőház alelnöke, *gróf székí Teleki Pál* m. kir. t. t., m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter, *kányai Kánya Kálmán* m. kir. t. t., m. kir. külügyminiszter, *sztranyavai Sztranyavszky Sándor* m. kir. t. t., m. kir. földmívelésügyi miniszter, *vitéz Keresztes-Fischer Ferenc* m. kir. t. t., m. kir. belügyminiszter, *Hóman Bálint* m. kir. t. t. m. kir. tárcanélküli miniszter, *Mikecz Ödön* m. kir. igazságügyminiszter, *Reményi-Schneller Lajos* m. kir. pénzügyminiszter, *vitéz nagylaki Rátz Jenő* gyalogsági tábornok, m. kir. honvédelmi miniszter, *báró perényi Perényi Zsigmond* b. t. t., a Szent Korona őre, *gróf székí Teleki Tibor* m. kir. t. t., a Szent Korona őre, *vitéz Sónyi Hugó* gyalogsági tábornok, a m. kir. honvédség főparancsnoka, *bárczíházi Bárczy István* m. kir. t. t. miniszterelnökségi államtitkár, *báró altorjai Apor Gábor* rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a külügyminiszter állandó helyettese, *Karafiáth Jenő* m. kir. t. t., Budapest székesfőváros főpolgármestere, *Láner Kornél*, a Magyar Királyi Államvasutak elnöke, *kapronczai Éliássy Sándor* a m. kir. államrendőrség budapesti főkapitánya.

Velük szemben a budapesti Apostoli Nuntius, Mgr. *Angelo Rotta* thébei c. érsek és Mgr. *Umberto Kaldewey* követségi tanácsos, valamint *Vinci* gróf budapesti olasz követ. Ugyanezen az oldalon állanak fel a Pápai Legátus kíséretе és *Serédi bíbornok* kísérete.

A pályaudvar perronján díszszázad állt fel zászlóval és zenével, jobbszárnyán állt *vitéz nagybaconi Nagy Vilmos* altábornagy, az I. vegyesdandár parancsnoka vezérkari főnökével, a gyalogsági parancsnok, az ezredparancsnok és a zászlóalj-parancsnok.

A szürkére borult felhős ég alatt sokemeletnyi magas árbocok strázsálnak itt, hatalmas négyszögei zuhogtatják alá a zászlók színpompáját, a piros-fehér-zöld magyar színek és a sárga-fehér pápai színek elvegyülnek a szellőben, a hatalmas fogadó-

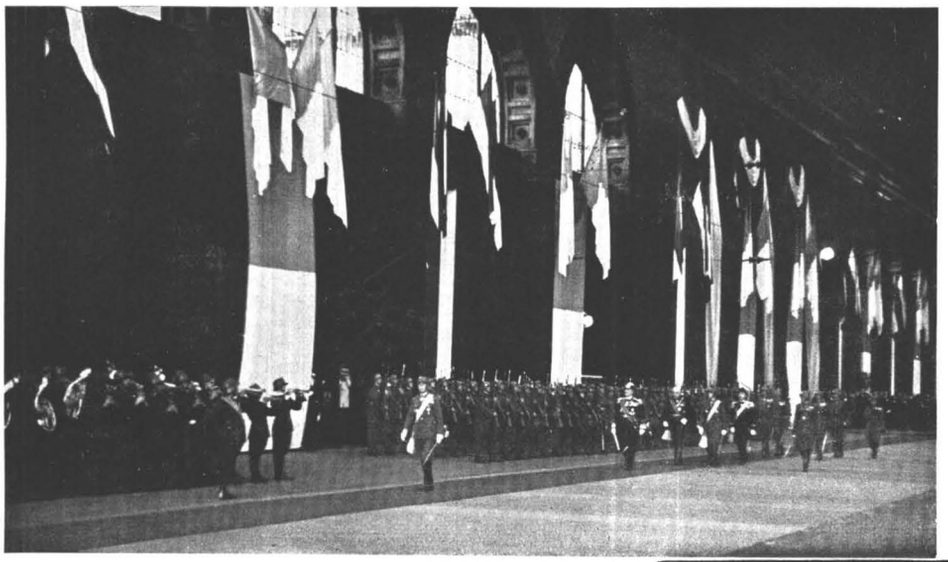

Díszszázad várja a bíboros=legátust a Keleti=pályaudvar előtt

csarnok mennyezetét és falait bronzszínű selyem=kárpit borítja. A mennyezettől egészen a földig sárga=fehér és piros=fehér=zöld zászlók karcsú, elnyúlt síkjai, rajtuk a pápai címer és az apostoli kettőskereszt. A csarnokból széles bíborszőnyeg szalad ki az üvegfedelű pályaudvarra, átölelve a két első sínpár fölé ácsolt, sárga kelmével bevont dobogót.

A kormányzó tengernagyi díszegyenruhában érkezik kíséretével egyenesen a perronra. A harmadik vágányon már feltűnt a hatalmas arany=kereszt, amely a pápai legátus különvonatának mozdonyán ékeskedik, jelentve, hogy Krisztus követségében jár a közeledő . . . A vonat megáll és nemsokára mosolyogva jelenik meg Pacelli bíboros finom, szikár aszkéta=alakja: kilencszázharminchét esztendővel azután, hogy az első pápai legátus, Asztrik érsek, Szent Koronánkat hozta el István királyunknak, a pápa legátusa a magyar főváros földjére lépett, hogy a koronát adó II. Szilveszter pápa utódját, XI. Pius személyét képviselje ezen a gondsujtotta földön, ahol negyvenegy nép fiai adtak egymásnak találkozót Krisztus Király hűségében.

A kormányzó és a legátus melegen köszöntöt=

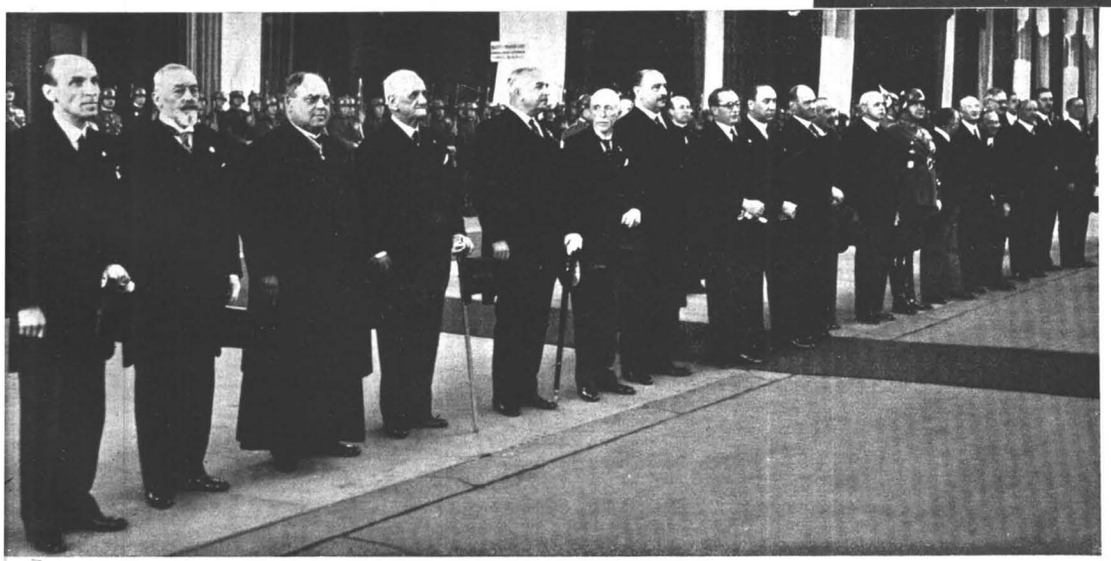

Vitéz nagybányai Horthy Miklós Magyarország kormányzója és a m. kir. kormány tagjai a Keleti=pályaudvaron

Magyarország kormányzója üdvözli a pápa követét

Két egyházfejedelem: Pacelli bíboros-legátus üdvözli Serédi bíboros-hercegprímást

ték egymást, majd elvonultak a díszszázad arcéle előtt. Horthy Miklós kormányzó bemutatta a legátusnak a tisztelgésre megjelent magyar személyiségeket és kísérete tagjait. A pápai legátus pedig bemutatta a kormányzónak saját kíséretét.

Ezután autóba szálltak és a fellobogózott, kendőt lobogtató, lelkesen rivalgó utcákon át megindult a fényes kocsisor. A Mussolini-téren a kocsisor megállt: a kormányzó és a legátus kiszállott. Szendy Károly polgármester, Lamotte Károly és Schuler Dezső alpolgármesterek és a tanácsnokok várták itt fényes díszmagyarban a pápa követét, hogy köszöntsék Budapest fő- és székváros nevében. A polgármester latin nyelven így köszöntötte a bíborost :

Szendy Károly polgármester köszöntése:

FŐMAGASSÁGÚ BÍBOROS ÚR! MÉLYSÉGES tisztelettel és hódolattal üdvözlöm Eminenciádat Budapest székesfővárosnak úgy is, mint kegyúrnak

A díszszázad üdvözlő hódolata

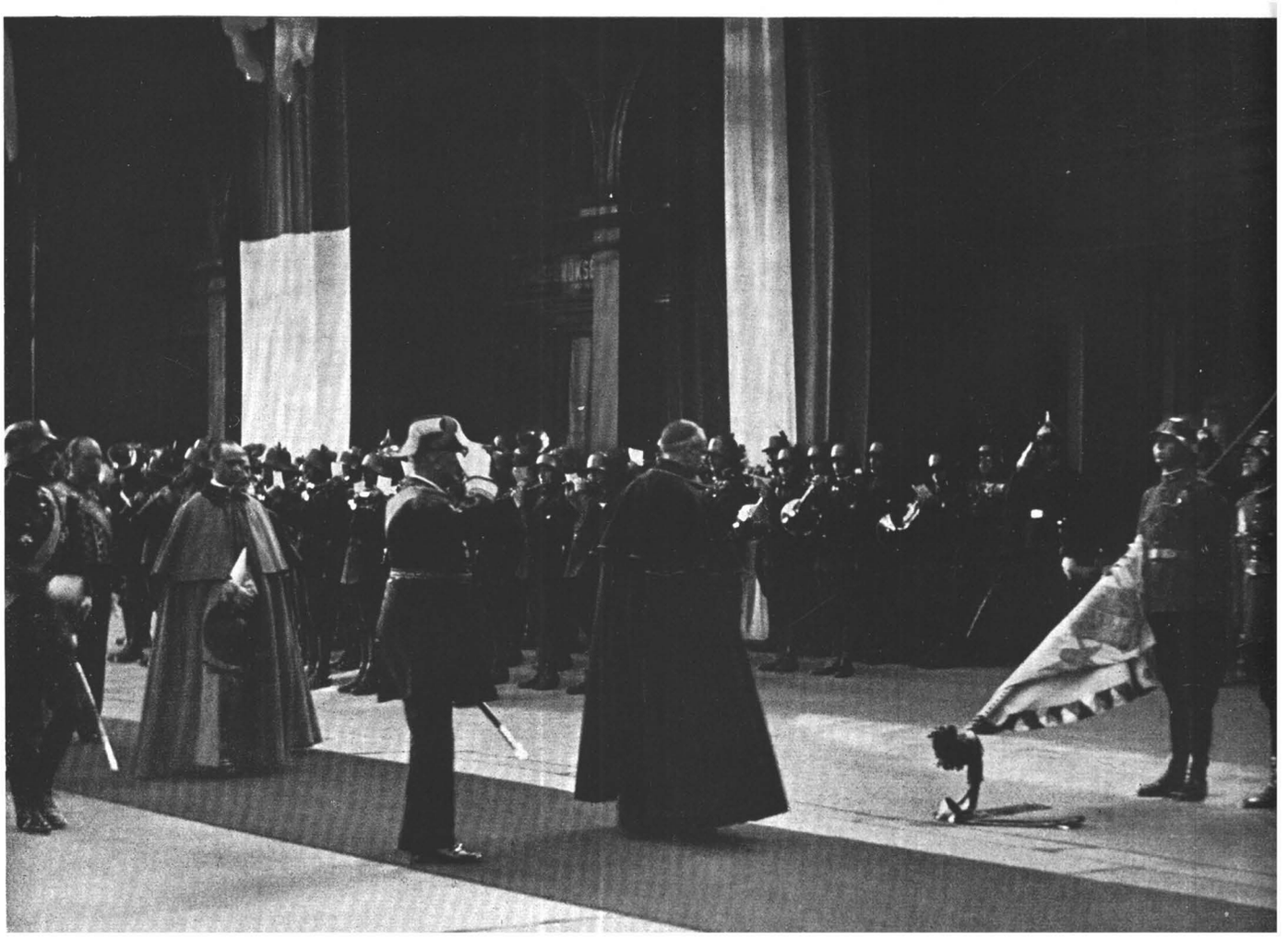

A bíboros-legátus válaszol Budapest polgármesterének üdvözlő szavaira

nevében. Örül és örvendez e város minden polgára és lakója, hogy a város falai között fogadhatja Fő-magasságodat, mint a Szentséges Atyának, a hívek legfőbb pásztorának küldöttjét és képviselőjét. Szívből kívánom: érezze jól magát a város ősi falai között. Isten hozta! Éljen!

A bíboros-legátus válasza:

MÉLTÓSÁGOS URAM! BUDAPEST VÁROSA, amelyet szerencsés fekvése és történelmének dicsősége miatt méltán neveznek a Duna királynőjének, most királyi fénnyel fogadja falai közé a zarándokoknak hatalmas tömegét, az Eucharisztikus Királynak békés csapatát. Ön Méltóságos Uram, akire ennek az igen szép fővárosnak az igazgatása bizatott, méltán dicsekedhet és örvendezhet, ha visszatekint arra a buzgó munkásságra, amelyet munkatársaival végzett, hogy a magyarok régi dicsősége: ismert vendégbarátsága ezekben a napokban teljes fényességben ragyogjon. Hálás lélekkel és csodálkozással eltelve megvallom, hogy őseiknek díszét, a vendégbarátságot nemcsak méltón megőrizték, hanem annyira megnövelték, hogy nem lehet semmi mással összehasonlítani, mert Budapestet kitörülhetetlen betűkkel beírták a történelem aranylapjaira, amelyek ama városoknak a neveit tartalmazzák, ahonnan a különböző népek ezekre az eucharisztikus ünnepekre összegyülekeztek.

Ebben az évben húsvétkor ez a város, amelyet Ön kormányoz, kiváló jámborsággal és alázatos hittel hódolt a Misztérium előtt, amelyet minden Evangéliumot követő ember tisztel. Akkor a fájdalomnak és a halálnak a misztériumát tisztelték, melyben, mintegy központban, a keresztény hit él, most pedig örömet áraszt szét, amely ugyanabból a forrásból csergedezik.

Mint azoknak a tolmácsa is, akik a világ előtt ismeretlen békének és kegyes szeretetnek ama kötelékeivel érzik magukat összefűzve, mint ennek a csodálatos városnak a polgárai, szívem mélyéből köszöntöm és az üdvözlést viszonzom és mind Önre, mind munkatársaira és az egész lakosságra a Mindenható Istennek kegyelmét hívom le. Legyen az záloga, az örömnek előjele, a boldogságnak amely az igazságnak és a békének a teljessége.

ÉLJEN AZ EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUS!
ÉLJEN KRISZTUS KIRÁLY!
ÉLJEN MAGYARORSZÁG!

A BUDAVÁRI ŐSI KORONÁZÓ-FŐTEMPLOM, amely sok fényes ünnepséget látott hosszú történelmi multja alatt, ragyogó pompában várta a pápa bíboros-legátusát. A szentély evangéliumi oldalán bíborbaldachint állítottak fel, amely ragyogóan csillogott a templom fényözönében. Ide gyülekezett féltizenegy óráig a papság, hogy ünnepélyesen fogadják a pápa legátusát. Ez a fogadás tisztán egyházi jellegű volt, teljesen a római szertartások szerint. A kitűzött időig zsúfolásig megtelt a templom a kevés világi előkelőségeken kívül kizárólag egyháziakkal.

A bíboros-legátus közeledésekor megkondultak a templom harangjai. A kóruson harsonajelek hangzottak fel, jelezve a legátus megérkezését, akitől Horthy Miklós kormányzó a templom kapuja előtt elbúcsúzott és visszahajtatott a Várpalotába. Időközben a pápai nuncius, a bíboros-hercegprímás, a kormány tagjai és a többi magyar előkelőségek, akik a pályaudvari fogadástól kísértek a pápai követet, bevonultak a templomba és elfoglalták a számukra kijelölt helyeket.

A kormányzótól való búcsúvétel után a bíboros-legátus kíséretével bevonult a templomba ünnepélyes fogadására, s rövid szentségimádás után helyet foglalt trónusán.

A pápai küldöttség első tagja Mgr. Montini helyettes-államtitkár, felolvasta a pápai iratot, amely a legátus kinevezéséről szól.

Pápai breve a bíboros-hercegprímáshoz.

KEDVELT FIÚNKNAK, SERÉDI JUSZTINIÁN Györgynek, a római Egyház bíborosának, esztergomi érseknek, üdv és apostoli áldás.

Szeretett Fiúnk, Pacelli Jenő bíboros, a mi oldalkövetünk, a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus elnöke által küldjük ezt a levelet, amellyel jókívánságainkat fejezzük ki Neked és munkatársaidnak azért a dicsőségért, amelyet nagy szor-

A Koronázó-templom ősi falai között üdvözli a katolikus Magyarország a pápa követét

Angelo Rotta érsek, budapesti apostoli nuncius

galommal készítettek Jézus Krisztusnak, a mindenség királyának. Ez számotokra valóban igen nagy öröm; nekem pedig nagy vigasztalás, hogy éppen e viharos időkben — amelyekben nem hiányoznak a szorongatások és veszélyek, — terjedt el a kongresszusok összehívása s különböző népek gyakran ünnepelnek a hitnek, reménynek és szeretetnek, valamint a keresztény jámborságnak és erényességnek növelésére, amiből méltán remélhető a nemzetek üdvössége.

És hol kereshetné ma a szenvedő emberiség bajaira a gyógyítást, ha nem Jézus Krisztusban, aki mondta magáról, hogy ő az Út, Igazság és Élet?

Mialatt nem kevesek ennek ellenére Tőle, aki egyedül «bírja az örök élet igéit», messzire távoznak és ezért nyomorultul elvesznek: vissza kell térni az Isteni Mesterhez és ismét megadni neki a köteles tiszteletet és felébreszteni a szeretetnek tiszta lángját. Mialatt az emberek a földi dolgoktól elcsábítva, megvetik az égieket, vissza kell őket vezetni a legfölségesebb Oltáriszentséghez, amely táplálja a lelki életet, mivel ő a «választottak gabonája és bor, amely szűzeket táplál»; és míg sokan a földi boldogság illuziójától elkábítva, nem keresnek mást, mint csak a gazdaságot, az érzékek meg nem engedett örömeinek engedve át magukat, vissza kell térni Jézus Krisztus evangéliumi parancsaihoz, melyek az erény keskeny útját tanítva, biztosítják az örök lelki örömöket.

Mindezt bizonyára megnyeri a ti Kongresszustok, amelyért Mi buzgón kérjük Istentől a kívánt üdvös eredményeket. És Krisztus az eucharisztikus színek alatt ünnepeljen dicsőségesen diadalt nemcsak az utcákon, tereken és a ti nemzetetek hatalmas fővárosának templomaiban — megkülönböztetvén összesek között a magyar népet —, hanem a lelkekben is: ösztönözve azokat a keresztény erényekre és szentségre.

És hogy az Isten kegyelmével és az apostoli Szent Király közbenjárásával ezek a kívánságok szerencsésen beteljesedjenek, Neked, kedvelt Fiúnk, mindazoknak, akik résztvesznek a Kongresszuson és különösen azoknak, akik ehhez a vállalkozáshoz munkálkodásukkal hathatósan hozzájárultak, szívből osztjuk apostoli áldásunkat, mint az égi kegyelmek zálogát és a mi atyai jóakaratunk jelét.

Castelgandolfo, Róma mellett, 1938 május 15-én, pápaságunk 17. évében.

Ezután a bíboros-hercegprímás üdvözölte a bíboros-legátust:

A bíboros-hercegprímás:
A pápák Magyarországért.

FŐMAGASSÁGÚ ÉS FŐTISZTELENDŐ LEgátus Úr! Legmélyebben tisztelt Uram! Ebben a Magyarország Nagyasszonyának szentelt ősi templomban, amelyben a mi apostoli királyaink a koronázás ünnepélyes szertartásával szokták a hatalom teljességét elnyerni, amelyet joggal nevezhetünk Mária országa örök jelképének: Magyarország egyházainak főpapjai, mindkét szertartás szerinti papsága és hivő népe, főmagasságú és nagyméltóságú vendégeink jelenlétében a megkülönböztetett tiszteletnek és hálának érzését tárják fel és terjesztik Főmagasságod és Főtisztelendőséged és Általa a római Pápa, a mi közös atyánk elé, kinek fölséges személyét az ő és Főmagasságodnak irányunkban való jóvoltából képviselni kegyeskedik, amikor az egész katolikus világot a 34-ik Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus megünneplésére a szeretet kötelékének ereje vonzza ebbe a városba, amelyben a kongresszus ünnepsége után első királyunk megdicsőülésének kilencszázados évfordulóját fogjuk megünnepelni.

Mivel tehát a Legátus a latere bíborosnak főmagasságú személyében magát legszeretetreméltóbb atyánkat, Jézus Krisztus földi helytartóját tiszteljük, az ő jelenlétében gyermeki hódolatunknak és törhetetlen hálánknak sokféle indító okát óhajtom röviden érinteni.

Katolikus és apostoli hitünket, vagyis azt, amit Krisztus az «egy szükséges»-nek mondott, a római pápáknak köszönhetjük, akik nemzetünket és hazánkat kezdettől fogva mindig különös atyai szeretettel karolták fel: — a római pápáktól kaptuk keresztény és nyugati művelődésünket: — a

római pápák mindig segítő karjukat nyujtották felénk, valahányszor az idők és viszonyok mostohaságai miatt akár hitünk, akár nemzetünk jóléte, vagy élete forgott veszélyben. A mi Szentséges Atyánk is, aki mindjárt Főmagasságod ajka által fog hozzánk szólni, követte elődeinek példáját: II. Szilveszter pápáét, akitől a katolikus hitet, egyházunk megszervezését és a szent királyi koronát kaptuk; hasonlókép IX. Gergelyét és utódaiét, akik az ázsiai tatárok vezérétől, Batu kántól a XIII. században ütött, majdnem halálos sebek gyógyításán fáradoztak; III. Kallisztusét, aki a mi hatalmas és tiszteletreméltó hadvezérünknek, Hunyadinak a török óriási seregén aratott győzelme örömére a déli harangszó elrendelésével arra intette az összes keresztény híveket, hogy az Istenanyjának örök időre hálát adjanak. Az ő utódai is a végveszedelem ellen, amely mintegy háromszáz éven át a törökök részéről fenyegetett minket, mindig erőteljes lelki és anyagi segítséggel támogatták hazánkat, s azt a nagy XI. Ince pápa kezdeményezésével és segítségével a török uralom alól végleg felszabadították; végül — mellőzve a többieket — XV. Benedek pápa példáját, aki miután csodálatos apostoli buzgalommal fáradozott, sajnos, eredménytelenül, azon, hogy a világnak és hazánknak békét szerezzen, az inséget szenvedő népet táplálta és a vértanu nemzetet diplomáciai kéznyujtásával felsegítette.

Mindnyájunknak irántunk való kegyessége megsokszorozódott szentséges urunkban, XI. Pius pápában, aki Magyarország irányában mindig baráti jóviszonyt ápolt és ezzel az Eucharisztikus Kongresszussal és Főmagasságodnak hozzánk való kegyes küldésével jóvoltának kiváló jótéteményét tanusította irányunkban.

Amikép azonban a római pápáknak annyi és oly nagy jótéteményeit elődeink az Apostoli Szék iránt tanusított tántoríthatatlan hűséggel hálálták meg: akképen mi is ezeknek az ünnepi napoknak, melyeket az Úr szerzett, az emlékét a Szentséges Atya és Főmagasságod iránt érzett múlhatatlan hálával fogjuk őrizni és azon leszünk, hogy az ősi hitet keresztény erkölcsökkel érvényesítsük a magán- és közéletben.

Amint a római pápák Szent István idejében őseinket Istennek adták, eljuttatván hozzájuk az igaz hitet: e kongresszus által — kétségtelenül a mi közreműködésünkkel — megerősítvén az utódokat ugyanabban a hitben, őket is megőrzik az Úrnak.

Erre a mi szándékunkra, reményünkre, ígéretünkre, közreműködésünkre esdjük az apostoli áldást.

A bíboros-legátus a következő szavakkal válaszolt:

A bíboros legátus:
Buzgón kérem Isten áldását
Mária országára!

A ZÖLDELŐ MÁJUS HÓNAPBAN ISTEN Anyjának, Magyarország Nagyasszonyának jegyében és oltalma alatt, amikor már június hónapja is közeledik, annak a jegyében, aki az összes szívek királya és központja: jutott nekem osztályrészül belépni ebbe a városba, a nemes magyar nép fővárosába és az esztergomi főegyházmegye határai közé, hogy veletek együtt a Koronázó Főtemplomban hitet tegyünk Annak, akinek eucharisztikus trónja előtt ezen a héten ünnepélyesen hódolunk.

Az az üdvözlés, amelyet Eminenciád, mint ennek az országnak főpapja, akinek kiváló tudományát, erényességét, apostoli munkáját mindnyájan csodáljuk, a tisztelendő püspökökkel, világi és szerzetes papsággal és az összes magyar katolikusokkal együtt a pápai követhez intézett, valóban annak jár, akinek képviseletében cselekszem és magas személyét viselem, Jézus Krisztus helytartójának; aki mint az összes híveknek Atyja és ennek a népnek leghűbb barátja, most lélekben köztünk van és főpapi kezeit az éghez emeli, hogy az Örökkévalónak áldását és a Szentléleknek pünkösdi erejét mindazokra lehívja, akik ezen a helyen Krisztus nevében összegyülekeznek. Az Istenségnek eme hajléka, amelyben mi most vagyunk és amelyet az elmult időknek tevékeny hite oly fenségesnek épített, hogy a gótikus szépség legbensőbb szellemét sugározza, a koronázásnak helye és ennek nevét viseli; ez elsősorban a hű magyar népet, de az egész világot is ösztönzi és inti arra a nagyon is igaz mondásra, amelyről, fájdalom, gyakran megfeledkeznek: «Általam uralkodnak a királyok és a törvényhozók általam hoznak törvényeket».

Valóban boldogok azok a népek, amelyeknek lelkében ez a meggyőződés élénken él, tudniillik, hogy szoros kötelékkel, — amelyet valóban büntetlenül sohasem tépnek szét — kell összekötni azt a törvényt, amely az Isten legfőbb fönségéből kiáradva, magában tartalmaz mindent és az emberi törvények tekintélyét, amely abból a legfőbb forrásból meríti erejét és nemességét. Ahol ez a meggyőződés együtt jár a léleknek ama bátorságával, amelyre a hitnek és a munkának a törekvésében és állhatatosságában szüksége van és amelynek a kiváló magyar nép a nehéz időkben mindnyájunk csodálkozására méltó példáját szolgáltatta, ott a jelen időknek is megvan az orvossága, amely az igazságosságnak és a szeretetnek súlyos kötelességeiben annyira szükséges, mert a jövő megújhodásnak, amelyet mindnyájan hevesen óhajtunk, valamelyes reménye Istenbe vetett hit és a lelki életnek alapja nélkül nem lehetséges.

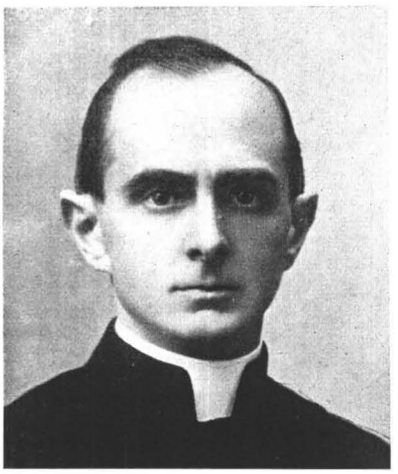

Montini Giovanni Battista, Ő Szentsége államtitkárságának protocollfőnöke

Luttor Ferenc, apostoli protonotárius «ad instar»

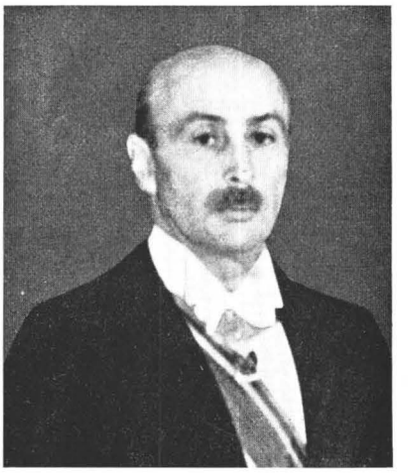

Naro Montoro Patrizio őrgróf, a római Szentegyház örökös zászlóvivője, a pápai nemes testőrség tábornoka

Massimo Lancellotti Luigi, Prossedi hercege, római patricius

Nasalli-Rocca di Corneliano Mario gróf, Ő Szentsége szolgálattevő titkos kamarása

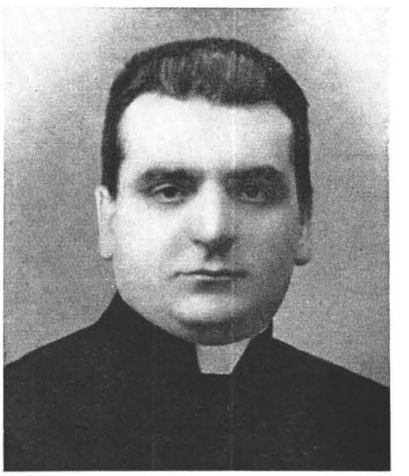

Grano Carlo, protonotárius-kanonok, pápai szertartásmester

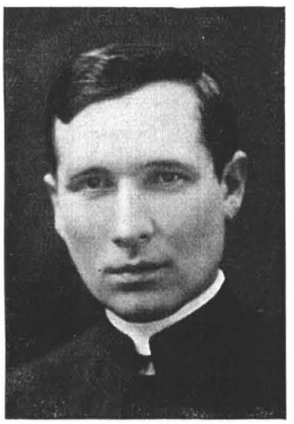

Del Ton Guiseppe, számfeletti pápai titkos kamarás

Chiassi Giovanni gróf, Ő Szentsége szolgálattevő világi kamarása

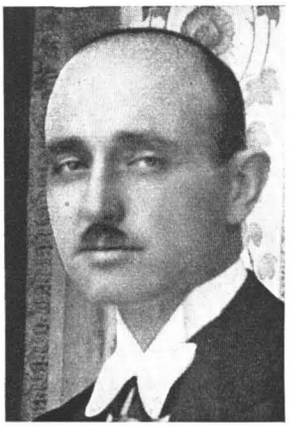

Galeazzi Enrico Pietro, számfeletti pápai világi kamarás

Pietromarchi Clemente gróf, pápai nemes testőr

Egyébként igen kedves és minden jót jövendölő jel, hogy ennek az Eucharisztikus Kongresszusnak és Szent István centenáriumának ünnepségei Magyarország fővárosában kiváló és ezért egyetlen alkalmat adnak azoknak a lelki és vallási elveknek a megvallására, amelyekkel az Apostoli Király több évszázados épületét elhelyezte.

A Krisztusban való hit, az Isten Anyja, akinek ő a királyságát és népét ajánlotta, Krisztus vikáriusa, akitől a Szent Koronát kapta, egyesített bennünket keresztény szeretetben, hogy a keresztény név ellen támadt viharok és harcok ellen lelki erődítményeket állítsunk, amelyeken belül ősi hitünknek szent örökséget biztosan megőrizzük.

Ezzel a lélekkel és ezzel a szándékkal emelem kezeimet és lelkemet ebben az ünnepélyes órában, amely mind az elmult idők dicsőséges emlékével, mind pedig a jövőnek szorongató érzésével visz bennünket — ezen a helyen, amely a nagyszerű hitnek a szellemét lehelli — ahhoz, akinek «Potentia et gloria atque victoria»: buzgón kérem a nagy és hatalmas Istennek áldását erre a Mária-országra, összes fiaira és leányaira és arra, ami legbensőmet leginkább megindítja és amit így fejezek ki: Üdvözítsd Uram a te népedet és áldd meg örökségedet!

A Koronázó Templomban történt fogadás után a pápai legátus a miniszterelnök kíséretében a Királyi Palotába hajtatott, melynek kapujában a Kormányzó és felesége fogadta magas vendégét és ahol bemutatta *a Pápa üzenetét, a Messaggio papalet a Kormányzónak.*

A Pápa üzenete.

«AZT HISSZÜK, SZÜKSÉGTELEN FŐMÉLtóságod külön figyelmébe ajánlanunk szeretett fiunkat, Pacelli Jenő bíborost, aki mint a latere legátusunk, nevünkben és tekintélyünkkel fog elnökölni az országotokban lefolyó Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszuson. Jól tudjuk, hogy nemcsak a legnagyobb tisztességgel óhajtod övezni Személyünk képviselőjét, hanem a dicső emlékekkel ékes

A kivilágított királyi palota, ahova megszállt a legátus

királyi palotában kívánod őt vendégül látni. Ez a gondolat valóban méltó a nemeslelkű és kegyes magyar néphez, amely mindenkor, boldog és szomorú körülmények közt egyaránt, a Szentszékkel szívélyes kapcsolatokat tartott fenn; ezeket a kapcsolatokat úgy tekintette mindig, mint az ősök megszentelt örökségét, sőt állandóan igyekezett még szorosabbra fűzni őket mindkét fél közös érdekében.

«A vallás védőszárnyai alatt született a ti kultúrátok», mondotta egy Elődünk, akkor, amikor Szent István, Magyarország Apostoli Királya, akinek most ünneplik kilencszázados halálévfordulóját, felajánlotta az akkor már keresztény erkölcsökkel ékeskedő országát a Római Pápának és senkitől, csak Ő tőle akarta elfogadni a királyi koronát.

Meg vagyunk győződve arról, hogy a magyar nép most új, s a régiekhez teljesen méltó fejezeteket fog írni az Egyház annáleszeibe, mert az eucharisztikus ünnepségek a nép lángoló buzgósága, a nemzet csodálatos egyetértése és az egyházi és világi hatóságok példás együttműködése következtében kétségkívül kedvező és üdvös hatású eredményt hoznak. Miközben e jól megalapozott reményektől örvendezve kifejezzük Főméltóságodnak hálánkat, nemcsak a Te személyes boldogságodért és hazád üdvéért könyörgünk a Mindenható Istenhez, hanem azért is, hogy jóságosan fűzzön Hozzánk a tökéletes szeretetben.

Kelt Castelgandolfóban, Róma mellett, 1938 május 15-én, Uralkodásunk tizenhetedik évében.»

Ezután a Kormányzó családi dezsönén látta vendégül a pápai legátust.

Díszhangverseny a Bazilikában.

Nagy érdeklődés mellett tartották meg ugyane napon d. u. fél 6 órakor a Szent István-bazilikában az eucharisztikus díszhangversenyt, amelyet «A gyermekért» címmel a budapesti egyházközségek rendeztek.

Díszhangverseny a Bazilikában

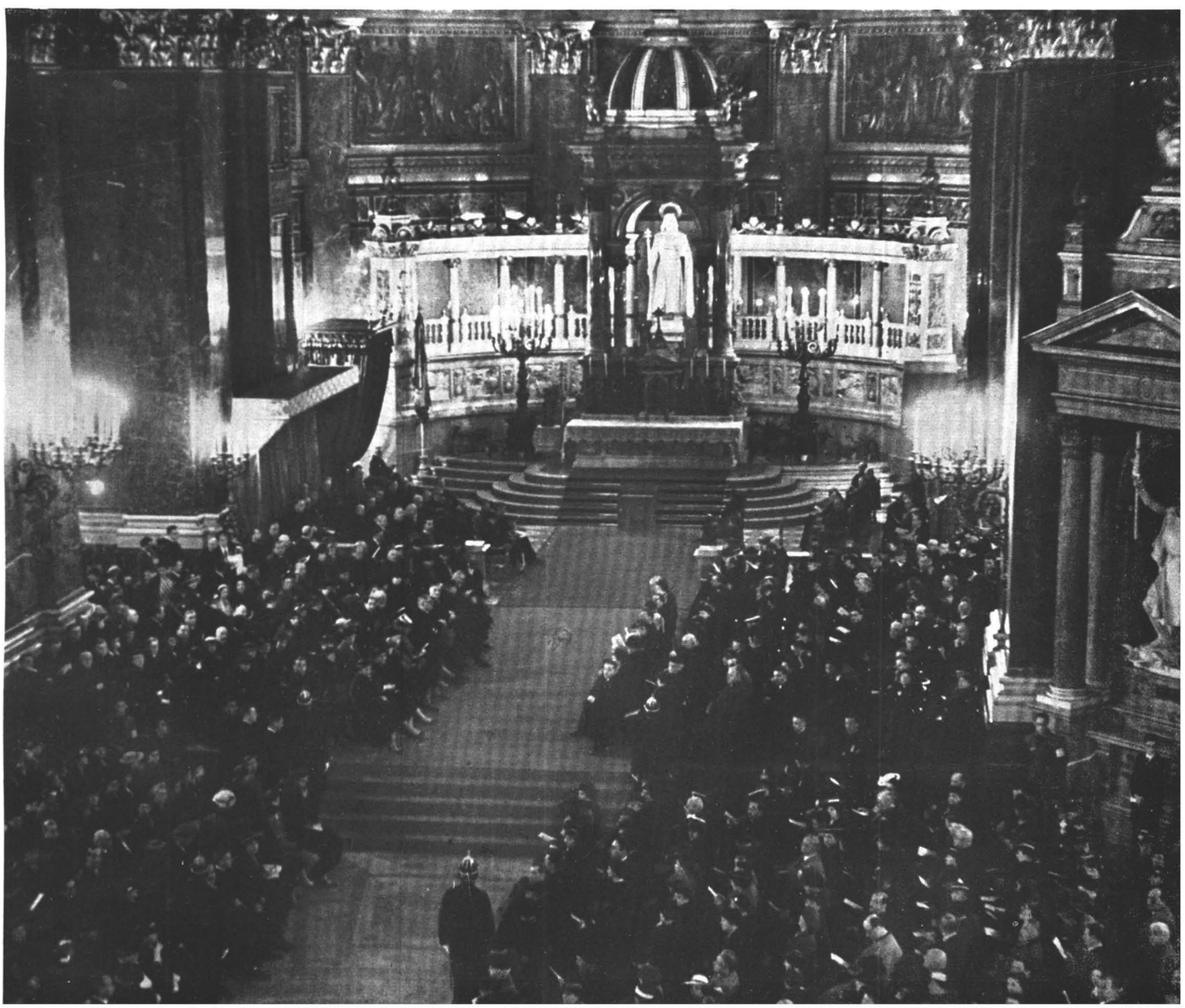

MAGYARORSZÁG VENDÉGEI

BÍBOROSOK

Pacelli Jenő, pápai legátus
Ascalesi Elek, nápolyi érsek
Kakowski Sándor, varsói érsek
Dougherthy Dénes, philadelphiai érsek
Van Roey József, mechelni érsek, Belgium primása
Hlond Ágost, gnesen-pozeni érsek, Lengyelország primása
Verdier János, párisi érsek
Fossati Maurilio, turini érsek
Tappouni Ignác, antiochiai pátriárka
Kaspar Károly, prágai hercegérsek, Csehország primása
Gomá y Thomas Izidor, toledói érsek, Spanyolország primása
Piazza Adeodato, velencei pátriárka
Hinsley Artur, westminsteri érsek
Gerlier Péter, lyoni érsek, Gallia primása

ÉRSEKEK

Attuoni Herkules, Fermo
Baccarini Szalvátor, Capua
Becker János, Portalegre
Bernardi Sándor, Taranto
Bulnes Lajos, Morelia
Bussolari József, Modena
Calcara Aniello, Conza
Cantwell János, Losangeles
Castellani János, Addisabeba
Cattaneo Bertalan, Róma
Cisar Sándor, Bucarest
Cortesi Fülöp, Varsó
Descuffi József, Izmir
Dobrecic Miklós, Antivar
Downey Richard, Liverpool
Durieux Péter, Chambery
Filipucci János, Athen
Fiorentini János, Catanzaro
Giardini Mario, Ancona
Gjura Péter, Durazzó
Glennon János, Saint Louis
Guerra Félix, Róma
Jalbrzykowski Romuald, Wilno
Lari Egon, Róma
Lunardi Frigyes, La Paz
Mac Donald József, Edinbourgh
Mazotti Arcangelo, Sassari
Montalbetti Henrik, Trento
Munzani Péter, Zara
Naslian János, Beirouth-Bzommar
Nogara József, Udine
O'Doherty Mihály, Manila
Pecci Anzelm, Acerenza-Matera
Piovella Ernő, Cagliari
Proffitlich Ede, Tallinn
Robinson Pascal, Dublin
Rodic János, Pozega
Sapieha Ádám herceg, Krakkó
Saric János, Sarajevo
Sena de Oliveira Ernő, Lissabon
Skvireckas József, Kaunas
Stepinac Alajos, Zagreb
Tonna Ede, Róma
Torrini Antal, Lucca
Twardowski Boleslav, Lemberg
Ujcic József, Belgrad
Vasconcellos-Mottas Károly, Maranhao
Vettori Gábor, Pisa

PÜSPÖKÖK

Adamski Szaniszló, Kattowic
Addeo Félix, Nicosia
Adinolfi Attilio, Anagni
Agostini Károly, Padova
Albora Pál, Mileto
Alter Károly, Toledo
De M. Amaral, Cajaseiras
De Angelis Tivadar, Nocera
Ambrosich János, Chioggia
Armstrong Róbert, Sacramento
De Aspe Tamás, Cochabamba
Audollent György, Blois
Barrére Ágost, Tucumán
Barda Ferenc, Przemysl
Basoli Lőrinc, Lanusei
Baziak Jenő, Lemberg
Beretti Ferenc, Róma
Bernareggi Hadrian, Bergamo
Bieler Victor, Sion
Binaschi Gaudenzio, Pinerolo
Blaha Marián, Besztercebánya
Boccoleri Cézár, Terni
Benefacic Quirin, Spalato
Bornet István, Lyon
Brems József, Kopenhága
Browne Mihály, Galway
Brunhes Gábor, Montpellier
Bubnic Mihály, Rozsnyó
Buczkó János, Lemberg
Budelacci Biagio, Frascati
Bumci József, Lezjha
Buric Viktor, Zeng-Modrus
Butorac Pál, Cattaro
Byrne József, Kilimanjaro
Calabretta Angelo, Noto
Calavassy György, Athen
Camerlengo Mihály, Nola
Canino Miklós, Oppido-Mamertino
Capettini Antal, Róma
Capobianco János, Urbania
Carevic József, Raguza
Carsky József, Kassa
Cassá Hydané Maryam, Asmara
Castelli Hektor, Róma
Castelli József, Novara
Cattarossi Józsaiás, Belluno
Chiape János, Gerace
Chimento János, Mercedes
Cipriani Fülöp, Citta di Castello
Colli Evasio, Parma
Coppieters Honoré, Gand
Cossio Lajos, Recanati
Couderc Alfréd, Viviers
Czarneczkij Miklós, Róma
Delalle Henrik, Natal
Dey Jakab, Farnham
Diepen Arnold, Hertogenbosch
Drago Lajos, Civita-Vecchia
Duenas János, San Miguel
Edwards-Salas Rafael, Chile
Emanue'li Ferenc, Ales
Facchinetti Viktor, Tripoli
Facchini Ede, Alatri
Falcinelli Károly, Jesi
De Farias Ranulf, Guaxupé
Ficarra Angelo, Patti
Fiedler István, Szatmár-Németi
Franco Ferenc, Crema
Gardini Ferenc, Bertinoro
Garic József, Banjaluka
Gawlina József, Varsó
Ghezzi Pompejus, Borgo San Sepolchro
Gionico Epimeno, Trivento
Giorgi Emil, Montepulciano
Giorgis János, Fiesole
Girbeau János, Nimes
De Giuli Rafael, Capaccio Vallo
Gjini Ferenc, Orosci
Gojdic Péter, Eperjes
Gonzi Mihály, Gozo
Grente György, Le Mans
Guercio Szalvátor, Mazara del Vallo
Haggiar Gergely, Jeruzsálem
Hanisch Emánuel, Umtata
Heintz József, Troyes
Heylen Tamás, Namur
Hiral Angelo, Port-Said
Huibers János, Haarlem
Inglese Lőrinc, Anglona-Tursi
Irastorza Ferenc, Orihuela
Jantausch Pál, Nagyszombat

Jasinski Wladimir, Lodz
Jelmini Angelo, Lugano
Jorcin Kázmér, Digne
Karosas Antal, Vilkaviskis
Kerkhofs Lajos, Liège
Kheberich Márton, Szepesváralja
Kmetko Károly, Nyitra
Kocylowskij Jozefát, Przemysl
Kubicki Pál, Sandomierz
Kupka József, Brünn
Kurteff Cyrill, Sofia
Lamiroy Henrik, Bruges
Lemmens Vilmos, Roermond
Leopardi Monalduzio, Osimo
Lisovski Ferenc, Tarnów
Lojacono József, Ariano
Lukomski Szaniszló, Lomza
Macchi Sándor, Como
Mac Grath Mihály, Menevia
Mangino Bertalan, Muro-Lucano
Mantiero Antal, Treviso
Margaria Santino, Civita Castellana
Margiotta Miklós, Gallipoli
Marmottin Ágost, Saint-Diè
Matulanis Teofil, Leningrad
Mazzocco Guido, Rovigo
Melchiodi Kajetán, Loretto
Melchiori Egisto, Tortona
Mellon Vilmos, Galloway
Mercante Lucián, Sulmona
Meysing Hermann, Kimberley
Migliorelli Vince, Róma
Mileta Jeromos, Sebenico
Milone Miklós, Alessandria
Miranda Mihály, Tulacingo
Misic Lajos, Mostar
Mulhern Ede, Dromore
Mühn Henrik, Jujuy
Myers Ede, London
Nabaa Gábor, Saida
Navarra Pius, Terraccina
Niccoli Ferenc, Colle di Val d'Elsa
delle Nocche Rafael, Tricarico
Novati Péter, Lodi
Nuti Higin, Alessandria
O'Brien Vilmos, Chicago
O'Hara Gerard, Savannah
Okoniewski Szaniszló, Kulm
Pacha Ágoston, Temesvár
Palazzi Ráfáel, Hengchow
Pallaroni Tivadar, Sarsina
Paltarekas Kázmér, Panevezys
Pejov Vince, Sofia
Perlo Fülöp, Róma
Perlo Gábor, Róma
Peruzzo János, Agrigento
Petronelli Ferenc, Avellino
Petroni Domonkos, Rapallo
Pezzulo Frigyes, Policastro
Pic Camille, Valence
Pinto Gaszton, San Carlo de Pinhal
Prendushi Miklós, Sappo
Przezdziecki Henrik, Siedlce
Pronti József, Aquapendente
Pusic Mihály, Hvar
Radonsky Károly, Vladislavia
Reis Antal, Santamaria
Remiger János, Praga
Rémond Pál, Nizza
Riviére Péter, Monaco
Robu Mihály, Jassi
Rodié János, Agen
Romita Albert, Campobasso
Rospond Szaniszló, Krakkó
Rousset Ágoston, Ventimiglia
de Sanctis Alfonz, Todi
Sanna János, Gravina
Santin Antal, Fiume
Sauer Bonifác, Wonsan
Schinzel József, Olmüc
Serci József, Ozieri
Sieffert Ágost, Hagenau
del Signore Vince, Fano
Sismondo János, Pentromolo
Smit János, Róma
Sonik Ferenc, Kielce
Sosa Sixtus, Cumana
Squintani Ambrus, Ascoli-Piceno
Srebrnic József, Krk
Staugitis Jusztin, Telseia
Stavel János, Olmüc
Stojka Sándor, Munkács
von Streng Ferenc, Basel
Taccone András, Ruvo
Theelen Damian, Ruszcsuk
Tomaka Béla, Przemysl
Tomazic József, Maribor
Tredici Jácint, Brescia
Ubaldi Benjámin, Gubbio
Varouchas Dénes, Konstantinápoly
Vianello Mario, Fidenza
Vorbuchner Adolf, Gyulafehérvár
Yu-Pin Pál, Nanking
Zaccherini Godfréd, Róma
Zimiák Antal, Czensztohova

Rea Ildefonzó, Cava dei Tirreni (főapát)

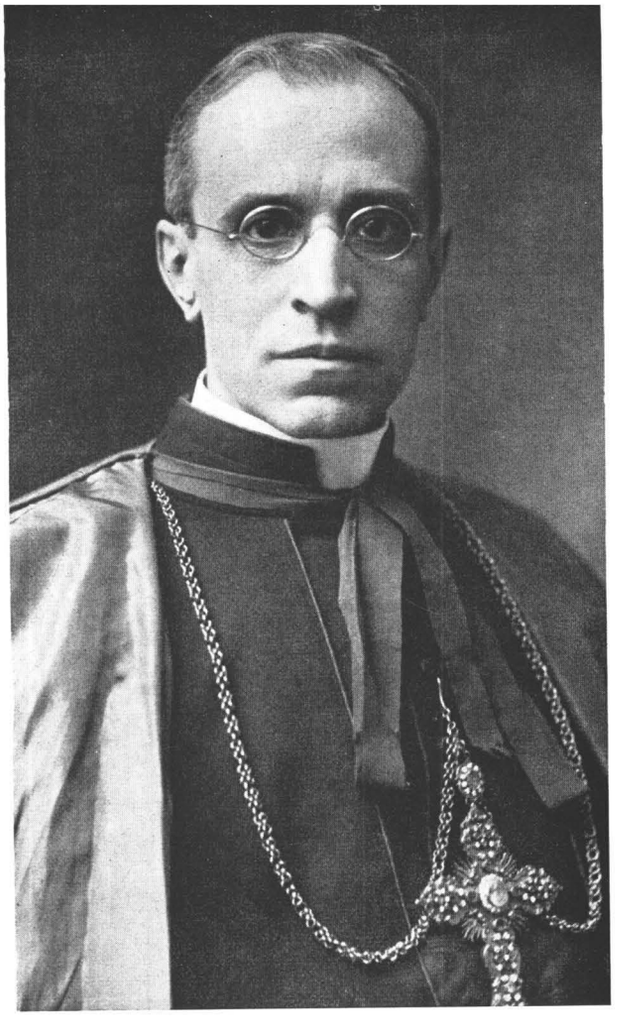

(Foto Felici, Roma)

Pacelli Jenő bíbornok-államtitkár, a római Szentegyház kamerlengója, pápai legátus

Ascalesi Elek bíbornok, Nápoly érseke

(Foto Felici, Roma)

(Foto Felici, Roma)

Kakowski Sándor bíbornok, varsói érsek

(Foto Felici, Roma)

Dougherthy Dénes bíbornok, philadelphiai érsek

Van Roey József bíbornok, mechelni érsek, Belgium primása

Hlond Ágost bíbornok, gnesen-pozeni érsek, Lengyelország primása

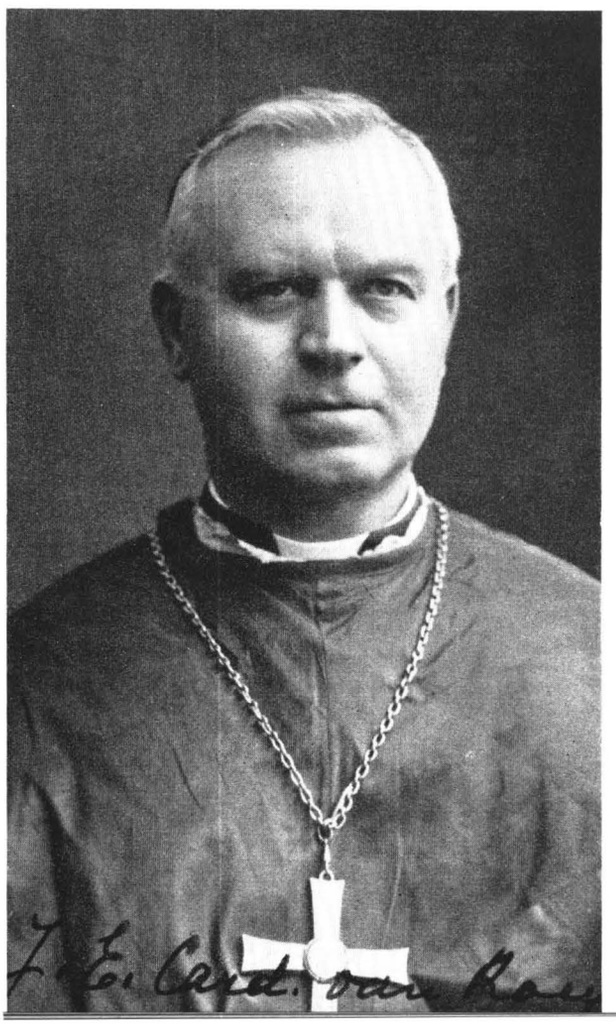

(Foto Felici, Roma)

(Foto Felici, Roma)

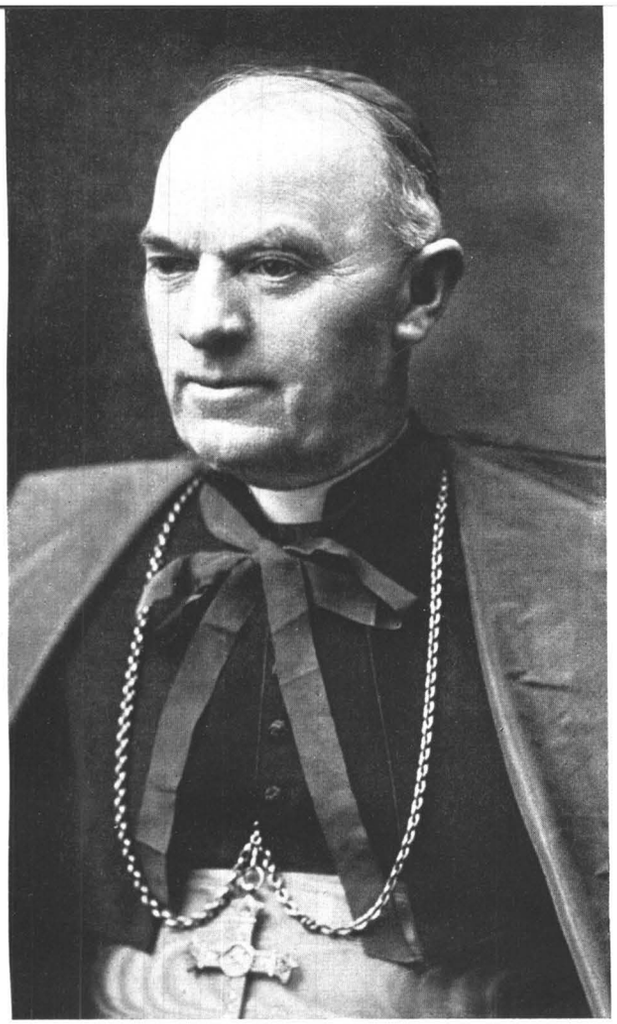

(Foto Felici, Roma)

Verdier János bíbornok, Paris érseke

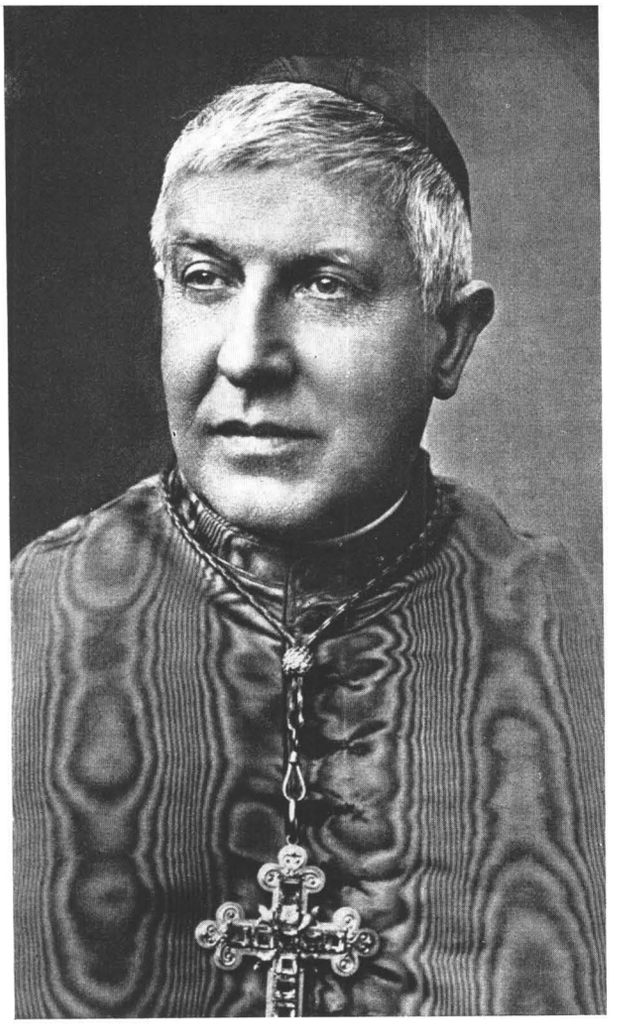

(Foto Felici, Roma)

Fossati Maurilio bíbornok, Turin érseke

Tappouni Ignác bíbornok, antiochiai pátriárka

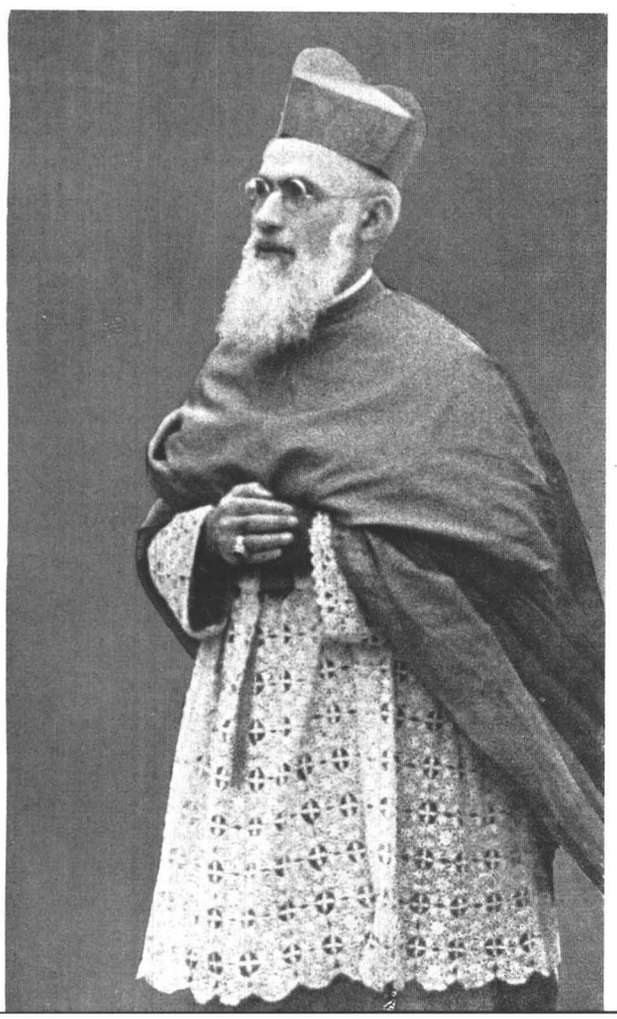

(Foto Felici, Roma)

Kašpar Károly bíbornok, prágai hercegérsek, Csehország primása

(Foto Felici, Roma)

(Foto Felici, Roma)

Goma y Thomas Izidor bíbornok, toledói érsek, Spanyolország primása

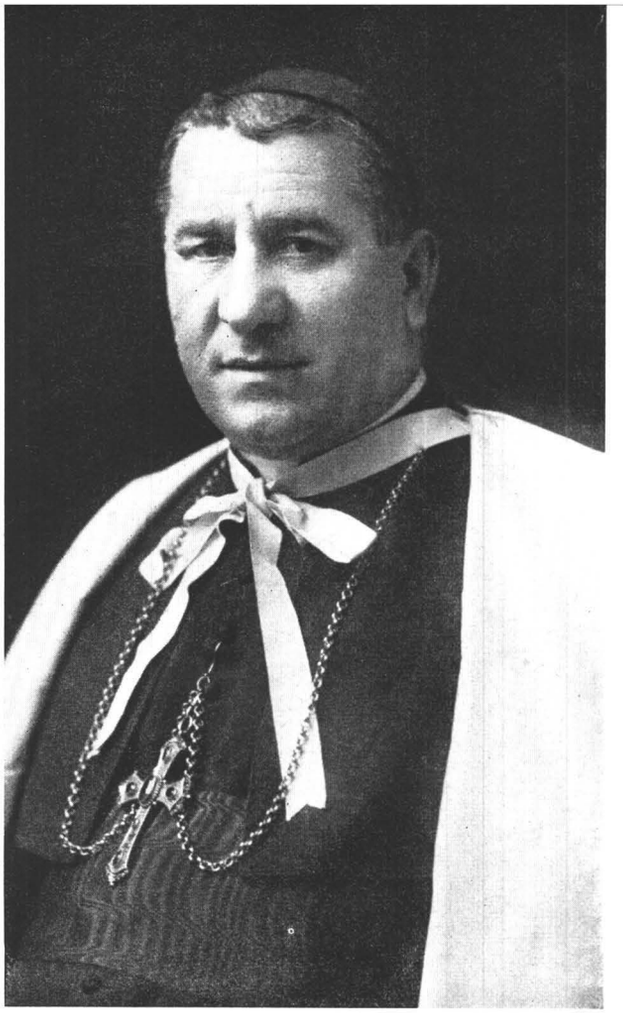

(Foto Felici Roma)

Piazza Adeodato bíbornok, velencei pátriárka

Hinsley Artur bíbornok, westminsteri érsek

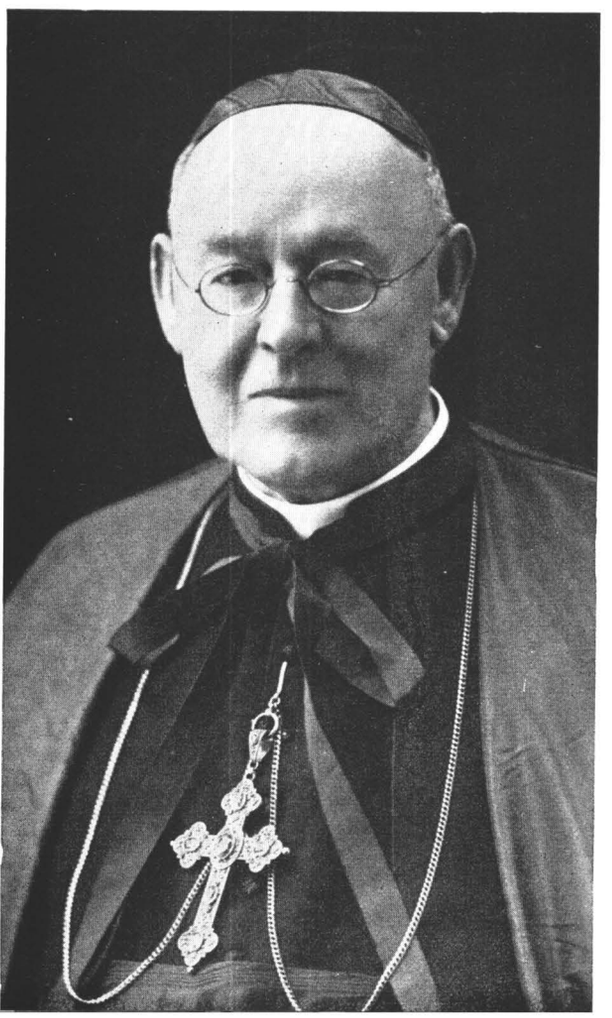

(Foto Felici, Roma)

Gerlier Péter bíbornok, lyoni érsek, Gallia prímása

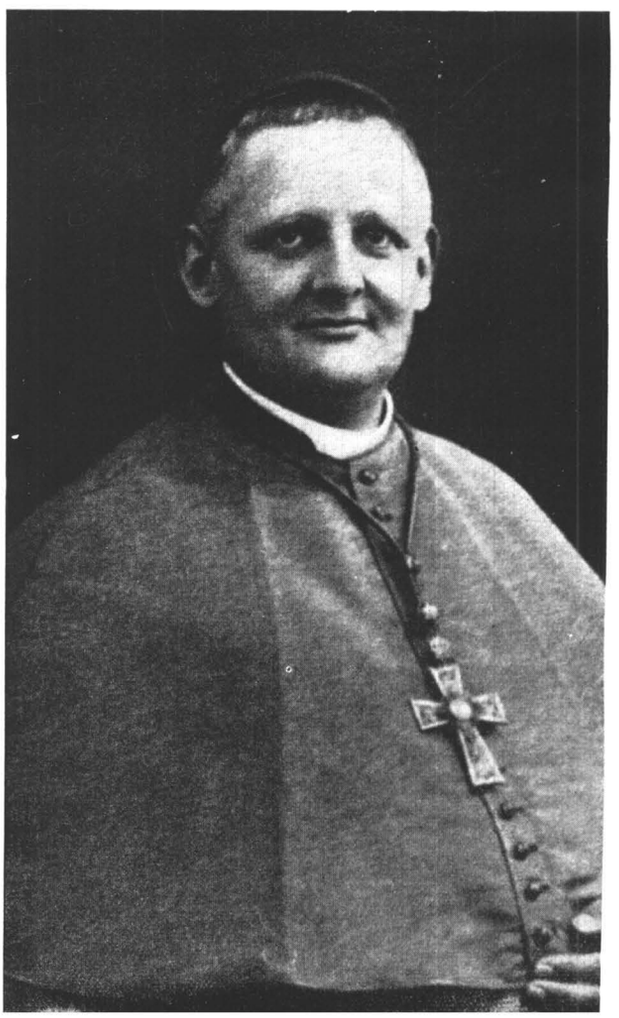

(Foto Felici, Roma)

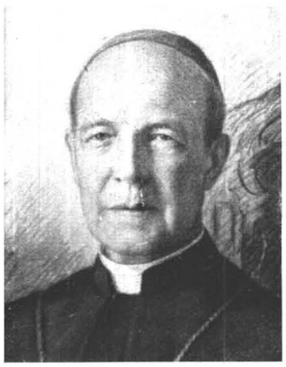

Glennon János saint-louisi érsek

Pecci Anzelm acerenza-materai érsek

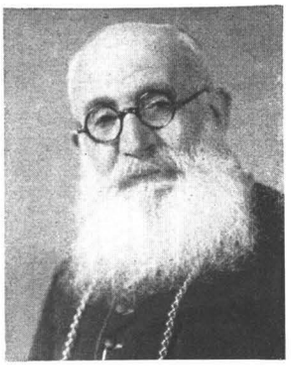

Naslian János beirut-bzommari érsek

Dobrecic Miklós antivarii érsek, Szerbia primása

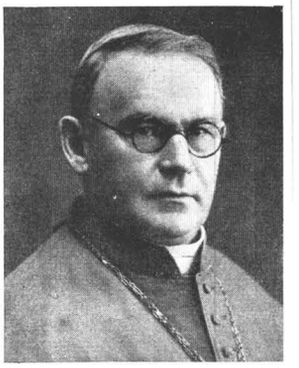

Becker János port-alegrei érsek

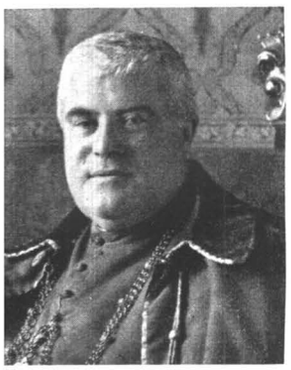

Piovella Ernő cagliarii érsek

O'Doherty Mihály manilai érsek

Cattaneo Bertalan érsek, az Apostoli Kamara főkincstárnoka

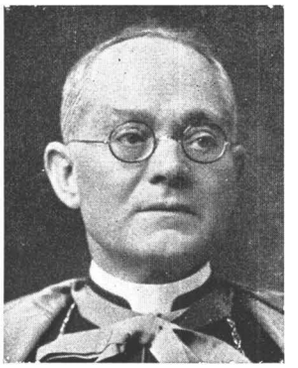

Cortesi Fülöp érsek, varsói apostoli nuncius

Giardini Mario anconai érsek

Saric János sarajevói érsek

Cisar Sándor bukaresti érsek

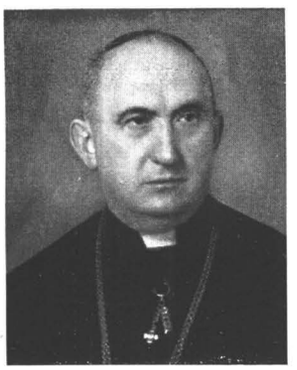

Rodic János érsek, Pozsega

Sapieha Ádám krakkói herceg-érsek

Skvireckas József kaunasi érsek

Bussolari József modenai érsek

Jalbrzykowski Romuald wilnói érsek

Robinson Paskál érsek, dublini apostoli nuncius

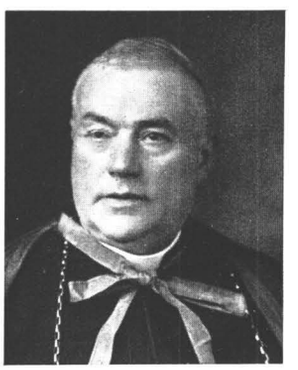

Fiorentini János catanzarói érsek

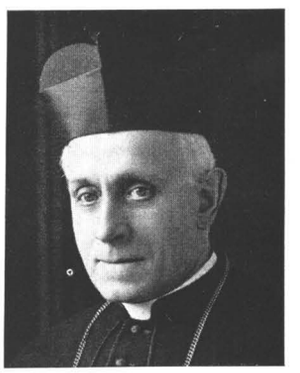

Nogara József udinei herceg-érsek

Torrini Antal luccai érsek

Downey Richard liverpooli érsek

Castellani János érsek, olasz-keletafrikai apostoli delegátus

Gjura Péter durazzói érsek

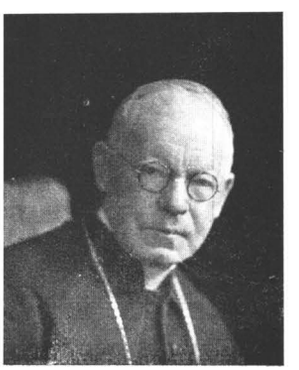

Mac Donald József edinburghi érsek

Tonna Ede érsek, Róma

Baccarini Szalvator capuai érsek

Mazzotti Arcangelo sassarii érsek

Sena de Oliveira Ernő érsek, Lissabon

Lari Egidio érsek, Róma

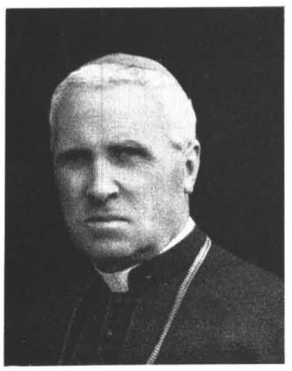

Vettori Gábor pisai érsek, Szardinia primása

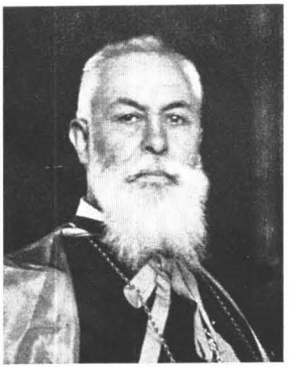

Filipucci János atheni érsek

Attuoni Herkules fermói érsek

Munzani Péter zarai érsek

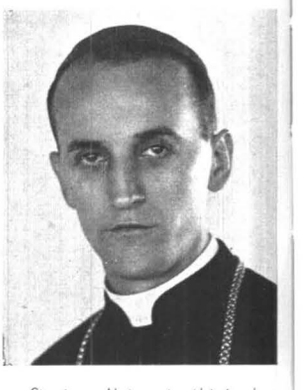

Stepinac Alajos zágrábi érsek

Bernardi Sándor tarantói érsek

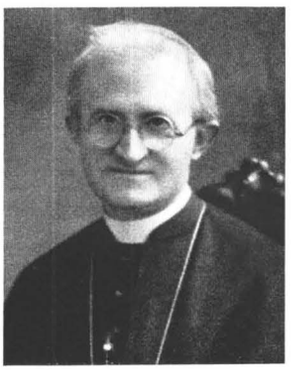

Montalbetti Henrik trentói koadjutor-érsek

Cantwell János los-angelesi érsek

Lunardi Frigyes érsek, boliviai apostoli nunciu

Profittlich Ede érsek, Estonia ap. administratora

Ujcic József belgrádi érsek

Durieux Péter Chambery-i érsek

Calcara Aniello conzai érsek

Hagglar Gergely jeruzsálemi püspök

Delalle Henrik püspök, natali apost. vic.

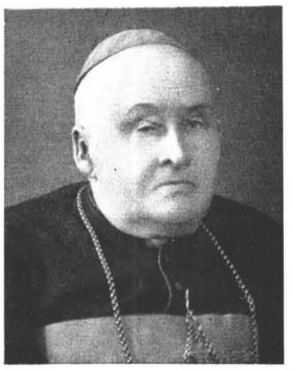

Karosas Antal vilkavisiai püspök

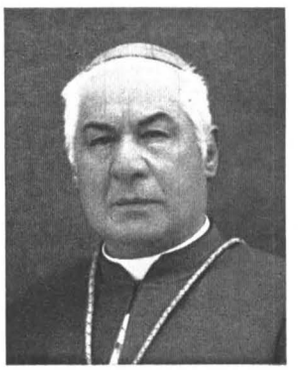

Emanuelli Ferenc alesi püspök

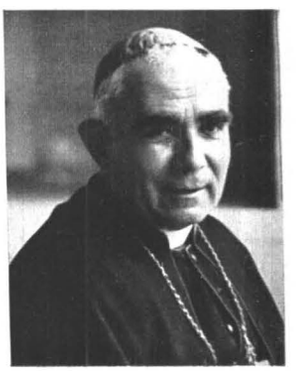

Cattarossi Józsua bellunói püspök

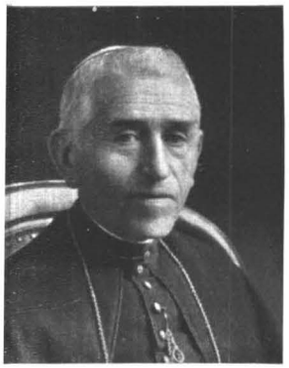

Castelli József novarai püspök

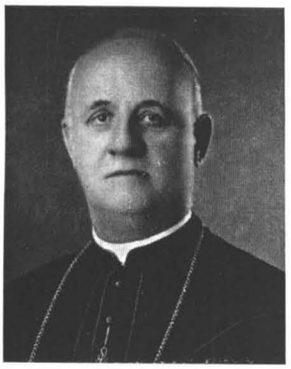

Bumci József alessiói püspök

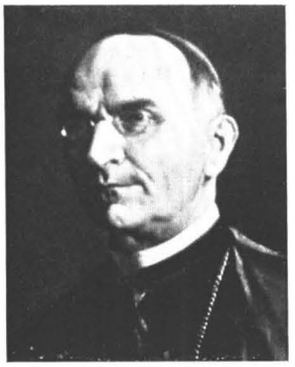

Ghezzi Pompeo borgo-sansepolchrói püspök

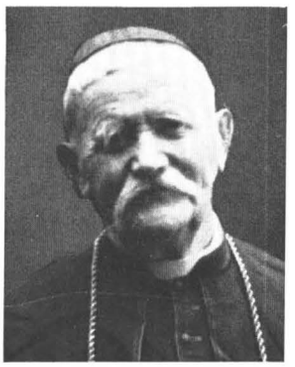

Misic Lajos mostari püspök

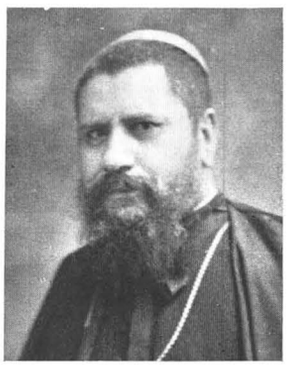

Pejov-Peeff Vince sofia-filippopolisi ap. vic.

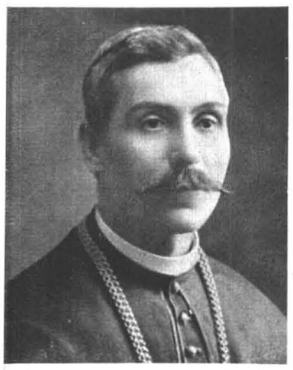

Gaitz József banjalukai püspök

Novali Péter Iodii püspök

Diepen Arnold hertogenboschi püspök

Sanna János gravina-irsinai püspök

Edwards-Salas Rafael chilei tábori püspök

Theelen Damján ruscluki püspök

Albera Pál miletói püspök

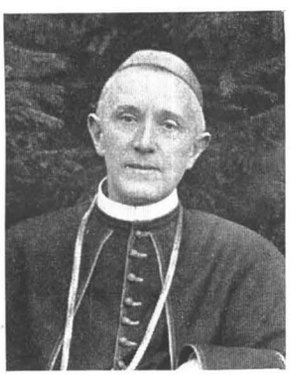

Kheberich Márton püspök, szepesváralja

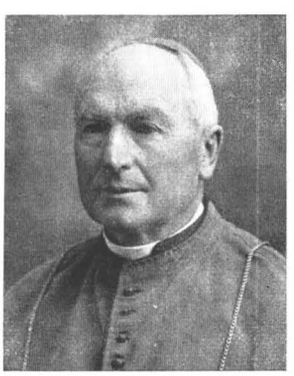

Mulhern Ede dromorei püspök

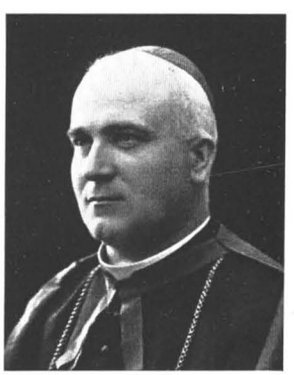

Migliorelli Vince püspök, Róma

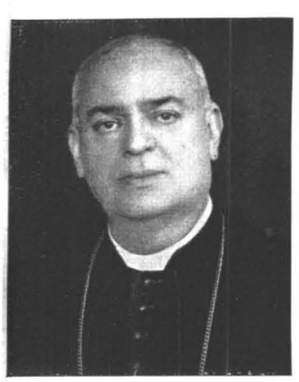

Romita Albert bojono-campobassói püspök

Grente György le mansi püspök

Lojacono József arianói püspök

Franco Ferenc cremai püspök

Capettini Antal püspök, Róma

Zaccherini Godfréd püspök, Róma

Calavassy György atheni püspök

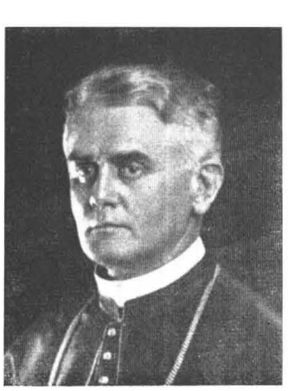

Blaha Marián besztercebányai püspök

Kmetko Károly nyitrai püspök

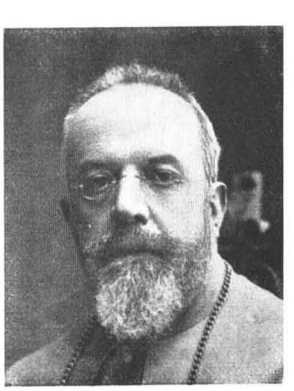

Navarra Pius terracinai püspök

Rémond Pál nizzai püspök

Boccoleri Cézár ternii püspök

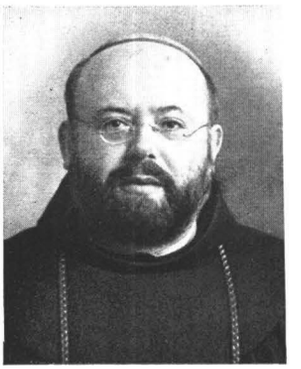

Nuti Higin püspök, egiptomi ap. vic.

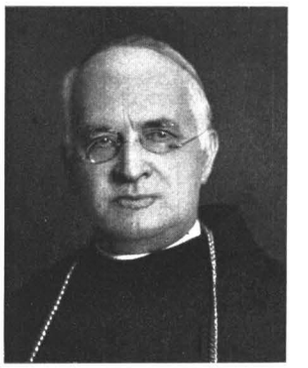

Mileta Jeromos sebenicói püspök

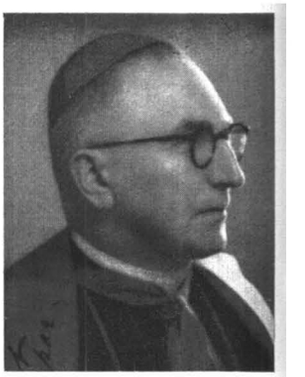

Smit János püspök, Róma

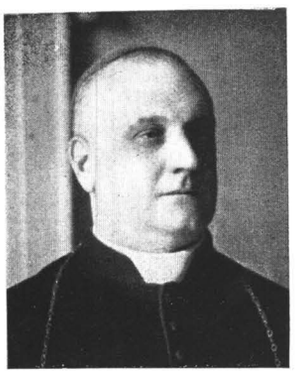

Leopardi Monalduzio osimói püspök

delle Nocche Rafael tricaricói püspök

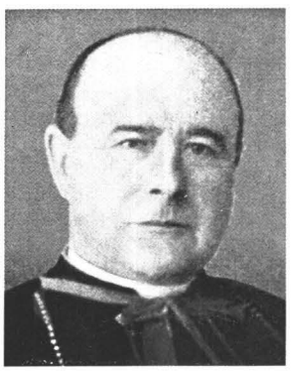

Brems József püspök, kopenhágai ap. vic.

Schinzel József olmüci segéd-püspök

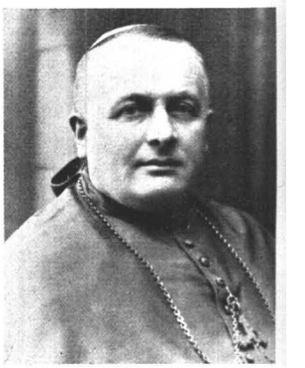

Macchi Sándor comói püspök

Srebrnic József krki püspök

Cossio Lajos recanati-loretoi püspök

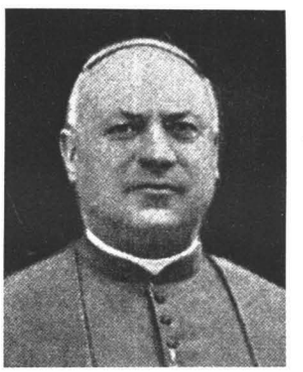

Jorcin Kázmér dignei püspök

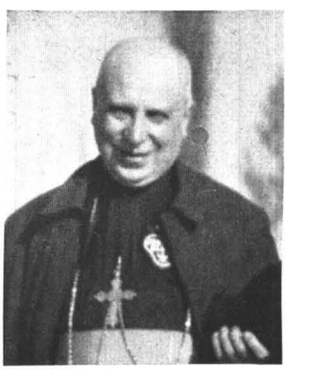

Peruzzo János agrigentói püspök

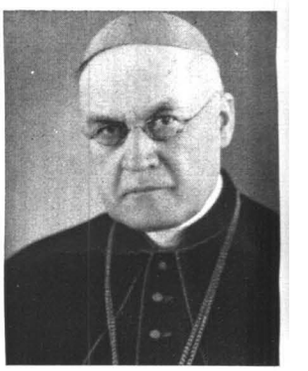

Kupka József brünni püspök

Gonzi Mihály gozói püspök

Girbeau János nimesi püspök

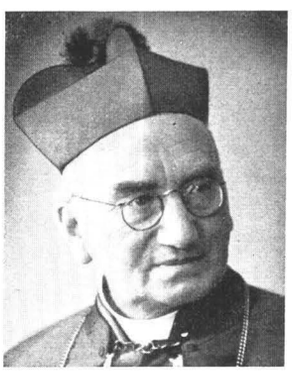

Sieffert Ágost püspök, Hagenau

Okoniewski Szaniszló kulmi püspök

Kerkhofs Lajos lüttichi püspök

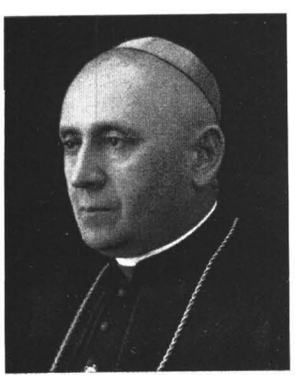

Carsky József püspök, kassai ap. admin.

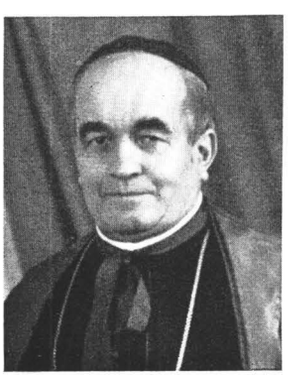

Jantausch Pál püspök, nagyszombati ap. admin.

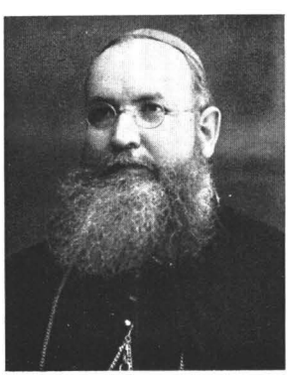

Robu Mihály jassii püspök

Audollent György bloisi püspök

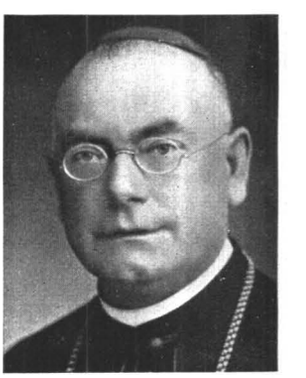

Bubnics Mihály püspök, rozsnyói ap. adm.

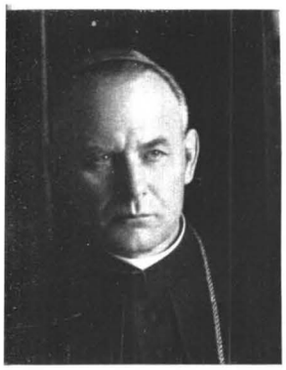

Paltarokas Kázmér panevezysi püspök

Staugaitis Jusztin telsiai püspök

Pusic Mihály hvari püspök

Kurteff Cyrill szófiai püspök

Coppieters Honoré gandi püspök

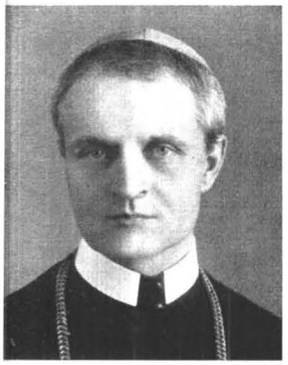

Gojdic Péter püspök, eperjesi ap. admin.

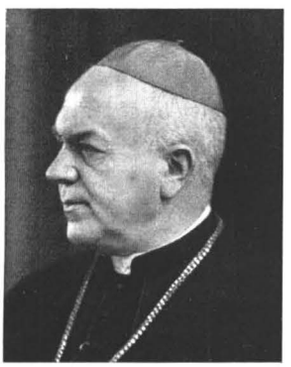

Pacha Ágoston temesvári püspök

Rodié János ageni püspök

Radonski Károly vladislaviai püspök

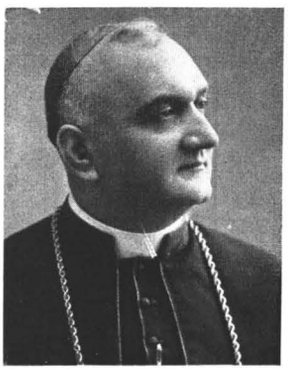

Colli Evasio parmai püspök

Perlo Gábor püspök, Róma

Tomazic János lavanti herceg-püspök

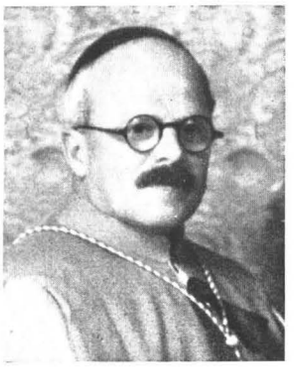

Palazzi Rafael püspök, hengchowi ap. vic.

Lisowski Ferenc tarnówi püspök

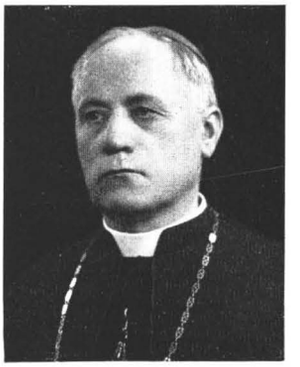

Matulanis Teofil leningradi segédpüspök

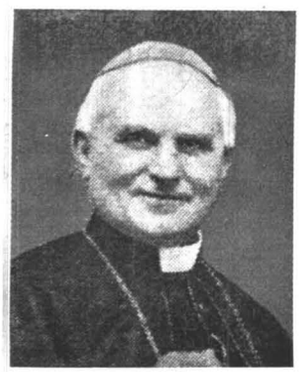

Pic Camille valencei püspök

Petronelli Ferenc avellinói püspök

Guercio Szalvator mazara del vallói püspök

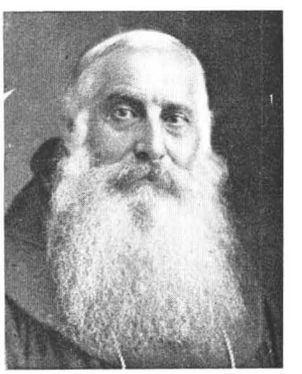

Hiral Angelo püspök, suez-canali ap. vic.

Carevic József raguzai püspök

O Hara Gerard savannahi püspök

Lamiroy Henrik bruggesi püspök

Buczkó János lembergi segéd-püspök

Remiger János prágai segédpüspök

Binaschi Gaudenzio pinerolói püspök

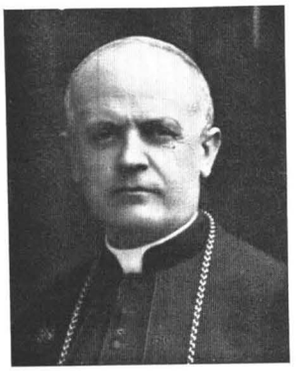

Sismondó János pontremolii püspök

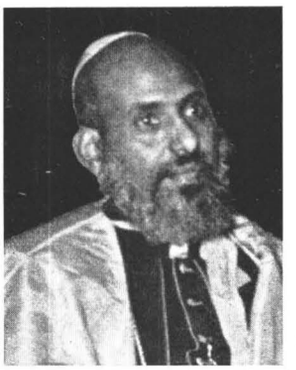

Cassa Chidané-Maryam asmarai püspök

Petroni Domonkos melfii püspök

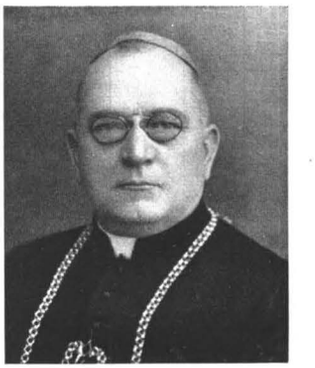

Jasinski Vladimir lodzi püspök

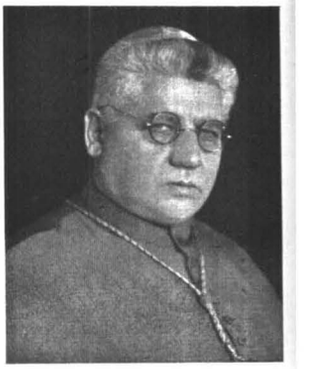

Adamski Szaniszló kattowicei püspök

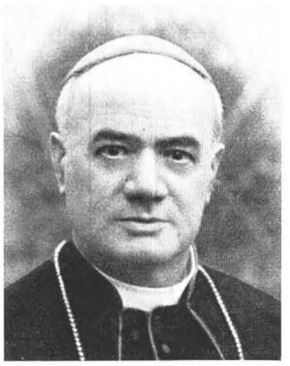

Margaria Santino civitacastellanai püspök

Fiedler István szatmári püspök

Czarneckij Miklós püspök, Róma

Vianello Mario fidenzai püspök

Alter Károly toledói püspök

Pallaroni Tivadar sarsinai püspök

Adinolfi Attilio anagnii püspök

Gardini Ferenc bertinorói püspök

de Aspe Tamás cochambai püspök

Mantiero Antal trevisói püspök

Georgis János fiesolei püspök

Nabaa Gábor saidai püspök

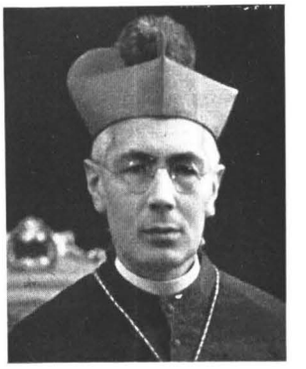

Agostini Károly paduai püspök

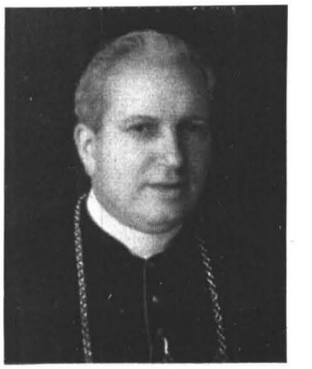

Lemmens Vilmos reormundi püspök

Drago Lajos tarquinia-civitavecchiai püspök

Ubaldi Benjamin gubbiói püspök

Stojka Sándor munkácsi püspök

Niccol Ferenc colle di val d'elsai püspök

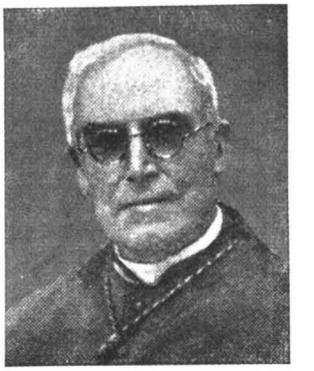

Brunhes Gábor montpellieri püspök

Varouchas Dénes püspök, Konstantinápoly

Rousset Ágoston ventimigliai püspök

Capobianco János urbaniai püspök

de Sanctis Alfonz todii püspök

Santin Antal fiumei püspök

Baziak Jenő lembergi segéd-püspök

Giorgi Emil montepulcianói püspök

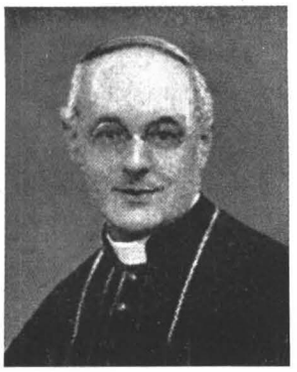

Heintz József troyesi püspök

Tredici Jácint bresciai püspök

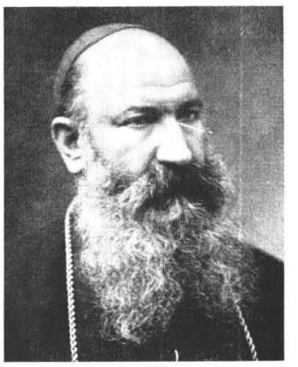

Inglese Lőrinc anglona-tursii püspök

Serci Higin ozierii püspök

de Angelis Tivadar nocerai püspök

Falcinelli Károly jesii püspök

Mühn Henrik jujuyi püspök

Cipriani Fülöp citta di castellói püspök

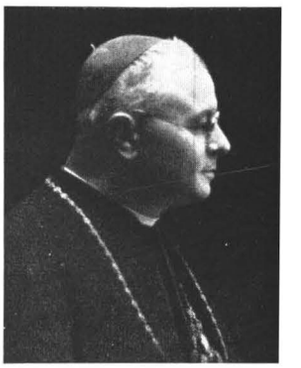

Melchiori Egisto tortonai püspök

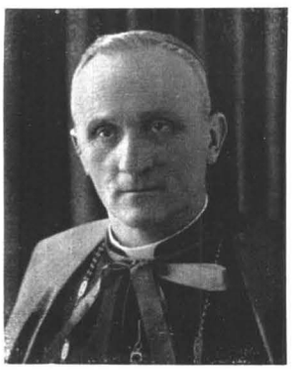

Melchiodi Kajetán loretói segéd-püspök

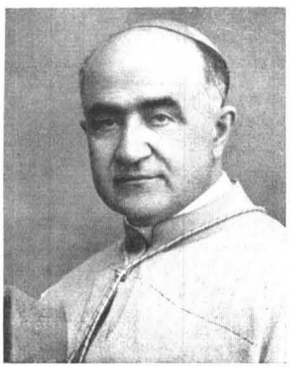

Camerlengo Mihály nolai püspök

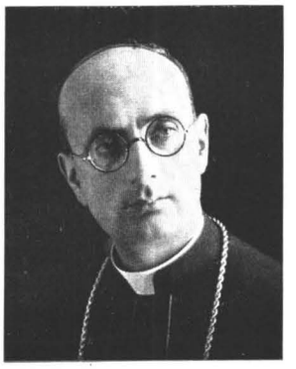

Facchini Ede alatrii püspök

Buric Viktor zeng-modrusi püspök

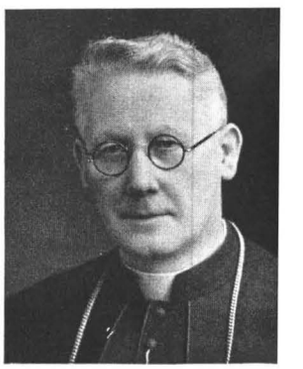

Mc. Grath Mihály meneviai püspök

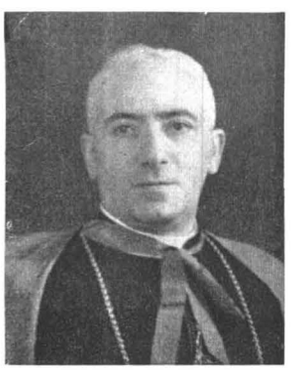

Castelli Hektor püspök, Róma

Huibers János haarlemi püspök

Jelmini Angelo püspök, luganói ap. admin.

Sonik Ferenc püspök, kielce kápt. helynök

Margiotta Miklós gallipoli püspök

Riviéere Péter monacói püspök

Facchinetti Viktorin püspök, tripolisi ap. vic.

Vorbuchner Adolf gyulafehérvári püspök

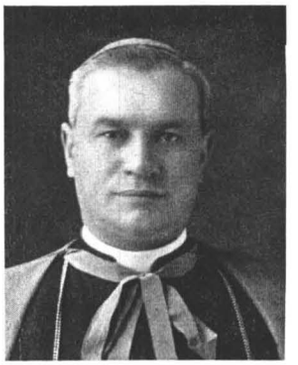

Budelacci Biagio frascatii segéd-püspök

Beretti Ferenc püspök, Róma

Yü-Pin Pál püspök, nankingi ap. vicarius

Calabretta Angelo notói püspök

Ficarra Angelo pattii püspök

Basoli Lőrinc ogliastrai püspök

Mazocco Guido adriai püspök

Squintani Ambrus ascoli-picenói püspök

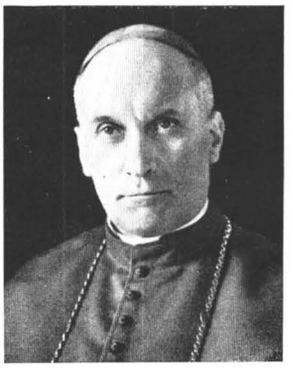

Streng Ferenc baseli püspök

Pezullo Frigyes policastrói püspök

Marcante Lucián valva-sulmonai püspök

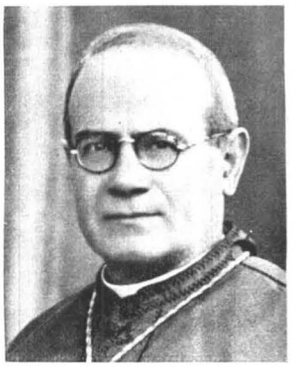

Couderc Alfréd viviersi püspök

Browne Mihály galwayi püspök

Giannico Epimeno triventói püspök

Del Signore Vince fanói püspök

Rea Ildefonzo cava dei tirrenii főapát

A pápai legátus kísérete az Üdvözlő Esten

ÜNNEPÉLYES ÜDVÖZLŐ EST A PÁPAI LEGÁTUS TISZTELETÉRE

A MAGYAR KATOLICIZMUS ÉS A MAGYAR társadalom 1938 május 24-én, a Kongresszus megnyitása előtt való este üdvözölték a pápa Legátusát az Ünnepi Csarnokban, üdvözlő est-tel, amelyen az összes egyházi és világi előkelőségek s a Kongresszusnak Budapestre érkezett belföldi és külföldi látogatói egyaránt megjelentek.

Az üdvözlő est délután hat órakor kezdődött, a Kongresszusi Csarnok acélgerendái között a pápai himnusz viharával. A magyar királyi kormány nevében mindenekelőtt Kánya Kálmán külügyminiszter üdvözölte a pápai legátust.

Kánya Kálmán külügyminiszter:

«Az isteni törvények a népek életén is uralkodnak.

APOSTOLI LEGÁTUS ÚR! A LEGNAGYOBB örömmel van szerencsém Eminenciádat a magyar királyi kormány nevében a XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus alkalmából körünkben üdvözölni. Örömmel és hálával tölt el bennünket az a megbizatás, amelyet a Szentatya Eminenciádra, az Ő Államtitkárára ruházott, mert abban a hűséges magyar nemzet, Szent István nemzete iránt tanusított atyai jóindulatának és érzelmeinek rendkívül értékes jelét látjuk.

A Szentatya e Kongresszus célját a kiengesztelésben és a jóvátételben jelölte meg. A magyar katolikusok hűségesen fogják a Szentatya által adott jelszót követni és a világ minden részéből jött hívek imádni fogják az Eucharisztikus Jézust, egyesíteni fogják bensőséges imáikat és könyörögni fognak a Mindenható kegyelméért. A mindennapi élet gondjai, harcai és fájdalmai ezeken a napokon háttérbe szorulnak és gondolataink, érzelmeink az emberi lét örök értékei felé fordulnak. Tudatában a kereszthalál áldozata által történt megváltásnak, boldogok vagyunk, mert megvallhatjuk hitünket abban, Akinek fennkölt Helytartója ezt az ünnepélyes alkalmat adta nekünk, hogy az Egyház iránti odaadásunkat és hűségünket kifejezésre juttassuk.

A világot és az elméket megosztó zavarok közepette ez a Kongresszus a szeretet megnyilatkozása, tüntetés Isten békéjéért Isten igazságában. Ez a Kongresszus a bizonyítéka annak, hogy mindazok

Kánya Kálmán külügyminiszter beszél

Az Elnökség emelvénye az elnöklő Heylen püspökkel, az üdvözlő est szónokaival. (Balról jobbra: Szendy Károly, Zichy János gróf, P. Bangha Béla S. J., Heylen püspök, Mihalovics Zsigmond, Czapik Gyula, Huszár Károly, Zsembery István)

fölött, amik minket elválasztanak, közös a hitünk, amely egyesít, közös a vágyunk a béke után, az akaratunk, hogy egymást megértsük és megismerjük. Azt hiszem mindazok nevében beszélek, akik itt Eminenciád üdvözlésére összegyültek, amikor kijelentem, hogy közös erőfeszítéseink célja, közös vágyaink tárgya a béke a népek között. A békéért dolgozva érvényre kívánjuk juttatni az igazságot is, mert a tartós és szilárd béke csak igazságos lehet.

Ezzel a kongresszussal a szellem elsőbbségét elismerjük és hangsúlyozzuk, mint világnézetünk alapját, mint egyéni és közösségi életünk zsinórmértékét. Az isteni törvények a népek életén is uralkodnak és a nemzeti lét legbiztosabb alapjait alkotják. A magyar föld, a magyar nemzet történelme bizonyítja ezt.

Már jóval a magyarok előtt más turáni fajú nomád népek is megkísérelték, hogy a Kárpátok koszorújától övezett területen állandó birodalmat alkossanak. Az V. században Attila és húnjai mozgó fővárosának sátrai a Duna-Tisza közén álltak. De a hún lovasok óriási birodalma rövidéletű volt. Harcosainak hősiessége, vezérének lángelméje ellenére a catalunumi ütközet a hanyatlás kezdetét jelentette annál, akit kortársai az Isten ostorának neveztek. Kevéssel halála után a húnok rettegett birodalma a belviszályok által okozott súlyos megrázkódtatások közepette, szétesett és örökre eltűnt. Néhány évszázaddal később az avarok alapítottak a Duna-völgyében birodalmat, amelyet rövid virágzás után elpusztítottak Nagy Károly hadai.

Valószínű, hogy a harmadik turáni államot, a magyarokét is elődeihez hasonló sors érte volna, ha az a mélységesen realista ösztön, amely a keleties felszín alatt történelmének döntő időszakaiban mindig jellemezte a magyar faj politikáját, nem értette volna meg Géza fejedelemmel annak szükségességét, hogy szorosabb és bensőbb kapcsolatba lépjen a keresztény világgal és annak intézményeivel.

De ami Géza fejedelem részére csak politikai meggondolások által diktált lépés volt, fia részére a legfőbb igazság felismerése volt. Megtérése hitből fakadt és Szent István az Egyház támogatásával a II. Szilveszter pápa által küldött koronával a fején vetette meg a magyar királyság alapját, amely azóta a viszontagságok és sorscsapások ellenére sem szűnt meg gyakran fényes és sohasem jelentőségnélküli szerepet játszani a Duna völgyében.

Szent István halálának kilencedik centenáriuma egyben műve fennállásának kilencszázadik évfordulója. Egy nép életének és államának ez az ünnepélyes dátuma, hála Őszentsége nagylelkű elhatározásának, a XXXIV. Eucharisztikus Kongresszus időpontja is. A keresztény népek nagy családja és annak egy tagja ünnepeinek találkozása csak termékeny lehet. Ez a találkozás nekünk magyaroknak emlékezetünkbe idézi nemzeti létünk alapelveit és azokat a szoros kötelékeket, amelyek minket az Anyaszentegyházhoz fűznek. A Budapestre összegyült idegen katolikusok pedig újból meggyőződhetnek a keresztény világ szolidarításáról és az Egyház tanításainak eleven értékéről.

Magyarország örül, hogy ezt a kettős ünnepet oly kiváló vendégek jelenlétében ülheti meg, mint Eminenciád, a bíborosi kollégium főmagasságú tagjai és az Egyház hierarchiájának nagyszámú képviselői, akik szívesek voltak Budapestre eljönni. Mélyen átérzi az ország azt a megtiszteltetést, amelyben része van és remélem, hogy minden vendégünk jó emléket őriz meg azokról a napokról, amelyeket szoros érzelmi közösségben fogunk eltölteni.

Apostoli Legátus Úr! Az a lelkes fogadtatás, amelyben a magyar nép Eminenciádat részesítette, kifejezi azokat az érzelmeket is, amelyeket a Szentatya iránt táplál. A Szentszék és Magyarország közötti jóviszony olyan régi, mint ez a keresztény királyság és olyan szilárd, mint alapítójának műve. Történelmének legfényesebb korszakaiban csak úgy, mint a nagy válságok idején, Szent Péter utódai jóságos atyai érdeklődést tanusítottak Magyarország iránt.

Másoktól magára hagyatva Magyarország se-

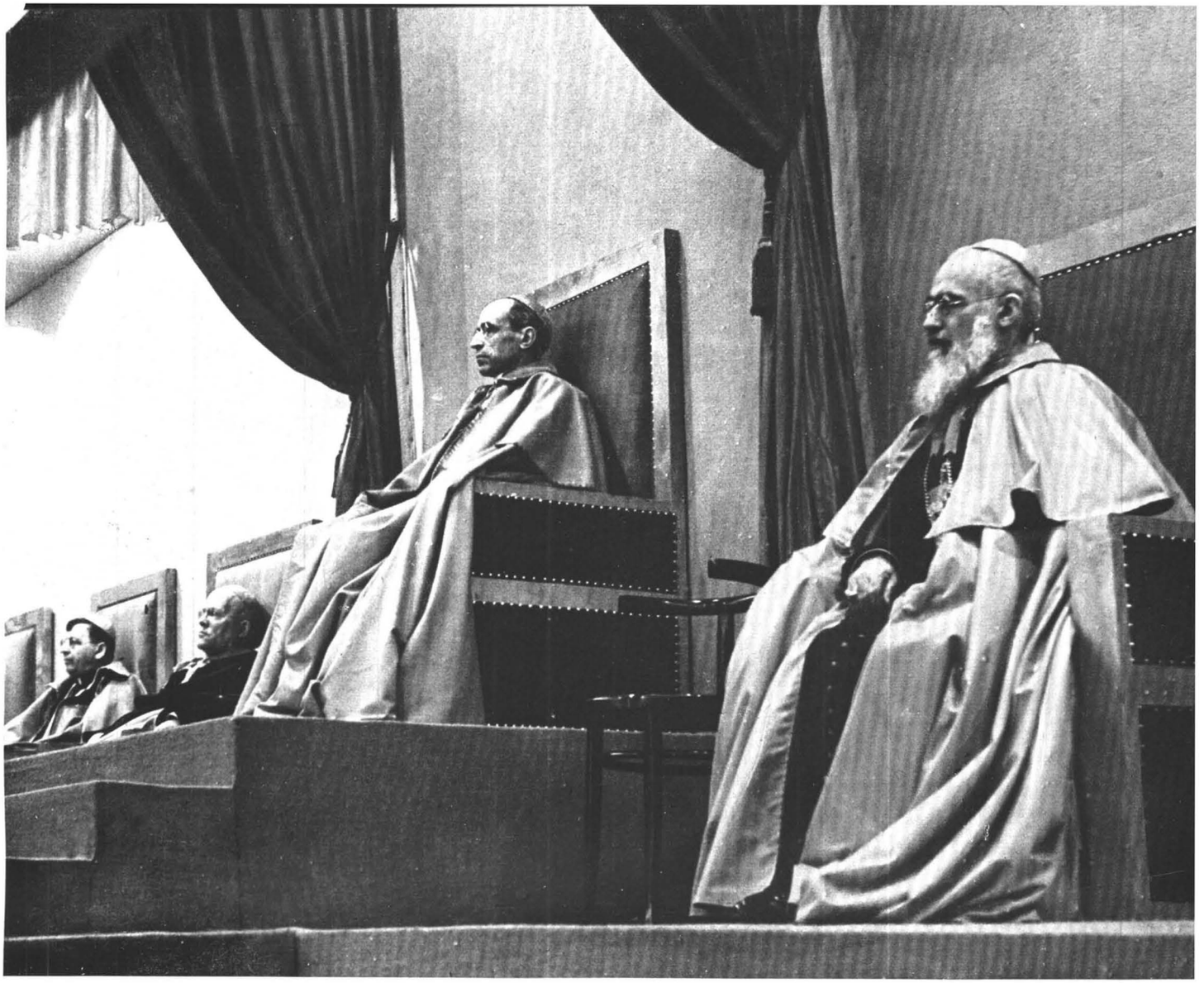

A pápai legátus a díszemelvényen. Balról jobbra : Serédi Jusztinián bíboros=hercegprímás, Dougherty Dénes bíboros, Pacelli Jenő bíboros=legátus, Tappouni Ignác bíboros, antiochiai pátriárka

gítséget és támogatást talált a Szentszéknél, amely 1526=ban, történelmünk legtragikusabb pillanatá=ban egyedül támogatta a kereszténység végvárát. Ennek a 150 évig elfoglalt területnek a felszabadí=tása hasonlóképen XI. Ince pápa erőteljes kezde=ményezésének köszönhető.

Megingathatatlan hűségtő eltelve, a magyarok mindig meghajoltak Krisztus helytartójának dön=tései előtt, akikhez a hit az odaadás és a hála 900 éves kötelékei fűzik őket. Magyarország érzelmei ma ugyanazok, mint tegnap. A legmélyebb hódola=tát mutatja be Őszentsége XI. Pius pápa előtt és a legmelegebb köszönetét, legőszintébb hálját fejezi ki a jóindulat összes jeleiért, amelyeket a Szentatya iránta tanusított. Meghatottan emléke=zünk vissza arra, ahogyan Őszentsége ünnepein=ken részt vett és ahogyan fájdalmainkat meg=értette. És mi mindnyájan, az idegen katolikusok tízezrei és a magyar katolikusok százezrei, akik összegyültünk, hogy nyilvánosan és ünnepélyesen megvalljuk hitünket az Eucharisztiában, közös imában fohászkodunk Istenhez, hogy áldja meg a mi nagyon szeretett és nagyon tisztelt Szent=atyánkat, XI. Pius Pápa Őszentségét.

Budapest hálját tolmácsolja Szendy Károly polgármester :

FŐMAGASSÁGÚ BIBORNOK, LEGÁTUS ÚR! Budapest székesfőváros polgárai hálás hódolattal üdvözlik Főmagasságú Bíboros Államtitkár Urat, akit apostoli legátusként Szentséges Atyánk, XI. Pius Pápa küldött maga mellől a fővárosunkban tar=tandó Eucharisztikus Kongresszusra. Legyen sza=bad nekem, a főváros polgármesterének, ez ünnepi alkalommal alázatos hálánkat kifejezni azért a ki=tüntetésért, mely Eminenciádnak, mint pápai legátusnak hozzánk érkezésével fővárosunkat érte. Az elmult évszázadok alatt ritkán jutott oly bol=dogság osztályrészül fővárosunknak, hogy a pápa legátusát fogadhatta volna vendégül falai között.

Mindazonáltal bizonyos, hogy a római pápák többször adták jelét hazánk iránti szeretetüknek,

sőt a pápák, főleg boldogemlékű XI. Ince segítsége nélkül sem Budavára nem szabadult volna fel, sem Szent István országa, mely évszázadokon át a kereszténység védőbástyája volt, nem nyerte volna vissza régi határait.

Most pedig a Szentséges Atya kegye az Eucharisztikus Kongresszussal tüntette ki fővárosunkat és a Krisztus-hivő népek óriási sokasága gyült itt egybe minden törzsből, nyelvből és nemzetből, hogy az Eucharisztiában igazán, valóban és lényeg szerint jelenlévő Krisztus Királyt imádja.

Biztosan tudjuk, hogy ez a kongresszus polgárainkat és messziről jött zarándokainkat is megerősíti hitükben, erősíti reményükben, megszilárdítja az Apostoli Szentszék iránt való hűségükben.

Alázatos tisztelettel köszöntve Főmagasságodat, Szentséges Atyánk elé tárjuk hódolatunkat és hűségünket, mellyel fővárosunk mindig ragaszkodott az Apostoli Szentszékhez.

Gróf Zichy János:
Hála a Szentséges Atya kivételes figyelméért.

FŐMAGASSÁGÚ APOSTOLI LEGÁTUS ÚR! A legmélyebb tisztelettel üdvözlöm Eminenciádat, mint Őszentségének, a római Pápának legátusát, a magyar katolikus társadalom nevében, melynek minden egyes tagja e pillanatban nemcsak szeretettel, hanem kimondhatatlan hálával gondol a Szentatyára, aki nemzetünket különösen megtisztelte azáltal, hogy a XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus alkalmával nemcsak apostoli legátusa által képviselteti magát, hanem és különösen azért, mert Eminenciád személyében Bíbornok Államtitkárát, a Hozzá legközelebb álló egyházfejedelmet bízta meg képviseletével.

Mi magyarok ebben különös megtiszteltetést látunk és jutalmazva látjuk azáltal minden törekvésünket, minden buzgalmunkat és vigasztalva érezzük magunkat azokért a nagy szenvedésekért, melyeket a háború alatt és a háború után napjainkig hosszú évek óta állandóan átérezünk.

A sokat szenvedett és még mindig mély gyászba borult magyar nemzetnek különösen jól esik Krisztus helytartójának ez a kivételes figyelme, amely fokozni fogja azon törekvéseinket, melyek eltöltenek és arra ösztökélnek minket, hogy megerősítsük a magyar katolikus öntudatot, megedzük a magyar katolikus társadalmat a materializmus ellen való küzdelmeire s erőinek fokozására.

A mai időben, melyben úgyszólván az egész világon a nehéz megélhetés majdnem áthidalhatatlan problémái között az emberek nagyrésze cinizmusban merül el, amikor a kereszténység alapjának és éltető elemének, az «áldozatnak» fogalmát elnyeléssel fenyegeti a kollektív egocentrizmus, mikor a létért való rettenetes küzdelmükben megfeledkeznek a keresztény felebaráti szeretetről, mely minden «áldozatnak» alapfeltétele és kezd kialakulni egy olyan kereszténynek nevezett felfogás, melynek nem a szeretet az éltető eleme, amikor az «érték» az emberi lélek érdeklődésének úgyszólván egyedüli tárgyát képezi: látván ezt a már-már céltalannak látszó gigantikus vajudást, lassankint mindannyian ráeszmélünk arra, hogy csak egy abszolút érték létezik a világon, az erkölcsi érték és csak egy igazán értékes átütő erő van és ez az áldozatkészség, mely — menten minden önzéstől — mindig újabb és újabb áldozatokra kész.

Mit ér az államoknak, a társaságoknak, az egyéneknek minden gazdasága, ha nincs meg bennük az az erkölcsi érték, mely által azokat megőrzik és helyesen gyümölcsöztetik az «áldozat» számára, mely fokozni és sokszorozni fogja azoknak becsét. Azért törekszünk mi — akik ma, fájdalom — csak maroknyi nép vagyunk arra, hogy gyarapítván bennünk az erkölcsi kincseket, ezek által legyünk értékesebbek és erősebbek másoknál, akik nálunk hatalmasabbak.

Szent István kora óta, amikor első királyunk Asztrik apátnak, II. Szilveszter pápa delegátusának kezéből átvette a Szent Koronát, ezt a megáldott kincset, mely mélyen belefonódott a nemzet éltébe s amely azóta szerves része nemzeti alkotmányunknak, tehát több mint 900 év óta hazánk mindig katolikus ország volt, ezért lehetett oly rendíthetetlen őre Európa Keletén annak a kultúrának, melyet Krisztus Urunk hozott a világra és melyből mindazon erők fakadtak, melyek ma is mindenütt sikeresen tudnak ellenállni a modern paganizmusnak és fognak ellenállni itt és addig, míg a szupremáciában lévő katolikusok lángoló hite ebben az országban magasan lobog.

Az a hit, mely nem ismer akadályokat és határtalan: az a hit, mely hegyeket képes megmozdítani, segíteni fog minket célunk elérésében.

Ez a mi törekvésünk és ennek sikerére kérjük Eminenciád által elsősorban Őszentségének imáit és áldását.

A pápai követ:
Szent testvériség Krisztusban!

AZ EUCHARISZTIA ISTENÉBEN HIVŐK 34. kongresszusának e ragyogó előestéjén, ebben a hatalmas teremben, amelyet a szorgalmas ipar most büszkén enged át szentélyül a hit isteni méltóságának, a közelgő eucharisztikus ünnepségek eme első megnyilvánulásán, eltelve az engem ideküldő és kísérő fenséges nevének nagyságától; szívemben és lelkemben úgy visszhangzanak, mint valami szent ének édes melódiái, a magyar királyi kor-

mány, a magyar főváros és a magyar Katolikus Akció képviselőjének imént elhangzott szavai. De még nem lebbent fel a fátyol, mely a mindennapi élet tekintete előtt elfedi a Szentek Szentjének misztikus szekrényét. Budapest, ez az előretolt végvár, mely a felszabadításáért folytatott hosszú küzdelmek mellett diadalmasan harcolt Krisztus szabadságáért is, ez a lovagias város, mely vendégül látja e nagyszabású gyülekezetet, még várja, hogy szemhatára megvilágosodjék a holnapi nap tündöklő fényétől. A Hősök-tere, a magyar bátorságnak ez a jelképes arénája, még nem látta lobogni s a nap sugaraival elkeveredni a keresztény népek jámbor hitének ezernyi és ezernyi lángját abban az egyedülálló pillanatban, amikor dicső emlékű kövei az egész katolikus világ misztikus oltárává avatódnak. Mégis ezen a nagyszabású gyűlésen a nagy Kongresszus hajnalának ünnepélyes városában, számosan gyülekeztek össze azok, akiknek szívét égő hazaszeretettel hatja át a Krisztus Királyba és a krisztusi ország alapvető törvényeibe vetett megingathatatlan hit szent és büszke tudata: a hit az igazságosság és a béke országában, amely ha érezteti is hatását e földön, gyökereivel nem erre a világra, hanem az Égbe nyúlik. Ti jól tudjátok ezt és jól tudja e történelmi föld, amelyet Magyarország első királyának apostoli egyénisége szentelt meg, akinek elméjét és karját Krisztus keresztje és a Szűzanyának, a ti Patronátoknak tisztelete irányította és akinek köszönhetitek nagyságotokat és dicsőségeteket s azt a kimondhatatlan örömöt, hogy Szent István személyében olyan égi pártfogótok van, aki hősiességben nem marad alatta az első vértanunak. Ő fentről néz reátok és bizonyára örvend azon, hogy városa, amely koronáját őrzi, most célja és központja az Oltáriszentségben rejtőző Isten egyetemes imádatának, Annak, akit ő most szemtől-szembe lát a szentek fényességében és gyönyörködik abban, hogy a ti híres és ősi vallásosságtok, atyáitoknak ez a drága öröksége, most az egész világ előtt tanuságot tesz a Duna-Tisza partjain általa elvetett apostoli és katolikus hit gyümölcseiről.

Köszöntöm ezt a nagy várost és ezt a nagy népet vezetőivel egyetemben, azzal a belső meggyőződéssel, hogy az Oltáriszentségben jelenlévő Isten Helytartója a legfőbb Pásztor, aki gondosan őrködik a juhok és a bárányok fölött, szeretetteljes és atyai tekintettel figyeli a Krisztus által rábízott nyájnak ezt a kiválasztott helyét. Azok az ékesszóló ajkakról elhangzott szavak, amelyek megreszkettették e terem levegőjét és növelték máris megindult szívem csodálatát, örömmel és bizakodással vannak tele, őszinte megnyilatkozásai a lángoló magyar léleknek s ígéretteljes előjátékai az ünnepélyes eucharisztikus üléseknek. Ezekre a hittel és szeretettel teljes szavakra, amelyek most már az éter szárnyain szállnak a vatikáni domb antennái felé, Szent Péter trónjáról hálás visszhang válaszol és atyai öröm, amely felmagasztalja, sőt megnemesíti e szavakat átható fenkölt érzelmeket. S miközben Krisztus Helytartójának jóságos szeme úgy tekint erre a bevezető ünnepélyre, mint valami szép látomásra, miközben lelkéből a vallásosság, a cselekedet és áldozat bőséges gyümölcseiért könyörgő ima száll, s míg áldó jókívánságai különös égi kegyeket biztosítanak az ő apostoli szívének oly kedves magyar nép számára, itt már gyülekeznek a különböző korosztályok, hivatások és méltóságok kiváló képviselői, együtt, az idegen nemzetek csoportjaival és ez a nagyszerű fogadóest megnyitja a Krisztusban való szent testvériség ragyogó és magasztos ünnepeit.

Igen, szent testvériség, Krisztusban, az Oltáriszentségben jelenlévő és rejtőzködő Istenben, aki velünk van az idők végezetéig, igen, ez az Eucharisztikus Kongresszus, amely zászlaja alatt összegyüjti és egyesíti a világ nemzeteit, a katolikus Anyaszentegyház nagy családjának tündöklő keretében. Ennek az oltára a legmagasabb és a legcsodálatosabb szószéke Krisztusnak, a mi egyetlen Mesterünknek, aki első tanítványainak szájával így szólt hozzánk: «Csak egy Mesteretek van, Krisztus, s ti mindnyájan testvérek vagytok». Ez az oltár az az isteni asztal, mely testvérekké tesz bennünket, amidőn körülálljuk, hogy misztikusan egyesüljünk vele, midőn iszunk az ő kelyhéből és eszünk az ő kenyeréből. Nem én mondom, hanem a nagy Szent Pál apostol ak orintusiakhoz írt levelében: «Az áldozókehely, melyből áldoznak, vajjon nem Krisztus vérét adja nekünk? S vajjon a kenyér, melyet megtörünk, nem az Úr testéből részesít minket? Mert egyetlen kenyér, egyetlen test vagyunk mi mindnyájan, mivel ugyanabból a kenyérből részesülünk». «O sacramentum pietatis, o signum unitatis, o vinculum charitatis» — kiáltott fel Szent Ágoston. Vajjon nem az Oltáriszentség-e a forrása annak a malasztnak, mely mindnyájunknak annyira fontos? Vajjon nem az Oltáriszentség-e a jele annak az egységnek, amelyért Krisztus könyörgött szenvedéseinek előestéjén, hogy megpecsételje a szeretetnek akkor elrendelt szentségét, mert ahogyan az Atya volt egyŐvele és Ő egy volt az Atyával, vajjon nem vagyunk-e mi is egyekŐvele? Vajjon nem szeretetkötelék-e az Oltáriszentség annak a reménynél és hitnél is nagyobb szeretetnek, amely sohasem lankad és sohasem alkuszik meg, hanem mindent hisz és mindent remél és mindent elvisel?

A szeretetben az igazságot követjük s növekszik bennük a hit egysége és Isten Fiának, a mi Urunknak, a közelgő kegyelemteljes és boldog

«Dícsértessék az Úr Jézus Krisztus!» (Balla Sándor százéves magyar köszönti a bíboros-legátust)

napok Királyának megismerése. Követjük az igazságot Krisztusban, aki sajnos, még ma is egyesek szemében botrány, másoknak balgaság; akit sokan félreismernek, vagy gyaláznak, és akit a század elfajzott és ködös tudománya úgy tekint, mint akit korunk civilizációja és szellemi beállítottsága már túlhaladott és legyőzött; akit Munkácsy Mihály zseniális ecsetje megrázó és drámai jelenetben ábrázolt Pilátus előtt azon a képen, mely nemcsak a mult idézése, hanem szinte jóslatszerű figyelmeztetése a jelen számára, hogy Judea kormányzójának vallatása és ítélete megismétlődik a Názáreti követői ellen, azoknak a száján és tollán keresztül, akik — a gőgös római bíróhoz hasonlóan — minden feleletet eleve visszautasítva kérdezik: «Ugyan ? Mi az igazság ?»

Pedig ennek a nem ismert, félreismert, meggyalázott, megrugdalt és megtagadott Krisztusnak az örök igazság Igéjének, az ő emberi lelket megújító szavának köszönheti a mai kultúra mindazt, amivel felülmúlja a régit. Hitünk, reményünk és szeretetünk ehhez a Krisztushoz, az emberi és az isteni korok e Királyához emeli mostan ujjongó dicshimnuszunkat, mégpedig annál szentebb büszkeséggel, annál feltétlenebb odaadással, annál forróbb vezeklési vággyal, minél istentelenebb hálátlansággal vitatja el tőle ez a kegyetlenségben a judeai kormányzóval vetélkedő kor uralmának jogát s minél erősebben rázza az ő magas királyi trónusát. Ha mindez keserűvé is teszi a száműzetést a jók számára, szívük hevét azonban nem oltja ki és nem lankasztja, sőt jobban lángralobbantja; ennek a jele és záloga a nemzeteknek ez a tömege, amely összejött a Dunapartjára és boldogan alázkodik meg az Eucharisztia trónja előtt, mely misztériuma a megváltásnak és imádásnak, a kegyességnek és megbocsátásnak, imádságnak és megtisztulásnak. Itt minden lélek magábaszáll s a megvilágosodás és a nyugalom értékes óráiban mindenki a saját utait keresi s titokban és nyiltan az isteni Üdvözítőt hallgatja, akinek egyedül vannak szavai az örök életről és aki megadja a vigasztaló malasztot a földi élethez is annak, aki az ő országát keresi. Mert az Oltáriszentség, az Isten, tudja, mire van nekünk szükségünk! El akarta vállalni a mi földi életünket, szolgai alakot öltött, hasonlóvá vált az emberekhez és helyzeténél fogva elismerték mint embert. Mint főpap részvéttel volt a mi gyengeségeink iránt, ő is kísértésnek volt kitéve, mint mi, mert meg akarta ismerni az emberi természetnek minden gyengeségét, a bűnt kivéve.

Amennyire igaz az, hogy a bűn boldogtalanná teszi a népeket, éppúgy igaz az is, hogy a vallás, amely nem az emberektől, hanem Istentől jön, boldogokká és nagyokká teszi őket: mert a vallás teszi jóvá a polgárokat, amikor megtanítja őket arra, hogy az uralkodóban Isten fenségének egy sugarát lássák és hogy felsőbb hatalmaknak éppúgy engedelmeskedjenek, mint Krisztusnak. Az a meggyőződés, hogy a vallás és az élet közt fennáll ez a bensőséges kapcsolat és hogy az égből alászálló világosság- és erőáradatok életképességben növelik a földi dolgokat: ez a mély belátás vezette ide a közhatóságokat és képviselőit, a nép minden rétegével és osztályával egyetemben; és gyűlésünkre ez vezette a tudatos és tevékeny behatás kiváló tanusítóját, a két legfelsőbb hatalom, az Egyház és az Állam kölcsönös kapcsolatainak ápolását, s aki buzgón egyengeti a kölcsönös bizalom és a baráti megértés útját. A tapasztalat is megerősít abban a meggyőződésben, hogy ezek a kapcsolatok kölcsönösen használhatnak s ezek után ki kételkedhetik abban, hogy az ünnepélyes napok közös öröme csak megszilárdítja viszonyunkat és új lökést ad az ősi és szent köteléknek, mely Szent István koronáját és városát Krisztus Helytartójához és az Apostoli Székhez fűzi és hogy kapcsolatunk a jövőben is változatlan marad, mint valami tündöklő vezércsillag, amely sohasem alkonyodhatik le a nemes magyar nemzet lelki horizontján.

Ebben a boldog és bizakodó várakozásban, mint a dicsőségesen uralkodó XI. Pius pápa Őszentségének legátusa, megáldom ezt a nagyszerű első gyülekezetet, amelynek keretében a Kongresszus Előkészítő Bizottságának szerencsés rendelkezése folytán a társadalmi rétegek és az élet végletei találkoztak Isten dicséretében, hogy mint a zsoltárköltő énekli: «Ifjak és szűzek, öregek és gyermekek együtt magasztalják az Úr nevét».

AZ ÜNNEPI CSARNOK KÖZÖNSÉGE MÉLY megilletődöttséggel és lenyügözöttséggel hallotta e szavakat; még azok is, akik nem értették a nyelvet, amelyen beszélt, megértették a megjelenés és mozdulatok roppant fönségén át a mondanivaló lényegét.

Az elragadtatott taps sokkal több volt, mint a tetszés jele: a hódolatnak és a megilletődöttségnek volt a viharzása. Ennek elcsendesedésével Magyarország azzal köszöntötte a pápa személyének helyettesét, ami legdrágább neki: jövendőjével. Két ötéves kisgyermek állott az emelvényre és köszöntötték szavakkal és virággal. Szinte még ennél is meghatóbb volt, amikor egy százéves alföldi magyar lépett a dobogóra üdvözölni őt.

Balla Sándor alföldi magyar:
A földön szántott barázda és az Oltáriszentség.

ÁLDOTT, KI AZ ÚR NEVÉBEN JŐ — MONDTA — Hozsanna a magasságban! Ezt énekli a magyar föld dolgozó, sokat szenvedett népe. Így köszönti azt, aki a mi Urunk Jézus földi helytartójának, Szent Péter utódjának követségében jött mihozzánk. A mindennapi kenyérért verejtékező földmíves nép hűséges katolikus hitéhez. Hisszük és valljuk, hogy a mi Urunk Jézus Krisztus jelen van a legméltóságosabb Oltáriszentségben és ezt a kincset a római katolikus egyházra bízta. De azt is hisszük és valljuk, hogy a földön szántott barázda, az elvetett mag, a mindennapi kenyérért csorduló verejtékünk közelebb hoz minket a teremtő Istenhez, közelebb hoz az Oltáriszentséghez. Jézus Krisztus azzal tüntetett ki minket, földmíves népet, hogy a mi kezünkből kikerülő kenyeret választotta palástjának. Erről a hitről teszünk itt tanuságot Szentséges Atyánk követe előtt. Ezt hoztam el a föld népének nevében. Fogadja ezt a hitvallásunkat, mint katolikus magyar lelkünk legdrágább ajándékát. Áldja meg a szentségi Jézus minden lépését! *Dícsértessék az Úr Jézus Krisztus!*

Az Egyház, Állam, kormányzat előkelőségeinek és képviselőinek beszédei után felhangzott az üdvözlő-esten a pápa személyének helyettese előtt az a köszönés, amely ősidők óta a magyar népé, az a köszöntés, amellyel a falu még most is mindenkit üdvözöl, s amellyel az üdvözlő-est mint utolsó és tündöklő akkorddal ért véget, hogy egy teljes hét zúgja tovább az Ostya előtt, és a rádió vigye szét a roppant acéltornyokról, amelyek acélkötelekkel a földhöz horgonyozva ringtak a lég tengerében, s a föld és a tengerek felett minden megteljen e szavak csengésével:

«DÍCSÉRTESSÉK AZ ÚR JÉZUS KRISZTUS!»

A MEGNYITÁS ELŐTT

FELVIRRAD A KONGRESSZUS ELSŐ NAPJA, május 25., szerda, az áldozócsütörtököt megelőző nap. Ma két szent pápáról is, VII. Gergelyről és I. Szent Orbánról zeng a breviárium és a misekönyv. A VII. Gergelyről szóló lectiók Henrik császár nevét emlegetik, a középkor germán Európáját idézik, amelynek erőszakával küzdött a szent és nagy pápa: «vir vere sanctus, criminum vindex, et acerrimus ecclesiae defensor».

És szól a liturgia s a Septimus Severus kegyetlen üldözései alatt uralkodott másik pápáról, első Szent Orbánról, aki alatt Szent Cecilia, Tiburtius és Valerianus szenvedtek vértanuságot és aki maga is «martyrio fuit coronatus» — s a vértanu emlékére vörösben misézik ezen a napon az Egyház és a breviáriumot mondó papok ajkán kigyúl a Tedeum, a vértanuk Te-deuma.

KÉTEZERÖTSZÁZ SZENTMISE HAJNALA

S MÍG A MISEKÖNYV ÉS A BREVIÁRIUM lapjain ezek zengenek, odakünn súlyosan esik. Úgy tetszik, a város, a lobogók mind bele fognak olvadni valamiféle szürke vízáradásba.

A világsajtó az európai nemzetközi feszültség enyhüléséről ír, bár a helyzet még mindig válságot mutat. De a vonatok, amelyek Lengyelországból, Romániából, Csehszlovákiából, Jugoszláviából, Olaszországból és Franciaországból jöttek, sorra futnak be az éjszakán át az esőverte pályaudvarokra.

Ezalatt a templomokban Szent Máté evangélium zeng, evangéliumának 24. fejezetéből a 42-től 47-ig terjedő versek: «Amaz időben mondá Jézus az ő tanítványainak: Vigyázzatok, mert nem tudjátok, hogy milyen órában jön el a ti Uratok. Úgy cselekedjetek, mint ahogy a családatya cselekszik, midőn tudja, hogy eljött a tolvaj, nem hagyja el a házat. Ezért legyetek készek, nem tudjátok az órát, mikor jön el az Emberfia. Az a jó szolga, aki midőn az Úr háza élére állította, idejében készít neki eledelt. Boldog az a szolga, aki, midőn eljő az ő Ura, így találja őt. Bizony, bizony mondom nektek, minden javak vezetőjéül teszi meg őt . . .»

Ime ez az ének az Egyházról, a Szolgáról, az Urának eledelt készít minden időben, szorgosan fáradozva köröskörül az összes kontinenseken, a tegnap, ma és a holnap minden viharában. 2500 szentmise folyik hajnal óta a gyertyalángok mellett a pesti templomokban.

Szentmise a Kongresszus összes résztvevőiért.

A ZUHOGÓ ESŐ SEM TUDTA VISSZATARtani a Kongresszusi résztvevők óriási tömegeit attól, hogy reggel 8 órára valósággal meg ne szállják a Szent István bazilikát, hogy résztvegyenek a szentmisén, amelyet egyrészt a kongresszus résztvevőiért, másrészt azokért pontifikált Serédi Jusztinián hercegprímás, akik az egész világon lélekben csatlakoztak a Kongresszushoz. Rengeteg volt a résztvevők között a külföldi, ami már külsőleg is meglátszott azon, hogy a templom előtti téren valóságos autótábor helyezkedett el. A fenntartott helyeken foglaltak helyet az Eucharisztikus Kongresszusok Állandó Bizottságának tagjai, élükön Heylen Tamás namuri püspökkel. Teljes számban foglalták el helyeiket az Előkészítő Bizottság tagjai is a Szentélyben fenntartott helyeken.

Szentmise a bűnösökért.

DÉLELŐTT 10 ÓRAKOR AZ EGYETEMI Templomban engesztelő szentmisét mutattak be az alkoholizmus és élvezetvágy által elkövetett bűnökért. Ezt a bűnbánati és engesztelő istentiszteletet még XI. Pius pápa egy még 1931-ben kiadott enciklikában rendelte el, amikor a bűn leküzdésének leghathatósabb fegyvereként az imát és a bűnbánatot jelölte meg. Van Roey bíboros mint a katolikus Alkoholellenes Ligának a pápa által kinevezett bíboroselnöke is jelen volt a szentmiséjén, amelyet Shvoy Lajos székesfehérvári megyéspüspök pontifikált s utána magyarnyelvű beszédében rámutatott arra, hogy úgyszólván a világ minden részében erkölcsi téren is milyen károkat okoz a mértéktelenség. Majd Ruszli prelátus, danzigi általános helytartó mondott német-

nyelvű szentbeszédet arról, hogy az eljövendő nemzedék az Eucharisztia által erősítve erősebb lesz a réginél.

Félkilenc órakor ugyanolyan szándékkal, mint a bíboros-hercegprímás, a Rózsák-terén levő görög-katolikus magyar plébánia templomban Pap Antal görögkatolikus c. érsek, apostoli kormányzó pontifikált ünnepélyes szentmisét. Délelőtt 10 órakor a hajdudorogi görögkatolikus magyar egyházmegye papjai a Rózsák-terén lévő Erzsébetvárosi latinszertartású plébániatemplomban tartották meg az egyházmegye ú. n. társasmiséjét. Aranyszájú Szent János miséjét adta elő az énekkar a hitvallóét, aki szembenézett császárok üldözésével.

A SZELLEMI ÉLET HÓDOLATA AZ EUCHARISZTIKUS KRISZTUS ELŐTT

A KONGRESSZUSSAL KAPCSOLATBAN: A katolikus szellemi életnek Budapesten időző előkelői is igyekeztek módot találni az Eucharisztia előtt való hódolat bemutatására.

A gyűlés megnyitása előtt már jóval megtelt a Vigadó nagyterme, — a világ minden nyelve cseng, spanyolok, hinduk, franciák, amerikaiak várakoznak a gyűlés megkezdésére s egymásután érkeznek az egyházi élet előkelői, köztük Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás és Hlond Ágoston kardinális. A gyűlést Hóman Bálint miniszter beszéde nyitotta meg.

Hóman Bálint miniszter:
«Büszkén valljuk a magyar szellemi életet kereszténynek».

— AZ EZREDIK ÉV KARÁCSONYÁNAK ÜNnepén — mondta a miniszter — a pápa küldötte szent koronával felavatott első keresztény királyunk emlékének szentelt jubileumi évünkben sokezer katolikus hívő jött a világ minden tájáról Szent István országának fővárosába, hogy itt hódoljanak a felséges Oltáriszentség előtt és itt tegyenek vallomást katolikus hitükről, bizonyságot a krisztusi eszme, az Egyház erkölcsi törekvései s a keresztény művelődés eszményei mellett.

— Ebből a tiszteletadásból kér magának részt mai ünnepi ülésünkön az irodalom, elmúlt korszakoknak valláserkölcsi alapon felépült és a mi kultúránknak alapul szolgáló művelődésére.

— Egymástól távol élő nemzeteknek a katolikus hitben egybeforrott fiai között mi katolikus magyarok is büszkeséggel valljuk, hogy immár tizedfélszázad óta folyamatos keresztény nemzeti művelődésünk az egyetemes kereszténység talajában gyökerezik, mert a magyar fajta lelkében sarjadt ősi magyar művelődés a keresztény kultúra elemeivel összevegyülve, a katolikus Egyház tudós papjainak szellemi irányítása mellett indult egykoron új fejlődésnek és szökött rövid néhány század alatt sudárba. Művelődésünk kezdeteinek ez a keresztény és egyházi jellege rányomta bélyegét minden korszak magyar szellemi életére és a művelt magyar lélekre. Ez a magyar lélek minden ellenkező ösztönzéssel szembeszállva, mind máig keresztény maradt és Istentől el nem szakadt. Nehéz megpróbáltatások napjaiban a magyar lélek a hit ősi forrásaiból merített erőt és buzdítást a valláserkölcsi alapon épülő nemzeti művelődés védelmére és továbbépítésére. A Krisztusban való bensőséges hit és a nemzeti öntudat szétbonthatatlan szintézisével alkotta meg a maga spirituális irányú keresztény nemzeti világszemléletét s ezzel a szemlélettel felfegyverkezve vívta meg és vívja ma is harcát a hitet és erkölcsöt tagadó, az Egyházat és államot támadó, a társadalmat és a szellemiséget bomlasztó törekvésekkel.

— A történeti magyar léleknek ehhez a nagy küzdelméhez a magyar szellemi élet vezetőinek és hivatott munkásainak a nemzeti és keresztény népi törekvések érvényesülését előmozdító munkájához igyekszünk erőt és biztatást meríteni vallásos életünk legnagyobb és legbensőbb élményéből, az Oltáriszentség hódolatából.

A miniszter beszéde után gróf Dalla Torre József, az Osservatore Romano főszerkesztője emelkedett szólásra.

Gróf Dalla Torre:
A katolicizmus eleven erő

KRISZTUS ITTHAGYTA E FÖLDÖN AZ embereknek életét és tanítását: életét az Oltáriszentségben, tanítását Péternél, az ő helytartójánál: a pápánál — mondotta. — Élet és tanítás: mindkettő örök, megronthatatlan és legyőzhetetlen. Az egyik megmenti az Egyházat a haláltól és a bomlástól, a másik életerőssé teszi, apostoli, tanítói és megszentelő hivatással ruházza fel. Egy másik keresztény közösség, pedig az úgynevezett orthodoxiában él a szív és élnek a tagok, mégsem mozog, nem emelkedik, nem terjeszkedik, nem halad. Örök mozdulatlanságban és letargiában szenved. A katolikus egyház az Oltáriszentségből nyeri az életet, mely nem alszik ki, mely táplál, melyet semmi meg nem ölhet. De ez az élet a pápa tanítói hatalmában is forrásozik, onnan nyeri erejét, fejlődőképességét és azáltal

Hóman Bálint miniszter beszél

tud hódítani. A pápa legelteti lelkileg Krisztus nyáját, ő erősíti azt meg hitben, a pápa tanítója minden nemzeteknek; ő gondoskodik arról, hogy végrehajtassanak Krisztus parancsai s hogy elvégeztessék az evangéliumi küldetés: a küzdő egyház fő életcélja. A katolikus Egyház ezért örökké életképes: birtokolja az Igét és az Ige Megtestesülésének isteni életét és tanítását.

Dalla Torre József e szavainál a közönség köréből valaki elkiáltotta magát: Evviva il Papa! Erre az egész közönség viharos tapsba és éljenzésbe tört ki, majd amikor az első sorban ülő József főherceg leányával együtt felállt, a nagygyűlés közönsége egy emberként ugyancsak felállt és az egész terem állva ünnepelte a Szentséges Atyát. Csak percek multán, a viharos ünneplés csillapultával folytathatta gróf Dalla Torre beszédét.

— Miután a katolicizmus és az Egyház teljes egészében birtokolja az életet, uralkodik is az egész életen: az egyén öntudatában éppúgy, mint a kollektív tudatban. Az Egyház üdvözíti a lelkeket és meggyógyítja a nemzeteket, fegyelmezi az erkölcsöt, megvilágosítja a gondolatot; a vallás, a társadalom és a politikai élet a hitben és az erkölcsben találja meg törvényét és rendszerezését; a műveltség egésze is hasonlóképen az Egyházban találja meg a legfelsőbb elveit, célját és babérját. Ennél a pontnál, amennyire a szűkreszabott idő csak engedte, hosszabban időzött a szónok, mert idevágó kijelentései éppen e napokban nyernek fényes igazolást ezen a grandiózus 34. Eucharisztikus Kongresszuson. Mik ezen a téren a katolikus szellemiség legsajátosabb megnyilvánulásai? A hit és tudomány közötti összhang; az emberi élet követelményeire alkalmazható filozófiai tájékozódás és indítékadás, minek folytán a bölcseleti okoskodás az élet iskolája lesz (v. ö. skolasztika): az Egyház bűvkörében a művészet annyira megnemesül, hogy az még a dogma és az erkölcsi elv szemléltetésére is képes lesz s ezzel a művészet is iskolává válik, ahol a költészet és a képzőművészetek univerzális nyelvét mindenki megérti és tanul belőle. A legnagyobb tudományos, irodalmi és művészeti sikerek azok voltak, melyek a katolikus igazságban gyökerező alkotásokat érték. Ezek az igazságok kiállottak minden kritikát és támadást és ma is időben és térben egyaránt univerzális értéket jelentenek. Ez az igazság az Eucharisztia nélkül már régen régészeti furcsaság, történeti mult lenne és nem jelenvaló élet: hasonló volna ama letűnt civilizációhoz, melyet már nem ért meg, aki kiásatta őket. Másfelől az igazság a pápa nélkül nem lenne az Igazság, melynek mélységei kimeríthetetlenek vigaszban a gondolkodó elme, ki-

Gróf Dalla Torre

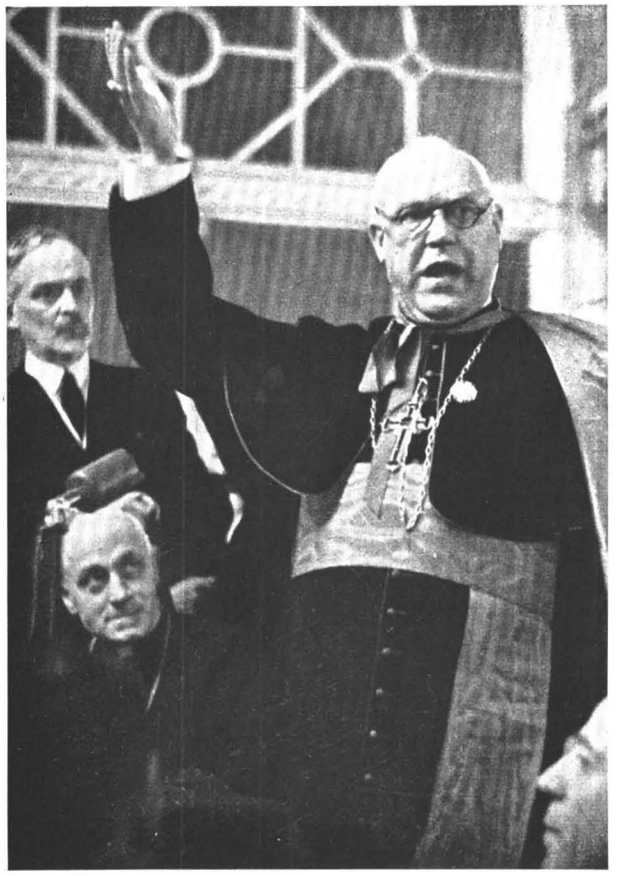

Goma y Thomas, Spanyolország prímása
a spanyol nép szenvedéseiről beszél

nyilatkoztatásban a géniusz és fényben a művelt=ség és a művészet számára.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Goma y Thomas, Spanyolország bíboros=prímása, lépett a mikrofon elé és műsoron kívül nagyhatású beszé=det mondott. Ecsetelte azokat a szörnyű harcokat, amelyek most spanyol földön folynak és megható hangon mondott köszönetet a keresztény Magyar=ország együttérzéséért a keresztény Spanyolország iránt. Tomboló erővel tört ki a lelkesedés Goma y Thomas Izidor bíboros, toledói érsek beszéde után. — Utána Yu=Pin Pál nankingi püspök tartotta meg beszédét. Kiemelte a katolikus íróknak és tudósok=nak azt a fontos hivatását, amelyet a marxista és kommunista tanok elleni küzdelemben kell be=tölteniök.

A «Kongresszus csodája».

A HANGULAT MINDEDDIG VÉGTELENÜL borús volt.

A rádió széthirdette ugyan, hogy az ünnepsé=geket minden időben megtartják, az eső ellenére is özönleni készült a közönség, de a levertség általános volt. Hisz másfél éve készülődött az egész ország úgyszólván kizárólag ezekre az ünne=pélyekre, amelyeket most szétmosni készült az eső.

Hétfő dél óta szakadatlanul esett. Az idő egé=szen hidegre fordult, Magyarországon május végén csak igen ritkán ilyen hűvös a levegő. Az eső néha valósággal jéghideg felhőszakadássá változott — s ugyanilyen időt jelentettek egész Európából. Egészen reménytelennek látszott, hogy kide=rülhet!

Ekkor történt az az esemény, amelyet mint a Kongresszus csodáját emlegettek egyenesen azok is, akik távol állanak a katolikus hittől és lelkülettől: rövid félóra alatt megszűnt a vá=rosra ráhömpölygő eső, szétfoszlottak a fellegek, felmosolygott az ég; — kéksége elkezdett a város felett nevetni és tündökölni, mint valami gyer=meki szem. A gyermekek, akik a budapesti kon=gresszus sikeréért annyi imádságot és annyi szent=áldozást ajánlottak fel: nem imádkoztak hiába! 1938 május 25=ét írták ezen a napon, az Egyház Szent Ágostonnak, a hyppói sasnak prédikációját olvassa ezen a napon arról, hogy Krisztus, aki Atyjának örök egyszülöttje: szolgai testet öltött és így vált örök tanítónkká. Őt emlegette az egész városban a kongresszusi himnusz, őt, aki

«Vándorlásunk társa lett . . .»

s akinek hódolatára vonatok százai ontották a világ még minden tájáról befutó zarándokokat úgy, hogy a várost majdnem egészen eltemette a kongresszus hömpölygése. «Mindazok, akik megváltattak — mondja a breviárium antifo=nája — mondjanak neki Allelujá; mondjanak neki allelujá mindazok, akiket kiváltott a sátán kezéből és egybegyüjtötte őket a föld minden tájáról.»

Azok, akik itt voltak Budapesten, valóban a föld minden tájairól gyűltek össze, távoli országok és távoli kontinensek lehelletét és üzenetét hozták magukkal; az Egyház messzeségeit, mélységeit és távlatait. Ezek a távlatok és méretek a Kongresszus körül egészen páratlanok. Az egész világ imádságai feszültek ki Budapest körül, mint valami misz=tikus háló; kongresszusi tömegek hömpölygése ebben a misztikussá izzott levegőben indult el a Hősök=tere felé a Kongresszus Megnyitó Gyű=lésére.

A MEGNYITÓ-GYŰLÉS

MICSODA KÉP EZ ITT A BUDAPESTI HŐSÖK-TERÉN, ahol a honfoglaló vezérek ércalakjai felett az oszlopon a keresztet tartó angyal lebeg s a százezernyi tömeg ajkáról és a hangerősítőkből a pápai himnusz orkánja hömpölyög a főoltár dísz-emelvénye körül.

— *Hol Szent Péter sírbatéve* . . . — idézi az ének a kicsiny és szegény galileai halászt, akinek

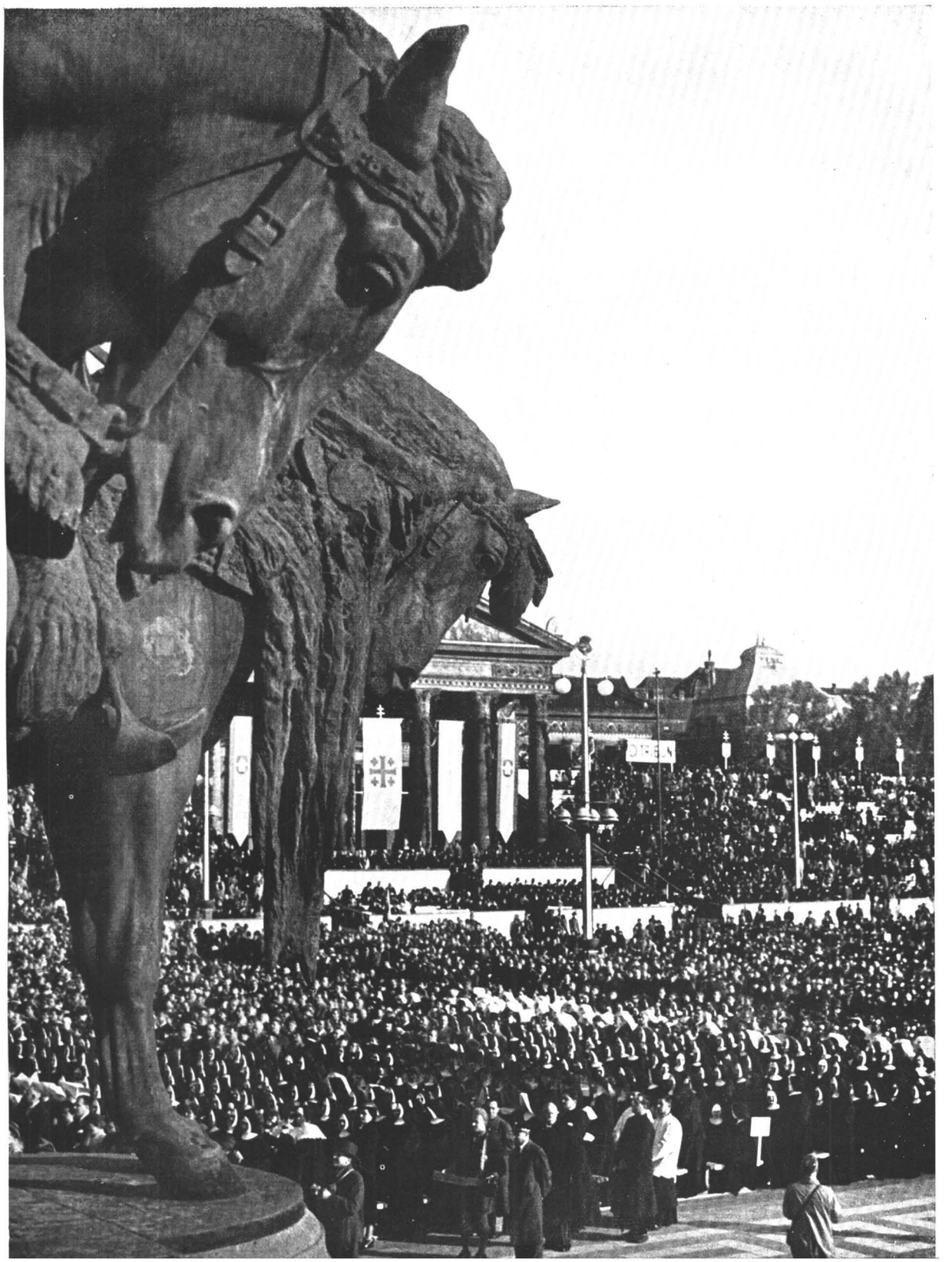

Az érkező kormányzó elvonul a díszszázad előtt

csontjai fölé gránitból, márványból és aranyból a világ egyik legnagyobbszabású építményét emelte az Egyház s a sír felett emelkedő csavart oszlopokat s a rajtuk lebegő baldachint most egy nemzet kegyelete emelte itt a magasba. Valóban

— *ezrek ajkán*

harsog a himnusz és az áhítat az Utódért, a hatalmas és túlvilágian bölcs aggastyánért, azért azok sorában, akikre mint kőszálra építtetett az Anyaszentegyház, hogy megálljon az idők viharában:

— *Tartsd meg Isten Szentatyánkat,*
Krisztusnak Helytartóját.

Most azonban nem aranyfödél és márványfalak visszhangzanak az ének viharától, hanem az énektől szinte rengő tér, a beláthatatlan embererdő és százezernyi szívek, s a hangszórókon keresztül egy egész ország az ünnepivé lett délutánban. Valóban «Napkelet és Napnyugat» gyűltek össze itt; mongolsárga, fakóbarna és sötétszínű arcok egymásutánja a tömegben s az ének alatt az egyháziak vonulása.

A gyönyörűen megnyílt ég alatt már négy óra körül több mint százezer ember helyezkedett el a hatalmas térségen. Jóval az ünnepélyes megnyitás megkezdése előtt már elfoglalták helyüket a Műcsarnok és a Szépművészeti Múzeum előtt felépített díszpáholyokban az előkelőségek. A Szépművészei Múzeum előtti páholyt tartották fenn a kormányzó és családja, valamint kísérete, a titkos tanácsosok, az állami méltóságok, a hadsereg vezetői, a felsőház és a képviselőház tagjai számára, míg a szemben lévő ugyancsak gyönyörűen feldíszített másik díszpáholyban az Eucharisztikus Kongresszusok Állandó Bizottságának tagjai és a főváros kiküldöttei foglaltak helyet.

Egymásután érkezett meg a miniszterelnök, a külügyminiszter, a kultuszminiszter, a honvédelmi miniszter, a pénzügyminiszter, iparügyi miniszter, a felsőház elnöke, a felsőház alelnöke, a képviselőház elnöke, a képviselőház alelnökei, a honvédség főparancsnoka, a főpolgármester, a polgármester, a koronaőr, az Actio Catholica elnöksége és sok más egyházi, világi és katonai előkelőség. Angelo Rotta pápai nuncius kíséretével együtt a kormányzó díszpáholyában foglalt helyet. Negyedötkor érkezett József főherceg Auguszta főhercegasszonnyal és Zsófia főhercegnővel, majd kevéssel utánuk Albrecht főherceg és felesége. Az előkelőségek nagyrésze tarka színekben pompázó díszmagyarban jelent meg. A történelmi idők levegőjét lehelő meseszerűen szép díszmagyarok színpompás képet adtak az ünnepi fekete és az arannyal díszített katonai egyenruhák tömegében.

Egyidőben a közönség gyülekezésével a papság is csoportosulni kezdett a vajdahunyadi vár előtt. Ide érkeztek meg a világ minden részéről Budapestre jött bíborosok, érsekek, püspökök és más egyházi méltóságok is.

Félötkor harsonaszó jelezte az Andrássy-út felől az államfő közeledését. A kormányzó gépkocsijából kiszállva, a Himnusz hangjai mellett elvonult a tiszteletére kivezényelt díszszázad sorfala előtt, mialatt feleségét a kultuszminiszter és a csanádi püspök a kormányzói díszpáholyba vezették.

Gyönyörű kép volt a vármegyék küldöttjeinek díszmagyaros csoportja. A küldöttségeket a vármegyék vezetői, a főispánok, az alispánok és a főtisztviselők vezették. A vármegyék zászlóival díszruhás hajdúk sorakoztak fel a díszpáholyok előtt, gyönyörű keretét adva a mögöttük kialakuló színpompás képnek.

Alig hogy a kormányzó elfoglalta a helyét a páholyban, megszólaltak a harangok, mire Vajdahunyad vára felől megindult a papság díszmenete. A menetben résztvevő szerzetes- és világi papok a római kúria szertartástörvényének szabályai szerint sorakoztak fel négyes sorokban.

Fehérkaringes kispapok többszáz főnyi csoportja nyitotta meg a menetet, majd a szerzetesrendek tagjai következtek. Ezután a kongregációk, a kanonokrend, majd a presbiterek, kanonokok, címzetes apátok, prépostok, prelátusok, protono-

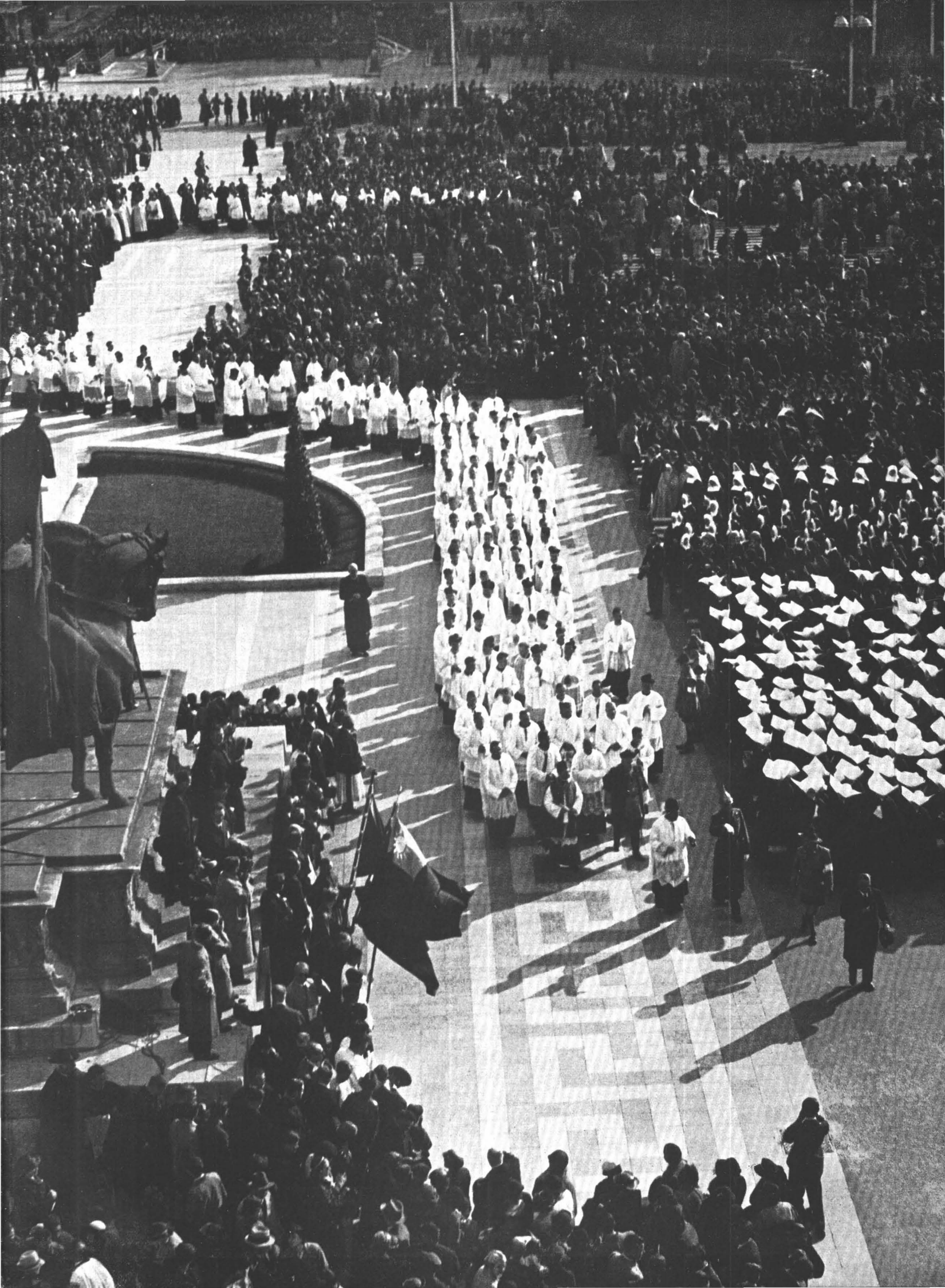

Érkezik a bíboros=legátus

táriusok vonultak fel méltóságteljesen ünnepi egyházi öltözetben. Őket a püspökök követték, akiknek száma 190 volt, majd pedig a 37 érsek következett rangsor szerint. Most a bíborosok hosszú sorát nyitotta meg Serédi Jusztinián hercegprímás udvari papjai kíséretében. Őt követte a többi 10 bíboros, még pedig Kakowski Sándor varsói érsek, Dougherty Dénes filadelfiai érsek, van Roey mechelmi érsek, Belgium prímása, Hlond Ágoston gnesenpozeni érsek, Lengyelország prímása, Verdier János párizsi érsek, Fossati Maurizio turini érsek, Troppauni Ignác antiochiai szír patriarcha, Kaspar Károly prágai hercegérsek, Goma y Thomas Izidor toledói érsek, Spanyolország prímása és Piazza Adeodato velencei patriarcha. Valamennyi bíboros mögött fényes kíséret haladt.

A menet a Vajdahunyad várából kikanyarodva és a hídon áthaladva a Szépművészeti Múzeum felé fordult és elhaladt a kormányzó páholya előtt. Harsonaszó jelezte azt a pillanatot, amikor a pápai legátus elindult.

A legátus a bíborosok után haladt és menetközben áldást osztott. A közönség térdreborulva fogadta a legátus áldását.

A kormányzó páholya előtt elhaladva a menet befordult a tér közepén a Milleniumi Emlékhez vezető útra és az emelvény alatt átvonulva, a püspökök és érsekek kettős sorokban az oltáremelvény lépcsőin jobbra és balra megoszolva felvonultak az emelvényre, ahol rangszerint elfoglalták helyüket. Ugyancsak az emelvényre mentek fel a bíborosok is díszkíséretükkel és elfoglalták a számukra fenntartott díszhelyeket.

Ezután a zenekar a pápai himnuszt intonálta, amelyet a százezer főnyi tömeg együtt énekelt el, majd a kispapok kórusa a Veni Creator gregorián korálist énekelte el.

A SZENTLÉLEK SEGÍTSÉGÜLHÍVÁSA után Meszlényi Zoltán sinopei püspök, a hercegprímás segédpüspöke felolvasta azt a latinnyelvű bullát, amelyet XI. Pius pápa Pacelli Jenő bíboros államtitkárhoz intézett és amelyben őt legátusává nevezte ki, hogy a budapesti kongresszuson személyében képviselje az Egyház fejét.

Kedvelt Fiúnknak

Pacelli Jenőnek, a római szentegyház áldozár bíbornokának, államtitkárnak és a római egyház kamerlengójának

XI. Pius pápa.

Kedvelt Fiúnk! Üdv és apostoli áldás.

«A MAGYAROK ISMERT HITE ÉS SZERETettől lángoló buzgósága tündököl abban a nagy igyekezetben, amellyel a legközelebb megtartandó Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus előkészítésén immár egy éve dolgoznak. Híres fővárosuk és annak példájára az ország minden részének minden rendű és rangú polgárai: szent vetélkedésben szentelték magukat a vallásos élet gyakorlatainak, hogy tiszta és isteni izzó

lélekkel készítsék elő magukat az Eucharisztikus színek alatt rejtőző Bárány kivételes megdicsőítésére. Nagyon tetszett nekünk, hogy nemcsak szeretett Magyarország híveihez, hanem a világ összes katolikusaihoz idejében felhívást intéztek, hogy imádságos szándékban egyesülve a keresztény hit nyilvános megvallásával és a szent szertartásokba való bekapcsolódással nyilvános engesztelést szolgáltassanak annyi istenkáromlásért és az Isten fölségét megtagadóknak, vagy azt akár nyiltan, akár rút alakoskodással támadóknak vétkeiért. Az isteni és emberi jogok oly nagyfokú összezavarása, a szerződések és szövetségek lejtőre siklása mellett, s a szomorú viszonyok között semmit sem ítélünk üdvösebbnek, mintha az emberek elfordult tekintetét és tévelygő értelmét ráirányítják az igazán örök és változhatatlan dolgokra, s ha az égi Kenyérrel erősített gyenge lelkek minden kezdésükben az örök törvények, az igazság és béke legbiztosabb alapjaihoz alkalmazkodhatnak. Ezért míg az ilyen szándékoknak dícsérettel adózunk, a Kongresszus megszervezését, mely nagyszerű eredményeket ígér, úgy a kiválóságok részvétele, mint az előkészületek ténye folytán, lelkünk bensőséges érzésének különleges megnyilatkozásában óhajtjuk részesíteni. Ezt a szándékunkat legmegfelelőbben olyan formában akartuk megvalósítani, hogy legátusi küldetésre választottunk ki Téged, kedvelt Fiúnk, aki annyi buzgósággal és bölcsességgel osztod meg állandó mindennapi imádságos gondjainkat és az egész Egyház iránt aggódó szeretetünket. Téged tehát, lelkünk hűséges és ékesszóló tolmácsát legátusként küldünk ki a budapesti Eucharisztikus Kongresszusra, hogy ott saját személyünk képviseletében vezesd a szent cselekményeket. A kitűzött tételek, melyekről a legszentebb Oltáriszentséggel kapcsolatban szó lesz az üléseken, igen alkalmasaknak látszanak arra, hogy a legfölségesebb Szentséghez fűződő szeretet kötelékével kiengesztelje az egymástól széthúzó embereket és összehozza magukat a népeket is, melyek — nem is kis számban — ferde szemmel tekintve egymásra nem szűnnek meg támadó és kegyetlen fegyverekkel rettenetes bajokat és borzasztó szerencsétlenségeket zúdítani az egész emberi nemre, vagy napról-napra nyiltabban fenyegetnek ilyenekkel. S igen időszerűen idézik fel a magyar nemzet történelmének első időszakát most 900 évvel Szent István, az első magyar király halála után. Maga Magyarország a tanuja annak, hogy sem az egyes emberek, sem az államok nem kaphatnak Istentől nagyobb ajándékot, mint ha az ő jóságából elnyerik a

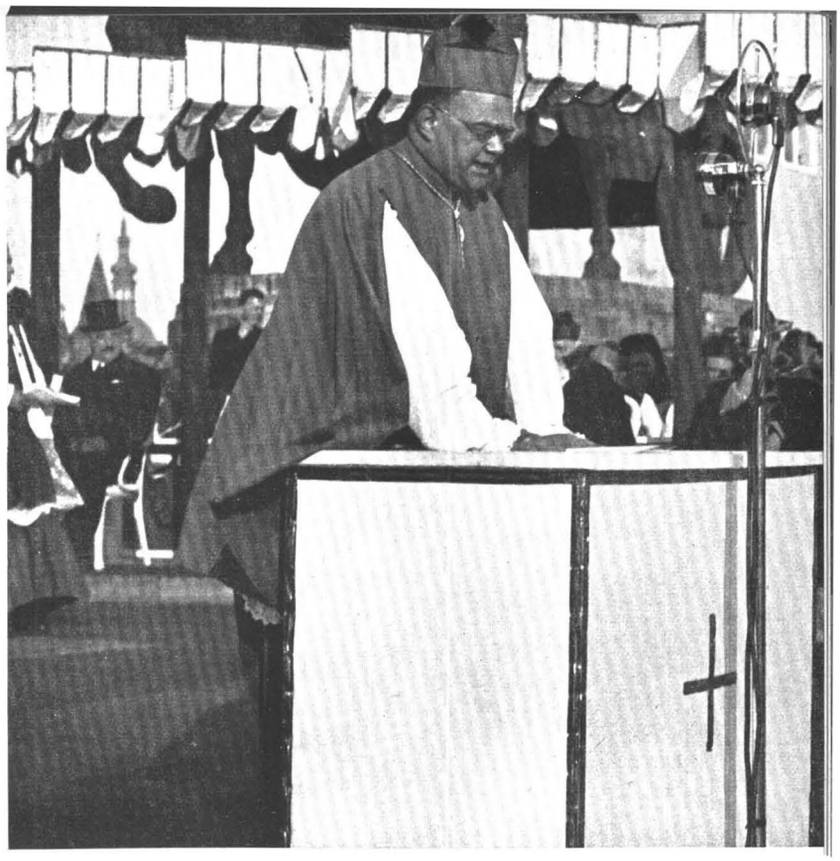

Meszlényi Zoltán püspök felolvassa a pápai bullát

katolikus hitet s azt állandóan megtartják. Szent Istvánt, a követésre méltó fejedelmet, joggal tartják a magyar nemzet legfőbb erősségének és világító fáklyájának, aki az igazi vallás tiszteletével népét nemcsak az örök üdvösség elérésére nevelte, hanem kultúrával és civilizációval is nemesítette. Minden más előnyön és dicsőségen kívül ebből nőtt azon nem csekélyszámú emberek sora, akik hibátlan erkölcsi életük, tudományuk, irodalmi tevékenységük, művészetük és betöltött feladataik révén nemcsak maguk, de hazájuk dicsőségét is szolgálták. Ezeket az előnyöket, ezt az igazi dicsőséget szívből kívánva a Nekünk igen kedves magyar nemzetnek, s a világ többi népeinek Neked, Kedves Fiúnk, az égi megvilágítások bőségét kívánjuk Istentől, hogy üdvös és szerencsés eredményre vezessen megbízásod, melyet emel hivatali állásod magas méltósága és a római bibor nagyszerűsége. Ennek záloga és előhírnöke legyen az apostoli Áldás, melyet túláradó szeretettel adunk az Úrban Neked, Kedves Fiúnk, követségedben kísérőidnek, a buzgó esztergomi érseknek, az Egyház többi biborosainak és főpapjainak, valamint Magyarország polgári hatóságainak és mindazoknak, akik valóságban, vagy lélekben jelen lesznek a Kongresszuson.

Kelt Castell Gandolfoban, Róma mellett. 1938 május 12-én, Szent Nereus és Achilleus ünnepén, pápaságunk 17. évében.

XI. Pius pápa.»

A mély csendben és nagy áhítattal fogadott beszéd után a bíboros-hercegprímás vonult az emelvényre és ő szólt az óriási tömeghez, először latinul:

A bíboros-hercegprímás
Krisztus igazi békę.

DÍCSÉRTESSÉK A JÉZUS KRISZTUS!

Főméltóságú Kormányzó Úr! Főmagasságú és Főtisztelendő Legátus Úr! Főmagasságú Bíboros testvéri koszorújában együtt van itt a tanító és hivő egyház; végül szorosan velünk együtt vannak imádságaikkal mindazok, akik a távolság, az eszközök hiánya, elfoglaltságuk, koruk vagy gyöngélkedő egészségük és az idők viszontagságai miatt erre az ünnepélyes kongresszusra nem tudtak eljönni. Velünk azonban, akik egybegyűltünk és imádkozunk, az isteni ígéret szerint együtt van az Egyház láthatatlan feje is: az Úr Krisztus, király-

A bíboros-hercegprímás beszéde a Kongresszus megnyitó gyűlésén

Atyák! Nagyméltóságú Uraim! Krisztusban Kedves Testvérek!

A legszentebb Eucharisztia dicsőítésére emelt e magas katedráról szinte egyetlen pillantással örvendezve tekinthetem át Krisztusnak egész egyházát és az általatok képviselt egész emberi nemet.

A főmagasságú bíboros-legátus személyében ugyanis magát az Egyháznak látható fejét a bíboros atyáknak legfőbb szenátusával együtt hódolva tisztelјük; a nagyméltóságú püspöktársaknak, azután a világi és szerzetes papságnak és a hivő népnek lyunk és törvényhozónk, aki az eucharisztikus kenyérben, melyet imádunk, elrejtőzve: igazán és valósággal jelen van.

Mindebben, Kedves Testvéreim, a mi szemünk előtt is beteljesedik, amit egyszülött Fiáról és a második (jeruzsálemi) templomról, az Egyháznak erről az előképéről, maga az Isten Aggeus próféta szavaival előre megmondott: «És megmozgatom az összes nemzeteket és eljő, aki után minden nemzet vágyakozik. És dicsőséggel töltöm be ezt a házat, úgymond a seregek Ura». A mi Urunk

ugyanis a világnak minden, még oly távoli táján is megmozgatta az összes népeket, hogy költséget nem kímélve, az út fáradalmaitól vissza nem riadva, jámbor zarándoklással siessenek Magyarország fővárosába a szent színek alatt jelenlevő Krisztus imádására, ahová rövidesen diadalmenetben felvonul Az, aki után minden nemzet vágyakozik, hogy kiengesztelvén sokak elpártolását és megfékezvén minden igazságtalanságot, gonoszságot és gyűlöletet, visszaszerezze a békét a jószándékú embereknek és mindenkit átfonjon a kettős szeretetnek, Isten és a felebarát szeretetének kötelékével.

Amíg e földi zarándokúton járunk, az Isten szeretetének ez a köteléke valamennyire eljuttat végső célunkhoz, vagyis Istennel való egyesülésünkhöz, melynek teljes birtokába odaát, az örök hazában jutunk. Az emberek iránti szeretet kötelléke pedig Krisztus Urunk főpapi imádságának beteljesedése: hogy mindnyájan egyek legyenek, mert egybe köti az egyéneket, az emberek különböző társadalmi osztályait és végül az összes nemzeteket, hogy Krisztus Király uralma alatt békés, nyugalmas és Istennek tetsző életet élhessenek a földön.

Hogy tehát megszereztessék az igazi béke, melyben nincs részük az igaztalanoknak és gonoszoknak, de amelyet elnyernek az igazak és hűségesek; hogy az eucharisztikus Krisztus megadja és erősebbre fonja a szeretetnek Istenhez és minket egymáshoz kapcsoló kötelékét; végül, hogy megengeszteltessék az a számtalan bűn, amelyet az egész földkerekségen az eucharisztikus Krisztus ellen elkövettek, — azért jöttünk egybe minden nemzetből erre az ünnepségre és ezért imádkozik velünk az egész katolikus világ. Vajha a világnak ezután a közös és egyetemes imádsága után az egész emberi nem megszívelné Krisztus szavait: «Kelj fel, kelj fel, öltsd fel erődet . . . rázd le a port magadról . . . oldd le nyakad bilincseit, . . . mert én, aki szóltam, íme itt vagyok . . .» Vajha Krisztus jelenlétének és segítségének erejéből mindnyájan megtérnének és élnének. Vajha mindnyájan Krisztus Király uralma alá tartoznánk és mindnyájunkat az ő törvényei kormányoznának. Vajha mindnyájan megértenék, hogy nincsen üdvösség senki másban, csak Őbenne.

Annak a nevében és szeretetében tehát, aki a legméltóságosabb Oltáriszentségben közöttünk jelen van, a leghódolóbb tisztelettel és testvéri szívvel üdvözlöm a pápai legátus úr Őfőmagasságát, a Főmagasságú Bíboros Atyákat, nagyméltóságú püspöktársaimat, a világi és szerzetes papságot, végül összes katolikus testvéreinket, a jelenlevőket épp úgy, mint a távollevőket, bármely nemzethez tartoznak, akiket Krisztus szeretete eltölt. A mi Urunk Jézus Krisztus szeretetére kérem, hogy mi katolikusok hitben, reményben, szeretetben, magunk elé tűzött célunkban, végül imádságban és cselekvésben mindig és mindenütt egyek legyünk s így Istennel és egymás között a szeretet kötelékével egybekötve végre megújíthassuk a föld színét.

Majd magyar nyelven intézett a hívekhez szózatot.

A magyarság kilencszáz éven át vívott harcot Isten ügye mellett:

KRISZTUSBAN KEDVES HIVEIM! SZERETett Magyar Testvéreim! Mint Magyarországnak Istentől rendelt legfőbb pásztora, kimondhatatlan lelki örömmel, mint magyar ember pedig igazi testvéri szeretettel köszöntlek Benneteket, kiket a legméltóságosabb Oltáriszentségben jelen lévő Úr Krisztus és a magyar testvéri szeretet vezérelt ebbe a fővárosba.

Testvéreim! Mióta áll ez az ország és mióta áll ez a főváros, nem volt még olyan általános, olyan világraszóló és olyan áldásos ünnepe a magyarnak, mint most, amikor az eucharisztikus Úr Jézus az egész világ jelenlétében, az egész világ katolikus híveinek örömrivalgása között néhány napra minálunk állapodik meg földi diadalútján, amelyre nemcsak Európából, hanem a távoli világrészekből és jóformán minden országból kedves magyar testvéreink is idezarándokoltak, hogy örömünk teljes legyen.

A diadalmas Krisztusjárásra mi, ennek a hazának papsága és hívei, egy álló esztendőn keresztül készültünk lelki készülettel, hogy bűneinktől megtisztulva Veletek együtt méltóképen résztvehessünk rajta és hogy Krisztus szentséges testével táplálkozva lángralobbanjon bennünk az isteni és felebaráti szeretet, mert tudjuk, hogy csak ennek a kettős szeretetnek gyakorlásával érhetjük el földi és örök célunkat.

Mi, maradék magyarok, az idők mostohasága miatt gyengék és szegények vagyunk. De Szent Alfonzzal azt valljuk, hogyha igazán szeretjük az Istent, akkor erősebbek és gazdagabbak vagyunk, mint volnánk, ha hatalomban és jólétben megfeledkeznénk Róla. Mi kilencszáz esztendőn keresztül élethalálharcot vívtunk az Isten ügye mellett: ezért alázatos bizalommal reméljük, hogy nem enged bennünket elpusztulni az Úr.

Azonban, Kedves Testvéreim, ha igazán szeretjük az Istent, akkor szükségképen szeretnünk kell embertársainkat is mind egyéni, mind pedig kollektív értelemben, akár különböző társadalmi osztályokról, akár egész nemzetekről van szó, mert mint ugyanannak a közös mennyei Atyának gyermekei, testvéri viszonyban vannak velünk. De megkülönböztetett szeretettel kell szeretnünk

azokat, akik Anyaszentegyházunk kebelén belül velünk együtt ugyanazt a szent hitet vallják, ugyanazokkal a kegyelemeszközökkel élnek, ugyanannak a Krisztus földi Helytartójának kormányzása alatt állanak.

Istenem, milyen más volna a világ sora, hogyha az egész emberiség, vagy legalább is a világ összes katolikusai gyakorlatilag is elismernék a közös mennyei Atyát, gyakorlatilag is testvért látnának embertársaikban: ha valóban szeretnék egymást! Milyen más volna ennek a boldogságra teremtett s éppen azért a boldogság után sóvárgó emberiségnek sorsa, ha megvalósulna az egész világ katolikusainak szolidarítása! Senki félre ne értsen! Mikor én itt a világ katolikusainak szolidarítását sürgetem, nem földi hatalomra gondolok, hanem arra, hogy ilyen szolidarítással az egész világon megerősíthetnénk a Krisztus országát, amely a világon van, de nem e világból való, s amelyben az alattvalókat Krisztus törvényei szerint kormányozva biztosan elvezetnék földi és örök céljukra. És bár úgylátszik, hogy korunkban egyre távolodunk ettől az egész emberiséget egyedül boldogító országtól; kétségbeesnünk nem szabad, mert van még Isten fölöttünk; őrködik még isteni Gondviselés az emberiség és a magyarok sorsa fölött, amely a kevés igazért megkegyelmez sokaknak s őseik buzgóságáért megsegíti a szétszórt magyarokat.

Testvéreim! A kongresszus alatt ezzel a szándékkal imádkozzunk az eucharisztikus Jézushoz, aki most Budapestről különös bőkezűséggel osztogatja ajándékait az egész világnak. Imádkozzunk mi magyarok is buzgó és bizakodó imádsággal. De ne azt kérjük Krisztustól, hogy tegye meg, amit mi akarunk, hanem hogy mi megtegyük azt, amit Ő akar.

Hóman miniszter:
A szellem győzelme a világ felett.

FŐMÉLTÓSÁGÚ KORMÁNYZÓ ÚR! — FŐmagasságú Bíboros Pápai Legátus Úr! — Főméltóságú Védőasszony! — Igen tisztelt Kongresszus!

A szellem és az anyag történetalakító szerepét más=más szempontból értékelő spirituális és materiális világszemlélet küzdelme végzetes lelki vál=

Kispapok a tömegben

Hóman Bálint miniszter üdvözli a kongresszust

ságba sodorta az emberiséget. A történeti gondolkodás elfajulásával kialakult történelmi formalizmus és a természettudományos gondolkodás helytelen túlhajtásával életrehívott mechanizmus harca közepette az ember már-már elvesztette tájékozódását a szellemi és erkölcsi értékek birodalmában s a pusztán anyagi és értelmi elemekből összetett civilizációt állította az erkölcsi és érzelmi tartalomban gazdag történeti kultúra helyébe. Régi és új eszmények, hagyományos és újszerű áramlatok folytonos küzdelmének sodrában széttört az emberi élet útvesztőjében minden korszakban határozott irányt mutató egységes világnézet s vele veszett a bizalom minden magasztos erkölcsi célkitűzésben. Már-már úgy látszott, az anyag diadalt arat a szellem fölött, mikor e század elején újra kivirágzottak a tagadásba vett lelkiség virágai és újra élednek az emberi lélek mélyen szunnyadó erkölcsi eszmények. Korunk nagy vívódásokat és megpróbáltatásokat átélő embere a lelki ingadozás és bizalmi válság kaoszából kivezető utat keresve az anyagtól újra a szellemhez menekült. Az anyagi jólét mellett újból magasabbra értékeljük az erkölcsi tökéletesedést. Felismeri az életküzdelemben nélkülözhetetlen erkölcsi igazságot és szellemi értékek jelentőségét s a földhöz tapadó materializmus mulandó értékeivel újra harcba száll emberi szellemünk két nagy és változatlan erőtényezője: *az istenhit és a nemzeti öntudat, a Krisztusban való egység és a nemzeti összetartozandóság hatalmas érzése.*

Ennek a fejlődési folyamatnak, a spirituális világszemlélet és erkölcsi életfelfogás térhódításának szembeötlő jelensége korunknak a nemzeti gondolat teljes érvényesítésére és a hitélet elmélyítésére irányuló tudatos törekvése s e törekvés egyik hatalmas megnyilvánulása a római katolikus egyház által a hitegység és testvériség dokumentálására életrehívott nemzetközi eucharisztikus mozgalom. A világ katolikusait a hit nagy misztériumának jegyében meghatározott időközben a világ más és más tájain egybegyüjtő vallásos mozgalom hitvallás és tanuságtétel a krisztusi eszme — a vallásos gondolat és az erkölcsi eszmények — mellett, lelkesítő buzdítás és kimeríthetetlen energiaforrás az anyagias áramlatokkal vívott küzdelem harcosai számára.

A katolikus magyarságnak és vele a szellemi erő tényezők irányító szerepet valló minden magyarnak nagy és jóleső megtiszteltetés, hogy Ő-szentsége bizalma a 34. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus színhelyéül Magyarország fő-

városát jelölte ki s hogy ez az eucharisztikus szentév a magyar nemzet jubiláris Szent István-évével esik egybe, új bizonyságul az európai közösségbe illeszkedő keresztény, magyar államiszemménynek a szentistváni koncepciónak igazsága mellett.

A magyar királyi kormány, teljes tudatában a megtiszteltetés értékének, a legmelegebb érzésekkel és igaz magyar vendégszeretettel üdvözli a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszust Magyarország fővárosában.

A királyi kormány nevében és megbízásából a legmélyebb tisztelet érzésével köszöntöm Főmagasságú Urunkat, valamint ennek a kongresszusnak valamennyi résztvevőjét. Legyenek mindnyájan meggyőződve, hogy nemzetünk kimondhatatlanul örvend a neki jutott megtiszteltetésnek, hogy Őszentsége a 34. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszust a magyar királyság székesfővárosába, Budapestre hívta egybe és a Szent István emlékezetének szentelt évet a vele egybeeső eucharisztikus évvel együtt kívánta megünnepelni s ilymódon a keresztény eszmék védelmében és terjesztésében az első harcvonalban küzdő nemzetünknek történelmi érdemeit elismerni kegyeskedett.

Heylen Tamás püspök, az Állandó Bizottság elnöke:

Krisztus uralkodni és kormányozni fog az egész világon!

HÓMAN MINISZTER UTÁN HEYLEN Tamás namuri püspök, a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusok Állandó Bizottságának elnöke mondott latinnyelvű megnyitó beszédet, amelyben az ószövetségi Szentírás számos helyével, majd az Újszövetség idézésével bizonyította a megváltásban és Isten Fiának földrejövetelében való hitet, valamint a katolikus hitnek azt a dogmáját, hogy az Oltáriszentségben a maga valójában jelen van Krisztus teste, azé a Krisztusé, aki győzni, uralkodni és kormányozni fog a világ végezetéig.

Ezután bejelentették megafónokon, hogy Pacelli bíboros-államtitkár, pápai legátus beszéde következik. A közönség lelkes tapsban tört ki. Tízezrek és tízezrek álltak fel és úgy ünnepelték a pápa követét, aki percekig nem tudott szóhoz jutni az ünneplestől.

Itt is megmutatkozott az a rendkívüli tünemény, amely már az üdvözlésére rendezett esten lenyűgözően hatott: fönséges és hatalmas megjelenése legyőzte az óriási teret, az oltáremelvény roppant magasságában megjelenő bíbor és fehér jelenség szinte varázslatként hatott a téren jelenlévő mintegy kétszázezer emberre. S a következő pillanatban klasszikus latinsággal csengtek szavai:

A bíboros-legátus beszéde.

— VISSZATÉRVE ARRÓL A DIADALMENETről, amelynek ragyogó fénybarázdája Krisztus áldásthozó világosságát a világ másik végéig sugározta szét, azok után a fényes és felejthetetlen állomások után, amelyeket, hogy csak a legutóbbiakat említsem, Délamerika és a Csendesóceán szigetei jelentettek, íme a XXXIV. Eucharisztikus Világkongresszus ünnepélyes összejövetele újból visszatért az Óvilág, a mi Európánk földjére, ahonnan eredetileg is kiindult, a nyugati kultúrának, az Ősegyház édes gyermekének keblére; ama kultúráéra, amelyet az evangélium éltető nedve táplált s amelynek nemesi levelén a pecsét, a kitörölhetetlen pecsét: a mi Urunk Jézus Krisztus keresztje.

— Ezeknek a kongresszusoknak az eszméje először az isteni világosságtól felvilágosított, az Oltáriszentség iránti odaadástól mozgatott békés, alázatos lelkekben fogant meg; ezeknek a lelkeknek az egyetlen ereje az a hit volt, amely hegyeket képes megmozgatni, az a szeretet, amely nem ismer határokat, az a rendíthetetlen bizalom, amely Isten kiválasztottainak kiváltsága. A világ eleinte legfeljebb annyit törődött ezzel, mint annak a mécsesnek a lángocskájával, amely a szentélyben lobog. A világ az igazán nagy, a túlnagy dolgokból nem sokat ért meg: pedig a valóságban a sötét láthatáron új hajnal pirkadása fehérlett fel és nemsokára megjött a hajnalhasadás is, amely a közömbösség századába az öröm és remény sugarát vetítette bele s azután fölkelt a nap a maga teljes királyi pompájában, hogy bejárja a világot nagyszerűségével «exsultavit gigas ad currendam viam» (Ps. 18, 6.). Ezentúl nem nyugszik többé le a nap, mert a mi ragyogó napunk, amely hatalmasabb, mint az égboltozat napja, bőségesen ontja fényét egyszerre az összes földrészekre «nec est qui se abscondat a calore eius» (Ps. 18, 6.), és lángja a földkerekség minden pontján megcsillogtatja az eucharisztikus király zászlajának színeit. Hatalmas Úrnapja ez, amely ma kétévenként megismétlődik, mindig fényesebben s új erőt önt a világba áldásaival és buzdításával, elárasztja a világot kegyelmeinek árjával, melynek hullámai megörvendeztetik és termékeny erővel telítik meg az Egyházat, Krisztus misztikus testét.

Üdvözlet Budapestnek és a magyarságnak.

AZ EUCHARISZTIKUS VILÁGGYŰLÉSNEK Európába való visszatérése után a fényesnevű világvárosok közül ebben az évben *Magyarország fővárosa lett a szerencsés kiválasztott*. Mindenki, aki felfogja ennek a választásnak a gondviselésszerű jelen-

«Fakadjon ebből az oltárból a kegyelem bősége . . .»

tőségét, tisztelettel és bizalommal hajlik meg a mai mozgalmas órákban a történelem ama lapjainak ékesszóló tanusága előtt, amelyeket a magyar nép, a tragikus időkben a keresztény Európának ez a védőbástyája önnönvérével írt be. *Hősies és dicsőséges ez a történelem*, amelyről Buda magasratörő vára, mintegy az újjáéledés és testvéri összefogás himnuszát zengi. Itt tört meg a keresztény kultúrát védelmező magyar seregek vitézségén a hitetlenek támadó áradata s a büszke félhold itt hátrált meg, legyőzve a megváltó Krisztus keresztje előtt, és Krisztus anyja volt az, akinek örök időkre felajánlotta ezt az országot és népét az, aki elsőnek tette fejére Szent István koronáját.

A hallgatóság egyik csoportja

— Kedves testvéreim, nemcsak a régi hagyományától átvett szertartásszerű gesztust teljesítek, hanem a szívem önkéntelen megmozdulását követem akkor, amikor mint a dicsőségesen uralkodó XI. Pius pápa legátusa, meghatott lélekkel hajlok meg az előtt a szent szimbolum előtt, amely magának a kereszténységnek a középpontjából II. Sylvester pápa kezeiből kapott a magyar nemzet s amelyet annyi szeretettel és tisztelettel övez. Ennek az országnak, ennek a népnek, amelynek ezekben a gyönyörű napokban boldogok és szerencsések vagyunk vendégei lenni, szól lelkem mélyéből jövő legszívélyesebb köszöntésem!

— Ugyanakkor, amikor ezt az országot és népet üdvözlöm, legőszintébb hálámat fejezem ki mindazoknak, akik ezt a Kongresszust támogatásukkal, segítségükkel, jóindulatú együttmunkálkodásukkal, rokonszenvükkel elősegítették. Elsősorban a magyar királyság főméltóságú kormányzójának és az ő kimagasló és érdemekben gazdag hitvesének s a magyar királyi kormány tagjainak, akik ezeknek a napoknak az ünnepélyességét bíboruk fényével megtisztelni és emelni méltóztattak, s legelsősorban Magyarország bíboros hercegprimásának, aki a püspöki karral és buzgó papságával karöltve fáradhatatlan apostoli munkával készítette elő Magyarország katolikusainak lelkét a kegyelem eme napjaira; az apostoli nuncius Őméltóságának, a különböző szertartású egyházak nagyméltóságú püspökeinek, akik a világ minden részéről gyűltek össze «ad limina eucharistica». Közöttük különös elismerés illeti meg a Nemzetközi Bizottság nagyon tisztelt elnökét, Heylen namuri püspök úr őnagyméltóságát, akinek eucharisztikus apostolkodása itt aratásra érett termést talált, ami buzgó fáradozásainak méltó jutalma.

«Fakadjon ebből az oltárból a kegyelem bősége»

— S MIKÖZBEN TEKINTETEMMEL ÁTölelem a híveknek ezt a megszámlálhatatlan tömegét, amely a világ mind a négy tájáról gyűlt ide, hogy szent és testvéri egyetértésben élje át ezeket az órákat, amelyeknek gyönyörűsége visszaidézi a táborhegyi órák kimondhatatlan magasztosságát, meghatott üdvözlő szavaim áldásommal együtt túllépik a Hősök-terének határait és eljutnak minden országhoz és minden néphez, amely ennek a nagyszabású gyülekezetnek tagjai révén oly méltóképen képviseltette magát itt a a Duna partjain.

— Most a Szentséges Atya szándékaihoz híven mindenki üdvéért küldöm az ég felé ezt a hő könyörgést: Adja Isten, hogy ebből az oltárból, mely itt bemutattatott és Jézus Szentséges szívéből a szent vérrel együtt fakadjon a kegyelem bőséges forrása, amelyből a földkerekség minden népe, mely szomjazza az igazságot és békét, meríthessen s hogy nehéz és gyakran tragikus küzdelmeik közepette eljöjjenek a Megváltó élő vízéhez, hogy abból természetfölötti erőt merítsenek, amely nélkül minden emberi törekvés eredménytelen marad; s hogy beteljesüljenek a húsvéti szertartás misztikus szavai: «Vidi aquam egredientem a latere dextro et omnes, ad quos pervenit aqua ista salvi facti sunt».

— Ha a mai világot nézzük, a mai emberiséget, az Egyháznak és társadalomnak mai helyzetét, akkor azt lehetne — emberileg szólva azt kellene — kérdeznünk, vajjon az ünnepségek fénye megfelel-e, időszerű-e a mostani viszonyok közt. Kétségtelen, hogy a felületes lelkek, akik nem veszik észre a nagyszerű látvány és ragyogó külsőségek, a lelkes tömegek az ünnepségek pompája mögött ezen napoknak mélységes lelki tartalmát, azok nem fogják megérteni az ünnepségek igazi célját sem. Ez a gondviselésszerű és fenséges cél: a résztvevők szívében és azok szívében, akik lélekben és imában kapcsolódnak az ünnepségekbe — lángragyujtani a hősök lelkületét, hogy megmentsék a mai világot, a mai emberiséget és megvédjék az Egyházat és a keresztény kultúrát a hittagadás és a társadalmi forradalom vezetői ellen, szembehelyezvén

Bíborosok az oltáremelvény bíborosi trónusain

velük, mint Magyarország a XVII. században, mint az Írás mondja: «acies ordinata»=t egy szi=lárd és elszánt arcvonalat, amelyet semminő erő nem tud áttörni és amelyet semminő cselfogással nem lehet megkerülni.

«A budapesti kongresszus hármas célja : hit, hódolat, tettek.»

— TEHÁT NEM A MAI IDŐK SÚLYOSSÁGA ellenére, hanem éppen e súlyosság miatt hárul erre a Világkongresszusra az a szerep s az a külde=tés, amelyet három pontban foglalok össze:

«Abban a világban, ahol a hit ellanyhult, büszke és megrendíthetetlen hitvallásban hir=detni a megváltás alapvető igazságait, amelye=ket az Oltáriszentség misztériuma magában rejt, mint a hit foglalata.»

«Abban a világban, amely magát az isteni tör=vény alól mindinkább kivonni törekszik, hirdetni a teljes és tudatos meghódolást az Oltáriszentség törvénye előtt, amely a hit és cselekvés össz=hangját követeli, mint a szentség pillére.»

«Abban a világban, amelyet megingattak és egyensúlyából kizökkentett az egyenetlenségre való uszítás, összefogni az összes jóakaratú embe=reket, a szeretet apostoli kereszteshadjáratára, hogy elősegítsék az egyetértés, a társadalmi bol=dogulás és az áldozatosság munkáját, attól a test=véri szeretettől áthatatva, amelyet az Oltáriszent=ség, «a szeretet köteléke» áraszt magából.»

— Mint alázatos hódolat a Szentháromság Egyisten felsége előtt, ami hitvallásunk erről a térségről a mi megingathatatlan bizonyosságunk=nak ünnepélyes és mélyen átérzett kifejezését küldi az ég felé. Büszke válasz ez azoknak az embermillióknak, akik megtagadják a hitet és a tiszteletet a teremtő mindenhatóság és az irgal=mas megváltás misztériumától. Ez a mi hitvallá=sunk az egész földkerekség legtávolabbi pontjáig visszhangoztatja őseinknek hitvallását, akik épp úgy, mint mi, a keresztény szimbolumból merí=tettek erőt és lendületet, abban találták meg vi=gasztalásukat és boldogságukat itt e földön.

«Az ellenséges frontok és véres stációk.»

— VELÜNK SZEMBEN SÖTÉTLIK AZ ISTEN=teleneknek frontja, az antikrisztus felemelt öklét rázva az ég ellen és minden ellen, ami nekünk a leg=szentebb. Velünk szemben vonulnak fel azoknak sorai, akik a föld minden népével és minden egyes emberrel azt szeretnék elhitetni, hogy a jólétet csak akkor találják meg, ha eltávolodnak Krisztus Evan=géliumától s hogy a társadalmak és az egyének bol=dogsága és nagysága csak elsenyvedhet a kereszt árnyékában. Velünk szemben hullámzik azoknak az alaktalan tömege, akik bár személy szerint nem ellenségei Jézus Krisztusnak, de engedik magukat dobáltatni a közömbösség, könnyelműség és léha=ság hullámaitól, vagy pedig a mindenkori áramlatok sodrával vitetve magukat, végül is öntudatlanul segítőtársaivá lesznek a hitetlenségnek és a Krisz=tus elleni harcnak. Velünk szemben állnak azok a fájdalmas, véres vagy vértelen stációk, amelye=ket a mai zűrzavaros időkben Krisztus Egyháza Krisztussal együtt jár meg a keresztúton.

És amíg lelki szemeinkkel azt a gigászi drámát szemléljük és szívünk verése meggyorsul annak a párbajnak a láttára, ahol megmérkőzik a «mis=terium gratiae» és a «misterium iniquitatis» — hitünk és az isteni kegyelem fuvallatától ízzó sze=retetünk ajkunkra adja a hitvallást, amely most már nem a nyugodt napok csendes zsoltára, hanem a küzdelem napjainak férfias himnusza.

— És vajjon egy ilyen hitvallás hol zendülhetne meg kifejezőbb erővel, mint ennek a testvéri gyülekezetnek a kebelében, ahol a Szentostya sugárkörében beteljesedik a zsoltárköltő jövendö=lése: «Et adorabunt in conspectu eius universae familiae gentium» (Ps. 21, 28.)?

— Hol zenghetne nagyobb örömmel a hit és hála éneke, mint ennek a sokaságnak az összhang=jában, ennek a sokaságnak, amely az összes né=

pekből és nemzetekből gyűlt össze a körül a misztérium körül, amely csodálatos egységében foglalja össze egész hitünk lényegét? Mert az Eucharisztia színében rejtőző, testté vált Igében való hit föltételezi a hitet az Atyában, aki őt küldötte s a hitet a Szentlélekben, az Atya és Fiú legnagyobb ajándékában, amelyet a szűkölködő emberiségnek adott, az Oltáriszentség misztériumában való hit? Ez nem más, mint a hit megváltásunk egész lényegében, megváltásunkban, amelyet a századok előkészítettek, amely beteljesedett Krisztus megtestesülésében, életében, szenvedésében és megdicsőülésében, folytatódott az Egyházban és az Egyház által, a hit az Istenember állandó jelenlétében, a kegyelmének végtelenségében: a hit kifürkészhetetlen misztériumában, a «sacramentum absconditum»-ban (Eph. 3, 9.), abban a szent titokban, amelyen át a Szentháromság egy Isten mindenhatóságának, az isteni bölcseségnek segítségével Krisztus Urunk megváltó élete itt e földön, amely látszólag az ő mennybemenetele által lezárult, tovább folytatódik a maga szentségi valóságában. Mindenki, aki értelmének és akaratának meghódolásával hajlik meg a misztérium előtt, elmondhatja magáról, hogy szerencsésen megjárta a keresztény hit összes állomásait, hogy őreánézve az érzéki látszatok világa elvesztette könnyen szerzett, de csalóka tekintélyét. És akkor szíve együtt imádkozhat, együtt énekelhet az Angyali Doktorral: «Visus tactus gustus in te fallitur, sed audito solo tuto creditur». Akkor az ő lelkére is ráillik az a dícséret, amelyet a Mester Péterhez intézett: «beatus is, . . . quia caro et sanguis non revelavit, tibi, sed Pater meus, qui in coelis est» (Math. 16, 17).

— Az, aki egyszer átlépte a kegyelemtől vezérelve azt a küszöböt, amely hitünknek eme központi misztériumához és legféltettebb kincséhez vezet, az, aki, mint János apostol, fejét a Megváltó ölébe hajthatta és az ő isteni hangjával hallhatta a szentségek legédesebbikének értelmét és jelentőségét kinyilatkoztatni, aki megértette, hogy tulajdonképen mit jelent az emmauszi lakoma, ahol Krisztust a kenyér megtöréséről ismerték fel, az erősen fel van vértezve a hitetlenség, az istengyűlölet, Krisztus megtagadásának a próbálkozásai ellen s az emberi gőg és előítéletek követelődzései ellen, amelyek körülveszik és megkörnyékezik s igyekeznek a maguk tévedései és eltévelyedései hálójába csalogatni.

«Az eucharisztikus Krisztussal ma is úgy bánnak, mint ahogy Krisztussal földi életében.»

— AZ, AKI A MEGVÁLTÓNAK AZ OLTÁRI-szentségben való jelenlétében nem lát mást, mint láthatatlan folytatását az ő hajdani látható jelenlétének, az nem botránkozik többé meg, azt látva, hogy az eucharisztikus Krisztussal ma úgy bánnak, mint ahogy bántak valamikor az emberré lett Isten igéjével földi életében. Az istálló szegénysége, a trónjáért reszkető zsarnoki Heródes elől való menekülés, a názáreti elvonult élet, a Kafarnaum megvető közömbössége, a tanítványok meghátrálása, a getszemani kert magánya, a Sanhedrin ítélete, a hóhérok kegyetlensége, a cinikus Heródes által ráadott nevetséges öltözet, az igazságszolgáltatás megtagadása a megalkuvó Pilátus részéről, a hazug uszítástól félrevezetett és felizgatott tömeg «feszítsd meg» kiáltásai, a kereszt lábánál történt megaláztatások és szidalmazások, a Megváltóküldetés és az evangélium hirdetésének kiforgatása s a földi hatalmasságok elleni lázításként való beállítása, a sírnak a hatóságok által való lepecsételése, a feltámadás tanuira rákényszerített hivatalos cáfolatok: mindez és mégannyi más részlet, amely napjainkban különféle alakban megismétlődik, nem ijeszthetik, sőt nem is lephetik meg azt, aki az Oltáriszentség ragyogó és tiszta forrásaiból merítette italát, akinek szemeiről leesett a hályog, mint ahogy leesett az isteni szóra az emmauszi tanítványok szeméről, amikor szemeik felnyíltak a kenyér megtörésekor.

Krisztus szenvedése Betlehemtől és a Golgotától az idők végezetéig.

— AZ ILYEN HIVŐ SZÁMÁRA MINDEZ nem más, mint napról-napra újból és újból mind kifejezettebben megerősített beteljesedése az agg Simeon jóslatának, amikor anyja karjaiba tette vissza az isteni Gyermeket: «signum cui contradicetur» (Luc. 2, 34.). Mert tudja, hogy ennek a jóslatnak tragikus árnyéka nemcsak Krisztus földi életére nehezedik reá Betlehemtől a Golgotáig, hanem továbbra is Krisztus Eucharisztikus életére, az utolsó vacsorától az idők végezetéig. Az ilyen hivő tudja tehát, hogy addig, amíg az isteni nagylelkűség meghagyja az ember számára azt a félelmetes előjogot, hogy választhat a jó és a rossz között, az engedelmesség szabadsága és a lázadás között, a hit önkéntes hódolata és a hitetlenség gőgje között, addig az oltáriszentségi Krisztus épp úgy a «signum, cui contradicetur» fog maradni, mint volt Krisztus földi életében.

Ez a keresztény szív számára megpróbáltatást és szenvedést okozhat, de nem lehet akadálya hitének.

— Hol vannak ma Heródes és Pilátus, hol vannak Neró, Diocletian és Julianus Apostata, hol vannak az első századok keresztényüldözői? Szent Ambrus adja meg a feleletet: «A kivégzett keresztények arattak győzelmet: a legyőzöttek, azok az ő üldözőik» (Ambr. de excessu fratris sui Satyri, II.

m. 45.). Porrá és hamuvá lettek a kereszténység ellenségei!

Por és hamu ma mindaz, amire vágyakoztak, amire törekedtek — amit talán rövid pillanatokra élveztek — a földi hatalom, a földi dicsőség!

— A törékenység és az elsorvadás kiengesztelhetetlen törvénye, amely őket megsemmisítette műveikkel és hírükkel együtt, ugyanaz a törvény ránehezedik tudatos tanítványaikra és öntudatlan utódaikra s porrá és hamuvá teszi mindazt, ami nem az isteni igazság sziklájára van építve, mindazt, ami nem tartja tiszteletben a természetes és a természetfölötti rend összhangjának alapvető törvényét. Legfeljebb leomlott nagyságuknak néhány törmeléke marad majd meg a föld színén, mint ahogy megmaradt a sivatag homokjában a Fáraók szfinxje, mint ahogy megmaradt néhány szétszórt kő a bábeli toronyból, ami legfeljebb arra jó, hogy keserű gúnnyal igazolja az örök igazság szavait: Nisi Dominus aedificaverit domum, in vanum laboraverunt, qui aedificant eam.» (Ps. 126, 1.).

A győztes Oltáriszentségi Krisztus.

— Ő AZONBAN GYŐZTES, AZ OLTÁRIszentségi Krisztus. Ő, aki annyiszor volt céltáblája ellenségei dühének, sőt még azok üldözéseinek is, akik az övéi voltak: Ő lesz a győztes továbbra is! És Övele győzni fognak mindazok, akik nem ijednek meg a hitetlenség viharos időitől és a tömegek hűtlenségétől, hanem ellenkezőleg, ez csak ösztönzi őket a még teljesebb odaadásra, hitüknek még büszkébb megvallására.

— Az istentagadás és istengyűlölet apostolai hiába száműzik Krisztus művét, sőt még Krisztus nevét is, hiába számkivetik az államból a hitvallókat, mint az állam ellenségeit, a gyujtogatók hiába gyalázzák meg és hamvasztják el a templomokat és kápolnákat s fosztják meg az oltáriszentségi Jézust kőhajlékától: egy földi evangélium hírnökei hiába kényszerítik népeikre egy nem tudni milyen kereszténység alakját, amelynek semmiesetre sincs semmi köze a történelmi Krisztushoz, az oltáriszentségi Krisztushoz, sem pedig azokhoz az alapvető igazságokhoz, amelyeket a földreszállott Isten igéje nyilatkoztatott ki nekünk. Aki hű akar maradni az igazi Krisztushoz, még parancsolóbb, még sürgetőbb feladatnak látja hinni, hitét nyilvánosan megvallani, mert szívébe vésve viseli a Mester súlyos szavait: «Omnis, qui confitebitur me coram hominibus, confitebor et ego eum coram Patre meo, qui in coelis est. Qui autem negaverit me coram hominibus, negabo et ego eum coram Patre meo, qui in coelis est.» (Math. 10, 32—33.

— És mi e helyről, amely felé néz ma az egész katolikus világ, amely felé milliók szíve gondol szent irígységgel, egyesülve Krisztus lábainál összes testvéreinkkel a hitben, az alázatos imádat lendületében, kiáltsuk oda a hitetlenség főpapjainak a mi büszke hitvallásunkat, Krisztus ellenségeinek «feszítsd meg»-jével szemben zengjük hűségünk és szeretetünk hozsannáját! Ó, mi ezt keserűség nélkül tesszük, lenéző elbizakodottság nélkül, azok iránt, akiknek ajkai Őt átkozzák és akiknek szíve Őt még ma is eltaszítja. Nem, a mi hívő hitvallásunkhoz hozzáfűzzük testvéri imánkat is azért, hogy a szent Ostya, az isteni Nap,

Az áhítattal figyelő tömeg a bíboros-legátus beszéde alatt

a fényesség, amely megvilágít minden embert, aki e világra jön, hatoljon be békésen, ellenállhatatlanul azoknak szívébe, akik a sötétségben és a halál árnyékában ülnek, hatoljon be az ő üdvösségükre az egész világ békéjéért és a maguk örömére, hogy lábunk a béke útján járjon.

Az Oltáriszentség
az emberiség számára
a Szentség iskolája.

A MAGA EGÉSZÉBEN ÉS ÖSSZES ÉSZSZERŰ következményeivel együtt felfogva az Oltáriszentség melletti hitvallás már tartalmánál fogva arra kötelezi a hitvalló hivőt, hogy egyéni életét hozza összhangba eme titkok titkának magasztos méltóságával, amelyben ő is részesül; arra kötelezi, hogy cselekedeteit összhangba hozza a Krisztus sérthetetlen parancsaival, nyájas felhívásaival, Krisztuséval, aki állandóan mellette él; arra kötelezi, hogy a lehető legnagyobb mértékben váljék hasonlóvá Ahhoz, akinek teste az ő tápláléka. És így az Oltáriszentség, amelyben hitünk foglalatát és iskoláját ismertük fel, egyszersmind a tökéletesség, a szentség iskolája is számunkra, palaestra sanctitatis.

— Az eucharisztikus Király tabernákuluma előtt a Credo szavai szállnak ajkunkról a magasságbeli Isten trónja felé. Szálljon hitvallásunk fölfelé, mint a tömjén füstje, szálljon a szívünkből, amelyet vallásunk szent misztériumainak hite hevít és egészen áthat az evangélium törvényének engedelmes szeretete.

«Jöjjön el a te országod» — mint eucharisztikus programm.

— «JÖJJÖN EL A TE ORSZÁGOD», MONDjuk naponta a Miatyánkban. Ezek a szavak többet jelentenek, mint egyszerű imát, azért, hogy Isten uralma terjedjen el az emberek között; egyszersmind felhívás is ez mindenkihez, aki Krisztus király lobogója alá akar állni; programm ez, amely kötelező Krisztus országának minden örökösére, királyi asztalának minden vendége számára. Ha van hitünknek egy misztériuma, amely a kereszténynek azt a parancsoló kötelességét hirdeti, hogy törekedjen a szentségre, s ezt minden ürügygyel, minden kibúvót kizáró világossággal mondja meg, úgy az bizonyára a legszentebb Oltáriszentség.

— Kétségtelen, hogy a Krisztus által Egyházára hagyott hét szentség mindegyike a maga különös hangján, beleilleszkedve a szent összhangzatba, hirdeti minden keresztény számára azt a kötelességet, hogy törekedjék a tökéletességre és a szentségre. De ezt a «sancti estote»-t egyik szentség sem zengi olyan erővel, ugyanazzal a folytonossággal az évszázadokon át, az utolsó vacsora meghitt oltáriszentségi ünnepétől egészen a mi századunk méltóságteljes kongresszusáig: mert ez a

Indiai zarándokok csoportja

Magyar leányok

szentség a Jézus Krisztussal, minden szentség mintaképével és forrásával való misztikus egyesülés, vagyis a legvalóságosabb egyesülés szentsége, olyan egyesülésé, amelyre senki sem tarthat igényt, ha nem öltötte magára a megszentelő malaszt ünnepi köntösét. «Legyetek szentek, mert én vagyok a ti uratok, Istenetek» (lev. 20. 7), mondotta Jehova villámok és mennydörgés közepette Mózesnek, aki isteni felsége előtt arcra borult a földre (Ex. 34, 8) és a nép félve és remegve fogadta a kőtáblákra vésett szentségi törvényeket. Amikor pedig elérkezett az előestéje annak a napnak, amelyen az Újszövetség, a szeretet szövetsége beteljesedett, az első eucharisztikus órában János, a kedvenc tanítvány, fejét gyöngéden a Mester keblére hajtva, Jézus Szívének verését hallgatja és a Megváltó ajkai végtelen gyöngédséggel Atyjához intézett imában mondják ki a szentség törvényét: «Pater serva eos . . . sanctifica eos in veritate» (Joh. 17, 11 és 17).

— Az utolsó vacsora napján új törvény, új szellem, új eszmény virradt a világra. Az élő víz új forrása tisztább, mint a régi földi paradicsom folyóinak vize, ontja a kegyelem áradatát az emberiségre. És mindazt, ami közel kétezer év óta örömet és nemeslelkűséget hozott Isten országába, az erény, a szent igazságosság, a szűzi tisztaság, a bátor hit, a hősies vértanuság virágait, az Oltáriszentség forrásának szent vize öntözte, a szeretet napjának melegében nyíltak ki, a szeretetében, amely ebben a szentségben, a szeretet szentségében éri el teremtő mindenhatóságának és megszentelő erényének tetőpontját. De ott, ahol a szellem világiassága és a lélek benső vérszegénysége, a léhaság és az erkölcsök megromlása, a jámborság meglazulása és a tág lelkiismeret szakadékot vont a hit és a cselekedetek, az elvek elfogadása és a gyakorlati életben való alkalmazása közé; mindenütt, ahol a közömbösség, azután a bűn, majd a kötelességmulasztás beszivárgott, sajnos, még az Egyház tagjai közé is, nézzétek meg jól s azt fogjátok mindenütt megállapítani, hogy a romlottságnak ezek a szomorú képviselői először azokat a lelki kötelékeket tépték el, amelyek őket az Újszövetség szentek szentjéhez fűzte. És ha külsőleg a keresztény közösségben maradtak is, «in doctrina apostolorum et in communicatione fractionis panis» (Act. 21, 42), a meghasonlás már szakadékot vont a lelkek között, mint ahogy szakadék választotta el egymástól az utolsó vacsorán az árulásának szégyenletes alkujára gondoló Júdást Jánostól, aki szeretetteljes imádattal Jézus keblére hajtotta fejét.

— Mindig így lesz az Egyház kebelében, ahol szentek és bűnösök, bátrak és gyávák, nemeslelkűek és kishitűek össze vannak keveredve, mint a búza és a konkoly, és csak az aratáskor lesznek szétválogatva. S ha a hivő el is szomorodhat, sőt el kell, hogy szomorodjon azoknak a ráncoknak a láttán, amelyek az Egyház homlokát éktelenítik, saját fiai hibájából, ezek a gyarlóságok maguk is a hivő számára méginkább sarkallást jelentenek, amely még több és nagyobb hűségre és szeretetre ösztönzi, még több erényre s még nagyobb szentségre; ezek is csak felszítják benne a jóvátétel buzgalmát az eucharisztikus Megváltó iránt, aki végtelen szeretete ellenére, sőt nagyon gyakran a szeretet szentségében is megismétlődni látja a Getszemani kert és a Kálvária szörnyű szenvedéseit és kimondhatatlan fájdalmait.

A magyar nemzet és az Eucharisztia eddigi kapcsolatai.

— A MAGYAR NEMZET, AMELY MA BENnünket vendégül lát, az Egyháznak olyan fenkölt szenteket adott, akiknek homlokán a hit és a tökéletes eucharisztikus élet dicsfénye ragyog.

— Itt van szemünk előtt, abban a méltóságteljes magatartásban, ahogy a halhatatlanság számára a művész vésője megörökítette, a keresztény Magyarország atyja és feje, az apostoli férfiú, aki oly büszkén viseli koronáját. Jól tudta ő, hogyha már Magyarország kardját megkovácsolta, annak egyedül Krisztus keresztje lehetett megőrzője. És amikor a kormányzás nehéz munkájának szentelt életének alkonya elérkezett és a magányba vonult vissza, hosszú órákon át leborulva imádkozott az Oltáriszentség Istene előtt és hogy, mint hajdan, az angyallal küzdő Jákob, lefegyverezze imádságával az isteni igazságszolgáltatást, hogy nagy küzdelemmel vívja ki országának és népének boldogulását.

— István király és szent törzsökéből nőtt ki a szűzi liliom tisztaságában és illatában Imre, akit mestere, Szent Gellért az égi tanítás és Isten oltárának kenyerével táplált.

— És itt van Boldog Margit, Magyarország királyi törzsökének másik sarja, a szent szegénység mosolygó segítőtársa és nővére, az alázatosságban önmagát megtagadó ibolyamez, a kiváltságos, kristálytiszta mélységű eucharisztikus lélek, az Oltáriszentség előtt égő örökmécses, akinek kedves lángja még ma is lobog az elmúlt századok ellenére és aki — mint óhajtjuk — talán nemsokára helyetfoglal a szentek fényességével ékesen, mint fénylő csillag, Magyarország égboltján.

— Itt van Szent Erzsébet is, ennek az áldott földnek virága, aki Magyarország és egyben Németország dicsősége. A kiválasztott gyermekre, aki, amikor a feszület lábánál letérdepelt, elpirulva, könnyek között tette le hercegi koronáját, amelyet nem volt bátorsága homlokán viselni a tövissel koronázott király jelenlétében, erre a gyermekre a tabernákulumból a kegyelem és szeretet sugara áradt ki; a Mester, aki őt az Oltáriszentség isteni iskolájában nevelte, továbbra is szüntelenül mind magasabbra és magasabbra vezette a leghősiesebb utakon egész a szentség csúcsáig és azoknak a lelki küzdelmeknek ellenére, amelyek második hazájának népét zavarják, még ma is a «kedves szent» maradt, akit mindenki tisztel, mint a mindig bájos és jótékony megtestesülését annak a szeretetnek, amely Krisztus szívében gyökerezik, amely megnemesedik a Krisztussal való egyesülés által és amely Krisztus felé vezeti azokat is, akik tőle a legtávolabb vannak, mert ebben a szeretetben mintegy élő képben «apparuit benignitas et humanitas Salvatoris nostri Dei» (Tit. 3, 4). Kedvesen hajolva két hazája felé, úgy tűnik fel a mai idők felhői között, mint a szivárvány, a remény és béke hírnöke.

— És mily nagy örömmel csatlakozunk a székesfehérvári egyházmegye jámbor reményéhez, amely felmagasztaltatását óhajtja egy nagyon tiszta lélek-nek, Bogner Mária Margitnak, Isten szolgálóleányának, akit éppen napjainkban az eucharisztikus buzgóság vezetett fel a szentség magaslatára.

— Nézzétek Krisztus Egyháza 2000 éves történetének hullámzásait és viszontagságait a földön, tanulmányozzátok a titokzatos munkát, amely csöndben kialakítja a szentek lelkét, hallgassátok a szíve dobogását azoknak, kiket Isten kiválasztott, kijelölt, hogy szerepet játsszanak az Egyház külső vagy belső történetében. A szentek életének minden egyes lapja változatlanul ugyanazt a tanulságtételt szolgáltatja a szoros kapcsolatról, a tabernákulum és bensőséges élet, az Eucharisztia és az életszentség között. Valamennyi elmúlt század, éppen úgy, mint mai életünk napjai, egyhangú lelkesedéssel, a legkáprázatosabb világossággal és a legellenállhatatlanabb erővel hirdetik, hogy az Eucharisztia mindig igazi iskolája, palaestra sanctitatis=a volt az életszentségnek, ma is az és soha nem szűnt meg az lenni. Benne találjuk meg az igazi bölcseség kövét, amely annyira hiú és vak korunknak megadja a bölcseséget, amely értékesebb a világ minden aranyánál (Prov. 16, 16). Benne lelünk rá az isteni szamaritánusra, aki lehajlik a beteg és sebzett emberiség fölé, hogy ápolja és gyógyítsa. Benne buzognak fel az élet vizének forrásai, amelyek mellett megvetéssel megy el hiú elbizakodottságában a hitetlenség és napjaink minden tévedése, múló rendszereinek zavaros vizében keresve azt, amit egyedül csak az isteni Bölcseség és Gondviselés adhat meg neki. Mi azonban, amint ez szent kötelességünk, ha szilárdan ki akarunk tartani saját üdvünk mellett és hogy jó példánk és testvéri támogatásunk segítségét nyujthassuk másoknak is, csak menjünk és merítsünk a szikla tövén, ahol a teremtő és megváltó szeretet szünet nélkül ott csillogtatja az örök életnek eleven vizét.

A Kongresszus küldetése.

A NAGYSZERŰ HÓDOLAT, AMELLYEL A katolikus világ ebben a pillanatban az Oltáriszentség Istene elé járul, a nyilvános hitvallás jellegén kívül azt a magasztos küldetést is magában rejti, hogy gyarapítsa és megerősítse mindazoknak szívében, akik igazi tanítványai kívánnak lenni Jézus Krisztusnak, azt az öntudatos összhangot, amelynek az Eucharisztikus Credo és életmódjuk között múlhatatlanul meg kell lennie. A mindenható Isten ke-

gyelme növelje és érlelje meg, mint ennek az Eucharisztikus Világkongresszusnak legdrágább gyümölcsét, ezt a meggyőződést mindazokban a hívekben, akik Magyarország vendégszerető földjén a mi Eucharisztikus Királyunk trónja körül összesereglenek! Engedje meg, hogy a hit közösségéből, amely itt a tabernákulum lábánál a híveket az összes nemzetek sorából egyesíti, megszülethessen annak az elhatározásnak egysége, hogy életformájukul kizárólag azt a jámborságot és erényt válasszák, amely mindig éber s amely magán hordja Krisztus követésének pecsétjét. Adja, hogy mindazok, akik mint eucharisztikus zarándokok itt összegyülekeztek, az eucharisztikus élet igazi hithirdetőiként térhessenek vissza hazájukba, mint élő szentségmutatói a hitnek, amely minden nap és minden órában példájuknak világosságát ragyogtatja meg a világ fölött, amely, sajnos, nagyon is eltávolodott Istentől és Krisztustól, előkészítve így az eltévelyedettek és tájékozatlanok számára a visszatérés útját a szülői házba.

— Hogy így ennek a nagyszerű kongresszusnak hatalmas egyetértésében együtt újítsuk meg ünnepélyes hitvallásunkat és hűségünket az eucharisztikus királyság törvényeihez, úgy érezzük, hogy bensőséges és természetfölötti egység érzése árad el bennünk, szellemnek és szívnek a kereszt és az oltár megváltó titkán alapuló legszorosabb közössége; elfog bennünket az öröm, hogy az Eucharisztiában megtaláljuk a vinculum caritatis-t, a titkot, amelynek segítségével győzedelmeskedhetünk a mai óra anyagi és erkölcsi nehézségein. Ne lepődjetek meg Testvéreim, de minden baj, amelyben korunk szenved, nem abból származik-e, hogy elernyedt hitében félreismeri kapcsolatainkat mindnyájunk közös atyjához, félreismeri, már csak a ténynél fogva is, az emberiség nagy családjának igazi jellegét és a testvéri kötelességeket, amelyeknek hűséges betöltése az egyének és a társadalmak egészséges életét biztosítja.

— A hitetlenség bölcselőinek, széttépve a szálakat, amelyek az embert Teremtőjéhez kötik, egyúttal anélkül, hogy tudták, vagy talán akarták volna, meg kellett gyöngíteniök azokat a szellemi erőket is, amelyek az emberi közösség méltóságát, összetartását, sőt egyenesen létét biztosították s amelyek életerejüket és hatékonyságukat csakis az Atyába vetett hitből merítették, aki a mennyekben van. A keresztény kinyilatkoztatás tagadói, akik ezzel együtt elvetnek minden hittitkot, beleértve a szent Eucharisztiát is, levették az ember fejéről a koronát mind a magán, mind a társadalmi életében, megfosztották az embernek emberrel való viszonylatait magasztos nemességétől, megszentelt jellegétől, leértékelték az egyetlen igazságszolgáltatástól, amely valóban számít és amelyet az égtől vár a föld.

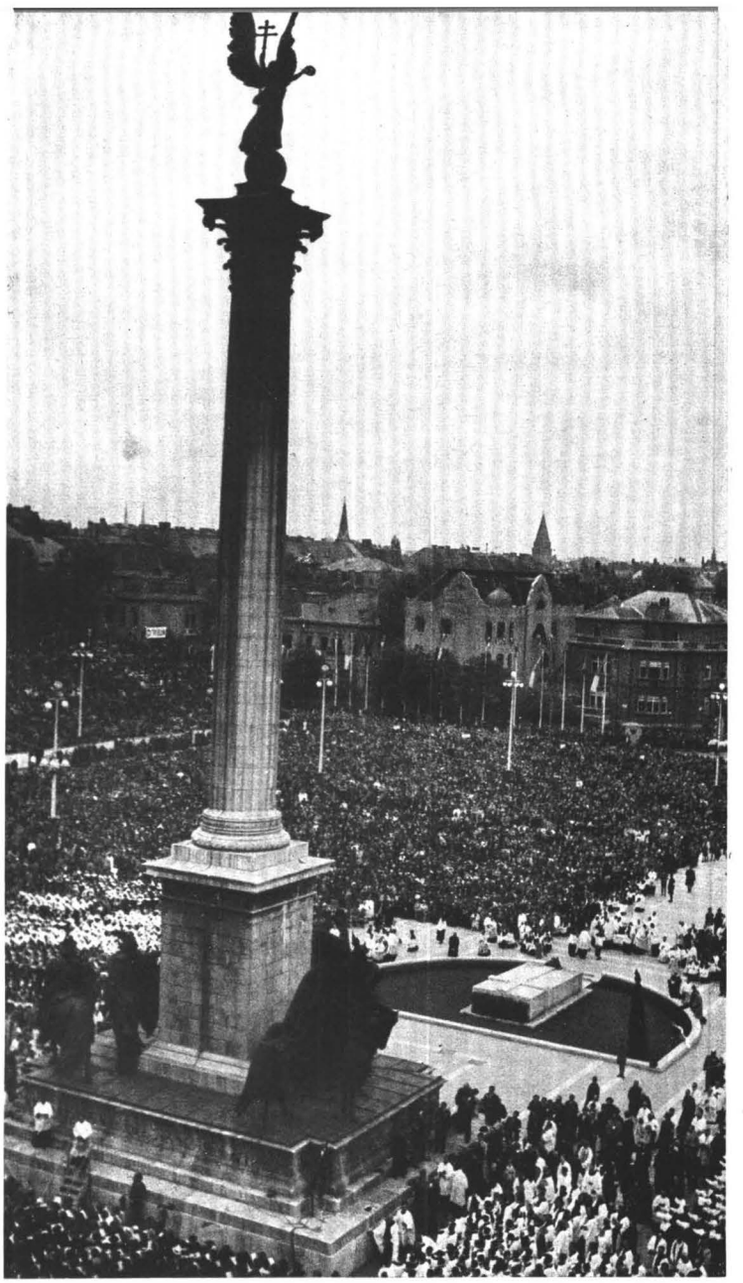

A tér a legátus beszéde alatt

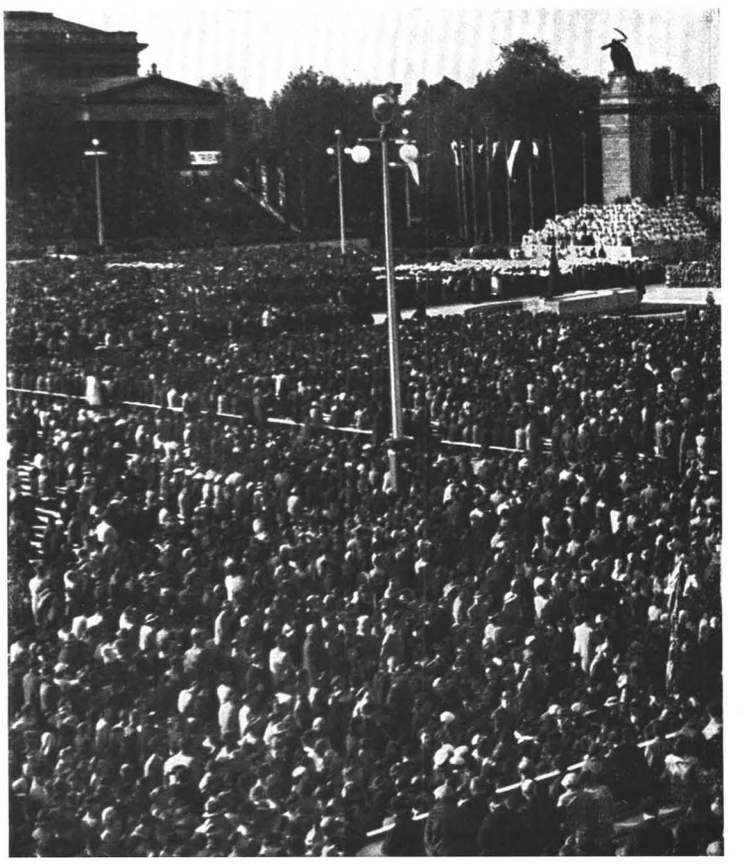

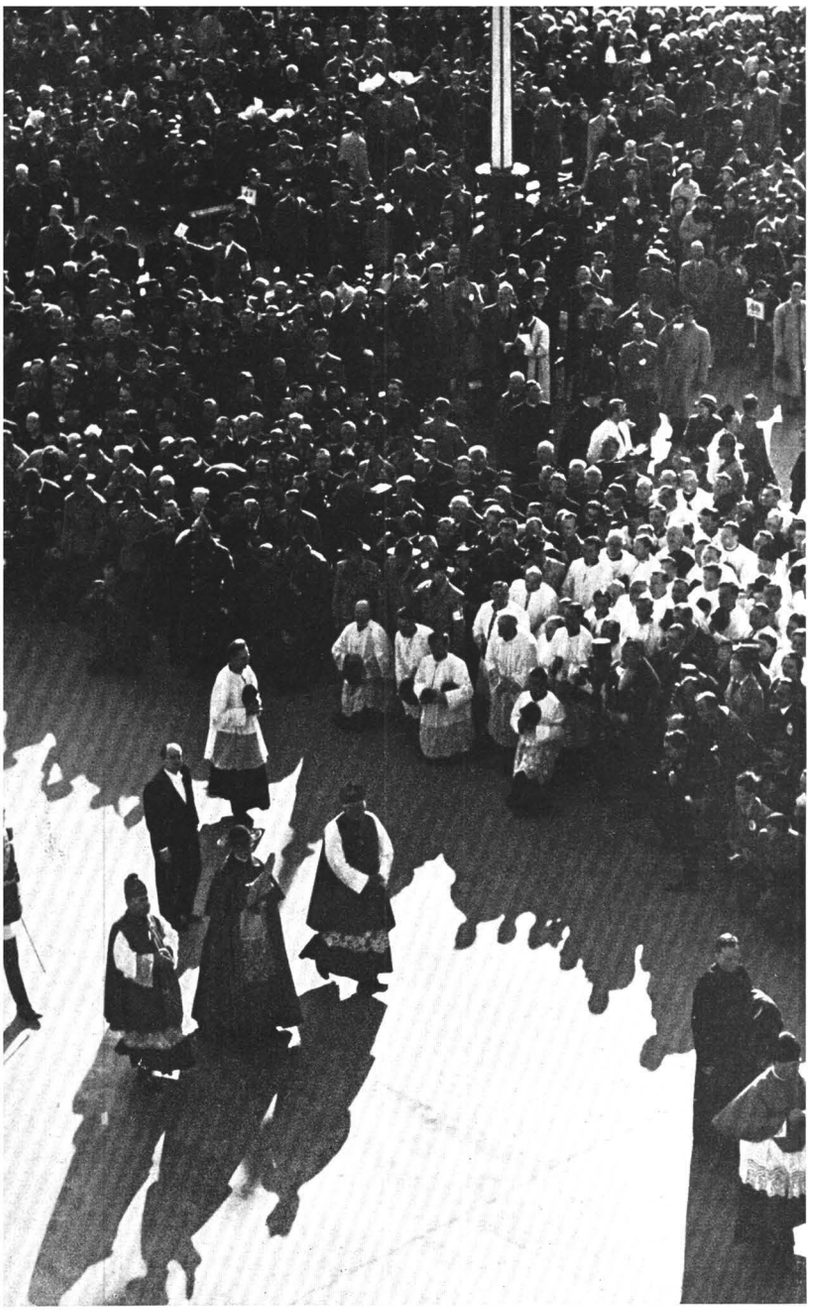

Elvonul a legátus

A szeretet parancsa a világtörténelem könnyel és vérrel tele útjain.

— VALAMI LASSÚ, DE HOSSZÚ IDŐN ÁT következetesen végzett bomlasztó munka észrevétlenül elválasztotta az intellektuális és erkölcsi életet az Istenbe és Krisztusba vetett hittől, attól a megingathatatlan sziklától, amely ennek az életnek alapja volt; valami elvakult önhittség lassan-lassan meglazította és végül szétszaggatta a köteléket az emberi kötelességek és az örök principiumok között anélkül, hogy helyettesíteni tudta volna mással, mint szilárd, alapos és szankciókat nélkülöző tehetetlen erkölcse: egy tisztán külsőséges haladás gőgös mámora elválasztotta a nevelést azoktól az alapoktól, amelyeket Isten adott nekünk és most megdöbbenéssel szemléljük ennek a fejlődésnek a végét, ennek a haladásnak és ennek a nevelésnek gyümölcsét. A büszke, öntudatos és szabad emberiség helyén, amellyel bennünket kecsegtettek, nem látunk már mást, mint százados tévelygés és céltalanság szomorú gyümölcsét, csupán egy egyensúlyát vesztett örömtelen és békétlen világot. Nézzétek ezt a világot, ismerte-e valaha a gyűlöletnek, a széthúzásnak s a mélységes ellentéteknek olyan szertelenségét, mint aminőben most vergődünk? Volt-e valaha az adott szó annyira értéktelen, mint ma, mióta a haszonleső anyagiasság nyiltan és hivatalosan az erkölcs örök elveinek helyébe telepedett?

— És meglepődünk-e, ha olyan világ van, amelyben elhalványodott az Istenfélelem eszméje, amelyben meggyengült Krisztus tanításainak gyakorlati alkalmazása a való életre, azt látjuk, hogy uralkodóvá vált az ember bizalmatlansága az emberhez, osztályé az osztályhoz, nemzeté a nemzethez, népé a néphez és ez a bizalmatlanság a túlságnak olyan fokát érte el, hogy durva ereje minden pillanatban katasztrófa kitörésével fenyeget s hogy minduntalan fekete fellegekkel borítja be mind a jelen, mind a közeli jövő a szemhatárát? Nem tölt-e el rémülettel minden józan gondolkodó embert, akinek szíve van, a szüntelen fegyverkezés, amely ennek az egyetemes bizalmatlanságnak lidércnyomása alatt a XX. század emberiségének főfoglalkozásává vált; hogy felkészüljön az új bonyodalmakra, amelyeknek romboló dühe talán még fölül fogja múlni vadságban mindazt, ami legborzalmasabbat a mult valaha is ismert?

— Az erőszakos felforgatással szemben, amelyet az istentagadó kommunizmus úttörői igyekeznek általánossá tenni a világon, joga és kötelessége a fenyegetett nemzeteknek, hogy saját érdekükben ellenálljanak és ne engedjék, hogy a keresztény társadalom felforgatói más nemzetek közé is elhurcolják a forradalom és az osztályharc gyujtogató fáklyáit. Másrészről nem várhat senkire keservesebb előbb vagy utóbb gyászosabb csalódás, mint azt feltételezni, hogy ebben a küzdelemben mellőzni lehet azokat a szellemi erőket, amelyeket az Istenbe és Krisztusba vetett hit adhat az egyénnek és a társadalomnak. Nincs szánalmasabb dolog éppen ebben a pillanatban, amikor ez a polip össze akarja roppantani karjaival Európát és a világ többi részét, mint az a törekvés, hogy meggyöngítsék a keresztény harcvonal ellenálló erejét, megfosztva az Egyházat attól a hitvallástól, hogy az ifjú nemzedéket a krisztusi hűség hősies szellemében nevelje, holott egyedül ő adhat győzelmet a fenyegető ellenség fölött?!

— Az Egyház feje évek hosszú sora óta nem szűnt meg felemelni fönséges hangját, hogy a legmegindítóbb szavakkal ne figyelmeztessen a fenyegető veszedelemre, amely szavakat a bölcseség, az

atyai szeretet, a világ pásztorának gondossága adta szájára. Millió és millió ember hallgatta ezeket a szavakat és úgy őrizte meg azokat szívében, mint a világ boldogságának drága orákulumát. De hányan voltak mások — és gyakran éppen azok között, akikhez legrábeszélőbben szóltak ezek a szavak! —, akik elereszteték őket a fülük mellett, vagy méltatlanul Krisztus helytartójának oly nemes és annyira atyai érzelmeivel éppen ellentétes értelmezést adtak neki. Pedig mennyire boldog lehetne ma a világ, ha mindnyájan engedelmes lélekkel hallgattak volna a legfőbb pásztor tanításaira, amelyeket a társadalom kebelében fennálló és a nemzetek közötti béke érdekében hirdetett! De ami a legjobban nyugtalanítja Szentatyánkat, a dicsőségesen uralkodó XI. Pius pápát, ami legjobban gyötri közös Atyánk szívét, az, hogy fájdalmas tapasztalattal kell látnia, mikép szavait, melyeket kizárólag a szeretet és az aggodó félelem sugalt, úgy fogadták, mint valamikor Isten prófétáinak figyelmeztető és buzdító szavait, úgy, hogy magáévá teheti Szent Ágoston megszomorodott szavait: «Uram, jól tudod, hogy beszéltem és nem maradtam csöndben, jól tudod, milyen szívvel tettem ezt és sírtam Előtted, mert beszéltem és nem találtam meghallgatást — Domine scis quia dixi, scis quia non tacui, scis quo animo dixi, scis quia flevi tibi, cum dicerem et non audirer (serm, 137. cap. 12, n. 15 — Migne P. L. 38. col. 762.).

— Ha tehát ebben az ünnepélyes órában, az eucharisztikus Király oltárának lábánál, földi helytartójának nevében fordulok hozzátok, katolikus világ minden népének képviselői, azzal a hő kéréssel, hogy mutassátok magatokat érzéseitekben és cselekedeteitekben méltóknak ehhez a vinculum caritatishoz, amellyel az Eucharisztia mindnyájunkat egységesen átölelve tart, meg vagyok győződve, hogy tárva-nyitva találom füleiteknek, szíveiteknek ösvényét. Az isteni Mesternek szava az utolsó vacsorán mintegy törvénye valamennyi hívének: «A jel, amelyről mindenek megismernek, hogy az én tanítványaim vagytok, a szeretet, amellyel egymás iránt viseltettek». (Joan. 13, 35.) Ez az ige, amely alapvető igazsága a keresztény társadalmi tannak, sajnos, minden időkben igen sok emberre, mint terméketlen sziklára hullott, de talán sohasem annyira, mint éppen a jelenben, amelyben a szív keménysége, egyeseknek hajlítha-

Serédi bíboros-hercegprímás elvonul kíséretével

tatlan önzése, másoknak forradalmi gyűlölete falat emeltek munkaadó és munkás közé, akik pedig a dolgok természete szerint őszinte együttműködésre lettek volna utalva s akik között mindkét részről a szíves testvériséggel éppen ellentétes szellem uralkodik.

— Nem tudnók dícsérni túlhangosan az államférfiak emberfölötti erőfeszítését, akik abban az igyekezetükben, hogy neveléssel vagy erővel fékezzék meg a társadalmi béke megrontására törő rossz ösztönök erejét, különböző eszközöket vesznek igénybe, amely a különböző népek vérmérséklete és mindegyiknek intézményei szerint legalkalmasabbaknak látszanak előttünk arra, hogy megszüntessék a burkolt, vagy nyilt hadiállapotot, amelyben a világ sínylődik. Csak igazságos, ha kellő hódolattal adózunk nekik jószándékukért, szándékaiknak helyességéért és nemességéért s az energiáért, amellyel nehéz feladatukat végzik. Mindennek ellenére az a meggyőződés érlelődik meg bármely figyelmesebb szemlélőben, hogy sem a leghatalmasabb szervezet, sem a világi hatalmak által keresztülvitt legszigorúbb nevelés sem képes elérni soha önmagában az érzelmeknek mélységes átalakítását. Pedig az érzelmeknek enélkül a megújhodása nélkül a társadalmi béke legtökéletesebb intézményei sem lesznek soha egyebek, mint lélektelen gépezetek, tehát híjával lesznek az életnek és a termékenységnek. Mindaddig, míg azok, akik egymással egy- és másfelől bonyodalomban állanak, nem lesznek áthatva szívükben a bethlehemi szellemtől, a názáreti példától, a hegyi beszéd tanításától, a Misereor super turbam-tól, minden hivatalos szabály, minden emberi ítélet a meddőséggel és a tehetetlenséggel lesz eljegyezve és azt a nagy kockázatot viseli, hogy egyik napról a másikra ígéreteinek csődjéhez jut el.

— AZ ISTENI MEGVÁLTÓ, AKI AZ UTOLSÓ vacsorán kihirdette az új parancsot, a felebaráti szeretet parancsát, mandatum novum do vobis ut diligatis invicem. (Joan. 13, 34.) prezideál ebben a pillanatban kongresszusunk ünnepélyes megnyitásán mint király és mint valamennyi szív középpontja, rex et centrum omnium cordium; a szeretet átható hévséggel lelkesíti ezt az óriási gyülekezetet, amelyben szíveink együtt dobognak az egész világban szétszórt megszámlálhatatlan katolikus szívével, egy ütemre vernek Helytartójának szívével, aki absens corpore, praesens autem spiritu; tekintete belemélyed valamennyiünk tekintetébe, miközben ajkai újra elmondják — és pedig a kérésnek milyen hangsúlyával! — a hallhatatlan szavakat: Hoc est praeceptum meum ut diligatis invicem, sicut dilexi vos. (Joan. 15, 12.) Ezekkel a szavakkal adta meg kongresszusunk programmját. Ezekkel a szavakkal ő maga jelölte ki nekünk az eszményt, amely felé törekednünk kell ez áldott napok alatt minden gondolatunkkal, minden beszélgetésünkben és minden tanácskozásunkban. Kívül, nyugattól keletig dörög az ágyú, egyre telnek a sírok a halál áldozataival, mondhatatlan fájdalmak jelzik könnyel és vérrel az utat, amelyen a széthúzás és az erőszak szelleme halad. De mi, tudatában gyöngeségünknek, de erőteljesen annak a Krisztusnak a segítségével, aki a gyöngéket választotta segédeivé és munkatársaivá, hogy megzavarja az erősek fennhéjázását, helyezzük ezt a világraszóló ünnepnapot az Eucharisztia, a vinculum caritatis szent jele alá és küldjük szívünk mélyéről a Szentség színeibe rejtett isteni Megváltóhoz ezt a lángoló imát: O salutaris hostia, quae coeli pandis ostium, bella premunt hostilia, da robur, fer auxilium. Da robur! Add erődet azoknak, kik házadat lakják és akik asztalodnál esznek, hogy erősen és éberen járhassák egy széthúzó és gyűlölettel teljes világ közepén pályájukat az önfeláldozás és felebaráti irgalmasság útján és hogy legyőzve a gonosz szellemeket, akik azon mesterkednek, hogy szétválasszák azokat, amiket Isten összekötött, jöjjön el a Te országod; adveniat regnum tuum! Az igazság és az élet országa, a kegyelem és a szentség országa, az igazság, a szeretet és a béke országa! Úgy legyen!

A BIBOROS-ÁLLAMTITKÁR BESZÉDÉT többször szakította meg a lelkes tetszésnyilvánítás. Ezután a zenekar a kongresszusi himnuszt intonálta. A résztvevők valamennyien együtt énekelték a himnusz strófáit, — az ideérkezett zarándokok majdnem mind saját anyanyelvükön énekelhették ugyanazt a himnuszt, amely így mintegy húsz nyelven szólalt meg ezen a gyűlésen.

A himnusz eléneklése után Meszlényi Zoltán püspök bejelentette, hogy Pacelli bíboros-államtitkár, pápai legátus, a mai megnyitó ülésből táviratot intézett XI. Pius pápa Őszentségéhez.

> «XI. Pius pápa Őszentségének Castel Gandolfo. A budapesti Eucharisztikus Kongresszusra minden nemzetből összegyülekezett bíbornokok, élükön a legátussal, igen sok érsek és püspök, világi és katonai előkelőségek, a papság nagy tömege és a hívők megszámlálhatatlan sokasága meleg szeretettel és tisztelettel köszönti az Egyház legfőbb pásztorát és kéri áldását, hogy az Úr Jézus dicsőségének növelését és uralmának kiterjesztését célzó munkásságuk sikeresen folyjék le és teljes eredménnyel járjon. Pacelli Jenő bíbornok, legátus.»

A távirat felolvasása után a hatalmas tömeg példás rendben oszlott szét az ünneplő városban.

FOGADÓEST A KIRÁLYI PALOTÁBAN

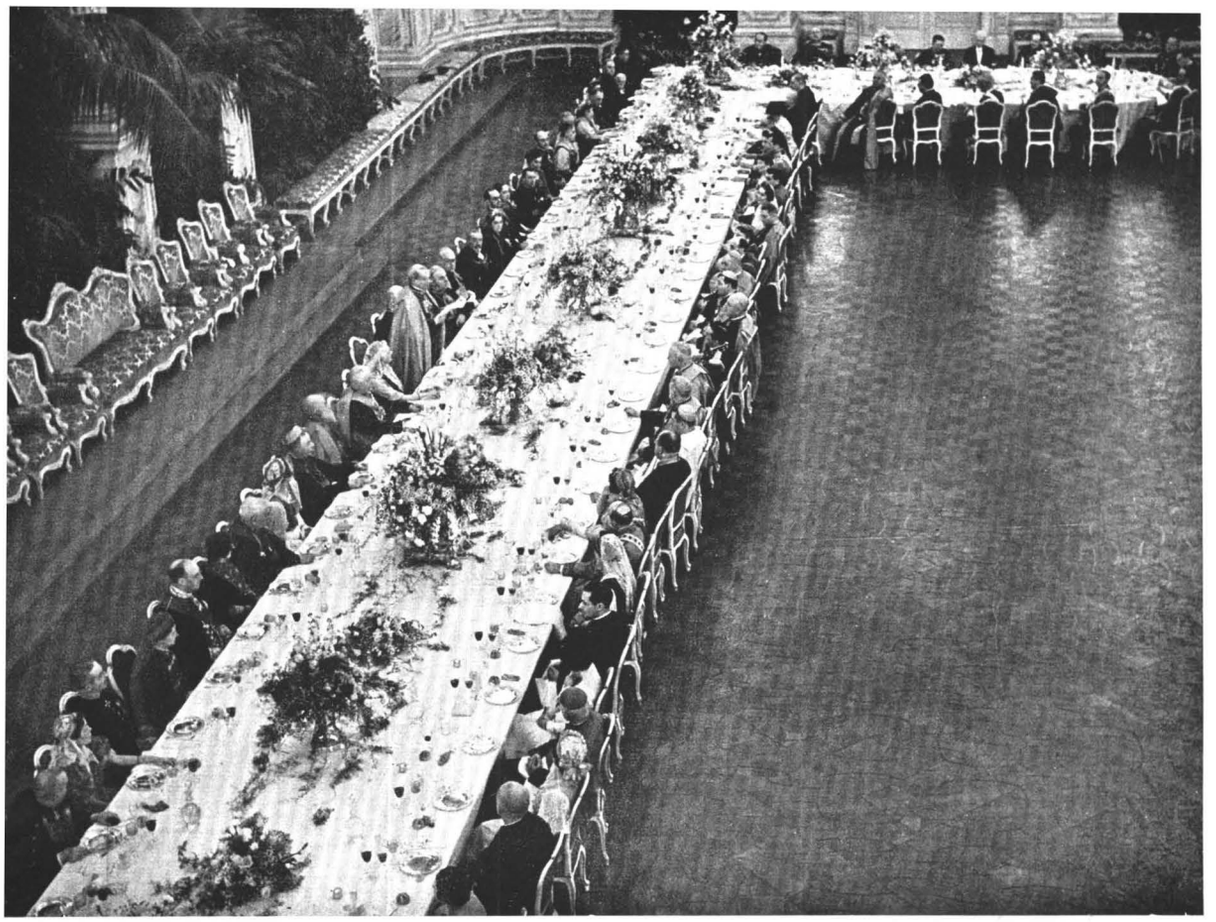

A bíboros=legátus köszöntő szava

VITÉZ NAGYBÁNYAI HORTHY MIKLÓS kormányzó és felesége szerdán este 8 órakor a budai Várpalotában ünnepi estebédet adott Pacelli Jenő bíbornok=államtitkár, a Szentatya követe tiszteletére.

A kormányzó estebédje és az ebédet követő fogadóestély egyik legkáprázatosabb és legnagyszerűbb mozzanata az Eucharisztikus Világkongresszus alkalmából rendezett ünnepségek sorozatának. Díszbeöltözött útvonalon hajtattak fel a meghívott előkelőségek a Várba. A várőrség épületének a Várba vezető útra néző tornácán az udvarlaki őrség állott fegyverben. Délszaki növények és örökzöldek szegélyezték a süppedő vörösszőnyeges lépcsőt, amelyen a meghívottak a szertartási terembe vonultak fel. Itt gyülekezett össze a vacsorán résztvevő előkelő társaság. Kevéssel 8 óra előtt megnyíltak a terembe vezető hatalmas fehér szárnyasajtók és belépett a kormányzói pár Pacelli bíborossal és a kíséret tagjaival.

Hivatalos volt az ünnepi estebédre Pacelli bíboroson és 15 tagú kíséretén kívül a Budapestre érkezett valamennyi bíboros, Serédi Jusztinián bíboros=hercegprímás vezetésével a magyar főpapi kar, vitéz Imrédy Béla miniszterelnökkel az élén a kormány valamennyi tagja és felesége, Angelo Rotta pápai nuncius és Kaldewey Umberto nunciaturai ügyhallgató, s a magyar hivatalos élet legmagasabb rangú előkelőségei.

A szertartási teremből vonult át a kormányzói pár előkelő vendégével és a többi meghívottal a ragyogóan kivilágított és színpompásan felékesített termeken keresztül a királyi vár legnagyobb termébe, amely egész Európában párját ritkítja, a vakító fehér fényárban és csillogásban úszó fehér márványterembe.

Horthy Miklós kormányzó este 9 óra tájban állott fel, hogy köszöntse Pacelli bíbornokot, a pápa küldöttét. A beszéd így hangzott:

Magyarország kormányzója:
«Az Eucharisztikus Kongresszus egyesíti a magyar nemzet és az Egyetemes Egyház érzelmeit».

APOSTOLI LEGÁTUS ÚR!

A legnagyobb örömmel üdvözlöm Eminenciádat eme történelmi alkalomból, amely Szent Istvánnak, Magyarország első királyának jubileumi évében az egész világ katolikusainak érzelmeit a budapesti nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra összpontosítja.

A nagy apostoli király kilencedik centenáriuma idején műve úgy a lelkiekben, mint az ideigvaló dolgokban még élő valóság, noha az azóta elmúlt kilenc évszázad megpróbáltatásokban gazdag volt. Azon a területen, amely ezelőtt már eltűnt népek keresztútja volt, Magyarország ellenállott a számos támadásnak, mert a Szent István által megvetett alap szilárd volt. A magyar nemzet első apostoli királya hagyományainak és az isteni gondviselés által rábízott hivatásnak tudatában mindig

diadalmaskodott azok fölött a veszélyek fölött, amelyek hitét és nemzeti létét veszélyeztették és védekezve megvédte a keresztény Európát is.

Az elkövetkező napok a magyar nemzet és az Egyetemes Egyház érzelmeit közös lelkesedésben fogják egyesíteni. Magyarország mélyen meg van hatva a Pápa Őszentsége atyai jóindulatától, aki azzal, hogy az idei nemzetközi eucharisztikus kongresszust Budapestre hívta össze, újból tanujelét adta a magyar nemzet iránt táplált atyai érzelmeinek.

Az élő hit e nagyszabású megnyilvánulásának ünnepélyességét még fokozza Eminenciád jelenléte apostoli legátusi minőségben. A magyar katolicizmus hűségének és odaadásának elismerését látja ebben a kiváló megtiszteltetésben, amelyet a felekezeti különbség nélkül bensőséges lelki egyetértésben élő egész magyar nemzet mélyen átérez és nem tud eléggé nagyrabecsülni.

Amidőn Szent István emlékét és szellemét, valamint ezeréves történelmünk küzdelmeit idézem fel, szükségét érzem annak, hogy felidézzem ama pápák emlékét is, akik mindig érdeklődést tanusítottak Szent István országa iránt, amelynek ezeréves szimboluma az annak idején II. Szilveszter pápa által első királyunknak küldött szent korona.

Magyarország hálatelt szívvel őrzi Szent Péter utódjának emlékét, akik történelmének sorsdöntő óráiban, többek között ennek az ősi városnak felszabadítása idején, értékes segítségükben és támogatásukban részesítették.

Ugyanattól a hálától vezettetve, mint a multban, Magyarország mindig meg fogja becsülni az atyai jóindulat érzelmeit, amelyet a Szentatya iránta tanusít. Azok a szerencsés és szoros kapcsolatok, amelyek minket a Szentszékkel évszázadok óta összefűznek, jelentik a jövő egyik legbiztosabb zálogát. Ettől a szilárd meggyőződéstől eltelve emelem poharamat a Pápa Őszentségének fenkölt személyiségére s Eminenciád egészségére.

Pacelli pápai legátus: «Budapest a béke és a szeretet városa egy felfordult világ közepén».

FŐMÉLTÓSÁGÚ URAM! A SZAVAK, MELYEket Főméltóságod hozzám, mint a dicsőségesen uralkodó XI. Pius pápa Őszentségének legátusához intézni kegyeskedett, a díszhelyet fogják elfoglalni azoknak a kapcsolatoknak annáleszeiben, amelyek Szent István kora óta napjainkig oly örvendetesen fűzték egybe a Szentszéket és a nemes magyar nemzetet.

Egy évvel ezelőtt Főméltóságod és főmagasságú hitvese megjelent a Vatikán szellemi várában Őszentsége előtt és tapasztalhatta, hogy a Szentatya érdeklődéssel és szeretettel viseltetik a magyar nép iránt.

A mai napon Legátusának szerény személyében ugyanaz a Szentséges Atya vendégeskedik a királyi palotában, abban az ősi Budavárban, amelynek felszabadítása a történelemben mindörökre a nagy XI. Ince pápa emlékéhez fog fűződni; nekem jutott a tisztesség és az öröm, hogy Főméltóságodnak, a magyar királyi kormány tagjainak és Magyarország többi itt egybegyűlt méltóságának — közöttük elsősorban a bíbornok Hercegprímás úr Őeminenciájának — tolmácsoljam felséges Uram üdvözleteit és biztosítsam őket afelől, hogy ezekben a napokban Őszentsége fokozott buzgósággal kéri le a Legfensőbb Úr kegyeit és az Ég Világos-

vitéz nagybányai Horthy Miklós Magyarország kormányzója üdvözli a bíboros-legátust

ságát azoknak határozataira, gondjaira és súlyos teendőire, akik kezükben tartják Magyarország sorsát, boldogulását, külső és belső békéjét.

Főméltóságod az imént lelkes és bölcs szavakkal megemlékezett néhány gondviselésszerű vonásról és hagyományos jegyről, amelyek Európa általános kibontakozásában jellemezték és megkülönböztették a magyar nép saját útját; rámutatott arra, hogy az a kemény és áldozatokkal teli út, amelyet az ország megóvása és üdve érdekében követtek, egyúttal az egész keresztény Európa közös civilizációjának védelmét is szolgálta. Ez a nép, amely keletről jött és lelkében a keleti gondolat tündöklő mélységeit hordozza, anélkül, hogy elvesztette volna sajátos jellemvonásait, naggyá nőtt a nyugati földön, amelyet új hazájának választott, részesült a nyugati keresztény civilizációból, megerősödött és megtisztult általa és benne s fokozatosan készült arra, hogy ezzel a civilizációval szemben olyan szerepet töltsön be, amely kegyetlen megpróbáltatások közepette is belsőleg gazdagította és nemesítette s amely mindig értékes mozzanata fog maradni az európai történelemnek és kultúrának. Ha a vatikáni Apostoli Könyvtár Pál pápáról elnevezett második termének egyik freskója megörökíti Corvin Mátyás magyar király emlékét, aki Budán pompás és gazdag könyvtárat alapított: Bibliothecam magnificam et locupletem Budae instruit, egyúttal lerójja háláját és elismerését Magyarországnak olyan elogiummal, amely kiválóan egyezik kifejezéseiben a vatikáni térképfolyosó egyik szép feliratával: Ungaria, olim Pannonia inferior, prestans agri fertilate, auri copia, virum fortitudine, a christianis regibus . . . perpetua successione possessa. (Magyarország, egykor Pannonia inferior, amely híres mezőinek termékenységéről, aranyának bőségéről és lakóinak vitézségéről, megszakítás nélkül keresztény királyok uralma alatt áll.)

Ha ezekben a felejthetetlen napokban egy felfordult világ közepén e nemes ország katolikusai Budapesten, mint a béke és a szellemi testvériség valamely oázisában Krisztus király oltára körül egyesülhetnek a világ minden részéből idesereglett hittestvéreikkel; ha Magyarország — mint ezt Főméltóságod igen nemesen kiemelte — megtisztelтetésnek veszi, hogy a nemzetközi Eucharisztikus Kongresszust nagyszerű vendégszeretetben részesítheti és a nemzet fontosságához és hagyományához méltó keretbe foglalhatja, mindezt én úgy tekintem, mint bizonyítékát annak a tisztelетnek, amely itt a katolikus Egyházat övezi, híven Főméltóságod óhajához, amelyet oly ékes-szólón fejeztek ki e királyi teremben elhangzott szavak.

Ily érzelmekkel eltelve kívánok tökéletes boldogságot Főméltóságodnak és a Főméltóságú Asszonynak s kérem a jelenlevőket, hogy álljanak mellém abban a szívből jövő kívánságban, amely egyúttal fohász is: hogy a lovagias és vitéz magyar nép, amely rettenthetetlennek és diadalmasnak mutatkozik a megpróbáltatások napjaiban is, az igazság és béke jegyében öntudatos kitartással, az együttműködés és a másokkal való megértés szellemében haladhasson egy istenáldotta jövő felé, saját boldogulására és az egész keresztény világ javára.

A FOGADÓESTRE ÉRKEZŐ ELŐKELŐSÉGEK már fél 10 óra után kezdtek gyülekezni. A hercegi családok és diplomáciai testület tagjai a Habsburg-teremben gyűltek össze. A többi előkelőség a káprázatosan ragyogó fehér márványteremben várta a főméltóságú párt és a pápai követet.

Tíz óra után tárultak fel a fehér márványterembe vezető ajtószárnyak és bevonult Pacelli bíbornok a kormányzó jobbján. Őket követték a Főméltóságú Asszony, a főhercegek és főhercegasszonyok, színpompás egyenruhájukban a külföldi követek, a kíséret tagjai és a vacsorára meghívott többi előkelőség.

Egybegyűlt az egész hivatalos Magyarország, hogy a legátus személyén keresztül köszöntse és ünnepelje a Szentatyát, XI. Pius pápát.

Pacelli bíboros és a kormányzói pár cerclét tartanak, közvetlenül elbeszélgettek a megjelentekkel.

Röviddel éjfél előtt búcsút vett Pacelli bíbornok a megjelentektől és Horthy Miklós kormányzó kíséretében a palota krisztinavárosi szárnyán lévő lakosztályba vonult.

A Kongresszus kivilágítva tündöklő Budapestje az ünneplő királyi várral, Áldozócsütörtök vigiliáján

1938 MÁJUS 26, ÁLDOZÓCSÜTÖRTÖK

A KONGRESSZUS ELSŐ NAPJA

Verdier bíboros, Páris érseke a gyermekek szentmiséjét mondja

GYERMEKEK SZENTÁLDOZÁSA

«Introibo ad altare Dei.
Ad Deum, qui laetificat iuventutem meam.»

«Ime: Istennek oltárához lépek.
Istenhez, aki vidámmá teszi ifjúságomat.»

A MEGVALÓSULÁSA A LÉPCSŐIMA KEZDEtének: olyan mint valami valószínűtlen álom. Százötvenezer gyermek szorong alant a téren, a kísérőkkel együtt legalább háromszázezer lélek — eljöttek, hogy az Eucharisztikus Krisztus Király valóban megvidámítsa ifjúságukat. «Psallite Domino — sikoltja égő arany hangon e nap miséjének Postcommuniója — qui ascendit super coelos coelorum, ad Orientem, Alleluja!» «Énekeljetek az Úrnak, aki az Egek Egei közé szállt, Alleluja!» Mi lehetne szebb zsoltárének százötvenezer áldozónál? S hozzá Krisztus mennybemenetelének ünnepén, amely Krisztus Királyi diadalának első emlékünnepe. «Galileai férfiak — kiáltja a mise introitusa — mit álltok az égre nézve? Amint láttátok őt az égbe menni, úgy tér vissza majd, alleluja, alleluja, alleluja!»

S a 46. zsoltár részletei: «Tapsoljatok minden népek és nemzetek, ujjongjatok az Úrban!»

Valóban: «minden népek és nemzetek» ujjonganak ebben a pillanatban, kisgyermekeikben és ifjúságukban, akik itt vannak, lelkileg és egyidejű szentáldozásokkal, ugyanebben az időben. Nem tudjuk, mit csodáljunk jobban. Azt a munkát=e, amit a külföld felé való szervezés végzett, amikor megteremtette az egész Európa gyermek= és ifjúsági egyesületeit átjáró mozgalmat; azt, hogy ugyane pillanatban tízezer és tízezer olasz és belga, francia és angol gyermek áldozik; vagy azt a szívós munkát csodáljuk, amellyel a magyar ifjúsági szervezetek és a kongresszusi propaganda: ideállították az egész nemzet ifjúságát.

Mindkét nem itt van: hat-nyolcéves leányoktól tizennyolcévesekig, inasleányoktól előkelő intézetek növendékeig; a falusi leányok égő virágmezői és apácanoviciák fehér, szürke, kék és fekete galambcsapatai egyaránt itt vannak. Elemista fiúk és gimnázisták, cserkészek és tarkainges, virágoskalapos, falusi fiúk ülnek és térdelnek, az ének és az ég alatt, miközben felettük, a főoltár magasságában Verdier bíboros, Páris érseke mondja a szentmisét, ennek a napnak csodálatosan szép szentmiséjét. A Szentlecke: az Apostolok Cselekedeteinek első fejezete, ahol az Evangélista Krisztus mennybemenetelét mondja el első akkordként, jelezve vele, hogy itt kezdődik az Egyház története. Ez a mai nap szentleckéje; s mintha jelezné, hogy minden új nemzedék újra kezdi és folytatja az Egyház történetét.

A jelenetek, amelyek közt felvonult ide a sokaság, egyike a legszebbeknek.

A főváros és környékének fiatalsága s az ország minden vidékének külön-külön jellegzetes, tarka, magyaros motivumokkal dekorált ünneplőjű csoportja már a kora reggeli órákban elhelyezkedett a Hősök-terén és az oltáremelvény mögött, a tó területén. A meleg májusi napfény csodálatos színpompás képet varázsolt mindenki elé, amikor a magyar ifjúság, ez a tündöklő virágerdő, felállt, hogy köszöntse a felvonuló papságot, majd a mise alatt térdre ereszkedve, hódolva fogadta az Oltáriszentséget s áldozott. Az Andrássy-úton a Köröndtől kezdve katonás fegyelemmel vonultak fel az ifjúsági csoportok és pontosan mindegyik odatalált az előre megjelölt helyére.

A legtöbben szülőikkel, testvéreikkel jöttek, így

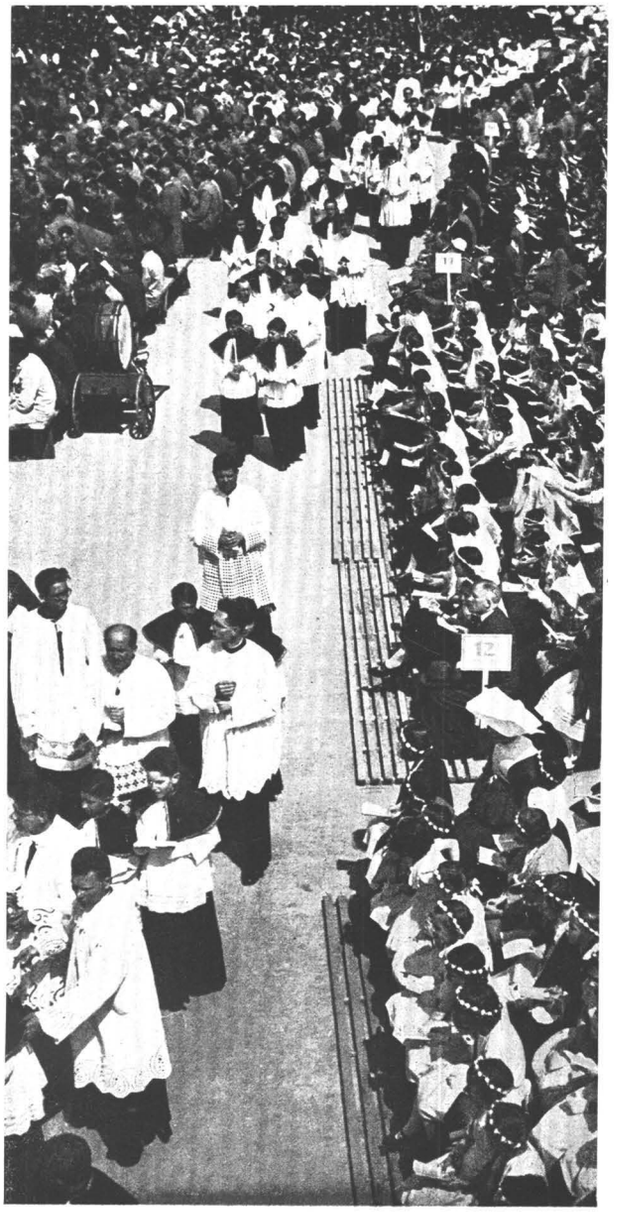

Áldoztatás előtt

Százezrek borulnak térdre

a bejelentett 114.000 iskolásgyermek helyett közel százötvenezer jelent meg és a kísérők tömege is körülbelül százötvenezer főre rugott. Így három=százezer lélek vett részt a magyar ifjúság nagy demonstrációján. Az Andrássy=úton és a téren ság, a másik részét pedig a katolikus intézetek fiú=csoportjai foglalták el. Színes foltokként tarkították a mezőnyt, pirosruhás, sárgasapkás, vagy kéksap=kás kisleányok, vagy kisfiúk negyven=ötven főnyi csoportjai. A búzavirágkéktől az égő vörösig min=

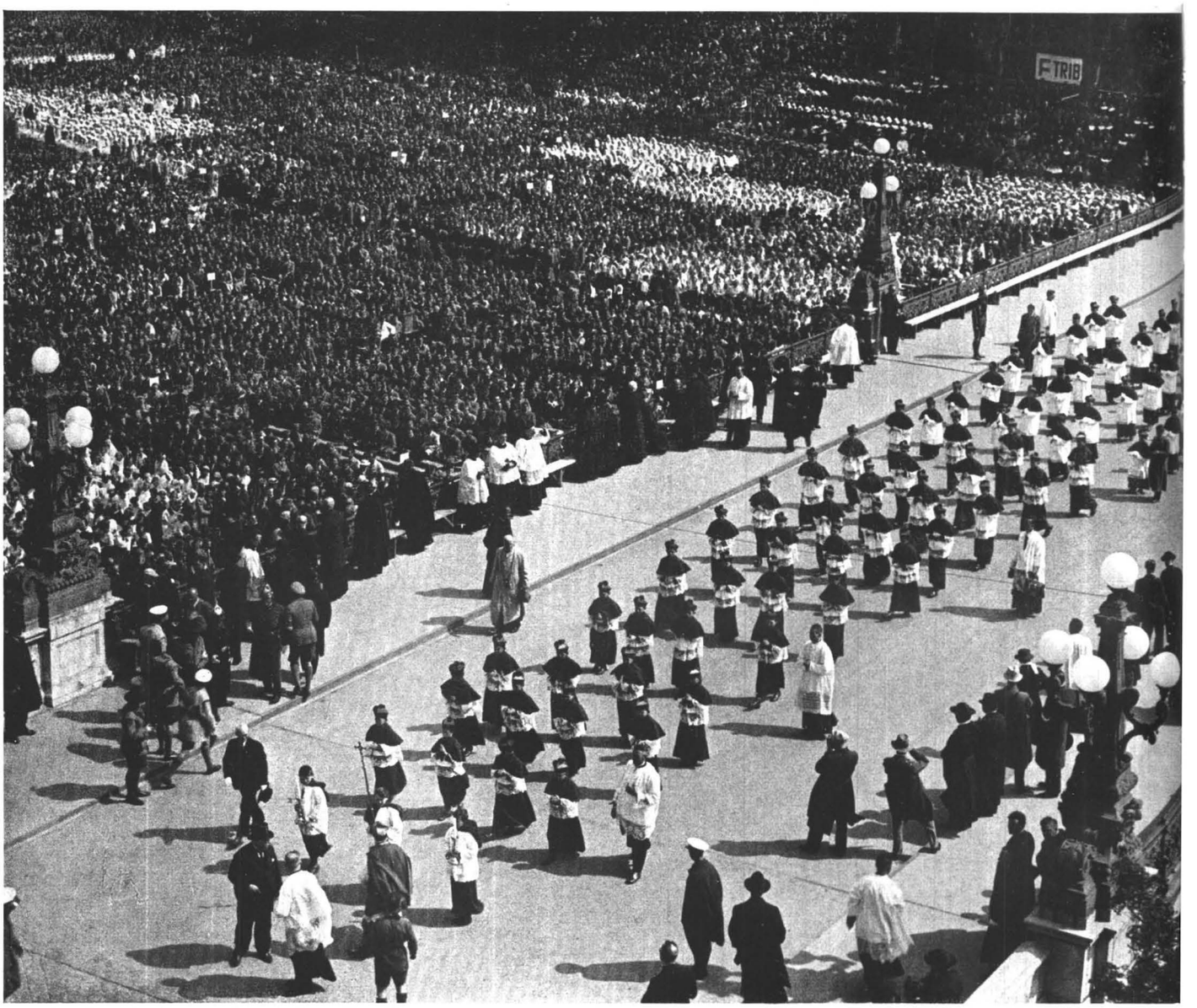

Ministránsok felvonulása

sűrűn álltak a gyóntatószékek, ahol lelkükben megtisztulhattak, akik még nem végezték el gyó=násukat.

A nagy padtömbök sűrűn megteltek a Bocskay=ruhás fiúkkal és leányokkal. Fehérruhás, kékruhás, sötétkék formaruhás és pirospártás leánycsopor=tok mellett különösen nagy hatást keltettek a Szív=gárdák fegyelmezett csoportjai. A tömeder egyik részét főleg a zárdában nevelkedő leányifjú=den szín képviselve volt az ifjúság nagy miséjén s az egész csodálatos panoráma olyan volt, mint egy nagy, édes illatot árasztó magyar virágcsokor. A Hősök emlékkövétől balra ültek a mezőkövesdi matyó leánykák és legénykék a maguk külön népi öltözetében, nagy rúdon tartott, méteres piros szív=virág alatt. Hátrább más vidék fiatalsága, jobbra pedig hatalmas területen fehérruhás, ál=dozó=fátylas, koszorús kisleányok ezrei.

Apáca-
növendékek
és apácák
az ifjúság
szentmiséjén
és szent-
áldozásán

Áldozó kínai fiúcska

A világ legszebb virágoskertje nyílott itt ki az Oltáriszentség tiszteletére. Nemcsak az ülőhelyek és az állóhelyek voltak zsúfolásig tömve, hanem az elkerített részeken kívül is tízezrek szorongtak úgy a városligeti oldalon, mint az Aréna=úton és az Andrássy=úton. De mindenki szívbéli áhítattal vehetett részt a szentmisén, mert az énekeket és az énekek közé beiktatott néhány perces szent= beszédeket mindenhová közvetítették a sűrűn el= helyezett megafónok.

A kongresszus vezetőségén kívül igen sok elő= kelőség is megjelent az ifjúság szentmiséjén.

Harsonajelek, majd később nagy harangzúgás jelezte, hogy a vajdahunyadi vár területéről a tó felett ívelő hídon át elindult a papság. Előttük száz vadonatúj bíborszínű ruhába és fehér ingbe öltöztetett ministránsfiú. Utána fehér karingben a szerzetesrendek méltóságosan haladó folyama. Később jöttek a magasabb egyházi méltóságok : apátok, kanonokok, prépostok, prelátusok, majd a püspökök és az érsekek.

Háromszázezer ember szívből ünnepelte a menetet bezáró három bíborost, akik díszkísére= tükkel jöttek: Serédi Jusztinián hercegprímást, Gerlier Péter lyoni érseket, Gallia prímását és Verdier János párizsi érseket, aki fényes papi segéd= lettel az ifjúsági szentmisét pontifikálta. A lelki vezetés magasztos munkáját Jandik József hitta= nár, az ifjúság előtt oly népszerű Jandik atya látta el.

Úrfelmutatás után ismét megkapó képsorozat következett. Ekkor vonult fel a Vajdahunyad vára= ból fehér karingben a stolával az a háromszáz pap, akiknek az áldoztatást kellett végezniök. Lassú me= netben haladtak közöttük a fehér és arany színek= kel dekorált tüll=függönyös frigyszekrények, ame= lyeket a premontrei rendiek, mint az Oltáriszentség különösképen való tiszteletére alapított szerzet tagjai vitték. Mellettük zsinóros sötétruhás nagy diákok haladtak, kezükben égő gyertyafáklyákkal. Minden frigyszekrényben hatvan kehely volt s bennük a konszekrált Ostya. A konszekrálást a lazarista rend tagjai végezték és ugyanők osztották szét a kelyhekbe a százötvenezernyi Szentostyát.

Ilyen nagyarányú áldoztatásra Magyarország= gon még nem volt példa. Háromszázezer ember közül legalább százötvenezer járult a szentáldo= záshoz s az Úr testét és vérét magában foglaló Szentostyát háromszáz pap osztotta szét a hivők között. Az első két frigyszekrényt kísérő csoport az oltárnak a Szépművészeti Múzeum felé eső oldala mellett a tribűnök előtt elhaladva a Hősök kövéig ment, ott két csoportban elhelyezkedve az áldoztatók átvették a cibóriumokat és a pad= tömbökhöz állottak. A többi három frigyszekrényt kísérő csoport a hídon áthaladva lekanyarodott

Elindul a frigyszekrény

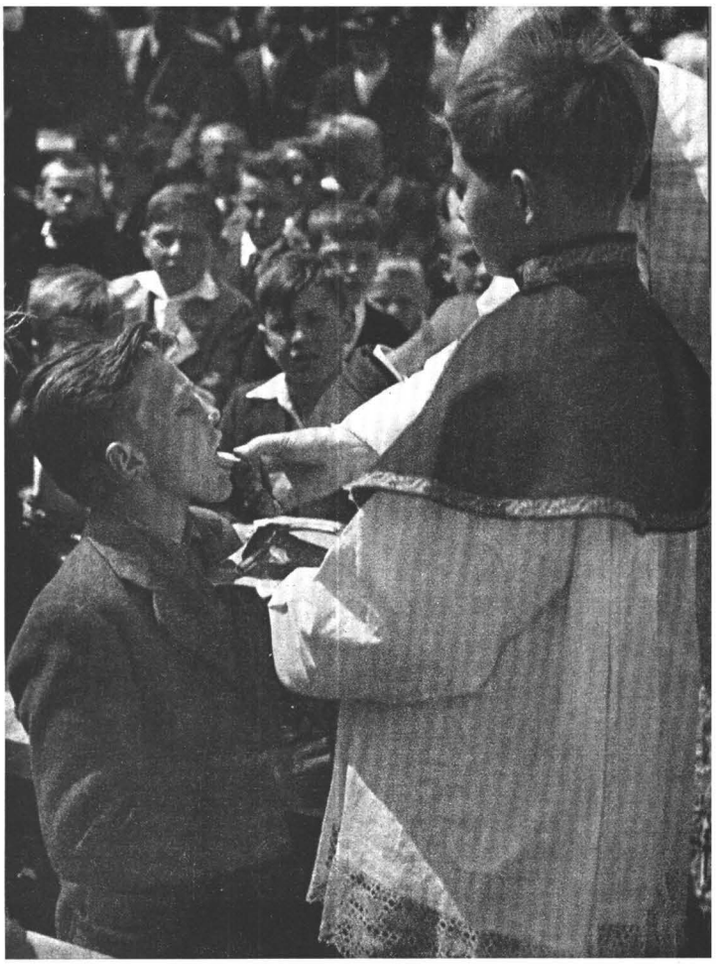

«Térj szívembe . . .»

Imádkozó kis matyófiúk

Az áhítat pillanatai előtt

A legszentebb pillanat

Matyó kisfiúk az Ezredévi Emlékmű talapzatánál

a tómedencéhez és a főmeder főbb útvonalainak három kereszteződési pontján helyezkedett el. Az áldoztatók itt átvették a cibóriumokat és a padtömbökhöz állottak.

A pontifikáló bíboros a szentmisében az áldozáshoz ért . . .

A felhőtlen, kék sugárzás és a baldachin csavart oszlopai alatt elhangzanak az egyetemes feloldozás szavai s a háromszáz pap elindul a tömeg roppant blokkjai felé: a Eucharisztikus Király végighalad a szíveken, gyermekek szívén s a magyar vidék zarándokainak szívén (itt végezte el szentáldozását a Kongresszus magyar zarándokainak első csoportja, amely szerdán és csütörtökön érkezett a fővárosba és másnap már készült is vissza).

Az ének szól, mint valami óriási orgona szava. A «Christus vincit» ez, a mise végén, szinte felemelve a levegőt, a teret, a várost, az emberszíveket és Magyarországot; «Christus regnat», most 1938-ban és «Christus imperat» mindörökön örökké.

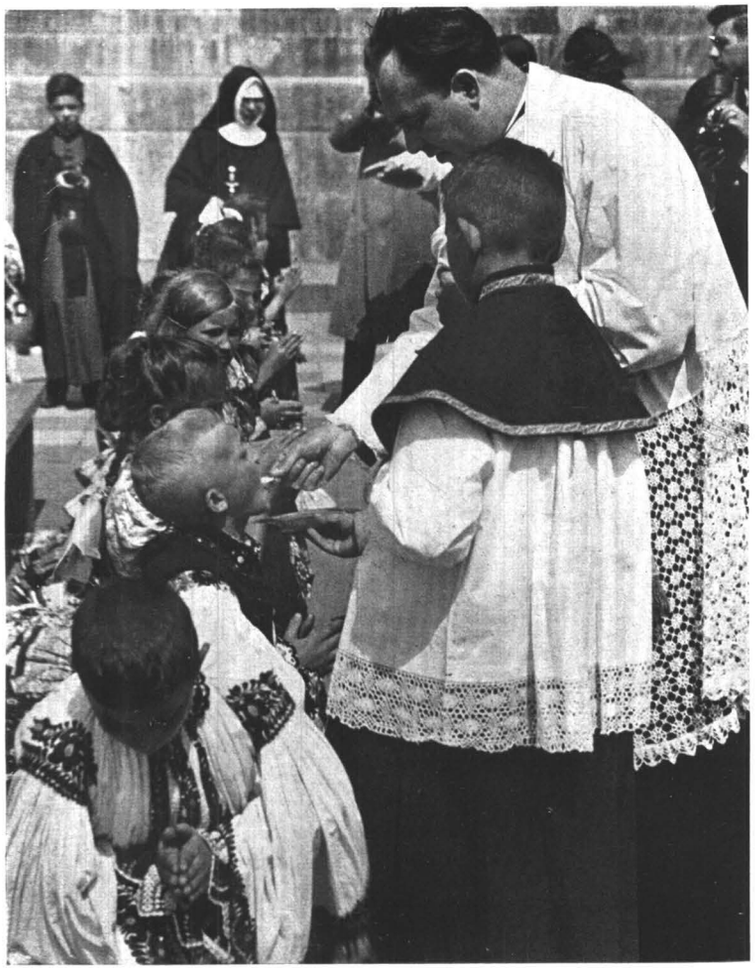

Leányintézetek növendékei
Szentáldozás előtt
Matyó kisleányok

PAPI EUCHARISZTIKUS GYŰLÉS A BAZILIKÁBAN

MÉG TARTOTT A GYERMEKEK SZENT=áldozása, amikor 1/212=kor megkezdődött a papi=eucharisztikus gyűlés a Szent István=Bazilikában, amelyen csak egyházi férfiak vehettek részt. Már jóval előbb zsúfolásig megtelt a templom és jóval a kitűzött idő előtt kezdtek érkezni az egyházi méltóságok, akiket a rendezőség élén Zsembery István, az elnöki tanács tagja fogadott; sűrű egymásutánban érkeztek apátok, prépostok, prelátusok, püspökök, érsekek, nemcsak Magyarországról, hanem az egész világról, — az Egyháznak úgyszólván minden ritusa képviselve volt itt. A rendőrkordon mögül hatalmas tömeg szemlélte a színes felvonulást, amelyet még tarkábbá tett a keleti és afrikai egyházi méltóságok részvétele. Eljöttek a Budapestre érkezett összes bíborosok, akiknek mindegyikét zajosan megéljenezte a tömeg.

Különösen meleg ünneplésben részesült a főpapok közül Heylen namuri püspök, az Állandó Bizottság elnöke. Pontosan féltizenkét órakor érkezett meg a pápa legátusa, Pacelli Jenő bíboros államtitkár. A közönség térdreborulva fogadta a Bazilika lépcsőjén áldást osztva felhaladó egyházfejedelmet. A templom kapujánál Meszlényi Zoltán püspök fogadta ugyanolyan asszisztenciával, mint az érkezésnél.

A tanácskozások tartamára az Oltáriszentséget a kápolnába vitték át. A templombavonulás után a legátus rövid ájtatosságot végzett, majd elfoglalta trónszékét és az elhangzott egyházi ének után Grano Carlo pápai szertartásmester felkérésére két apostoli protonotárius kíséretében a szószékre lépett és latinnyelvű beszéddel megnyitotta az ülést.

Az egyes szónokokat ezután Czapik Gyula prelátus=kanonok kérte fel és kísérte a szószékhez. Kelemen Krizosztóm, m. kir. titkos tanácsos, pannonhalmi főapát, a papság feladatait ismertették az eucharisztikus kultusz elmélyítése körül. Végül Heylen Tamás namuri püspök, a kongresszus elnöke mondott latin nyelven záróbeszédet. Az énekszámokat a Schola Cantorum Sabariensis adta elő.

UGYANABBAN AZ IDŐBEN, AMIKOR A gyermekkórus égő aranyhangokon Palestrina «Sacerdotes Domini»=jét énekelte a Bazilika falai között: a kongresszus hívei a templomokban imádkoztak azokért, akiket élethivatásuk oly félelmetes és fönséges közelségben tart Krisztus Testéhez és Véréhez: papjaiért.

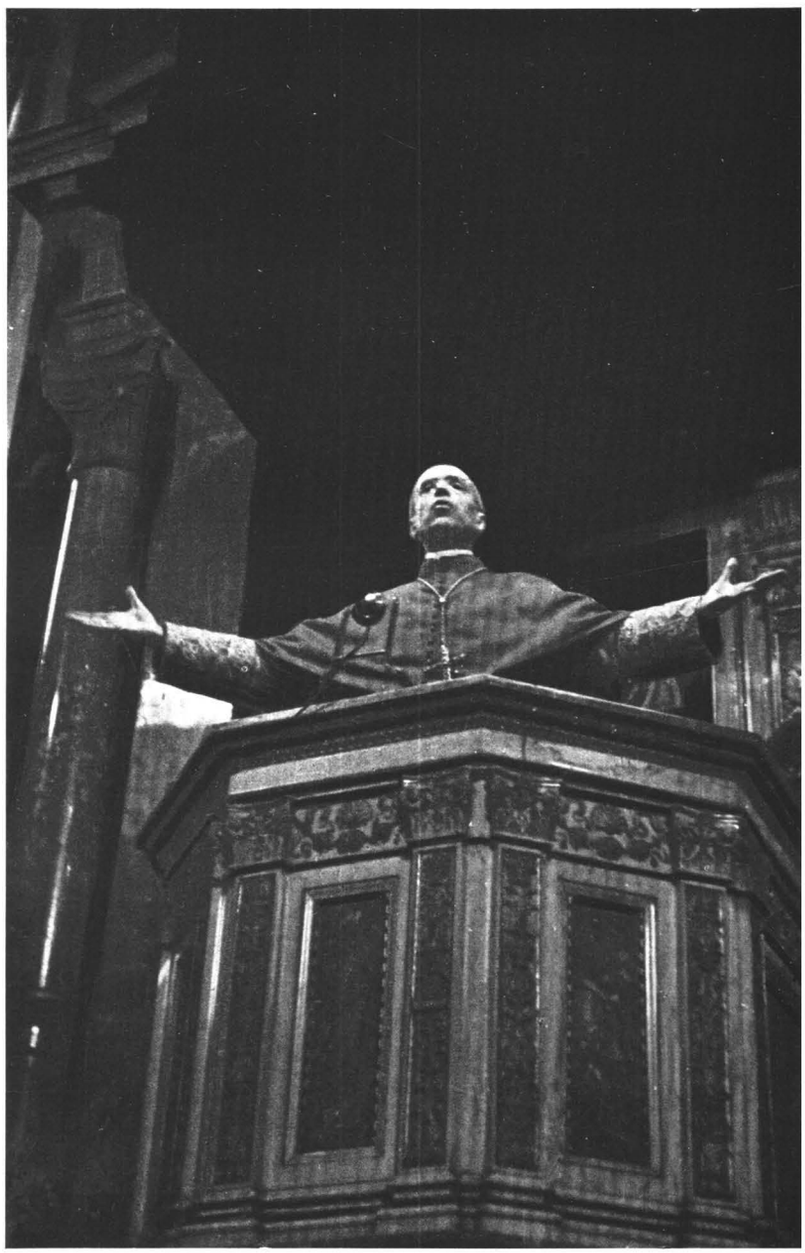

A bíboros=legátus a Bazilika szószékén

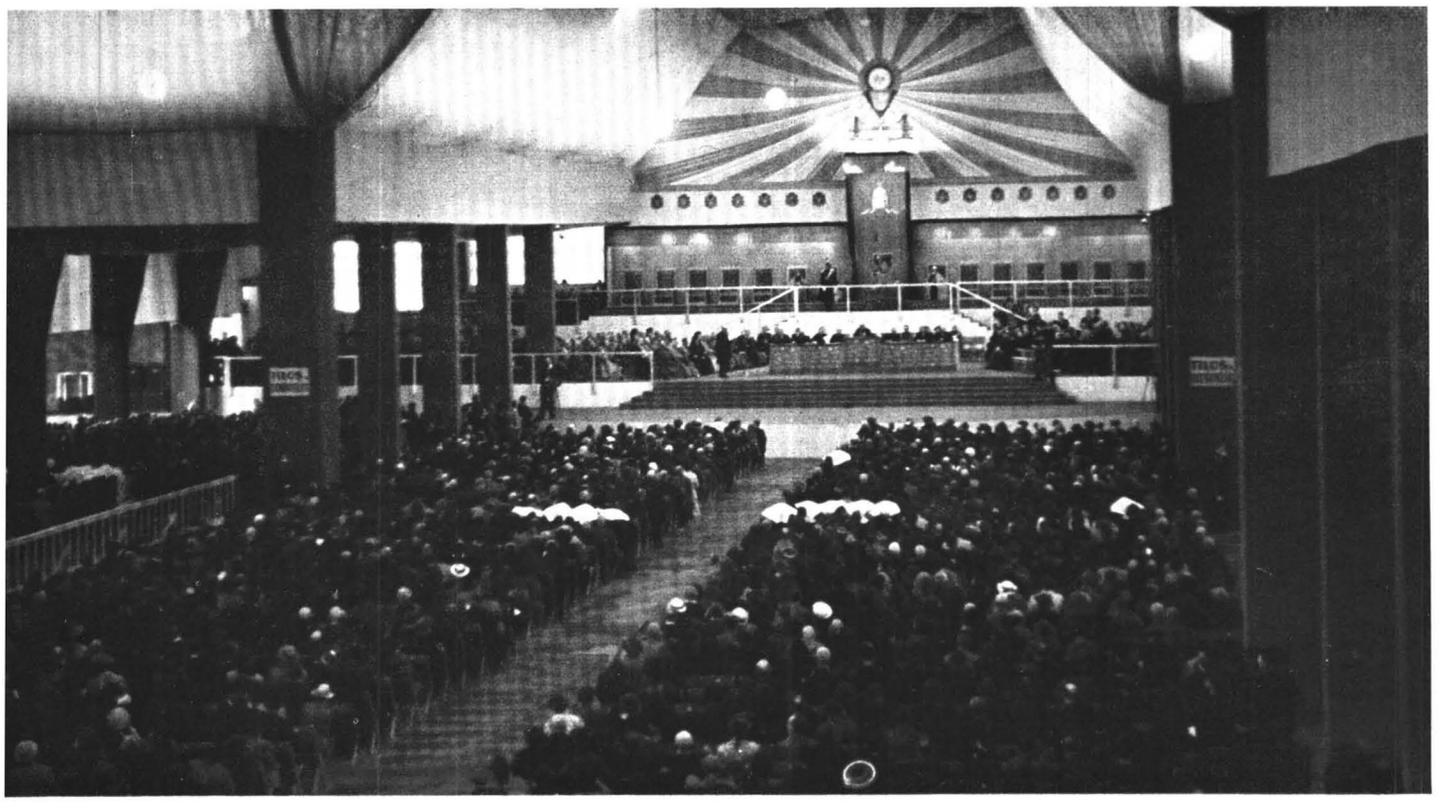

AZ ELSŐ NEMZETKÖZI GYŰLÉS

MÉG TELE VOLT AZ EGÉSZ VÁROS A gyermekek szentáldozásának mindenkit lenyügöző fönségével és áhítatával, amikor megindult a hömpölygés az Ünnepi Csarnok felé. Az óriási csarnok zsúfolásig megtelt.

A gyűlésen a bíbornoki kar tagjai közül Serédi Jusztinián bíbornok-hercegprímás, Kaspar Károly prágai hercegérsek, Hlond Ágoston gnesen-poseni érsek, Lengyelország prímása és Gerlier Péter lyoni érsek, Gallia prímása vett részt. Jelen volt vitéz nagybányai Horthy Miklósné, főméltóságú asszony, a magyar kormányzó felesége, az Eucharisztikus Kongresszus fővédnöke; Angelo Rotta pápai nuncius; a kormány részéről Imrédy Béla miniszterelnök feleségével; gróf Teleky Pál kultuszminiszter, azonkívül még sok egyházi és világi méltóság. A díszemelvényen az egyik oszlopon ott volt a mamertinusi keresztnek az a mása, amelyet a római zarándokok hoztak magukkal. Harsonajelek és a pápai himnusz elhangzása után Heylen Tamás namuri püspök nyitotta meg az ünnepi ülést.

A latin nyelvű megnyitó hálát és elismerést fejezett ki azért a hatalmas munkáért, amellyel ezt a nagyszabású kongresszust előkészítették. Kifejezte azt a reményét, hogy az itt hallottak a lelkek üdvére fognak szolgálni. Ezután felkérte P. Bangha Bélát, hogy a programm szónokait egymásután szólítsa az előadói asztalhoz.

Az ünnepség első szónoka dr. Tóth Tihamér, akkor még prelátus egyetemi tanár, ma veszprémi koadjutor, felszentelt püspök volt; beszéde — «Az eucharisztia a szeretet köteléke Istennel szemben» — az eucharisztia fogalmi elemzésével az eucharisztiának Isten felé mutató lényegét kívánta mindenekelőtt kiemelni.

Dr. Tóth Tihamér:

Az Eucharisztia révén egyek leszünk Atyával, Fiúval, Szentlélekkel.

AZ ÜNNEPI SZÓNOK A VILÁG NEMZETEIből idesereglett nagy hallgatóságot a Jelenések Könyvének egyik seregszemléjével hasonlítja össze, amely sereg összegyűlt, hogy hódoljon a Báránynak. Ezt a most hozzánk sereglett gyülekezetet, amelyhez hasonlót még egyszer: az utolsó ítélet megrázó pillanatában fogunk látni, csak a mi szent katolikus hitünk tudja összegyüjteni. Amikor a fejünk fölött fénylő, fehér fátyol színe alatt rejtőzött isteni Bárány imádására hívnak, leomlanak a nemzetek határai, megszűnik a faj és nyelv korlátozása, eltűnnek a határok, elvesznek a távolságok. «Az Oltáriszentség a szeretet köteléke!» Eltéphetetlen kötelék, mely mindnyájunkat odaláncol a Szentháromság-egy-Istenhez, az Atyához, a Fiúhoz és a Szentlélekhez és ezzel hordozójává válik a legnemesebb értelemben vett világtestvéri-

ség békét és harmóniát hintő magasztos eszményiségnek.

Ezután a Szentírásból vett érvekkel mutatta ki a szónok, hogy a szentségi Krisztus által egyek leszünk az Atyával, mert az Oltáriszentségben a mennyország kenyerét esszük. Az Eucharisztia egy darab az örök otthonból: aki eszi és magához veszi, eltelik a halhatatlanság erejével és illatával, az Atyánál érzi magát, közösségbe kerül a mennyei Atyával. Erre a közösségre pedig, amely újból Istenhez láncolja a tőle elszakadt embert, igazán rászorultunk. Az Atyához vezető út az Oltáriszentség; ezáltal imádjuk őt, kérünk tőle és hálát adunk neki.

De az Oltáriszentség a szeretet köteléke a Fiúval szemben is — folytatta Tóth Tihamér —, akihez hozzáfűz minket a szeretet és szükség. Mikor a Nap már nem bír izzó tüzével, óriási napfáklyák lángja lobban ki belőle; mikor Krisztus nem bírt a szívében izzó szeretet tüzével, az Oltáriszentség misztériuma lobbant elő belőle. A vas a tűzben előbb pirosan, majd vakító fehéren izzik. Krisztus szíve is a piros izzásból átcsapva a szeretet legnagyobb izzásába, fehérré változik: a fejünk fölött fénylő Ostyának fehér, szeretetben izzó titkává. Az elkápráztatott lélek igézetével nézzünk a fehér szent ostyára és érezni fogjuk miként emel, húz és ragad magával, miként fűzi lelkünket az Isten Fiához a szeretet. De hozzáfűz minket a szükség is. Ha a vadfába nemes szemet oltunk, zamatos gyümölcsöt érlel ki magából. Ha az elhanyagolt lélekbe behelyezzük az Oltáriszentség nemes ojtását, örök életre szóló termést fog érlelni magából, mert Krisztus teste megszabadít minket a bűn vágyától, megnyitja és könnyűvé teszi az utat az égbe. Krisztus szenvedése az értünk adott váltságdíj, testének vétele e váltságdíj osztogatása. Aki sokat teszi ki magát a nap sugárzásának, annak fekete lesz a teste; aki sokat teszi ki magát az Eucharisztia sugárzásának, annak fehér lesz a lelke. Éljünk vele! Vegyük őt sokszor magunkhoz, mert így válik az Oltáriszentség a szeretet kötelékévé a Fiúval szemben.

És váljék azzá a Szentlélekkel szemben is! Mert a Szentlélek a szépség és az erő lelke, az Oltáriszentség pedig a szépség kiáradása és erőnk forrása, melyre nagyon rászorulunk az élet minden viszonylatában.

Az Oltáriszentség a szeretet köteléke egymással szemben. Az Oltáriszentség alapítása előtt tanítványai egységéért imádkozva mondotta az Üdvözítő: «Egyek legyenek, amint mi egyek vagyunk, én őbennük, te meg énbennem, hogy tökéletesen egyek legyenek». Krisztus akarata tehát, hogy bár különbözünk személyben, legyünk egyek érzelemben és szeretetben. Lehet-e egyikünk ellensége a másiknak, lehet-e egyik részvéttelen a másik iránt, mikor mindnyájan ugyanazt a kenyeret, Krisztus testét esszük? Hiszen, akik áldoznak, Krisztus testévé lesznek; de nem több testté, hanem eggyé. A sok búzaszemből szent Ostya lesz; a sok szőlőbogyóból Krisztus vére lesz; a sok emberből pedig, aki a szentségi Krisztust magához veszi, az Ő titokzatos teste lesz. Akármelyik országban éljük le földi életünket, akármelyik népnek és fajnak tartozzunk kötelékébe, az Oltáriszentség, a szeretet köteléke, létrehozza bennünk a szentségi Krisztusnak egymást megértő, egymást támogató, egymást szerető, testvéri népét.

Soha nem ismert emberek tömegei állnak itt előtte. Messzi idegen népek fiai özönlöttek hozzánk, a kicsiny kis magyar nép országába, mert hívta őket mindnyájunk közös ura, a szentségi Krisztus. Földi érdekeink, fajunk, vérünk, nyelvünk, szokásaink, történetünk talán szétválasztanak, de egyesít a szentségi Krisztus, akinek imádásában mindnyájan egyesülünk: egyek vagyunk ma és egyek maradunk mindörökre. Volt egyszer egy indián ifjú, akit az életsorsa elszakított hazájától, el fiatal jegyesétől. És mikor az utolsó pillanatban búcsúznia kellett a leánytól, mélyen szemébe nézett és ezt mondotta neki örök emlékül: Ne sírj! Valahányszor holdtölte lesz és a telihold fehér fénye végigömlik az erdő fölött, menj ki az erdő szélére és nézz erősen a fényes holdba. És én bárhol leszek a világon, szintén kimegyek az erdő szélére, belenézek ugyanabba a holdba és szemünknek sugara egybeolvad a holdnak fehéren fénylő korongjában.

Testvérek! Bárhonnan jöttetek össze erre a kicsiny magyar földre és bárhová szóródtok szét néhány nap mulva: valahányszor az oltár előtt fogtok térdelni és imádkozó szemetek rátekint az Oltáriszentség fehér ostyájára, amely reátok ragyog, mint a telihold fényes tányérja: érezzétek, hogy millió és millió testvér szemének sugara találkozik és olvad egybe az Oltáriszentségnek fejünk fölött fénylő fehér korongján.

Ezután gróf Dalla Torre, az Osservatore Romano főszerkesztője mondott beszédet:

Gróf Dalla Torre:

A Vatikánváros üdvözlete.

A HÉT VEZÉR — MONDOTTA TÖBBEK KÖzött Dalla Torre gróf — ebben a pillanatban megvalósulva látja azt az álmot, amely oly mélyen megrázta őket azon a napon, amelyen az új haza földjére

léptek. Ez az álom a munka, a nagy fellendülés, a győzelem és a dicsőség álma volt. Ebben az álomban a magyar nemzet őseinek lelkében bizonyára föltámadtak az eljövendő események és dicsőséges napok képei s az idők távolságában talán látták megcsillanni ennek a szent gyűlésnek keresztény dicsfényét is, azt a gyűlést, amelyen egy római legátus, XI. Pius pápa képviselője idejött, hogy tiszteletet adjon annak a koronának, amelyet egy másik legátus hozott Szilveszter pápa nevében az első magyar királynak. A magyarok bebizonyították fiúi hálájukat és törhetetlenül megtartották a hitet, amelyre azokban a távoli napokban ígéretet tettek.

Elsőnek szólalok fel azok között, akik elhozták minden népek üdvözletét és csatlakozását az Eucharisztikus Kongresszushoz. Annál inkább hivatva érzem magam arra, hogy tolmácsa legyek a katolikus testvériség érzelmeinek, amely mindnyájunkat eltölt a magyar testvérek iránt. Mélyen átérzem ezt a bennünket összekötő hitet annál is inkább, mert a Vatikánvárosból jöttem, amely szíve és központja a nagy katolikus családnak. Annak a fiúi szeretetnek, amely minden időben összefűzte a magyar nemzetet a Szentszékkel, még ma is megvannak a nyomai Szent Péter bazilikája közelében. Itt emelkedett a magyarok ezeréves hospiciuma, pontosan azon a helyen, ahol ma Szent Péter csodájának oltára emelkedik.

Ha innen a Hősök emlékétől a multba vetjük tekintetünket és visszaidézzük azokat a nagy tetteket, amelyek révén a hét vezér álma egy nép győzelmes történelmévé lett — nagyrészben az egész művelt Nyugatnak, magának a vallásnak és a civilizációnak a történelmévé — megállapíthatunk egy fontos tényt: Mi maradt meg e nagy eseményekből? Ki élte túl őket úgy, hogy ne csak emlékezzék reájuk, hanem tanuja is legyen? Ki az, aki látta azokat és ma is itt van ebben az órában ezen a helyen, itt van, hogy várja a jövő fejlődést, azt kövesse és megvilágítsa? Nincs senki! De annyi küzdelem, baj, forradalmak és változások között megmaradt a Szent Korona, megmaradt Róma és Róma legátusa ma újból eljött ide közénk.

A mult dicsősége által kijelölt és megerősített küldetés vár a jelenben és a jövőben a magyar keresztény civilizáció és a béke védőbástyája marad. Tévedések és keresztényellenes erőszakok dühöngenek ma Európában és fenyegetik félelmesen az eszmei összetartozást, a népek közötti egyetértést s az emberi haladásért való együttműködést. A magyarság a keresztényellenes tévelygések és erőszakosságok rohamaival szemben ezentúl is éppen olyan pajzsa és végvára marad a keresztény kultúrának, mint amilyen volt hajdan. A magyar nemzet, amely ma is Róma mögé sorakozik, a legátussal együtt az első apostoli király égi pártfogásáért esd. Ha ő nincs is itt láthatóan, itt van Szent Jobbja, s itt van a kereszt, a keresztény igazságosság és a katolikus igazság jelképe, amely Magyarországot összekapcsolja Rómával és az örök élet Egyházával!

A KONGRESSZUS EGYIK LEGMEGRAGADÓBB pillanata következett ezután, a világ nemzeteinek sorra való megszólalása saját nyelvükön, hogy így is kifejezésre jusson az Egyház fönséges egysége különböző nyelvek és különböző népek felett. Éppen azért, hogy valamennyi nemzet megszólalhasson, egy-egy felszólalás csak 3—3 percig tarthatott.

A felszólalásokat úgy osztották el a három nemzetközi ülésen, hogy minden gyűlésre 12—15 felszólalás esett; a felszólalások a kongresszusi székváros nyelvének, a magyar nyelvnek abc sorrendjében történtek.

Az első felszólaló Albánia küldötte volt.

P. Anton Harapi O. F. M. (Albánia):

«Amint mi dicsekszünk veled, Krisztus, úgy dicsekedj velünk majd Te is!»

«ÜDVÖZLÉGY KRISZTUS KIRÁLY, KIRÁLYOK Királya és uralkodók uralkodója!

Elég nekem, ha Krisztus ért engem, bár tudom, hogy az albán nyelvet itt nem értik. — A mi kis albán népünk is részt kér Krisztus Király dicsőségéből. Mi albánok is kiáltjuk: Dícsérjétek az Urat minden népek! Aki megőrzött bennünket a sok pusztulás és tövis között, az majd aratásra is segít bennünket. Mi katolikus albánok, az eucharisztikus lelkülettől táplálva: Albánia lelkévé akarunk válni s Hunyadi János és a Krisztus katonájának mondott Kasztrióta György szelleme szerint egyesülünk Krisztusban.

Magyarország és Albánia a kereszténység védelmezője volt. Az is akar maradni. A régiek hitével óhajtjuk imádni most is Krisztust a szentségben.

E hittel ragaszkodunk az apostoli szentszékhez és XI. Pius pápához Pacelli Jenő bíboros-legátus személyében.

Krisztus! amint mi dicsekszünk veled, add, hogy mindig dicsekedhess Te is velünk! Kérünk: bocsáss meg, téríts meg, szeress, adj békét! Te vagy az egyedüli, aki igazi békét szerezhetsz nekünk! Éljen Krisztus Király!

Mr. Thomas Woodruff (Anglia):

A katolikus Anglia szava.

A KATOLIKUS ANGLIA SZAVÁT HOZTA, azét a katolikus Angliáét, amelyért Nagy Szent Gergely aggódott és amelyet Szent Ágoston szerzetesei térítettek meg. Az angol sziget szavát emelte fel, hogy azok helyett is, akiket közben elszakítottak az Egyháztól és az Eucharisztiától, hódolatot nyilatkoztasson ki mindenekelőtt az Ostyában jelenlevő szent Test és Vér s személyesen rejtező Istenség előtt, azonkívül kifejezze a nagy feladatokra hivatott és kész angliai katolikusok mély ragaszkodását, tiszteletét és odaadását a Szentséges Atya iránt, a Bíboros Legátus személyén keresztül. Majd üdvözölte a magyar földet mint katolikus földet, az angol földnek mint szintén az Egyház által megszerzett földnek nevében s üdvözölte a világnak itt összegyűlt nemzeteit, akikkel az angolok és magyarok egyaránt egyek: mint az Egyház hűséges fiai és szerető gyermekei s mint az Eucharisztia áldásainak élvezői.

Utána Argentina képviselője szólalt fel.

Dr. Juan Chimento, mercedesi püspök (Argentina):

«Krisztus ma, Krisztus tegnap, Krisztus mindörökké!»

«MESSZE FÖLDEKRŐL JÖTTÜNK, TÍZEZER-kilométeres útnak vagyunk a zarándokai, hogy megpillantsuk ezt a várost, amelyet megszentel az Eucharisztia napja és elaraszt hitünk áhítata, s megbámuljuk, hogy mennyire tisztelik ezen a földön Jézus Krisztust!

Mindenekelőtt Ő Szentségének, XI. Pius pápának helyettesét és bíboros-legátusát köszöntjük, — fogadja a Szentséges Atya az ő követén keresztül a mi tiszteletünket, szeretetünket az édességes Jézus iránt való engedelmességünket, amellyel fiai és társai vagyunk minden viharon keresztül is az Anyaszentegyház hajójának. Krisztus misztikus testében egyesítve veletek: köszöntünk benneteket Magyarország katolikusai, tisztelettel szemléljük a ti keresztény hagyományaitokat, amelyeket az a Szent királyotok hagyott rátok, akinek dicsőségét most hozzáolvashatjuk az Oltáriszentség dicsőségéhez, és köszöntünk benneteket, egész föld katolikusai. Ó, legméltóságosabb Oltáriszentség! Mi négy évvel ezelőtt köszönthettünk Téged a buenosairesi kongresszuson, s a Veled való kapcsolat által újjászületett bennünk a hit tüze, a remény tápláléka és a szeretet áradata, — ó, legméltóságosabb Oltáriszentség: íme most megújítjuk előtted hazánk felajánlását legszentebb szolgálatodra. Mikor aposztázia, elpártolás és üldözés bántanak Téged szerte a világon, íme megvalljuk, hogy hiszünk abban, hogy a Legszentebb Eucharisztiában jelen vagy! Ó, legméltóságosabb Oltáriszentség, éppen ma azt kiáltjuk neked, amit Szent Pál apostol: Krisztus ma, Krisztus tegnap, Krisztus mindörökké!

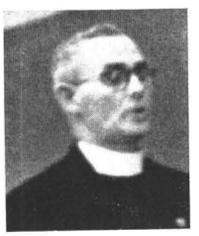

Rev. J. Gatsemayer (Ausztrália) (Nord Sidney):

Ausztrália üdvözlete.

MÍG A MERCEDESI PÜSPÖK MÖGÖTT Délamerika egyik legnagyobb államának távlatai lebegtek és szavai ezt a kontinenst idézték, az utána angolul megszólaló Rev. J. Gatsemayer Ausztrália hódolatát hozta, a legkésőbben felfedezett földrészét és azét a gyönyörű ausztráliai katolicizmusét, amely folyóirataival, hitéletének mélységével és tudatosságával a legelsők közé tartozik az angolszász világban és egy pillanatra sem feledkezik meg arról a küldetésről, amellyel neki lelkileg fel kell majd virágoztatnia a nagy homoksivatagoknak ezt a kontinensét. Éppen annak nevében, akit a szónok mindenekelőtt idézett és üdvözölt, az Eucharisztikus Krisztus nevében, amelyből minden kegyelem fakad s amely összeköti a szónok által üdvözölt magyar földet Ausztráliával, épúgy mint azokkal a többi nemzetekkel, akiket az ausztráliai katolikusoknak Nord Sidney-i küldöttje ugyanitt köszönthet.

Utána Belgium nevében ketten szólaltak fel.

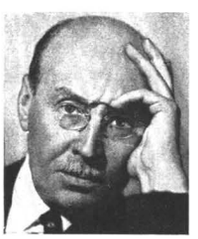

Vicomte Henry Davignon (a belga Tud. akad. tagja Belgium) franciául:

Krisztus a béke fejedelme.

BELGIUM SZÁZADOK ÓTA TŰZHELYE AZ Eucharisztia tiszteletének. Miután kezdettől fogva részese volt az Eucharisztikus Világkongresszusok

munkájának, most is meg akarja újítani fiainak kapcsolatát az Élet kenyerével. Azután, hogy katedrálisaink kőcsipkéi, Rubens és Van Deyk színei, képek és szobrok, aranyművesek ékszerei, énekek és költemények, ünnepi játékok és körmenetek dícsérik nálunk a Szent Ostyát: Belgium most az én szerény hangomon át is örömmel emeli fel szavát itt Budapesten, hozzáolvadva a hit és szeretet közösségéhez.

Belgium számára igen nagy öröm, hogy mély és családias barátságban van Magyarországgal. Volt idő, amikor Magyarország sokat bízott reánk fiai közül és sohasem fogjuk elfelejteni kedvességüket és jámborságukat. Azonkívül volt idő, amikor a mi nemzetünk felett is ugyanaz a királyi ház uralkodott, amely Magyarország koronáját viselte. S a szentek paradicsomában Magyarország mutat példát a mi ifjúságunknak is, Szent Imrében, akit nálunk is ismernek és tisztelnek. S a naptár napjai fölénk is elhozzák Szent István és Szent Erzsébet napjának csillagait, őket mi is védőszenteknek válasszuk és nevezzük nevükről fiainkat és leányainkat.

Szeretet! Ez a jelszó úgy tündöklik a XXXIV. Kongresszus felett, mint az igazság sugárzása. Távol a nemzetek versengésétől, az egyházüldözésektől és osztályharcoktól: érezhetően melegít ennek a jelszónak a sugárzása. Belgium éppen azért kiáltja, hogy egyedül a szeretet lehet társa a jognak, kormányzója a termékeny munkánknak, fönntartója a tartós békének.

A szeretetnek a legnagyobb tette magának az Istennek szeretete az Eucharisztiában. Benne, vele és általa üdvözli Belgium Magyarországot és az összes itt összegyűlt népeket és magasztalja élő királyságát annak a Jézus Krisztusnak, aki a Béke fejedelme és egyedüli vezetője a jóakaratú embereknek.

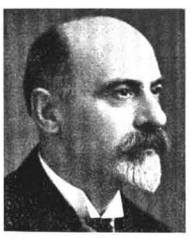

Marck Erik, közlekedésügyi miniszter (Bruxelles):

«Flandria az Eucharisztia földje».

BELGIUM FLAMANDJAINAK NEVÉBEN BEszél a szónok: annyi nemzet hangjai között szólaljon meg a flamand nyelv a maga hangjaival s annyi nagy ország hódolata mellett jusson kifejezésre Flandria hódolata is, azé a Flandriáé, amely oly különösképpen tiszteli az Eucharisztiát és Isten szent Anyját. Flandria az eucharisztiás hagyományok földje; ezeknek a hagyományoknak ereje sohasem szűnt meg a flamand nép felett és a flamand érzület az Eucharisztiának sok nagy kifejezőjét adta: az Eucharisztia szelleme izzik Ruysbroek elmélkedéseiben. Hadewich apáca viziói ban, Vondel verseiben, Berchmans Szent Jánosnak szent életében, a flamand népi áhítatban, az eucharisztikus élet édességének kedvelésében és akarásában, a flandriai Úrnap körmenetének zászlaiban. A flamand nép büszkén vallja magát az Eucharisztia népének és erről, mint mindig, tanuságot szolgáltat most is.

Aspe Tamás püspök (Cochambaba):

Bolivia üdvözlete.

A TÁVOLI BOLIVIA NEVÉBEN SZÓLALT fel, Délamerika egyik katolikus országának nevében, amelynek öröksége a katolicizmus és az Oltáriszentség tisztelete. Ott is az Eucharisztia az, ahonnét az Egyház életereje kisugárzik. Az Eucharisztia hatalmának és fönségének adott kifejezést és Bolivia hűségének az Egyház és feje iránt. Őket távoli földről vezérelte ez a hűség és szeretet Magyarországra, hogy itt a nemzetek közös gyülekezetében megvallják hitüket és hódolatukat, az Eucharisztia azonban ott is ugyanaz, mint mindenütt másutt és az örökkévalóságban.

Szavai után Brazília küldötte szólalt fel:

Becker Joao, érsek (Brazília):

Brazília üdvözlete.

HA CICERO, AKINEK ÉKESSZÓLÁSÁT SZÁzadok csodálják, elfogódottan állott meg nem egyszer a szenátus előtt, ha tarzusi Szent Pál, az apostolfejedelem mély elfogódottságot érzett az athéni areopág előtt: akkor én, aki sem Cicero, sem tarzusi Pál nem vagyok, még sokkal mélyebb elfogódottságot érezhetek az előtt, aki több mint a római szenátus és az athéni areopág.

Brazília nevében szólalok meg, Délamerika ama államának nevében, amely a szent kereszt földje és amelyé Délamerika államai közt a társadalmi és gazdasági vezetőszerep. Minthogy az a feladatom, hogy hazám nevében megnyilatkozzam, első kötelességem, hogy dicsőítsem a Legszentebb Eucharisztiát, amely a szeretet kapcso=

lata az emberi társadalmak, az osztályok és a nemzetek között.

Ez a Kongresszus a Legszentebb Eucharisztia tiszteletére gyűlt össze annak a tiszteletére, aki a Királyok Királya, a bűnök legyőzője, a feltámadás és az élet győzhetetlen ereje. Az Eucharisztia a föld legnagyobb titka, amelyet azért rendelt el Krisztus, hogy szétossza magát szeretetben az emberek között és ezzel egyesítse őket.

Ez a titok a mienk, az egész emberiségé, az egész föld legmisztikusabb titka, a leggyönyörűbb és a leghatalmasabb, senki sincsen, akit az emberek közül kizárna, az emberek ebben a titokban lesznek teljes emberekké, egymással egyenlőkké.

Aki itt körültekint, ezer és ezer embert lát, akik azért, gyűltek ide a világ minden részéből, hogy imádatuknak kifejezést adjanak az Eucharisztia iránt. — Az a diadalmenet ömlik itt tovább, amely az utolsóvacsora termében indult el, keresztülvezetett a katakombákon és a mai idők templomaiig, Krisztusnak a mi időnkben való diadaláig és az Egyház mai megpróbáltatásáig ér. Brazília földje íme: itt is hűséget esküszik a tabernákulumba zárt Istenségnek.

Csaplikoff József (Bulgária):
A bulgár föld hódolata

BULGÁRIA NEVÉBEN CSAPLIKOFF JÓZSEF szólalt fel. Mögötte és szavaiban a gyönyörű és ősi bulgár föld köszöntése hangzott, azé a Bulgáriáé, amelynek a keresztény Nyugathoz való tartozását annyira szívükön hordozták a pápák, s amelynek keresztény áhítata az egyik legbiztosabb reménysége a Kelet és az igazi kereszténység egységének. Ennek záloga éppen ez a finom és mély hódolat volt, amelyet Bulgária küldöttének szavai fejeztek ki az Eucharisztia iránt és a Szentséges Atya iránt, aki feje az egész kereszténységnek és akinek mint Jézus Krisztus helytartójának irányítása alá a kereszténység összes más ágazatai vissza fognak majd térni.

Ezután Csehszlovákia összes katolikusai nevében latinul szólalt fel Jantausch Pál nagyszombati püspök.

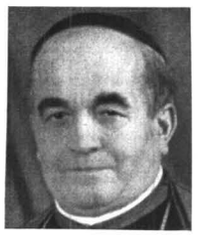

Dr. Jantausch Pál püspök nagyszombati ap. adminisztrátor (Csehszlovákia):

«Minden megújul Krisztus szeretetében . . .»

HÁLATELT SZÍVVEL AZÉRT A NAGY ÉS őszinte vendégszeretetért, amellyel ebben a gyönyörű nagy világvárosban bennünket fogadtak, üdvözlöm ezt a fönséges Eucharisztikus Kongresszust a csehszlovák köztársaság katolikusainak nevében. Hadd éljek ebből az alkalomból Aquinói Szent Tamásnak az Oltáriszentség legnagyobb költőjének szavával: «Nova sint omnia, corda, voces et opera»: újuljon meg minden: a szívek, a szavak és maga az élet.

Minden megújul Krisztus szeretetében, amely a legbiztosabb kapcsolata minden szeretetnek a nemzetek között. Szálljanak az egekbe imádságaink mindenkiért, nemcsak a kereszténvekért, hanem azokért is, akik Krisztust soha sem ismerték meg, vagy azokért, akik ördögi cselektől félrevezetve elpártoltak Krisztustól! Találják meg mindnyájan a visszavezető utat a mi Megváltónkhoz.

Hálát adunk a Gondviselésnek, hogy itt gyüjtött össze bennünket. Hálát adunk mindenkinek, akik nagy fáradozásokkal végrehajtották ezt a rendkívüli munkát, hálát adunk mindenekelőtt a magyar katolikusoknak, akikkel mi csehszlovákiai katolikusok annyi hagyományban vagyunk közösek. Mindenekelőtt emlékezzünk vissza Szent Adalbertnek az áldottemlékű Szent István első magyar királlyal való jámbor barátságáról. Fogadjuk tehát szívünkbe a mi Megváltónkat, hogy szent szeretettel eltöltve térjünk haza és úgy fáradozzunk, hogy majd, sőt a mi napjainkban is valóra váljék a mi Megváltónk imádsága, hogy eggyé legyünk mindannyian.

Urzua Dario (Csile):

«Krisztus győz!»

AMERIKA LEGTÁVOLABBI VIDÉKÉRŐL jöttem, hogy hazám katolikusainak nevében csatlakozzam ahhoz a hódolathoz, amelyet a földkerekség egészének ebben a gyönyörű városban összegyűlt katolikusai ki fognak nyilvánítani a Századok Halhatatlan Királya, a Királyok Királya, a legszentebb Oltáriszentségben mindenkor jelenlévő Legfőbb Úr előtt, akinek minden nép, minden faj és minden nyelv hódolattal tartozik.

Ebben az emberiség sorsának alakulására nézve oly fontos órában, amikor sötét és viharos éjszaka veszi hatalmába a világot, amikor hallani lehet a társadalmat összetartó erőknek a recsegését és ropogását és amikor a civilizációt pusztulás veszélye fenyegeti, inkább mint valaha van szükségünk arra, hogy szemeinket az Igazság és a Könyörület Napjára irányítsuk, amely egyesegyedül képes arra, hogy a látóhatárt a nehéz fellegektől megtisztítsa.

Húsz évszázad után a világon még mindig az a káosz uralkodik, amely a bibliai Bábelt juttatja eszünkbe. A hosszú időre visszanyúló értékes hagyományokat és a szellemi értékeket is az a veszély fenyegeti, hogy az anarchia romboló hulláma semmivé teszi őket.

A régi idők nagy és büszke birodalmaiból nem maradt más csak rom, amelyet dermedten néz a mai ember, keresve azt a kezet, amely — dühében — képes volt ledönteni a nemzeteket, miként a művész is összetöri a rosszul égetett cserépedényt.

De, Uraim, a Béke Fejedelme eucharisztikus trónjáról ma fenséges tekintetével, amely telve van végtelen jósággal, végigszemléli a világegyetemet és meghallgatja a mi aggódó kiáltásunkat: «Ments meg bennünket, elveszőket!» ezzel az emberiség számára egy új irgalom Napjának felvirradását jelezve. Bizton reméljük ezt és az erőszak uralma után, amellyel hiába akartak egy új világot felépíteni, el fog következni az igazságnak és a szeretetnek a birodalma. Krisztus győzni fog; Krisztus uralkodni fog és akkor megújul a föld arculata.

Uraim! Nem tudom bevégezni beszédemet anélkül, hogy ne fejezzem ki e hősi nemzet katolikusai előtt az én hazám katolikusainak legmelegebb üdvözletét; az én hazám az Eucharisztia szeretetében első hellyel büszkélkedhetik, és már eddig is hét nagy nemzeti eucharisztikus kongresszust, valamint igen sok egyházmegyei és helyi eucharisztikus kongresszust rendezett, 1941-ben pedig annak a dicsőséges eseménynek a IV. évszázados jubileumát fogja ünnepelni, hogy vad erdőségeiben a Kereszt is megjelent. Mint csilei, őszinte bámulatomnak és a legmelegebb rokonszenvnek adok irányotokba kifejezést. Mint katolikus, mint Krisztus az egész világon elszórt nagy családjának tagja, a keresztény és szent testvériség nevében, amely eltörli a határokat és nem ismer nemzetiségeket, örömmel jelentem Nektek, hogy a mi szívünk mindig — akár a győzelem és a dicsőség édes óráiban, akár a megpróbáltatás és a fájdalom keserű idején — együtt fog dobogni a tiétekkel!

Walter Wienke pápai kamarás, plébános (Danzig):

«Hassa át egész életünket a hit és az Eucharisztia».

DANZIG SZABADVÁROST KÉPVISELEM, ÉS a legkeletibb északnémetség legifjabb és legkisebb püspökségének Katolikus Akcióját. Legyen szabad mindenekelőtt kifejeznem legmélyebb tiszteletünket a katolikus Anyaszentegyház fölséges szuverénjének, aki itt képviselve van személyének legátusával. A Szentséges Atyához bennünket, danzigi katolikusokat, feloldhatatlan kötelék és megtörhetetlen hűség köt, hiszen Ő Szentsége a Tiara mostani hordozója a maga személyes kezdeményezése folytán alapította azt a danzigi egyházmegyét, amely így az ő kezdeményezése folytán tartozik Péter sziklájához.

Tartsa meg az Eucharisztikus Megváltó a maga látható képviselőjét a földön még sok éven át a maga dicsőségére, az egész kereszténység üdvére és a földkerekség békében tartására, szellemi és testi frissességében.

Hohenlohe Klodvig herceg, egyik előbbi kancellárja a német birodalomnak, a világháború előtt ezt a néhány sort írta naplójába: «Ha megvolna bennem a keresztesek hite és hinnék abban, hogy Krisztus az Oltáron valóban és személyesen jelen van, akkor soha sem jönnék ki a templomból. Térden állva imádnám egész nap és a legszigorúbb rendnek lennék a tagja».

Hasson át bennünket a kereszteseknek az a hite, amelyre ez a diplomata célzott. Hassa át egész életünket ő, aki csak hittel érhető el, aki a tér és idő kategóriáit épúgy feloldja, mint a fizika és a kémia összes törvényeit és aki egyedül képes megvédeni és élővé tenni szívünket a bolsevizmus és a harcos istentelenség ellen!

Naaba Miklós püspök (Said):

Egyiptom üdvözlése.

EGYIPTOM NEVÉBEN BESZÉLT, ANNAK A földnek nevében, ahonnét az óvilág civilizációja elindult s ahol a Szfinksz és a gúlák állanak. Ez a föld látta a menekülő Gyermek Jézust, később pedig a keresztény hitnek egyik legvirágzóbb területe volt s vértanui, szentjei, egyházatyái, remetéi erejüket egyaránt ugyanabból az Eucharisztiából merítették, amelynek tiszteletére a budapesti világkongresszus összegyűlt. Ime így kapcsolódott a budapesti kongresszus Egyiptom és a Nílus földjéhez és ősi évszázadaihoz. Egyiptom küldöttének hódolatában is az Eucharisztia fönsége, az Egyház egysége, az Egyház feje iránt való tisztelet bontakozott ki s az Egyház nagy feladatai és lehetőségei Kelet népe között; az Eucharisztia sugározva fog utat törni közöttük is, az ő életükön át, hogy ők is osztozzanak majd Életünk Életében...

TÜNDÖKLŐ DIADALÚT A MAGYAR SORS FOLYÓJÁN

A BUDAPESTI EUCHARISZTIKUS VILÁG=kongresszus legragyogóbb és legemlékezetesebb pontjának az Oltáriszentséget kísérő hajókörmenetet tervezték kezdettől fogva, Krisztus Király diadalútját a Dunán, Középeurópa és a magyarság sorsdöntő folyóján. S valóban: amilyen jellegzetessé tette az autókörmenet a chikagói kongresszust, éppen olyan jellegzetes eseménye marad a budapestinek a dunai körmenet. Minden szemlélő lelkében mély nyomokat hagyott hátra a sötétben tündöklő víztükör, a kivilágított terek, hidak és hajók gyémántfüzéreivel az éjszakában, az Oltáriszentséget vivő hajó, a követő hajók fejedelmi kíséretével, a tűzijátékok, de még inkább az áhítattól áthevült éjszaka alatt. A világsajtó, amely a budapesti kongresszusról megemlékezett, heteken, sőt hónapokon át a dunai diadalút látványát emlegette, a megszentelt vizet, amelyen az Oltáriszentség végighaladt a «Pange lingua» egeket és szíveket nyitó édessége közt.

A VÁROSLIGETI ÜNNEPI CSARNOKBAN még javában tartott az első nemzetközi gyűlés, amikor a főútvonalakat ellepték a Duna felé igyekvő hivők tízezrei. Már kora délután Újpesttől a Horthy Miklós=hídig élő emberszalag szegélyezte az utat, ahol majd a pápa legátusa körülhordozza az

A Duna a körmenet estéjén

A Dunapart és a Parlament a körmenet éjszakáján

Oltáriszentséget a kivilágított Dunán. A soha nem feledhető látvány reményében a tömeg megszállt minden pontot, ahonnét csak — ablakokból, hidakról, Gellérthegyről — a Dunapartra láthatott.

UGYANAKKOR, AMIKOR AZ ALKONYODNI kezdő Dunapart környékén a látványosságra kíváncsiak gyülekeztek: a Bazilika környékén imponáló némaságban nyilvánult meg az áhítatos fegyelem. A Bazilika környékén az Oltáriszentség útját áhítattal és imádsággal kísérők gyülekeztek; a Bazilika előtt felállított apácarendek sötét tömbjei között a fehér karinges papság csapatai, árvalányhajas cserkészek, díszszázad; a Duna felé vezető utcák tele voltak az egyesületek és a zarándokcsapatok gyülekezőivel. Öt óra után az óriási városban — a kijelölt útvonalak kivételével — majdnem teljesen megállt a forgalom. A tabernákulum szerény Lakója, aki mellett a templomfalakat észre sem véve elrohan máskor és hétköznapokon a forgalom, ezen a napon megostromolta, megszállotta és megszentelte egymilliós világváros egész életét. Az áhítatba dermedt város felett az alkonyodó almazöld égre élesen rajzolódtak ki Buda csipkés sziluettjei.

— Egy város szépségének hódolata — lehetne mondani, mikor alkonyat után egyszerre csak felsugároztak a város fényei a gyönyörű és hatalmas folyamban tükröződve ringott a kereszténység kettős hatalmas városa: Pest-Buda, mely erre az éjszakára egészen az Eucharisztia jelvényeit öltötte magára. A Lánchíd szinte maga a megelevenedett kongresszusi jelvény, az Erzsébet-hídon vérvörös kontúrjaival a kehely, a Lánchíddal szemben egyik oldalon, az Alagút felett a jelvény, a másik oldalon pedig az IHS jelvény. S félmillió ember a partokon!

AZ OLTÁRISZENTSÉG KÁPRÁZATOS KÜLsőségek között indult el a hajóra a Bazilikából. A Bazilika előtti téren felállított katonai díszszázad körül kezdődött az apácák sorfala, az Oltáriszentségnek közöttük, a magyar apácarendek élő fala között kellett a Dunához vonulnia, hogy ezekben az órákban a világ színe elé táruljon és ott magasztalódjék fel az a hódolat, amellyel a Legszentebbet

Az Alagút a kongresszusi jelvénnyel

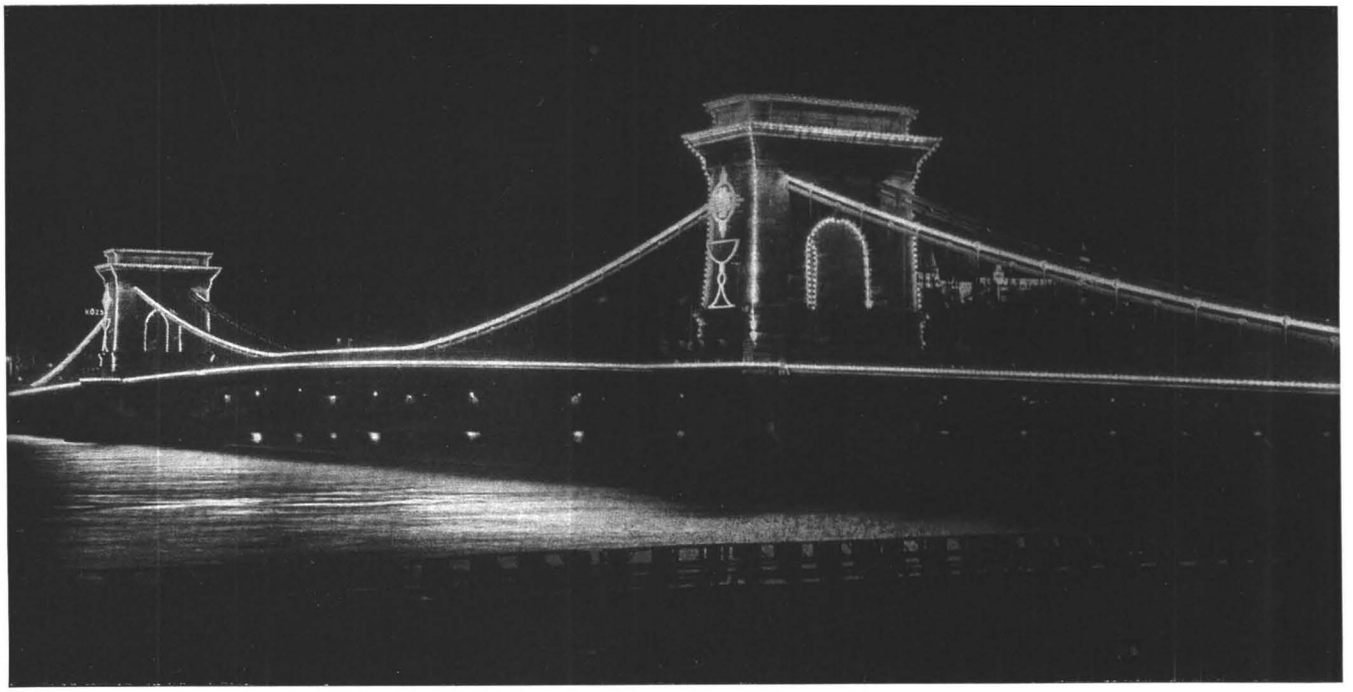

A kivilágított Lánchíd a kongresszusi jelvénnyel

zárdakápolnáik mélyén illetik. Középen pirosruhás ministránsok négyszöge, mellettük fehéringes kis=papok, majd az alsó papság két oszlopa négyes sorokban. A Bazilika terraszának egyik oldalát az apátok és a prépostok, másikat pedig a prelá=tusok foglalták el. A lépcsőfeljárat két oldalán a koronaőrség — az ő sorfaluk között a Küzdő és Győzhetetlen Anyaszentegyháznak egyházi mél=tóságai vonultak, s a bíborosok díszkísérete és az érkező püspökök mögött a Világegyház látomása. Grandiózus számot adna, ha kiszámítanók, hogy mekkora területét takarnák be a földgömbnek az ő összegezett püspökségeik!

Utánuk, pontosan félnyolckor a templom meg=szólaló harangjai alatt a bíboros=legátus, magának az egyház fejének képviselője és itt helyettese, méltósága mögött 1900 éves egyház roppant súlya és méretei. A Bazilikába való bevonulása után ottani trónjánál feladták rá az egyházi ruhákat, a szokott tisztelet=szertartások között átvette az Oltáriszentséget; közben odakünn már kialakult és elindult a körmenet.

HARANGZÚGÁS KÖZBEN INDUL MEG AZ Oltáriszentség menete. Legelől lovasrendőr dísz=szakasz halad, amelyet katonai díszszázad követ a zenekarral. Ezután következik a körmeneti kereszt, mögötte a hazai és külföldi szerzetes és világi papság, majd a különféle egyházi dignitáriusok hatalmas serege, legvégül a püspökök és érsekek. Őket követi az énekkar, majd a menet egyik leg=festőibb képe, a «clerus paratus», az egyházi ruhá=

Ministránsfiúk menete

kat viselő papság, amelynek sorát 12 magyar püspök zárta be teljes egyházi díszben. A menetnek ez a része kettes sorokban haladt, míg a papság és a dignitáriusok, valamint a püspökök és érsekek, kezükben az égő gyertyákkal, négyes sorokban lépkedtek a menetben. A díszes baldachin alatt következett Pacelli bíboros-legátus, kezében az Oltáriszentséget tartva, teljes kíséretével. A baldachintól jobbra a Pázmány Péter Tudományegyetem tanácsa haladt, élén Kenéz Béla rektorral, balján pedig a főváros képviselete Szendy Károly polgármester vezetésével. Az Oltáriszentséget követte a bíbornokok hosszú sora.

Ezt a sort a rangidős Ascalesi Elek nápolyi érsek nyitotta meg és Serédi Jusztinián, Magyarország bíboros-hercegprímása, mint a vendéglátó ország egyházfejedelme zárta be, bár bíbornoki rangban jóval előbb kellett volna haladnia. Mind a tizennégy bíbornok mellett kétoldalt egy-egy prelátus haladt, amíg hat méter hosszú uszályuk végét udvari papjuk tartotta. Őket követte a szolgálatukra beosztott pápai világi kamarás, vagy a magyar főnemesség valamelyik díszmagyarba öltözött tagja és a bíbornok kíséretéhez tartozó többi személyek. A bíborosok menete után haladt Angelo Rotta, c. érsek, apostoli nuncius, s a menetet az Eucharisztikus Kongresszus Állandó Bizottságának világi tagjai zárták be, akiket lovasrendőrök követtek.

A menet a Zrínyi-utcán az égő gyertyát tartó apácák sorfala között, majd a Ferenc József-téren át vonult az Eötvös-térre, ahol a dignitáriusok a «József főherceg»-hajóra, az érsekek, püspökök, bíbornokok, valamint a legátus az Oltáriszentséggel a «Szent István»-hajóra szállottak fel. A legátus elhelyezte az Oltáriszentséget a hajón elkészített emelvényen és e körül helyezkedett el az asszisztencia, valamint a bíbornokok testülete, míg az érsekek és püspökök rangszerint a fedélzet többi részét foglalták el.

AMIKOR MEGKONDULTAK A BAZILIKA messzehangzó harangjai, ezer és ezer lámpa gyulladt ki a Duna két partján és a Dunán felsorakozó kilenc hajón. A ragyogó villanyfüzérek teljesen kirajzolták a hajók körvonalait. A legszebben természetesen a «Szent István»-gőzös volt feldíszítve, amelyen a pápai legátus a legméltóságosabb Oltáriszentséget vitte. A hajó kivilágításával egyidőben legyezőalakban ötféle fénysugár szóródott a sötét égboltozatra a Gellérthegy mögül. Három sugár fehér, két sugár pedig világoskék fényű. Pár perc után újabb csodálatos fényjátéknak voltak tanui a Duna két partján felsorakozó százezrek. A part mentén díszsorfalat álló háromezer levente kezében gyúltak ki a fáklyák. Ekkor már fényárban

A Legszentebbre várók

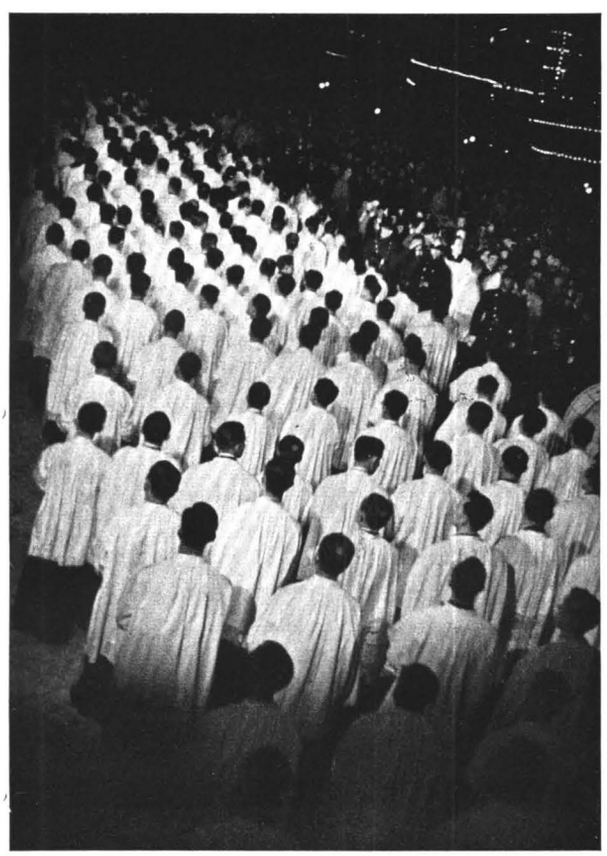

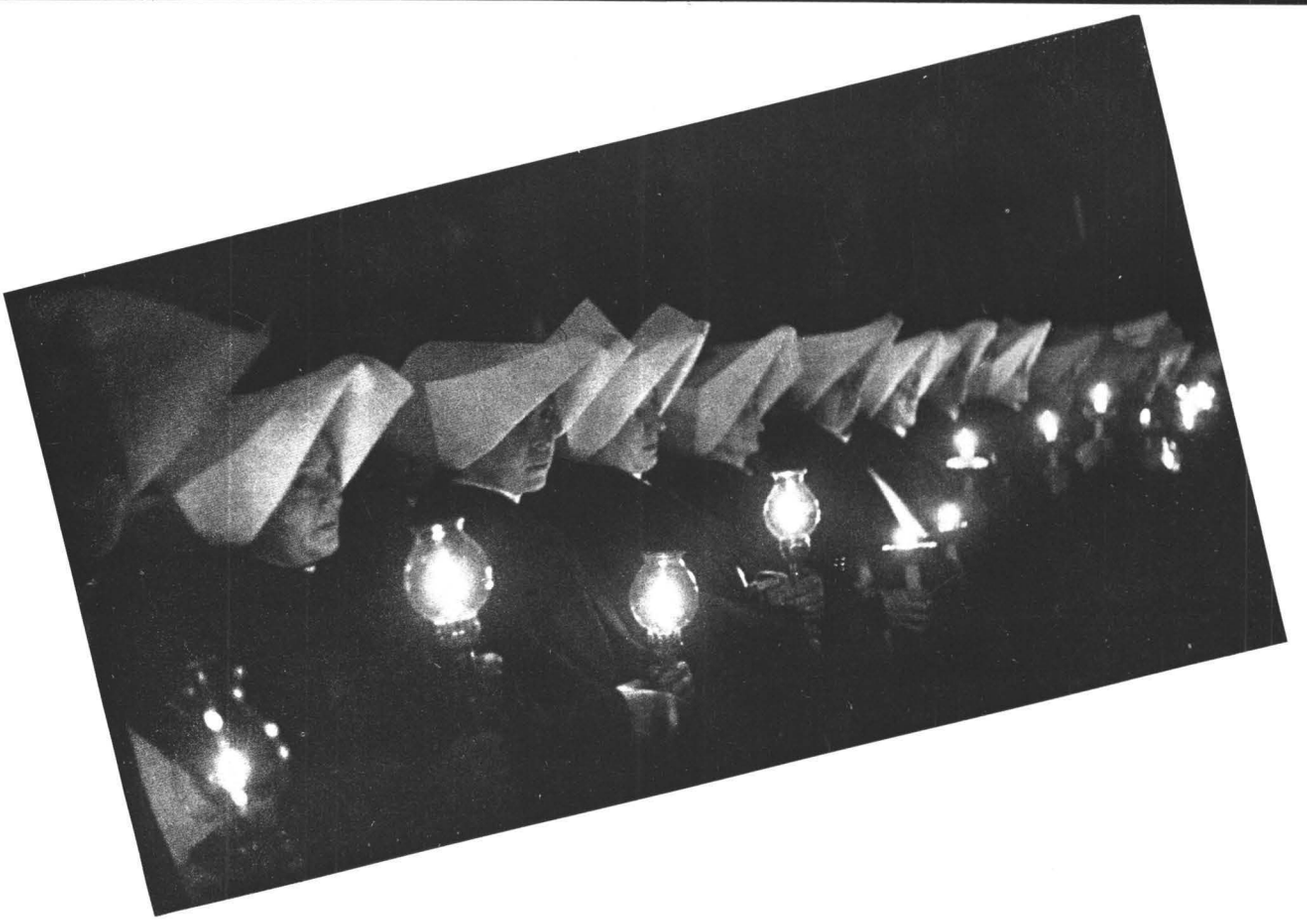

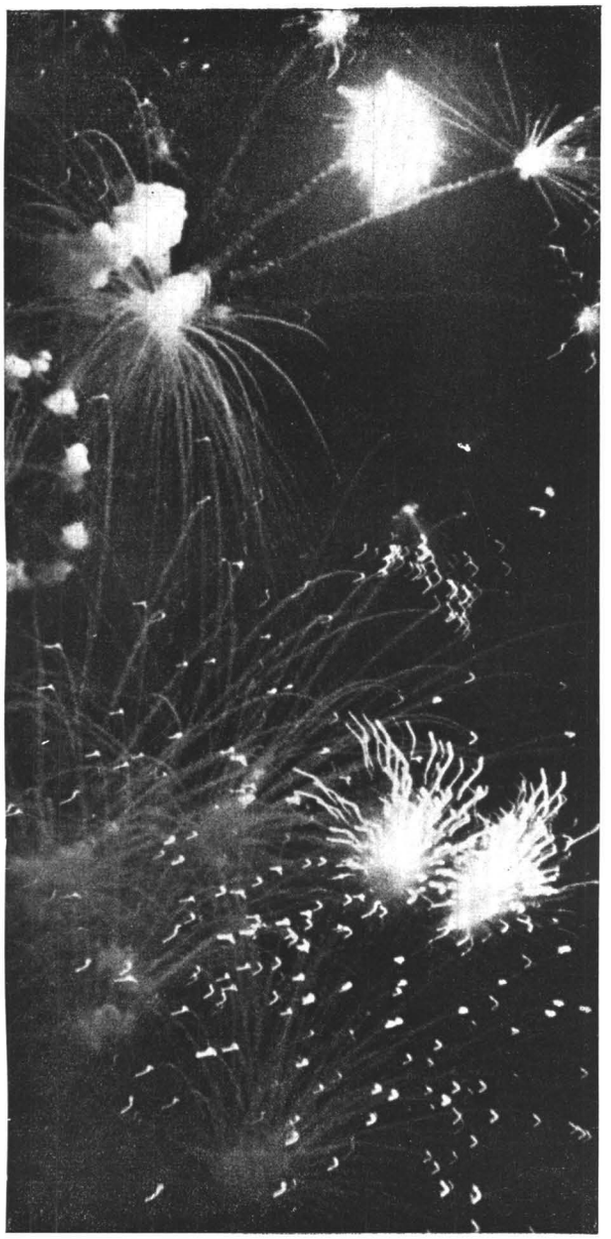

Tűztenger a Duna felett

úszott a királyi palota, a Citadella, a Koronázó Főtemplom, a Halász=bástya és a Szent Anna=templom. A dunaparti házak ablakaiból gyertyák, mécsek és villanylámpák világítottak be a tündéri éjszakába.

Az Oltáriszentség hajóratételével egyidejűleg foglalták el helyeiket a «József főherceg»=hajón a körmenettel együtt érkezett egyházi méltóságok is. A «Zsófia»=yachton már előzőleg elhelyezkedtek a hazai és külföldi világi és katonai előkelőségek. Itt foglaltak helyet: József és József Ferenc főherceg, Auguszta főhercegasszony, Erzsébet, Gabriella és Zsófia főhercegnők, továbbá a kormány tagjai közül Kánya Kálmán külügyminiszter és gróf Teleki Pál kultuszminiszter, a felsőház és a képviselőház számos tagja és sok más közéleti magas személyiség.

A félmilliós hívősereg ajkain az ég felé szárnyal=nak a szebbnél=szebb régi egyházi énekek, majd fel=hangzik a harsonaszó és megindul a hajókörmenet.

Az első hajó hatalmas kivilágított körmeneti keresztet visz. Élesen világít bele a sötétségbe a villanykörtékből kirakott kereszt. Tőle jobbra és balra két csavargőzös úszik, amelyeken egy=egy hatalmas gyertya áll. Ezeket követi a «Leányfalu» személyszállító hajó, amelynek orrán ötven har=sonás áll, régi magyar öltözetben. Harsonáikról aranyos zászlódísz csüng alá. Valóságos történelmi festményt elevenít meg pompás csoportjuk. Ugyan=ezen a hajón helyezték el a külföldi apácák százait, akik áhítatos imába merültek. Már indul az ötödik hajó is, a «József Főherceg», amelyen a dignitárius papság ül korális ruhában. A hajó hátsó részén 40 dalmatikás kispap áll, kezében füstölőkkel, ame=lyekből magasba száll az Oltáriszentség felé az illatos tömjénfüst.

Hatalmas dörrenéssel rakéta repül most a ma=gasba a Szent Gellérthegyről. A rakéta jelzi, hogy a «Szent István»=gőzös, az Oltáriszentséget vivő hajó is elindult és százezrek áhítatos lélekkel figyelő ünnepélyes sorfala között a legméltóságosabb Ol=

Az Oltáriszentség hajója

táriszentség megkezdte diadalútját a Dunán. A hajó orrában bíbor baldachin alatt tündöklik az Oltáriszentség, mögötte térdreborulva a pápai legátus, majd kissé hátrább imazsámolyaikon térdelnek a bíborosok és kíséretük tagjai. Az Oltáriszentség körül a folyamőrség díszruhás szakasza és a koronaőrség áll díszőrséget. A hátulsó fedélzeten imába merült érsekek és püspökök láthatók. Az alsófedélzeten köröskörül díszőrséget állnak a koronaőrség, a palotaőrség és díszruhás hajduk. A hajó orrában 12 ezüstharsonás áll.

Az Oltáriszentséget vivő hajó elindulását jelző rakétalövésre kigyulladtak a Lánchíd és az Erzsébethíd pillérein neonfényből készült hatalmas kongresszusi jelvények és ragyogó színben messzire kirajzolódott a kehely, a szentostyával. A «Szent István»-gőzöst követte a díszes «Zsófia»-yacht a hazai és külföldi világi és katonai előkelőségekkel, majd a «Jupiter»- és a «Linz»-gőzös, amelyeken polgári és katonai küldöttségek foglaltak helyet. A hajókörmenetet egy csavargőzös zárta be, amelyen, mint az élgőzösön, óriási kivilágított kereszt ragyogott.

LASSÚ ÜTEMBEN, MÉLTÓSÁGTELJESEN úszott a hajókörmenet felfelé a Dunán. A pesti ágban felhajózva, megkerülték a Szent Margitszigetet. A parton egybefolyt a leventék ezreinek kezében lobogó fáklyák fénye. A Szent Martgitsziget partszélein cserkészek sorfala helyezkedett el; a sziget északi csúcsán pedig hatalmas máglya lángjai lobognak az ég felé.

Az óbudai gyárak telepein ugyancsak hatalmas kandeláberek ragyognak. A sziget megkerülése után a budai ágban haladt lefelé a Dunán a diadalmenet. Amikor az Oltáriszentséges hajó az Eötvös-téri hajókikötőhöz ért, a hajósor megállt a Duna közepén, megszólaltak a hajókürtök, a Szent Gellérthegyről rakéták röppentek az ég felé, amikor Pacelli bíboros pápai legátus felemelkedett és az Oltáriszentséggel a világ négy tája felé áldást osztott. Felséges pillanat volt, amikor a Duna két partján száz és százezer ember térdreborult a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt. Azután a hajókörmenet ismét megindult és a Horthy Miklós-hídnál megfordulva, visszatért az Eötvös-térre.

A pápai legátus az Oltáriszentséggel ismét a partra szállt s ott követték a papi méltóságok is. A tömeg ajkain felcsendült a Szent vagy Uram. A partraszállással egyidőben a Gellérthegyről díszlövések dördültek el. A menet lassan megindult a Bazilika felé, miközben a hivők a kongresszusi

himnuszt énekelték. Ugyanekkor a Gellérthegyen elkezdődött a tüzijáték. Szebbnél-szebb rakéták röppentek a magasba és ezer és ezer csillagban szóródtak szét. A tüzijáték végén a Citadellánál 50 méteres hatalmas kereszt gyulladt ki bengáli fényből és vörösre festette az eget.

Erre a jeladásra a Duna két partján felsorakozott sok százezer főnyi végig kitartó tömeg egyik része példás rendben visszatért otthonába, illetve széjjel széledt a város minden részébe, a másik része pedig a Bazilika tájékára igyekezett, ahová az újból kialakult körmenet visszakísérte az Oltáriszentséget és a pápa legátusát.

Amikor a legátus beért a templomba, az oltárra helyezett Legszentebb előtt térdreborult az Egyház legfőbb papi méltóságainak hatalmas serege, a kóruson pedig felhangzott a Tantum ergo és a Genitori. Ezek végeztével a legátus elénekelte a könyörgő imát, majd szentségi áldást adott az egybegyültekre és az Oltáriszentséget visszahelyezte a tabernákulumba.

Már éjfél is elmúlt, amikor a szertartást befejezték és a legátus elhagyta a templomot. A Bazilika előtti téren és a Várba vezető utcákon felsorakozott közönség lelkesen megéljenezte az autójában a királyi palotába visszatérő Pacelli legátust.

Még közel félóráig tartott a körmeneten megjelent és a Bazilikában maradt egyházi méltóságok lassú kivonulása a templomból.

A tűzbeöltözött Gellérthegy

1938 MÁJUS 27
PÉNTEK

Az ünnepségre
vonuló bíborosok

A KONGRESSZUS MÁSODIK NAPJA

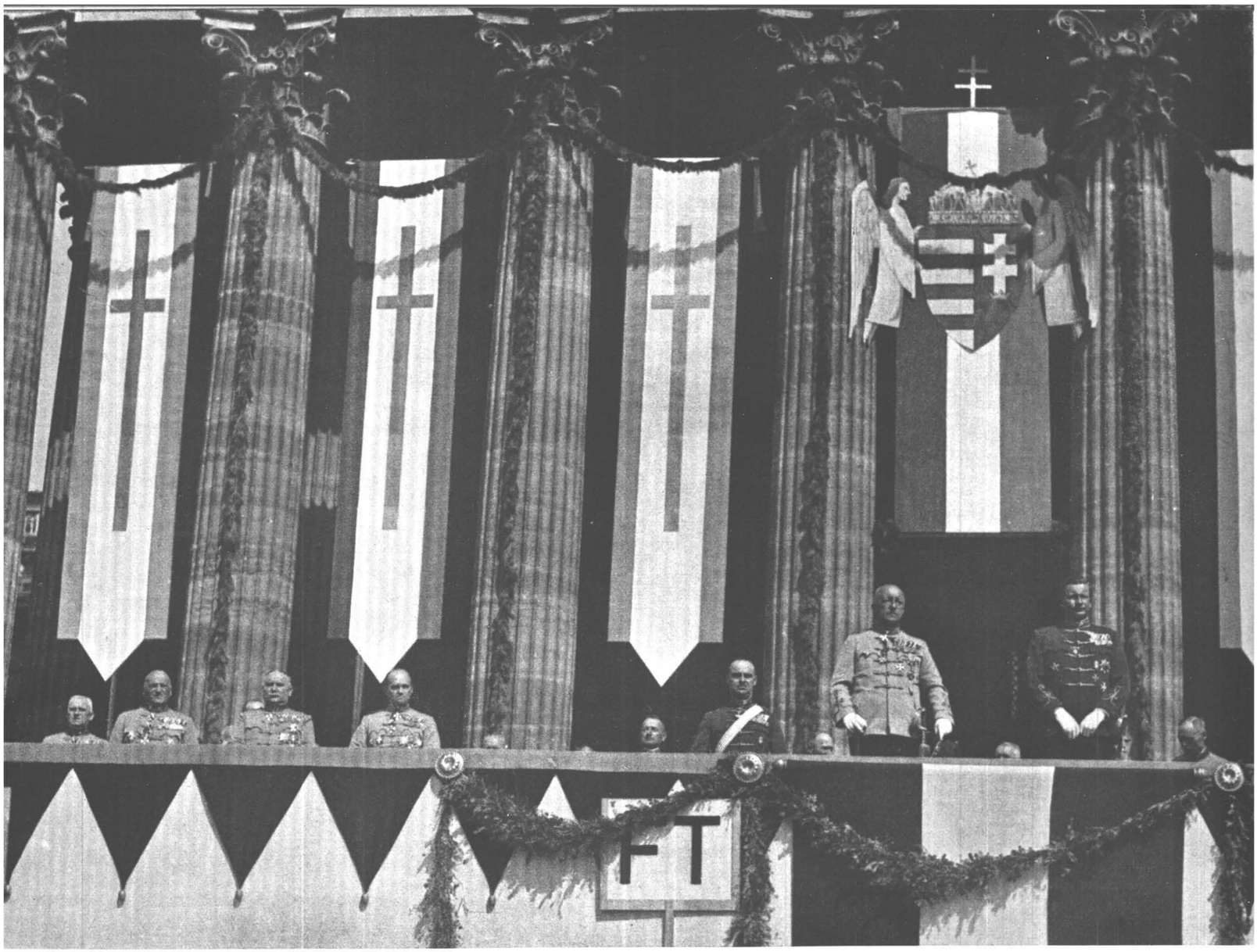

A tábornoki kar és a főhercegek a katonák miséjén

A KATONÁK SZENTMISÉJE

A PÉNTEKI NAP ÜNNEPSÉGEIT A HŐSÖK-terén reggel 8 órakor tartott mise, a honvédek, hadirokkantak, tűzharcosok szentmiséje és közös szentáldozása vezette be. Az ünnepség színterét formaruhás katonaság és polgári ruhába öltözött volt katonák és hadirokkantak már jóval a kitűzött időpont előtt teljesen ellepte. Megtelt a lecsapolt tómeder is.

A főoltár előtti részén a térnek, a Hősök emléke és a királyok galériája között helyezkedett el a honvédség, a Vitézi Szék, a hadirokkantak szövetsége és a frontharcosok formaruhás képviselete.

A Szépművészeti Múzeum előtti tribűnön helyezkedett el a tábornoki kar, amelynek sorában ott volt Magyarország kormányzójának képviseletében József főherceg és itt foglalta el helyét József Ferenc főherceg is. Itt volt Rátz Jenő honvédelmi miniszter és Sónyi Hugó altábornagy, a honvédség főparancsnoka is és a legnagyobb katonai tényezők. A tribűn jobboldalán színpompás látvány volt a törzstisztek hatalmas kara aranygalléros formaruhában, mindegyikük mellén rengeteg kitüntetés. A Műcsarnok előtti emelvényt a tisztikar tagjai foglalták el. A papság a Mezőgazdasági Múzeumból éppen olyan díszes menetben vonult fel, mint csütörtökön az ifjúság szentmiséjén és közös szentáldozásánál. A menetet ezúttal Gerlier Péter bíbornok, lyoni érsek és a vendéglátó Magyarország bíboros-főpásztora, dr. Serédi Jusztinián hercegprímás zárták be díszes kíséretükkel.

Gerlier Péter bíbornok, aki maga is frontharcos volt és végigküzdötte a világháborút, pontifikálta a szentmisét a díszoltárnál.

A szentmise előtt dr. Hász István tábori püspök rövid szentbeszéde utalt arra, hogy hajdan

Áldozik a közlegénység

Szent István és Szent László királyaink a Seregek Urának segítségét kérték nehéz harcaikban, a ma élő nemzedék az élet harcaiban erősítse meg magát az Úr Jézus szent testével.

Abban a pillanatban, amikor a lyoni érsek megkezdte szentmiséjét, a papság a premontrei rend tagjai által előhozott frigyszekrényből kivette az áldoztatókelyheket és megkezdte a felvonult tömeg áldoztatását, mint csütörtökön. A hívek gyóntatását már mise előtt mintegy 100 pap végezte a tér különböző helyein felállított alkalmi gyóntatószékekben. Az első áldozók között voltak: József főherceg, József Ferenc főherceg, Rátz honvédelmi miniszter és Sónyi Hugó, a honvédség főparancsnoka, majd a többiek. Minden áldoztató papot két díszbe öltözött ministráns kísért és mire a katonazenekar számaival kísért bíbornoki mise befejeződött, a papság is befejezte a hívek áldoztatását. A katonazenekar kísérte a lyoni érsek miséjét.

Hallgatják a tábori püspök szentbeszédét

A bíboros-legátus a Bazilikában tartott görög-nyelvű főpapi szentmisén

ARANYSZÁJÚ SZENT JÁNOS MISÉJE

MIALATT A HŐSÖK-TERÉN, A KONGRESZ-szusi Oltár emelvénye körül a katonák, hadi-rokkantak és tűzharcosok szentmiséje folyt, a Szent István Bazilikában Aranyszájú Szent János misé-jének súlyos és felülmúlhatatlan édességű dalla-mait énekelte a kórus: a Bazilika főoltáránál Cala-vassy György athéni püspök mondott keleti szer-tartású főpapi misét a keresztények újraegyesü-léséért.

A TÖBBI EUCHARISZTIKUS VILÁG-kongresszusok mellett a budapesti azzal tűnik ki, hogy talán egyetlenegy sem volt, amely ilyen irányú és arányú részvételre bírta volna a keleti keresztény világot. Ez Magyarországnak egészen különleges helyzetéből folyik; Magyarország az unionizmus egyik jelentékenyebb tűzpontja volt s ma is az. Azonkívül a Kongresszus színhelyéhez, Buda-pesthez egész közel, mindenesetre a Dunavölgy forgalmi szférájában több mint ötmillió görög-katolikus él különböző liturgikus nyelvhasználat-tal. A Kongresszus ezért kívánta a keleti egyház szerepét külön is kihangsúlyozni, híven XI. Pius pápának a Szent Uniót előmozdítani kívánó szán-dékaihoz.

XI. Pius pápa nevéhez fűződik az a nagyvonalú egyházpolitika, amelynek alapfeltétele: az elsza-kadt Keletet Szent Uniónak csak a ritusok fenn-tartásával lehet megnyerni, másképpen nem. Az eziránybán kiadott intézkedések máris olyan nagy-arányú eredményekről számolnak be, hogy őt az Unio nagy Pápájának lehet nevezni.

Az eredmény, amit a pápa hatalmas szándékainak gondolatkörébe ezen a ponton bekapcsolódó kongresszus elért: az unionizmus szellemének páratlan liturgikus szépségű megnyilvánulása volt s közös imádságban hozta össze Nyugatot és Keletet s megmutatta, hogy fiai az Eucharisztiában erős hitű tagjai az Egy, Szent, Katolikus és Apostoli Anyaszentegyháznak és hűséges gyermekei a római pápának. Budapest ezekben a napokban valósággal olyannak tűnt fel, mint valami világdóm, amelynek egyes templomában mint oldalkápolnákban hullnak térdre a különböző szertartások az Eucharisztia előtt s lelkükből együttesen visszhangzik a kongresszusi himnusz: «Krisztus kenyér s bor színében Úr s király a föld felett» . . .

A keleti szertartású ünnepségek sora május 22-én kezdődött, a görögkatolikus katonák és honvédek közös szentáldozásával a Rózsák-terén lévő görögkatolikus templomban. A Kongresszus folyamán ez a parányi templomocska volt a jelkép a Kelet és Nyugat nagy egységének: a legtöbb keleti szertartású pap itt mondta szentmiséjét; a nagyobb tömegeknek szánt szertartásokat viszont éppen a hely hiánya miatt másnak kellett végezni. A Rózsák-terén lévő latin szertartású Szent Erzsébet plébániatemplomban volt a hajdudorogi egyházmegye miséje május 24-én; megható volt az öröm érezhető sugárzása, amely abból fakadt, hogy a görögkatolikus magyarságnak hosszú törekvések eredményeként önálló egyházmegyéje lett. Szabolcs, Hajdu, Bihar, Borsod, Zemplén görögkatolikus népe olvadt egybe Budapest s az egész ország és a világ hivőivel. Ugyanaznap a Rózsák-terén a görögkatolikus templomban Papp Antal c. érsek, apostoli kormányzó szentmiséje folyt le.

A MÁJUS 27-ÉN TARTOTT GÖRÖGNYELVŰ szentmise, amely a Szent István Bazilikában volt a keresztények újraegyesüléséért: a Keleti Egyháznak ünnepi szentmiséje volt és egyik fénypontja a nagy programnak.

A misén megjelent Pacelli Jenő pápai legátus, Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás, Haggiar Gergely palesztinai görög szertartású érsek, Daccache József beiruti maronita érseki helynök, Sztojka Sándor munkácsi püspök, Gojdics Péter püspök, eperjesi apostoli adminisztrátor, Buczkó János lembergi segédpüspök, Czarneckys Miklós püspök, apostoli vizitátor, Naslian János örmény érsek, a latin szertartású püspöki karból többen, Budapest polgármestere, dr. Szendy Károly, egyházi és világi előkelőségek s hívek sokasága.

A szentmise egyik jelenete

A szentmisét Calavassy György athéni püspök celebrálta. Vele concelebráltak Varouhas Dénes konstantinápolyi és Kurteff Cirill szófiai püspök. Az énekkar Logethetis-Duseudray «Aranyszájú Szent János» bizánci melódiájú, vegyeskarra írt miséjét adta elő.

A szentmise különleges szépségei közül sokak figyelmét vonta magára a Triszagion, melynek éneklése alatt a celebráns püspök a di- és trikérionnal háromszor áldást szokott adni s a második áldást nem görög, hanem latin nyelven adta, a két egyház testvéri viszonyának kifejezésére.

A szentmise unionisztikus gondolatát leginkább az fejezte ki, hogy a pápai legátus Pacelli Jenő, a liturgikus szellemnek megfelelően, aktív szerepet töltött be a misén. Ajkán az ősi bizánci hanghordozással felcsendülő «Pisteüó», a Hiszekegy: mintegy Péter ajkáról hangzott el és hirdette azt a hitet, mely az Anyaszentegyház népeit, gyermekeit rituskülönbség nélkül összeköti. De azt is jelentette, hogy az egyes szertartások egyformán becsesek, mert azok az egységet nem zavarják, hanem még inkább kidomborítják. Sokan hallgatták meghatva az átlényegülés szavait. Azokat tudniillik az összes misézőkkel együttesen hangosan énekelte a pontifikáló püspök.

A Triszagion

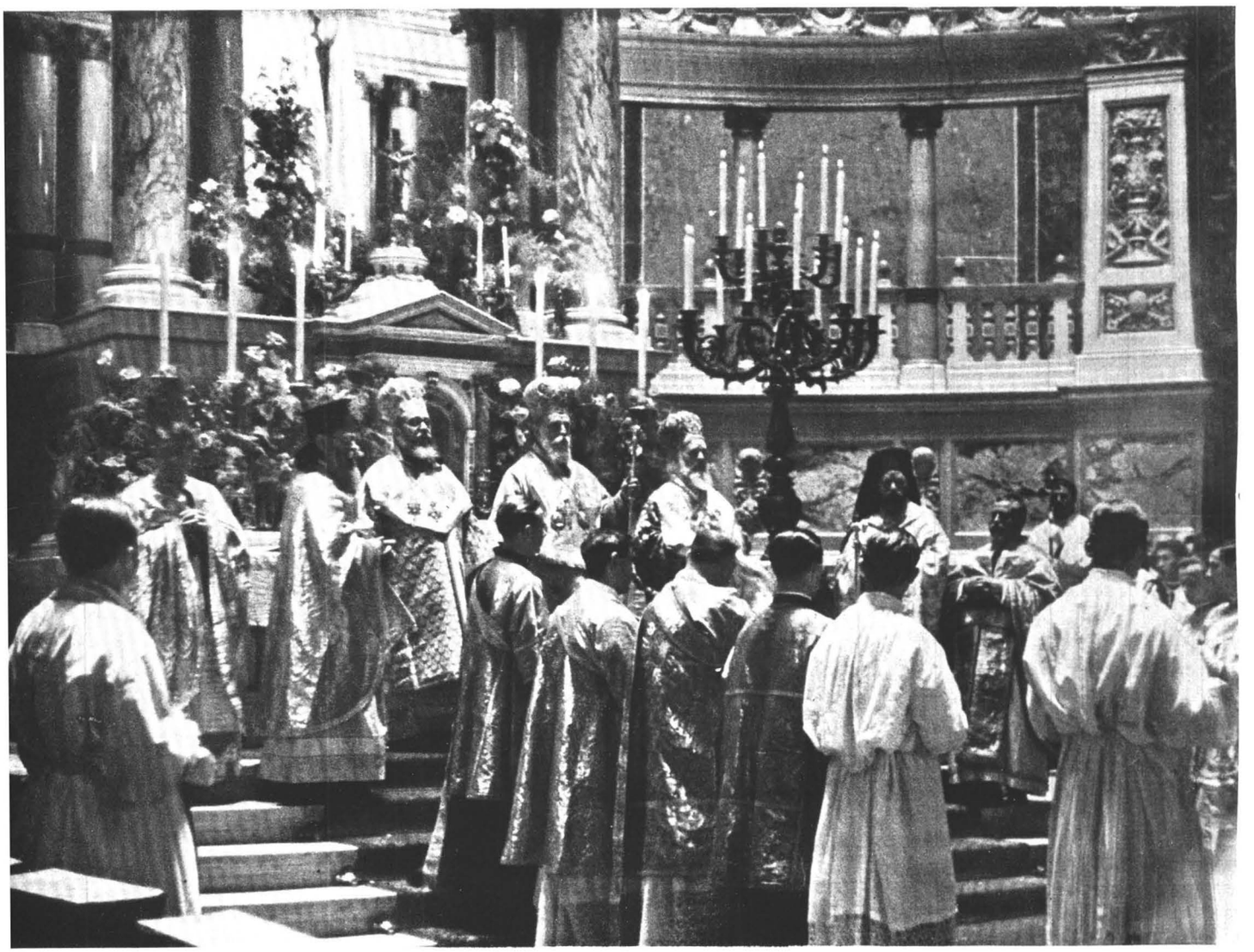

ELVEK ÉS ESZMÉNYEK

(SZAKOSZTÁLYI ÜLÉSEK)

UGYANEZEN A NAPON — 1938 MÁJUS 27-én — megkezdődtek a Kongresszus ú. n. szakosztályi ülései. A közös nemzetközi gyűlések mellett az egyes résztvevő zarándokcsoportok nemzetenkinti gyűlései, végül a magyar szakosztályi gyűlések.

A nemzetközi szakosztályi gyűlések között első volt a

NEMZETKÖZI MISSZIÓS KONFERENCIA,

amelyet a Középponti Katolikus Kör dísztermében tartottak, Hinsley Arthur bíboros, westminsteri érsek elnökletével. Az Eucharisztia missziós jelentősége került itt megvilágításra és megvitatásra. A gyűlésnek három szónoka volt.

Lars Eskeland főigazgató (Oslo):

«Ab ortu solis».

A NORVÉG KÜLDÖTTSÉG SZÓNOKÁNAK felszólalása a legmegindítóbbak közé tartozik az eucharisztikus kongresszuson.

«Ab ortu solis» . . .: *«Napkeltétől Napnyugtáig»* volt előadásának címe és tartalma, célozva arra a misztikus ígéretre, amelyet Jézus Krisztus tett, hogy nem lesz a napnak egyetlen pillanata sem, amelyben ne dícsérnék az ő nevét. Ezt az ígéretet és feladatot megvalósítani: az Egyház egyik küldetése. Ennek a küldetésnek egyik legragyogóbb tüneménye az Eucharisztia tisztelete, mindenek előtt maga a szentmise, amely az egész világon feltündököl s nincs a napnak egyetlen órája sem, amelyben a föld valamelyik pontján el ne hangozznának az Átváltoztatás szavai s meg ne jelennék a Kenyér és Bor színében az édes Üdvözítő, a mi életünk kísérője, útravalónk, táplálékunk és vigasztalónk. A missziós buzgalom egyik forrása kell hogy legyen az a törekvés, hogy ezt a fönséges és nagyszabású küldetést, az Eucharisztia dícséretét és dicsőségét valóra tudjuk váltani!

Ricaldone Péter szalézi generális (Róma):

«Az Eucharisztia, mint a missziós buzgalom forrása».

A SZALÉZI REND GENERÁLISA TOVÁBB szőtte a missziós buzgalom és az Eucharisztia kapcsolatát, rendjének nevében is, amelynek alapítója, Don Bosco János, egyaránt bámulatraméltó volt mint eucharisztikus és missziós szent. A missziós küldetést tekintette önmaga és rendje hivatásául, az eucharisztikus életet pedig mint a keresztény élet főtartalmát és főjellegzetességét hirdette.

A missziós küldetés főcélja: Krisztust, magát az élő Krisztust közölni az egész földdel! Az előadó ennek eszközeit és az eucharisztikus életnek az Egyház missziós tevékenységével való kapcsolatait fejtegette.

Végül Le Tellier S. J. indiai hittérítő beszélt.

Le Tellier Adorján S. J. (India):
A missziók Krisztusa.

BESZÉDÉNEK ALAPGONDOLATA A MISSZIÓK Krisztusa volt. Ez a vágyakozó, emberek, népek, évezredek óta a pogányság sötétségében ülő népek után vágyakozó Krisztus: éppen úgy várja magához az embereket, mint a Tabernákulum Krisztusa.

A Tabernákulum Krisztusának az egész emberiség birtokbavétele iránt való vágyait mindnyájan segíthetünk megvalósítani. Imádság a pogány testvérekért, a missziós kérdésekkel való törődés, a missziók segítése, a missziós lelkületnek a társadalomban való ébrentartása: íme, ezek a mi kötelességeink s ezek vezérelhetik Krisztushoz a földnek ma még sötétben ülő nemzeteit.

AZ EUCHARISZTIA ÉS AZ IFJÚSÁG

A VÁROSLIGETI ÜNNEPI CSARNOKBAN délelőtt 11 órakor tartották meg a magyar ifjúság gyűlését. Az ünnepi díszemelvény két oldalán leventék és középiskolások helyezkedtek el zászlóik alatt és az egybegyűlt fiatalság lelkes éljenzéssel fogadta József Ferenc főherceget, aki Szmrecsányi Lajos egri érsekkel együtt az ülés elnöki tisztét töltötte be.

Még a gyülekezés alatt Jandik József hittanár szólt az ifjúsághoz és köszönetet mondott azért a felséges rendért, amelyet csütörtökön a Hősök terén mutatott a magyar ifjúság. Megköszönte az ifjúságnak példás fegyelmét, amely külföldi vendégeinket is meglepte.

Szmrecsányi Lajos
egri érsek:
Az ifjúság vallja meg hitét rendületlenül.

SZMRECSÁNYI LAJOS EGRI ÉRSEK MEGnyitójában üdvözölte a magyar ifjúságot és arra kérte Istent, hogy az Eucharisztiából kiáradó áldás szálljon az egész magyar ifjúságra és kísérje őt végig az életen, hogy a hozzá fűzött reményeket valóra válthassa. Az ifjúság ne feledje el, hogy a haza, mint emberi intézmény, csak azokkal a segítő eszközökkel tartható fenn, amelyek azt életre keltették. Le kell tehát szállni addig a bölcsőig, amelyben hazánk 900 éves dicsőséges történelme született. A továbbiakban Szent István Intelmeit fejtegette fiához; ezeket Imre mint utód azért nem válthatott valóra, mert őt az Úr a földi korona helyett a szentek koronájával ékesítette fel. A hithez való ragaszkodás egyet jelent a hazához való hűséggel, ezért arra szólítja fel a magyar ifjúságot, hogy hitéhez legyen mindig hű és vallja meg ezt a hitet rendületlenül.

Hudyma Emil, c. kanonok:

«Az Úr Jézus cselekvő élete az Oltáriszentségben».

SZÓLNOM KELL AZ ISTENEMBER FOLYtonos tevékenységéről az Oltáriszentségben. Arról, hogy az oltárszekrény titokzatos csendje nem a sírgödör mozdulatlansága, hanem a kaptár eleven zsongása, ahonnét az édes Üdvözítő gondviselő szíve szakadatlanul ontja belénk mézédes sugallatait, biztató ösztönzéseit, hogy meg ne torpanjunk az igaznak, szépnek és jónak szolgálatában. Nem ismer munkaszünetet. Olyan ő, mint a nap.

S ha most azt kérdezitek tőlem, hogy miben áll az Úr Jézussal asztalközösségben, szent testvériségben élő küzdő Egyház folytonos megújulása, tavaszi zsendülése, a nagy titok mélységeit talán úgy tudom legkönnyebben feltárni, ha keresztelő Szent János tanítványaival mondom: A vakok látnak, a süketek hallanak, a némák beszélnek, a bénák járnak s a szegényeknek hirdettetik az evangélium.

A vakok látnak! Aki az oltár mécsesének félhomályából nézi a kereszténységet, az közelebb férkőzik a lényegéhez: Krisztus vére özönlik naponként a lelkekbe, hogy életük legyen és bővebben legyen.

A süketek hallanak! Az eucharisztikus világkongresszus sem egyéb, mint egy nemzetközi segélykiáltás: Térdeljetek a tabernakulum elé, hajtsátok fejeteket Jézus kebelére.

A némák beszélnek! A katolikus Egyház sohasem volt süketnéma intézet. Legkevésbbé lehet ma, amikor az oszlásnak indult, hullafoltos társadalmat Krisztus és az ő Anyaszentegyháza nélkül akarják talpra állítani. Krisztustól kaptuk a jogcímet, hogy érvényt szerezzünk az evangéliumnak. A mi beszédünk a tett!

Az őskeresztények, akik egyek voltak az imában és kenyértörésben, nem ismerték a nyomorult Lázár és a dúsgazdag nagy pörének forradalmi rezgéseit, mert a szívtelen önzés salakját az eucharisztikus Jézus vérével mosták ki önmagukból. Ma is egyedül az eucharisztikus Szellem, az imádság és a böjtölés, emelhet ki minket a társadalmi elégületlenség kárhozatából.

A bénák járnak! A legszomorúbb bizonytalanság korszakában élünk. Mintha hozzánk volna intézve Szent Pál intelme Timóteushoz: Eljön az idő, amikor az emberek nem bírják el az egészséges tanítást, hanem seregszámra keresnek maguknak új tanítókat; azért légy erős és törd magad, mint Krisztus jó katonája. A világnézetileg összekuszált és erkölcsileg elférfiatlanodott korban, keménykötésű férfiakra van szükség. Honnan vegyük az erőt? Az erő a vérből jön, a vér a kenyérből. Nem lehet, hogy Krisztus elhívott katonái éhezzenek, még kevésbbé, hogy az áldoztatórácsnál éhségsztrájkot tartsanak.

A szegényeknek hirdettetik az evangélium.

Sokszor halljuk az ifjabb nemzedék tépelődését: Miért kellett éppen most születnünk, amikor a föld inog, a levegő telítve villamos feszültséggel, a nép ajkán millió jajszó, jobbjainak keblében néma fájdalom. Vigasztalódjatok! Európában ma mi vagyunk az Isten szerelmes fiai, akikben neki kedve telik! Ma mi mutatjuk meg a szakadékba zuhant vén Európának, hogy májusi lélekнyílás és pünkösdi lélekjárás van Magyarországon:

a vakok látnak, a süketek hallanak, a némák beszélnek, a bénák járnak s a szegényeknek hirdettetik az evangélium!

Csik Ferenc, olimpiai bajnok:

Az erősek kenyere.

A FÉRFI LELKÉBEN OLTHATATLANUL ÉL a vágyódás az után, hogy kitűnjön, kiváljon az átlagból, embertársai fölé magasodjék, s valami nagyot, szépet, maradandót és értékeset teremtsen.

A mai férfi három viszonylatban keresi a tökéletességet. A testi kultúra, a hivatás és a nemzeti társadalom szolgálatának viszonylatában.

Elvitathatatlan, hogy a nemes értelemben vett sport erős testet ad egész életre és az ifjúság számára nagyszerű nevelő eszköz. Elvitathatatlan az is, hogy a nagy teljesítmények, a kimagasló eredmények eléréséhez nem is annyira testi, mint inkább különös erkölcsi kellékek szükségesek. Tiszta élet, mértékletesség, az élvezetekről való teljes lemondás, józanság, szívós kitartás, áldozatkészség, a testi és szellemi energiák teljes összpontosítása elengedhetetlen előfeltétele minden nagy sporteredménynek. Ugyanez áll a hivatásra is. Sőt a mának, a kornak rettentő válságából kivezető utat is egyedül a krisztusi igazságnak, a krisztusi szeretetnek és a krisztusi elveknek érvényesülésében kell látnunk.

Nyugodtan állíthatjuk, hogy a ma férfiának ahhoz, hogy a mai korban reánehezedő hivatást teljesítse, hogy családja, nemzete iránt való kötelességeinek megfeleljen: az Oltáriszentségben jelenlévő Krisztushoz kell fordulnia.

Az eucharisztikus élet, az Oltáriszentségnek gyakori és méltó vétele, azoknak az erkölcsi képességeknek kifejlesztését és ápolását követeli tőlünk, amelyek nélkül nincs eredmény és alkotás semmi téren és nincs normális, produktív férfiélet sem.

Timkó Imre, gimnáziumi tanuló:

Az ifjúság lelki élete és az Oltáriszentség

RÓLUNK FIATALOKRÓL AZT MONDJÁK, hogy más nemzedék vagyunk, mint az előző; valószínű, hogy ez így is van, mert már csak azért is, mert más világba születtünk bele, mint apáink. mások a körülményeink, és mások a feladataink, Ezek a feladatok nem alkotnak sem többet, sem kevesebbet, mint azt, hogy nekünk, fiataloknak egy új világ, egy új társadalmi rend, egy új szellem kiépítésében kell résztvennünk.

Ha igaz az, hogy az Egyház a legnagyobb társadalomépítő erő, s ha igaz az, hogy az Eucharisztia nélkül nincs katolikus élet: akkor ebből az összefüggésből kiviláglik, mennyire szoros kapcsolatban kell lennünk nekünk fiataloknak az Oltáriszentségi Jézussal, aki az ifjú számára: *jóbarát* lehet.

Tehát Krisztus a mi barátunk! Nagy szó, fönséges szó, nagy kapcsolat, fönséges kapcsolat. Mi azonban alázattal valljuk, hogy ezt meg lehet valósítani és meg is akarjuk valósítani, barátságban akaruuk lenni Vele, aki szintén volt ifjú s aki minden nemzedék ifjúsága és minden kor számára maga az Út, Igazság, Élet!

Tóth Sándor, munkásifjú:

Az Euchariszlia a jövő férfivilág szeretetköteléke.

A VILÁG EGYETEMES IFJÚSÁGÁNAK HÓdolatából mi sem maradunk ki, egyrészt azért, mert mint munkásifjak nem szégyeljük munkásmivoltunkat, hanem ebben az Istentől nekünk rendelt élethivatást látunk, mert nekünk munkásifjaknak is van mondanivalónk ahhoz az eucharisztikus Krisztushoz, aki előtt ma itt napkelettől-napnyugatig mindenki hódol.

Testvéreim, minket, munkásifjakat a kenyérharcban oldhatatlan kéveként köt össze az égi Kenyér, az Eucharisztia, annak ereje, mindenhatósága. Ezt az égi kenyeret kell lehoznunk a földre, beleállítanunk mindennapi életünkbe, érvényesülési teret követelnünk neki a gazdasági életben, hogy ne legyen többé üres gyomor, tátongó száj, munkátlanságban elernyedt izom, az Ég ellen ökölbe szorult kéz.

Isten országa után a legnagyobb értékünk a földi hazánk. A vér nekünk is érték, de nem az egyedüli érték. Mert az Eucharisztia isteni vére kiegyenlíti az ellentéteket, lehordja a hegyeket és betölti a völgyeket. Csak ez az isteni égi vér tudja a testvériség szent uralmát a földre hozni, mert ez a szent vér örök kötelék tud lenni társadalmi osztályok, tőke és munka, vállalkozó és munkás, tanult és tanulatlan, magyar és nem magyar között.

AZ EUCHARISZTIA ÉS A KATOLIKUS AKCIÓ.

AZ UJVÁROSHÁZA KÖZGYŰLÉSI TERMÉben Eucharisztia és a katolikus akció címen tartottak szakosztályi gyűlést. A gyűlésen jelen volt az Actio Catholica sok vezető tagja: Bornemisza Géza iparügyi miniszter felesége, Halla Aurél ny. államtitkár, orsz.=gyűl. képviselő és sok egyházi és világi előkelőség.

GLATTFELDER GYULA CSANÁDI PÜSPÖK nyitotta meg a gyűlést a Miatyánk elimádkozása után.

— *Imádsággal kezdtük ezt gyűlést* — mondotta a püspök —, jóllehet, gyűléseken nem szoktak imádkozni. Ez az egész hét azonban a hitbuzgalom és az imádság jegyében folyik le. A hit azonban kevés cselekedetek nélkül. A pápa nem hiába szorgalmazza, hogy a katolicizmus tettekben nyilvánuljon meg. Ez a célja az Actio Catholicanak és ezért szentel az Eucharisztikus Világkongresszus most külön gyűlést a katolikus akciónak, amely az «Ora et labora» életprogramm második felét, a munkát akarja keresztényi szellemben megvalósítani. — Rendkívüli örömmel üdvözlöm — folytatta Glattfelder püspök — a gyűlés felszólalói között a m. kir. kormány tagját, akinek ezen a gyűlésen való szereplése bizonyítja, hogy ebben az országban az ősi tradíciók sértetlenül élnek, s avval, hogy az iparügyi miniszter szól az Eucharisztia gyűlésén, bizonyítja azt is, hogy ebben az országban még a mindennapi élettel legszorosabban összefüggésben lévő ipar, kereskedelem, gép vagy mechanika sem lehet olyan profán és olyan köznapi, hogy ne kapcsolódhatnék össze magasabb, lelki célokkal!

Dr. Schmidt Sándor, m. kir. lányafőtanácsos:

A katolikus Akció és a világiak az eucharisztikus élet forrásánál.

BÁRMENNYIRE IS IGYEKSZÜNK MAGUNkat megnyugtatni, hogy a tömegek hitélete független a maguk gazdasági helyzetétől, a valóság tagadhatatlanul mégis az, hogy a nyomor, az éhség, a ruhátlanság sokkal jobban reagál a lelkeket romboló felelőtlen izgatásra, sokkal alkalmasabb a szociális különbségeknek, a gazdasági javak egyenlőtlen elosztásának meglátására.

Milyen szörnyű felületesség és bűn, hogy a népünk vezetésében a nemzet, az állam sorsának intézésében szerephez juttatott egyént nem vizsgáljuk meg, abból a szempontból, vajjon megvan=e felelős állásához a lelki adottsága és lelki képzettsége ?

Pillantsunk csak vissza 30—40 esztendővel, a saját vallásos nevelésünkre: a középiskolában még csak tanultunk hittant, de már a főiskolára jutva, árnyékát sem láttunk olyan törekvéseknek, mely minket vallásos kötelességünkre csak figyelmeztetett volna, pedig arra kellett volna neveltetnünk, hogy tömegek sorsa lesz gondjainkra bízva, kiknek lelki szükségletét kielégíteni a mi feladatunk, kiket gondozni, megelégedett nyugalmukat biztosítani a mi kötelességünk lesz.

Egyházközségeink A. C. szervezeteinek eredményes működéséhez, a világiak egyházi munkájához a lelkeknek földrengésszerű felrázását tartom szükségesnek: s ezen a ponton szükséges az eucharisztikus élet a magyar katolicizmus vezető világi rétegének tűzzel, fénnyel, akarattal való megtöltéséhez.

Dr. Korompay Károly, főorvos:

Az Eucharisztia és a betegek gondozása.

AZ EUCHARISZTIA LELKI TÉNYEZŐ, A lélek kiegyensúlyozása, megerősödése, megtisztulása, felemelése Istenhez. A betegek gondozása materiális ténykedés, a beteg test anyagi szükségleteinek a biztosítása. Az Eucharisztia maga a lélek gyógyulása, a beteggondozás a test gyógyulásának az elősegítése. A lélek a testtel együtt alkotja az embert és azért a lélek tisztasága a test egészségével együtt teszi teljessé az embert.

De bárhogyan fejlődtek és változtak is a betteggondozáshoz szükséges ismereteink és intézményeink is, egy tényező mindig a legszükségesebb marad hozzá, s ez a szeretet.

Ez a minden áldozatra kész emberszeretet pedig az Eucharisztiából fakad.

Tehát betegnek, gondozónak és az egész társadalomnak egyaránt közelebb kell jutni az Eucharisztiához. Mondottam, hogy mi gyógyítani nem tudunk, mi csak elősegítjük a természet gyógyító tevékenységét. Ez az elősegítés egymással karöltve kell hogy történjék úgy a beteg, mint a gondozói, valamint a társadalom részéről egyaránt. Ez az együttműködés csak úgy lehet összhangban egymással, ha nem leereszkedés, vagy tisztelet, ha nem megszánás, ha nem szociális kötelességérzet, hanem ha szeretet kapcsol össze minket.

Igy tartozik az Eucharisztia elengedhetetlenül az önzetlen beteggondozáshoz. Belőle indul az ki és Benne végződik is. Ha minden beteg gondozását a vele szervesen kapcsolatos szociális kérdéseket meg akarjuk oldani, úgy feltétlenül szükségünk van az Eucharisztiára!

Bornemisza Géza, m. kir. iparügyi miniszter:

A felebaráti szeretet és a társadalompolitika

«EGY KENYÉR, EGY TEST VAGYUNK sokan, mindnyájan, kik egy kenyérben részesülünk», írja Szent Pál a korinthusiaknak az Eucharisztia testvériségéről.

Az Isten tisztelete és a felebaráti szeretet Krisztus tanításának két alapja. A krisztusi szeretetnek állandó jelenvalóságát az Eucharisztia, a közöttünk levő legfelségesebb Oltáriszentség testesíti meg. Az Eucharisztia egyesíti lelkünket Krisztusssal, de egymás között is a legmélyebb testvériségbe forraszt. A felebaráti szeretet köteléke a kicsinyt, nagyot, műveltet, műveletlent, szegényt és gazdagot egyaránt szorosan egyesíti.

Társadalompolitikai szempontból a felebaráti szeretet eszméje az emberiség együttműködését, az élet és a munka biztonságát és a lét fenntartásához szükséges javak méltányos elosztását jelenti.

Ezért az Egyház a társadalmi életet mindig a felebaráti szeretet összetartó erejével igyekezett kitölteni. Az ókeresztény községek a szeretet és testvériség legszebb példáit adták. A középkor rendisége is a keresztény szeretet elveinek alapján mérte ki az egyes társadalmi rétegek jogait és kötelességeit.

A XVIII. század végén és a XIX. század elején azonban a liberalizmus és az individualizmus eszmeáramlata elsodorta, a középkori rendiség védő kereteit s a keresztény alapokat nélkülöző korlátlan szabadverseny szellemét juttatta uralomra. A liberalizmus és individualizmus társadalmi rendje azonban nem hozta meg az emberiségnek tőle várt boldogulását, sőt ellenkezőleg éppen a legszegényebbeket juttatta nehezebb körülmények közé.

Találóan jellemzi ezt az állapotot XIII. Leó pápa a Rerum Novarumban: «Az iparosok régi társulatait a mult században eltörölték, s azok helyébe más védelemről nem gondoskodtak, az újabb intézmények és állami törvények pedig a vallásos szellemet levetették, így lassanként odáig jutottunk, hogy a mi korunk a munkásokat a munkaadók embertelenségének és korlátlan nyereségvágyának védtelenül kiszolgáltatta». «A termelés és a kereskedelem kevesek hatalmába jutott úgy, hogy néhány igen gazdag a szegények nagy tömegeire szolgai jármot rakhat.»

E nagy bajokon a szocializmus, majd a kommunizmus a magántulajdon elközösítésével kívánt segíteni, szem elől tévesztve annak alapvető igazságát, hogy a magántulajdonhoz az embernek természetes joga van és hogy a magántulajdon intézménye minden emberi kultúrtörekvés természetes hajtóereje.

Az Egyház ezt a veszélyt nem nézte tétlenül. XIII. Leó pápa «apostoli tisztének sürgető parancsára» «hogy hallgatással kötelességet ne mulasszon», a reábízott tanítói hivatalnál fogva felhívta az egész emberiséget a szociális kérdés megoldására.

A Rerum Novarum-körlevél igazságainak hatalmas ereje felrázta és kötelességük tudatára ébresztette azokat a katolikusokat is, akik korában a kor eszméitől elzárkóztak. Világszerte nagy lendületet vett az a társadalmi munka, amely a keresztény szociális elveknek a gazdasági életbe való átültetését célozza. A különben szétágazó és szertehulló törekvéseket foglalja egységbe az Actio Catholica, a katolikus Egyháznak a hivők égi és földi boldogulását erőteljesen munkáló orgánuma.

Az Actio Catholica feladata a keresztény szeretet eszméjének a gyakorlati életben való érvényesítése és megvalósítása.

Az Actio Catholicának a testvériséget kell hirdetnie, hiszen a kereszténység hirdette először határozott formában, félreérthetetlen világossággal és őszinte meggyőződéssel az összes emberek és osztályok valódi és egyetemes testvériségét. Az Actio Catholicának a munka méltóságát kell hirdetnie, hiszen a kereszténység a korábban lebecsült és megvetett kézimunkát Jézus Krisztus iparos munkájával nagy méltóságra emelte. Az Actio Catholicának szembe kell nézni a kereszténységet és az emberi kultúrát pusztulással fenyegető szörnynyel, a kommunizmussal.

A keresztény tant az életben is meg kell valósítani Szent Jakab apostol intelme szerint: «Legyetek az igének cselekvői és nem csupán hallgatói, megcsalván önmagatokat». (Jakab 1, 22.)

A legelső feladat a munkásoknak keresztény alapon való megszervezése. XIII. Leó pápa körlevele a céheknek és ezekhez hasonló szövetkezeteknek az újabb kor igényeihez képest változott alakban való felújítását ajánlotta.

«Menjetek a munkások közé», kiáltotta különös nyomatékkal a nagy szociális pápa, de ezzel egyenlő súlyt tulajdonít a munkaadók keresztény

alapon való megszervezésének is. Kétségtelen, hogy a munkásságot a multban nagyrészben a tőke túlkapásai kergették a kereszténységellenes és felforgató irányzatok karjaiba.

Ezért még ma is közkeletű az a felületes és igazságtalan hiedelem, amely a munkásban a felforgató törekvések előharcosát látja. Pedig ennek éppen az ellenkezője igaz. A munkás megértő és türelmes. Hiszen mindenki, aki termelőmunkát végez és látja munkájának eredményét, hivatásánál fogva konzervatív lesz és munkássága által akarja boldogulását elérni, nem pedig felforgatás útján.

A cselekvő keresztény szellemmel áthatott munkaadó és tőkés tudja a szociális feszültségeket legjobban megszüntetni és Krisztus békéjét létrehozni. Úgy a katolicizmus, mint a nemzet szempontjából gyönyörű és óriási feladat a munkaadók és a munkások egymáshoz közelítése és egyesítése a keresztény szeretet jegyében. A szociális kérdést ma nem a kényszerítő körülmények miatt, hanem a keresztény szeretet alapján kell rendezni. Vessük szívünkbe és cselekedeteinkben valósítsuk meg az Üdvözítőnek az utolsó vacsorán tanítványaihoz intézett szavait: «Új parancsolatot adok Nektek, hogy szeressétek egymást. Amint én szerettelek Titeket, Ti is úgy szeressétek egymást. Arról fogja megismerni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretettel vagytok egymáshoz». (János 13, 34.)

AZ EUCHARISZTIA ÉS A CSALÁD

AZ EUCHARISZTIA ÉS A CSALÁD TÁRGYkörrel a Szent István-Társulat dísztermében volt magyar szakosztályi gyűlés, amelyen gróf Zichy Gyula kalocsai érsek elnökölt.

Gróf Zichy Gyula érsek:
Az Eucharisztia és a családi élet.

A SZENTSÉGI JÉZUS TRÓNRAÜLTETÉSE, világdiadala s megdicsőülése, a kongresszusnak mélységes értelme, s ez a kongresszus roppant méretei s külső-belső hatásai szerint íme igazán fényesnek mondható. Amikor azonban ezt az igazságot hálás szívvel és könnyes szemekkel nyiltan is kimondjuk, igazságérzetünk önkénytelen egy nagy kérdést vet fel mindnyájunk szívében, melyet így teszek fel: Hogyan lesz e nemzet méltó hordozója ennek a páratlan égi kegyelemnek? Bizonyára azáltal, hogy a kongresszusnak minden szent emlékét szívből megbecsüli és mindent megtesz, hogy ennek a kongresszusnak olyan nyoma legyen és maradjon, melyre mindig büszkeséggel s hálával gondolhat minden élő és jövendő magyar.

Bármily szép azonban ez a gondolat és ez az érzület, egymagában nem lesz elegendő a kongresszus méltó emlékének biztosítására. Mert ez a kongresszus nemcsak ünnep, nemcsak fény és pompa, nemcsak felvonulás, hanem oly nagyértékű életnyilvánulás és életformálás, melynek méltó nyoma és emléke egyedül és kizárólag ennek az életnek megőrzése és folytatása lehet.

És ha azt kérdezzük, hol van ennek a szent szándéknak, más szóval az eucharisztikus keresztény életnek legtermészetesebb s éppen ezért legdúsabb talaja, azt kell válaszolnunk, hogy az ideális keresztény családban. Igen, a családban! Mert minden embernek első formálója, első nevelője a családi szentély. Ebben a szentélyben fakad minden ember fizikai, mulandó élete, s ugyanitt kell fakadnia ama másik, belső életnek is, mely a lélek gondozása és az Üdvözítő érdemei által az örök életre és a soha el nem múló, igaz boldogságra van hivatva mindenkit nevelni.

Dr. Radocsay László, főispán:

Az Eucharisztia a házasélet megszentelője.

MINDEN INTÉZMÉNY, LEGYEN AZ EGYházi, állami, vagy társadalmi, az ember boldogulását van hivatva szolgálni — és mégis mennyi boldogtalan ember él a földön! S ha a sok boldogtalanságnak okát kutatjuk, a végső okot mindig abban fogjuk megtalálni, hogy az emberek igen nagy része nem keresi Krisztust. Pedig ahhoz, hogy valóban elérhessük földi intézményeink célját: megtartani és követni kell Krisztust. Könnyű keresni, mert közel kétezer éve ég előttünk a világosság fáklyája. Könnyű megtalálni is, mert a maga Istenségével mindenütt jelen van. Könnyű befogadni, mert nekünk adta magát az Eucharisztiában.

Hiábavaló a házasság intézményének akár a legtökéletesebb jogi és vallási szabályozása, — nem képes végső célját, az ember boldogítását elérni, ha a házaséletből hiányzik a mélységes hit és a megszentelő és segítő isteni kegyelem. A házasélet csak akkor szent, ha maguk a házastársak is azt akarják, hogy szent legyen. Ennek a megvalósításához pedig krisztusi erő kell és ezt az erőt nyujtja nekünk, gyönge embereknek, a szentségi Jézus: az Eucharisztia.

De ugyanerre az eredményre jutunk, ha a

házasélet problémáját egy másik, logikai alapon vizsgáljuk. Jó házasság tartósan csak jó emberek között állhat fenn. És aki jó ember, az erkölcsös ember. Ámde valóban erkölcsös ember, tartósan és állandóan erkölcsös ember csakis az istenhivő, istenfélő, istentisztelő és istenszerető ember lehet, vagyis röviden: a vallásos ember. Következésképen jó házastárs: jó férj és jó feleség csakis a mélységesen vallásos ember lehet, ahol egyaránt hitvalló életet élnek. Ennek a hitvalló életnek a kulcsa pedig az Eucharisztiában van. Ő nemcsak Krisztus és az ember közti szeretet misztikus köteléke, hanem köteléke egymás között is mindazoknak az embereknek, akik a Krisztus szeretetében élnek!

Dr. Magyarász Ferenc O. Cist., plébános:

A serdülő kor és az Eucharisztia.

A SERDÜLŐ KORRAL FOGLALKOZNI, AMIlyen hálás, époly nehéz feladat: mások a serdülés jelenségei és veszélyei falun, mások a városban, mások az intelligens középiskolai tanulónál és mások a külvárosok munkásifjúságánál, mások a nagyúri lakásban és mások a tömegszállásokon, mások a fiúknál és mások a leányoknál. Sőt még a világnézetben is van különbség: mert másképen serdülnek a Messalinák és a lisieuxi szent Testvérek.

I. Mi a serdülő kor? Nem kell az embernek freudistának lennie, hogy a serdülő kornak és a nemi életnek szoros összefüggését megállapíthassa. A nemiség nyomja rá bélyegét a serdülő korra. Mi csak szavakba foglaljuk ezt az összefüggést — a fogalmat maga a természet, azaz maga a Teremtő alkotta meg.

II. A serdülő kor veszedelme. — Maga a serdülés természetesen még nem veszedelmes, hisz természetes. «Isten nem bánja meg adományait» (Róm. 11—29.). Veszedelmessé csak *per defectum* (hiány) és *per excelsum* (túlzás) válhatik, azaz, ha maga a serdülő ifjú vagy többet, vagy kevesebbet tud a serdülésről, mint kellene, s aszerint kelleténél többet vagy kevesebbet törődik vele. Nem tisztem most a nemi felvilágosítás kérdésének szétteregetése, bármily hálás és szükséges volna is ez a téma mindenkor. Csak két megjegyzést teszek:

1. A nemi felvilágosítás is szerves része a nevelésnek, és pedig úgy is, mint tudománynak, úgy is, mint gyakorlatnak, tehát azzal együtt fejlődik. 2. A nemi fölvilágosítás *egymagában* még nem ment meg semmilyen hibától. A tudás még nem erkölcs. Amikor a pubertás éveiben a kívánság jelentkezni kezd, tökéletesen egyre megy, vajjon tisztában van-e az ifjú a nemi processzusokkal vagy sem.

Ám hibáznánk, ha azt hinnők, hogy a serdülő kornak minden hibája csak szekszuális síkon mozog. Azt lehet mondani, hogy ami ebben a korban az értelemből, kivált az önismeretből és az ítélőtehetségből hiányzik, abból a vágyó- és akaró tehetségben több van a kelleténél.

Különleges hibái ennek a kornak: a fantázia túltengése, az ábrándozás. A hiúság, a nagyzás, a túlzás, érzelemben, szóban és cselekedetben. A rekordőrület vetülete sportkedvelő fiatalságunk olimpiai vágású lelkében. A fegyelmezetlenség, a tekintély tiszteletének hiánya, az udvariatlanság stb.

A serdülő kor veszedelmei, hogy úgy mondjam: belsőleg ugyanazok mindenhol, mindenkor és mindenkinél, de a külső körülmények mások falun és a városban, a magasabb és alacsonyabb társadalmi rétegekben és a fiúknál és leányoknál.

III. A serdülő kor és az Eucharisztia. E kettőnek egymáshoz való viszonyát a skolasztika nyelvén szólva, antecedenter, *előfeltételeiben*, concomitanter, *hatásaiban* és consequenter, *következményeiben* lehet tárgyalnunk.

A) Előfeltétel az, ami az Oltáriszentség vételét megelőzi, vagyis a szentgyónás. Semmilyen pedagógiai rendszer vagy szakkönyv nem tudja kiaknázni, sőt rendesen nem is ismeri azt a helyzeti erőt, amelyet a gyónás nyujt a katolikus nevelésnek.

B) Hatásai: az Oltáriszentség vételével egybekötött isteni kegyelmek. Bizonyos, hogy az Eucharisztia hitet követel, de gyarapítja is a hitet az áldozók lelkében.

C) Ezután a szónok arról beszélt, hogy az ifjúsági nevelésnek mit kell tennie a hatások megőrzésére.

Szent Leonidas vértanuról, a nagy egyházi írónak, Origensnek atyjáról olvassuk, hogy le-letérdelt kis fia bölcsője elé és megcsókolta a kisded keblét a szíve fölött, mert ott lakik az Isten. Adja Isten, hogy az Anyaszentegyház ilyen csókot lehelhessen serdülő ifjúságunknak szívére-lelkére, mert abban az eucharisztikus Jézus lakozik az ő kegyelmével, az ő szeretetével, az ő tisztaságával!

N. Czike Gáborné, Lovich Ilona:

Hogyan teremtsen a családanya eucharisztikus szellemet a családban?

ÁT AKAROD LÉNYEGITENI CSALÁDODNAK hideg és sivár, betegségtől, anyagiaktól, bűntől gúzsbakötött életét Krisztusnak gazdag, meleg életévé? Akkor előbb sajátmagadban kell lehetővé

tenned a nagy átlényegülést, melyben a lélek fenntartás nélkül egybeolvad Krisztussal és végrehajtja küldetését tebenned az Úr.

«Vedd ezt a gyűrűt — szól Sigrid Undset remekbeformált férfialakja, az öregedő és nagybeteg Lavrans hitveséhez — és holtodban se válj meg tőle, mivel találkozunk odaát. Isten megszünteti ellentéteinket, hogy barátságunk mélyebbről épüljön fel.» Hányszor vagyunk úgy, mint ez a két ember: nem ismerjük fel idejében egymásmellé rendeltségünknek drága és örök értékeit. Egymásnak rontunk hitvány kicsiségekért, nagy kincseket tékozlunk el apró fegyelmezetlenségek, áldozatnemvállalások miatt, ami nem is csoda, hisz emberek vagyunk.

De a gyakori szentáldozás segíthet. Megépíti közöttünk ama «mélyebbről épült barátságot», melynek alapja nem az érzékek összelobbanása. Ez is szent és Istentől való a hitvesközösségben, de hitvány és ingadozó alapnak mutatkozik egyedül. Az igazi alap az egymás lelkében elmerülni tudó felsőbb intuíció s Krisztusban fogant áldozat. Lényeget cserélni nem úgy, hogy megtagadjam saját egyéniségemet, hanem úgy, hogy bizonyos értelemben magamraöltsem szeretetből fogant áldozatkép az ő életetét. Bizony ez sokszor rettentő nehéz! De ez az a felsőbbrendű engedelmesség, amelyről Szent Pál beszél. Királynői út ez, de nehéz, s aki próbálta, tudja, hogy nem egyszer a szív gyökeréig ható átlényegülés.

Testvér, tudod-e mi az: katolikus értelemben családanyának lenni? Annyi az, mint átvenni Isten kezéből a gyermeket, akkor és annyiszor, amikor és ahányszor adja. Természetszerűleg vállalni minden nagy és kis áldozatot. P. Plus szerint a keresztény élet értéke, hogy általa eggyel több emberben testesülhet meg s működhetik titokzatos módon a Krisztus. Valóban: ha hitünknek egyetlen parancsa sem sürgetné a gyermekáldás, az Oltáriszentség létének puszta ténye kellene, hogy fülünkbe harsogja a szeretet szunnyadó fokán a parancsot: «Adj eleven hajlékot a Krisztusnak!»

Látod, ezért kell, hogy bele tartozzál, nem mint holt tag, de mint erős és eleven rész az Egyház édes nagy közösségébe, mert különben «nem kaphatsz kenyérjegyet a gyermeked számára». Kizárod őt egy közösségből, amelynek tápláléka az erősek Kenyere. Pedig kell neki az a Kenyér, hisz azt akarod, hogy gyermeked éljen és aki abból eszik, örökké él.

Ilyen légkörben természetessé válik a gyermek előtt mindaz, amit az édesanya az ő eucharisztikus nevelése érdekében tesz.

Akarod-e, hogy ő a tiéd maradjon, hogy semmi el ne szakíthassa tőled? Add fenntartás nélkül Krisztusnak, mert tudd meg: aki úgy szereti gyermekét, hogy félti a Krisztustól, elveszíti őt!

vitéz Imrédy Béla miniszterelnök beszél a második nemzetközi gyűlésen

A MÁSODIK NEMZETKÖZI GYŰLÉS

1938 MÁJUS 27-ÉN, PÉNTEKEN DÉLUTÁN 4 órakor tartották az Ünnepi Csarnokban az Eucharisztikus Világkongresszus II. nemzetközi gyűlését, óriási érdeklődés mellett. Az előkelő közönség soraiban megjelentek a bíbornoki kar tagjai közül Kakowski Sándor varsói érsek, aki XI. Pius pápát varsói nuncius korában püspökké szentelte, továbbá Hlond Ágost gnesen-poseni érsek, Lengyelország prímása, Hinsley Arthur westminsteri érsek, Gerlier Péter lyoni érsek, Gallia prímása és Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás, sok érsek, püspök és más papi és világi méltóság.

Nagy taps fogadta a kormányzó feleségének, a kongresszus fővédnökének érkezését. Pár perccel 4 óra előtt harsonazene jelezte, hogy megérkezett Pacelli bíbornok, a pápa legátusa. Lelkes éljenzés közben foglalta el a pápai legátus helyét az emelvényen, majd felhangzott a pápai himnusz. A pápai himnusz eléneklése után dr. Imrédy Béla m. kir. titkos tanácsos, magyar miniszterelnök lépett a díszemelvény előadói asztalához és a legátus, valamint az előkelőségek köszöntése után «Az Eucharisztia a szeretet köteléke a családban» címmel beszélt.

Imrédy Béla:
Az Oltáriszentség a társadalom támasza.

ÜNNEPEK SORÁT ÜLJÜK S EZ ÜNNEPEK mindegyike *egy* központban fut össze, az Eucharisztiában, amelyből a szeretet sugárai áradnak szerte világítva és melengetve minden élőt. A vinculum caritatis, a misterium fidei ünnepeinek sorában ma a családról beszélünk, amely a házasságon, a legmagasabbrendű emberi szeretetközösségen épül fel, amely szintén misztérium: misterium caritatis.

Egymás mellett áll ma tehát a két misztérium s felmerül a kérdés, minő vonatkozásban hozhatók egyfelől a megváltás legmonumentálisabb emléke, örök vetítődése, a köztünk élő Kenyér, másfelől az Isten emberteremtő művének paradicsomi hajótöréséből megmaradt mentősajka: a család, amely a megváltás előtti történelem csillagtalan éjszakájának roppant hullámjárásában hányódva, átmentette az Újszövetség kikötőjébe a szeretet parazsát, hogy a Megváltó lehellete újból lángralobbantsa. Pedig mily durva kéreg rakódott az emberi szívre az ősbűn nyomán, micsoda mérhetetlen és céltalan üresség kongott az ember érzelemvilágában!

De ha eddig fenn tudott maradni a család, ha eddig meg tudott küzdeni egy szeretetlen, kietlen világ viharaival, mi szüksége van akkor ennek a kipróbált, ennek a vészeket kiállt intézménynek, a családnak erősítésre, mi szüksége van a szeretet isteni kötelékére? Nem jár-e helyesebb úton, ki azt hirdeti, hogy a család a természet rendjébe tartozik s a természet mindennél erősebb, tehát győzni fog, fenn fog maradni akkor is, ha oly kötelékekkel, melyek nem önmagából sarjadtak, nem fűzzük is össze?

Nem, tisztelt ünneplő közönség, ez a kétkedő hang nem a keresztény bölcsesség hangja. Akinek szemei vannak a látásra és fülei a hallásra, nem zárkózhatik el annak a felismerésétől, hová fajul el a család gondolata a történelem folyamán és nem utolsó sorban a történelem ama lapjain, amelyeket mi forgatunk és amelyeknek forgatásáért mi vagyunk felelősek.

Ha visszanézünk a multba a törzsi alakulat, amely a vérségen, tehát a családon épült fel, inkább a védelmi és munkamegosztási, tehát célszerűségi gondolatnak a gyakorlati megvalósulása, de nem szeretetkötelék. A nemi erkölcs eltorzulásai, a szülő- és gyermekgyilkosságok sorozata, az Isten-gyermekség gondolatának elhomályosulása, mind arra mutat, hogy a misztérium caritatis legfeljebb, ha csira állapotában

volt meg a régi pogány családi gondolatban, legfeljebb parázsként izzott az átok salakja alatt. Amit ma oly természetesnek találunk a családi kötelék melegében, a szeretetnek abban a légkörében, amely a szobát, a házat otthonná teszi, nem egyéb, mint hosszú keresztény évszázadok kegyelmi kincseinek maradványa, lendület, amelyből hiányzik a hajtóerő, mint amikor a vonat még fut a síneken, ha gőzt már régen nem is kap, a lendület azonban egyszer csak kifogy s a mozgás megáll.

Vajjon nem ezt a képet mutatja-e ma a családi élet válsága? Közhely volna sopánkodni a család szétzüllésén és ez a szónoki emelvény nem közhelyek hangoztatására készült. De mégsem lehet egészen hallgatással mellőznünk azt a különös jelenséget, hogy társadalomban időről-időre kialakul egy közfelfogás, amely a családi kötelék szabályozásának meglévő értékeit terhesnek tartja, megmozdul erre a törvényhozó és a társadalom közfelfogásához alkalmazkodva, leszállítja a mértéket. De mire munkáját befejezé, már az új mérték is terhessé válik s előlről kezdődik a lefelé licitáló játék.

S mindennek mi az oka, mindez miért van így? Mert a család borának tömlőjét nem küldik az Úr szőlőjébe töltekezni, mert a család vonatjának kazánját nem fűtik mennyei kalóriákkal, mert a szeretet forrásától, Istentől, egyre távolodunk kényelemből, értetlenségből, emberi dölyfből, — mit tudom? — a modern ember belső problémafáradságából — mindegy! Ó család, Ó házasság, ó szeretet misztériuma, honnan meríts erőt gyengeségedben, támaszt ingadozásodban, vigaszt hajótöréseidben, honnan végy zászlót, inspirációt harcaidban, mert mint minden élet, te is harc vagy, honnan végy, ha nem a szeretet misztikus kötelékéből, a vinculum caritatisból?!

ÉS MOST FORDITSUK MEG A KÉRDÉST, vajjon a Szeretetkenyér, amely elindult útjára az Utolsó Vacsorán, hogy meghódítson minden népeket: keressen-e támaszt és lelhet-e segítséget a családban?

Isten gondolata, hogy közöttünk éljen, hasson a Kenyér, a szeretet köteléke és Istennek ez a gondolata a teremtett világban kell hogy érvényesüljön. A szeretet sem kivétel. A szeretet Istentől jött, Isten ajándéka, de itt van e világon, e világra való, e világ útjait járja, e világ törvényeit követi, e világ törvényei szerint tudja csak áthatni a társadalmat. A szeretetnek is szervesen kell kifejlődnie, a szeretetnek is az alapokon, a sejtekben kell a maga munkáját elsősorban kifejtenie. Az a társadalom, hol a családban nincs meg a szeretet, nem lehet a szeretet hazája. Botor gondolat volt, amely — nem is olyan régen — az emberszeretet, a humanizmus korszakát akarta földi paradicsomként megvalósítani és kiteljesíteni, de ugyanakkor megtagadta a szeretet két pólusát, az égit épúgy, mint a földit. Krisztus áldozatát épúgy, mint a természet egyetlen közösségét, amely a szeretet csiráját képes volt megőrizni, a családot. Ennek a beteg elgondolásnak, ennek a balga kísérletnek árát fizetjük ma is. Palotát akartak emelni a szeretetnek, de alapjait üreges talajra rakták s a palota összedőlt.

S most itt áll a jelen nagy feladata előtt: újra építeni a szeretet hajlékát. Ehhez az építőmunkához egybe kell fogni azt az isteni gondolatot, amely a teremtésben nyilvánult meg, azzal az isteni gondolattal, amelyből a keresztfa és az Utolsó Vacsora áldozata született.

Szeretet: a lélek kisugárzása, misztikus hullám, melyet titokzatos adó bocsát ki a lélek mélyéről, melyet egy más lélek mélyén dolgozó felvevő-állomás vesz fel és vált át dalra. Vannak állomások, amelyek gyengébb felvevőképességűek, csak olyan hullámot tudnak felfogni, amelyet közelről bocsátottak ki, vannak, melyek csak szűkebb skálában tudnak rezonálni, a különböző hosszúságú hullámokra s vannak, melyek még a közeli rezgést sem értik, ha nem az ő hullámhosszukon szólal meg. S akik szembe szeretünk nézni a tényekkel, bevallhatjuk, ma a gyenge felvevőállomások vannak többségben, a felvevőgépek megromlottak, primitívek lettek, a lelkek gépezetén túlságos nagy pusztítás folyt a betűk és golyók ólmával. A történelem nagy műhelyében ma egyre kevesebb készül a valóban nagy sugárral, széles skálával dolgozni tudó felvevő- és leadó-állomásokból s ezek a ritka állomások magányos és csendes éjszakákon néha átsírnak egymáshoz, de hovatovább már nekik sem telik többre, mint S. O. S. jelekre.

Még sincs helye a kétségbeesésnek, de várni sem lehet. Az idő sürget, inkább ma, mint holnap munkába kell állani a szeretet feladatának megvalósításához. Gátat kell vetni a bábeli zűrzavarnak, mely a lelkek megértésének lehetőségét hovatovább elsorvasztja. Az első feladat elejét venni, hogy akik ma még megértik egymást, holnap farkasok gyanánt törjenek egymásra. Össze kell fűzni a szeretet misztériumának gyümölcsét, a családot a vinculum caritatisszal, át kell itatni az Eucharisztiából eredő áldozatos szellemmel.

Vérközösség a család, vérközösség az Eucharisztia. Az egyik a természet vérközössége, a teremtés gondolatának, a történelem értelmének — a «teremtsünk embert!» — gondolatának a nemzedékek során őt örökítője, formálásának, valóraváltásának örök eszköze.

A másik az Isten és ember vérközössége: Krisztus vérét önti belénk s így munkálja ugyanazt az emberteremtői gondolatot. Itt a mélyebb kapocs, itt a közösség, amely egybefonja a mysterium fidei-t és a mysterium caritatis-t.

Vér — ez a szó itt nem átok, hanem áldás. Ez a szó itt nem szörnyűség és nem halál, hanem édes odaadás és élet. Vér itt nem gyilkolásra omlik, hanem életet ad. Vérpatakon úszik a történelem hajója, e patakot vér kell hogy táplálja. Megadatott nékünk, hogy ez a vérpatak ne Kain gyilkos tettéből, hanem az Isteni Bárány vérontásnélküli véráldozatából fakadjon!

A nagy tapssal fogadott beszéd után Audolent György bloisi püspök tartott francia beszédet, a magyar és francia katolicizmus kapcsolatairól.

Audolent György bloisi püspök:

Szent Márton, II. Szilveszter, Szent Erzsébet.

SZIVEMBŐL BESZÉLEK MOST, MERT HIszen — bár első hittérítőnket Rómából kaptuk — a gallok egyik legnagyobb apostola, Szent Márton innét, Pannonia földjéről származott! A fegyver szolgálata hozta őt mihozzánk, az a fegyverszeretet, amely mindkét népet annyira jellemzi. Francia földön történt meg vele az a csoda, amely az apostolkodás útjára lendítette őt. A szent Szűzön kívül nincsen még szent, akinek nevét annyi francia templom és egyházközség viselné, mint Szent Mártonét.

A másik szál, amely a francia katolikusokat Magyarországhoz fűzi, az a tény, hogy a francia katolikusok az idén ünneplik annak a tudós egyházi férfinak, Gerbertnek ezredik születési évfordulóját, aki később II. Szilveszter pápa néven Szent Péter utóda lett és aki koronát küldött Szent Istvánnak, keresztény királlyá koronáztatva őt vele.

A harmadik közös szál, amely nemzeteinket összefűzi, az a tény, hogy magyarországi Szent Erzsébet alakját francia író, Montalambert dicsőítette meg a legmagasztosabban. Az a faj, amelynek soraiból ilyen lélek születhetett, mint magyarországi Szent Erzsébet, méltó az egész világ csodálatára!

A közönség nagy meghatottsággal fogadta a beszédet; utána Bangha Béla S. J., aki a szónokokat az emelvényre kérte, Hlond Ágostonhoz, Lengyelország prímásához fordult. A «háromperces szónokok» közül így legelőször Hlond bíboros beszélt.

Hlond Ágoston biboros-érsek Lengyelország prímása:

A katolikus Lengyelország szava.

NAGY MEGTISZTELTETÉSNEK ÉRZEM — mondotta Lengyelország bíboros-prímása —, hogy a katolikus Lengyelországot, élén a zarándokokkal, képviselhetem a XXXIV. Budapesti Eucharisztikus Világkongresszuson Magyarország büszke fővárosában. A lengyel nemzet ezzel a demonstrációval kifejezésre juttatja az Eucharisztia iránti ragaszkodását és azt a hitét, hogy az Eucharisztia egyetemesen összekapcsolja a világ minden keresztény népét. A katolikus Lengyelország katolikus népe egységes abban a gondolatban és szellemben, amely az egész Egyházé: hűségesen hódol az Eucharisztia előtt, s ez a hódolat nemcsak mai történelmét jellemzi, de a multját is!

Beszéde további részében kitért annak a fáradhatatlan munkának méltatására, amelyet a Kongresszus Előkészítő Bizottsága hosszú hónapok során kifejtett, elismerését nyilvánította a Kongresszus minden munkásának, akik a nehézségek ellenére is igen kitűnő és elismerésre méltó organizációs munkát fejtettek ki.

— Az ősi és csodálatos Budapest — mondotta — szemeink előtt most úgy tűnik fel a világ szemében, mint szimboluma és jele az Oltáriszentség védelmének a pogányság és az atheizmus ellenében.

Lengyel nyelven elmondott szavai után nagy lelkesedés közepette *magyarul* mondott még néhány üdvözlő szót:

— NEMES MAGYAROK! KEDVES TESTvéreim! Mi, lengyelek, akik az eucharisztikus szentévben a kongresszus vendégeiként szeretett magyar testvéreink körében megjelentünk, nem mulaszthatjuk el, hogy ne üdvözöljük a nemes magyar nemzetet, amellyel történelmünk évszázadokon keresztül összekapcsolódott. Amikor most az eucharisztikus kongresszus ünnepségeire gyönyörű fővárosukba jöttünk, az Eucharisztia imádata mellett egyben teljes szívvel be kívánunk kapcsolódni a magyar nemzet nagy ünnepeibe is, amelyet első nagy királyának, Szent István emlékének áldoz. Ugyanakkor, amikor Szent István esztergomi otthonában megalapozta a keresztény Pannoniát, északon Boleszláv, a lengyelek nagy királya megvetette a mai Lengyelország alapjait. Mindkét hatalmas uralkodó a kereszténységet tette országa alapjaivá. Mi most annak a reményünknek adunk kifejezést, hogy az Eucharisztia fénye továbbra is

be fogja ragyogni a magyar és lengyel nemzet magasztos történelmét.

EZUTÁN A II. NEMZETKÖZI GYŰLÉS háromperces felszólalóinak csoportja következett a magyar abécé betűrendjében. Észtországtól Szíriáig sorra szólaltak meg országok és népek szavai az Eucharisztikus Krisztushoz és a Kongresszushoz.

Sarre Miklós (Eesti):

Észtország üdvözlete.

AZ ESZT NÉP KATOLIKUSAINAK NEVÉben köszöntötte mindenekelőtt a Szentséges Atya legátusát, a Világegyház egy kicsiny, mindössze négyezer főnyi hivőt számláló csoportjának nevében, — de az Eucharisztia Királya egyesíti az Egyházzal őket is, akiket nemzetük és országuk sorsa más környezetben tart. Odafönn, északon, több más kicsiny katolikus csoporttal együtt ők képviselik az Egyházat és sok érintkezésük van a magyarokkal rokon finn néppel, s nekik, az eszt zarándokoknak, ezért is öröm a magyar nép földjén tartott Kongresszust üdvözölni.

Hjalmar Augustinus Serenius (Helsinki):

Finnország üdvözlete.

AMIKOR ÜDVÖZLETET HOZOK FINNországból — mondotta —, ez az üdvözlet a hivőknek kicsiny seregéből érkezik. Boldognak érezzük magunkat, hogy ezen az Eucharisztikus Kongresszuson találkozhatunk a mi testvéreinkkel, a vendéglátó magyar néppel. Mindannyiunkat az Eucharisztia fogalmában foglalt igazi szeretet, a mindnyájunkat egységesítő közös imádság kapcsol össze s mi, északi katolikusok, sohasem felejtjük el a legméltóságosabb Oltáriszentségben lévő egységesítő és összefűző lelkierők jelentőségét, nem feledkezünk meg az igazi krisztusi szeretetről, amely mindnyájunkat összekapcsol és arról sem, hogy minden az Istentől való. Tudjuk, hogy minden erőnket és minden befolyásunkat arra kell vetnünk, hogy a kereszténység minden hivő tagját a krisztusi szeretet töltse meg. Ha mi egymással találkozunk ebben a szeretetben és szolgáljuk egymást, hogy a világ átalakuljon a szeretet jegyében, akkor megvalósulhat az az ideál, hogy a világ átalakuljon a szeretet jegyében!

Colayco Manuel C. (Fülöpszigetek): Az előző Eucharisztikus Kongresszus üdvözlete.

AZ ELŐZŐ EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUS üdvözletét hozta Manillából, ahol az elmúlt 1937. évben főkép Kelet népei gyűltek össze s az is volt a Kongresszus jelszava: «Jöjjetek Kelet népei!» E jelszó, a «Vieni i pueblos del Oriente» száz- és százezreket hozott a gyönyörű Manillába s egyesítette ott őket ugyanabban a hódolatban, amely itt Budapesten az európai és többi zarándokokat.

A latin és katolikus multú Fülöp-szigetekkel Ázsia kereszténnyé lett szigetvilágának egy darabja, a diadalmasan előretörő térítés köszöntötte a budapesti kongresszust és a világ népeit s a még ragyogóbb jövő. Mert minden egyes területe a missziós munkának: egy leendő világbirodalom támaszpontja, akkora birodalomé, amilyen még nem volt a földön, Isten birodalmáé!

Ezután Marinaros Vince beszélt, a Máltai Lovagrend s a Szent György-rend parancsnoki és a Szent Sír-rend nagykeresztjének tulajdonosa.

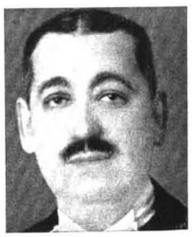

Marinaros Vince (Görögország):

«Ez a mi legnagyobb ékességünk...»

AZ EGÉSZ KERESZTÉNY VILÁG TUDJA, hogy a régi atyák milyen buzgalommal vallották meg hitüket az Eucharisztikus Krisztus iránt és hogy Kelet kereszténysége mennyire ragaszkodott ahhoz, hogy az idők viharában az eucharisztikus jelenlét tanától el ne pártoljon.

Azért tehát fontolóra vévén Istennek azt a különös kegyelmét, amely a maga testét és vérét hátrahagyta számunkra a kenyér és bor színében: dicsőítsük Krisztus királyságát Aranyszájú Szent Jánossal, aki azt mondja egyik magyarázatában: «Ez a mi legnagyobb ékességünk, ez a mi dicsőségünk, ez a mi erőnk, ez a mi ezer javunk kincstára, ez a mi boldogságunk előfeltétele.» Mi görögök, akik tagjai vagyunk Krisztus katolikus Anyaszentegyházának, boldogok vagyunk, hogy miénk is a dicsőség. Boldogok vagyunk, hogy megtartottuk a hűséget Péter iránt, ama szikla iránt, amelyre

maga Krisztus Urunk emelte a maga Anyaszentegyházát.

Klasszikus görögségű szavai után Habana nevében beszélt Arteaga y Betancourt Emánuel érseki helynök.

Arteaga y Betancourt Emánuel érseki helynök (Habana):
A Nyugatindiai Szigetek üdvözlete.

A HABANAI ÉRSEKI HELYNÖK SZAVAIBAN újra olyan föld üdvözlete szólalt meg, amely az emberiség és az Egyház történetének legdrámaibb pontja volt, a Nyugatindiai Szigetvilág, az Újvilágnak az a része, amelyet először pillantott meg Kolumbusz, amint keresztülhatolt az Atlanti-óceánon az amerikai partok felé. Ez a föld azóta keresztény lett s egész életének, kultúrájának és társadalmi valóságainak szinte egyedüli értékeket biztosító garanciája ma a kereszténység s annak éppen középpontja, az Eucharisztikus Krisztus!

A forró egyenlítőkörnyéki sziget kiküldötte után az Északi Tenger partvidékének egyik országa, Hollandia nevében beszélt Van der Putt képviselő.

Van der Putt Henrik (Hollandia):
«Római katolikusok vagyunk».

PONTOSAN ÖTVEN ÉVE, HOGY NÉMETalföld katolikusai tiltakoztak ama támadások ellen, amelyek az Egyház és annak fejei iránt irányultak. Akkori vezetőnk, Mgr. dr. Schaepman azt írta akkor: «Jöjj segítségünkre, Uram és nyujtsd kezedet a te néped és a te pápád ügyében.»

Most szerencsés lehetek megszólalni itt, egy világmozgalommá lett egységeszmének adva hangot s a Szentséges Atya küldöttjének jelenlétében annyiféle nép és annyiféle ország kiküldöttei előtt fejezve ki a legszentebb Eucharisztia előtti hódolatunkat.

Boldog az a nép, amely imáiban tisztelheti Istent s amely imádságaiban, missziósmunkáiban, szociális munkáiban, karitatív munkájában, megnyilvánulásaiban, családi élet iránt való buzgóságában, rádióban, sajtóban elleneszegülhet annak a mozgalomnak, amely Isten ellen irányul. Boldog az az állam, amely megadja feltételeit a Katolikus Akció szabad fejlődésének és terjeszkedésének és felfogása ugyanazt mondja, amit lovagias királyunk, II. Vilmos mondott, aki maga ugyan protestáns volt, de ezt vallotta: «Nem akarok más katolikust ismerni mint *római* katolikust, azaz olyant, aki az egyházi autoritás alá tartozónak vallja magát; nem bízom másfajta katolikusban!»

Eminenciás uram, noha ismerjük a magunk fogyatkozásait, nemcsak szavakkal, hanem tettekkel is ki akarjuk fejezni tiszteletünket a Szentséges Atya iránt és kivenni részünket ama egész világra szóló felajánlásokban, amelyek Budapesten most Krisztus felé szállanak. Németalföld katolikusai az a gárda akarnak lenni, amelyre az Egyház biztosan számíthat!

Ezután India nevében szólaltak fel ketten: A. X. Moraes (Bombay) és Schauriah Xavér S. J. Magyarországon talán még sohasem kapott ilyen hangot az ennyire távoli föld katolikusa.

Schauriah Xavér S. J. (Madras):
India üdvözlete.

Bombay küldötte tamil nyelven beszélt, az óriási Indiának egyik legelterjedtebb nyelvén, amelyen már az Evangélium is egyre többször szólal meg a forró Indiában, a Jézustársasági hithirdető pedig telugu nyelven szólt.

MINDKETTŐJÜK AJKÁN INDIA SZÓLALT meg, az óriási India, a bálványok és Buddha Indiája, ahova a kereszténységet hirdetni az az apostol ment el, aki csak Krisztus sebeibe téve ujjait, hitte el az ő feltámadását. Mintha jelképe lenne ez annak, hogy milyen nehezen fog hinni egész India Krisztusban, aki pedig Eucharisztiájának világosságát felgyujtotta ott is, a szent tehenek, templomi táncosnők, hatkarú bálványok, őserdők, romok, kasztok, óriáskígyók földjén is, azon a földön, ahova Szent Tamás apostol után Xavéri Szent Ferenc vitte az Evangéliumot s amely földért, a hitnek a kasztok, nyelvek, szociális viszonyok, babonák és megkövesedett pogányság dzsungelében való terjedéséért annyit kell még imádkoznunk.

Az Egyháznak óriási feladatai, jelentősége van itt s ennek a földnek katolikusai — akikről két küldöttük hírt adott — óriási lelki és történeti szerep birtokosai.

Az Egyház méreteire és fönségére mi sem vet nagyobb fényt, mint az, hogy ama föld után, ahol

a kereszténység most tör utat az ősi pogányság között, olyan föld képviselője szólalt fel, ahol a kereszténység már másfélezer éves hagyomány : Irországé.

Browne Mihály püspök (Galwey):

Írország üdvözlete.

EZ PEDIG A SZENTEK SZIGETÉNEK ÜDvözlete volt, a Szentek Szigetéé, amely már látott Eucharisztikus Kongresszust, a dublinit. Az ír püspöknek szavai ennek üdvözletét hozták az ősi gael nyelven: gyönyörű és megható, hogy a kelta nyelv szavait az Egyház tartotta fenn. A négyezer éves kelta nép katolikussá lett szíve és lelke szólalt meg ezen a nyelven: a hódolat az Eucharisztikus Király előtt, az Egyház egysége előtt, Péter előtt s az üdvözlet Magyarországnak egy olyan nép részéről, amely szintén az Egyházzal való együttélésből és katolikus hitéből merítette erőit viharos története folyamán.

Utána ismét ősi nép és ősi kultúra szólalt meg: Japán képviselője, népe nyelvének kemény csengésű hangjain: Yamamoto admirális.

Yamamoto Sinkiro István (Tokió):

Japán üdvözlete.

JAPÁN KATOLIKUSAINAK ÉS NEKEM egyaránt nagy megtiszteltetés és öröm, hogy kifejezhetem hódolatomat a legméltóságosabb Oltáriszentség iránt: az igaz Isten, a mi Urunk iránt, s kifejezhetjük alázatos ragaszkodásunkat Őszentsége XI. Pius iránt, az ő Legátusának személyén keresztül.

A kihallgatás alkalmával, amelyben február folyamán volt szerencsém részesülni, Szentséges Atyánkat kitűnő egészségben láttam s láttam azt is, mily kegyesen és élénken érdeklődik Japán és annak minden ügye iránt. Ott messze Keleten még sokan nem tartoznak Krisztus Egyházához. Mi azonban nem szűnünk meg imádságban és az Eucharisztia iránt való hódolatban a japán vértanuk hősi népének minél dúsabb termését kérni, hogy minél inkább nőjön az isteni Szeretet és az Oltáriszentség híveinek száma.

Milosovics Eduárd egyetemi tanár (Jugoszlávia):

«A horvát népnek, a kereszténység előbástyájának üdvözlete».

A KATOLIKUS HORVÁT NÉP NEVÉBEN üdvözölte azt az üdvözítő Krisztust, aki a maga legédesebb szeretetének jeléül az Eucharisztiát hagyta hátra, s aki önmagát, az élő Istent, naprólnapra szétosztja.

A horvát nép — amint X. Leó pápa mondta — a kereszténység előbástyája volt s régen és most is nagy tisztelője a Legméltóságosabb Oltáriszentségnek, igyekszik viszonozni annak szeretetét. Ez a szeretet kapcsolja a horvátságot az Anyaszentegyházhoz, annak fölséges fejéhez, a római pápához, Szent Péter utódához. Ezért fejezzük ki hódolatunkat a Szentséges Atya, XI. Pius pápa és annak főmagasságú legátusa, Pacelli kardinális iránt. Éljen Krisztus Király és a Legméltóságosabb Oltáriszentség, éljen Szentséges Atyánk, XI. Pius pápa.

Dr. Korosec Viktor egyetemi tanár (Jugoszlávia):

A szlovén nép üdvözlete.

KÜLÖNÖS ÖRÖMET OKOZ NEKEM, HOGY a XXXIV. Eucharisztikus Kongresszust a katolikus szlovének nevében üdvözölhetem.

Szentséges Atyánknak, XI. Piusnak dekrétuma a gyakori szentáldozásról valóságos Eucharisztikus tavaszt teremtett nálunk; többszázezer az évi szentáldozások száma, és nálunk, Ljubljanában tartották az 1935-ös jugoszláv nemzeti eucharisztikus kongresszust. Hálával és mély alázattal valljuk, hogy mindez a fölséges Úristennek egyik ajándéka. És azt is tudjuk, hogy máig is igazak az 1900 éve elhangzott szavak, amelyeket az apostolok intéztek : «Uram, hová megyünk? Az Élet igéi nálad vannak, mi pedig hiszünk, mert Te vagy Krisztus, az élő Isten fia!» (János, 6, 69—70.)

A Legfölségesebb Oltáriszentségben találja meg életének irányítását mind a férfi, mind az ifjú, az Oltáriszentség iskolájában nőnek fel a keresztény leány és a keresztény anya, az Eucharisztia sugaraiban újulnak meg azok a kötelékek, amelyek egybefogják a családokat épúgy, mint a rendeket

és a népközösségeket. Azt kívánom, hogy ez a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus is újítsa meg bennünk az Isten szeretetét, az Egyház szeretetét, szeretetet a Szentséges Atya iránt, szeretetet a néposztályok, nemzetek és államok között is!

Vachon Sándor, egyetemi tanár (Kanada):
Kanada üdvözlete.

KANADA NEVÉBEN HOZOTT ÜDVÖZLETet, még pedig két nyelven is, angolul és franciául Willeneuve quebeci bíborosérsek képviseletében. Szavait rövidhullámú rádió továbbította a tengeren túlra, a kanadaiakhoz, akiknek hite és áhítata a katolikus világ egyik büszkesége, és akiknek évszázados multja Amerika földjén a hagyományokat képviseli.

A kanadai katolicizmus: egyszerre jelent nagy tradíciókba gyökerező, történelmi multú, modern stílusú nagyvárosi pasztorációs munkát és társadalmi tevékenységet, ugyanakkor a messze északon folytatott nagy és szép missziós működést: az Egyház világosságát a Sarkkör táján. Ennek a katolicizmusnak nevében köszöntötte és üdvözölte képviselőjük a messze Európa és Magyarország Világkongresszusát, kifejezve örömét, hogy Kanada katolikusai szerencsések lehetnek az Eucharisztikus Krisztus hivői közé tartozni, kifejezve hódolatát s tiszteletét a Szentséges Atya küldötte, személyének helyettese, Pacelli bíboros iránt.

Mgr. Daccache József püspök (Libanon—Szíria):

Az Eucharisztia az Egyház egységének titka.

BEYROUTH ÉRSEKE AZ EUCHARISZTIÁról beszélt, mint az Egyház bázisáról. Beszédének bevezetésében idézte Szent Pálnak a Korinthusiakhoz írt levelének egyik mondatát, majd kifejtette, hogy az Egyház egysége az emberi természet egységén alapul, amely egység az Istennel való szövetségben jutott kifejezésre. Majd szólt az Eucharisztia jelentőségéről, amelynek tisztelete a századvégén kapott új lendületet. A keleti szertartásnak részvétele a budapesti Eucharisztikus Kongresszuson éppen azt juttatja kifejezésre, hogy a nyelvbeli és a nemzetiségbeli ellentétek és különbségek ellenére, sőt az Egyház nagy egységében jelentkező szertartásbeli eltérések ellenére is, az Eucharisztia tiszteletében találjuk meg azt az egyetemes alapot, amely az egész katolikus világot összefűzi. A kereszténység nem hangoztathatja elég nyomatékkal annak jelentőségét, hogy a földnek különböző nemzetiségű keresztényei a naponkénti szentmise és szentségimádás révén milyen hatalmas egységnek részesei és tagjai!

Mgr. Jazeps Caman, helyettes kultuszminiszter (Lettország):

«Lettország: Mária országa».

BENNÜNKET UGYANAZOK AZ ÉRZÉSEK vezetnek ide, ugyanazok az ideák hoztak el a budapesti Eucharisztikus Kongresszusra — mondotta beszédjében Lettország helyettes kultuszminisztere —, amelyeket mennyei Királyunk és Urunk Jézus Krisztus az ő evangéliumában meghirdetett. Ha az emberiség napjainkban súlyos megpróbáltatásokban vergődik s ha hitetlenség és gyűlölet fenyegeti a békét, akkor ennek az az oka, hogy nélkülözzük Krisztust és hogy megfeledkeztünk a felebaráti szeretetről szóló legfőbb isteni parancsról. Mi, lettek, boldogoknak érezzük magunkat, hogy immár hét évszázad óta gyermekei lehetünk Mária országának, a Terra Mariánának és hogy hűséggel és hálával tekintünk föl a legbensőbb szeretet jegyében arra a Szentszékre, amely bennünket az emberi szeretettel, támogatással és javakkal halmozott el. Meg lehetünk győződve arról, hogy nemcsak a jelenlévők, hanem mindazok, akik hazájukban maradtak, a Szentatyával egyetértenek abban az imádságban, hogy az emberiség találja meg nagy egységét Krisztus Királyságában!

„A VILÁGOSSÁG A SÖTÉTSÉGBEN VILÁGÍT"

(SZÁZÖTVENEZER FÉRFI ÉJSZAKAI SZENTSÉG-IMÁDÁSA ÉS SZENTÁLDOZÁSA A HŐSÖK TERÉN)

KI TUDNÁ MÉLTÓAN LEIRNI EZT AZ éjszakát, Beda Venerabilis hitvalló és egyházdoktor éjszakáját, amelyen éppen ezekre az órákra eső zsolozsmában a breviáriumszöveg az Anyaszentegyházhoz tartozók méltóságáról szól: «Ti vagytok a föld sava, és ti vagytok a világ világossága, melynek nem szabad véka alá rejtőzködnie, hanem tartóban állva kell világolnia . . .»

A kongresszusi oltár úgy tündököl az éjszakában, mint az izzó és átlátszó ezüst, a tér: sápadtan sugárzik a lámpafényben; százötvenezer férfi számára ez az élet legnagyobb pillanata és legmegrendítőbb élménye.

A tér egészen sötétté válik, az elektromos lámpák kialusznak, feltündökölnek az éjszakai szentségimádást tartó férfiak kezében a fáklyák és a

Imádkozó férfiak a Hősök-terén, *P. Csávossy Elemér* S. J. elmélkedése alatt

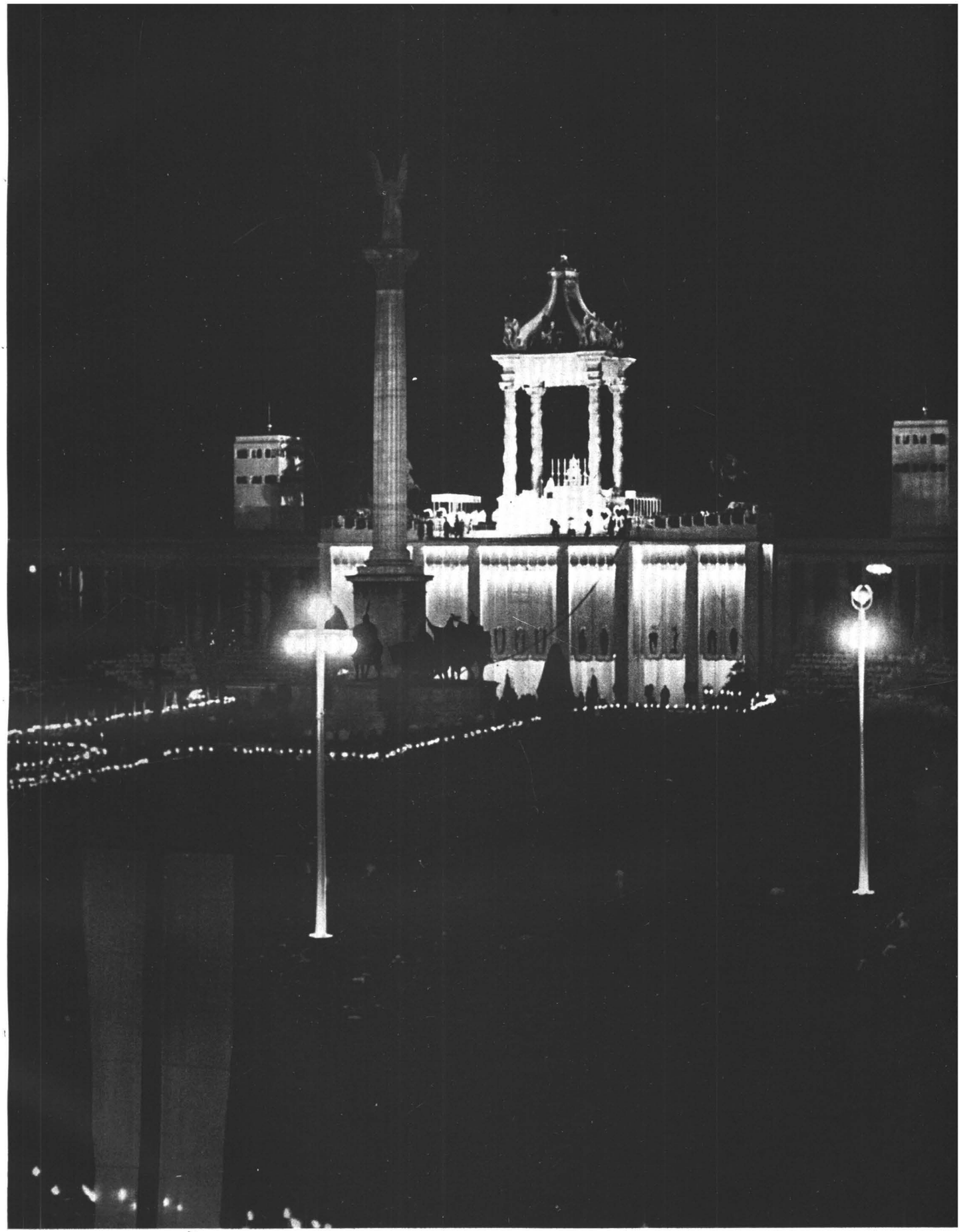

A csodálatos éjszaka oltára, amely előtt a toledói bíboros éjféli miséjén százötvenezer férfi járult szentáldozáshoz

gyertyák; ennek az éjszakának feledhetetlen tűztengere. És ekkor így szól a hangszórokon át

egy hang, az elmélkedőé, az éjszakában:

E PILLANATBAN SZIVETEKBEN IS KIgyullad a hit és imádás fáklyája és együtt veletek ebben az órában az egész világon, száz meg százezer férfiszív: hitben együtt érez és együtt imádja azt, aki itt a szentségi színek alatt királyi fenségben rejtőzik.

Ebben a pillanatban csak lelketekben hallható, de annál erősebben és mélyebbre ható szóval intézi a szentségi Krisztus hozzátok is a kérdést: Kinek tartanak engem az emberek? — És mi látjuk a pogányok millióit, akik lelki vakságban értelmetlenül elhaladnak mellette (amint mi elhaladunk a pogány pagodák és bálványtemplomok mellett). Nekik semmivel sem több a szentségi Krisztus, mint nekünk a pogány bálványok. És elhaladnak mellette a rossz, a hitükből kivetkőzött keresztények, csak kenyeret látnak a konszekrált ostyában, és értelmetlen előttük mindaz, amit mi most teszünk és ünneplünk.

És most rád tekint a szentségi Krisztus és tőled kérdi: És te? te kinek tartasz engem? És mi feleljük: Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia. És ugyanezt vallja velünk együtt az egész földkerekségen ezer és millió férfiszív: Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia!

GYÖNYÖRŰSÉGES LÁTVÁNY EZ ISTEN ÉS a világ színe előtt, férfilelkeknek ez a hitben való fáklyagyulladása, mint a villanylámpák ezreinek kigyulladása az oltár körül. Ezer és millió férfi szent hűségesküre emeli most velünk kezét az egész világon és mi mindnyájan — akár ezer meg ezer istentagadó, Krisztus-gyalázó, erkölcsöt, tisztességet, adott szót és hűséget sárba tipró istentelen hitetlennel szemben — szent bátorsággal és eréllyel, nyilt férfihomlokkal emeljük fel szavunkat szent hűségfogadalomra, és térdet hajtva az előtt, akit itt a szentségi színek földi szemünk előtt eltakarnak, kiharsogjuk a világba: Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia! Ezer és ezer káromkodó istentelennel szemben valljuk, hogy mi keresztények, katolikusok vagyunk, hogy *van* Isten, hogy ez a megtagadott és meggyalázott Krisztus *igaz* Isten, hogy e parányi kenyér színe alatt az élő Isten maga lakik, hogy e parányi kenyérszín alatt rejtőző Krisztus a századok és a világ ura, királya, üdvözítője, egyedüli reménye és boldogulása. Azért kiáltsátok velem mindnyájan hangos szóval a világ négy tája felé, hogy Európa minden nemzete meghallja, hogy visszhangozzék a Csendes-óceán partjain, Japán szigetvilágán, Ausztrália kikötőiben, Amerika felhőkarcolói felett, hogy visszhangozzék a Jeges-tenger tájékán és a Szahara oázisának pálmaligeteiben, kiáltsátok a kelet istentelenei és a nyugat hitetlenei felé: *Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia!*

Százötvenezer hang: Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia!

Kiáltsátok: A te országod örök és a pokol kapui nem vesznek erőt rajta!

Százötvenezer hang: Nem vesznek erőt rajta!

Kiáltsátok: Szentségi Jézus, hiszek benned!

Százötvenezer hang: Szentségi Jézus, hiszek benned!

Szentségi Jézus, hiszem, hogy a századok királya vagy!

Százötvenezer hang: Szentségi Jézus, hiszem, hogy a századok királya vagy!

Szentségi Jézus, hiszem, hogy a világ egyetlen reménye te vagy!

Százötvenezer hang: Szentségi Jézus hiszem, hogy a világ egyetlen reménye te vagy!

A hang, az elmélkedőé, az éjszakában:

MEGVALLOTTÁTOK HITETEKET, IMÁDtatok. De ne higyje senki, hogy ti nem tudjátok, kinek és miért hisztek. A ti hitetek értelem szerinti okos szolgálat. Ne legyen egy istentelen sem öntudatosabb istentelenségében, mint ti a szentségi Isten hitében és az emberré lett Isten teste s vére imádásában e szentségben!

Itt szemünk csak kenyeret lát ugyan, mélységes titok fátyla rejti el előttünk istenségének fényét, de ha felnézek az égre és az ezer és millió csillagot szemlélem, mely most ránk leragyog, ha az ég rejtélyeibe tekintek, ha a villany fénycsodát nézem, mely minket sugaraival körülragyog, akkor felismerem, hogy mindennél titokzatosabb vagy te, mindezek teremtője, és nem volnál végtelen, ha véges értelemmel fel tudnálak fogni. Soha teremtésed titkainak végére nem hatolhatok; annál kevésbbé juthatok a te saját titkaid végére, teremtő, végtelen nagy Istenem!

Nem csodálkozom, hogy saját testeddel-véreddel táplálsz, mikor az édesanyát látom, hogy megteszi magzatával. Vajjon felségesebb, nagyobb, mélyebb, gyengédebb-e az ő szeretete, mint a tied, aki minden atyaság, anyaság, odaadás, szeretet forrása és gyujtópontja vagy, te a szeretet Istene!? Ha megtestesülésedet, kereszthalálodat, lelki újjáteremtésemet a kegyelem által, ha az istenfiúság magasztos és mély titkait hiszem, akkor már nem lehet okom kételkedni, hogy a kenyér és bor színe alatt is jelen vagy és lelkem életének isteni tápláléka lettél.

Dr. Glattfelder Gyula csanádi püspök hozza a Legszentebbet a baldachin alatt

Isten szava biztosít minket, melynél nagyobb, erősebb biztosíték nincs a világon; mert Isten szava valóság, Isten szava világot alkotta, ég és föld elmúlnak, de el nem múlik az ő szava, mely így szól: «Az én testem valóban eledel, és az én vérem valóban ital. Ez az én testem, ez az én vérem. A kenyér, melyet én adok nektek, az én testem a világ életéért».

De ha mindezt nem is tudnám, akkor is hinnem kellene, hogy ebben a kenyérben Isten lakozik és működik. Százezren hódolnak, imádva meghajolnak e szent ostya előtt, a világ legnagyobbjai, legbölcsebbjei, legszentebbjei, a fejedelmek és királyok, pénzarisztokraták és koldusok, a természet kutatói és az orvostudomány korifeusai, államférfiak és hadvezérek, művészek és költők, sportemberek és gyárosok, már évszázadok óta, a sötétség hatalmainak minden erőfeszítése ellenére, a Nérók, Dioklécianok, Leninek és Callesek és roppant szervezeteik, ágyúik, repülőik, bombavetőik, álnok hitszegésük és minden hazug csalárdságuk ellenére is. Ennek a kenyérnek hite és élvezete termelte ki az erkölcs legnagyobb hőseit, a szenteket, a vértanukat, akik megvetve a világ minden ígéreteit, gazdagságot, kilátásokat, minden földi érdek nélkül a szegényeknek, testileg és lelkileg nyomorultaknak, bélpoklosoknak, rabszolgáknak szentelték oda ifjúságukat, szépségüket, tehetségüket, vagyonukat — s ha mindez egy nagy hazugságon alapuló tévedésből eredne, undok kenyérimádásból, bálványkultuszból: ez lenne Uram a világ legnagyobb csodája.

Nem, nem — ez nem lehet! Hiszek, Uram, szavadnak. Nem mondom a kétkedőkkel: Hogyan adhatja ez nekem az ő testét eledelül? Elég nekem a szavadon alapuló tény és köszönöm, hogy adod magadat. — Nem mondom a felvilágosodottakkal: Nemde József fia ez, akit mi ismerünk? Hogyan mondja tehát, hogy én az égből szálltam alá! Elég nekem, hogy te mondod, és én imádlak! Nem mondom a kevélyekkel és hitetlenekkel: Kemény beszéd ez, ki tudja meghallgatni? Nem, én Péterrel mondom: Uram, kihez menjünk, az örök élet igéi nálad vannak.

Azután morajlóan, akár a tenger: Százötvenezer férfi ajkán a Hiszekegy.

KI TUDNÁ ELFELEJTENI EZT AZ ÉJSZAKÁT, a Kongresszus csodálatos éjszakáját, melyen százötvenezer férfi vonult fel a téren. A csoportbizottság

nagy munkája idevonzotta a gyárakat, műhelyeket, az egyházközségeket és ügybuzgalmi egyesületeket, hogy minél nagyobb számban vonuljanak fel a férfiak erre a manifesztációra. Tizenkét különvonat is érkezett az esti órákban a fővárosba, telve hitvalló férfiakkal, akik a szentségimádás és az ezt követő éjféli mise után ugyanazokkal a különvonatokkal tértek vissza elindulási helyükre.

Vajdahunyad várából éjjel fél 11 óra után megindult a papság a Hősök-terén keresztül a kongresszusi oltár felé. A menetben *dr. Glattfelder Gyula* csanádi püspök vitte az Oltáriszentséget. A kongresszusi oltár fényárban úszott. Negyven méter magasságban, mint irányt jelző sarkcsillag ragyogott a kereszt és az oltár mögül a Szentség háttereként: hatalmas fénylegyező.

Mintegy 150.000 férfi vette körül ezt a sejtelmes központot, az érzelmeknek és gondolatoknak csodálatos felkiáltójelét. A szentségkitételkor kemény, érces hangon zengett fel a férfiak seregének ajkán a «Szent vagy Uram». Majd feszült csend szállta meg a teret és a következő pillanatban már hallani lehetett *P. Bangha Béla S. J.* szavát, aki megmagyarázta és kifejtette az éjszakai szentségimádás jelentőségét. Azután *P. Csávossy Elemér S. J.* tartotta meg az első elmélkedést a hitről, amelynek a történelem viharainak legnagyobb zúgásában sem szabad kialudnia a lelkekből. Az elmélkedés alatt egyszerre kialudt a Hősök-terén minden lámpa és a hatalmas buzgó férfisereg minden tagjának kezében gyertyafény gyulladt ki. Ezek az égő gyertyát tartó karok magasba emelkedtek és egy megrendítő hitvallás tört fel az égbe minden férfi ajkáról: Credo... Hiszek... Nemcsak magyarul, vagy latinul, hanem úgyszólván a világ minden népének nyelvén hallottuk a hitvallásnak ezt az egeket megmozgató eskütételét. Újabb szentségi ének után következett a második elmélkedés, az engesztelésről. Majd rövid szünet után harmadszor hangzanak fel P. Csávossy szavai, amelyek most már az önfeláldozás hősi lángjait csiholták ki a férfiszíveknek ebből a szinte beláthatatlan erdejéből:

HISZEK! — DE MIT MOND NEKEM A HIT? Vajjon megérdemli-e ez a fehér kis ostya mindazt a fényt és ragyogást, mely körülveszi, ezt a gigászi erőfeszítést, mellyel a szellem és az izmok erői megfeszülnek szolgálatában, ezeket a költségeket, pénzáldozatokat, melyeket pazar kézzel meghozunk, csakhogy minden lehető fény, dicsőség és gazdagság vegye körül ezt az igénytelen fehér kis ostyakenyeret? Hajók jönnek az Óceánon túl, gyorsvonatok futnak be Európa minden tájékáról, az egész világ megmozdul, mozgósítva vannak a belügy-, a külügy- és honvédminisztériumok, művészek és technikusok dolgoznak már hónapokon át, szónokok és költők, írók és publicisták belefektetik egész szellemi, fizikai erejüket, maga az oltár, melyen most a szentség áll, hónapok s nagy pénzáldozatok műve. Megérdemli-e ez a fehér kis ostya mindezt? Mindezt a pénzáldozatot, erőfeszítést, fényt és dicsőséget?

Ki vagy te? kérdem. Ki vagy te, Oltáriszentség, nekünk? — Krisztus valóságos teste és vére a kenyér és bor színe alatt, így tanítja a hit, a katolikus Egyház!

Mi érteti meg velem, hogy mi nekem az

Az éjféli órákban

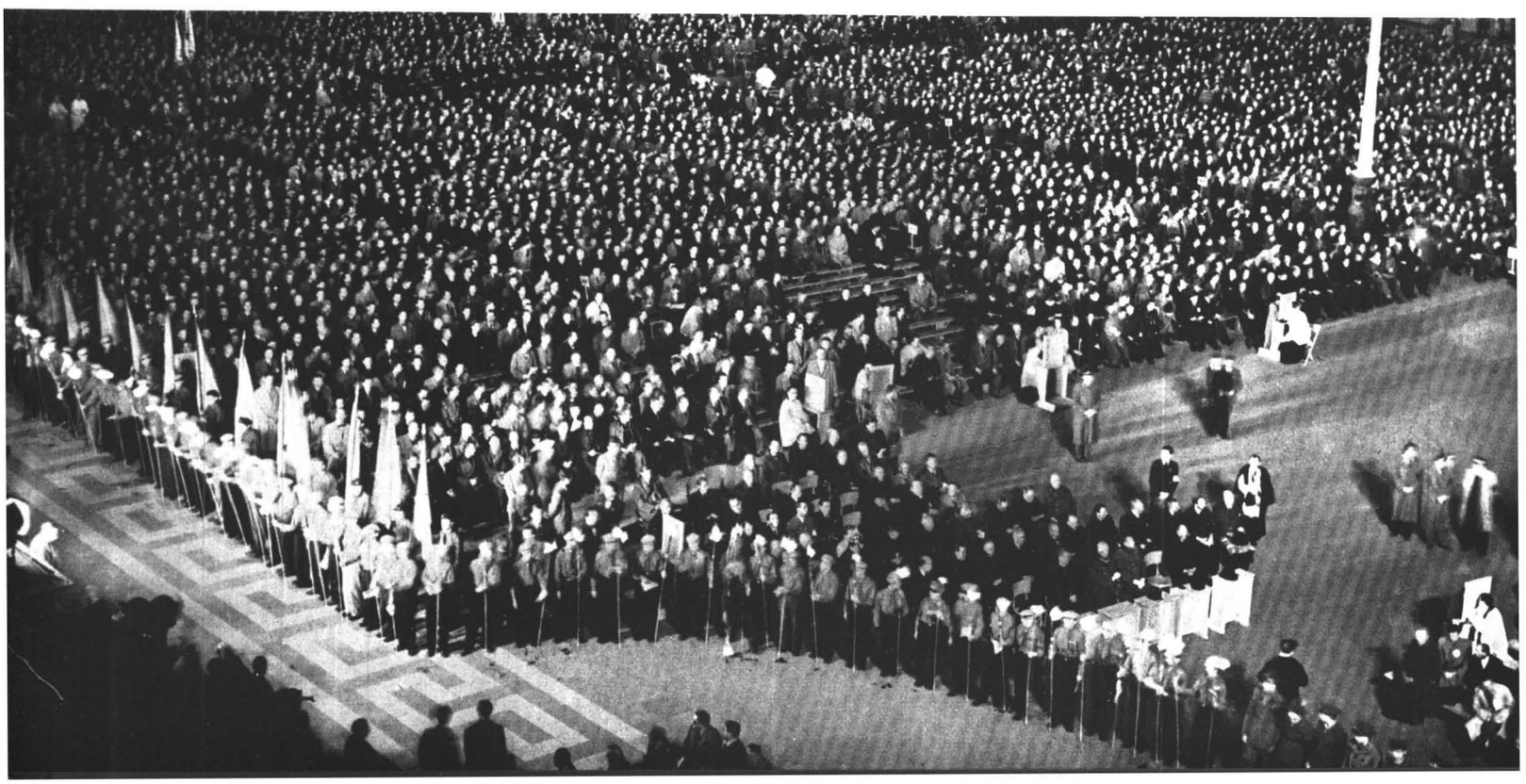

Oltáriszentség, a «mirabile sacramentum», a csodálatos nagy istenség, amint az ének zengi? — Megérteti velem, ha kérdem: ki az Isten, aki ebben az igénytelen ostyában jelen van? Megérteti velem, ha kérdem: Mibe került neki, hogy itt köztünk jelen legyen? Megérteti velem, ha szemlélem, mily csodákat művelt hatalma, csakhogy köztünk jelen lehessen.

Ki az Isten, aki e parányi ostya színét lakóhelyül, palotául választotta magának?

Mibe kerül ennek a nagy Istennek, hogy köztünk jelen lehessen e kis ostyában?

Az éjszaka tűzfényben

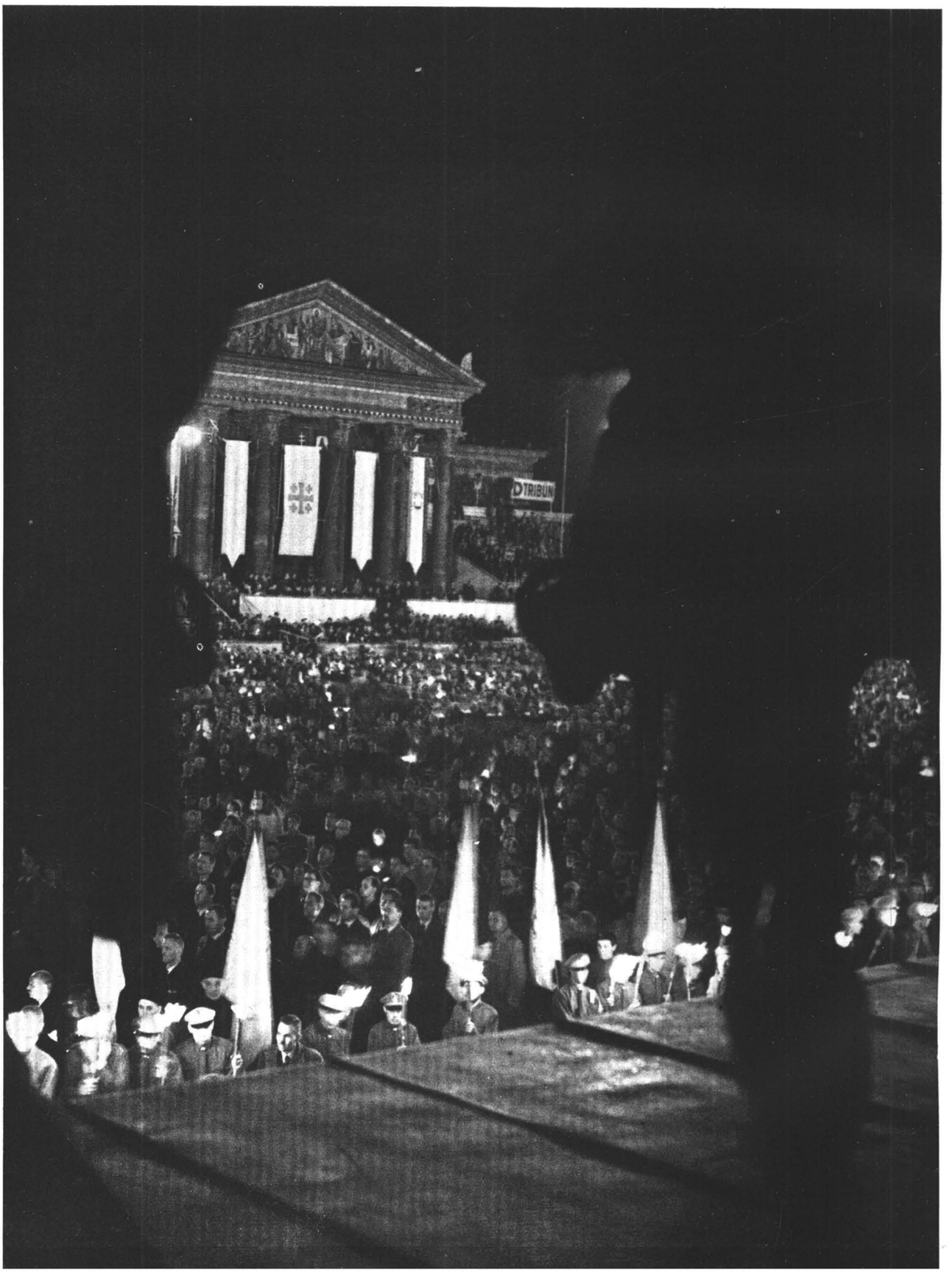

Goma y Thomas bíboros éjféli szentmiséje

Mily csodákat művel! Áttöri a természet törvényeinek acélfrontját, hogy köztünk lehessen; *elédelül* adja magát nekünk!

Isten minden nagyságát, végtelenségét, bölcsességét, szeretetét, szenvedését, vérét, csodáját mintegy összesűríti és a kis ostya alá rejti, hogy megfoghassam őt és magamhoz vehessem: ez az Oltáriszentség, ez a csodálatos szentség, ez a szeretetnek mélységes nagy titka.

Ez a szeretet megérdemel minden viszontszeretetet.

Ez az odaadás megérdemel minden hálát és hálából fakadó viszontátadást, minden áldozatot, minden dicsőítést, mindaz, ami most körülveszi, és még ezerszerte többet.

Annál inkább, mert szeretet, hála, dicsőítés, odaadás helyett ép férfiszívektől a századokon át, amióta a szeretet szentségében él, számtalanszor gyalázatot, hitetlenséget, közönyt, hidegséget, szentségtöréseket tapasztalt. Felvonult most előttünk a századoknak minden istentelensége a pogány Cézárok korától fogva az albiak és valdiak és husziták szentséggyalázásain át a mai istentelenek borzalmas templomrablásáig, Oroszország,

Spanyolország és Mexikó lázító szentségtöréséig. Ezek a szentségtörések és káromlások és borzalmak megkövetést, engesztelést, tiltakozást, elégtételt követelnek.

Azért itt a meggyalázott szentségi Krisztus előtt férfiszívünk minden hűségével és határozottságával tiltakozunk a hitetlenség minden istenkáromlása, templomrablása, szentségtiprása, erkölcstelensége és hitszegése, az Egyház szabadságának minden igazságtalan megkötése, papok és szerzetesek ellen elkövetett minden rágalmak és becstelenségek, a gyermekvilág és az ifjúság minden tervszerű félrevezetése és tudatos megrontása, az istentelenség minden vallásirtó propagandája és főleg minden gyalázat és vakmerő káromlás ellen, melyet az Oltáriszentség ellen elkövettek és elkövetnek az egész világon.

Azért kiáltsátok velem:

Isten szent nevének minden ocsmány káromlása ellen —

Százötvenezer hang: Tiltakozunk!

Isten kihívó tagadása ellen —

Százötvenezer hang: Tiltakozunk!

Krisztus istenségének vakmerő meggyalázása ellen —

Százötvenezer hang: Tiltakozunk!

A szentségi Jézus minden megbántása ellen —

Százötvenezer hang: Tiltakozunk!

Minden szentségtörés ellen —

Százötvenezer hang: Tiltakozunk!

Minden lerombolt, felgyujtott, megszentségtelenített templomért —

Százötvenezer hang: Tiltakozunk!

Minden igazságtalanul bebörtönzött és legyilkolt papért —

Százötvenezer hang: Tiltakozunk!

Minden galádul lemészárolt apácáért —

Százötvenezer hang: Tiltakozunk!

Minden elrabolt iskoláért és kórházért —

Százötvenezer hang: Tiltakozunk!

A hang, az elmélkedőé, tovább beszél az éjszakában:

ELHANGZOTT A TILTAKOZÁS SZAVA. KOmoly volt — de csak akkor, ha saját személyedet illetőleg is jóváteszed, ami Urad és királyod, a szentségi Jézus, a te Istened ellen vétettél. Komoly volt tiltakozásod, ha most magad is bánat és őszinte beismerés által szívedet ismét megnyitod a szentségi Jézus kegyelmének.

Tekints szívedbe!

Nem volt-e onnét éveken át száműzött király a szentségi Krisztus? Keresztény katolikus vagy? Mikor vetted utoljára magadhoz a szentségi Krisztust? Mikor áldoztál utoljára? Talán házas-

Az éjszakai szentáldozás

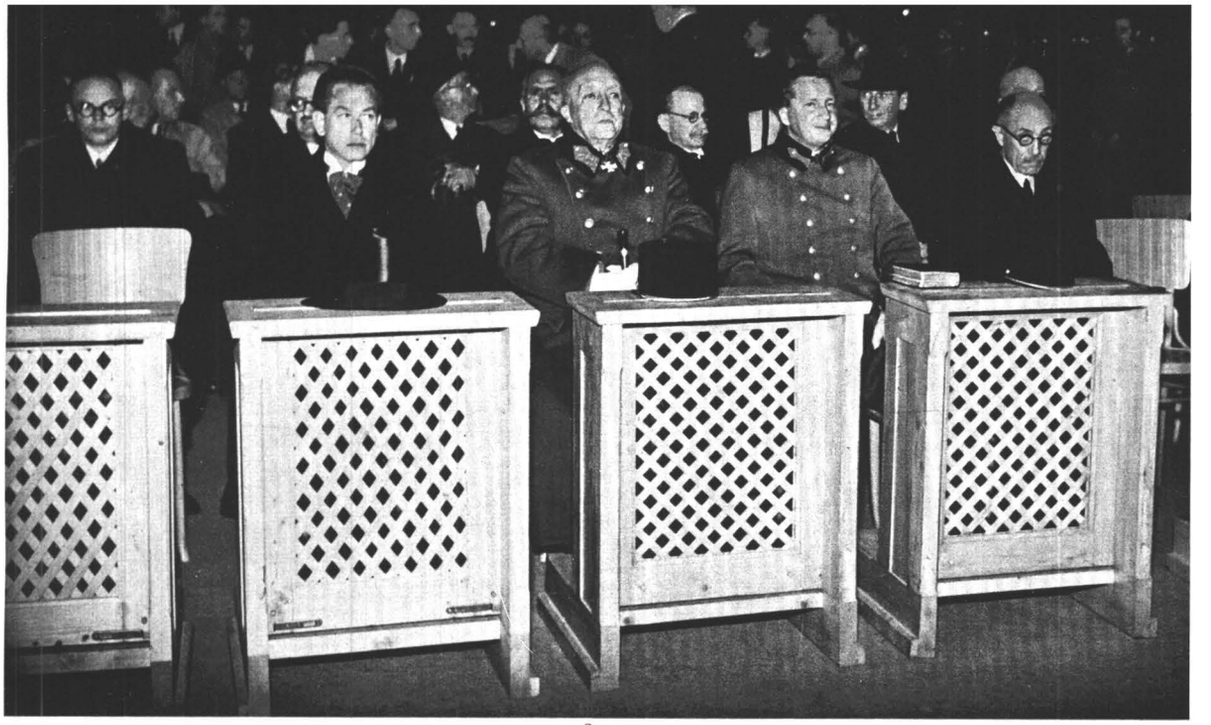

Albrecht főherceg, József főherceg, József Ferenc főherceg, Teleki Pál gróf kultuszminiszter az éjszakai szentségimádáson

ságod óta nem? Talán még akkor sem? Talán első áldozásod óta nem? Talán még soha? Vagy már nagyon régen? Öt, tíz, húsz, harminc év előtt? Vonjon most Szívéhez a szentségi Krisztus!

Talán hitetlenül, érzéketlenül, közömbösen állottál vele szemben eddig? Talán mint ellensége? Talán átpártoltál hitszegően, megalkuvóan az ellenség táborába? Talán Pilátus, talán Júdás voltál, talán bámuló, talán káromkodó tömeg voltál Jézus keresztje alatt? Vonjon most ismét magához a szentségi Krisztus!

Eltévedtél? Úgy-e érzed, hogy nem találtad meg boldogságodat távol Krisztustól? Úgy-e érzed, hogy megcsalt a világ, megcsaltak az emberek, megcsalt a szenvedély, mikor azzal kecsegtetett, hogy jobb dolgod lesz Krisztus nélkül, mint vele? Hová vezet utad, ha tovább folytatod?

Borulj Istened Szívére, mint tékozló fiú, és mondd: Atyám, vétkeztem az ég ellen és Te ellened! Szólaljon meg ajkadon a férfiszív bánata és mondd el lelked mélyéből bűnvallomásodat:

Ajkamról elhangzott minden káromló szóért —

Százötvenezer hang: Bocsáss meg nékem, ó szentségi Jézus!

Minden vétkesen elmulasztott szentmisehallgatásért —

Százötvenezer hang: Bocsáss meg nekem, ó szentségi Jézus!

Szüleim és gyermekeim ellen elkövetett minden bűnömért és mulasztásomért —

Százötvenezer hang: Bocsáss meg nekem, ó szentségi Jézus!

Felebarátom ellen elkövetett minden szeretetlenségért, minden rossz példáért családban és hivatalomban, minden gyűlöletért —

Százötvenezer hang: Bocsáss meg nekem, ó szentségi Jézus!

Minden élvezetvágyért, paráznaságért, házasságí hűtlenségért és visszaélésért a házasság szentségében —

Százötvenezer hang: Bocsáss meg nekem, ó szentségi Jézus!

Minden igazságtalanságért, okozott botrányért és minden gonoszságomért —

Százötvenezer hang: Bocsáss meg nekem, ó szentségi Jézus!

A hang, az elmélkedőé, tovább beszél az éjszakában:

ENGESZTELÉSÜL, ELÉGTÉTELÜL BŰNEinkért nemcsak imádásunkat és tiltakozásunkat, hanem elsősorban tettben megnyilvánuló férfias és bátor szeretetünket ajánljuk fel. Ott leszünk mindenütt, ahol Krisztus és az ő Egyháza érdekei megkívánják, minden gyáva érdekkeresés és emberi tekintet nélkül. Azért kiáltsátok velem:

Ha majd az istentelenek harci támadása hitünk bátor megvallására hív, —

Százötvenezer hang: Ott leszünk.

Ha majd templomainkat, iskoláinkat, papjainkat, apácáinkat, gyermekeink hitét és ártatlanságát galád támadás ellen meg kell védenünk —

Százötvenezer hang: Ott leszünk.

Ha majd a katolikus érdekek, a házasság szentségi jellege és felbonthatatlansága mellett szavazni kell —

Százötvenezer hang: Ott leszünk!

Ha majd a katolikus sajtóért síkraszállani, áldozatot hozni kell és lemondani a megszokott kereszténytelen sajtótermékek pártolásáról, olvasásáról —

Százötvenezer hang: Ott leszünk!

Ha majd a húsvéti szent kötelezettség teljesítése érdekében ott kell állni a gyóntatószéknél és bűneinket bevallani —

Százötvenezer hang: Ott leszünk!

Fogadd tehát, szentségi Jézus, százezer férfiszív szent fogadását és felajánlását, amellyel magát szentséges Szívednek szenteli engesztelésül és elégtételül a férfivilág mulasztásaiért és bűneiért főleg a nyilvános életben, a tudás és művészet, a technika és a gazdasági élet elszakítása által a Tőled hirdetett és általad megállapított erkölcstől és szent parancsaidtól.

Most elalszik a villanyfény és kigyulladnak kezetekben a fáklyák. Fogadd, Urunk Jézus, szívünk szeretetlángját, hogy lelkünk, akaratunk érted lángoljanak egyedül.

Százötvenezer hang: Szívednek szenteljük magunkat.

A hang, az elmélkedőé, tovább beszél az éjszakában:

KÖNYÖRÜLJ RAJTUNK, Ó IRGALMAS JÉzus, és vonj Szívedhez mindnyájunkat. —

Légy te király ne csak hű fiaidnak, akik Tőled soha el nem szakadtak, hanem a tékozló fiúké is, akik Téged elhagytak. Légy királya azoknak, akik még a pogányság sötétségében és a halál árnyékában ülnek és vezesd őket a hit világosságába és Isten országába. Légy királya azoknak, akiket a vélemények különbsége elválaszt tőlünk, vagy a szakadás Egyházad testéről letört, és add, hogy mielőbb egy akol és egy pásztor legyen. Adj, ó szentségi Jézus, minden nemzetnek és országnak biztos békét és szabadságot, egyesítsd a családokat és minden embert szereteted nagy birodalmában, hogy mindnyájan egyek legyünk, amint Te és az Atya egyek vagytok, és a világ négy tájáról visszhangozzék a szó:

Dicsőség az isteni Szívnek, melyből nekünk az áldás fakadt. Amen.

Éjfélre járt már az idő, amikor az elmélkedés és a vele kapcsolatos szentségimádásnak vége volt. Éjfélkor vonult nagy asszisztenciájával az oltár elé *Goma y Thomas* Izidor bíbornok, toledói érsek, Spanyolország prímása és megkezdődött az *éjféli szentmise*, amely alatt 300 pap áldoztatta meg a résztvevő férfiak seregét, 600 díszbeöltözött ministránstól kísérve. Alázattal borult le a férfiak tengernyi serege, hogy az Oltáriszentségben magához vegye az Úr Krisztus valóságos testét.

Szentáldozás

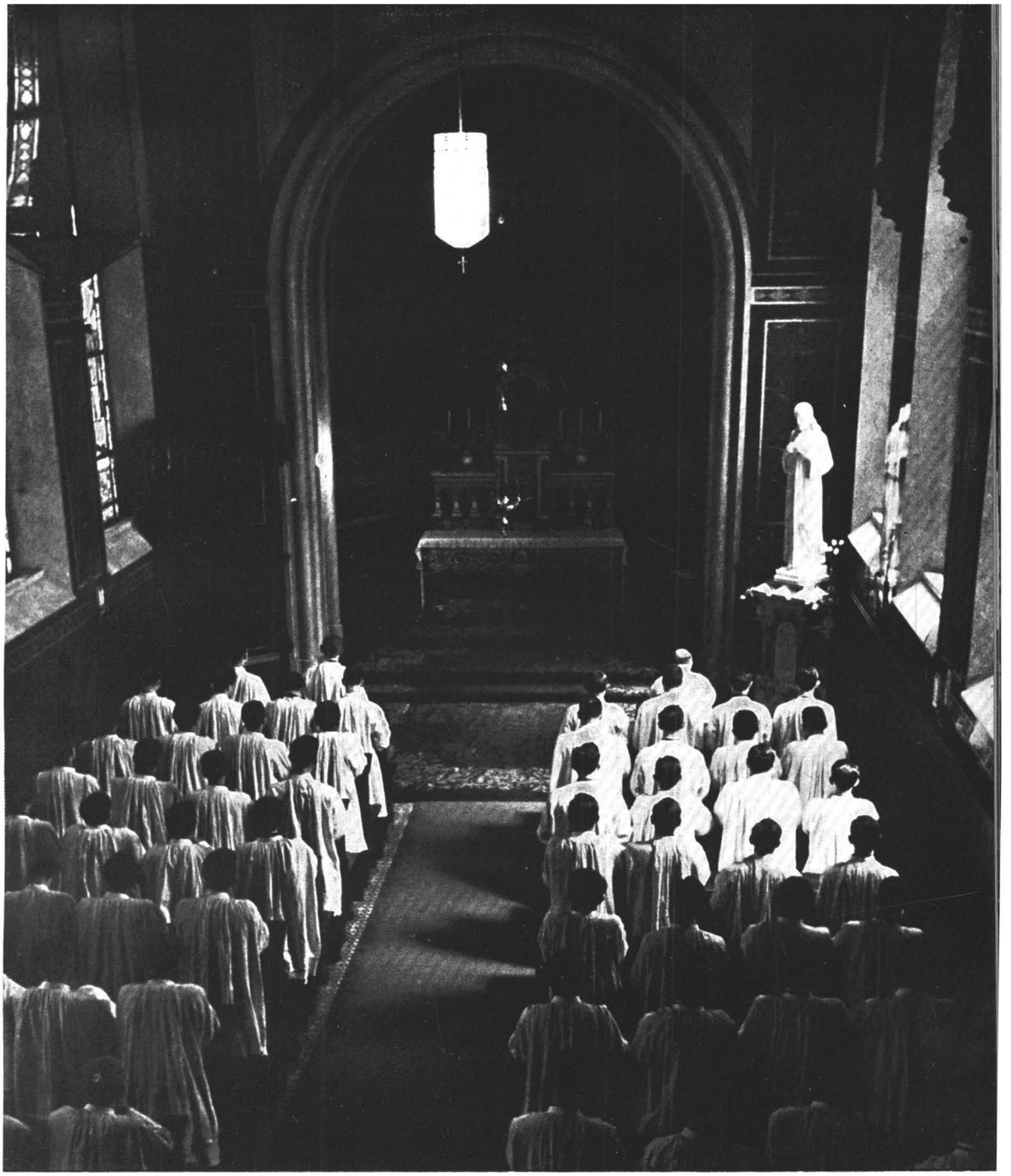

Az Eucharisztikus
Krisztus diadaláért

1938 MÁJUS 28, SZOMBAT (SZENT ÁGOSTON NAPJA)

A KONGRESSZUS HARMADIK NAPJA

AZ EUCHARISZTIKUS KRISZTUS DIADALÁÉRT

«UJJONGANAK A TE SZENTJEID» . . . Ezzel a mondattal kezdődik a mai mise introitusa, amelyet a budapesti templomokban mondanak. Ma a missziókért miséznek valamennyi templomban, az Erzsébetvárosi templomban keleti szertartású főpapi misét mond dr. Sztojka Sándor munkácsi püspök s a nap egyik legnevezetesebb eseménye éppen az Egyház egységéről szóló konferencia.

AZ EUCHARISZTIA ÉS AZ EGYHÁZ EGYSÉGE

JELENTŐSÉGÉBEN VALÓSÁGGAL AZ ÜNnepi gyűlések szintjéig emelkedő volt az a gyűlés, melyet a kongresszus keleti albizottsága a központi Katolikus Kör Molnár-utcai nagytermében szombaton déli 11 órakor rendezett. A programm ezt a gyűlést «az Eucharisztia és az Egyház egysége» címmel jelezte és már külsőségeiben is a teljes egyházi egység reprezentánsa volt. Ott volt a keleti és nyugati Egyház sok főpapja. Ott voltak a legkülönbözőbb nemzetek tagjai s a gyűlés soknyelvűségében megnyilatkozott egyértelműség szinte azt az érzést keltette, hogy a bábeli csoda fordult meg itt ellenkezőjére, vagy a pünkösdi lángnyelvek hatása nyúlt ki két évezred utánra.

A gyűlés kezdete előtt általános figyelem között Szántay-Szémán István dr. pápai prelátus emelkedett szólásra. Latin és magyar nyelvű beszédben köszöntötte a kongresszusra összegyűlt testvéreket és az előkelőségeket. Fölkérésére Tappauni Ignác híboros mondotta el elnöki megnyitóját francia nyelven.

Az első szónok Kurteff Cirill bulgár püspök volt, aki bulgár nyelven beszélt.

Kurteff Cirill szófiai püspök:
Az Eucharisztia az egység legfőbb tényezője.

AZ EUCHARISZTIA VALÓBAN SZIMBOLUMA és tényezője az Egyház egységének.

A keresztény Egyház kezdettől fogva és a katolikus Egyház még ma is, mint Jézus Krisztus hagyatékának hűséges és tévedhetetlen végrendeleti végrehajtója, mindig is így fogta fel az Eucharisztia ezen kettős szerepét. Ma:

1. az Eucharisztia az Egyház egységének szimboluma;

2. az Eucharisztia pozitív tényezője is az egyházi egységnek;

3. az Eucharisztia gyógyszer az egyházi egységet lerombolni szándékozó törekvések ellen;

4. gyakorlati következményeiben döntő megvalósítója is lesz az egységnek!

Utána Gojdics P. Pál püspök kárpátaljai rutén nyelven beszélt.

Gojdics Pál eperjesi püspök:
Az egység ideje.

KÖZEL EZER ÉVE, HOGY A NAGY, SZÉP Kelet, Nagy Szent Atanáz, Nagy Szent Vazul, Aranyszájú Szent János, Nagy Szent Gergely és sok más nagy szent püspök egyházának hívei elszakadtak Szent Péter sziklájától, elszakadtak Rómától, elszakadtak Krisztus Helytartójától és elindultak a lassú sorvadás, tespedés szomorú útján, — mint a szőlővessző, mely elszakadt a szőlőtőtől. Krisztus Urunk Szíve vérzik, amikor látja a sok millió megkeresztelt lelket a lelki eltévelyedés útján. Mindenki, aki szereti Krisztust, kívánja, hogy az egyházak között, a hívek között, Kelet és Nyugat között Krisztus forró kívánsága szerint visszaszálljon az Egység, a Szeretet. Krisztus Helytartóinak mindenkor a legforróbb vágya volt az, hogy a felbomlott egységet helyreállítsák. Ha valamikor, akkor itt az alkalmas idő, hogy leborulva kérjük az Eucharisztikus Krisztus Királyt: könyörüljön meg a szegény Keleten, könyörüljön főleg a szerencsétlen Golgotát járó orosz népen, szabadítsa ki a kommunizmus sátáni uralma alól, ébressze fel többszázados eltévelyedéséből, hozza vissza Krisztus Egyházának kebelébe, hogy legyen «egy akol és egy pásztor».

Minya Lajos (Ruszinszko):
Az Eucharisztia titka.

A SZENT ATYA HIVÓ SZAVÁRA MI GÖRÖGszláv szertartású, a Kárpátalján lakó katolikus ruszinok is elhoztuk a Legméltóságosabb Oltári-

szentségben jelenlévő Úr Jézus Krisztusnak hitünket és hódoló imádásunkat, szeretetünket és ragaszkodásunkat, reményünket és bizodalmunkat, hűségünket és alárendeltségünket.

Eljöttünk, hogy vegyük áldását és elvigyük Szentséges Szívének ajándékát, «igazságot, békét és örömet a Szentlélekben» (Róm. 14. 17.), hogy erősödjék meg és terjedjen köztünk és bennünk Krisztus országában Krisztus békéje, a hit egysége és a lelkeknek Péter sziklájához való hűsége. Történelmi igazság, hogy a keleti egyházban az Eucharisztia kultusza régi és gazdag: tanításban, imában és szertartásban. A nagy szakadás megdermesztette az Eucharisztia kultuszát, de nem érintette az Eucharisztia titkát. Az isteni Gondviselés különös kegye nem engedte meg, hogy Kelet és Nyugat az Oltáriszentség misztériumában széjjelváljon. Istenben a reménységünk, hogy éppen a Legméltóságosabb Oltáriszentség az egyesítő erő és az összekötő kapocs Keletnek és Nyugatnak egyesülésében és Krisztus szent akaratának megvalósulásában: «és egy akol leszen és egy pásztor» (Ján. 19. 16.). Örömteljes jelenségeket látunk, melyek az egységre való törekvés sikerével biztatnak bennünket. Ezek a jelenségek az Eucharisztiának liturgián kívüli tisztelete, mely egyre szélesebb teret nyer. Ez háromféleképen nyilvánul:

1. nyilvános szentségimádásokban;
2. eucharisztikus körmenetekben;
3. szentségi áldásokban.

Előadását a szent liturgia áldozási részét bevezető imával végezte: «Figyelmezz reánk, Urunk Jézus Krisztus, Istenünk, szent lelkedből és királyságod dicsőségének trónusáról . . . és aki láthatatlanul közöttünk is itt vagy. Jöjj el s szentelj meg bennünket».

Buczkó János lembergi segédpüspök:
A szeretet egysége.

A PUSZTA HITEGYSÉG MÉG NEM VOLT tökéletes. A hit cselekedetek nélkül halott. Itt olyan egységre van szükség, minő az emberi test tagjainak egysége, mert az Egyház Krisztus misztikus teste. Itt a szeretet egységére van szükség, mely bennünk, Krisztus misztikus testének tagjaiban kell hogy éljen egymás iránt.

Az Eucharisztiában a hit egysége (mert mysterium fidei) találkozik a kultusz egységével (mert ez a keresztény kultusz központja mindenütt) és az uralom és kormányzat egységével, mivel az Eucharisztia hite szoros összefüggésben áll a primátus tiszteletével. Az Eucharisztia tesz bennünket igazi testvérekké az ő jogara alatt. Imádjuk Krisztust, ki bennünket önmaga által s a Pápa fősége alatt egy titokzatos testté egyesített.

Varouhas Dénes konstantinápolyi püspök:
Vágy az egység után.

A KERESZTÉNYSÉG EGYSÉGÉNEK szükségességét ma sokkal élénkebben érezzük, mint valaha, mert az ellenségek összefognak, hogy támadják az Egyházat és a társadalmat. A kongresszus óhaja csak Szent Bazil liturgiájának szava lehet: «Uram, szüntesd meg a szakadásokat s az eretnekségeket s add meg Egyházadnak a békét s az egységet!»

Kurteff Cirill
szófiai püspök

Gojdics Pál
eperjesi püspök

Minya Lajos
lelkész,
Ruszinszko

Buczkó János
lembergi segéd=
püspök

Varouhas Dénes
konstantinápolyi
püspök

CÉLOK ÉS FELADATOK

(A SZAKOSZTÁLYOK ÜLÉSEI)

A MAGYAR LEÁNYIFJÚSÁG ÜNNEPI GYŰLÉSE

AZ EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUSNAK sok fenséges részlete mellett kedvességben, üdeségében mint valami virágcsokor ragyog a szombat délelőtti magyar leányifjúsági gyűlés az Ünnepi Csarnokban. A budapesti és a környékbeli összes leányiskolák, intézetek növendékei gyönyörű és változatosan színes, mintájukban elkápráztató magyar ruhákban vonultak fel a városligeti hatalmas Ünnepi Csarnokba, hogy résztvegyenek a magyar leányok gyűlésén. Negyven—negyvenötezer fiatal leány zsibongása töltötte meg a termet.

Az Ünnepi Csarnok díszdobogója ezúttal színpaddá változott, a különböző iskolák és intézetek növendékei várták rajta életüknek egyik legemlékezetesebb eseményét. A lélekemelő és kitűnően megrendezett ünnepségre eljött József főherceg és felesége, Auguszta főhercegasszony, továbbá Shvoy Lajos székesfehérvári megyéspüspök, Hász István tábori püspök, Mészáros János érseki helytartó és a társadalmi élet számos előkelősége.

STADLER FRIDA, A MAGYAR LÁNYOK katolikus akciójának szervezője rövid beszédben vázolta az ünnepség előkészítésének munkálatait, majd Shvoy Lajos megyéspüspök üdvözölte az egybegyűlteket és kérte a jövő Magyarország leendő anyáit, hogy életük minden szakában tartsák meg az eleven kapcsolatot az Eucharisztiával. Utána Pintér László kalocsai teológiai tanár ismertette az élőképjáték tartalmát, mely a női szentek oltáriszentséges életéből vett jelenetekből állott. Ezután megkezdődött a szép ünnepség. A Ranolder-intézetbeli 700 tagú iskolaénekkar és zenekar kísérte végig az egyes képeket.

A történeti képek keretében felvonultak Magyarország legszebb s kortörténetileg leghűbb jelmezei s valósággal életre kelt a bensőséges keresztény élet minden misztikus szépsége.

Sorra jelentek meg, szinte látomásként, a roppant színpad élőképei, mozdulatlanná merevedett tömegjelenetekként azok a mozzanatok, amelyek a női életet a legméltóságosabb Oltáriszentséghez kötik. Legelőször az Angyali Üdvözlet, amely az Ige testtéválását először hirdette. Majd a női világnak az Oltáriszentséget különösen tisztelő tagjainak életéből egy-egy szimbolikus jelenet. A rózsákat hullató és az Égi Kenyér sugallatát földi kenyérként osztó Magyar Szent Erzsébeté, azután Szent Orsolyáé, a Szent Ferenc-rend testvérágát megalakító Szent Kláráé, aki szentségtartóval kezében verte vissza csodásan a nővéreinek zárdáját ostromló arabokat, a Nagy Szent Gertrúd életéből vett színes jelenetek. A több mint másfél óráig tartó ünnepség után a 40.000 főnyi leánysereg példás rendben hazaindult, magyaros ruháikkal soha nem látott színt és kedvességet varázsolva a Városliget májusi pompájába.

Jelenet a lányok kongresszusi mozdulatkórusából

AZ EUCHARISZTIA ÉS A HITTERJESZTÉS

UGYANEBBEN AZ IDŐBEN VOLT AZ ÚJ-városháza közgyűlési termében az Eucharisztia és a hitterjesztés kapcsolatainak tárgyalása; a szakosztály gyűlésén Breyer István győri püspök elnökölt s Rogács Ferenc prelátus, P. Röss Bertalan O. F. M. és Antal János szalézi tartományfőnök voltak a gyűlés előadói.

Rogács Ferenc prelátus (Szombathely):

Napkelettől Napnyugatig.

«ELMENVÉN AZ EGÉSZ VILÁGRA, TANÍTsatok minden nemzetet, megkeresztelvén őket. És én veletek vagyok (Mt. 28, 19.).»

Ezek a mennybe induló Üdvözítőnek búcsúszavai. A misszió parancsa és a jelenlét ígérete foglaltatik bennük: két vezércsillaga az Egyháznak. Amerre hirdetik az evangéliumot, arra jár Krisztus is. Ott van erkölcsi jelenléttel, apostolaival együtt munkálkodván (Mk. 16, 20); ott van testi jelenléttel az Oltáriszentségben. A katolikus misszió a világ meghódítása Krisztus részére, és a misszió útvonala, magasztos értelemben, a szentségi Üdvözítő diadalútja.

Pünkösdi tűzzel a szívükben indultak világgá az apostolok. Szárazon és vizen bejárták a római birodalom területét, mindenütt hordozván Jézus nevét a pogányok, királyok és Izrael fiai előtt (Csel. 9, 15). Az ellenség véres üldözése elől Krisztus hívei eleinte riadtan bújtak meg a katakombákban. De miután Krisztus áldozatába belekapcsolták a saját életük áldozatát és Cyprianus tanusága szerint «naponkint itták Krisztus vérének kelyhét, hogy Krisztusért maguk is készek legyenek vérüket ontani»: nyiltan és bátran szegődtek Krisztus mellé. Kíséretükben az Úr bejárta a birodalmat: Napkelettől napnyugatig, a római birodalom egész területén Krisztus miseáldozatát mutatták be és három világrészben énekeltek himnuszokat az ő tiszteletére.

De a római birodalom még nem a világ. Horizontján túl barbár népek tanyáznak. Ezek a félelmetes tömegek törzsfőik vezetésével valami ösztönös nyugtalansággal nyomulnak nyugat felé és a birodalom határait döngetik. Szent Ágoston szíve is megremeg, mert az áradat pusztulással fenyegeti a római kultúrát és a keresztény Egyházat. Századokon át hullámzik ez a nyugtalan vándorlás, míg új hazájukban elhelyezkednek a hódítók. Nyomukban a római birodalom lehanyatlott, de Krisztus Egyháza friss hajtással gazdagodott. Apostoli férfiak indultak útnak, felkeresték a barbár jövevényeket és Krisztust hirdették nekik. A néptömegek királyaik vezetésével keresztvíz alá hajtották fejüket. Krisztus diadallal vonult végig az új Európán: s a szilaj barbárok a kereszt zászlaja alatt Krisztus békés alattvalóivá szelídültek. A barbárok őserejébe beoltódott Krisztus vére.

Az újkor hajnalán lázas nyugtalanság vett erőt a kedélyeken: kincsekre áhítozás, tudományos és kalandos vágyak. Az egykori «nyugati végekről» hajórajok indultak szerteszét az óceánon. Ábrándos remények feszítették vitorláikat, s az óceán hullámai titokzatos morajjal beszéltek nekik egy ismeretlen, új világról. Sokan mentek megrabolni az új világot aranyától, őslakóit idealizmusuktól. De mentek nagyszámmal olyanok is, akiket Krisztus szeretete sürgetett és a lelkek megszentelése vonzott.

Lélekemelő diadalmenet! De hajh, amerre ment, vértanuk vére áztatta az útvonalat.

De kétezer esztendő alatt a századok halhatatlan királya birtokbavette a földkerekséget. Megmutatkozott mind az öt világrészben és minden népet meghívott asztalához (Mt. 22, 10). Ezután már nincs más vágya, minthogy egyenként hódítsa meg a szíveket és minden embert titokzatos testének tagjává tegyen. Hogy szándéka valósuljon, apostoli lelkű hithirdetők, köztük magyar véreink is, járják az öt világrészt, hogy terjesszék Isten országát. Missziós utak szelik keresztül-kasul a világot s a megtérés és hithagyás hullámzása közt lassan, de szakadatlanul vonul végig a világon az Eucharisztia diadalmenete. Tövises, véres utaira a Kis Szent Teréz hint rózsákat . . .

Szószerint teljesült a próféta látomása: «Napkelettől napnyugatig nagy az Úr neve és minden helyen tiszta áldozatot mutatnak be neki» (Mal. 1, 1) és «napkelettől napnyugatig magasztalják az Úr nevét» (Ps. 112, 3).

A XIX. század az Eucharisztiának egy újszerű diadalmenetét indította el: az eucharisztikus kongresszusokat, a missziós utak ellenképét. Eddig Krisztus kereste fel a világ népeit: most a nemzetek visszaadják a látogatást. Sokan jönnek napkeletről és napnyugatról hódolni (Ps. 85, 9. Mt. 8, 11) s az Eucharisztia közös ünneplésében összedobban az öt világrész kereszténysége.

Most Szent István király népe rendezi a világ eucharisztikus diadalmenetét. Bemutatja hódolatát, az imádás virágai mellé odahinti

gondját=bánatát is; hálát ad a hit kegyelméért; engesztelést nyujt a nemzet bűneiért; kérése pedig egyetlen imádságos óhajba olvad, amint vendéglátó szeretettel öleli keblére az öt világrész képviselőit.

Dr. Röss Bertalan O. Cap.:

Missziós mozgalmaink és az eucharisztikus élet.

KÖRÜLÖTTÜNK A PUSZTULÁS ERŐI, a társadalom mélységeiben pedig titokzatos dördülések. Meghasonlott emberek üzennek hadat Istennek, hitnek, templomnak, kereszténységnek!

Mit tegyünk? Nem jajveszékelhetünk: Krisztus köztünk van, helyt állunk és semmi körülmények között el nem hagyjuk a kereszténység hadállásait és le nem mondunk Európa 2000 éves keresztény rendjéről.

Hogyan tegyük ezt?

Aki nem akar hűtlen lenni Jézus evangéliumához, az szent esküt tesz arra, hogy legalább oly fanatizmussal akar harcolni Krisztus világmentő gondolatainak megvalósulásáért, mint az istentelenek dolgoznak az ő felforgató eszméikért. Krisztus pedig ebben a gondolatban fejezte ki a megváltói működés célkitűzését: «Hogy mindnyájan eggyé legyenek!»

Igen, legyenek eggyé a nemzetek, a népek családjai. Honnét vegyük Krisztus parancsa teljesítéséhez a tüzet?

Nincs más mód, mellyel a népeket eggyé lehetne olvasztani, mint éppen az Oltáriszentség egyesítő ereje. Valahányszor térdelünk az oltár előtt, jusson eszünkbe, hogy még több, mint ezer millió ember a bálványok sötét szörnyetegeinek és a tévedések oltárai előtt hajtja porba fejét. Valahányszor szívünkbe tér a Megváltó szentséges teste, ne feledjük, hogy az Oltáriszentség erejét Krisztus minden ember megmentésére szánta!

S ha ezt mind lelkünkbe idézzük, akkor bizonyos, hogy a köztünk lakó Isten Fiának világot átkaroló szeretete megszáll minket is, akkor viharzó erővel tör ki szívünkből a népeket megmenteni vágyó akarat tettrekészsége, akkor azt sem fogjuk soha gondolni, minek törődjünk mi a kínaiak, japánok, négerek, malájok, pápuák, eszkimók térítésével, mi, mert hiszen akkor mindnyájan érezzük, hogy a legelső katolikus kötelesség, amit a legméltóságosabb Oltáriszentség egetverő harsogással hirdet, az, hogy az Igaz Isten szolgálatában és az eucharisztikus oltár fényében eggyé kell olvasztani a nemzeteket!

Antal János, szalézi tartományfőnök:

Az Eucharisztia és a missziós hivatások.

VALÓBAN CSODÁLATOS AZ A BÚZASZEM, melytől az Eucharisztia kenyere fehérlik! Az isteni Magvető elveti ezt a búzaszemet a gyakori áldozó szívébe s abban illatos liliomokat szöktet szárba. De csodálatos az Eucharisztia tűzpiros bora is! Minél többször veszi az ember, annál józanabb lesz tőle. (Szent Jeromos.) És ez a józanság elsősorban abban nyilvánul meg, hogy kellő értékére szállítja alá a földi javakat s ehhez méri élvezetüket. Az Oltáriszentség kenyérfátyolát gyakran szemlélő leánylélek akárhányszor nem nyugszik addig, míg ő maga is fátyolt nem ölthet; valamelyik apácarend fátyolát. A szent kenyérből naponkint táplálkozó ifjúnak pedig gyakran leghőbb vágya lesz, hogy ő is megtörhesse egykor az isteni Ige kenyerét azoknak, akik még a sötétben s a halál árnyékában ülnek és éheznek . . .

De az Eucharisztia nemcsak a hivatások hófehér magva, hanem az a fönséges Segítő is, akinek szeretetét nagylelkűségben legyőzni nem lehet. Bőségesen megáldja tevékenységünket.

Mikor a missziós apostol elfáradt a nagy evangéliumi munkában, akkor ismét Krisztus az, aki felújítja és felfokozza lankadó erőit az Oltáriszentségben. Ha nehéz vagy sikertelen az ugartörés, Krisztus vigasztalja, bátorítja, biztatja a csüggedőt. Ha a misszionárius lelkét ellepi a honvágy köde, az Oltáriszentség napsugara csakhamar eloszlatja azt.

Mennyi tanítást ad apostolnak a néma, de mégis oly beszédes tabernákulum! Ahogy a szent Ostyát kiveszik, ide=oda viszik, leteszik, elzárják, az önként sugallja a gondolatot: Légy te is ilyen áldozati ostya Isten kezében! De beszél a szent Ostya fehérsége is: Légy te is kicsiny és fehér. Angyali tisztaság és mély alázatosság az apostoli élet sikerének a titka!

Végül az Eucharisztia teszi igazán hatékonnyá is a missziós munkát. «Van egy csalhatatlan eszközöm, mely megadja majd nektek a békét és a mennyországot!» — mondotta Don Unia Mihály, a columbiai bélpoklosok apostola, az Agua de Dios=telep szerencsétleneinek. Ez a csalhatatlan eszköz pedig nem volt más, mint az örökimádás meghonosítása a szegény betegek között.

Naponta kétszázan keresték fel az Oltáriszentséget, aminek hatása az lett, hogy a fájdalmak városa az ima birodalmává, valóságos földi paradicsommá változott — bárcsak változtatna Ő lelki paradicsommá minden más bélpoklos telepet is!

AZ EUCHARISZTIA ÉS A FALU

HANAUER ISTVÁN PÜSPÖK ÉS ALBRECHT királyi herceg elnököltek azon a gyűlésen, amely a magyarság legnagyobb rétegének a magyar falu népének és az Eucharisztiának kapcsolatait vitatta meg. Ez a tárgykör valóban nem maradhatott el: a Kongresszus főképp ezzel a témájával mutatta meg magyarságát, ugyanakkor, amikor a párhuzamos gyűlés szónokai az egész világról, s távoli földrészekről és Krisztusnak minden népeken keresztülhatoló diadalútjáról beszéltek!

Széll József m. kir. titkos tanácsos, ny. magyar királyi belügyminiszter:

Krisztus, a magyar falu középpontja.

SZENT ISTVÁN KIRÁLY KISEBBIK LEGENdájának 6. cikkelyében olvassuk, hogy az államalapító nagy király

> «Általlátván, hogy a híveknek terhére lenne, ha a kívülsőbb helyekről a misék ünnepnapjaira odagyülekeznének, meghagyta tehát, hogy minden tíz falu népe rakjon egyházat, melynek egyházmegyéjébe tartozzék, nehogy megunásnak miatta szűkösebben legyen gondja vallásának szolgálására. Emez egyházaknak élére, életüknek érdeme szerint, püspököket és papokat állított, hogy a népet az apostoli hagyomány hatalmával oktassák.»

A szent királynak ez a rendelése, ez a ténye bölcsességének legfényesebb bizonysága volt. Hiszen ezzel a rendelésével nem egyebet cselekedett, minthogy örökre eljegyezte országát és népét Krisztussal, annak Egyházával és a Legfölségesebb Oltáriszentségnek kultuszával.

A honalapító király csakis egyenesen az Istentől sugallt divinációval érezhette meg, hogy egyedül Krisztusból és Krisztusban élhetünk, kultúránknak alapjai, minden nagy gondolatunk és eszménk egyedül Tőle valók. Mintha Isten a Zsoltárossal eszméltette volna rá arra az igazságra, hogy másé nem lehetünk, mert az Isten Krisztusnak adta örökségül a nemzeteket; míg azok az övéi lesznek, élnek, — ha Tőle elszakadnak, elvesznek. Ami él, akár lélek, akár nemzet, faj vagy emberiség, Krisztusé legyen, mert belőle él.

A krisztusi kegyelem, Krisztusnak életet adó és gyógyító kenete azonban az Ő Egyházában, ebben az alabástrom edényben van letéve, — következésképen a királyi rendelés egyszersmind örök kötés volt a magyar nép és Krisztus Egyháza között és a legszentebb friggyé vált egyúttal közte és az Oltáriszentség között is.

Krisztus az örök élet, Egyházát is per omnia saecula saeculorum alapította, hogy azon sohase vehessenek erőt a poklok kapui, az Oltáriszentség pedig minden időfolyástól mentes megismétlődése a Fiú áldozatának az örökkévaló Atyának felajánlva.

Mindezen örökkévalóságokkal szemben azonban a világtörténelem nagy temetőjében bemohosodott sírkövek beszélnek arról, hogy az államok is meghalhatnak. A történelem azt is tanítja még, hogy az állami lét elvesztése sem véglegesen katasztrofális, ha tovább él a *nemzet*. Az állam ugyanis itt esetlegesebb, a nemzet mélyebb valójú lénynek tűnik fel és csak egy eset fordulhat elő, amelyben az államra nézve minden reménynek vége van: ez a nemzet halála. S amíg az államiság halála csupán «szellemi halál» a feltámadásra való reménységgel, addig a nemzet halála: «testi halál» is, amely örökre szól.

Mérhetetlen jelentőségű annak felismerése, hogy valójában minden állam élete végeredményben az őt alkotó egyedek kezében van s ezeknek áll hatalmukban az, hogy államukat erősítsék, vagy gyengítsék, hogy annak életét meghosszabbítsák, megrövidítsék vagy éppen kioltsák.

Ha tehát most azt kérdezné valaki tőlem, hogy mit jelent ma is a magyar nép, a magyar nemzet életében a templom és az Oltáriszentség, hogy mit jelent a szentmise és a szentáldozás: megint csak a Zsoltárost idézném, akinek szavai szerint Krisztusnak adattak a nemzetek, s amíg azok az Övéi lesznek, élnek, mihelyt azonban Tőle elszakadnak, elvesznek. Hozzátenném még azt is, hogy mindezek a nemzet egyes egyedein keresztül és azokon által jelentik a népnek, a nemzetnek szüntelen regenerálódását, ifjodását a legszentebb Forrás vizében.

Ámde manapság szinte fojtó szorongattatások között, mély szomorúsággal látjuk, hogy első szent királyunk öröke, egy mocsárlázban égő s új eszmények keresésében tévelygő Európa kellős közepén fekszik. Annak az Európának a közepén, amely egy részében szinte már szakítani látszik a krisztusi kereszt kétévezredes megszentelt hagyományaival, s ahol a legádázabb tusára kell elkészülnünk az Antikrisztussal szemben, bástyákat és várakat kell építenünk, nem ugyan kőből és téglából, hanem az Istenben való hitből, előrelátásból, gon-

doskodásból és állhatatosságból, hogy a magyar lélek ellen való támadásokat a legerőteljesebben visszaverhessük, hogy azokat Isten kegyelmével minden időkre lehetetlenekké tegyük.

A magyar nemzeti társadalomnak kétharmad részét éppen a falvak lakossága teszi ki. A magyar falu népe tehát az a talapzat, amelyen a nemzeti felépítmény, a nemzetnek minden anyagi és kulturális ereje nyugszik, az a gyökérzet, amelynek egészséges és erős nedvei az egyedül alkalmasak arra, hogy a nemzeti élet fája virágbaborulhasson és semmi szín alatt el ne száradjon.

A jelenlegi magyar királyi kormány a keresztény nemzeti gondolat jegyében áll. Ez pedig annyit jelent, hogy minden erejével arra törekszik, hogy a magyar életnek, s benne elsősorban a magyar falunak középpontja továbbra is az élő Krisztus maradjon. Arról is meg van győződve, hogy a gondok, a nélkülözések, különösen pedig a tervszerű lélekrombolás meggyöngítik a falu lelkének ellenálló erejét. És éppen ezek a felismerések voltak alapokai annak, hogy a kormányzat a leglelkiismeretesebb gonddal dolgozik azon, hogy — csupán az állam anyagi erejétől korlátozottan — minden erőfeszítéssel valósítson meg olyan szociális és gazdasági reformokat, amelyek alkalmasak lehetnek arra, hogy falusi népünk sorsát gyökeresen és tartósan orvosolják.

Valóban bölcsen és klasszikus szavakkal foglalta össze Serédi Jusztinián Őeminenciája, Magyarország Bíboros Hercegprímása az 1936. évi XXVII. Katolikus Nagygyűlést bezáró beszédében a Nagygyűlés célkitűzését abban az egy mondatban, hogy

«tartsuk meg, vagy adjuk vissza a magyar falut Krisztusnak, hogy megtarthassuk, illetőleg visszaadhassuk a Hazának».

Elengedhetetlen szükségesség tehát, hogy minden gondolkozó magyar lélek Krisztusban összefogva ebben az irányban «imádkozzék és dolgozzék» hazája javára és *ad maiorem gloriam Dei:* Isten nagyobb dicsőségére!

Pohl Sándor dr., polgármester (Újpest):

Hogyan szerettessük meg a néppel a szentmisét?

MI A SZENTMISE? AZ ÚR KERESZTÁLDOzatának megújulása az emberiség éltetésére! A mi hitünk lényege! Amint nincs szentmise konszekráció, a hófehér ostyának Krisztus testévé s a színbornak Krisztus vérévé átváltoztatása nélkül, úgy nincs katolikus élet szentmise nélkül.

Azt hisszük, tudjuk, mi a szentmise. Mégis azt kell mondanom, nem tudjuk, nem ismerjük. Mert ha tudnók, akkor nem kellene az egyház törvényei között szerepelnie vasár- és ünnepnapi szentmisehallgatás kötelezettségének, akkor ott lennénk mindennap, hogy részesüljünk kegyelmeiben, nem késnénk le, nem mennénk el befejezés előtt. Mit tegyen tehát a pap, hogy hívei jól ismerjék a szentmisét. Évenként szenteljen néhány prédikációt a szentmise megmagyarázásának. De a szentmise körül: elsősorban a hívőknek vannak kötelezettségeik!

Szűnjék meg a szentmisén az álldogálás, az unalom, a nézdelődés, a «jaj, csak vége lenne már»-gondolkodás. Vegyük kezünkbe a Missalét, a magyar misekönyvet, abból könnyen tudjuk követni a szertartás menetét, akkor nem lesz hosszú a szentmise s ami mindennél fontosabb, nem lesz kegyelemnélküli ránk nézve. Ha együtt imádkozunk a pappal, a zsoltárossal, ha szívünket az ének szavával is Istenhez felemeljük, akkor közel lesz hozzánk Krisztus, aki teljes lényegében jelen van, de akit talán eddig nem láttunk jól, mert a rohanó világ szemüvegén néztünk, az pedig csak elnagyolásokra képesít. De így majd oda ül Krisztus is mellénk a padba, érezni fogjuk, hogyan simogatja meg lehajtott lázas fejünket, letörli a gyászban, vagy fájdalomban kicsorduló könnyeinket, csüggedésünk órájában fülünkbe súgja bíztató szavait, gyengeségünkben érezni fogjuk erősítő kegyelmét s midőn felhangzik a vértanuk ezreinek vérével megpecsételt diadalmas hitvallás, a Kyrie eleison, boruljunk térdre s csókoljuk meg lélekben Krisztust.

Kriston Endre püspök, nagyprépost (Eger):

«Hogyan szerettessük meg a néppel a szentáldozást?»

MÁR A SZÜLŐI HÁZ KEZDJE MEG AZ eucharisztikus nevelést. A szülők már 4 éves korukban vigyék el kis gyermekeiket a templomba. Ne olyankor, amikor az orgona búg és tömegek tolonganak ottan, hanem amikor csendesen, zavartalanul lehettek ott kézen vezetett gyermeketekkel. Térdeljetek vele az oltár elé és szólaljon meg ajkatokon a lelkes oktatás.

Öt-hat éves korban már a szentmisére is el lehet vinni a gyermeket. Nem baj, hogy el-elbámul, vagy a rózsafüzérrel, az imakönyvvel

játszik. Az első áldozás a hét éves korban, esetleg már előbb is, nagy és kedves ünnepe legyen az egész családnak! A kis elsőáldozónak teljes életére boldog emléke lesz, ha jó szülei is együtt áldoznak vele. A szülőké után a tanítással, neveléssel foglalkozók szerepe a legfontosabb. Inkább keve=sebbet tanuljanak a gyermekek a vallástanból szabatos feleletekben, de tanuljanak meg a hit szerint, tanuljanak meg kegyelmi életet élni.

Beszéljek=e a Szívgárdáról, amiről országszerte mindenki csak magasztalással szólhat? Ahol jól vezetett Szívgárda van, ott már a legjobb úton halad az ügy.

A serdültek, a felnőttek gyakori szentáldo=zásának két hathatós útegyengetője: a hitéletet közvetlenül ápoló és a katolikus életfelfogást kö=vetkezetesen alakító «Szív» ujság szorgalmas ol=vasása, aztán a naphosszat nyitva álló templom. Az előbbi táplálja és formálja a lelkeket, az utóbbi vonzza az oltárhoz, az áldozáshoz.

Az bizonyos, hogyha a szülők, tanítók, neve=lők, lelkipásztorok, általában az Oltáriszentség hű tisztelői, lelkesen összefognak, akkor mostantól kezdve sokkal több magyar szívbe fog beszállani a kenyérszínben rejlő Úr Jézus, mint azelőtt. Megszeretni, megszokni a gyakori szentáldo=zást! Országszerte ez legyen maradandó emléke az Oltáriszentség budapesti világünnepének!

Kerkay Jenő S. J.:

Árvalányhaj az oltár előtt.

MAGYAR FÖLDÖN SOKSZOR VISSZATÉRŐ szállóige: «Nyelvében él a nemzet». De a mai tör=ténelmi áramlatok hatása alatt így kell módosítani e mondást: Népében él a nemzet. Tehát a magyar nemzet elsősorban a magyar faluban él.

A folklorizmus hívei tanulmányozták is szor=galmasan a néplélek megnyilatkozását az építészet, népviselet, költészet, ének és zene motívumaiban. De valljuk be, hogy a legélesebb szemű kutatók is vakok maradtak a falu két legdrágább kincsé=nek meglátásában; nem vették észre magát a falusi embert és a faluban lakó eleven, igazi Krisztust!

Agrárnépünk és az eucharisztikus Krisztus nagyon közel áll egymáshoz.

1. Igaz, hogy az Isten hajlékát, a templomot a kőmíves keze rakja; művész festi a képeket; az Istenember oltártrónusát famunkások faragják, de a kenyeret és bort, agrárnépünk varázsolja elő a magyar földből. Mikor az Oltáriszentségben ré=szesül, saját keze munkájának gyümölcsét is élvezi.

2. Krisztus Urunk személyesen foglalkozott földmíveléssel is. A keleti országok kisiparosai mai napig bérelnek földecskét, s azt maguk művelik. Régi egyiptomi okiratok szerint egyik ács föld=bérlettel is foglalkozott. Bizonyára így cselekedett Jézus is. Igy érthetők a mezei életből vett gyakori és találó hasonlatai.

3. Jézus isteni Szíve minden dobbanásával sze=rette a népet, míg a farizeusok a gőgösség föle=nyével fordultak el tőle.

4. A földművesek, az egyszerű emberek, a sze=gények Tanítómestere van jelen az Eucharisztiá=ban. Csoda=e tehát, ha Úrfelmutatás után kétszeres erővel a szívek mélységéből törnek fel népünk aj=kán a szentségi énekek.

Agrárifjúsági Mozgalmunk elé sem lehetne ma=gasztosabb célt tűzni, mint hogy a magyar faluk legértékesebb kincsét, az agrárifjúságot bensőleg összekapcsoljuk a köztük lakó isteni Kinccsel, Krisztussal.

Az összekapcsolásnak vannak gátlásai, de van=nak megoldásai is.

Nem szabad Krisztus és az ifjú együttesének problémáját csak a legvégső kegyelmi szempontok szerint tekinteni.

1. Talán nem is gondolnók annak az egyszerű körülménynek perdöntő fontosságát, hogy a falusi legény nem akar az ájtatos öregasszonyok között ácsorogni a gyóntatószék és az áldoztatórács körül. De tessék csak megkérdezni azokat akik mint győzelmes menetszázadot vonultatták be a szent=misére az ifjú sereget, mily könnyűszerrel térdel=tették Krisztus Király elé a katonasorban levő legényeket.

2. Legényeink Krisztushoz való kapcsolásának végzetes gátlása: az is, ha lelkipásztora rögtön heti vagy napi áldozót szeretne alakítani a nemrég még kocsmás és bicskás fiatalokból. Nem szabad a fa=gyott kezet rögtön forró vízbe mártani!

3. A magyar agrárifjúság a nőies érzelgést nem szereti. Katonás férfiakat, kemény módszereket tisztel. Tehát a Krisztushoz való viszonyt sem sza=bad érzelmek homokjára építeni.

4. Az eucharisztikus élet ne legyen elvont, hanem építsük azt be a nemzeti és szociális élet forrongó egészébe!

Minden probléma megoldása Krisztus! A szo=ciális kérdésé is! Igazságosság és szeretet Krisztus nélkül nincs; csak álmodozók hajszolják és a ha=zugság és gyűlölet örvényébe hullnak. Amint ördö=gökkel sohasem lehet mennyországot csinálni, úgy krisztusi érzület híján a szociális kérdést sem old=juk meg soha.

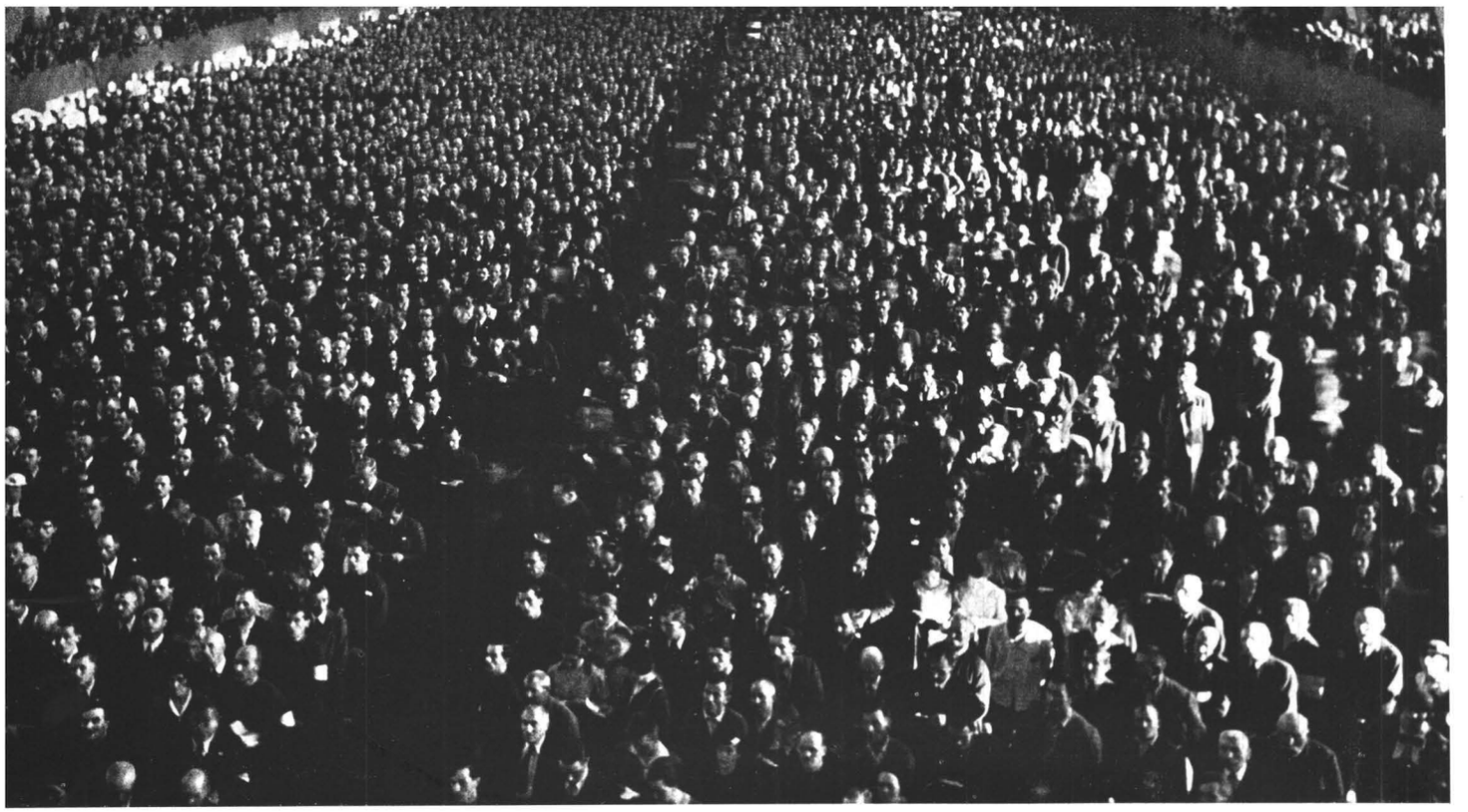

A hallgatóság az Ünnepi Csarnokban

A HARMADIK NEMZETKÖZI GYŰLÉS

SZOMBATON DÉLUTÁN TARTOTTÁK AZ Ünnepi Csarnokban a harmadik nemzetközi gyű=lést. Az Ünnepi Csarnokot ez alkalommal is zsúfo=lásig megtöltötte a közönség. A bíbornoki kar tagjai közül megjelent Van Roey József mechelni érsek, Belgium prímása, Serédi Jusztinián hercegprímás, Fossati Maurilio turini érsek és Goma y Thomas Izidor toledói érsek, Spanyolország prímása. A világi előkelőségek közül ott volt Albrecht királyi herceg, a kormány tagjai közül vitéz Imrédy Béla miniszterelnök, Bornemisza Géza iparügyi miniszter, továbbá Kornis Gyula, a képviselőház elnöke, a főváros részéről Karafiáth Jenő főpolgármester és Szendy Károly polgár=mester és sok más egyházi és világi előkelőség.

Kállay Tibor ny. miniszter:

Az Eucharisztia kötelék társadalmi osztályok között.

Az ünnepi ülés első szónoka szombaton *Kállay* Tibor ny. miniszter volt.

MINDNYÁJAN, AKIK E KONGRESSZUS TÁR=gyalásaira összegyűltünk, lélekben gazdagabban kívánunk eltávozni innen. Magunkkal vinni vala=mit a hétköznapok számára abból a fényből és melegségből, amelyet az Eucharisztia tüze áraszt. A modern kor emberének ilyen útravalóra nagy szüksége van. Szüksége van, hogy helyesebben tudjon ítélni és szüksége van, hogy önmagával har=móniában tudjon élni. Mert a problémák, amelyek=kel szemben állunk, ma még súlyosabbak, mint más időkben.

Ma arról van szó, hogy nem lehet=e elkerülni a csődöt és hasznos kiegyenlítést hozzon létre a szembenálló feleknek érdekei és törekvései között. Vajjon mi ma a katolikus egyház tanítása a társa=dalom szervezésének kérdésében? Az, hogy soha=sem feledkezhetünk meg arról, hogy egy mennyei Atyának vagyunk a gyermekei s végső célunkat tekintve testvéri sorsközösségben vagyunk egy=mással. Ehhez képest az emberi társadalom=nak és a társadalom minden tagozatának alapja és helyes szervezési elve a vinculum caritatis, az Úrban való szeretet.

Annak, aki benne él a társadalomban, minden=napos tapasztalat igazolja azt, hogy az emberek igenis hajlamosak arra, hogy kilépjenek önző és egocentrikus magányosságukból, kilépjenek oly=képen és azáltal, hogy értékesnek ismernek fel az egyéni jóléten és érdekkörön túlmenő és annál átfogóbb jelentőségű célkitűzéseket, amelyek raj=tunk kívül másokban is élnek, és hogy e felismerés alapján szeressék és megbecsüljék egymást, azért, mert ugyanazon eszmei tartalomnak a reprezen=

tánsait látják egymásban. Nyilvánvaló azonban az is, hogy a magunk osztályának vagy a magunk nemzetének egyoldalú szeretete, ha ez az osztálynak vagy a nemzetnek minden tagjára kisugárzik is, még nem fogja biztosítani a kölcsönös megértést és a békét, sem az osztályoknak egymásközötti, sem a nemzeteknek egymásközötti viszonyában. Ezt a problémát nem oldhatja meg csak a minden partikularitáson felülemelkedő katolikum, amely a legfőbb célból, az Úrral való egységnek az átérzéséből indul ki; ezt helyezi első helyre és az erre való törekvést kívánja meg mindenütt és mindenkitől. Kell, hogy rájöjjön a katolikus világ a maga erejének a tudatára. És ha rájött: kell, hogy érvényesítse is ezt az erőt. Építő erő ez, amelytől senkinek sincs oka félni.

Az a baj, hogy mi akarunk ugyan katolikusok lenni, — csak nem egészen. Így adódnak a félmegoldások és azok a helyzetek az egyesek, az osztályok és az államok között, amelyek talán még nem háború, de már nem is béke, mert jellegzetességük a megnemértés és a folyton nyugtalanító bizalmatlanság egymás iránt. Pedig a világ tele van gazdagsággal és szépséggel; hiába igyekszünk a felelősséget elhárítani magunktól: csak a helyes társadalomszervezés kérdése, hogy minden nyomorúságot meg tudjunk szüntetni. Ne tőlünk független viszonyokban és a természet mostohaságában, hanem a szeretet hiányában keressük az okot, ha az emberi sors sivár. Krisztus azért jött, hogy ebből a sivárságból kiemeljen és megváltson bennünket és megmutassa nekünk a szeretet országát: azt, amelyben Ő a testvérek elseje és Királya.

A sokszor zajos tapssal félbeszakított és befejezéskor nagy tetszéssel fogadott ünnepi szónok után Jos. *Becker* brazíliai főpásztor előbb portugál, majd német nyelven hangoztatta a brazil nép egyház- és pápahűségét, majd XI. Pius pápa éltetésével fejezte be szavait a hallgatóság lelkes tapsa közben.

Josef Scott, az Amerikai Egyesült Államok küldötte:

Népek és nemzetek között az Eucharisztia a szeretet forrása.

A KÜLFÖLDI VENDÉGEK KÖZÜL A SZOMbati III. nemzetközi gyűlés szónoka Scott József losangelesi (Kalifornia) ügyvéd volt.

— Mi, akik idegenek vagyunk az Önök falai között — mondotta beszédében a szónok — a tiszteletet és megbecsülés érzésével e derék faj iránt jöttünk el ide. Csodálkozva nézzük a kék Duna vize mellett ezt a várost, az Önök pompás alkotását. Sok idő telt el azóta, hogy az Önök nagy apostola, István király, ezt a történelmi földet kormányzó hatalommal ruházta fel. Eljöttünk a világ minden részéről, hogy megosszuk ezzel a nemes néppel szent büszkeségüket és lelkesedésüket szeretett Szent Istvánjuk iránt. Az ő emlékezetének át kell hatnia a kormányzás termeit a világ minden országában, hogy emlékeztesse a ma embereit, akik a hatalom székében ülnek, arra a parancsra, amely így szól: Imádd a te Uradat, Istenedet és csak neki szolgálj!

AZ ÜNNEPI SZÓNOKOK UTÁN AZ ELŐZŐ két naphoz hasonlóan a budapesti kongresszuson résztvevő nemzetek képviselői mondották el háromperces felszólalásaikat.

Petrus Koncius (Litvánia):

A litván nép örömünnepe.

AZ EUCHARISZTIA TISZTELETÉRE TARtott nagy Nemzetközi Kongresszus: a legszebb ünnepe a szeretetnek és a népek összeműködésének. És ez az ünnepség éppen most igen nagy, igen jelentős, mert az egész világ tele van gyűlölködéssel, bosszúvággyal, üldözésekkel és véres harcokkal. A litván nép sokszor volt szereplője és áldozata a nehéz harcoknak és sokszor tette a nehéz harcokban kockára létét, s küldöttei most boldogoknak érzik magukat, hogy a szeretetnek ezen a Kongresszusán, mint független nép fiai lehetnek jelen. Ez a nép éppen most ünnepelheti 550-ik évfordulóját annak, hogy a kereszténység megjelent Litvániában és ma a litván nép egyik gátköve lehet a katolicizmusnak a Balti-tenger mellett. Ugyanakkor örömmel nyilvánítjuk ki tiszteletünket, hűségünket és ragaszkodásunkat a katolikus Egyház iránt és szeretetünket és fiúi engedelmességünket annak, akinek követét íme itt üdvözölhetjük.

Alfonzo Junco (Mexikó):

Mexikó hűsége.

MEXIKÓ KÉPVISELŐJE MEGHATOTTAN adott kifejezést a mexikói katolikus hűségének és szeretetének az Eucharisztia és a Szentséges Atya

iránt; ezekben az időkben az Eucharisztia és a házasság: erőink forrása. Mexikóban annakidején a kereszténység és az Eucharisztia győzte le az emberevést és a véres emberáldozatokat; Mexikó egész kultúráját a katolicizmusnak köszönheti. Noha Mexikóban most szenved az Egyház, az ősi és mély mexikói katolicizmus nem tántorodott el hűségétől, hanem mártírjainak vérétől ragyogva csatlakozott a budapesti Eucharisztikus Kongresszushoz. Ugyanakkor, amikor Budapesten a Kongresszus különböző eseményei lejátszódtak, Mexikóban helyi eucharisztikus kongresszusokon párhuzamosan történt meg ugyanez.

Rivière Péter püspök (Monaco):

«Hogy eggyé legyünk...»

MINT A MONAKÓI EGYHÁZMEGYE ÉS FEjedelemség püspöke, ezen a budapesti Kongresszuson Európa egyik legkisebb államát képviselem, a legkisebbet a maga területe és lakóinak száma szerint, de fontosat és érdekeset a maga politikai helyzete kapcsán, és az európai keresztény népek társaságába illőt, a mi népünk és földünk hűséges keresztény élete szerint. A kicsiny és nagy nemzetek sorában Monakó is felajánlja hitét, hűségét és szeretetét Jézusnak, Krisztus Királynak. A monakói fejedelemség a püspököknek szavával nyilatkoztatja ki, hogy elismeri Istennek uralmát, s megújítja az ittlévő nemzetek jelenlétében hűségét és háláját az Eucharisztia, az élet kenyere iránt, amely az egész emberiséget táplálja.

«Hogy eggyé legyünk» — mondta annakidején Krisztus Urunk; és ez a kívánság még most is él, bár csak az összes népek és nemzetek eggyé lennének Krisztus s az ő földi helytartója körül, hogy így győzzék le a háború és a gyűlölség földalatti hatalmait. Éljen Krisztus Király, a Megváltó, és Béke Fejedelme.

Lars-Eskeland (Oslo)

Norvégia hódolata.

MI NORVÉGEK, A KONGRESSZUS EGYIK legkisebb csoportja, talán többet képviselünk, mint nemzetünket. *Az Eucharisztia iránt való vágyódást*, a vágyódást a teljes világosság és teljes igazság iránt. Látva ennek a városnak és ennek a nemzetnek gyönyörű ünnepélyeit, fáj a szívünk, amikor hazánkra gondolunk, amely évszázadok óta távol van a Kincsek Kincsétől, az Élet Kenyerétől, az eucharisztikus Krisztustól. «Veritas liberabit vos» — mondta ő maga egykor: «Az igazság az, ami megszabadít titeket», s valóban az ő igazságára vágyunk. Erre várunk s a ti imádságaitokra, kedves katolikus testvérek, hogy a mi népünket, a ti elszakadt testvéreiteket, az Igazság visszavezérelje az Ostyában rejlő Jézushoz!

Vignoli Lamberto (Róma):

A mamertini feszület.

AMIKOR RÓMÁNAK ÉS ITÁLIÁNAK NEVÉben megszólalok ebben a hatalmas világgyülekezetben, a magyar nép fővárosában: a megindulás és az elismerés érzései kelnek szívünkben. Milyen gyönyörű és hatalmas gondolat és tett, éppen ma, éppen ezek között a körülmények között készíteni diadalutat az eucharisztikus Krisztusnak. Magyarország és a magyar nép méltón csatlakozik az Eucharisztia ünneplőinek sorához.

II. Szilveszter pápa adta a magyarság első királyának a királyság jelvényeit; mi olasz zarándokok most elhoztuk mását annak a mamertini feszületnek, amely évszázadokon át fogadta a zarándokokat a mamertini börtönben, ahol Péter és Pál voltak fogságban. Ennek a feszületnek hű mása most álljon nálatok; ezt adja nektek Róma, amelynek székét Péter primátusa szentelte meg, ezt adja nektek a katolikus Itália, amely testvére a katolikus Magyarországnak.

SERÉDI JUSZTINIÁN BÍBOROS HERCEGprímás olasz nyelven köszönetet mondott a Budapesti Eucharisztikus Kongresszusra érkezett testvérnemzet zarándokainak azért a kedves emlékért, amelyet a budapesti kongresszusnak, illetve a magyar fővárosnak hoztak és az olaszok lelkes tapsa és éljenzése közben bejelentette, hogy ezt a rendkívül kedves emléket a magyar székesfővárosnak abban a plébániatemplomában fogják megőrzés végett elhelyezni, amelyiknek területén a 34. Eucharisztikus Világkongresszus lezajlott és amelynek élén plébánosként az a férfiú áll, aki a budapesti kongresszus sikere érdekében másfél éven keresztül a legtöbb munkát végezte, mint az előkészítő bizottság ügyvezető igazgatója. Ezután sorra következtek a többi nemzetek:

Onagroff Szilárd:

Oroszország vágya.

OROSZORSZÁG NEVÉBEN BESZÉLT, AN= nak az Oroszságnak nevében, amely amikor a kereszténységet felvette, a kereszténység keleti ágához csatlakozott, azzal együtt szakadt el az Egyháztól; s később annak vált leghatalmasabb tömbjévé és terjesztőjévé. Ebben az orosz kereszténységben, amely később pravoszlávává kövesedett: mindig csak kevés volt a katolikusok száma. De ezek, mint nemzetük és népük hű fiai, méltán várták az orosz nép minden kérdésének megoldását attól, hogy az orosz nép a skizma hűségétől Szent Péterhez tér. Az idő valóban nekik adott igazat, mert a bolsevizmus aligha törhetett volna ki egy *katolikus* Oroszországban.

Haggiar Gergely püspök Palesztina:

Amerre Krisztus járt...

PALESZTINA PÜSPÖKE ANNAK A FÖLD= nek nevében beszélt, amelyen az Üdvözítő járt; még mindig megvannak ezek a hegyek és a völgyek. A táj még máig is olyan, mint az ő idejében, s megvan az a szerény kis terem, ahol az Oltáriszentséget szerzette, a Legfölségesebb Eucharisztiát, akinek tiszteletére és imádására most az egész világ összegyűlt itt. Fönséges volt hallani ezeket az üdvözlő szavakat, amelyek mögé oda lehetett képzelni a Koponyák Hegyét, a helyet, ahol megtörtént ez az áldozat, ami most ismétlődik Napkelettől=Napnyugatig, ez az áldozat, amely most Budapestet vonta tűzfénybe!

Oliveira Ernesto érsek (Portugália):

Az Anyaszentegyház bárkája.

KIFÁRADVA APOSTOLI MUNKÁJÁBAN, egy hosszú nap után az Úr Jézus elaludt Simon Péter bárkájában és amikor vihar támadt, mélyen aludt, hogy bebizonyítsa az egyszerű halászok előtt, hogy ő minden bizonnyal Isten, aki megmentheti őket. S valóban: amikor látták, hogy maguk erejéből nem tudnak menekülni, felkeltették: «Ments meg Uram minket, mert elveszünk». Ő pedig felkelt és parancsolt a szeleknek és tengernek, mint ahogy az évszázadok tengerén is ezt teszi ma, az Egyház hajója körül, amely őt viszi. A mi testi szemeink nem látják őt úgy, mint az apostolok, de láthatják más alakban, mert hiszen jelen van az Eucharisztia fönséges misztériumában, amellyel áthatja az ő Misztikus Testének élő tagjait.

Cisar Sándor bukaresti érsek (Románia):

KRISZTUS TE ELJÖTTÉL KÖZÉNK ÉS szenvedtél, hogy megnyisd számunkra a mennyországot. Tőled tanultuk az örök élet felé vezető út, igazság és élet megbecsülését. Valamikor a katakombák mélyére voltál rejtőzve, most hatalmas katedrálisok mondanak övéiknek s milliós tömegek éneklik: Azért ezt a nagy Szentséget leborulva imádjuk. Ha az istentelenek és hitetlenek káromolnak Téged, mi annál inkább kiáltjuk: Imádunk Téged, Krisztus! Közöttünk maradtál a legméltóságosabb Oltáriszentségben, hogy erősíts a lelki harcokban. Az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség nevében dr. Ciffra Kálmán alelnök mondott rövid beszédet magyar, s Unterweger Lothár temesvári kanonok német nyelven.

Condrad Péter ügyvéd (Svájc):

A svájci kereszt üdvözlete a magyar kereszteknek.

MINT A SVÁJCI KATOLIKUS AKCIÓ KÉPviselője s a katolikus népszövetség elnöke van szerencsém üdvözölni Önöket az Eucharisztikus Kongresszus alkalmából. Az üdvözlet mindenekelőtt Őszentsége követének, Pacelli államtitkár Ő Eminenciájának szól. Abban a boldog tudatban üdvözöljük őt, hogy Ő Szentsége a bíboros legátus Ő Eminenciáját már sokszor küldte a mi hazánkba, a szabadságnak büszke országába, amely három kultúrát és négy nyelvet ölel egységben magához. Üdvözlöm Magyarország

hercegprímását, Szent Benedek nagy fiát, és átadom neki egyben a Maria=einsidelni, engelbergi és dizentesi bencéskolostoroknak, ezeknek a keresztény kultúrájukban ősi helyeknek az üdvözletét. Elhoztam végül a svájci Alpok havasainak üdvözletét, a kalászokkal ékes Magyarország büszke és hűséges népének, melynek dicsőséges címerei között ott van az apostoli kereszt. Ez — akárcsak a fehér svájci kereszt — nem csak afféle heraldikus jelvény, hanem szent jel, Krisztus Király jelvénye, melyben 1600 év előtt nagy Konstantin megvívta a kereszténység diadalát. Szent István király ugyanezzel a győzelmes jelvénnyel hódította meg ezt a földet a keresztény hitnek és a keresztény kultúrának. S még utoljára átadok egy utolsó üdvözletet: száz és száz svájci család üdvözletét a magyar gyermekekhez, akik húsz évvel ezelőtt nálunk töltötték vakációikat. A svájci szülők még mindig szeretettel gondolnak vissza rájuk. A kapcsolat, mely akkor összefűzte őket, a keresztény szeretet volt és ez a kapcsolat most felújul ezekben a napokban az Eucharisztikus Krisztus vérében, amely az egyenlőség, szabadság és testvériség egyedüli forrása. Csak ez tudja a szeretet kapcsával összefűzni az embert az emberhez, osztályt osztályhoz és népet néphez, ezért egyedül csak Krisztus vére garanciája az igazságnak, a békének és a népek boldogságának!

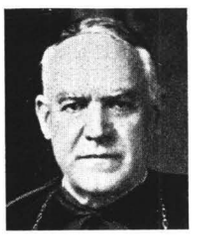

Goma y Thomas bíboros:

Spanyolország prímásának felszólalása.

A BIBORNOKNAK HOSSZÚ IDEIG KELLETT várnia, amíg az ovációtól szóhoz juthatott. Ekkor tüzes beszédben mondotta el spanyol nyelven a maga mondanivalóját a világ minden részéből a magyar fővárosban összegyűlt zarándokoknak.

— Spanyolország multja — mondotta — mélyen összeforrott az Eucharisztiával. Az Eucharisztikus Világkongresszusokon minden alkalommal nagyszámú spanyol küldöttség vett részt. Éppen ezért Spanyolország a válságos idők dacára sem maradhatott távol az ezévi budapesti kongresszustól. Még tart a borzalmas spanyol tragédia. Mindazonáltal a spanyol nemzeti kormány, teljes tudatában annak, hogy mit jelent a hit és kegyelet terén egy Eucharisztikus Világkongresszus, azt akarta, hogy a mi hazánk — ha vérezve is — de eljöjjön hozzátok és megmondja Magyarországnak s rajta keresztül az egész világnak, hogy fiai még őrzik az ősi örökséget!

— De Spanyolország a budapesti Eucharisztikus Kongresszusra nemcsak annak a titáni harcnak történeti példáját hozza, amelyet a társadalmi összetartás keresztény propagandája és a kommunizmus bomlasztó ereje vívnak egymással, hanem egy másik példát is: az Eucharisztiából eredő összetartó erő példáját az egyéni életben. Erről papjaink tesznek bizonyságot. Mint Spanyolország prímása el akarom mondani itt, az egész világ színe előtt, hogyan viselkedett a spanyol papság a kegyetlen kommunista forradalomban. Hat=, talán nyolc= vagy tízezer spanyol pap — biztos számot egyelőre nem tudok mondani — ontotta vérét Krisztus hitéért, és helyükre jönnek újak, akik szintén készek életüket adni. A vértanu élete az Oltáriszentségből fakad és a mártírok véréből a kereszténység magva lesz. Harmincezer spanyol pap közül nyolc= vagy tízezer áldozta fel életét. Nem akadt egy sem, aki megtagadta volna hitét. Pedig menekülhetett volna egytelen szó árán. De nem akartak hitszegők lenni, inkább meghaltak.

Foglalkozott ezután a spanyol bíboros prímás azokkal a vandál pusztításokkal, amelyeket a kommunisták végeztek a művészeti remekek között. Mintegy 20.000 templomot dúltak fel. Ezeket a példákat állítja oda ezen a kongresszuson az egész keresztény világ elé, egyúttal egyetértésre és összefogásra hívja fel az itt egybegyűlteket a kommunizmus romboló szellemével s munkájával szemben.

A bíboros-legátus sürgönye a pápához.

A gyűlés befejezése előtt P. Bangha S. J. bejelentette, hogy Pacelli bíbornok, pápai követ az alábbi latin nyelvű táviratot intézte XI. Pius pápa Őszentségéhez:

«XI. Pius pápa Őszentségének Castel Gandolfo, Róma mellett. — Valahányan a budapesti Eucharisztikus Kongresszuson résztvevők, örök hálát adunk Istennek, hogy az ő szentséges kegyelméből ezen a hatalmas ünnepségen a hitnek kimondhatatlan diadalával megjelenhettünk. Szentségednek, mint legkegyelmesebb Atyánknak ismételten kifejezve hódoló engedelmességünket, forró imával kérjük az Úr Jézust, hogy áldja meg Szentségedet az igazságért és jogért folytatott súlyos küzdelmeiben az örvendetes sikerekkel, és győzhetetlen hatalmának jobbjával őrizze meg szent Egyházát. — Pacelli bíboros, a latere legátus.»

Végül Heylen Tamás namuri püspök, az Eucharisztikus Kongresszusok Állandó Bizottságának elnöke zárta be a gyűlést, hálát adva Istennek, hogy ilyen szép sikerrel rendezhették meg az eucharisztikus kongresszus nagy nyilvános ülését.

A jelenlevők ezután elénekelték a kongresszusi himnuszt s ezzel a III. nemzetközi gyűlés véget ért.

A Nemzetközi Karitász=kiállítás freskója

A BÍBOROS-LEGÁTUS LÁTOGATÁSA A NEMZETKÖZI KARITÁSZ-KIÁLLITÁSON

A NEMZETKÖZI KARITÁSZ=KIÁLLÍ=tást, amely az első volt az egész világon, ünnepé=lyes keretek között még május 24=én, kedden dél=előtt nyitotta meg vitéz nagybányai Horthy Mik=lósné jelenlétében Serédi Jusztinián bíboros=hercegprímás. A hercegprímás megnyitóbeszédé=ben a szeretet jelentőségét hangoztatta, majd mély=séges háláját fejezte ki a Kormányzóné iránt, aki valóságos őrangyala a karitásznak; az ő példája százezreket ragad magával. Köszönetét fejezte ki a püspöki karnak jótékonyságáért; a Székesfőváros polgármesterének; Esterházy Móricné grófnőnek, akitől a Karitász=kiállítás gondolata és jórészt ki=vitelezése is származik; Károlyi Gyula grófnőnek, aki palotáját bocsátotta rendelkezésre, Molnár Frigyes érseki tanácsos főtitkárnak, aki a kiállí=tást rendezte és Urbányi építőművésznek, aki az egész kiállítást tervezte. A Főmagasságú Asszony és a hercegprímás ezután a rendezőség kalauzolása mellett megtekintette a palota húsz helyiségében elhelyezett rendkívül gazdag és tanulságos ki=állítást.

A kiállítást május 28=án látogatta meg Pacelli Jenő bíboros, a pápa legátusa, aki teljes kíséretével érkezett. A pápa legátusa gróf Eszterházy Móricné vezetésével és magyarázatai mellett tekintette meg az érdekes és tanulságos kiállítást. Végigjárta az összes termeket, több ízben fejezte ki megelégedé=sét a látottak fölött és kiemelte a kiállítás anyagá=nak példaszerű elrendezését.

A FALU LEÁNYAI KÖSZÖNTIK A KONGRESSZUS FŐVÉDNÖKÉT

BENSŐSÉGÉBEN, KEDVESSÉGÉBEN A kongresszus minden más eseményével vetekedő ünnepségnek volt színhelye szombaton estefelé a királyi Vár belső udvara. A magyar falusi leányok vonultak fel ide, az ország minden vidékéről, hogy hódolatuknak adjanak kifejezést vitéz nagybányai Horthy Miklósné, a kormányzó felesége, az Eucharisztikus Kongresszus fővédnöke előtt. Bennük az élő magyar virágoskert óriási csokrát foglalta keretbe a királyi Várpalota roppant kőudvara.

A LEÁNYCSOPORTOK DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR kezdtek gyülekezni a Bécsikapu-téren, ahonnan mint ezerszínű virágfolyam ömlöttek 6 órakor a királyi Vár felé. A felvonulást gróf Zichy Ráfaelné grófnő, Németh János győregyházmegyei tanácsos, a győri A. C. igazgatója és Somogyi Antal győri teológiai tanár vezették. A menetet Ercsi leányai nyitották meg, utána következett a falusi leányküldöttségek hosszú-hosszú sora. A menetben vitt táblák szerint a következő községek leányai vettek részt a menetben: Szászhalombatta, Bia, Bodajk, Pátka, Érd, Császár, Kisláng, Pér, Fehértó, Szigetújfalu, Mezőkomárom, Kápolnásnyék, Vál, Velence, Markotabödög, Dőr, Kerekegyháza, Tereske, Pázmánd, Nagybarát, Ács, Gárdony, Himód, Besenyőtelep, Zalahaláp, Garta, Szakmár, Nagykovácsi, Gánt, Tököl, Érdújfalu, Sajószentpéter, Dombegyház, Putnok, Taktaharkány, Pusztacsalán, Vasszilvágy, Salköveskút, Nagylózs, Seregélyes, Etyek, Somogyvár, Kaposvár, Kiskunfélegyháza, Tápiósüly, Kocsér, Kőröshegy, Elek, Tiszaigar, Jászfényszaru, Nemesvid, Jászapáti, Tinapüspöki, Mezőtúr, Jászkisér, Kőtelep, Földeák, Gádoros, Pusztamérges, Mindszent, Homokmégy, Oros, Fertőendréd. Százféle vidék s százféle népi viselet volt képviselve; a csoportok jókedvűen énekelve haladtak a Bécsikapu-tértől a Vár felé.

Hat órára a tisztelgő leányok teljesen megtöltötték a Várpalota udvarát. Ekkor megjelent a bejárattól jobbra lévő oldal balkonján Horthy

Felvonulás a Királyi Palota udvarára

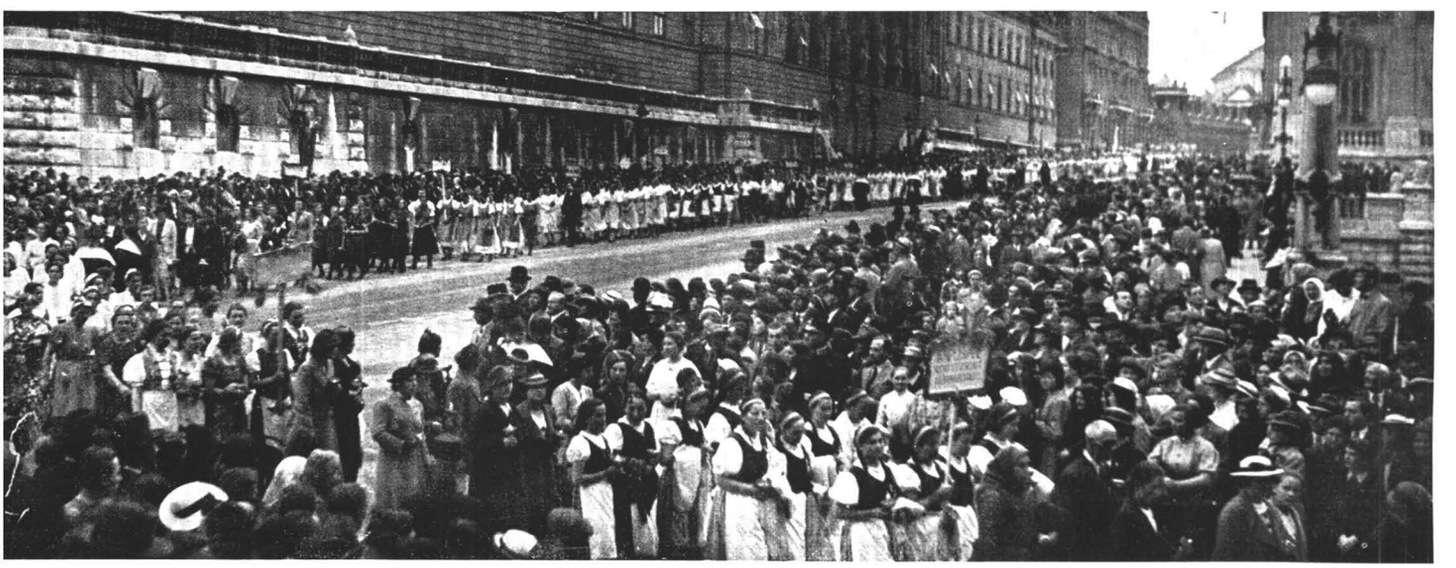

A Királyi Palota erkélyén

Miklós kormányzó a főmagasságú asszonnyal. Később megérkezett a balkonra Pacelli bíboros=legátus is, aki láthatóan gyönyörködött a festői képben. Kísérete a szemközt lévő balkonon helyezkedett el. Végignézte az ünnepséget az egyik ablakból Ascalesi Elek bíbornok, nápolyi érsek is.

A TÖBBEZER LEÁNY AZ EUCHARISZTIA dicsőítéséről írt szavalókórust adott elő. Majd a «Boldogasszony Anyánk» régi magyar egyházi éneket énekelték s Balog Eszter mezőtúri leány maga szerzette üdvözlőszavak kíséretében nyujtott át mezei virágokból kötött hatalmas csokrot a kormányzó feleségének.

Az ünnepi beszédet Németh János győr=egyházmegyei püspöki tanácsos, az A. C. igaz=gatója mondotta el, lelkére kötve a leányoknak, hogy az Eucharisztikus Kongresszus napjainak hangulatát tartsák meg szívükben egész életükre és legyenek jó magyar anyákká. A Christus vincit eléneklése után a leánysereg lelkesen ünnepelte Pacelli bíboros=legátust, aki megköszönve az ün=neplést, «Éljenek a magyarok»! kiáltással viszo=nozta.

A pápai himnusz eléneklése után térdreborult az egész ünneplő közönség, a legátus pápai áldást osztott s a leányok átvonultak a koronázó főtemplomba, ahol Shvoy Lajos székesfehérvári püspök mondott litániát.

Az elvonuló leánysereg litániára indul

vitéz nagybányai Horthy Miklós Magyarország kormányzója és felesége az Operaház díszelőadásán

AZ ESTI ÜNNEPSÉGEK

AZ EUCHARISZTIKUS VILÁGKONgresszus ünnepi eseményei során szombaton este káprázatos külsőségek között díszelőadás keretében került színre az Operaházban Liszt Ferenc «Krisztus-Oratóriuma».

A fényárban úszó, a babérfákkal, délszaki növényekkel díszített s olyan sok ünnepi eseményt látott előcsarnokban felejthetetlen kép bontakozott ki: díszkíséretük tagjaival egymásután érkeztek a bíborosok.

Diplomaták selyemhímes arany díszruhája, a máltai lovagrend tagjainak lángpiros, fekete bársonyhajtókás dísze, püspökök violaszínű talárja tűnt fel a nemzeti hadsereg tábornokainak és a törzstiszteknek érdemrendekkel borított csillogó egyenruhája mellett.

A világegyház tagjai látogattak el ezen az estén az Operaházba a fehér és sárga tulipáncsokrokkal díszes páholyokban az egyházfejedelmek: püspökök, érsekek és bíborosok alakja tűnt fel. A főhercegi páholyban József főherceg teljes tábornagyi díszben és Auguszta főhercegasszony.

Az előadás megkezdését pontosan 8 órára tűzték ki. Ekkor harsonaszó jelezte Horthy Miklós kormányzó és felesége megérkezését. A kormányzó és felesége a díszpáholyban foglaltak helyet családtagjaikkal együtt. Az előkelő közönség helyéről felállva fogadta a kormányzót és feleségét, akik a szolgálattevő szárnysegéd kíséretében foglaltak helyet az udvari díszpáholyban.

Bevezetésül a pápai himnusz csendült meg, amelyet mind az egyházfejedelmek, mind a a közönség, helyükről felállva hallgattak végig.

LISZT FERENC KRISZTUS-ORATORIUmának részleteit adták ezen az estén; a hangok hömpölygésében és orkánjában villantotta fel az előadás Krisztus királyi életének jeleneteit, valóságos tündöklésében és izzásában a melódiának. A hallgatóság előtt most úgy jelenhetett meg az uralkodó Krisztus, mint minden művészetek örök, fönséges és hatalmas tárgya. Krisztus a zenehangoknak feléje áradó és Őt felidézni kívánó tengerében, a jeruzsálemi bevonulás és a Golgotha fönségében; s így a zene eszközeivel való felidézése

egy mélyen és eredendően magyar géniusz alkotása volt. A művészetek hódolatát így képviselte az Operaház díszelőadása az utolsóelőtti esten.

Ugyanezen az estén volt a Nemzeti Színház díszelőadása is: itt Calderon gyönyörű és mély misztériumjátékát — A világszínház — játszották, itt a színpadi művészet hódolt a nagy eseménynek, a hatalmas spanyol szerző a mennyország barokk víziójából mutatja meg a földi életet, ahol mindenkinek, mint egyénnek és a társadalom tagjának egyaránt meg kell mutatnia erőinek teljét, Isten egyetemes szándékaiba való belehelyezkedésével: az uralkodónak éppen úgy, mint a katolikusnak, az asszonyi szépségnek épp úgy, mint a földműves munkájának. Fönséges volt, ahogy a kereszténység eszméinek lehellete ezen az estén magára vette a művészet köntösét; az állami színházakon kívül majdnem az összes színházak alkalmazkodtak a nagy napok hangulatához. De maga a Kongresszus programmja is dús művészeti eseménysort hozott össze erre az estére!

Ugyancsak ezen az estén volt a Kongresszus sokat szereplő énekkarának, a szombathelyi énekiskolának hangversenye a Szent István-bazilikában, azonkívül a budai Vigadóban a belga, a pesti Vigadóban a holland nevelőszülők találkozása hajdani neveltgyermekeikkel.

Ugyanakkor az Operaház díszelőadása után az egyházfejedelmek és notabilitások legnagyobb része az országgyűlés elnökeinek fogadóestéjére hajtatott.

Az országgyűlés elnökeinek fogadóestje.

A PARLAMENT ÉPÜLETÉBEN A FELSŐHÁZ és az alsóház két elnöke, gróf Széchenyi Bertalan, a felsőház elnöke és Kornis Gyula, a képviselőház elnöke szombaton este a parlament épületében fényes fogadó-estélyt adott a nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus tiszteletére. Az estélyen mintegy ezerötszázan vettek részt; ott voltak a magyar s az Eucharisztikus Kongresszus alkalmából Budapesten tartózkodó külföldi előkelőségek, valamint a diplomáciai testület tagjai. A meghívott vendégek már 9 óra után kezdtek gyülekezni.

Félkilenc óra előtt gördült az oroszlános kapu elé Pacelli bíboros, pápai legátus gépkocsija. A két háznagy mély meghajlással fogadta a pápa követét s az alabárdos palotaőrök sorfala között felkísérte a kupolaterembe, hol a két házelnök fogadta Pacelli bíborost, akit ez-

Az Opera páholysora

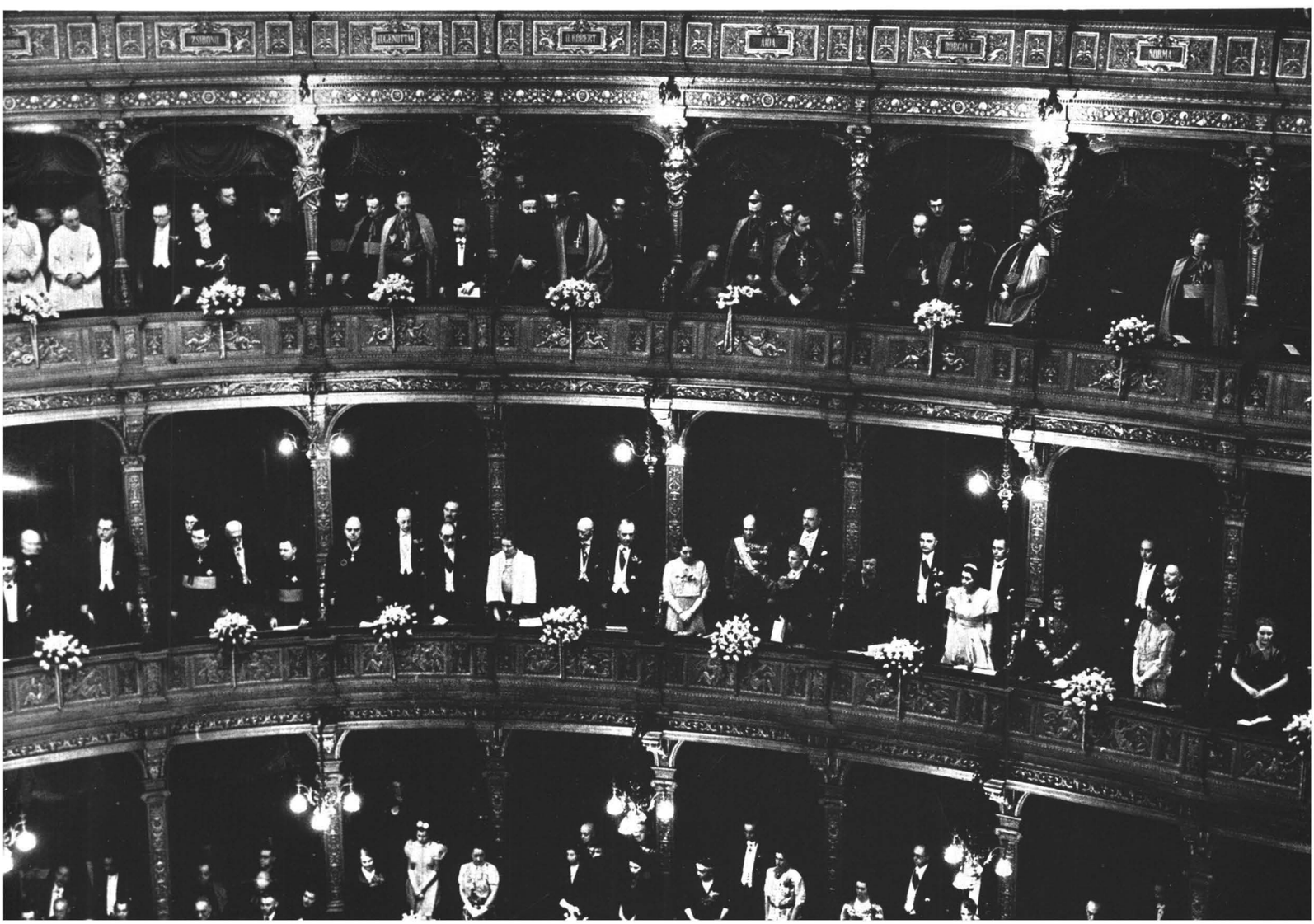

Felvonulnak a vendégek a parlamenti fogadóestre

után sorra üdvözöltek az állami főméltóságok. A megjelentek csaknem kivétel nélkül felkeresték a parlament hatalmas terraszát is, ahonnan gyönyörű kilátás nyílt a Dunára, és a gyönyörűen kivilágított városra: az Eucharisztia tüzében tündöklő Budapestre.

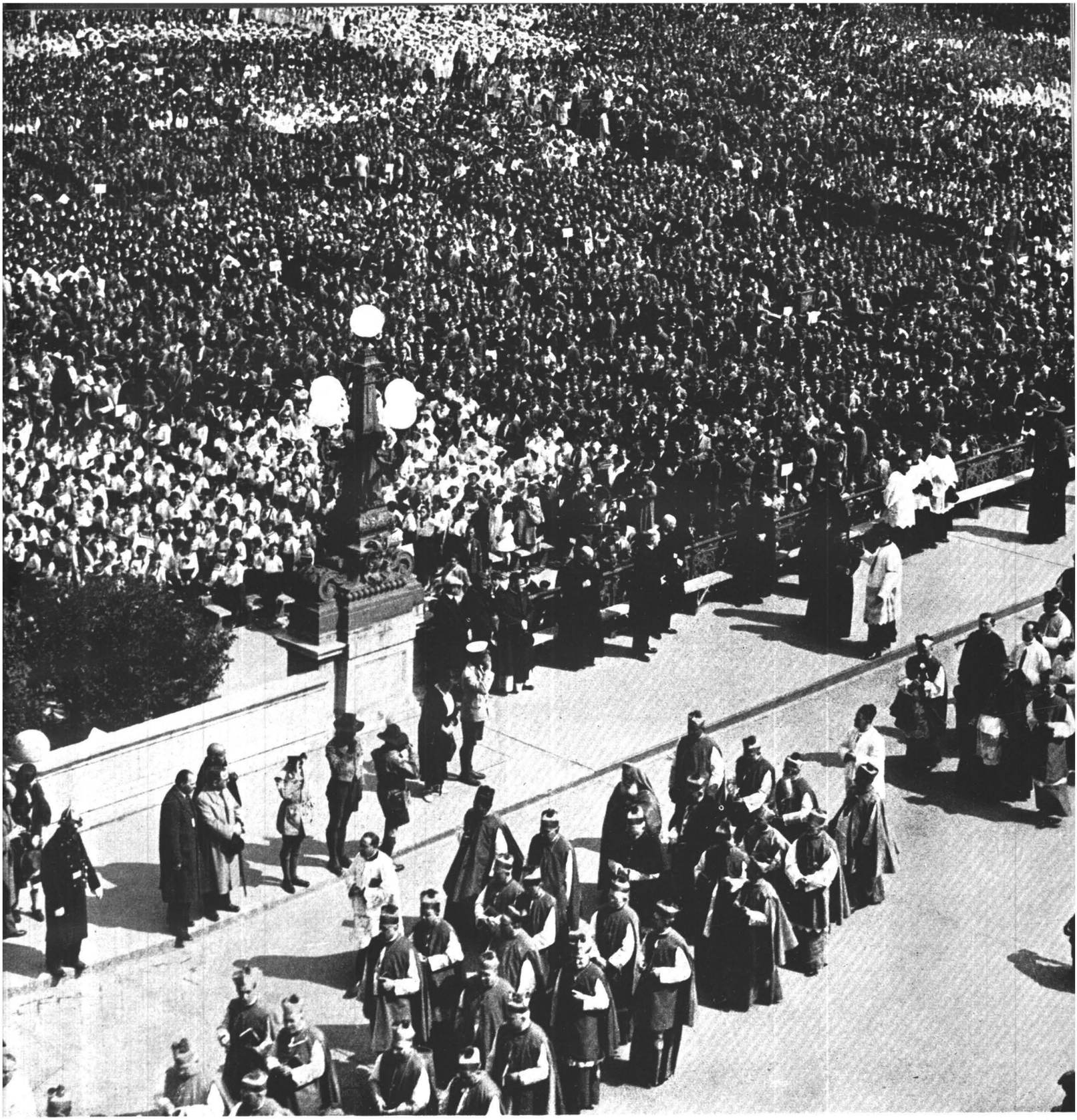

1938 MÁJUS 29

A BÚCSÚZÁS VASÁRNAPJA

A KATOLIKUS AGRÁRIFJÚSÁG DÍSZGYŰLÉSE

A KONGRESSZUS BEFEJEZŐ NAPJÁNAK hajnalán a falu fiatalsága vonult fel a budapesti Ünnepi Csarnokba, 25.000 agrárifjú jött el — különvonatokon, kerékpárokon —, hogy bemutassa az EMSZO testvérmozgalmának, a KALOT-nak, a «Katolikus Legényegyletek Országos Titkárságának» hatalmas szervezetét.

A katolikus mozgalomnak ez az új szervezete alig két esztendő alatt épült ki s Budapesten meglepetés volt megjelenésük, hömpölygésük zászlóerdejével s a menet élén a búzakalászos kereszttel, amely alatt a gyűlés befejezése után a bíboros-legátus főpapi miséjéhez a Hősök-terére vonultak.

Az elnöki asztalnál Glattfelder Gyula csanádi püspök, majd az ő eltávozása után Huszár Károly volt miniszterelnök, továbbá Marschall Ferenc v. miniszter és Antal István államtitkár foglaltak helyet. A díszemelvényen ültek: Fiedler István szatmári püspök, Marschall Ferencné, Bangha Béla és Révay Tibor jézustársasági atyák, rengeteg falusi lelkész, jegyző és tanító, akik mind tevékeny részt vesznek a három év óta folyó szervezési munkában. A díszemelvénnyel szemben helyezkedtek el a zenekarok, melyek az egyes csoportokkal érkeztek. A rendezői munkát a testvérmozgalom: az *EMSZO* tagjai végezték.

GÁBOR MIKLÓS KISZOMBORI FIATAL gazdalegény nyitotta meg az ünnepi nagygyűlést: mint ahogy odakünn a hajnal, úgy kél a falusi fiatal-

Az agrárifjúság búzakalász-keresztje a bíboros-legátus főpapi miséjén

ság szívében a megújulás, alkotnivágyás hatalmas akarata. Utána Csurgay István ipari munkás a budapesti EMSzO nevében köszöntötte a magyar falu seregszemléjére felvonult agrárifjakat. Ő is a falu és a város testvéri összefogásának szükségszerűségét hangoztatta, mert csak ez építheti fel az új rendet, a jövő zálogát. Azután kedves jelenet következett. Két zombori földműves, Bokor János és Bottyán János állott a mikrofon elé és magyar dalokat adott elő harmóniakísérettel. Majd Marschall Ferenc volt földmívelésügyi miniszter mondott ünnepi beszédet.

Marschall Ferenc, v. földmívelésügyi miniszter:

A magyar falunak ez a mozgalma: «történelmi esemény».

MARSCHALL FERENC, VOLT FÖLDMÍVElésügyi miniszter, a nagygyűlés ünnepi szónoka, tapsorkán közepette lépett a szónoki emelvényre.

— Ez a nagygyűlés — mondotta — több egy vasárnapi aktusnál, mert ebben a teremben a falu tett tanuságot arról, hogy nem tágított a kétezer esztendős krisztusi és a magyar igazság mellől. És ezzel ez a gyűlés történelmi jelentőségű eseménnyé vált. Történelmi biztosítékot látok a falu hűségnyilatkozatában, hogy ennek a nemzetnek lesz jövője, mert ez a magyar ifjúság a magyar jövendő, Krisztusból merít erőt és hitet.

— Egyedül a hittel lehet magyarázni a keresztény világ hódítását; a hit táplálja kétezer esztendő óta a világot és biztosítja ennek a világnak lelki és szellemi rendjét. Nemzetek és népek sorsát azonban csak az a hit viszi előbbre, amely az evangéliumi igazságból táplálkozik. Mi hiszünk a kehely és az ostya igazságában, mert az ezeréves magyar mult megtanított minket arra, hogy minden út, amely a kereszten megy keresztül, az erőhöz visz és minden út, amely elkanyarodik a kereszttől, a pusztulásba vezet. Az evangélium megmutatta az utat és a problémákat, az evangélium dolgozta ki azt a programmot, amelyet ma is hirdetnek: az igazságos munkabért, az egészséges jövedelemmegosztást, a katolikus keresztény családi békét, a tekintélytiszteletet. Nekünk fel kell emelkedni a krisztusi igazságok törvényeinek magaslatára, hogy meglássuk az emberiség szebb és boldogabb jövendőjét.

NAGY TETSZÉSSEL ÉS LELKES ÉLJENZÉSsel fogadta a nagygyűlés hatalmas tábora Marschall Ferenc beszédét, majd Farkas György titkár, a mozgalom eddigi hatalmas munkáját ismertette. Beszámolt az új mozgalom hároméves multjáról, arról a munkáról, amelyet elsősorban a püspöki kar megértése és áldozatkész részvétele tett lehetővé.

Mndezek alapján — mondotta — a mozgalomnak van már multja, de van jövője is, és a saját területén, a falu életében, nélküle nem történhetnek döntő események! — Utána Ugrin József, a mozgalom ügyvivője, azt a hatást ecsetelte, amelyet a 15.000 árvalányhajas falusi munkásifjú felvonulása keltett a fővárosban. Mi vagyunk — mondta — azok, akik az életet adjuk és mi vagyunk Krisztus Király legelső munkásai, mi vagyunk: a magyar jövő. Eljöttünk erre az eucharisztikus kongresszusra, hogy új erőt merítsünk Szent István új birodalmának felépítésére. Új birodalmat akarunk, de a régi békével és boldogsággal. Egy árva nemzet büszkesége, sok millió magyar reménysége vagyunk. De éppen ezért nagy felelősség is hárul reánk. Beszédét az országépítésről szóló szavalókórus követte.

Végül P. Kerkay Jenő S. J., a mozgalom megalapítója szólalt fel:

P. Kerkay Jenő S. J.:

«Élünk, vagyunk, leszünk!»

MAGYAR HAZÁNK, ANYASZENTEGYházunk: vagyunk, élünk és leszünk! A krisztusi szociális igazságok és a szeretet diadaláért küzdünk és célunk a magyar cél: szeretjük a magyar hazát és népét, dolgozni akarunk a mindennapi kenyérért, terjeszteni akarjuk a tudást a falvakban Krisztus Király nevében.

Ő fejtette ki a mozgalom négyes célját:

1. Hogy Szent István országa önérzetes magyarok szabad hazája legyen;

2. itt, Szent István országában, minden dolgozó magyarnak munkája és kenyere legyen;

3. hogy a falu műveltebb és gazdagabb legyen;

4. hogy Magyarország vezető fényessége Krisztus Király legyen.

A mozgalom hatalmas tömege szavalókórus formájában tett hitvallást e célkitűzések mellett. Huszár Károly miniszternök mondott végül meghatott köszönetet azért az ünnepélyes hitvallásért és bezárta az ülést. A kongresszusi himnusz most falusi fiatalok tízezreinek ajkán szólalt meg roppant viharával; a Szent Esztendő meghozta azt is, hogy a magyar falu lelki és kulturális kérdései számára is az Eucharisztia sugárzása alatt hajnalodik.

A BÍBOROS-LEGÁTUS MISÉJE „MINDEN NEMZETEKNEK"

«NEM HAGYLAK TITEKET ÁRVÁN» — mondja ennek a napnak miséjében a szentlecke után az egyik responsorium: «Nem hagylak titeket árván . . . és örülni fog a ti szívetek! Alleluja!»

— *Örülni fog a ti szívetek!*

Legalább félmillió ember felett hangzottak el a szentmisének ezek a szavai, amelyek szinte misztikus értelemmel jövendölték meg a kongresszus *lelki* hatásainak az egész magyarság sorsára való következéseit.

Már a kora hajnali órákban megkezdődött a tömeg özönlése a Hősök-tere felé. Öt órától kezdve a város minden irányából megindult a népáradat a szentmise helyére. Egymásután futottak be a különböző pályaudvarokra az ország minden részéből érkező különvonatok, amelyek újabb és újabb tömegeket szállítottak a fővárosba a kongresszus utolsó napjának ünnepségeire. Különvonaton érkeztek az ország nagyobb bányavidékeiről és ipari városaiból a bányászok és munkások egyenruhás csoportjai. Az ózdi, a dorogi és a salgótarjáni bányászok egyforma bányászöltözetükben, zászlóik alatt, saját zenekaraik hangjai mellett vonultak fel.

Nagy feltűnést keltettek a festői népviseletbe öltözött falusi csoportok is, akik keresztek és templomi zászlaik alatt vonultak fel papjaik vezetésével.

Nemcsak az ország valamennyi vidékének népviselete volt itt képviselve, hanem úgyszólván az egész világ minden népének nemzeti öltözete felvonult.

A sűrűn érkező hívők serege csakhamar teljesen ellepte a Hősök-terét és a városligeti tó lecsapolt mezőit, úgy hogy jóval a szentmise megkezdése előtt megteltek már a teret környező utcák is, sűrű csoportok helyezkedtek el az egész Városligetben és ellepték az Andrássy-útnak a Hősök-tere és a Körönd közé eső részét is. Legalább félmillió ember gyűlt össze erre a szentmisére. A díszpáholyban foglalt helyet a kormányzó felesége, az Eucharisztikus Kongresszus fővédnöke, akit érke-

A bíboros-legátus áldást osztva halad végig a tömeg között

zésekor Glattfelder Gyula csanádi püspök és gróf Teleki Pál kultuszminiszter fogadott. Ugyancsak a díszpáholyban foglalt helyet József, József Ferenc és Albrecht királyi herceg, valamint Auguszta hercegasszony és Magdolna főhercegnő. A kormány tagjai közül megjelent vitéz Imrédy Béla miniszterelnök, Kánya Kálmán külügyminiszter, gróf Teleki Pál kultuszminiszter, Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter, Hóman Bálint tárcanélküli miniszter, Bornemisza Géza iparügyi miniszter és Rátz Jenő honvédelmi miniszter. Ott voltak a felsőház és a képviselőház tagjai nagy számban, gróf Széchenyi Bertalan felsőházi és Kornis Gyula képviselőházi elnök vezetésével.

A diadalszobor

A felvonuló papság és a tömeg látványa az oltáremelvényről

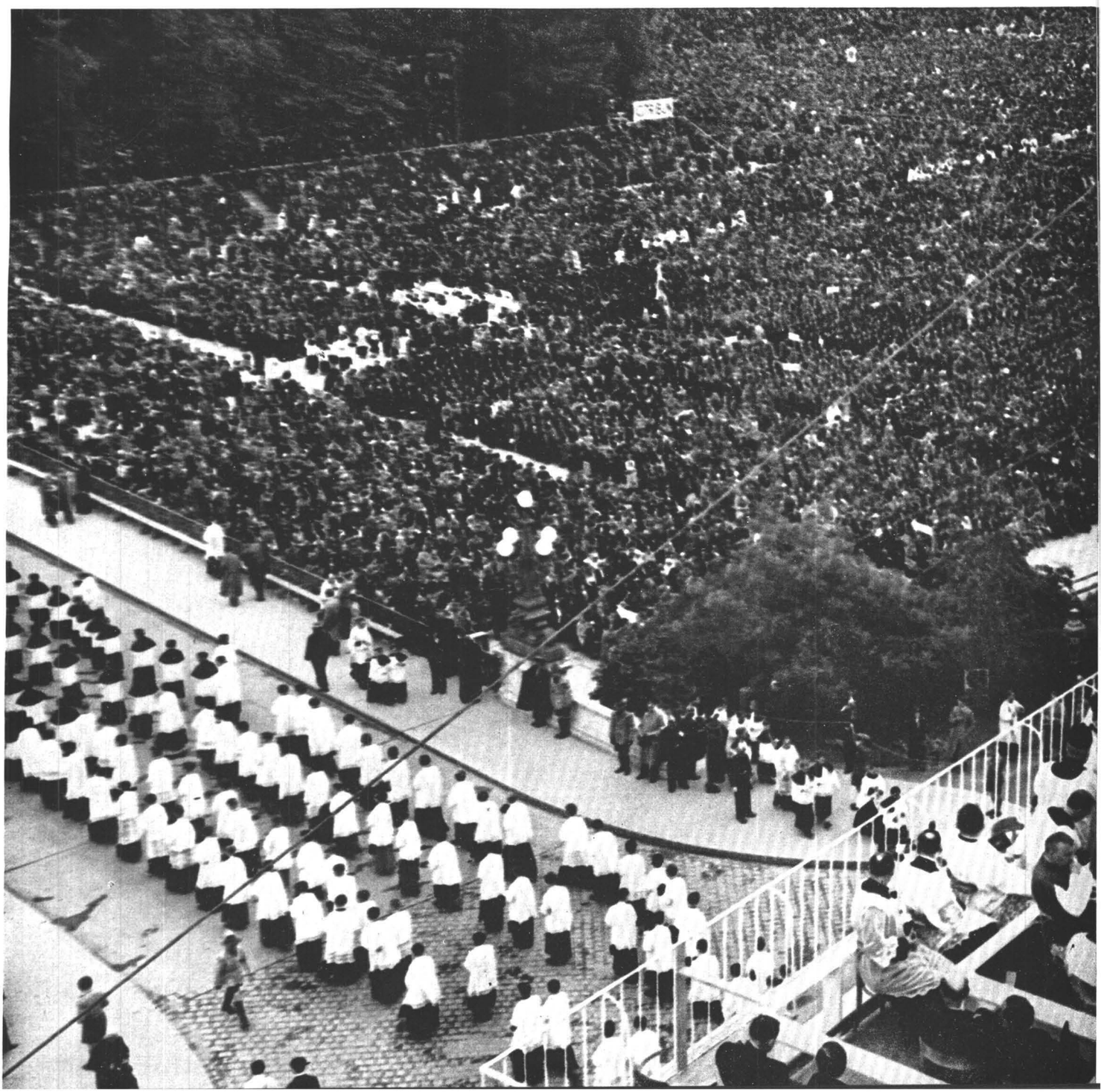

Az ezerhangú élő orgona: az énekkar a bíboros-legátus főpapi miséjén

A bíboros-legátus főpapi misére vonuló keleti főpapok

IDŐKÖZBEN A PAPSÁG A JÁKI-KÁPOLNÁban gyülekezett, ahol megtartották Pacelli bíbornok pápai legátus vezetésével a papi officiumnak Nonarészét. Ezután megindult a papok menete a főoltárhoz.

A sort háromszáz karinges áldozópap nyitotta meg, hatszáz pirosruhás ministránssal. Őket követte a papnövendékek és felszentelt papok hosszú sora, egyházi méltóságaik sorrendjében. Felvonultak a Kongresszus vendég-főpapjai; a menetet 14 bíbornok zárta be, akiknek sorát, mint az Eucharisztikus Kongresszus vendégül látó ország főpásztora, Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás nyitotta meg. Őt követte a kreálási sorban legfiatalabb Gerlier Péter lyoni érsek, majd a bíbornokok sorát a legrégibb bíbornok, Ascalesi Elek nápolyi érsek zárta be. Ezután következett az úgynevezett «clerus paratus», amely kizárólag az esztergomi főegyházmegye papjaiból állott. Az egyházmegye dignitáriusai azokat az értékes, többszázéves miseruhákat viselték, amelyeket az esztergomi Bazilika kincstára őriz. A clerus paratus között lépdelt a magyar főpapság tíz tagja is, teljes püspöki ornátusban, mitrával. Közben szólt a harsona-

A várakozó papság a Jáki-kápolna udvarán

«Introibo ad
altare Dei . . .

A Hősök=tere a pápai legátus miséjén

zene, a budapesti templomi kórusokból összeállí= tott 1200 tagú kórus pedig a Christus Vincit, Christus Regnat, Christus Imperat felséges dalla= mát énekelte. Amikor a menet befordult a Hősök= terére és a főoltár elé érkezett, elindult a Műcsar= nok elől a többszáz magyar és külföldi zászlótartó és elhelyezkedett a Hősök=terének az Andrássy=út felé eső részén. A papság a főoltár előtt sorakozott fel, s amikor fényes papi segédlettel megérkezett Pacelli bíbornok, pápai legátus: az Ecce Sacerdos= szal fogadta őt az óriási kórus.

A pápai legátus, akárcsak a dignitáriusok, az

Apácák a pápai legátus miséjén

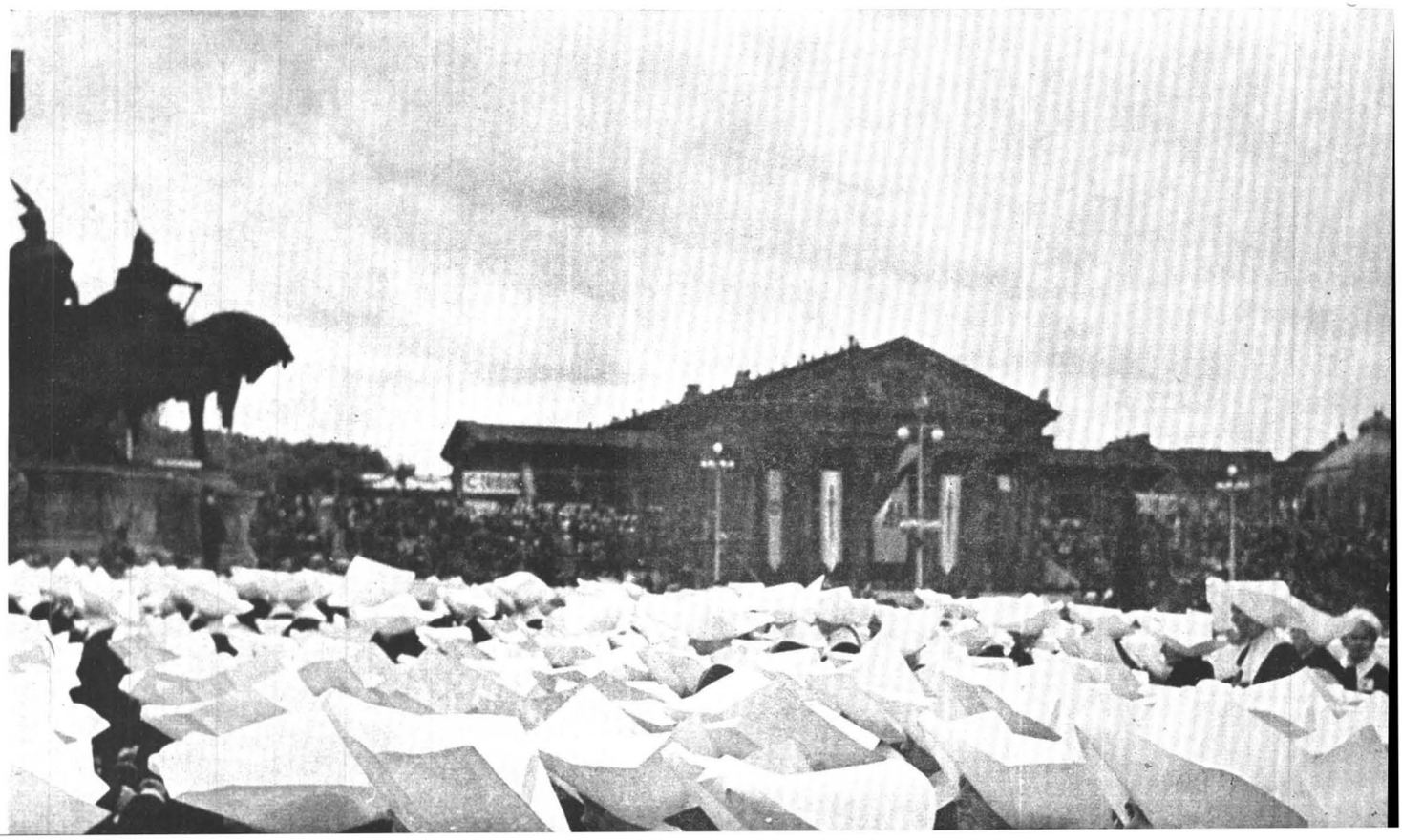

A legátus trónusa

esztergomi kincstár birtokában lévő egyik ősrégi miseruhát viselte A szertartást Carlo Grano pápai szertartásmester, magyar részről pedig Czapik Gyula prelátuskanonok vezette.

Azt mondja ennek a napnak szentmiséjében a szentlecke Szent Péter apostol levele után az antiphona: «Az Úr uralkodik minden nép felett, az Úr ül az ő szent trónusa felett».

Ez a szentmise valóban a «minden nemzetek felett» uralkodó Krisztus miséje volt, «minden nemzetek felett», a Kongresszus összes zarándokai felett hangzott el.

A kispapok kórusa

Felajánlás előtt a Szívgárdák magyar és nemzetközi képviselői felajánlották a legátusnak a jócselekedeteiket jelző ostyákat. Úrfelmutatás alatt a budavári koronázótemplom harsonásai a római Szent Péter-templomban a pápa miséje alatt hallható harsonajeleket adták elő.

Amikor a pontifikáló főpap a szentmisében az áldozáshoz ért és megadta az abszolúciót, háromszáz áldozópap megkezdte a hívek áldoztatását.

A méretek és a távlatok e körül az oltár körül páratlanok. Ausztráliából és a szigeteiről indultak el zarándokok, belga kisgyermekek egy éven át írták papírra jócselekedeteiket, amelyeket a Világkongresszus sikeréért ajánlottak fel, Abesszíniából indultak el püspökök, a főoltár emelvényének egyik hatalmas tornyában ott működik a Kongresszus hírszolgálatát ellátó technikai központ s onnét tudósítók táviratozzák szét az egész világon a fönséges jeleneteket. Föld, víz, levegő szegődött annak szolgálatába, hogy az Eucharisztikus Krisztus előtt való hódolat minél nagyobb és minél fönségesebb legyen, s most készül az egész földgömböt koszorúba fonni az az üzenet, amely a levegő egész tengerét láthatatlanul átvillogva jön majd Rómából: a Szentséges Atya üzenete a budapesti Világkongresszushoz.

Mikor a mise végén a kongresszusi himnusz mégegyszer egyesített mindenkit az áhítat egyetemes áradatában: P. Bangha Béla S. J. a mikrofon elé lépett és bejelentette, hogy a vatikáni rádióállomás leadóján keresztül a Szentatya beszédét fogják közvetíteni a Kongresszus résztvevőihez. Szinte misztikus csend követte a bejelentést. Az óriási tömeg lélekzetét visszafojtva várta a pillanatot, amikor a hangszórókon keresztül az Egyház feje szól hozzá. Alig néhány másodperc mulva felhangzott a hangszórókon a vatikáni leadóállomás bemondójának hangja. «Laudetur Jesus Christus» — köszöntötte a bemondó a hallgatóságot. Majd több nyelven, köztük magyarul is bejelentette, hogy a Szentatya a mikrofonhoz lép és beszélni fog, — s a következő pillanatban, halálos csendben, gyenge, remegő hangon felhangzott a rádióban XI. Pius pápnak hangja.

Őszentsége a rádión át:
«Különös áldásunkat adjuk Magyarországra.»

TISZTELENDŐ TESTVÉREK, SZERETETT Fiaink! Amidőn megadatik nekünk, hogy a rádió csodás találmányán keresztül azzal az atyai szeretettel, amely minden távolságot legyőz, mintegy jelenlévőkhöz szóljunk hozzátok, úgy érezzük, mintha ismét visszatérnénk Magyarország fővárosába; valamikor ugyanis, sok esztendővel ezelőtt megtekintettük Budapestet és ott nemcsak

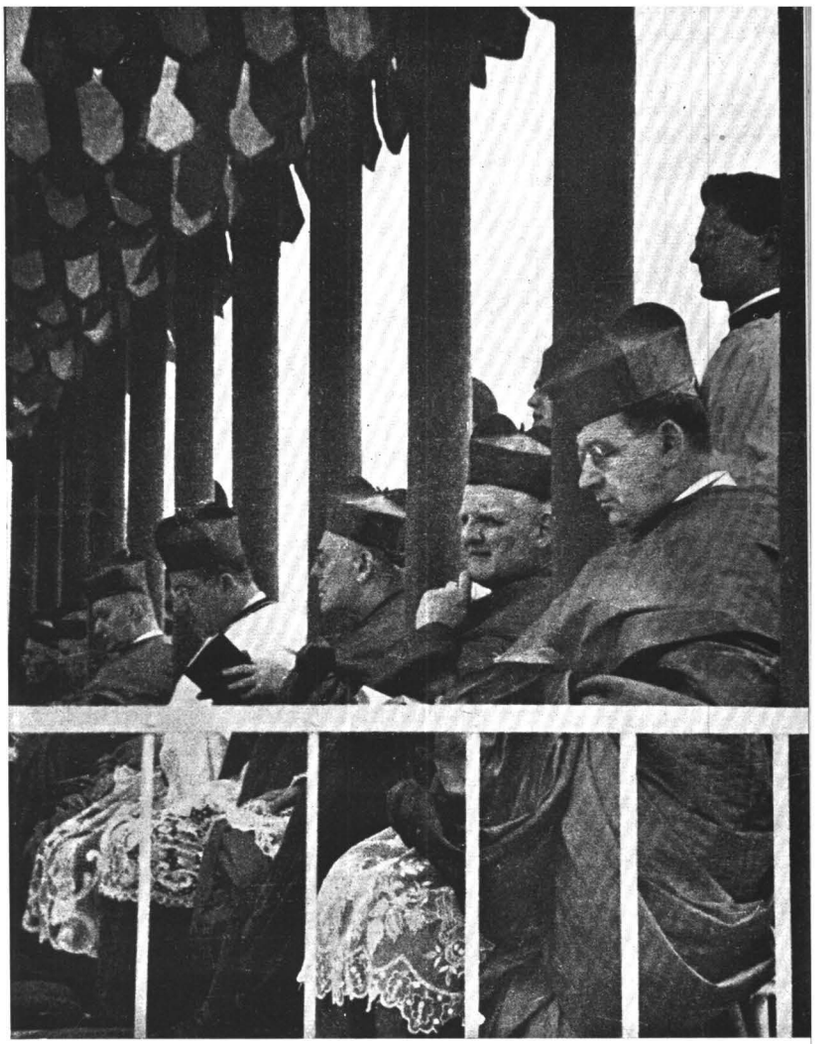

Bíborosok a pápai legátus szentmiséje alatt

Egyházi előkelőségek sorfala oltáremelvény előtt

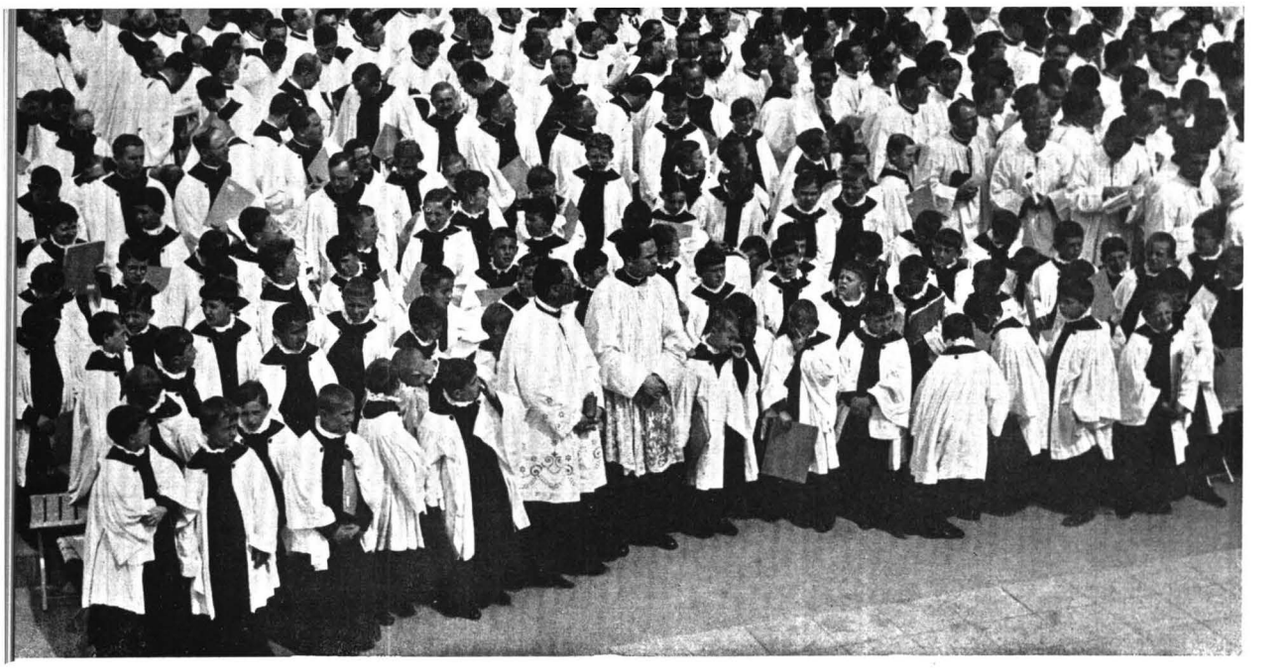

A Scola Cantorum Sabariensis

a multnak emlékeit, hanem a magyarok ősi és gyakorlati hitét nagy lelki gyönyörűséggel csodáltuk.

Még most is megkapja lelkünket a visszaemlékezés: a ti emléketek és dicsőségtek oly hosszú időköz után is mintegy újra élednek előttünk és újra mélységes csodálatra indítanak. Szent István apostoli királynak lovasszobrát, amely ott áll a Halászbástyán, lélekben még most is szemléljük; és úgy látjuk őt, amint örök áldást esd nemzetére és ezt oltalmazva megőrzi, uralkodik fölötte s égi közbenjárással segíti. Azt a Szent Istvánt értjük, aki utódaiban mindenkoron élő Szent Péternek oltalmába ajánlotta országát és csak őtőle akarta elnyerni a királyi hatalmat.

Visszaemlékezünk az ifjú Szent Imrére, az ő fiára, aki ifjúsága virágában költözött az örök hazába és jámbor életre, szelíd erkölcseire; és őt — amint már néhány év előtt, halálának kilencszázadik évfordulójakor tettük — ismét odaállítjuk példaképül a katolikus ifjúságnak. (L. A. Ap. Sed. 1930. p. 328—390.). Ugyancsak felújul lelkünkben az a számos férfi és nő a ti nemzetetekből, akik — hogy csak Szent Erzsébetet és Szent László királyt említsük — az evangéliumi erényekkel ékeskedve, tündöklő életükkel és dicső példájukkal Magyarországot ékesítették és azt a keresztény név, valamint az európai kultúra ellenségeivel szemben legyőzhetetlen védbástyává tették.

Először is tihozzátok fordulunk, kedves magyar gyermekeink; és a lelki életet tápláló isteni ajándékokkal együtt nemcsak a békének azt a nyugalmasságát esdjük az Istentől számotokra, amely nélkül maga a nevének valóban megfelelő béke fönn nem maradhat, hanem a béke méltóságát, amely a Magyar Nemzetet megilleti.

És benneteket pedig, akik valamennyi nemzetből az Eucharisztikus Kongresszusra Budapestre jöttetek, atyai lélekkel megáldunk; és amikor Megváltónk, az Oltáriszentség leple alatt rejtőzvén, de hitünk tekintete előtt láthatóan jelenlévén hatalmas diadalát üli, veletek együtt kérve könyörgünk Hozzá, hogy ezeket a vigasztalásokat, amelyeket bírunk és a jobb idők reményét, amit lelkünkből kívánunk, isteni erejével megtartsa, növelje, erősítse; és a lelkeknek megzavarását és elhomályosítását, amely miatt annyira szorong szívünk, — eloszlatván az ég felhőit, amelyekről úgy látszik, hogy új vihart jelentenek, — az Ő égi világosságának fényével és kegyelmének ajándékaival földeríteni és lecsillapítani kegyeskedjék.

Különös áldásunkat adjuk Magyarország kedves népére és papságára, azoknak pedig, akik ezt az apostoli királyságot kormányozzák, minden jót kívánunk és mindazoknak, akik a mi latere látogatásunkban a mi személyünket látva őt oly megtisztelően fogadták és nagy, valamint egyetértő munkát végeztek a Kongresszus sikeréért.

Adja Isten, hogy Eucharisztikus Kongresszusotok szítsa föl mindenkinek lelkében a szeretetet, amelyet joggal és méltán neveznek az egész Evangélium összefoglaló törvényének, hozzon bőséges és szerencsés gyümölcsöket éspedig ne múlandó-

Térdelő noviciusok

A bíboros=legátus, mint Őszentsége helyettese: pápai áldást ad

kat, hanem örökre megmaradandókat. Táplálja az ősi hitet, növelje az égi javak vágyát és reményét, az isteni szeretet lángját pedig, a keresztény erényesség táplálóját úgy élessze és táplálja, hogy azok is, akik az Úr Krisztustól szánandóan eltévelyedtek, a jók példájától indítva, az Ő szerető ölelséhez visszavezettessenek.

És a Mindenható Isten áldása, az Atyáé, és Fiúé és Szentléleké szálljon le reátok és maradjon mindenkor!

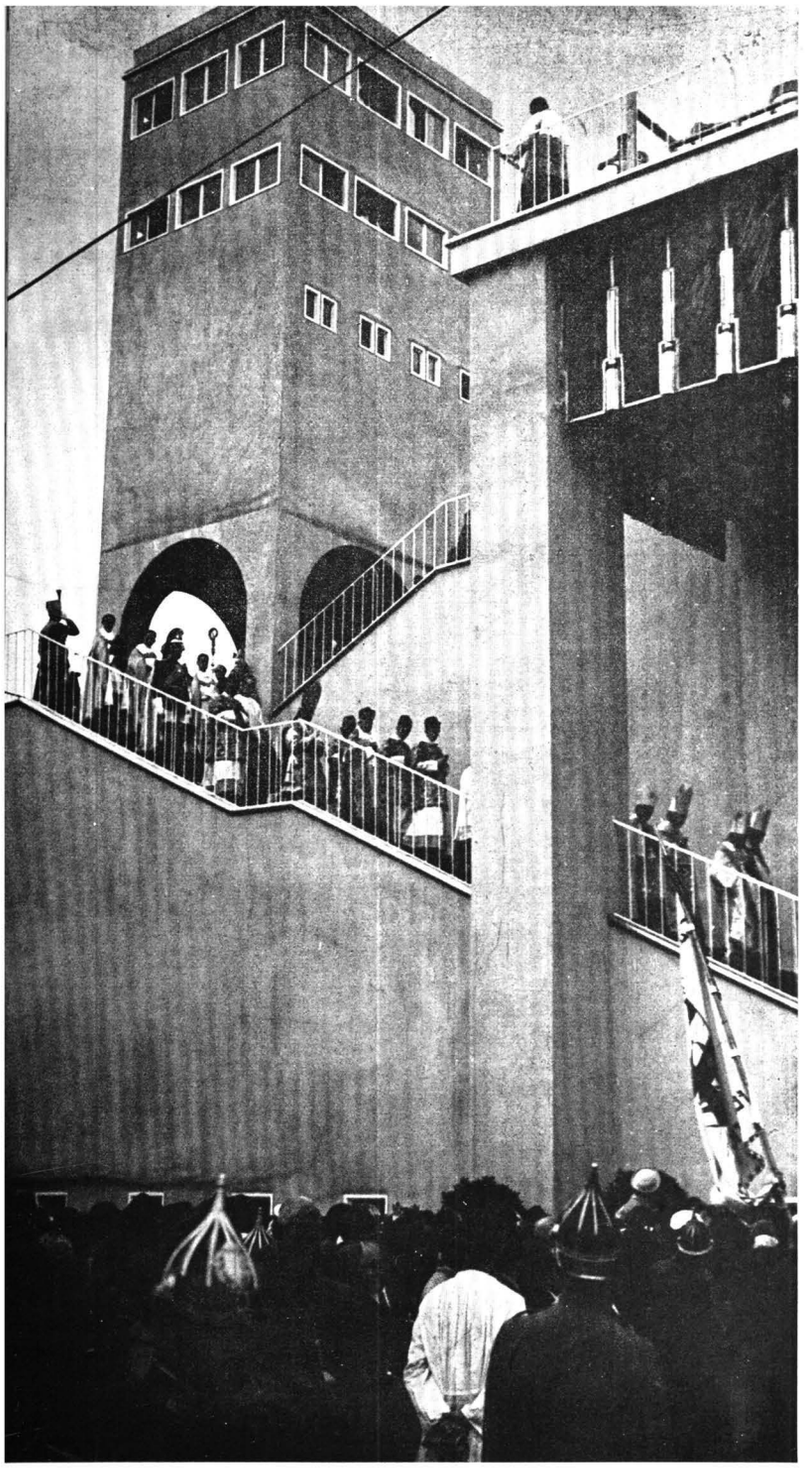

A félmilliós tömeg meghatódva hallgatta a Szentséges Atya beszédét. A pápa hangja kissé halkan hangzott fel, de később megerősödött.

A MEGAFONOKBÓL TÖBBSZÁZEZRES TÖmegre hullottak alá a Szentatya szavai s ez a tömeg az egész világot képviselte itt a Hősök=terén, arcukon a Földgömb összes népeinek színeivel és vonásaival. Magas szőke skandinávok, alacsony sárga mongolok és barna filippinek, szlovák parasztok és kínai egyetemi hallgatók, fekete abesszínek és burnuszos arabok, franciák, spanyolok, törökök, lettek, litvánok, lengyelek, brazíliaiak és írek, olaszok, minden nemzet «megkereszteltetve az Atyának, Fiúnak és Szentléleknek nevében»: itt álltak mind a Szentatya szózat=csengésének ezekben a meghatott pillanataiban. S ezek a pillanatok mutatták meg azt, hogy a budapesti Eucharisztikus Kongresszus tulajdonképpen nem is nemzetközi ünnep volt, hanem a világ kereszténveinek nemzetek feletti nagy parlamentje. A tér eltűnt ezekben a pillanatokban s eltűntek a nemzetek is: már nem a Hősök Tere volt ez, hanem Krisztus Király trónterme s nem svédek, filippinek, írek és abesszínek álltak itt, nem fehér és fekete faj, hanem a hódoló ember a láthatatlan Király előtt, kinek helytartója személyesen hallatta szavát.

A teljes búcsú kihirdetése azután teljessé tette nemcsak az evilági, hanem a túlvilágon szenvedő testvérek bekapcsolódását is a Kongresszusba: a szentek egyességéről szóló tanításnak megfelelően. Százezer és százezer teljes búcsú szállt a kegyelem megváltó fehér galambjaiként az Egyház tagjainak ama része felé, kik már nem a földi lét formájában élnek s a tisztítótűz lángjai között sóvárogtak Krisztus színről=színre való látása után. S ennek a ténynek a lelki rezdülései az arcokon: ezek voltak az ünnep lényegének megfelelően a budapesti Eucharisztikus Kongresszus legmélyebb értelmű misztikus pillanatai.

A bíbcros=legátus fő=papi miséjén résztvett egyházi előkelőségek elvonulása

G TRIBÜN
H TRIBÜN

AZ ÜNNEPZÁRÓ DIADALMENET

Salgótarjáni bányászok és falusi lányok a Bazilika előtt

A XXXIV. EUCHARISZTIKUS VILÁGkongresszus befejező manifesztációja vasárnap délután folyt le páratlanul ünnepélyes keretek között. Milliónyi ember állt lelkesen, ájtatosan sorfalat az Oltáriszentségnek, amelyet a körmenet során Pacelli bíboros-legátus vitt a Bazilikából a Hősök terére. A közönség már félháromkor elhelyezkedett a körmeneti útvonalak mindkét oldalán, valamint a Szent István-Bazilikát környező utcákban. Az egyesületek, testületek, egyházközségek végeláthatatlan sora vonult a Bazilika felé, hogy részt vegyen a hódolatban.

A téren díszszázad állott fel. Jobbról a karinges papság, hátrább az apácák, balról az egyesületek nagy csoportjai, a Zrínyi-utcában pedig a többi egyesület, vidéki küldöttség pompás, tarka csoportja helyezkedett el. Közben megérkeztek a Bazilikába az egyházi és világi méltóságok. A templom előtt egyházi és világi előkelőségek csoportjai mellett sorakoztak fel kétoldalt az összes vármegyék hajdui, az ősi megyei lobogókkal. Előttük cserkész- és katonai sorfal húzódott, majd legbelül a koronaőrség díszszakasza állott sort merev vigyázz-állásban. Négy órakor kürtszó és a Himnusz jelezte, hogy a kormányzó képviseletében vitéz Imrédy Béla miniszterelnök érkezett meg. Néhány másodperc mulva felhangzott a pápai himnusz: az érkező pápai legátust fogadták így, egetverő éljenzés közepette. Pacelli bíboros, legátust a kapuban a papság élén Meszlényi Zoltán püspök fogadta, majd a szentélybe kísérte, ahol a szentségkitétel szertartását végezte. A Pange lingua hangjai mellett megindult ezután a szentséges körmenet. Kint a Bazilika előtt már három órakor elkezdődött a körmenet, amelyet a lovasrendőrök díszszázada és a cserkészek nyitottak meg.

PERCNYI MEGÁLLÁS NÉLKÜL, NÉGY ÉS fél órán át hömpölygött a hivők ezerszínben pompázó menete. Nagy hatást keltett az EMSZO és a bányászok sok zászló alatt felvonult, többezer főnyi tábora. Gyönyörű magyarruhás lányok, egyenruhás fiúk századai meneteltek. Mögéjük záródott a körmeneti kereszt, amelyet a szerzetesrendek, majd a hazai alsópapság, azután az egyházi dignitáriusok, a püspökök és az érsekek követtek. Utánuk óriási csoportban vonult az egyházi ruhát viselő papság, amelynek sorát a magyar püspöki kar tagjai zárták be. Félöt órakor csengetyűszó jelezte a kapuban, hogy közeleg a Legszentebb. Az Oltáriszentséget a baldachin alatt a bíboros-legátus vitte, teljes kíséretétől követve. A baldachin mellett haladt egyik oldalon a Pázmány Péter Tudományegyetem tanácsa, élén a rektorral, a másik oldalon a főváros vezetősége, élén a polgármesterrel. Itt haladtak a Szent Sír- és Máltai lovagrend tagjai, a maguk ősi, gyönyörű öltözékében.

Az Oltáriszentség után haladtak a bíbornokok teljes kíséretükkel, utánuk a budapesti apostoli

A körmenet dísz=százada, a vármegyei címereket tartó hajdúk s a várakozó Scola Cantorum a Bazilika lépcsőin

nuncius és az Eucharisztikus Állandó Bizottság tagjai, majd Imrédy Béla miniszterelnök. Mögötte a főhercegek, József, József Ferenc és Albrecht, majd balján Auguszta főhercegasszony, jobbján Albrecht főherceg felesége társaságában: vitéz nagybányai Horthy Miklósné, a kormányzó felesége, a budapesti kongresszus fővédnöke. A tábornoki küldöttség, a kormány tagjai következtek, majd kettes sorokban a miniszterek feleségei és a főúri hölgyek káprázatosan szép, régi és új női díszruhákban. A mélyzöldtől a türkiszkékig, a nehézbársonytól és arannyal átszőtt brokáttól a könnyű, lehelletfinom, áttetsző tüllig a nemes anyagok minden változata az ízlés harmóniájában hullámzott rajtuk. Gyémántok és más ékkövek tüze villogott rajtuk, amint méltóságteljes lassúsággal lépdeltek.

A főrangú hölgyek fejükön a ruházatukhoz illő ékességeket viseltek. Utánuk díszmagyaros férfiak többszázra rúgó, hosszú sora haladt. Közjogi, közéleti és társadalmi méltóságok díszmagyarjai bűvölték el a sorfalat álló közönséget és a külföldieket, akik még sohasem láthatták a fényességnek, az előkelő magatartásnak és az ősi pompának ilyen ragyogását. A Millénium és az utolsó királykoronázás óta nem vonult fel annyi díszmagyaros férfi és hölgy magyar ünnepségen, mint itt az Oltáriszentség kíséretében. A Bazilika harangjainak állandó zúgása közben haladt a menet, amely a Vilmos császár=úti szakaszon bekanyarodott az Andrássy=útra. A díszkíséret után az előre megállapított rend szerint csatlakoztak a külföldi nemzetek képviselőinek hatalmas tömegei.

A külföldiek között kis csoport haladt különös zászló alatt. Piros zászló: felső negyede kék, közepén fehér sokágú csillag; a zászló csúcsára

Elindul a Legszentebb a baldachin alatt

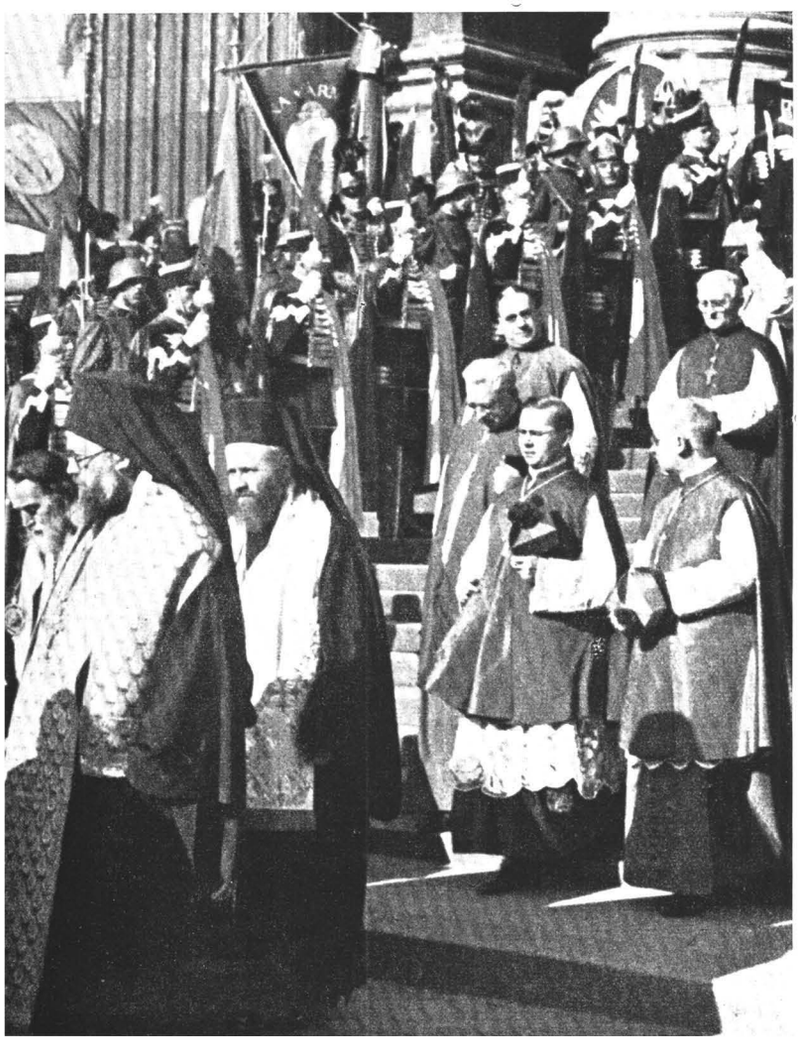

kötve két hosszú sárga szalag függ s mind a kettőn írás: «A kínai katolikusok hódolnak az Eucharisztia előtt». Kínaiak, japánok, hinduk, a Közel- és Távolkelet más népeinek fiai mellett az egész világ népei ott hömpölyögnek a menetben, a milliónyi hang éneke alatt, a harangok zengése alatt, a repülőgépek dörgése alatt. A látvány feledhetetlen annak is, aki résztvesz benne, annak is, aki csak nézi, s nézőként ott szorong az egész Budapest, amely erre a napra s erre a körmenetre kétmillióssá duzzadt a zarándokoktól, a nézők s a környékről felözönlöttek tömegeitől. A menet pedig hömpölyög, mint az áradat a rendőrkordon két partja közt. A közlekedés teljesen megszűnt a kordonon kívül, mert az útvonaltól a házfalakig tömve volt minden talpalatnyi hely. Soha még Budapestet annyira nem öntötte el a katolikus hit fönsége előtt való hódolat egyetemes áradása; ez a diadalmenet Krisztus Király ajándéka volt azoknak, akik egy élet munkájával harcoltak négy évtizeten át érette, hogy a hajdan közömbös és ellenséges utcákat megtörjék és előtte való hódolatra bírják.

Keleti főpapok az Oltáriszentség diadalmenetében

Nemcsak a kongresszus vendégei, a vidékiek és a külföldiek, hanem Budapest népe is felvonult, hogy mégegyszer lássa azokat, akik messze-messze földről zarándokoltak Budapestre. Mégegyszer végignézték a bíborosok, a főpapok, az egyházi méltóságok hosszú sorát s látták, hogy itt az Oltáriszentség kíséretében felvonult maga az élő világegyház.

Látták az európaiakat, az amerikaiakat, a délamerikaiakat, látták Afrika és Arábia feketebőrű papjait, látták a hindu papokat is. Meghatódva tekintett mindenki a papok után haladó fiatal hindu házaspárra, akik a kongresszus minden ünnepségén nagy buzgalommal és áhítattal vettek részt. Köztük és utánuk ott hömpölygött a magyar nép tömege, nyomában az Eucharisztikus Krisztus Királynak, nyomában annak a történelmi szövetségkötésnek, amely a Kongresszus hetei alatt a magyarság és Krisztus között felújult.

A magyar falvak messze vidékeinek népe áradt el az Andrássy-út két sor háza között s a magyar vendégszeretet, a közös hit szolidaritása szívesen ölelte magához a külföldieket, köztük elsősorban az új impériumok magyarjait. Hatalmas éljenzés és taps áradt a lengyel csoport felé, amely fölött két rúdra kifeszítve lengett a hosszú fehér zászló, rajta ezzel a felírással: «Polonia Semper Fidelis».

vitéz nagybányai Horthy Miklósné, a Kongresszus fővédnöke, jobbján Zsófia főhercegnő, balján Auguszta főhercegnő

Imrédy Béla m. kir. miniszterelnök a menetben
(A lépcső tetején Albrecht főherceg)

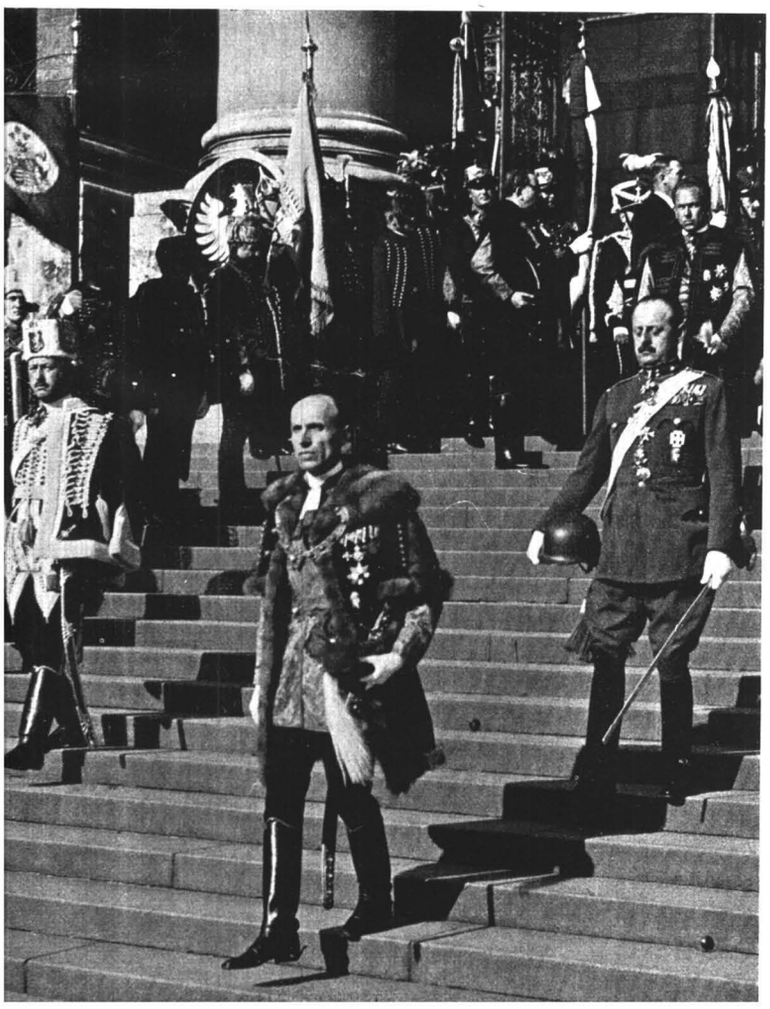

A Jeruzsálemi Szent Sir Lovagrend tagjai a körmenetben

Leányegyesületek zászlai a Mussolini-téren

GYÖNYÖRŰ, NAPOS IDŐ VOLT, AMIKOR a körmenet elindult a Bazilika elől s mire az Operához ért, nyugat felől már tornyosodtak a nehéz fellegek. A Mussolini-térnél már mindenkit ért néhány esőcsepp, s mire a körmenet dereka a Köröndre ért, megeredtek az ég csatornái. Amikor az Oltáriszentség a Hősök-terére ért, zuhogó esőben borultak térdre a téren elhelyezkedett százezres tömegek.

Mindenki szót fogadott a rádiótoronyból hangszórókon át közvetített üzenetnek: «Az Úr egy kis áldozatot kíván tőlünk Annak emlékezetére, Aki a legtöbbet áldozta érettünk». A bíboros-legátus már felhőszakadás alatt vitte fel az oltárra s esőben felharsant az ötszáztagú kórus éneke: «Christus vincit, Christus regnat, Christus, Christus imperat! . . .» Annyi ember volt a téren, hogy sokan felmásztak az ezredéves emlékmű talapzatára is. Árpád lovasszobra előtt, közvetlenül a Hősök-emlékköve mögé állították azt a hatalmas fakeresztet, amelyet a derék tiroli katolikusok hoztak a Szent Imre jubileumi évben Budapestre s itt hagyták Hofer András híres keresztjének mását nekünk ajándékba s most a domonkosok templomában őrzik.

A vihar és az égzengés mintegy aláfestette a milliós tömeg szívből jövő énekét s az emberek könnyekre fakadtak, amikor két rövid egymásutánban következő hatalmas erejű mennydörgés közben felhangzott a Te Deum, majd a Tantum ergo. Újból térdreborult ezután a tömeg: a pápai legátus áldást osztott. Megrendítő látvány volt. A magasból Pacelli bíboros, pápai legátus áldást osztó szavai hallatszottak, lent a téren és a tó medrében pedig százezrek térdeltek és százezrek hajtották meg a világ minden tája felé kegyelmet, áldást sugárzó magasbaemelt Oltáriszentség előtt hódolattal és alázattal a fejüket. Harangzúgás, égzengés, a kongresszusi és a Christus vincit himnuszok eléneklésével fejeződött be a világ katolikusainak eucharisztikus seregszemléje. A szertartás végeztével Breyer István győri megyéspüspök az asszisztenciával az Oltáriszentséget a szomszédos Vajdahunyadvárában levő jáki-kápolnába vitte. Az eredeti programm szerint Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímásnak egy latin- és egy magyarnyelvű beszédet kellett volna még a kongresszus ünnepélyes bezárásaképpen elmondania, amelyre Pacelli Jenő bíboros-legátus németnyelvű válaszbeszédet mondott volna. Az óriási vihar miatt azonban ezeket a beszédeket később rádión mondották el.

A roppant tömeg, amely a Szentségi Jézust a kongresszust bezáró diadalúton kísérte, hősiesen és fegyelmezetten tartott ki az éboltozatról alázúduló mázsás víztömegek alatt is; a Hősök terén s végig az Andrássy-úton és a főoltár köré torkolló összes

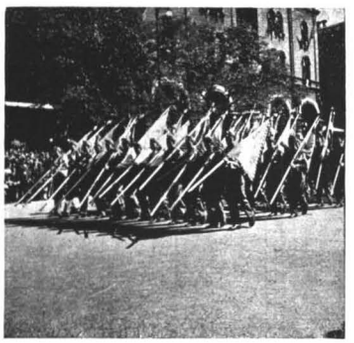

Jelenetek a körmenetből

útvonalakon. Ugyanolyan fegyelmezettséggel oszlott is szét és vonult haza. A nekik szánt beszédek, amelyeknek ekkor és itt, a Hősök terén, a tömegek látománya és vonulása alatt kellett volna elhangzaniok, este hangzottak el, az esőtől elfátyolozott város millió fénye felett, a rádió hangszóróiban. Az első a bíboros-hercegprímás latinnyelvű, majd magyarnyelvű beszéde volt.

A hercegprímás latin záróbeszéde

DÍCSÉRTESSÉK A JÉZUS KRISZTUS! Főmagasságú és Főtisztelendő Legátus Úr! Főmagasságú Bíboros Atyák! Nagyméltóságú Uraim! Krisztusban szeretett Testvéreim! Ennek az ünnepélyes Eucharisztikus Kongresszusnak szerencsés befejeztével sohasem fogok megszűnni magasztalni az Istennek győzedelmes jobbját az egykor diadalmas Dávid szavaival hálát mondván Annak, aki beteljesítette szívünk vágyát. Miközben ugyanis a Föld minden részében nagyon sokan — tudatlanságból vagy gonoszságból — hangos szóval hirdetik: nem akarjuk, hogy Krisztus uralkodjék rajtunk, egész Magyarországon egy teljes Eucharisztikus év folyamán számtalan és mindenütt megtartott lelkigyakorlatokkal, bűneink megengesztelésével és a szentáldozással előkészítettük lelkünket, hogy az Eucharisztikus Krisztus ünnepségein tiszta szívvel vehessünk részt. Most pedig Őszentségének különös kegyelméből a földkerekség püspökeinek közreműködésével hozzánk csatlakozott az egész katolikus világ és Krisztusban kedves testvéreink vagy imádságukkal, vagy ezen a kongresszuson való személyes megjelenésükkel is az Eucharisztikus Krisztus dicsőségét növelni s az Istenhez és emberekhez való szeretet kötelékét szorosabbra fűzni, továbbá a hitet, melynek élete cselekedetekben nyilvánul meg, valamint a katolikusok szolidárítását megerősíteni igyekeztek. Jól lehet azonban, ebben a világban az igaz hit miatt sokakat üldöznek, ezen sem csodálkozni, sem kétségbeesni nem kell, mert minél inkább igyekszik valaki Istennek szolgálni, az ellenségnek annál hevesebb üldözését kell elszenvednie; a vértanuk fiai azonban, mint Szent Ágoston mondja, Szent Felicitas példájára nem azt nézik, hogy minő életet fejeznek be földi útjuk végén, hanem hogy minőt kezdenek az örök hazában.

ISTEN UTÁN, AKIT AZ EUCHARISZTIKUS kenyérben itt jelenlevőként imádunk, hódoló tisztelettel és gyermeki készséggel hálát mondunk szeretett közös atyánknak, XI. Pius pápának, aki e kongresszust nekünk kegyelmesen engedélyezte s annak ügyét atyai imádságával, szavaival és a fő-

Jelenetek a körmenetből

magasságú pápai legátusnak hozzánk való elküldésével rendkívüli módon előmozdította.

Azután az egész kongresszusnak és magyar testvéreimnek nevében a legmélyebb tisztelettel fejezem ki hálánkat a Főmagasságú és Főtiszteletendő Bíboros Legátus Úrnak, aki fölötte súlyos és szinte emberfeletti teendői dacára ezen a kongresszuson elnökölni kívánt, mivel saját és egyházunk reményét nem emberekben, hanem

Belgium zászlói a körmenetben

Istenbe szokta helyezni. Főmagasságú Bíbornok Úr! Mindenütt jelesül ismert neved és tiszteletben álló személyed halhatatlanul fog élni Magyarországon és a mi szívünkben!

A főmagasságú Bíboros Legátus legmagasabb jelenlétében legyen szabad forró köszönetet mondanom valamennyi Főmagasságú Bíboros Atyának, a nagyméltóságú patriarcháknak és prímásoknak, érsekeknek és püspököknek a méltóságos prelátusoknak, a világi és szerzetes papságnak és a kongresszuson résztvevő többi kedves társainknak.

Különösen hálát kell mondanunk a namuri püspök úr őnagyméltóságának, a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusok Állandó Bizottsága elnökének és e bizottság tagjainak, akinek pártoló javaslatára rendelte el a Szentséges Atya, hogy ez a kongresszus Budapesten tartassék. Hasonlóképen köszönetet mondunk a nemzeti bizottságok összes tagjainak, akik Magyarországon és a külföldön kongresszusunkat mind a lelkieket és anyagiakat mind pedig a technikai részt illetően bámulatos buzgalommal és szorgalommal előkészítették s annak sikerét bármi módon előmozdították.

Hasonlókép a feltétlenül megérdemelt dícsérettel kívánunk megemlékezni a kongresszus jeles szónokairól, akik a kongresszus tárgyalási anyagát Istenadta átérzéssel és ékesszólással, a nyilvános vagy szakosztályi üléseken kifejteni és nekünk előadni szívesek voltak.

Az államok legfőbb intéző köreit és polgári hatóságait illetőleg: legyen szabad az összes nemzetek színe előtt legnagyobb hálánkat kifejteni mindazoknak, akik magának a kongresszusnak propagálását, a résztvevőknek toborzását és zarándoklását bármiképen megkönnyítették. Azonkívüli, amit a magyar polgári hatóságokról anyanyelvünkön mondani fogok, a leghódolóbb és

megkülönböztetett tisztelettel mondok köszönetet Magyarország főméltóságú Kormányzójának és legnemesebb lelkű hitvesének, a kongresszus legfőbb védőjének. Az ő rendkívüli jóindulatuk a kongresszus előkészítésében mindig segítségünkre volt és nehéz helyzetekben bátorításunkra szolgált. Hasonlóképen a magyar királyi kormány nagyméltóságú tagjainak, a székesfővárosnak, minden polgári és katonai hatóságnak is köszönetemet fejezem ki. Az ő anyagi és erkölcsi közreműködésüknek kell igen nagy részben e kongresszus szerencsés sikerét köszönni.

VÉGEZETÜL, SZERETETT TESTVÉREIM, ez a kongresszus keveset érne és kevéssé nyerné meg az Eucharisztikus Krisztus tetszését, ha üdvös eredményei hamarosan elmúlnának. Hogy tehát a legméltóságosabb Oltáriszentség számunkra mindenütt és mindenekben megmaradjon az Istenszeretet kötelékének, vessétek elmétekbe Szent Jusztinián szavait, melyeket mintegy jelszóként adok át nektek: Istent senki el nem veszti, hacsak meg nem csalatik; senki nem keresi, hacsak nem intik és senki meg nem találja, hacsak meg nem tisztul. Ha korunkban annyi ember megcsalatik: legyen ez a kongresszus számukra komoly és súlyos intelem, hogy most már ők is kezdjék keresni az Istent, a keresés után találják is meg és soha többé el ne hagyják Őt. Mindnyájatokat tehát, akik szánalmasan megcsalatkoztatok, erről a katedráról hívlak fel, sőt — miként aranyszájú Szent János mondja — maga Krisztus kér benneteket: Béküljetek meg Istennel! Nem Ő az ellenség, hanem mi! És ne kísértsük meg Isten béketűrését az igazi megtérés halogatásával, nehogy az isteni irgalmasság forrását a magunk számára végleg elzárjuk. Mert Szent Ágoston szerint annak, aki nem akart helyesen cselekedni, mikor megtehette volna, méltó büntetése az, hogy ne tudjon helyesen cselekedni, mikor akarna. Ha szeretjük az Istent, biztosan szeretni fogjuk felebarátunkat is, vagyis testvéreinket egyénenként vagy akár együttesen, mint ahogyan szeretni fogjuk a társadalom különböző osztályait épúgy, mint a különféle népeket és nemzeteket.

Legyünk tehát, Kedves Testvéreim, állhatatosak mindkét szeretetben, hogy mindig, mindenütt és mindenki ajkán méltóképen zengjen: Krisztus győz, Krisztus uralkodik, Krisztus parancsol!

Ezután magyar nyelven szólott a bíboros-hercegprímás:

KRISZTUSBAN KEDVES HÍVEIM!
SZERETETT MAGYAR TESTVÉREIM!

Gyönyörűséges kongresszusunk végén az élő Isten boldogító jelenlétében szólok Hozzátok, Kedves Magyarjaim. És, mint Mária országának főpapja, túláradó örömömben Mária örökszép szavaival adok hálát Istennek az egész világ előtt, hogy ezt a Kongresszust Krisztus Király dicsőségére, Egyházunk, hazánk és az egész emberiség üdvére megrendezhettük. *Magasztalja az én lelkem az Urat és örvendez az én szívem Üdvözítő Istenemben . . . — mert az Eucharisztikus Világkongresszus által nagy dolgot cselekedett velünk a hatalmas, Kinek szent az ő neve.*

Kedves Testvéreim! Azokon a mélységes hálaérzelmeken kívül, amelyeket Egyházunk nyelvén az imént mindazok iránt kifejezésre juttattam, akiknek az üdvösség eme napjait köszönhetjük: meleg szeretettel mondok szíves köszönetet Tinéktek, Kedves Magyar Testvéreim, mind a hazánkból valónak, mind pedig azoknak, akik másoknál talán sokkal nagyobb áldozatot hoztak, mikor a világ minden tájáról ide Budapestre zarándokoltak. Isten fizesse meg fáradságtokat, s Az legyen nagy jutalmatok, Akinek imádására ide siettetek.

De előttetek és az egész világ előtt, soha el nem múló hálával adózom a nagyméltóságú püspöki karnak, felmérhetetlen erkölcsi és tekintélyes anyagi támogatásért, valamint a magyar világi és szerzetes papságnak, amely az előkészítő szentév folyamán országszerte üdvös propagandával, eucharisztikus ájtatosságok és gyűlések rendezésével, mintegy ezer triduummal, milliók gyóntatásával és áldoztatásával párját ritkító lelkipásztori munkát fejtett ki híveink lelki javára. A papsággal együtt ugyancsak főpásztori hálával, sőt mondhatnám, büszkeséggel emlékezem meg a hívek millióiról is, akik megértették és felhasználták a kegyelem napjait és most boldogan állanak itt az Úr Jézus színe előtt, vagy legalább lélekben egyesültek velünk a kongresszus folyamán.

Nem is találok szavakat, hogy mélységes hálánkat kifejezzem a magyar állami, megyei, fővárosi, városi és községi hatóságoknak, amelyek mindannyian óriási anyagi áldozatokkal és nagy erkölcsi erővel igazán szívvel-lélekkel támogattak bennünket. Nélkülük kongresszusunk nemcsak ilyen fényesen nem sikerült volna, de megtartható is bajosan lett volna. És mikor én itt általános kifejezéssel hatóságokról beszélek, akkor nem csupán a vezetőket értem, hanem minden tisztviselőt és hivatalos szervezetet. Minthogy lehetetlen mind valamennyit felsorolnom, igaz hálámat leteszem Isten elé, kérve Őt, hogy fizessen meg mindenkinek százszorosan. De mégis egészen különös hálával ki kell emelnem a m. kir. honvédséget és államrendőrséget, legendáshírű vasutasainkat és postásainkat, a hajóstársaságokat és a többi forgalmi vállalatot és irodát, melyek a kül- és bel-

földi zarándokok utazását, elszállásolását, élelmezését — és minden egyebet — lehetővé tettek. Akkora teljesítményt még nem látott Magyarország, mint amekkorát ők végeztek!

A kongresszusrendező bizottságok vezérkarának és a különböző technikai, művészeti, egészségügyi stb. szakosztályoknak minden egyes tagját, valamint sajtóférfiainkat, névszerint fel kellene sorolnom, ha szerénységük nem tiltakoznék ellene. Ismerem emberfeletti munkájukat. Éppen ezért kevésnek találom az egyszerű köszönetet, hanem azt kívánom, hogy a kongresszus sikerén kívül Az legyen jutalmuk, Akinek külső dicsőségét az egész világon előmozdították.

Szóljon főpásztori és magyar köszönetem az egész ország és a székesfőváros minden polgárának azért a megértésért, amellyel kongresszusunkat imádsággal, munkával, pénzadományokkal, lakásfelajánlással stb. valamint bel- és külföldi vendégeink szíves fogadásával támogatták.

Végezetül mindnyájunk hálája szálljon az Ég Urához, hogy az egész kongresszus alatt semmi súlyos baleset vagy zavar nem történt. Kérjük buzgó imádsággal az Urat, hogy mindenkit szerencsésen vezéreljen vissza szeretteihez, a kongresszus tagjai pedig az egész világon hirdessék Isten irgalmát és dicsőségét. Adjatok hálát Istennek Ti is, Szeretett Magyar Testvéreim; és szerte menvén dícsérjétek Őt, mert talán azért szórt szét Benneteket is a nemzetek között, hogy az egész világon hirdessétek, hogy nincs más Mindenható Őkívüle. És mikor most a világ minden tájára szerte mentek, kérlek Benneteket, ne feledkezzetek meg mirólunk imáitokban, amint mi sem feledkezünk meg Rólatok soha.

Kérjük az Eucharisztikus Jézust, hogy maradandó legyen Hozzá való hűségünk és ragaszkodásunk, amely itt a kongresszus alatt olyan szépen megnyilatkozott. Kérjük őt, hogy a Vele való gyakori egyesülés által szüntelen az Ő szent vére csörgedezzék ereinkben, hogy mindvégig megmaradhassunk ebben a krisztusi nemességben. Kapcsoljon össze bennünket ugyanaz a krisztusi nemesség, ugyanaz a szent hit, ugyanaz a remény, ugyanaz a szeretet.

A bíboros-legátus befejező beszéde: «Maradj velünk, mert esteledik!»

AZ 1938. ÉVI EUCHARISZTIKUS VILÁGkongresszus a befejezéséhez közeledik. A Hősöktere, amely ezekben a napokban szívdobogtató és szemkápráztató, felejthetetlen ünnepségek színhelye volt, ma utoljára látja együtt a világ minden tájáról összesereglett Eucharisztikus családot.

A búcsú hangulata üli meg ezt az ünnepi alkonyórát, amely egyben az Eucharisztikus Király végső apotheozisát hozza meg számunkra.

Ha beállítjuk az egyházi évbe, megszépül, megszentelődik és megvilágosodik a búcsúnak ez az órája: Krisztus mennybemenetelének öröme és a Pünkösd lélekvárása határozzák meg jelentőségét.

Az Úr tanítványai csodára tárult szemekkel tapadnak az Atyához visszatérő, színeváltozott Mester látományára s nem tudják elvonni tekintetüket a fényes felhőről sem, amely eltakarta Őt övéi elől. Egy angyal szózata téríti őket a földi valóságra és figyelmezteti a rájuk váró feladatokra. «Quid statis, aspicientes in coelum?» «Miért néztek fel az égbe?» Ugyanez a figyelmeztetés csendül meg ebben az órában a számunkra is. Az égi fénnyel beragyogott Eucharisztikus napok után mindnyájunknak vissza kell térni a hétköznapok szenvedéstelt, fáradságos és kemény valóságához.

A hétköznapok valóságában a feladatok hiánytalan és férfias teljesítésében állja majd ki próbáját mindaz a lelkesedés, amely ezekben a napokban fogant meg a lelkekben.

«Tanuim lesztek.»

UGYANAZ A MEGVÁLTÓ, AKI VÁLASZtottja vállára helyezte a kegyelmekben gazdag, de egyben felelősségteljes apostoli élet terhét, ugyanaz a Megváltó megadja nekik az elviseléshez szükséges természetfeletti erőt is «Szentlélekkel fogtok megkereszteltetni kevés nap mulva». (Ap. Csel. 1. 5.) «Veszitek majd reátok lejövő Szentléleknek erejét és tanuim lesztek . . . a föld határáig.» (Ap. Csel. 1. 8.) Ezzel a mennybemeneteli igérettel megajándékozva térnek vissza az apostolok a Krisztusgyilkosság bűne alatt roskadozó Jeruzsálembe, hogy az Úrvacsora termének csendjében s az Úr anyjával imaközösségben várják meg azt a kegyelmet, amelyet a búcsúzó Mester igért s amely Pünkösd napján dicsőséges és világot megváltoztató valósággá kezdett válni.

«Tanuim lesztek» — ezt hirdeti a hírnök, ez az utolsó felszólítás mindazoknak, akik lélekben is és lelkük hasznára vettek részt e napok ünnepségeiben. «Tanuim lesztek» — ezt az útlevelet adja mindnyájatoknak, ó szeretett híveim Krisztusban, az Eucharisztikus Megváltó ebben a percben, midőn ez az ünnepek Ünnepe vége felé hajlik s a zarándokok hatalmas áradata hazafelé veszi útját.

Világotok, amelybe megtértek, távollétetek alatt mitsem változott, de bennetek kellett, hogy megszülessék egy szent és mindenre kész elhatározás, hogy nem alakultok hozzá szívetekben ehhez a világhoz, hanem megváltoztatjátok képét Annak a szíve és szelleme szerint, akinek ezeket a rendkívüli napokat szenteltük. Ha a sötét valóság

mértékével mérve nem is tarthat számot semmiféle emberi sikerre ez az apostoli küldetés: Az, aki ránk ezt az annyira szent és kötelező feladatot rótta, amint hogy nem tagadta meg a kereszténység első idejében, nem fogja megtagadni a mai nemzedéktől sem a világ megújítására szükséges pünkösdi kegyelmet, ha azt egyenes lélekkel, az első Úrvacsora szellemében fogjuk tőle kérni.

«Tanuim lesztek.» — Itt az Oltárlépcsőn az Oltáriszentség szent körében mégegyszer és újra megelevenedett bennünk a Magnum Pietatis Sacramentum, vigasztaló tudata a Krisztussal és a Krisztusban való egységé, amely meg nem érdemelt kegyelem, fel nem becsülhető örökség és életünknek törvényhozásoktól független törvénye.

Ó, mily nagy lehetne ez a világ, mivé lehetne ez az emberiség, ha e napok élményéből született sugalmazások és elhatározások átjárnák a hívek összességét és rajtuk keresztül utat törnének maguknak és eljutnának mindenüvé, ahol az egyének és a közületek anyagi és szellemi életének alakítására hatással lehetnek vagy abban részt vehetnek. Aki felkutatja az emberiség felett egyre gyötrőbb, egyre ijesztőbb tüneteket mutató és egyre veszedelmesebb lázgörbét leíró anyagi és szellemi nyomor végső és legmélyebb okait, annak be kell látnia vagy legalább is valamiképen meg kell sejtenie, hogy ennek a példátlan válságnak rejtett kútfejénél lelki táplálékhiány és szellemi vérszegénység poshad s egy régen kezdődött és ezer nyilvánvaló és kendőzött alakban folytatódó erkölcsi fertőzés fekélye érik. S ez egyedül az emberi tudomány és bölcseség könyveiből ellesett írral nem lesz biztosan és tartósan gyógyítható, ha nem sikerül visszavezetni a ma emberét, neki megfelelő módon, de a szeretet és igazság egybekapcsolásával: visszavezetni azokhoz az élő vizekhez, melyekből élőbb hitű korok embere csillapította szomját ; ha nem sikerül neki úgyis, mint egyénnek és úgyis, mint az emberi társadalom tagjának megtalálnia lénye vallásos alapjait s ha nem bukkan rá élete változatos vonatkozásaiban egy szilárd erkölcsi pontra, amelynek betartását nemcsak emberi szabályok követelik és nemcsak az anyagi erő biztosítja, hanem Isten törvényének méltósága. Ha mindez nem következik be, úgy bizonyos, hogy a lejtőn lefelé való a további zuhanást nem lehet megállítani s kétségtelen, hogy az egyéni és társadalmi élet belsőleg még jobban meg fog mérgeződni.

Hol van még, szeretteim, az emberiség történetében még egy korszak, amely az elvégzendő feladatok nagysága, az utak megválasztása körül kirobbant egyenetlenség, a nagy vélemény- és érzelmi különbségek s a már kitört vagy kitöréssel fenyegető háborúk csökönyös szenvedélyessége miatt a maihoz lenne fogható? Ezeket az óriási, szinte sátáni ellentéteket kiküszöbölni vagy lényegükben enyhíteni akarni, csak emberi síkon és csak emberi eszközökkel, sisiphusi vállalkozás lenne, amely megérdemelné ugyan emberi megbecsülésünket, de visszavonhatatlanul hatástalan maradna.

Minél inkább érezhetővé válik, hogy végső fokon lehetetlen korunk bajait pusztán a hatalom anyagi eszközeivel orvosolni, az egymással szembenálló felek annál jobban megmerevednek álláspontjaikban s ember és ember, érdek és érdek, nép és nép, állam és állam között egyre tragikusabb lesz a babiloni zűrzavar s annál messzebb távolodik körünkből a béke, amelyet pedig végeredményben mindenki és mindenek óhajtanak.

A kor válsága

— AZ EGYHÁZNAK NEM HIVATÁSA, HOGY a kizárólag földi célú kérdésekben és ügyekben állást foglaljon és válasszon a különböző rendszerek és módszerek között, hogy melyiket alkalmazzák a pillanat legégetőbb problémáinak megoldására. Az Egyház az igazság szolgálatára rendeltetett apostoli hivatását az univerzális szeretet jellemzi: lehetetlen tehát, hogy egyoldalú pártos állásfoglalásra korlátozódjék és merevedjék. Saját sorsának és szerencséjének egyedi valósulásában minden nép a Teremtés és a Megváltás tervei által felállított keretek között a saját különszerű útjait járja, miközben alkalmazkodik az esetleges körülményekhez és azokhoz az iratlan törvényekhez, amelyeket ereje, hajlama, életszükségletei, biztonságvágya és az általános helyzet teremtenek meg számára. Ha útjaikon az isteni törvény tisztelete és a lelkek üdvössége nem kerül veszélybe, az Egyház nagylelkűen és szeretettel követi nyomon a népeket, ezeken az egymástól annyira eltérő utakon, mint ahogy az anyák kísérik figyelemmel gyermekeik növését, fejlődését és előrehaladását. Az Egyház tudja, hogy nem kerül tévedések és előítéletek útvesztőibe, mikor arról van szó, hogy megértse az új idők új szükségleteit. Nem bizalmatlan az új dolgokkal szemben csak azért, mert újak és nem ragaszkodik a régiekhez csak azért, mert régiek.

Egyetemes programjában az Örökkévaló Teremtésének és Megváltásának hatalmas terve-zete kijelölte minden korszaknak és minden népnek a maga gondviselésszerű helyét. Az Egyház tudja, hogy Isten szelleme nemcsak a zephir lágy fuvallatában lebeg, hanem néha az orkán tomboló süvöltésében is. Az Egyház gyakran tapasztalta a saját történetében is, hogy a mélyenszántó és sötét kilátásokat feltáró felfordulások korszaka legtöbbször, öntudatlanul új virágzás-

nak, új fellendülésnek és új termékenységnek szoktak anyagi és lelki előfutárjai lenni. Ezért tehát az Egyháznak és a hívő kereszténveknek az egykorú nagy eseményekkel szemben soha nem csüggedés az állásfoglalása, ami a jövőt illeti, se nem meddő sóvárgás az után, ami elmúlt. Krisztus Urunk, aki előtt most hódolattal összegyűltünk, minden idők számára eljött, jelen van Ő a mi időnkben is. Ha korunk szellemének némely szóvivője folytatja és fokozza a mult hibáit és az egyéni és a közboldogságot Krisztus nélkül, vagy éppenséggel Krisztus ellen akarja megvalósítani, akkor elmondhatjuk, hogy «tanuim lesztek» órája elérkezett számunkra. És akkor szent kötelessége mindenkinek, aki Krisztus mellett áll és benne látja Isten végső szavát az emberiséghez, hogy rettenthetetlenül és szeretettel eltelve ellenszegüljenek minden téves irányzatnak és megvédjék az «instraurare omnia in Christo» eszméjét. Azok, akik így cselekszenek és akiket cselekvésükben nem emberi indítékok mozgatnak, hanem Krisztus szelleme, azok nem ellenségei saját népüknek, nem törnek annak földi nagysága ellen, nem akadályozzák természetes feltörését és nem zavarják nemzeti egységét és összetartását. A nép egysége és a rajta alakuló állam számára nem képzelhető el nagyobb adomány s a népek elé meredő mérhetetlen feladatok számára nem létezhetik értékesebb ajándék és útravaló, mint egy becsületes és komolyan akart összhang létrehozása a földi cél és az örök cél között, legalább is addig, amíg a földi cél nem szegül szembe tudatosan és eltökélten az örök céllal.

Egyedül a szeretet segíthet.

EZ A VILÁGKONGRESSZUS AZ EUCHARISZtiának, a szeretet kötelékének jegyében folyt le és ismételten bebizonyította, hogy a természetfölötti testvériségnek milyen bensőséges és erős kötelékei fűzik össze az Eucharisztikus Király híveit mind az öt világrészben. Mi most szerte fogjuk vinni ebben az agyonmarcangolt, lelkileg megtépázott s testvérharcoktól vérző világban s talán új testvérharcok és új gyűlölködések kitörésének küszöbén a «vinculum amoris» evangéliumát. És nemcsak az ujságát visszük szét ennek a szeretetnek, hanem elsősorban a példáját.

«Tanuim lesztek» — a Megváltónak ez az igéje mindennél többet használ a szeretet apostolkodásának, mely hódít s fáradhatatlanul, rendületlenül és mulhatatlan örömmel áldozza fel önmagát. Kétségkívül ez a szeretet elsősorban is érzelemből fakad, a szívnek benső megmozdulása eltökélt és messzetekintő akarat. Azonban ebből a néma akaratból, amely csak Isten előtt ismert, napról-napra, óráról-órára ki kell bontakoznia a szeretetteljes cselekedetnek, amely az emberi társadalom kicsiny és nagy egységeiben megfékezi és legyűri az ellentéteket, a viszálykodást és az önzést.

Ki lenne inkább képes az ilyen érzésre és az ilyen cselekvésre Annak a tanítványánál, akinek az életét átható pásztori eszme volt a «misereor super turbam» s akinek az életébe tündöklő és soha többé utól nem ért nagyszerűséggel volt beleírva «Pertransiit benefaciendo». Ki lenne inkább képes erre az érzelemre és erre a cselekvésre annál, mind aki az oltár lábánál az Eucharisztikus Megváltóval imádságos beszélgetésbe mélyedve megtanulta, hogy Ő senkit sem tekint, bárki is legyen országa polgárának, kísérete tagjának, Isten fiának és a mennyország örökösének csak azt, aki kész arra, hogy kézzel fogható próbával bizonyítsa Isten iránt való szeretetének hitelességét a felebarát iránti szeretetének hitelessége és őszintesége által? Ez a felebaráti szeretet, amelyet az Isten iránti szeretet alapoz meg, éltet, szabályoz, nemesít és késztet, olykor heroikus tettekre is, ez a felebaráti szeretet, a kereszténységnek számokban és számjegyekben át nem fordítható s mégis mindenütt jelenlévő nagyszerű hozzájárulása a szociális nyomor súlyos és égető problémáinak megoldásához.

Bár érdemesek és minden elismerésre méltók s bár nélkülözhetetlenek az állam ereje és hatalma által szervezett intézkedések, amelyek a nép körében a szociális igazságot és az igaz összetartást igyekeznek létrehozni: mégis bármely őszinték és erőteljesek is legyenek ezek a törekvések, mindig hiányozni fog belőlük a legmélyebben fekvő és legdöntőbb jellegű mozgató erő, ha nem valósul meg a szívnek és az érzésnek az az átalakulása, mely a keresztény testvéri szeretet oltárán feláldozza a testvérietlen önzés kárhozatos hajlandóságait.

«Tanuim lesztek». — Ezekkel a szavakkal búcsúzott az Üdvözítő tanítványaitól és ezekkel a szavakkal búcsúzik mitőlünk is, akiket szétküld ebben a szeretetszegény és gyűlölettel teli mai világban, mint az Ő szeretetparancsának apostolait, hírnökeit és követőit. Egészen hiába zarándokolt az az Úr oltárához, aki ezeket a szavakat nem úgy őrzi meg magának, mint szent és sérthetetlen rendelést.

Miután lejöttünk a hegyről, ahol szemtanui lehettünk az Eucharisztikus Király csodálatos színeváltozásának, ahol érezhettük az Ő megváltói szeretetének szívdobbanásait, ahol osztozhattunk vele az emberek fiainak üdvözlésére, sóvárgó Szívének szomjúságában, csak úgy leszünk méltók Hozzá, ha mostantól kezdve a szeretet apostolko-

dása lesz életünk és tevékenységünk alfája és omegája. Ha szívünkbe beköltözik ez a szándék és ha emlékezni fogunk a Megváltó igéreteire, ez a világ, mely oly messze esett Krisztustól, sőt — sajnos — gyakran üldözi őt és Egyházát, el fogja veszíteni szemünkben rémes mivoltát. Ha bennünket Krisztus szelleme fűt és az ő szeretete hajt, ha őt keressük és semmi mást, ha őt tekintjük és az ő dicsőségét, országának növelését s testvéreinknek és nővéreinknek üdvözlését, legyenek akár az Egyház kebelén belül, vagy kívül, akkor szeretni fogjuk a mi korunkat minden fenyegetés és szorongás ellenére, szeretni fogjuk épp ezek miatt a veszélyek miatt és problémáinak súlyossága miatt, készen arra a teljes feltétlen és érdekmentes odaadásra, amely nélkül soha semmi nagy és döntő nem történhetik. Az eucharisztikus lelkek erős lelkek. Az eucharisztikus lelkek hősies lelkek. Az eucharisztikus lelkek nem tagadják meg, hanem megértik a saját korukat és éppen azért igenlik ami jó és fejlődőképes van benne, szeretetükkel pedig túlemelkednek azon, ami hamis és beteges működik bennük gyakran csalfa látszatok mögött.

A szeretetnek kell meghódítanunk a világot!

NEM A VILÁGTÓL VALÓ VISSZAHÚZÓDÁS, hanem a világ meghódítása az Eucharisztiából táplálkozó szeretet-apostolkodás lelke, megfelelően Jézus, a nagy főpap búcsúimájának: «Pater, non rogo, ut tollas eos de mundo sed ut serves eos a malo» (János 17, 18.). «Sicut tu me misisti in mundum, et ego misi eos in mundum» (János 17, 18.). «Notum fecit eis nomen tuum, et notum faciam; ut dilecito, qua dilexisti me, in ipsis sit, et ego in ipsis» (János 17, 26.). Akinek a szívében benne élnek a Megváltó lángoló és sokatígérő szavai, belsőleg védve vannak minden ellen, ami külsőleges eseményeken keresztül zavarhatná, csüggeszthetné vagy lesujthatná őket; az ilyen Magnificat-ot énekel a felfordulások és a gyötrelmek között s boldogan vállalja irányító eszméjének azokat a valóban magasztos és minden gyöngeséget megalázó szavakat, amelyek a dicsőségesen uralkodó XI. Pius pápa ajkáról hangzottak el egy bizalmas beszélgetés közben, amelyet a Szent Kollegium egyik tagjával folytatott: «Mindennap hálát adok Istennek, hogy a jelen körülmények között kell élnem. Ez a mélyreható és egyetemes válság egyedülálló az emberiség történelmében. Büszkéknek kell lennünk, hogy tanui s — bizonyos mértékben — szereplői lehetünk ennek a nagyméretű drámának. A jó és rossz hatalmas párviadalban mérkőznek egymással. A jelen pillanatban senkinek sincs joga ahhoz, hogy közömbös legyen». Szívünk mélyéből megindulva e szavak nemességétől és a felszólítás erejétől, amely Isten földi helytartójának ajkáról hangzott el, annak a Szent Atyának az ajkáról, akinek a nevében megnyitottam és most bezárom ezt a nemzetközi Eucharisztikus Kongresszust — engedjétek meg, hogy mielőtt az ég felé szállna a hála, a könyörgés és a bizakodás Te Deuma, alázatos és szent tisztelettel még a következőket mondjam.

Krisztus, maradj velünk!

Ó JÉZUS KRISZTUS, TE, AKI A VILÁG KIrálya vagy, fordítsd jóságos és könyörületes tekintetedet ezekre a százezrekre, akik mint a katolikus világ küldöttjei, kelettől nyugatig összegyűltek oltárod lábánál a te eucharisztikus királyi asztalod vendégeiként, hogy megünnepeljék a szeretet szent testvéri ünnepét. A te kegyelmednek világossága körülözönlötte őket e Táborhegyi napokon, a te szent sugalmazásod megrázta és megtisztította az ő lelküket; a kenyér megtörése közben, mint egykor az emmausi tanítványoknak, kinyílottak a szemeik és újra felismerték s megnyugodva tudomásul vették, hogy a fájdalomnak és a megpróbáltatásoknak ez az útja, amelyen a te Egyházadat és híveidet vezeted, ez a kereszt királyi útja, melyet te magad is megjártál, hogy eljuss a keserű, de dicsőséges véghez. Tartsd meg őket ebben a felismerésben és add meg nekik az erőnek és bizalomnak azt a szellemét, amely ebből a felismerésből fakad. Eucharisztikus asztalod körül összegyűlve, isteni szereteted által összekapcsolva és e világösszejövetel testvéri érzületétől ragadtatva: újra és még egyszer fényes világossággal érezték át a szeretet parancsának édességét, nagyságát és méltóságát, azét a szeretetét, mely a Te országodnak Magna Chartája. Őrizd meg bennünk ezt a világosságot és add meg nekik az erőt, hogy e kegyelemben gazdag napok sugalmazásait Hozzád és hozzájuk méltó tettekre tudják váltani. Add, hogy mindegyikőjükből a szeretet tanuja, hirdetője és apostola legyen. Add, hogy akik a Te szent nevedben itt összegyűltek és azok is, akik szerte e világon ebben az ünnepélyes pillanatban Veled együtt éreznek, lelkükben készek és elszántak legyenek arra, hogy az összeszorított ököl forradalmával szemben a szívük békés átalakulásának harcosai legyenek, lángra lobbantva békétlen korunk viharai közepette a szeretetnek azt a tüzét, melyet Te hoztál e világba. Add, hogy a népek az őket egymástól elválasztó földi ellentéteken túl egyre jobban tudára ébredjenek annak, hogy a Te akaratod és szent élettörvényed szerint mennyire összetartoznak. Oltsd beléjük és azokba, kik sorsukat intézik, a vágyat, hogy megvalósítsák azt a kiegyenlítő igazságot, mely tisztes súllyal és egyforma mértékkel mér és amely egyedül tudja huzamosabban biztosítani az igazi jólétet. Azoknak pedig, akik habár

tiszteletreméltó és nemes, de kizárólag emberi ideálok előtt füstölik el az egyedül a Te isteni méltóságodnak kijáró tömjénüket, add tudtára, hogy Te féltékeny Isten vagy, aki dicsőségét senki mással nem hajlandó megosztani. A Krisztus és Istengyűlölet ördögi elhatalmasodásával szemben keltsd életre a hősi lelkeket, akik áldozatra készen és mélységes alázattal szívükben szembeszálljanak a gyűlölettel, hogy nevedet és népedet megvédjék a megszentségtelenítéstől. Gyujtsd ki Egyházad és az állami hatalom képviselői között a béke szivárványhídját: az emberiség javára és országodnak a nemzetek körében való gyarapítására add meg az igazság és a jog békéjét, olyan békét, mely a becsületen és hűségen alapszik s amely mindenttudó csalatkozhatatlan szemed előtt is meg tud állani: békét, mely egyedül méltó a béke névre. «Mane nobiscum Domine, quoniam advesperascit et inclinata est iam dies.» (Luk. 24. 29.) Igy imádkozik és így könyörög a Te néped ezekben a súlyos sorsú időkben, melyekben hívő szemünk fokozott buzgósággal és bizalommal tekint fel örök csillagaid és a trónod előtt ragyogó fény felé. Mennél sötétebb a földi éjszaka, annál világosabb, annál ragyogóbb az örökéletben horgonyzó hitnek égboltozata. Ebben a hitben, mely nem a mi érdemünk, hanem a Te általunk meg nem érdemelt és kimondhatatlanul nagy kegyelmed, emeljük fel szívünket és karunkat Hozzád, aki hitünk megőrzője és betetőzője vagy. Mielőtt a válás órája utolsót ütne, szent egységben földi helytartóddal a tanító és küzdő Egyház minden egyes tagjával, különvált testvéreinkre vágyón emlékezve, a hódolat, a dicsőítés és a hála Te Deumát énekeljük Előtted, a törhetetlen győzelemtudat Te Deumát, melynek záró akkordjaiban szakadékmély alázat párosul világot győző bátorságunkkal, miközben nem szűnünk meg hangoztatni azokat a szavakat, melyek az Egyháznak, mint Krisztus jegyesének szenvedésben és örömökben gazdag életútját kísérték el hosszú századokon keresztül és fogják még elkísérni a napok végezetéig: «In te, Domine, speravi, non confundar in aeternum.»

Kedves magyar Testvéreim! Boldogan viszem hírül Őszentségének, milyen lelkes és méltó ünnepségnek voltunk tanui a magyar fővárosban. Köszönetet mondok mindazoknak, akik a kongresszus előkészítésében és lefolytatásában résztvettek.

Különösen ki akarom még emelni a magyar közönség példátlanul fegyelmezett magatartását. Kívánom, hogy e szép napok emléke soha el ne vesszen és mindnyájunkon a Szentséges Jézus áldása legyen életben és halálban. Dícsértessék az Úr Jézus Krisztus! Éljen Mária országa!

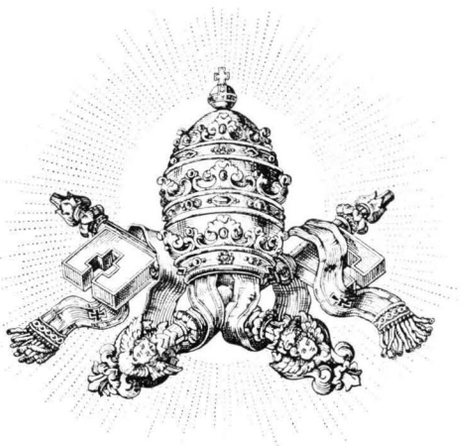

A SZENT ISTVÁN ÉV MEGNYITÁSA

MÁJUS 30-ÁN SZENT ISTVÁN JOBBJÁNAK megtalálását ünnepli az Egyház s ez a nap, Inventio manus dexterae S. Stephani: a magyarság egy új szentévének kezdete volt. Az Eucharisztikus Év ragyogása ezzel közvetlenül olvadt át Szent István Évének tündöklésébe, hogy a nemzet életének lelki égboltozatán megjelenjék a Szent Király óriási alakja, a nemzet felett felhangozzék az «Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga» sírása és édessége, s hogy az ő Dicsőséges és Szent Jobbja megtalálásának emlékünnepén magának a pápának személyes helyettese nyissa meg ünnepségeinek sorozatát.

«Urunk, ki szentjeidnek véghetetlen tündöklése vagy és aki ezen a napon megmutattad és visszaadtad a te szentednek, István királynak és hitvallónak dicsőséges Jobbját: engedd, hogy a te szolgáid az ő védelmében örvendezhessenek . . .» Ezt mondta első oratioja annak a szentmisének, amelyet a bíboros-legátus mondott a Parlament terén, ahol a díszes alkalomra megjelent vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó, zászlók tengere között az egész hivatalos Magyarország, a diplomáciai testületek éppúgy, mint a roppant teret zsúfolásig megtöltő tömegekkel — láthatóan és láthatatlanul — az egész magyar nép.

A Szent Jobbot a reggeli órákban vitték a Kúria nagycsarnokába, s a magyar törvényeket megalkotott Jobb az ország előtt való megmutatkozását abban az épületben várta meg, amelynek homlokzatán az ő ereje és bölcsessége kapcsán ragyog «Justitia regnorum fundamentum» felírás. Innét zengett fel a székesfehérvári kispapok éneke s kísérte őt az ősi Szent István énekkel a parlament főbejáratánál emelt oltárhoz; a Világegyház bíborosai kísérték az oltár mellett neki külön felállított díszemelvényhez.

A bíboros-legátus miséje közben felhangzott a felajánló imádság, amellyel Magyarország bíboros-hercegprímása felajánlotta az országot Jézus Szent Szívének.

Magyarország felajánlása
Jézus Szent Szívének

— Az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében. Amen.

— Édes Jézus, az emberi nem Megváltója, első szent királyunk jubileumi évében tekints le reánk, kik oltárod előtt alázatosan leborulunk. Tiéid vagyunk: tiéid is akarunk maradni. Hogy azonban Veled szorosabban egyesülhessünk, íme ma mindegyikünk felajánlja magát Szentséges Szívednek. Sokan még sem ismertek Téged: sokan pedig parancsaid megvetése által elszakadtak Tőled. Könyörülj mindezeken jóságos Jézus és öleld valamennyit Szentséges Szívedhez. Légy ura s királya necsak a hívőknek, akik sohasem pártoltak el Tőled, hanem a tékozló fiúknak is, akik bűneik miatt elhagytak Téged. Add, hogy ezek is mihamarabb visszatérjenek az atyai házba, hogy éhen és szomjan el ne vesszenek.

— Adj, Urunk, Egyházadnak biztos és teljes szabadságot, magyar Hazánknak és nemzetünknek pedig s általában minden népnek békét és rendet. Add, hogy az egész földkerekség egyetlen szótól visszhangozzék: Dicsőség az isteni Szívnek, mely által üdvösségünk támadt; dícsértessék és áldassék mindörökké.

— Jézus, isteni király, aki nemcsak mint Isten, hanem mint ember is, az államok és nemzetek, a közösségek és az egész emberi társadalom Feje és legfőbb Ura vagy: imádó hittel és hódolattal jelenünk meg Előtted édes Hazánk képviseletében, hogy az egész világ színe előtt elismerjük felségjogaidat felettünk.

— Fogadd magyar Hazánknak, melyet ebben az évben világraszóló nagy dicsőséged színhelyéül választottál, teljes odaadását és felajánlását, melylyel a mai napon Szentséges Szívednek szenteli magát. Nemcsak oltalmad alá helyezzük nemzetünk minden ügyét, vállalkozását és testi-lelki boldogulását, hanem egyúttal szent ígéretet is teszünk, hogy mindenben törvényeid szerint járunk el és példát adunk arra, hogyan kell tanításodat és parancsaidat a magán- és a közéletben megvalósítani.

— Áldd meg, édes Jézus, egész országunkat, annak minden családját és intézményét és valamennyiünket egyenként most és mindörökké. Amen.

Akkor még senki sem sejtette, hogy ez az imádság milyen hamar talál meghallgatásra . . .

A Szent Jobb ünnepi menete

A SZENTMISE BEFEJEZÉSE UTÁN FELsorakozott a Szent Jobb körmenet; alabárdos testőrség, színpompás ruházatú koronaőrség és a katonai díszőrség hármas sorfala között Mészáros János érseki helynök és fényes papi kísérete hozta a Szent Jobb ereklyét. A körmenet több kilométer hosszú folyama végighömpölygött a Vilmos császár-úton, az Andrássy-úton a Hősök-terére és az útvonalak mentén állók százezreinek sorfala között.

A Hősök-terén óriási tömeg fogadta a Szent Jobbot hozó csoportot és felhangzott a férfikar éneke, amikor a Szent Jobb ereklyét elhelyezték az oltár előtti emelvényen. A baloldalon felállított négy trónszéket Pacelli legátus, Horthy Miklós kormányzó, József és József Ferenc főhercegek foglalták el, velük szemben pedig tíz bíboros helyezkedett el. Imrédy Béla miniszterelnök vezetésével elfoglalták helyeiket a közjogi méltóságok, majd az oltárnál Pacelli bíboros-legátus mondott könyörgést, amelyet a félmilliónyi tömeg áhítatos imája kísért. Az ünnepség befejezéseképpen felhangzott a Himnusz, majd a díszmenet átvitte a Szent Jobbot a jáki kápolnába, az előkelőségek pedig elhagyták az ünnepség színhelyét. És elvonultak a százezres tömegek is a felejthetetlenül pompás ünnepi körmenet emlékével.

A Szent Jobb országjárása

AMIKOR A MAGYAR PÜSPÖKI KAR MEGhirdette első apostoli királyunk, Szent István halála 900. évfordulójának méltó megünneplésére a Szent István jubileumi évet, ugyanakkor elhatározta, hogy a kir. udvari és várplébániatemplomban őrzött drága ereklyét, a dicsőséges Szent Jobbot, körülhordozza a nagy király birodalmának megmaradt határai közt és felkeresi vele hazánk minden nagyobb városát, hogy a hívek egy eucharisztikus év és egy eucharisztikus világkongresszus áldásaiban lélekben újjászületve új erőt merítsenek életükre és annak minden munkájára.

Elindult tehát országjáró útjára a Szent Jobb — 1771 óta első ízben hagyta el a magyar fővárost —, mindenekelőtt születésének helyére, Esztergomba vitte az aranyvonat és oda kísérték a tiszteletére még itt maradt bíborosok, élükön magával a pápa követével.

AZUTÁN PEDIG ELKÖVETKEZTEK A BÚcsúzás végső pillanatai: a programm szerint a pápa bíboros-legátusa kedden, 1938 május 31-én délután 6 órakor hagyta el a magyar fővárost, amely ép olyan szíves búcsúztatásban óhajtotta részesíteni, mint ahogyan nyolc nappal ezelőtt fogadta. Szendy Károly polgármester falragaszokon és a sajtó útján hívta fel a főváros közönségét, hogy a búcsúztatásból vegye ki a részét, megjelenve az útvonalon, amelyen a bíboros-legátus a Várból a Keleti pályaudvarra fogja megtenni az utat. Ez az útvonal teljesen azonos volt a bevonulás útvonalával.

A kormányzói pár elbúcsúzik a bíboros-legátustól

VITÉZ NAGYBÁNYAI HORTHY MIKLÓS, Magyarország kormányzója és felesége délután 5 órakor legszűkebb családi körben teát adtak magas vendégük tiszteletére, amelyen a kormányzói páron és a bíboros-legátuson kívül Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás vett még részt. Mindkét bíboros főpap csak rövid idővel előbb érkezett vissza az esztergomi ünnepségekről. A tea után a kormányzói pár szívélyesen elbúcsúzott a pápa követétől, aki nyolc napig volt a budai királyi Várban Magyarország kormányzójának és feleségének szívesen látott személyes vendége. Majd elkísérte a vendéglátó kormányzói pár magas vendégét és Serédi hercegprímást a palota bejáratáig, ahol mégegyszer a legszívélyesebb búcsúvétel folyt le, amelynek megtörténtével a magas vendég a magyar hercegprímás kíséretében a bíborosok uti ruhájában felszállott a hatalmas kormányzósági autóra, amely mindkettőjüket a Keleti pályaudvarra vitte. A két kardinális gépkocsiját nyomon követte a bíboros kísérete, azok az egyházi és világi méltóságok, akiket a budapesti Eucharisztikus Kongresszusra a pápa nevezett ki a delegáció tagjaivá.

Végig az útvonalon mindenütt lelkes éljenzéssel és zászlólengetéssel búcsúzott el Pacelli kardinálistól a főváros apraja-nagyja és az a sok idegen, aki még a mai napot is a fővárosban töltötte.

A pályaudvaron

A KELETI-PÁLYAUDVAR ÉRKEZÉSI CSARnoka újból ünnepi díszbe öltözött a pápa legátusának búcsúztatása alkalmából. A csarnokban már 5 óra után gyülekezni kezdtek a búcsúztatásra megjelent előkelőségek: Angelo Rotta pápai nuncius, Imrédy Béla miniszterelnök vezetésével a kormány tagjai, a főváros vezetői és mások. A perronon díszszázad állott fel zenekarral és zászlóval. Fél 6 órakor érkezett Sónyi Hugó, a honvédség főparancsnoka, akit a díszszázad tisztelgéssel fogadott. A legátus és kíséretének autói folytonos ünneplés közben 6 óra előtt 10 perccel állottak meg a Keleti-pályaudvar érkezési oldala előtt. A legátus kiszállva autójából szívélyesen búcsút vett az összegyült előkelőségektől, majd a kormányzó teljes díszbe öltözött szárnysegéde kalauzolásával kilépett a perronra. A díszszázad zenekara a pápai himnuszt játszotta. A legátus elhaladt a díszszázad előtt, azután szalónkocsijához ment s újabb rövid búcsúzás után be-

Pacelli Jenő bíboros=legátus búcsút int a magyar fővárosnak
(A vonat másik ablakában Angelo Rotta pápai nuncius)

szállott a kocsiba. Ugyancsak beszállott a vonatba Serédi Jusztinián bíboros=hercegprímás, aki egé= szen Nagykanizsáig kísérte a pápa legátusát. Pontosan 6 órakor indulást jeleztek. Pacelli bíboros=legátus a szalónkocsi ablakából áldást osztott a jelenlévőkre.

Végigfutott a bíboros=legátus vonata ugyan= azokon a mezőkön, amelyeken át érkezés köz= ben jött, felvirágozott és fellobogózott állomáso= kon, falvak között, amelyeken ott égett még az ünnepély feledhetetlen emléke, a Szent Évből kiáradó kegyelmek bősége és áradása; ha valaki szemlélhette volna ennek hatásait, minden bi= zonnyal úgy kellett volna látnia, mintha tűzfény ragyogna Magyarország felett.

Ezekben az órákban, sőt még a rákövetkező hetek alatt is — míg a Szent Jobbot vivő Arany= vonat meglátogatta az ország legnevezetesebb vá= rosait — alig lehetett sejteni, hogy az Euchariszs= tikus Évnek és Szent István Évének ez a ke= gyelmi tűzfénye: egész Magyarország számára is egy hatalmas és titokzatos jövendő hajnalának virradása. A roppant ércalak, akinek emlékét és egyéniségét olyan erővel és lelki meghatottság= gal kívánta most visszaidézni magának a magyar= ság: ekkor már ott állott a magyar sors felett a maga irányító hatalmával. Szent István Évének Szent István=napján már tetőponton állott az európai válság, amelyből az ezután következő hó= napok eseményei kiindultak. Ugyaneme Szentév Magyarország Nagyasszonyának napján volt az első érdemleges tárgyalás a magyar Felvidék ma= gyarjainak a magyarság központi tömbjéhez való visszakerüléséért. És a Szent Király fiának, Szent Imre hercegnek napján elindultak a magyar csa= patok, hogy harangzúgás közt, felvirágozott fegy= verekkel csatoljanak vissza Magyarországhoz egy= millió magyart . . .

T A R T A L O M

Dr. SERÉDI JUSZTINIÁN bíboros-érsek, Magyarország hercegprímása bevezető sorai 3

Az utolsó vacsora termétől a budapesti kongresszusig 5

A szent esztendő 19

A szervezés munkája 33

Viharfelhők alatt 52

A kongresszus «elindul» 58

Akit a pápa maga helyett küldött 63

A bíboros-legátus kíséretében 73

Magyarország vendégei 76

Ünnepélyes üdvözlő-est a pápai legátus tiszteletére 89

A megnyitás napja 97

A megnyitó-gyűlés 101

Fogadóest a királyi palotában 123

1938 MÁJUS 26., ÁLDOZÓCSÜTÖRTÖK 127

Gyermekek szentmiséje 128

Papok eucharisztikus gyűlése a Bazilikában ... 137

Az első nemzetközi gyűlés 138

Tündöklő diadalút a magyar sors folyóján ... 145

1938 MÁJUS 26., PÉNTEK 155

Katonák szentmiséje 156

Aranyszájú Szent János miséje 158

Elvek és eszmények. (Szakosztályi ülések) ... 161

A második nemzetközi gyűlés 169

A világosság a sötétségben világít 176

1938 MÁJUS 28., SZOMBAT 187

Az Eucharisztikus Krisztus diadaláért 188

Nemzetközi konferencia az Egyház egységéről 188

Célok és feladatok. (Magyar szakosztályi ülések) 191

Harmadik nemzetközi gyűlés 196

A bíboros-legátus látogatása a Nemzetközi Karitász-kiállításon 201

A falu leányai köszöntik a Kongresszus fővédnökét 202

Az esti ünnepségek 204

1938 MÁJUS 29., A BÚCSÚZÁS VASÁRNAPJA 207

A katolikus agrárifjúság díszgyűlése 208

A bíboros-legátus szentmiséje «minden nemzeteknek» 210

Az ünnepzáró diadalmenet 222

A SZENT ISTVÁN ÉV MEGNYITÁSA 235

A képeket a könyvben külön is jegyzett felvételeken kívül készítették:

Escher Károly: (93, 99, 100, 104, 117, 137, 146, 152, 186, 219, 220, 221, 228, 237. oldalakon). — Haar Ferenc: (5, 136. oldalakon). — Báró Horváth Gedeon: (149. oldalon). — «Inkey Presse Service»: (69, 92, 135. oldalakon). — Kántor Géza: (210, 236. oldalakon). — Jakab Sándor: (112, 121, 148, 150, 154. oldalakon). — Kukorelly Sándor: (57, 59, 67, 108, 120, 127, 132, 135, 138, 149, 155, 177, 187, 195, 208, 211, 217. oldalakon). — Magyar Film Iroda: (68, 89, 101, 102, 103, 105, 106, 109, 111, 113, 123, 124, 125, 128, 130, 133, 135, 153, 169, 179, 180, 181, 183, 184, 185, 207, 214, 215. oldalakon). — «Foto Orelly»: (33, 39, 41, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 58, 59, 60, 69, 73, 90, 95, 115, 116, 119, 129, 131, 133, 135, 151, 176, 182, 202, 203, 206, 211, 212, 213, 216, 218, 220, 225. oldalakon). — Rötzer H.: (145. oldalon). — «Foto Schäffer»: (19, 40, 55, 56, 67, 69, 70, 72, 131, 134, 147, 148, 150, 156, 157, 158, 159, 160, 190, 201, 204, 205, 218, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 239. oldalakon). Gróf Serényi Miklós: (126. oldalon). Vörösváry István: (58. és 227. oldalakon).

A nyomódúcokat Weszely L. fotokemigrafiai műintézet r. t. készítette.